2E HERZIENING PLASSENGEBIED

Ontwerp bestemmingsplan

RHO ADVISEURS

2e herziening Plassengebied

Bodegraven-Reeuwijk

bestemmingsplan

identificatie

identificatiecode:
NL.IMRO.1901.herz2Plassengebied-BP40

projectnummer:
20191475.001

opdrachtleider:
drs. M.P. Kegler

planstatus

datum:	status:
04-03-2021	concept
04-12-2023	ontwerp
	vastgesteld

RHO ADVISEURS

Weena 505
Postbus 150
3000 AD Rotterdam
T: 010-20 18 555
E-mail: info@rho.nl

© RHO ADVISEURS BV
Niets uit dit drukwerk mag door anderen dan de opdrachtgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Rho Adviseurs bv, behoudens voorzover dit drukwerk wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Dit drukwerk mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

Toelichting

Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**7**
1.1	Aanleiding	7
1.2	Vigerend bestemmingsplan	8
1.3	Juridische planbeschrijving	8
1.4	Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2	**Aanpassingen**	**9**
2.1	Wijzigingen	9
2.2	Wijzigingen op perceelsniveau	13
2.3	Overige wijzigingen	16
Hoofdstuk 3	**Uitvoerbaarheid**	**21**
3.1	Beleid en sectorale onderzoeken	21
3.2	Economische uitvoerbaarheid	21
3.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	21

Bijlagen toelichting

Bijlage 1	**Lijst onbebouwde percelen**
Bijlage 2	**Quickscan Flora en Fauna**

TOELICHTING

RHO ADVISEURS

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2015 heeft de gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk het bestemmingsplan Plassengebied vastgesteld. Tijdens het werken met het bestemmingsplan is gebleken dat het wenselijk is om een aantal regels te vereenvoudigen en gebruiksvriendelijker te maken en enkele kleine wijzigingen door te voeren. Daarnaast heeft de gemeenteraad een motie aangenomen tot het beschermen van bestaande doorzichten. Hoewel veel percelen al tegen bebouwing beschermd zijn is het wenselijk om doorzichten over sloten in het algemeen te beschermen tegen overgroeiend groen. Om dit mogelijk te maken wordt het bestemmingsplan herzien. Dit wordt de 2e herziening van het moederplan 'Plassengebied'. Hoofddoel van deze herziening is het bieden van een eenvoudiger en gebruiksvriendelijker systeem van vergunningverlening.

In het huidige bestemmingsplan is een systeem van omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden opgenomen. Dit systeem biedt de gemeente een toetsingsinstrument voor de in het bestemmingsplan omschreven activiteiten, zoals de aanleg van verharding, het verwijderen of aanplanten van houtgewassen, het afgraven van gronden, etc. Het huidige systeem gaat uit van het principe dat veel werken verboden zijn, tenzij in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning aangetoond wordt dat de natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden niet onevenredig worden aangetast. De rapporten Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen dienen hierbij als toetsingskader. Voor meerdere activiteiten is aangegeven wat toch is toegestaan, maar voor andere gevallen niet. Voor die laatste categorie kan dit in de praktijk een stevige bewijslast voor initiatiefnemers betekenen en een aanzienlijke belasting voor de gemeentelijke organisatie om vergunningaanvragen te beoordelen.
Het is daarom wenselijk om voor bepaalde activiteiten te komen tot een eenvoudiger en gebruiksvriendelijke systeem van vergunningverlening waarin met maatvoeringen concreter is aangegeven wat is toegestaan en waarbij de noodzakelijke bescherming van de landschaps- en natuurwaarden blijft behouden.

Er wordt met deze herziening geen nieuw beleid geïntroduceerd. Dit betekent bijvoorbeeld dat de bestemmingslegging van het huidige plan en de daarbij behorende zonering van het recreatieve gebruik van het plassengebied niet aangepast wordt. De huidige zonering van de plassen kan wel als kapstok dienen voor het invulling geven aan de gewenste aanpassingen van de regelingen. Er worden ook geen nieuwe regelingen met bouwmogelijkheden voor woningen of bergingen/schuilhutten geïntroduceerd.

Verder worden in deze herziening van het bestemmingsplan Plassengebied ook enkele kleine correcties en wijzigingen op individuele percelen doorgevoerd. De wijzigingen vinden plaats in zowel de planregels, de toelichting en de verbeelding.

Om direct tot een geconsolideerde verbeelding te komen worden de wijzigingsplannen die in het plangebied liggen ook direct verwerkt in de regels en verbeelding. Het gaat om de volgende drie wijzigingsplannen:

- Platteweg 20 en tussen 26 en 26a (NL.IMRO.1901.Platteweg20-WP80);
- Wijzigingsplan Platteweg 26a, Reeuwijk (NL.IMRO.1901.Platteweg26A-WP80);
- Twaalfmorgen 37 (NL.IMRO.1901.Twaalfmorgen37-WP80).

1.2 Vigerend bestemmingsplan

De geldende bestemmingsplannen zijn 'Plassengebied' (vastgesteld op 24 juni 2015) inclusief de herziening '1e herziening Plassengebied' (vastgesteld op 29 maart 2017) en inclusief de paraplubestemmingsplannen 'Parapluplan Parkeren Bodegraven-Reeuwijk' (vastgesteld op 21 november 2018) en 'Parapluplan Cultuurhistorie Bodegraven-Reeuwijk' (vastgesteld op 29 mei 2019).

Het moederplan 'Plassengebied' en de '1e herziening Plassengebied' worden middels deze herziening op onderdelen gewijzigd.

1.3 Juridische planbeschrijving

Voor het opstellen van planherzieningen zijn geen verplichte standaarden vastgesteld. Uitgangspunt moet zijn dat voor eenieder duidelijk en inzichtelijk is welke onderdelen van het plan onderdeel uitmaken van de herziening. In de gekozen opzet:

- In de diverse hoofdstukken van de toelichting wordt inhoudelijk beschreven en gemotiveerd wat de veranderingen in dit bestemmingsplan inhouden. Ook wordt beschreven op welke onderdelen (toelichting, verbeelding en/of regels) het plan wordt herzien.
- In dit bestemmingsplan wordt de systematiek met betrekking tot vergunningen gewijzigd ten faveure van een eenvoudiger vergunningensysteem. Ook worden regels gewijzigd in relatie tot de natuur- en landschapswaarden. Daarnaast worden verschillende onderwerpen inhoudelijk gewijzigd. De regels die worden herzien zijn met geel gemarkeerd indien er sprake is van een aanvullende vaststelling van de regels of ~~doorgehaald en groen gemarkeerd~~ indien regels worden ingetrokken. De regels worden gekoppeld aan de verbeelding.

De verbeelding bestaat uit het moederplan, de 1e herziening en de wijzigingen in deze herziening.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de aanleiding van de herziening en de juridische planbeschrijving omschreven. Waarna in hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de verschillende wijzigingen die plaatsvinden in dit bestemmingsplan. De wijzigingen worden ieder toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens ingegaan op de uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Aanpassingen

2.1 Wijzigingen

Tijdens het werken met het bestemmingsplan is gebleken dat het wenselijk is om een aantal regels te vereenvoudigen en gebruiksvriendelijker te maken en enkele kleine wijzigingen door te voeren. Hierbij is afgewogen wat waarom moet worden gewijzigd ten aanzien van het moederplan en de eerste herziening. Hierna volgt een opsomming van onderdelen in dit bestemmingsplan die worden gewijzigd.

Steigers

In het moederplan geldt een algemene regeling voor steigers buiten het bouwvlak (artikel 27.3). Bij woningen is een vlonder/steiger van 15 m² toegestaan en bij een zomerwoning of recreatieverblijf 6 m². Op onbebouwde percelen waarop een bergkist of berging/schuilhut is toegestaan is tevens een steiger van 3 of 6 m² toegestaan, afhankelijk van het oppervlak van het perceel. Vanuit landschappelijk oogpunt heeft het de voorkeur dat nieuwe steigers de plas in worden gerealiseerd. Voor een steiger die parallel aan de oever wordt gerealiseerd geldt een maximum maat. Bij woonpercelen is dat 50% van de oeverbreedte en bij onbebouwde percelen is dat maximaal 2 meter. Hierop zijn de artikelen 8.4.1 onder l, 9.4.1 onder l en 11.4.1 onder l (onbebouwde percelen) en artikel 27.3 (Algemene bouwregels) aangepast.

Op onbebouwde percelen waarop een berging/schuilhut is toegestaan wordt op basis van de ecologische quickscan bij de realisatie van een steiger of vlonder de volgende voorwaarden voor een omgevingsvergunning toegevoegd in artikel 8.4.1 onder a, 9.4.1 onder a en 11.4.1 onder a:

- bij de werkzaamheden in de periode april t/m augustus mogen geen ondiepe wateren ontstaan of deze moeten direct gedempt worden;
- bij werkzaamheden in de periode april t/m november mogen geen hopen ontstaan van bijvoorbeeld vergraafbaar zand, bouwmateriaal (bijv. puin), hopen houtafval of stenen;
- struweel, klimop, rietkragen, bosschages, bomen, broeihopen, zoals bladhopen, composthopen of mestvaalten moeten worden behouden;
- takkenhopen of stapels hout moeten worden behouden en mogen alleen verplaatst worden in de periode april t/m augustus;
- aanwezige krabbenscheerplanten moeten worden behouden;
- voorafgaand aan de werkzaamheden voor de te realiseren steiger dient in de periode mei t/m september geconstateerd te zijn dat de steiger niet boven een krabbenscheerplant wordt gerealiseerd;
- uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
- wanneer de locatie is gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er uit een NNN-toetsing blijkt dat er geen onevenredige aantasting van het Natuurnetwerk Nederland plaatsvindt.

Figuur 1 - steiger parallel aan de oever

Verharding

Voor de zogenaamde 'onbebouwde percelen' binnen de bestemmingen 'Recreatie - Natuurwaarden', 'Natuur - intensieve recreatie' en 'Natuur - extensieve recreatie' is het wenselijk om een duidelijke regel op te stellen voor verharding. Op deze percelen is zonder omgevingsvergunning 15 m² aan verharding toegestaan. Het aanleggen van verhardingen is nu, onder voorwaarden, met een omgevingsvergunning al mogelijk. In deze herziening maken we de aanleg van 15 m² zonder vergunning mogelijk. Voorwaarde is wel dat er geen sprake mag zijn van bijvoorbeeld kappen van bomen of het verwijderen van rietkragen, broeihopen of struweel/ruigte.

Kleine bouwwerken

Voor de kleinschalige bouwwerken zoals meubilair, kasjes, surfstellingen en andere verharding is een gecombineerde regeling opgesteld binnen de bestemmingen 'Recreatie - Natuurwaarden', 'Natuur - intensieve recreatie' en 'Natuur - extensieve recreatie'. In deze regeling worden de kleinschalige bouwwerken beperkt tot gebruik ten behoeve van dagrecreatie met een maximum oppervlakte van 5 m² en een hoogte van 1 meter.

Quickscan Wet Natuurbescherming (soortenbescherming)

Voor de hierboven benoemde wijzigingen ten aanzien van steigers/vlonders, verharding en kleine bouwwerken is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. De quickscan is bijgevoegd in Bijlage 2. Deze ontwikkelingen zijn naar verwachting in strijd met het onderdeel soortbescherming uit de Wet natuurbescherming.

Er kunnen namelijk (direct) negatieve effecten optreden op: 'vogels zonder jaarrond beschermd nest', categorie 5-soorten met een 'zeer ongunstige staat van instandhouding', vogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen, heikikker, rugstreeppad, ringslang, groene glazenmaker, grote vos, iepenpage, noordse woelmuis, waterspitsmuis en otter. Bovenstaande soorten kunnen zich ook in de toekomst vestigen, waardoor een overtreding kan ontstaan. Er zijn maatregelen nodig voor de volgende beschermde soorten: 'vogels zonder jaarrond beschermd nest', categorie 5-soorten met een 'zeer ongunstige staat van instandhouding', vogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen, heikikker, rugstreeppad, ringslang, groene glazenmaker, grote vos, noordse woelmuis, waterspitsmuis en otter.

De voorgenomen ontwikkeling is daarnaast mogelijk ook in strijd met het onderdeel gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming. Verder zijn de plannen vermoedelijk ook in strijd met provinciale gebiedsbescherming. Om te bepalen of er significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied wordt er tussen ontwerp en vaststelling een voortoets uitgevoerd en bij dit plan gevoegd. Doordat een deel van de percelen in Natuurnetwerk Nederland ligt dienen ontwikkelingen op deze locaties aan de 1% regel te voldoen om negatieve effecten uit te sluiten. Wanneer dat niet het geval is zal een NNN-toetsing moeten worden uitgevoerd om deze negatieve effecten uit te sluiten.
Met de ODMH is afgesproken dat de voortoets en het vervolgonderzoek NNN worden uitgevoerd en bijgevoegd voorafgaand aan vaststelling van dit bestemmingsplan. Om voorlopig vast te leggen dat deze voortoets en NNN-toetsing uitgevoerd dienen te worden zijn regels opgenomen in artikel 8.3, 9.3 en 11.3 (nadere eisen bij realisatie van kleine bouwwerken), 8.4.1, 9.4.1 en 11.4.1 (voorwaarden bij de omgevingsvergunning voor een steiger/vlonder), 8.6.2, 9.6.2 en 11.6.2 (uitzonderingen op het uitvoeringsverbod voor het toevoegen van oppervlakteverharding/paden).

Verder geldt altijd de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.

Oevers en bescherming
Om de oevers voldoende te beschermen waren in het moederplan reeds voorwaarden opgenomen om de bescherming te borgen. Deze regels zijn vanuit de bijlage overgezet naar een algemene bouwregel in het bestemmingsplan om zo aan alle oevers dezelfde mate van bescherming te bieden. De herziene regeling is opgenomen in artikel 27.4 Oevers en bescherming.

Figuur 2 - oeverbescherming met beplanting

Erf- en terreinafscheiding
Erf- en terreinafscheidingen zijn binnen de bestemmingen 'Recreatie - Natuurwaarden', 'Natuur - intensieve recreatie' en 'Natuur - extensieve recreatie' reeds toegestaan tot 1 meter hoog. Middels een extra afwijkingsmogelijkheid in deze artikelen wordt toegevoegd dat tussen 1 en 2 meter ook erf-/terreinafscheiding mag bestaan, mits dit in de vorm is van vegetatieve afscheiding van gebiedseigen planten. Ook wordt middels deze afwijkingsbevoegdheid één toegangsdeur/post toegestaan van maximaal 2 meter hoog.

Figuur 3 - een toegangsdeur naar een perceel

Boothuizen en -lift

In het Plassengebied hebben veel bewoners en recreanten een boot. Hierdoor bestaat de behoefte aan een (tijdelijke) bescherming of stalling van een boot en/of een botenlift in het water voor particulier gebruik.

Daarom is in de algemene bouwregels een mogelijkheid opgenomen voor het, onder voorwaarden, realiseren van een tijdelijke overkapping voor een boot. Deze mag bestaan uit een buisconstructie voorzien van bijvoorbeeld een doek. Daarnaast mag, onder voorwaarden, een particuliere botenlift van maximaal 6 m² worden gerealiseerd. De herziene regeling is opgenomen in artikel 27.6 Tijdelijke overkapping ten behoeve van een boot en 27.7 Botenlift.

Ondergeschikte wijzigingen

Tijdens het werken met het bestemmingsplan en afstemming over individuele percelen is geconstateerd dat het bestemmingsplan op een aantal ondergeschikte punten een correctie behoeft en het wenselijk is om enkele kleine wijzigingen op individuele percelen door te voeren. Van deze kleine wijzigingen is een overzichtstabel gemaakt, zie paragraaf 2.2 en 2.3.

2.2 Wijzigingen op perceelsniveau

In onderstaande tabel zijn de meest relevante wijzigingen op perceelsniveau opgenomen.

Locatie	Wijziging	Toelichting
Percelen zonder adres		
G2763, Achterwetering	Bestemming wijzigen naar Natuur- Extensieve Recreatie en maatvoering 14 m³ opnemen	Op het perceel was per abuis de woonbestemming van de naastgelegen woning opgenomen. Het betreft hier echter een apart onbebouwd perceel dat op basis van de uitgangspunten hiervoor in aanmerking komt voor een maatvoeringsaanduiding van 14 m³.
Zoetendijk E1283 (ten zuiden van 7)	Maatvoeringsaanduiding 14 m³ opgenomen op de verbeelding en toegevoegd aan de lijst met onbebouwde percelen	Er is via een afwijking een schuilhut/berging van 14m³ toegestaan, omdat is gebleken dat het een onbebouwd perceel betreft. Perceel RWK02 E 1283 is toegevoegd aan lijst met onbebouwde percelen (Bijlage 1).
Zoetendijk E1408 en E1409	Toevoegen aanduiding 'parkeerterrein'	Op de percelen E1408 en E1409 is de aanduiding 'parkeerterrein' toegevoegd conform het huidige gebruik.
Zoetendijk E1424 (voorheen E1298/E1316)	Maatvoeringsaanduiding berging/schuilhut wijzigingen naar 14 m³	Het betreft één onbebouwd perceel dat voorheen als twee percelen is weergegeven. Op basis van de uitgangspunten komt het perceel in aanmerking voor een maatvoeringsaanduiding van 14 m³.
Percelen met adres		
's Gravenbroekseweg 68	Aanpassing aanduiding landschapswaarde	De aanduiding 'landschapswaarden' is versmald tot een breedte van 2m uit de oever, omdat de sloot ter plaatse smaller is dan 5m. Dat is in lijn met het algemene uitgangspunt.
's Gravenbroekseweg 87/Oudeweg 110	Goot- en bouwhoogte opgenomen	Op de verbeelding is voor beide locaties de goot- en bouwhoogte opgenomen. Oudeweg 110: goothoogte 3 meter en bouwhoogte 5,5 meter; 's Gravenbroekseweg 87: goothoogte 4,5 meter en bouwhoogte 6,5 meter.
's Gravenbroekseweg 132	Aanpassing max goothoogte naar max bouwhoogte	Op 's Gravenbroekseweg 132 de maximale goothoogte van 4 meter wijzigen in maximale bouwhoogte van 4 meter conform het postzegelbestemmingsplan 'Bestemmingsplan 's-Gravenbroekseweg 132 en Platteweg 37-39'.
Korssendijk 1	Bouwvlak aanpassen	Het bouwvlak is niet conform de uitgangspunten ingetekend. Bouwvlak is aangepast conform deze uitgangspunten.

Korssendijk G1834 (ten zuiden van 9-2, voorheen 9-1)	Woonboot positief bestemmen	Aan de woonboot is overeenkomstig met de uitgangspunten hiervoor de bestemming Wonen-1 met aanduiding 'recreatieverblijf' toegekend.
Lecksdijk 6	Toevoegen aanduiding bijgebouw en aanduiding landschapswaarden vergroten	De aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - bijgebouwen 1' is toegevoegd voor het bijgebouw. De rest van de tuin heeft de aanduiding 'landschapswaarden' toegekend gekregen.
Notaris d'Aumerielaan	Bouwregel aanlegsteigers toegevoegd	Ten behoeve de aanduiding 'aanlegsteiger' in de bestemming 'Recreatie-Natuurwaarden' is in artikel 11.2 een bouwregel toegevoegd.
Notaris d'Aumerielaan 35 eo	Maatvoeringsaanduiding tbv berging/schuilhut	De maatvoeringsaanduiding 14 m³ (tbv berging/schuilhut) is aangepast aan kadastrale grens.
Oudeweg 72	Bestemd als onbebouwd perceel	Dit perceel is ten onrechte bestemd als wonen. Gebleken is dat dit perceel ten tijde van de peildatum niet tot het naastgelegen perceel Oudeweg 72 behoorde, maar een zelfstandig perceel was en de bestemming Natuur – Extensieve Recreatie had moet krijgen. Op basis van het grondoppervlak is tevens een maatvoeringsaanduiding van 14 m³ opgenomen. Het perceel is ook opgenomen in Bijlage 1.
Oudeweg 106	Aanpassen bouwvlak	Bouwvlak is vergroot zodat de westelijke uitbouw binnen het bouwvlak komt te liggen.
Platteweg 29a	Wijzigingen bestemming	De bestemming 'zomerwoning' wijzigt in reguliere woning met bijbehorende inhoudsmaat á 575 m³. Per abuis is in het vorige bestemmingsplan (1998) de bestemming woning ten onrecht gewijzigd naar 'zomerwoning' en dat wordt gecorrigeerd.
Platteweg 51-6	Maatvoeringsaanduiding gewijzigd	De bouwmogelijkheid uit een verleende vergunning voor een zomerwoning van 205 m³ op de Platteweg 51-1 wordt verplaatst naar de Platteweg 51-6. Aan deze zomerwoning wordt de inhoudsmaat van 205 m³ toegekend. De eerder verleende vergunning voor Platteweg 51-1 wordt ingetrokken en dezelfde zomerwoning wordt op Platteweg 51-6 gebouwd. Door dit mogelijk te maken ontstaat er een rij van enkele dezelfde type zomerwoningen, waardoor sprake wordt van een meer eenduidig beeld langs de plas.
Platteweg 83	Bouwvlak opschuiven	Het bouwvlak ligt nu deels naast de woning als gevolg van een verleende omgevingsvergunning voor de herbouw van de woning op een andere locatie. Bouwvlak is opgeschoven, zodat deze volledig om de woning heen komt te liggen.

Ravensbergseweg	Aanpassen bestemming 'Wonen'	Aan een aantal gemeentelijke percelen is per abuis de bestemming Wonen toegekend. De gronden langs nr's 17-25 zijn slechts verhuurd als 'tuin'. Andere twee gronden betreffen oever en nabij trafohuisje. De gronden worden daarom weer hersteld als bestemming 'Verkeer'. Voor de tuinen wordt een aanduiding 'tuin' opgenomen.
Ree 16-3	Maatvoeringsaanduiding wijzigen naar 225 m3	De zomerwoning krijgt de aanduiding 225 m3, omdat al in 2002 is geconstateerd dat het bestaand oppervlak ca. 74 m2 bedroeg en het perceel op basis van de gehanteerde uitgangspunten in aanmerking komt voor een dergelijke aanduiding.
Ree 36-38	Bestemming Natuur wijzigingen in Wonen en aanduiding landschapswaarden schrappen	De bestemming is aangepast aan de huidige situatie. Aan de gronden ter plaatse van de oude dwarssloot is de bestemming 'Wonen-1' met aanduiding 'landschapswaarde' toegekend en de nieuwe sloot langs de rijbaan heeft de bestemming Natuur - Extensieve recreatie gekregen.
Ree 64	Aanpassen bestemming Wonen t.p.v. insteekhaven	De bestemming Wonen - 1 toekennen met aanduiding landschapswaarden ter plaatse van de voormalige insteekhaven. Aan de zuidwestzijde wordt de aanduiding landschapswaarden aangepast aan de nieuwe oever en het bijgebouw.
Twaalfmorgen 9-1a	Aanduiding recreatieverblijf aanpassen naar zomerwoning	Het gebouw krijgt de aanduiding zomerwoning. Het betreft twee aaneengebouwde verblijven, waarvan het andere verblijf is aangeduid als zomerwoning. Het onderhavige gebouw kon destijds als vergelijkbaar worden aangemerkt en komt derhalve in aanmerking voor een aanduiding als zomerwoning.
Twaalfmorgen 11h	Aanpassen bouwvlak en 'landschapswaarden'	Het deel van het bouwvlak inkorten, zodat ook daar het bouwvlak tot 2 meter uit de oever ligt. Conform de uitgangspunten hiervoor is de aanduiding 'landschapswaarden' langs de oever van de noordelijke tussensloot wordt geschrapt. De aanduiding 'landschapswaarden' wordt toegekend aan de oever langs de oostelijke lengtesloot.
Twaalfmorgen 26	Wijziging verkeerde bestemmingslegging op perceel 406	Per abuis is bij het opstellen van het nu geldende bestemmingsplan de bestemming 'Natuur' aan het kadastrale perceel M406, direct ten oosten van de Twaalfmorgen 26, toegekend. Dit is feitelijk onjuist en de bestemmingslegging wordt met deze herziening weer gewijzigd naar Wonen.

2.3 Overige wijzigingen

In onderstaande tabel zijn de meest relevante overige wijzigingen opgenomen.

Adres/onderwerp	Wat	Toelichting
Toelichting		
Wijziging toelichting i.v.m. bouwvlakken	H 4.4 + 4.5.1 aanpassen	De doorgehaalde tekst wordt geschrapt ten opzichte hetgeen in de toelichting van het moederplan is omschreven. “Dit betekent dat het bouwvlak wordt afgebakend door: (het verlengde van) de voorgevellijn; de lijn, evenwijdig aan en gelegen op een afstand van 20 m achter de voorgevellijn; twee lijnen, haaks op (het verlengde van) de voorgevellijn en gelegen op een afstand van 10 m van de bestaande zijgevellijnen. Daarbij geldt dat de afstand tussen de grens van het bouwvlak en de oeverlijn bij watergangen breder dan 5 m ten minste 5 m dient te bedragen en de afstand van de grens van het bouwvlak tot de oeverlijn bij watergangen smaller dan 5 m en bij de zijdelingse erfgrens ten minste 2 m dient te bedragen, tenzij ~~de geïnventariseerde en aanwezige bebouwing in de zijdelingse erfgrens~~ het hoofdgebouw/woning op kortere afstand is gebouwd.” Geïnventariseerde en nog aanwezige bebouwing op het zijerf van invloed is niet langer van invloed op het bouwvlak. Dit in afwijking van het vroegere bestemmingsplan Plassengebied Natuurgebieden en Weidegebieden. Omdat de gemeente de zijerven vrij wil houden van bebouwing.
Verbeelding		
Hortemansdijk steigers	Bestemmen bestaande (vis)steigers	Voor de aanwezige (vis)steigers aan de Hortemansdijk is een aanduiding op de verbeelding en een bouwregel opgenomen. Deze (vis)steigers zijn destijds zorgvuldig tussen de (voor)oevers aangelegd en dragen bij aan het recreatieve voorzieningenaanbod in het gebied.
Korssendijk parkeerplaatsen	Wijziging bestemming parkeerplaatsen	Aan de parkeerplaatsen aan de Korssendijk is eerder de bestemming Natuur – Extensieve recreatie gegeven. Deze bestemming wordt nu gecorrigeerd naar de bestemming Verkeer, vergelijkbaar met de aangrenzende rijbaan.
Oudeweg 21	Aanpassing verbeelding	De bestemming Wonen is ter plaatse van de bestaande waterpartij gewijzigd in de bestemming 'Water'.

Regels		
Artikel 1	Definitie Archeologische Monumenten Kaart opgenomen	Ter verduidelijking voor de lezer van het plan en daarmee voor toekomstig initiatiefnemers.
Artikel 1	Definitie overkapping gewijzigd	Kleine toevoeging: Een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voorzien van een dak o*f vergelijkbare constructie*.
Artikel 2	Meerdere kapvormen mogelijk maken en tussenlid toestaan van maximaal 1 meter breed	In artikel 2 zijn alle mogelijke toegestane kapvormen afgebeeld en de wijze waarop de druiplijn gemeten dient te worden is aangegeven. Tevens is toegestaan dat een tussenlid mogelijk is die twee gebouwdelen met elkaar verbind, zolang het tussenlid maximaal 1 meter breed is.
Rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied'	Het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, toevoegen in de artikelen 3, 7, 9, 11, 16, 18 en 19	Het nieuw uitgebrachte rapport 'Rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied' wordt toegevoegd aan de voorwaarden waaraan getoetst wordt bij het verstrekken van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden. Het rapport bevat een overzicht van historisch-landschappelijke elementen in het plassengebied. Op basis van historisch-landschappelijke argumenten wil de gemeente (delen van) percelen in het Plassengebied vrij te houden van bebouwing en dit in het bestemmingsplan verankeren. De achtergrond hiervan ligt in de toenemende bebouwingsdruk in het Plassengebied. Daardoor treedt in de bewoningslinten verdichting op die er op termijn toe kan leiden dat vanaf de openbare ruimte in de linten nauwelijks meer zicht op/contact met het water van de Plassen is.
Artikel 8.4.1 sub b, onder 3	Wijzigen maatvoering	Per abuis is 4.000 m³ opgenomen, dit moet zijn 4.000 m².
Afstand berging/schuilhut tot oever en erfgrens (o.a. Zoetendijk E 1315 (nabij 7) en t.o.v. Oukoopsedijk 5)	Wijzigen afstand berging/schuilhut uit oever en erfgrens middels een afwijking in artikel 8.4.1 (lid k) 9.4.1 (lid k) en 11.4.1 (lid k).	Het wordt mogelijk om bij bestaande situaties af te wijken van aan te houden afstanden (<5m tot oever en <2m tot erfgrens) indien dit landschappelijk aanvaardbaar is, bijvoorbeeld bij bestaande concentratie van bebouwing. Dit kan ook gelden bij eilanden en/of (bestaande) bergingen nabij oever, die geen landschappelijke en natuurwaarden aantasten (t.o.v. Oukoopsedijk 5).
Diversen Wonen - aanpassen regels	Tabel in artikel 16.2, ,17.2, 18.2 en 19.2 aangepast.	Wonen: voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, is een maximale oppervlakte tot 20 m² toegestaan. Dit is opgenomen in de tabel.
Diversen Wonen - aanpassen regels (bijbehorende bouwwerken op voorerf)	Afwijkingsbevoegheid opgenomen in artikel 16.3.1, 17.3.1, 18.3.1 en 19.3.1	Er wordt een afwijkingsbevoegdheid opgenomen zodat het college kan afwijken van bouwregels t.b.v. het toestaan van bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel, mits de stedenbouwkundige waarden naar het

		oordeel van het college niet worden aangetast. Dit voor gevallen die vooraf niet kunnen worden voorzien.
Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden artikel 16.6, 18.6 en 19.5	Toevoeging 'buiten bouwvlak'	Het gaat om werken of werkzaamheden buiten het bouwvlak. Dit is verduidelijkt in de aanhef.
Toevoeging uitzonderingen in 16.6.1, 16.6.2, 18.6.1, ,18.6.2 19.5.1 en 19.5.2	Toevoeging in aanhef: buiten het bouwvlak, waardoor de verbodsbepaling ook op die gronden geldt. Extra sub: in het geval van sub f, het een ontsluitingspad naar de openbare weg betreft of andere verharding met in totaal een oppervlak van ten hoogste 30 m².	In het kader van klimaatadaptatie en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit en het karakter is het wenselijk om percelen zo min mogelijk te verharden.
Art. 27.1	Toevoeging bouwregels	Aan de algemene bouwregels is toegevoegd dat een overschrijding van de bouwgrenzen niet is toegestaan binnen de aanduiding 'landschapswaarden'.
Artikel 27.2	Wijzigt in: Ondergronds bouwen is uitsluitend toegestaan in 1 bouwlaag onder de contour van een oorspronkelijk hoofdgebouw, met dien verstande dat: a. alleen mag worden gebouwd tussen het maaiveld en 3,5 meter minus maaiveld; b. ondergronds bouwen niet is toegestaan onder bergingen/schuilhutten op onbebouwde percelen.	Deze regel is aangepast in verband met de beleidsambities ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. De regel nodigt uit om trappen en hellingsbanen naar de kelder te realiseren en dat is een onwenselijk beeld. Daarom is de mogelijkheid geschrapt om ondergronds te bouwen buiten de footprint van de (zomer)woningen en recreatieverblijven.
Artikel 27.5	Algemene bouwregel opgesteld voor het uitsteken van gebouwen door dakoverstekken, luifels en niet aaneengesloten balkons e.d.	De definitie 'inhoud van een bouwwerk' (artikel 2) is ingekort. Het het maximale uit te steken gedeelte van een gebouw is verwijderd uit deze definitie en hier is een algemene bouwregel van gemaakt.

Algemene gebruiksregels	In artikel 28 is onder sub a punt 5 toegevoegd: het gebruik van de plassen en ander (vaar)water voor detailhandel en horeca, waaronder in ondergeschikte vorm;	Het gebruik van de plassen en ander (vaar)water voor detailhandel en horeca, waaronder in ondergeschikte vorm, is niet toegestaan.
Uitwijkplaatsen	Opnemen algemene gebruiksregel in artikel 28	Sommige wegen zijn erg smal, het is daarom wenselijk op punten uitwijkplaatsen te kunnen realiseren, zodat voertuigen elkaar kunnen passeren. Hiervoor zijn enkele voorwaarden opgenomen in artikel 28.
Artikel 30.1 Algemene afwijkingsregels	Aan artikel 30.1, sub c, onder 1, wordt toegevoegd dat afwijken van maten of bouwgrenzen tevens mogelijk is voor duurzaamheidsmaatregelen bij bestaande woningen die een bijdrage leveren aan het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.	Het ruimte bieden aan duurzaamheidsmaatregelen bij bestaande woningen levert een bijdrage aan de ambities en de beleidsdoelstellingen van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.
Artikel 30.3	Maximale breedte brug bij landhoofd	Aan de afwijkingsmogelijkheid voor bruggen is een mogelijkheid toegevoegd om het landhoofd van een brug te mogen verbreden van 6 naar ten hoogste 8 meter. Dit maakt het op- en afrijden van het naar de openbare weg, waar nodig, makkelijker. Een breder landhoofd voorkomt schade aan de berm en maakt uitwijken voor auto's eenvoudiger, wat de doorstroming kan bevorderen.
Afwegingskader voor planologische kruimelgevallen hekwerken in het buitengebied	Beleidsregel verwerking in de regels	De beleidsregel omtrent entreehekwerken is opgenomen als artikel 30.6, in de algemene afwijkingsregels.
Herbouw schiethutten	Afwijkingsbevoegdheid opgenomen in artikel 30.7	In enkele gevallen is sprake van het herbouwen van een toegestane schiethut op een andere locatie op het perceel. Schiethutten zijn van oudsher al in het gebied aanwezig. Vroeger werden deze voor de jacht gebruikt. Tegenwoordig is dit minder en worden ze ook gebruikt voor het beleven van de natuur, zoals een kijkhut. De schiethutten vertellen hoe de jacht in het verleden plaatsvond. Dat maakt ze vanuit historisch oogpunt waardevol. Om ervoor de zorgen dat de van oudsher aanwezige schiethutten kunnen worden behouden is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor het vernieuwen

		van de al bestaande schiethutten. Eventuele verplaatsing op hetzelfde perceel is ook mogelijk. Als voorwaarde geldt dat er geen sprake mag zijn van negatieve effecten op de natuurwaarden. Hierdoor zal een deel van de schiethutten verdwijnen, maar blijft een deel voor het gebied behouden. Nieuwbouw van schiethutten blijft niet toegestaan. Overigens maakt de regeling alleen het vernieuwen van het bestaande bouwwerk mogelijk. Deze regeling geeft geen toestemming of vergunning om te mogen jagen. Het gaat hierbij overigens alleen om het bouwwerk en niet de toestemming/vergunning om te mogen jagen.

Om de wijzigingsplannen goed te verwerken zijn ook enkele kleine aanpassingen doorgevoerd, zodat de plannen geheel aansluiten binnen het moederplan. Inhoudelijk zijn de plannen niet gewijzigd. Hieronder is kort weergegeven welke wijzigingen dat per wijzigingsplan betreft:

- Platteweg 20 en tussen 26 en 26a (NL.IMRO.1901.Platteweg20-WP80);
  1. Wonen wijzigt naar Wonen - 3.
  2. De aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voorwaardelijke verplichting' is opgenomen op de verbeelding bij de woonbestemmingen, zodat duidelijk is waar deze voorwaardelijke bepaling geldt.
  3. Over het gehele plangebied van het wijzigingsplan de gebiedsaanduiding 'overige zone – bruggen' opnemen op de verbeelding. In dit wijzigingsplan is het verboden nieuwe bruggen te bouwen of bestaande te vergroten.
  4. In artikel 3.2 wordt het adres Platteweg 20 uit de bouwregels in lid m geschrapt.
- Wijzigingsplan Platteweg 26a, Reeuwijk (NL.IMRO.1901.Platteweg26A-WP80);
  1. Aanduiding 'kap' toegevoegd op de verbeelding en in de regels bij de bouwvlakken.
  2. Inhoudsmaat woningen á 750 m3 toegevoegd op de verbeelding conform plansystematiek.
  3. Aanduiding 'hovenier' wordt omgezet naar 'hovenier - 2' voor zowel regels als verbeelding.
  4. Op de woonbestemmingen de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – voorwaardelijke verplichting 2' opgenomen, zodat duidelijk is waar deze voorwaardelijke bepaling geldt.
  5. De aanduiding 'specifieke vorm van wonen - landschapswaarde' wijzigen naar 'landschapswaarden', conform plansystematiek.
  6. In artikel 3.2 worden de adressen Platteweg 26a en 26d uit de bouwregels in lid m geschrapt.
- Twaalfmorgen 37 (NL.IMRO.1901.Twaalfmorgen37-WP80)
  1. Opnemen voorwaardelijke verplichting 'specifieke vorm van wonen – voorwaardelijke verplichting twaalfmorgen 37' in de regels (18.4.3) en op de verbeelding bij de bestemming Wonen.
  2. Verwijderen functieaanduiding 'voormalig bedrijfsbebouwing' op aansluitend woonvlakken nummers 37 en 37a. Deze zijn per abuis blijven staan na het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid.

Hoofdstuk 3 Uitvoerbaarheid

3.1 Beleid en sectorale onderzoeken

Voorliggend bestemmingsplan betreft een herziening van de vastgestelde plannen 'Plassengebied' (vastgesteld op 24 juni 2015) inclusief de herziening '1e herziening Plassengebied' (vastgesteld op 29 maart 2017). Er wordt met deze herziening geen nieuw beleid geïntroduceerd. Dit betekent bijvoorbeeld dat de bestemmingslegging van het huidige plan en de daarbij behorende zonering van het recreatieve gebruik van het plassengebied niet aangepast wordt. De huidige zonering van de plassen kan wel als kapstok dienen voor het invulling geven aan de gewenste aanpassingen van de regelingen. Er worden ook geen nieuwe regelingen met bouwmogelijkheden voor woningen of bergingen/schuilhutten geïntroduceerd. In het kader van deze aanpassingen is dan ook geen toetsing aan het vigerende beleid opgenomen en is onderzoek naar de gevolgen voor sectorale aspecten zoals bodem, milieu en water achterwege gelaten.

3.2 Economische uitvoerbaarheid

In het kader van de Grondexploitatiewet is de gemeente verplicht kosten die ten behoeve van het bestemmingsplan worden gemaakt, te verhalen. De kosten bestaan in dit geval uit de organisatorische kosten om het plan op te stellen. Het plan kent geen uitvoerende component voor de gemeente, eventuele ontwikkelingen die op basis van dit plan worden uitgevoerd zijn voor kosten en risico van de betreffende initiatiefnemers.

Gezien het bovenstaande, is er geen noodzaak noch verplichting tot het opstellen van een exploitatieplan bij deze herziening.

3.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het vooroverleg zoals bedoeld in artikel 3.1.1 Bro is het voorontwerp-bestemmingsplan aangeboden aan de provincie en het hoogheemraadschap. De provincie heeft aangegeven geen opmerkingen te hebben. Vanuit het hoogheemraadschap is verzocht haar standaard paragraaf over water op te nemen. Deze paragraaf is in hoofdstuk 4 opgenomen.

Het ontwerpbestemmingsplan zal 6 weken ter inzage liggen. Hierbij wordt eenieder in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

RHO ADVISEURS

Bijlage 1 Lijst onbebouwde percelen

Perceelnummer	Oppervlak	Berekening oppervlak evt. samen met andere percelen
RWK02 E 1135	1512	
RWK02 C 1287	1193	
RWK02 C 1291	650	
RWK02 C 1297	3585	
RWK02 C 1324	1771	
RWK02 C 1325	489	
RWK02 C 1387	1446	
RWK02 C 1482	622	
RWK02 C 1489	987	
RWK02 C 1602	1667	
RWK02 C 1983	555	
RWK02 C 1994	329	
RWK02 C 1995	514	
RWK02 C 1996	186	
RWK02 C 1997	392	
RWK02 C 1998	265	
RWK02 C 1999	241	
RWK02 C 2000	302	
RWK02 C 2002	306	
RWK02 C 2621	254	
RWK02 C 2702	610	
RWK02 C 2763	227	
RWK02 C 2850	386	
RWK02 C 2964	188	
RWK02 C 2965	229	
RWK02 C 2966	234	
RWK02 C 3113	231	
RWK02 C 3115	495	
RWK02 C 3195	2063	
RWK02 C 3340	214	
RWK02 C 3516	65	
RWK02 C 3572	2491	
RWK02 C 3594	277	
RWK02 C 3595	335	
RWK02 C 3596	1405	
RWK02 C 3624	82	
RWK02 C 3625	193	
RWK02 C 3668	3234	
RWK02 C 3670	6237	
RWK02 C 3671	2689	
RWK02 C 3674	364	
RWK02 C 3727	528	
RWK02 C 3728	1464	
RWK02 E 47	264	
RWK02 E 168	70	
RWK02 E 189	465	
RWK02 E 909	605	
RWK02 E 939	276	
RWK02 E 1008	1557	

RWK02 E 1021	790	Samenvoeging met E 1029 en E 1030
RWK02 E 1046	513	Samenvoeging met E 1111
RWK02 E 1047	580	
RWK02 E 1049	110	
RWK02 E 1050	902	
RWK02 E 1085	1435	
RWK02 E 1086	238	
RWK02 E 1087	288	
RWK02 E 1088	401	
RWK02 E 1089	300	
RWK02 E 1090	349	
RWK02 E 1091	396	
RWK02 E 1092	268	
RWK02 E 1093	402	
RWK02 E 1095	777	Samenvoeging met E 1094
RWK02 E 1096	252	
RWK02 E 1097	290	
RWK02 E 1098	309	
RWK02 E 1099	300	
RWK02 E 1101	623	Samenvoeging met E 1100
RWK02 E 1102	299	
RWK02 E 1103	260	
RWK02 E 1104	251	
RWK02 E 1105	217	
RWK02 E 1106	217	
RWK02 E 1107	308	
RWK02 E 1108	254	
RWK02 E 1110	437	
RWK02 E 1120	2298	
RWK02 E 1134	697	
RWK02 E 1138	247	
RWK02 E 1145	937	
RWK02 E 1171	4154	
RWK02 E 1175	8813	
RWK02 E 1198	54	
RWK02 E 1233	2662	Samenvoeging met E 1326
RWK02 E 1238	2514	samenvoeging van E 1186 en E 1066
RWK02 E 1259	696	
RWK02 E 1276	3613	
RWK02 E 1279	94	
RWK02 E 1283	633	
RWK02 E 1290	1476	
RWK02 E 1298	278	
RWK02 E 1303	218	
RWK02 E 1314	305	
RWK02 E 1315	393	
RWK02 E 1316	276	
RWK02 E 1317	260	
RWK02 E 1322	233	
RWK02 E 1324	217	
RWK02 E 1359	15383	
RWK02 E 1366	4572	

RWK02 E 1370	3460	
RWK02 F 768	1913	
RWK02 F 769	2067	
RWK02 F 770	1740	
RWK02 F 816	4454	
RWK02 F 822	1183	
RWK02 F 828	1522	
RWK02 F 829	931	
RWK02 F 832	504	
RWK02 F 833	583	
RWK02 F 834	664	
RWK02 F 837	11810	
RWK02 F 903	4872	
RWK02 F 916	1093	
RWK02 F 917	808	
RWK02 G 1603	78	
RWK02 G 1727	423	
RWK02 G 1795	372	
RWK02 G 1834	683	
RWK02 G 1843	370	
RWK02 G 2007	200	
RWK02 G 2054	117	Samenvoeging met G 2057
RWK02 G 2055	534	Samenvoeging met G 2056
RWK02 G 2075	356	
RWK02 G 2076	332	
RWK02 G 2079	538	
RWK02 G 2080	410	
RWK02 G 2081	399	
RWK02 G 2085	300	
RWK02 G 2087	290	
RWK02 G 2088	278	
RWK02 G 2091	1759	Samenvoeging met G 2090, G 2092 en G 2093
RWK02 G 2094	801	Samenvoeging met G 2095 en G 2630
RWK02 G 2096	372	
RWK02 G 2101	653	
RWK02 G 2128	589	Samenvoeging met G 2127
RWK02 G 2129	506	Samenvoeging met G 2130
RWK02 G 2172	401	
RWK02 G 2173	462	
RWK02 G 2174	627	
RWK02 G 2175	289	
RWK02 G 2176	346	
RWK02 G 2178	1365	Samenvoeging met G 2221, G 2222, G 2223
RWK02 G 2232	18910	samenvoeging van G 2246, G 3061, G 2247 en G 3062
RWK02 G 2314	204	
RWK02 G 2360	1905	
RWK02 G 2376	142	
RWK02 G 2377	149	
RWK02 G 2383	647	
RWK02 G 2388	680	Samenvoeging met G 2291
RWK02 G 2397	137	
RWK02 G 2400	2821	

RWK02 G 2414	2829	samenvoeging met G 2617
RWK02 G 2415	970	
RWK02 G 2416	7780	Samenvoeging met G 3011
RWK02 G 2439	919	
RWK02 G 2442	686	
RWK02 G 2443	2254	
RWK02 G 2449	255	
RWK02 G 2450	1003	
RWK02 G 2452	372	
RWK02 G 2475	792	
RWK02 G 2522	2489	
RWK02 G 2527	4520	
RWK02 G 2528	81	
RWK02 G 2535	277	
RWK02 G 2609	129	
RWK02 G 2612	520	
RWK02 G 2613	455	Samenvoeging met G 3092
RWK02 G 2615	327	Samenvoeging met G 2616
RWK02 G 2619	313	
RWK02 G 2620	1063	Samenvoeging met G 2082
RWK02 G 2629	322	
RWK02 G 2697	601	
RWK02 G 2699	555	
RWK02 G 2701	1141	
RWK02 G 2703	521	
RWK02 G 2721	718	
RWK02 G 2721	6940	Samenvoeging met G 2245
RWK02 G 2723	469	
RWK02 G 2729	11122	
RWK02 G 2730	1400	
RWK02 G 2759	1485	
RWK02 G 2761	315	
RWK02 G 2790	318	
RWK02 G 2802	11584	
RWK02 G 2803	273	
RWK02 G 2804	133	
RWK02 G 2805	131	
RWK02 G 2820	1738	
RWK02 G 2821	1042	
RWK02 G 2822	3819	
RWK02 G 2824	503	
RWK02 G 2825	358	
RWK02 G 2828	43	
RWK02 G 2829	363	
RWK02 G 2830	360	
RWK02 G 2831	337	
RWK02 G 2832	200	
RWK02 G 2833	441	
RWK02 G 2834	270	
RWK02 G 2835	316	
RWK02 G 2836	329	
RWK02 G 2837	166	

RWK02 G 2838	633	Samenvoeging met G 2839
RWK02 G 2840	261	
RWK02 G 2841	362	
RWK02 G 2842	378	
RWK02 G 2845	715	
RWK02 G 2846	734	
RWK02 G 2847	434	
RWK02 G 2850	112	
RWK02 G 2852	969	
RWK02 G 2859	90	
RWK02 G 2881	829	
RWK02 G 2923	621	
RWK02 G 2925	538	samenvoeging met G 2988
RWK02 G 2928	680	
RWK02 G 2929	233	
RWK02 G 2931	274	
RWK02 G 2932	1504	
RWK02 G 2933	272	
RWK02 G 2935	1320	
RWK02 G 2936	590	
RWK02 G 2948	567	
RWK02 G 2958	281	
RWK02 G 2959	567	
RWK02 G 2985	1556	
RWK02 G 2986	35	
RWK02 G 2987	950	
RWK02 G 2996	942	
RWK02 G 2999	221	Samenvoeging met G 3000
RWK02 G 3033	3292	
RWK02 G 3041	1757	
RWK02 G 3050	6120	
RWK02 G 3057	530	
RWK02 G 3065	401	
RWK02 G 3066	545	
RWK02 G 3069	109	
RWK02 G 3070	265	
RWK02 G 3071	161	
RWK02 G 3072	232	
RWK02 G 3074	184	
RWK02 G 3075	499	
RWK02 G 3076	359	
RWK02 G 3079	221	
RWK02 G 3080	187	
RWK02 G 3081	901	
RWK02 G 3082	142	
RWK02 G 3083	183	
RWK02 G 3084	296	
RWK02 G 3085	1937	
RWK02 G 3087	1502	
RWK02 G 3090	445	
RWK02 G 3093	408	
RWK02 G 3107	383	

RWK02 G 3110	370
RWK02 H 2350	71
RWK02 H 2388	8561
RWK02 H 2441	411
RWK02 H 2442	489
RWK02 H 2443	421
RWK02 H 2444	540
RWK02 H 2445	360
RWK02 H 2452	102

Bijlage 2 Quickscan Flora en Fauna

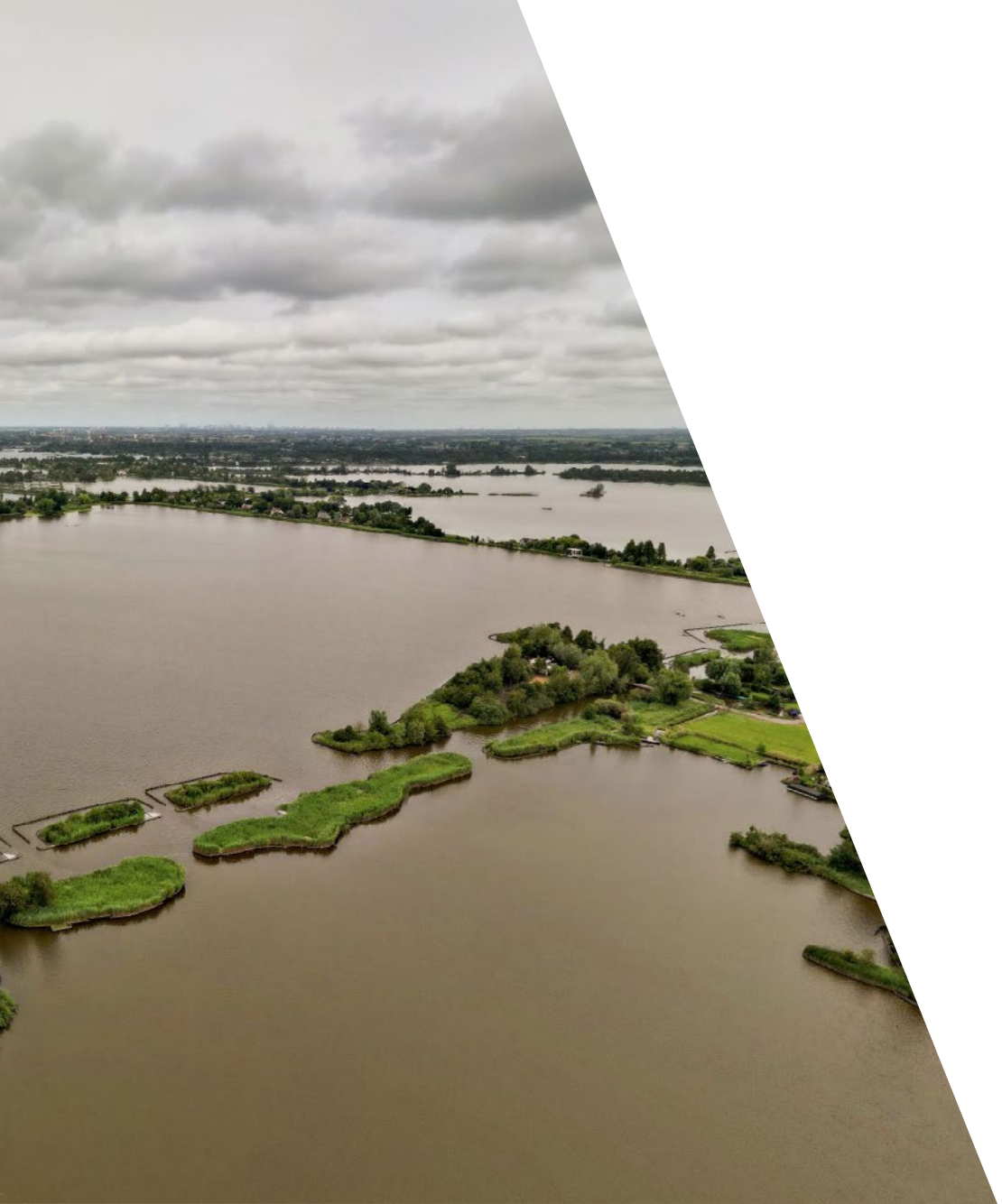

habitus

Effectstudie Wet natuurbescherming

Herziening bestemmingsplan Plassengebied

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk

habitus

Projectadviseur
Ruth van den Herik MSc
ruth@habitus.nl
0172-204060

Rapportage
Ruth van den Herik MSc

Documentcode
BODE2023-2-QS1-V1

In opdracht van
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Contactpersoon opdrachtgever
dhr. Levi Fortuin

Opleverdatum
12 oktober 2023

Kwaliteitscontrole
Nick Kroese BSc

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief foto's is enkel toegestaan met toestemming van de eigenaar (de opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden zijn hier in te zien. Onze privacyverklaring is hier te vinden. Een verklaring van onze documentcodes is te vinden op onze website.

Adres: Tolnasingel 3 / 2411 PV / Bodegraven
Kvk-nummer: 78391385 / **Btw-nummer:** NL861372669B01

www.habitus.nl

Toelichting op de afbeeldingen (ook voorblad)
Impressie plangebied: luchtfoto Plassengebied.
Bron: Google Street View. Fotograaf Gert van Capellen.

Toelichting op de afbeelding
Impressie plangebied: Bosmankade, kijkrichting noord. Bron: Google Street View.

INHOUDSOPGAVE

Klik op de titel van een hoofdstuk om direct naar het betreffende hoofdstuk te gaan.

SAMENVATTING 4

1. INLEIDING & ONDERZOEK 5

2. PLANGEBIED & WERKZAAMHEDEN 7

3. RESULTATEN 9

4. CONCLUSIE & AANBEVELINGEN 17

5. MAATREGELEN 19

BRONVERMELDING 22

BIJLAGEN 23

SAMENVATTING

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting van het rapport gegeven. Voor de volledigheid én om een verkeerde interpretatie te voorkomen, dient het gehele rapport gelezen te worden. Zo geeft hoofdstuk 1 belangrijke informatie over de opzet en afbakening van het onderzoek. In hoofdstuk 2 wordt informatie gegeven over de begrenzing van het plangebied en welke werkzaamheden getoetst zijn. Hoofdstuk 3 geeft nadere informatie over de aanwezigheid van soorten en gebieden. In hoofdstuk 4 wordt de conclusie toegelicht en worden de benodigde nader onderzoeken toegelicht. In hoofdstuk 5 staan de benodigde maatregelen beschreven. Ook de bijlagen zijn onlosmakelijk met de inhoud verbonden, met name Bijlage 4.

Aanleiding

Deze effectstudie is uitgevoerd omdat de opdrachtgever momenteel een herziening opstelt van het geldende bestemmingsplan 'Plassengebied'. Hierin wordt voor de onbebouwde percelen, binnen de bestemmingen zoals benoemd in paragraaf 2.1, een nieuwe bouwmogelijkheid voor kleine bouwwerken (geen gebouwen) opgenomen. Deze bouwwerken worden toegestaan op het land voor dagrecreatie, van maximaal vijf vierkante meter en tot één meter hoog. Voorbeelden van dergelijke bouwwerken zijn een teeltkasje, surfstelling, getimmerde zitbank of picknicktafel. Ook zal maximaal vijftien vierkante meter verharding toegestaan worden. Tot slot wordt het mogelijk om een steiger van maximaal zes vierkante meter te realiseren.

Onderzoeksvraag

In dit rapport wordt een voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de Wet natuurbescherming. De centrale vraag luidt:

Is de voorgenomen ontwikkeling in strijd met de soort- of gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal beleid? En welke vervolgstappen dienen genomen te worden voor met de uitvoering gestart kan worden?

Conclusie

Soort(groep)/gebied	Maatregel	Onderzoek	Overig/opmerking
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	x		zie paragraaf 5.1
Categorie 5-soorten met een 'zeer ongunstige staat van instandhouding'	x		zie paragraaf 5.1
Vogels met jaarrond beschermd nest	x		zie paragraaf 5.1
Vleermuizen	x		zie paragraaf 5.1
Heikikker	x		zie paragraaf 5.1
Rugstreeppad	x		zie paragraaf 5.1
Ringslang	x		zie paragraaf 5.1
Groene glazenmaker	x		zie paragraaf 5.1
Grote vos	x		zie paragraaf 5.1
Iepenpage	x		zie paragraaf 5.1
Noordse woelmuis	x		zie paragraaf 5.1
Waterspitsmuis	x		zie paragraaf 5.1
Otter	x		zie paragraaf 5.1
Natura 2000	x	x	zie paragraaf 4.2 en 5.2
Natuurnetwerk Nederland	x	(x)	zie paragraaf 4.2 en 5.2

x = maatregel of onderzoek is benodigd, (x) onderzoek is enkel benodigd als niet aan de maatregel voldaan kan worden.

1. INLEIDING & ONDERZOEK

1.1 Aanleiding

Deze toetsing wordt aangevraagd voor een bestemmingsplanwijziging. Er dient daarom onderzocht te worden of met de voorgenomen (ruimtelijke) ontwikkeling sprake is van overtreding van de geldende natuurwet en -regelgeving.

Indien na het onderzoek geen overtredingen worden verwacht, kan de ontwikkeling vanuit de ecologie zonder beperkingen doorgang vinden. Indien wij vervolgonderzoek adviseren, kan een voorgenomen ontwikkeling doorgaans nog steeds plaatsvinden na het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

1.2 Doel en centrale vraag

Dit rapport dient voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dat een ecologisch onderzoek is verricht.

In dit rapport wordt een voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de Wet natuur-bescherming. De centrale vraag luidt:
Is de voorgenomen ontwikkeling in strijd met de soort- of gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal beleid? En welke vervolgstappen dienen genomen te worden voor met de uitvoering gestart kan worden?

1.3 Criteria

Op dit onderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen met een hbo of wo opleiding op ecologisch gebied, zoals, (toegepaste) biologie, dierecologie of bos -en natuurbeheer.
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Habitus verklaart hierbij geen enkel belang te hebben bij de uitkomst van het onderzoek. Ook heeft iedere vaste medewerker de ethische gedragscode ondertekend en beloofd hiernaar te handelen.
- Het onderzoek voldoet aan onze eigen proces- en kwaliteitseisen. Bekijk deze hier.
- Dit onderzoek is maximaal drie jaar geldig na de opleverdatum (zie colofon) of zo lang dit realistisch is, gezien de ecologie van de betreffende soort(en).
- Voor het opsporen, vangen (met toegestane vangmiddelen) of bemachtigen van beschermde dier- of plantensoorten is een geldige ontheffing aanwezig.

1.4 Werkwijze

De werkwijze van quickscans is te vinden op onze website. In deze uitgebreide effectstudie (bureau-onderzoek) is geen veldbezoek uitgevoerd.

Toelichting op de afbeelding
Impressie plangebied: natuurreservaat Schuurwerf.
Bron: Google Street View.

Kader Omgevingswet (Ow)

Naar verwachting zal in de nabije toekomst de Omgevingswet (Ow) met de huidige Wet natuurbescherming verweven worden (Rijksoverheid, 2020). De datum van invoering is nu vastgesteld op 1 januari 2024. Meer informatie over hoe dit voor flora- en fauna-activiteiten geregeld wordt, is hier te vinden.

Het bevoegd gezag is in de regel de provincie. Provincies regelen in de omgevingsverordening of en welke vrijstellingen van de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit gelden. Dit zal in het aanvullingsbesluit Natuur worden geregeld.

De bescherming van flora en fauna kan onder de Ow gaan veranderen. Daarom is een update van deze quickscan benodigd als de Ow van kracht is. Het is mogelijk dat het advies voor vervolgstappen wijzigt.

1.5 Reikwijdte

Onderstaand is beschreven aan welke wetten, artikelen en aan welk beleid de voorgenomen ontwikkeling wordt getoetst in dit rapport.

1.5.1 Soortbescherming

Er wordt getoetst aan de volgende artikelen uit de Wet natuurbescherming:

- 3.1 Vogelrichtlijn (soorten en nesten)
- 3.5 Habitatrichtlijn(soorten)
- 3.10 Andere soorten
- 1.11 Zorgplicht

Vrijgestelde soorten worden niet beoordeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen, want door de vrijstelling is er geen kans op het overtreden van de Wet natuurbescherming. Bij (eenmalige) activiteiten vindt wel een effect beoordeling plaats, omdat de vrijstelling dan niet geldt. Indien van toepassing worden wel altijd maatregelen voorgesteld om rekening te houden met de vrijgestelde soorten.

1.5.2 Gebiedsbescherming

Voor gebiedsbescherming wordt getoetst aan de volgende onderdelen van de Wet natuurbescherming:

- Natura 2000-gebieden (Wnb artikel 2.7, dit wordt vanaf 2024 de Omgevingswet met de artikelen 2.4 en 4.1), met uitzondering van stikstofdepositie en aeriuscalculatie.
- Bijzondere nationale gebieden. In de Omgevingswet die naar verwachting in gaat op 1 januari 2024 betreft dit: artikel 7.8 lid 2 Bkl.

1.5.3 Provinciaal beleid

Daarnaast wordt getoetst aan provinciaal beschermde gebieden, beschermd via de Wet Ruimtelijke Ordening. Het betreft gebieden die in de Verordening Ruimte zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aan overige beleidsgebieden wordt in principe niet getoetst, tenzij dit specifiek overeengekomen is.

1.5.4 Toetsing

Indien uit de toetsing naar voren komt dat er mogelijk sprake is van een overtreding, dan zijn vervolgstappen benodigd. In dit rapport nemen we maatregelen op om overtreding te voorkomen, die opgenomen kunnen worden in het bestemmingsplan. Indien nader onderzoek noodzakelijk, zullen we hiervoor een advies uitbrengen. Bij nader onderzoek valt te denken aan een soortgericht onderzoek (soortbescherming), een NNN-toetsing of Voortoets Natura 2000 (gebiedsbescherming). Deze nadere onderzoeken zijn een vervolg op deze effectstudie. Zie onze website voor een processchema.

1.6 Potentiebepaling

De effectstudie is een potentiebepaling. Omdat de omgeving ook beïnvloed kan worden door de voorgenomen ontwikkeling, wordt deze ook meegenomen in de beoordeling tot zo ver de invloedssfeer van het project reikt.

2. PLANGEBIED & WERKZAAMHEDEN

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt binnen het plassengebied bij Reeuwijk en is gelegen in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een aantal onbebouwde percelen met de volgende bestemmingen:

- Natuur – Extensieve Recreatie;
- Natuur – Intensieve Recreatie;
- Recreatie – Natuurwaarden.

De begrenzing van het plangebied is weergegeven in Figuur 1. In de figuur zijn de gehele kadastrale onbebouwde percelen weergegeven. De ontwikkelingen (zie paragraaf 2.2) kunnen plaatsvinden op het land, langs de oever en in het water.

Figuur 1: het plangebied is rood gearceerd en het plassengebied is blauw omrand (PDOK, 2023).

Een kaart van het plangebied is weergegeven in Bijlage 1. Het plangebied bestaat met name uit particuliere percelen waar geen woonbebouwing is toegestaan. In de huidige situatie zijn onder andere de volgende elementen aanwezig op de percelen: rietkragen, natuurvriendelijke en beschoeide oevers, gazon, tuinen, bomen, struweel, een schuilhut/berging en/of een bergkist voor bijvoorbeeld tuingereedschap.

Het plassengebied bestaat uit dertien plassen, polders, bebouwingslinten en waterstaatkundige elementen (zoals eilanden en vaarsloten). Er is sprake van recreatie in de vorm van onder andere surfen, zeilen en (gemotoriseerd) varen. Ten westen van het plassengebied ligt het stedelijk gebied van Reeuwijk en Gouda en de bijbehorende recreatiegebieden Reeuwijkse Hout en Goudse Hout. Ten noorden begrenst de polder Reeuwijk (Abessinië) het gebied. Aan de oost- en zuidzijde gaat het plassengebied over in het veenweidegebied rond Driebruggen en de zone langs de Hollandsche IJssel.

2.2 Voorgestelde wijzigingen bestemmingsplan

De opdrachtgever stelt momenteel een herziening van het geldende bestemmingsplan 'Plassengebied' op. Hierin wordt voor de onbebouwde percelen, binnen de bestemmingen zoals benoemd in paragraaf 2.1, de volgende wijzigingen opgenomen:

1. Een nieuwe bouwmogelijkheid voor kleine bouwwerken (geen gebouwen). Deze bouwwerken worden toegestaan op het land voor dagrecreatie, van maximaal vijf vierkante meter en tot één meter hoog. Voorbeelden van dergelijke bouwwerken zijn een teeltkasje, surfstelling, getimmerde zitbank of picknicktafel;
2. Maximaal vijftien vierkante meter verharding wordt toegestaan;
3. Het wordt mogelijk om een steiger of vlonder te realiseren. De steigers kunnen gebruikt worden voor recreatie (om bijvoorbeeld te vissen) of om boten langdurig aan te leggen. Op de onbebouwde percelen waarop een bergkist of berging/schuilhut is toegestaan wordt tevens een steiger van 3 m² of 6 m² toegestaan, afhankelijk van het oppervlak van het perceel. De steigers en vlonders mogen een bouwhoogte hebben van maximaal 20 centimeter boven het maaiveld. Ook worden de steigers bij voorkeur haaks op de oeverlijn gebouwd en maximaal 5 meter uit de oeverlijn steken. Indien de steiger parallel aan de oeverlijn wordt gebouwd, dan mag deze maximaal 2 meter lang zijn.

Meer informatie over de voorgestelde wijzigingen kan gevonden worden in het concept bestemmingsplan (Rho adviseurs, 11 augustus 2023, 2e herziening Plassengebied: ontwerp bestemmingsplan). De volgende artikelen zijn daarbij met name relevant: artikel 8.3.1 onder I, artikel 9.3.1 onder I en 11.31.1 onder I (onbebouwde percelen).

De door de opdrachtgever aangeleverde informatie is te vinden in Bijlage 2. Op basis van deze informatie is te verwachten dat de storingsfactoren de volgende effecten sorteren op de omgeving:

Tabel 1: storingsfactoren en effecten buiten het plangebied

Verwachte storingsfactor	Effect verwacht buiten het plangebied?
Trilling	Nee
Geluid	Ja
Licht	Nee
Aanwezigheid mens & materieel	Ja
Water onttrekken	Nee

De kleinschalige bouwwerken en de verharding worden op het land aangelegd. Wel kan er bij deze werkzaamheden in de oever gewerkt worden. Voor het realiseren van de steigers wordt er in de oever én in het water gewerkt. Er zullen geen grond- of zanddepots ontstaan. De opdrachtgever is voornemens het ontwerp-bestemmingsplan in september of oktober 2023 ter inzage te leggen.

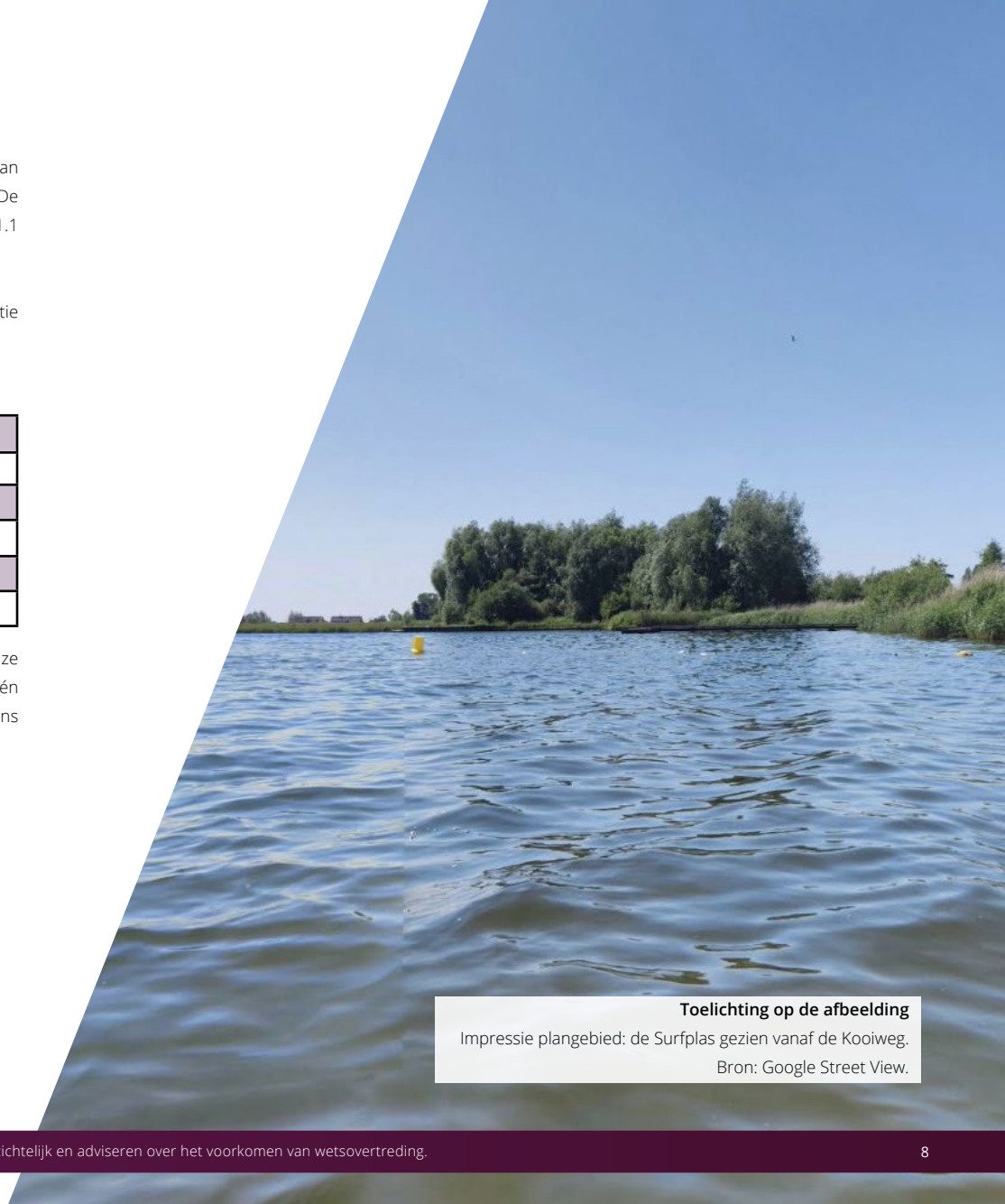

Toelichting op de afbeelding
Impressie plangebied: de Surfplas gezien vanaf de Kooiweg.
Bron: Google Street View.

3. RESULTATEN

3.1 Beschermde gebieden

In Europa is een netwerk van beschermde gebieden opgezet. Dit zijn de zogenoemde Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn daarnaast gebieden aangewezen onder het Natuurnetwerk Nederland. Deze gebieden zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming of provinciale bescherming. In Tabel 2 zijn de afstanden van het plangebied tot de beschermde gebieden benoemd. In Figuur 2 op de volgende pagina, is de ligging van het plangebied weergegeven ten opzichte van de beschermde gebieden en wordt een nadere toelichting gegeven.

Tabel 2: afstanden van het plangebied tot beschermde gebieden

Beschermd gebied	Afstand tot plangebied (in meters)
Natura 2000-gebied*: 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' *Dit gebied is niet gevoelig voor stikstofdepositie.*	0
Natuurnetwerk Nederland	0

**In paragraaf 3.1.1 is een hyperlink opgenomen naar de effectenindicator (Ministerie van Economische Zaken, 2017). Daar is ook meer informatie opgenomen over niet-broedvogelsoorten.*

Het Natura 2000-gebied ligt ten oosten van de meeste percelen binnen het plangebied. Drie percelen zijn gelegen binnen het Natura 2000-gebied, in de plas Broekvelden. Binnen het plangebied bevinden zich ook meerdere percelen behorend tot Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Algemene opmerking

Een grote afstand tussen het plangebied en een beschermd gebied betekent niet dat negatieve effecten per definitie uitgesloten kunnen worden. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een negatief effect op een soort die buiten een beschermd gebied verblijft óf van depositie. Ook de onttrekking van grondwater kan effecten veroorzaken op grote afstand.

Toelichting op de afbeelding

Impressie plangebied: zicht vanaf Twaalfmorgen (noordelijke richting).
Bron: Google Street View.

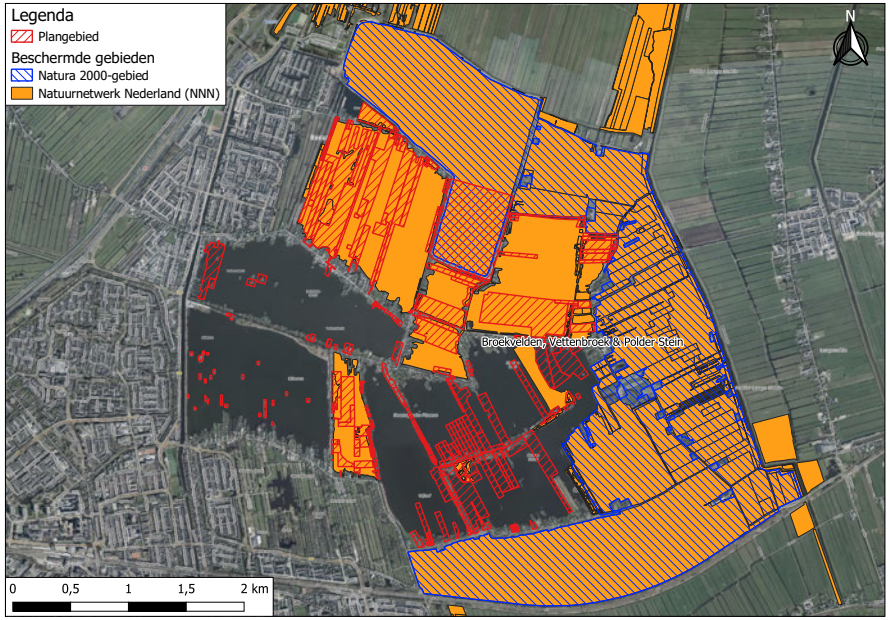

Figuur 2: ligging plangebied (rode omlijning) ten opzichte van Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (PDOK, 2023; provincie Zuid-Holland, 2023).

3.1.1 Effecttoetsing Natura 2000-gebieden

Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied zijn mogelijk aan de orde. In de effectenindicator Natura 2000-gebieden (Ministerie van Economische Zaken, 2017) is gekozen voor de activiteiten 'landrecreatie' en 'waterrecreatie', omdat deze activiteiten het best vergelijkbaar zijn met de geplande ontwikkelingen (op het land en in het water). De effectenindicator geeft aan dat mogelijke effecten worden veroorzaakt door verontreiniging; verstoring door licht en verstoring door mechanische effecten. Tijdens de werkzaamheden is geen sprake van deze verontreiniging en verstoring door licht. Er zullen geen niet-natuurlijke stoffen in het ecosysteem terechtkomen. Verder zullen de bouwwerken, verharding en steigers overdag gerealiseerd worden en enkel gebruikt worden voor dagrecreatie. Wel kan er sprake zijn van verstoring door mechanische effecten. Tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie kunnen er meer mensen in de oever aanwezig zijn dan in de huidige situatie het geval is. De verwachting is dat dit met name van toepassing is voor de percelen die in beheer zijn van een natuurorganisatie. Deze percelen worden mogelijk niet of nauwelijks betreden door mensen in de huidige situatie. Bij het aanleggen van verharding, een steiger of het realiseren van een kleinschalig bouwwerk kunnen de niet-broedvogelsoorten van het Natura 2000-gebied (slobeend, krakeend, kleine zwaan en smient) verstoord worden. De verwachting is dat de verstoring groter is door het plaatsen van steiger in vergelijking met het realiseren van verharding of het plaatsen van een klein bouwwerk. Met name in de winter hebben de werkzaamheden mogelijk een grote impact op de niet-broedvogelsoorten, omdat het dan veel energie kost om op te vliegen bij verstoring. De vogels verzamelen in de winter op de grote open plassen om te overwinteren en rusten, met name plas Broekvelden-Vetterbroek. Voor de percelen die grenzen aan deze plas geldt dat effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet uitgesloten kunnen worden. Voor de andere percelen worden geen effecten verwacht, omdat de niet-broedvogelsoorten niet in die omgeving worden verwacht.

Stikstofdepositie en Natura 2000

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot stikstofuitstoot, wat vervolgens neer kan slaan op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Vanwege de veranderlijke regelgeving met betrekking tot stikstofdepositie en de geldigheid van dit rapport (drie jaar), kan niet bepaald worden of er sprake is van een overtreding ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Om te bepalen of en in welke mate er sprake is van een overtreding met betrekking tot stikstofdepositie, kan een aeriuscalculatie uitgevoerd worden. Vraag een gespecialiseerd bureau naar de op dat moment geldende regelgeving en de eventuele uitvoering van een aeriuscalculatie.

3.1.2 Effecttoetsing Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Negatieve effecten kunnen niet vooraf uitgesloten worden. In provincie Zuid-Holland is er geen sprake van externe werking. Negatieve effecten op het NNN zijn dus enkel relevant op percelen met deze bestemming, zie de oranje vlakken in Figuur 2. Op deze percelen vindt er mogelijk ruimtebeslag plaats op een NNN-gebied. De werkzaamheden zullen daarom mogelijk leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. De verwachting is dat met name bij het realiseren van verharding, effecten mogelijk zijn. Binnen het plangebied zijn de volgende natuurtypen aanwezig: N05.02; N05.03; N06.01; N10.01; N10.02; N12.02; N14.02; N17.05 en N17.06 (zie Bijlage 6). De kwalificerende soorten van deze natuurtypen behoren tot de soortgroepen broedvogels, planten, dagvlinders, sprinkhanen en/of libellen.

Toelichting op de afbeelding
Impressie plangebied: zicht op 's-Gravenbroekseweg (noordelijke richting).
Bron: Google Street View.

3.2 Beschermde soorten

In overleg met de opdrachtgever is gekozen voor een uitgebreide bureau(effect)studie. Middels het uitvoeren van een uitgebreid bureau-onderzoek, is het mogelijk om alle potenties van beschermde soorten in kaart te brengen binnen het plassengebied. Indien nodig wordt op basis van een geplande ingreep een veldbezoek uitgevoerd (zie Hoofdstuk 5).

Het bureau-onderzoek is uitgevoerd op 31 juli 2023. Het bureau-onderzoek is verricht door een deskundig ecoloog, namelijk Ruth van den Herik MSc. Op onze website zijn alle cv's opgenomen van onze collega's om deze deskundigheid aantoonbaar te maken

3.2.1 Aanwezige en verwachte soorten

In Tabel 3 op de volgende pagina is te zien welke soorten (mogelijk) in het plangebied voorkomen en welke functies er verwacht worden. Ook is weergegeven welke ecologische risico's dit project met zich meebrengt met betrekking tot de Wet natuurbescherming (Wnb). De soorten genoemd in de tabel worden verwacht op basis van het bureau-onderzoek. Tevens kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten op voorhand niet uitgesloten worden. Een overzicht van de soorten die uit het bureau-onderzoek komen, zijn te zien in Bijlage 3. Soorten die wel uit het bureau-onderzoek komen, maar waar negatieve effecten uitgesloten konden worden, zijn te vinden in Bijlage 4.

Tabel 3: relevante resultaten bureau- en veldonderzoek. Zie Bijlage 7 voor een kaart met het plangebied en relevante waarnemingen.

Resultaten				Toetsing aan de Wnb	
Te verwachten soort op basis van bureau-onderzoek	**a/m/vm**	**Te ver-wachten functies**	**Onderbouwing en locatie(s) in het plangebied**	**Werkzaamheid[1]**	**Kans op overtreding Wnb[2]**
Vogels zonder jaarrond beschermd nest Inclusief cat. 5-soorten zonder zwaarwegende ecologische redenen voor bescherming.	m, vm	n	Negatieve effecten op vogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen niet worden uitgesloten. In het plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest tot broeden komen. De volgende biotopen zijn daarvoor geschikt: bomen of bos; extensief beheerd (gras)land; lijnvormig, houtig element of bomenrij; moeras, (natuurvriendelijke) oever; open, in verbinding staand water; ruigte; struweel en afgesloten water. Zolang een nest in gebruik is mag het niet vernietigd worden. Ook verstoring van een nest is niet toegestaan, tenzij dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. • De volgende broedvogels worden onder andere in het plangebied verwacht: bergeend, fuut, blauwborst, bonte vliegenvanger, boomkruiper, bosrietzanger, roodborst, scholekster, braamsluiper, brilduiker, rietgors, bruine kiekendief, Cetti's zanger, fitis, grauwe gans, tjiftjaf, heggenmus, grote karekiet, spotvogel, kleine karekiet, meerkoet, rietzanger, tuinfluiter, merel en wilde eend. • Ook is het te verwachten dat vogels zonder jaarrond beschermd nest zich binnen drie jaar (houdbaarheid quickscan) vestigen in of rond het plangebied. • In het plassengebied zijn nest-indicerende waarnemingen bekend blauwe reiger, een categorie 5-soort met een 'matig gunstige staat van instandhouding'. • Sommige soorten, zoals de houtduif, kunnen vrijwel het gehele jaar broeden in bomen en bosschages en daar dient rekening mee gehouden te worden. Zie paragraaf 5.1.1 voor de te nemen maatregelen.	Alle	Artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 en/of Artikel 1.11
Buizerd, sperwer, havik, boomvalk Ransuil	m, vm m, vm	n n, ro	**Nesten:** binnen het plangebied en de directe omgeving (50 meter) zijn is geschikt nestbiotoop aanwezig voor roofvogels. Bij de werkzaamheden kunnen nesten vernietigd of verstoord worden, waardoor negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden. • **Buizerds** broeden in bossen, bosjes en soms ook in solitaire bomen. Nesten welke voor meerdere jaren gebruikt zijn door buizerds zijn omvangrijk. Nieuwe nesten zijn aanzienlijk kleiner. Nesten van buizerds bevinden zich zowel tegen de hoofdstam als in de kruin van bomen. • De **sperwer** broedt meestal in een dicht, jong bos met naaldbomen (fijnspar, lariks), het liefst in halfopen landschappen. Soms ook in de stad of in tuinen, in open boerenland in windsingels in bosjes en op erven. De sperwer bouwt jaarlijks een nieuw nest, vaak in de directe omgeving van oudere nesten zodat clusters ontstaan. De onderlinge nestafstanden zijn soms klein (minder dan 200 meter). De sperwer komt voor in (de omgeving van) het plangebied en heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding. • Nesten van **havik** zijn omvangrijk en bevinden zich overwegend in bossen groter dan tientallen hectares, soms ook in kleine bosjes in (half)open landschap. Het nest bevindt zich doorgaans halverwege tot een derde onder de kruin van de top van de boom, tegen de hoofdstam aan. • De **boomvalk** broedt in allerlei typen bos, het liefst in halfopen bos of aan de bosrand, maar ook in solitaire bomen, in hoogspanningsmasten en op erven. De boomvalk maakt geen eigen nest maar gebruikt oude nesten van zwarte kraai of ekster. • De **ransuil** broedt bij voorkeur in naaldbomen, maar ook in houtwallen, boomgroepen, hagen en in solitaire bomen. De ransuil maakt veelal gebruik van oude nesten van zwarte kraai of ekster. **Roestplaats:** ransuilen gebruiken naaldbomen, en andere bomen met veel dekking, om te roesten in de winterperiode. In en direct rond het plangebied zijn naald- of groenblijvende bomen aanwezig die geschikt zijn als roestplaats. Bij de werkzaamheden kunnen roestplaatsen vernietigd of verstoord worden. Negatieve effecten kunnen daarom niet uitgesloten worden. **Essentieel foerageergebied:** effecten op een essentieel foerageergebied kunnen worden uitgesloten. Voor de genoemde soorten is geschikt foerageergebied aanwezig in en rond het plangebied, namelijk open terreinen, agrarisch gebied, wegbermen, bos, tuinen en open water. Er zijn voldoende alternatieven aanwezig.	Alle	Artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 Vogels met een categorie 4 - jaarrond beschermd nest

[1] Zoals omschreven in paragraaf 2.2.

[2] De beschermingsregimes zijn hier toegelicht.

Tabel 3 gaat verder op de volgende pagina.

Toelichting:
In deze tabel staan enkel de soorten waarvoor een overtreding verwacht wordt óf een effect niet uitgesloten kan worden. Hier hebben we voor gekozen om de leesbaarheid van het rapport te vergroten. De soorten waarvoor geen effect wordt verwacht, zijn opgenomen in **Bijlage 4**. Daar is een nadere onderbouwing te vinden over waarom een soort of beschermde functie is uitgesloten.

Legenda:
a = beschermde functie aangetroffen
m = beschermde functie **mogelijk** aanwezig
vm = vestiging van deze soort is mogelijk

Verblijfplaatsen
n = nest (vogels)
ro = roestplaats

Tabel 3 (vervolg): relevante resultaten bureau- en veldonderzoek. Zie Bijlage 7 voor een kaart met het plangebied en relevante waarnemingen.

Resultaten				Toetsing aan de Wnb	
Te verwachten soort op basis van bureau-onderzoek	**a/m/vm**	**Te verwachten functies**	**Onderbouwing en locatie(s) in het plangebied**	**Werkzaamheid[1]**	**Kans op overtreding Wnb[2]**
Categorie 5-soort met een zeer ongunstige staat van instandhouding: spreeuw en grauwe vliegenvanger.	m, vm	n	**Nesten:** negatieve effecten op nestplaatsen van spreeuw en grauwe vliegenvanger kunnen niet worden uitgesloten. • De **spreeuw** broedt op vergelijkbare plekken als huismus en gierzwaluw: in holten, onder dakpannen achter dakbeschot of in nestkasten. In het plangebied worden nestplaatsen verwacht in holtebomen en nestkasten. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren van nestplaatsen. • De **grauwe vliegenvanger** komt voor in open loofbossen en gemengde bossen, bosranden met struwelen, parkachtige gebieden en lommerrijke dorpen en boerenerven. Deze soort maakt nesten in scheuren of grote holen in bomen, in klimop, maar ook tegen schuttingen. Dit biotoop is aanwezig in het plangebied. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren van nestplaatsen. De spreeuw en de grauwe vliegenvanger zijn categorie 5-broedvogels met een zeer ongunstige staat van instandhouding (SVI). Nesten van categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Een zeer slechte staat van instandhouding is een ecologische omstandigheid die jaarrond bescherming van nesten kan rechtvaardigen, tenzij er voldoende alternatieven in de omgeving beschikbaar zijn. Het aanbod van alternatieven is op dit moment niet bekend, waardoor negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden.	Alle	Artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 Vogels met een categorie 5 - jaarrond beschermd nest
Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis Franjestaart, watervleermuis	m, vm m, vm	z, w, p, k k, z	**Verblijfplaatsen**: negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten, omdat mogelijk holtebomen gekapt worden bij de werkzaamheden. In deze bomen kunnen boombewonende vleermuizen een verblijfplaats hebben. Hierdoor worden bij de werkzaamheden mogelijke verblijfplaatsen vernietigd. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uitgesloten kunnen worden. Franjestaart en watervleermuis verblijven in Nederland in de winter in bunkers, forten en mergelgroeven. Dit biotoop is niet aanwezig in het plangebied. Effecten op paar- en winterverblijfplaatsen van deze soorten kunnen daarom worden uitgesloten. Effecten op een **massawinterverblijf** van gewone dwergvleermuis kunnen uitgesloten worden. Deze verblijfplaats kan zich bevinden in omvangrijke, robuuste gebouwen. Het is van belang dat er diepe, spleetvormige ruimten aanwezig zijn met veel potentie voor een grote diversiteit aan microklimaten. Ruimten met een temperatuurgradiënt (spouw, dilatatievoeg, holle vloerelementen en dergelijke) maken een gebouw geschikt. Het is belangrijk dat er veel geschikte invliegopeningen zijn in het gebouw. Dit biotoop is niet aanwezig. De werkzaamheden zullen daarom niet leiden tot de vernietiging van een eventuele massawinterverblijfplaats. **Essentiële vliegroute**: effecten op een essentiële vliegroute kunnen worden uitgesloten. Er zijn lijnvormige, houtige elementen of bomenrijen en watergangen aanwezig in het plangebied die onderdeel uit kan maken van een (essentiële) vliegroute. Alle lijnvormige, houtige elementen blijven behouden en ook wordt er geen verlichting geplaatst die vliegroutes kan beschijnen. In lijn- en vlakvormige elementen van water kan enkel een steiger geplaatst worden. Daarom kunnen negatieve effecten op essentiële vliegroutes uitgesloten worden. Rosse vleermuis is tevens niet strikt afhankelijk van dergelijke structuren, daarom kunnen effecten op een essentiële vliegroute voor deze soort worden uitgesloten. **Essentieel foerageergebied:** effecten op een essentieel foerageergebied kunnen worden uitgesloten. Er is een groot oppervlak aan houtige beplanting en water aanwezig in het plangebied, wat mogelijk een (essentieel) foerageergebied is. Deze elementen zullen bij de werkzaamheden niet aangetast of beïnvloed worden en ook wordt er geen verlichting geplaatst die het foerageergebied kunnen beschijnen. Daarom kunnen negatieve effecten op essentieel foerageergebied uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 HR-soorten

[1] Zoals omschreven in paragraaf 2.2.

[2] De beschermingsregimes zijn hier toegelicht.

Tabel 3 gaat verder op de volgende pagina.

Legenda:

a = beschermde functie aangetroffen

m = beschermde functie **mogelijk** aanwezig

vm = vestiging van deze soort is mogelijk

Verblijfplaatsen

n = nest (vogels)

k = kraamverblijfplaats

z = zomerverblijfplaats

p = paarverblijfplaats

w = winterverblijfplaats

Tabel 3 (vervolg): relevante resultaten bureau- en veldonderzoek. Zie Bijlage 7 voor een kaart met het plangebied en relevante waarnemingen.

Resultaten				Toetsing aan de Wnb	
Te verwachten soort op basis van bureau-onderzoek	**a/m/vm**	**Te verwachten functies**	**Onderbouwing en locatie(s) in het plangebied**	**Werkzaamheid[1]**	**Kans op overtreding Wnb[2]**
Heikikker	m, vm	z, w	Er zijn geen geschikte **voortplantingsplaatsen** aanwezig in de vorm van ondiep, stilstaand, enigszins zuur (pH 4 tot 5,5) voedselarm water met oevervegetatie in het plangebied. De heikikker heeft de voorkeur voor ondiep water (sloten, vennen, poelen) op hoog- en laagveen. De open plassen in het plangebied zijn ongeschikt voor heikikker. Er zijn in het plangebied ook wel geschikte **zomerverblijfplaatsen** aanwezig waar de heikikker tijdens de actieve fase verblijft, zoals veengebieden. Binnen het plangebied zijn ook geschikte **winterverblijfplaatsen** aanwezig in de vorm van vorstvrije plekken op het land, zoals (afgetrapte) slootkanten of bosschages in de nabijheid (500 tot 1.200 meter) van zomer- of voortplantingsbiotoop. In de omgeving van het plassengebied, in de polders, is geschikt zomer- en voortplantingsbiotoop aanwezig, maar geschikt winterbiotoop is schaars. Het is dus mogelijk dat heikikkers vanuit de polders trekken naar de geschikte winterverblijven in het plangebied. Bij de werkzaamheden kunnen winterverblijfplaatsen vernietigd worden. Negatieve effecten op heikikker kunnen daarom niet uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 HR-soort
Rugstreeppad	m, vm	z, v, w	Negatieve effecten rugstreeppad kunnen niet worden uitgesloten. **Aanwezigheid** is aannemelijk. Er wordt voldaan aan alle onderstaande voorwaarden: • er is een geschikte combinatie van biotopen aanwezig (zomer-, voortplantings- én winterverblijfplaatsen) in of in de directe omgeving van het plangebied; • binnen maximaal 500 meter van zomerverblijfplaats ligt geschikt foerageergebied (onbeschaduwde, laagbegroeide terreinen); • er is recente aanwezigheid van rugstreeppad aangetoond binnen één kilometer van het plangebied, in de afgelopen drie jaar (bron: Kennisdocument rugstreeppad). **Vestiging** kan ook plaatsvinden, omdat voldaan wordt aan alle onderstaande voorwaarden: • barrières zijn afwezig tussen de bekende waarnemingen op maximaal 5 kilometer en het plangebied, zoals dubbelbaans wegen en bebouwing; • er zijn waarnemingen bekend binnen vijf kilometer van het plangebied in de afgelopen drie jaar; • er is een geschikte combinatie van biotopen aanwezig óf deze kan ontstaan tijdens de werkzaamheden. **Voortplantingsbiotoop:** (tijdelijke) ondiepe wateren, die snel opwarmen, zoals vegetatie-arme poeltjes, karrensporen, recent geschoonde sloten, ondiepe slootjes of ondiepe oeverzones. **Terrestrisch biotoop**: (teelt)akkers, zandafgravingen, laagblijvend grasland in veenweidegebied. **Zomerverblijfplaatsen**: kassen, muizen- of konijnenholen, materialen (bijvoorbeeld pallets en tegels). **Winterverblijfplaatsen**: (vorstvrije) hopen vergraafbaar zand, bosschages/struwelen boven het grondwater.	Alle	Artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 HR-soort
Ringslang	m, vm	v	Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van ringslang en kunnen **voortplantingsplaatsen** in broeihopen aanwezig zijn, zoals bladhopen, composthopen of mestvaalten. Bij de werkzaamheden kunnen broeihopen vernietigd worden. Negatieve effecten op voortplantingsplaatsen van ringslang kunnen daarom niet uitgesloten worden. In het plangebied is geschikt **leefgebied** voor de ringslang aanwezig. Bij de werkzaamheden zal dit leefgebied niet verloren gaan. Er is voldoende alternatief leefgebied in de omgeving aanwezig. Negatieve effecten op essentieel leefgebied kunnen daarom uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.10 lid 1a en 1b
Groene glazenmaker	m, vm	v	Er is geschikt biotoop aanwezig, namelijk stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden; plassen en sloten in veenweidegebieden. De eitjes overwinteren in krabbenscheerplanten. De larven leven tussen de bladen van krabbenscheerplanten, meestal in dichte krabbenscheervegetaties. Het uitsluipen gebeurt ook op krabbenscheerplanten. Binnen het plangebied zijn veel waarnemingen bekend van krabbenscheer. Bij het aanleggen van steigers kunnen eitjes en larven op krabbenscheerplanten gedood worden. Tevens heeft schaduw die ontstaat door de steigers een negatief effect op de krabbenscheerplanten. Negatieve effecten op voortplantingsplaatsen van groene glazenmaker kunnen daarom niet uitgesloten worden.	3: steigers	Artikel 3.5 lid 1, 3 en 4 HR-soort

[1] Zoals omschreven in paragraaf 2.2.

[2] De beschermingsregimes zijn hier toegelicht.

Tabel 3 gaat verder op de volgende pagina.

Legenda:

a = beschermde functie aangetroffen

m = beschermde functie **mogelijk** aanwezig

vm = vestiging van deze soort is mogelijk

Verblijfplaatsen

z = zomerverblijfplaats

w = winterverblijfplaats

v = voortplantingsplaats

Tabel 3 (vervolg): relevante resultaten bureau- en veldonderzoek. Zie Bijlage 7 voor een kaart met het plangebied en relevante waarnemingen.

Resultaten				Toetsing aan de Wnb	
Te verwachten soort op basis van bureau-onderzoek	**a/m/vm**	**Te verwachten functies**	**Onderbouwing en locatie(s) in het plangebied**	**Werkzaamheid[1]**	**Kans op overtreding Wnb[2]**
Grote vos	m, vm	v, w	Er is geschikt biotoop aanwezig namelijk: vochtige, open bossen, bosranden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Binnen het plangebied zijn vermoedelijk geschikte **voortplantingsplaatsen** aanwezig, zoals iep, zoete kers, diverse Prunus-soorten, sommige wilgensoorten, eetappel, populieren, wilde lijsterbes en eenstijlige meidoorn. De eitjes worden afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te **overwinteren**, zoals holle bomen of stapels hout. Dit is naar verwachting ook aanwezig in het plangebied. Bij de werkzaamheden kunnen voortplantingsplaatsen en overwinteringsplekken vernietigd worden. Negatieve effecten kunnen dus niet vooraf uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.10 lid 1a en 1b
Iepenpage	m, vm	v	Er is geschikt biotoop aanwezig namelijk (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De iepenpage plant voort op bloeiende en vruchtdragende bomen of op relatief jonge iepen. In het plangebied zijn vermoedelijk geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig, zoals diverse soorten iep, zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars. Het eitje wordt meestal afgezet op de eindknoppen en op de overgang van nieuw naar eenjarig hout in de kruin van de boom, minder vaak op een bloemknop of een knopoksel. Het eitje overwintert. Zodra de boom begint te bloeien komt het eitje uit.	Alle	Artikel 3.10 lid 1a en 1b
Noordse woelmuis	m, vm	r	Er is geschikt biotoop aanwezig, namelijk rietland en natte grazige vegetaties. In gebieden zonder andere woelmuizen komt de soort ook voor in drogere biotopen, zoals wegbermen. Bij de werkzaamheden kunnen rust- of verblijfplaatsen vernietigd worden of noordse woelmuizen verstoord worden. Negatieve effecten kunnen niet uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 HR-soort
Waterspitsmuis	m, vm	r	Er is geschikt biotoop aanwezig, namelijk schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Een vegetatie die enkel uit riet bestaat is niet interessant als habitat voor waterspitsmuizen. Er dient variatie in structuur van de vegetatie aanwezig te zijn, wat in te geringe mate voorkomt in rietlanden. Voor muizen geldt namelijk dat hoe meer variatie in vegetatiestructuur aanwezig is, hoe optimaler de habitat is. De soort komt voor bij sloten en plassen. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooien op te eten. Bij de werkzaamheden kunnen rust- of verblijfplaatsen vernietigd worden. Negatieve effecten kunnen niet uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.10 lid 1a en 1b
Otter	m, vm	r	Er is geschikt biotoop aanwezig, namelijk oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren en moerassen. In het plangebied zijn mogelijk overstromingsvrije oeverholtes die kunnen dienen als nestplaats. Ook zijn dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages aanwezig die kunnen dienen als dagrustplaats. Bij de werkzaamheden kunnen rust- of verblijfplaatsen vernietigd worden of otters verstoord worden. Negatieve effecten kunnen niet uitgesloten worden.	Alle	Artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 HR-soort

[1] Zoals omschreven in paragraaf 2.2.

[2] De beschermingsregimes zijn hier toegelicht.

Legenda:

a = beschermde functie aangetroffen

m = beschermde functie **mogelijk** aanwezig

vm = vestiging van deze soort is mogelijk

Verblijfplaatsen

w = winterverblijfplaats

v = voortplantingsplaats

r = rust- of verblijfplaats

3.3 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Uit de zorgplicht volgt dat nadelige gevolgen voor flora of fauna voorkomen worden of dat noodzakelijke maatregelen getroffen worden.

3.3.1 Planten

Binnen het plangebied kunnen verschillende in- en uitheemse (tuin)plantensoorten aanwezig zijn. Uit de NDFF blijkt dat binnen het plangebied waarnemingen bekend zijn van soorten van de Rode Lijst: heemst (kwetsbaar), kamgras (gevoelig), korenbloem (gevoelig), krabbenscheer (gevoelig), tripmadam (kwetsbaar), veldsalie (kwetsbaar), waterscheerling (kwetsbaar) en wilde kievitsbloem (bedreigd).

Relaties beschermde fauna met gevonden flora

Er zijn vermoedelijk geschikte waardplanten voor beschermde vlinders aanwezig, bijvoorbeeld boswilg en iep voor grote vos en iepenpage. Krabbenscheer wordt door de beschermde groene glazenmaker gebruikt als voortplantingsplaats.

3.3.2 Dieren

In het plangebied kunnen verschillende diersoorten aanwezig zijn welke relevant zijn om rekening mee te houden tijdens de voorgenomen ontwikkeling. Deze worden hieronder per biotoop benoemd.

Grasland

In het grasland kunnen soorten aanwezig zijn, zoals: haas, konijn, veldmuis, gewone bosmuis, huisspitsmuis en gewone pad.

Bosschages en ruigten

In de bosschages en ruigten kunnen soorten aanwezig zijn, zoals: egel, gewone bosmuis, rosse woelmuis, gewone bosspitsmuis en bruine kikker.

Water en oever

In het water worden soorten verwacht, zoals: bastaardkikker, gewone pad, kleine watersalamander, tiendoornige stekelbaars en zeelt. Ook overige waterfauna kan aanwezig zijn, waaronder waterkevers zoals de grote spinnende watertor. Maar ook waterslakken, zoals de gewone poelslak en posthoornslak.

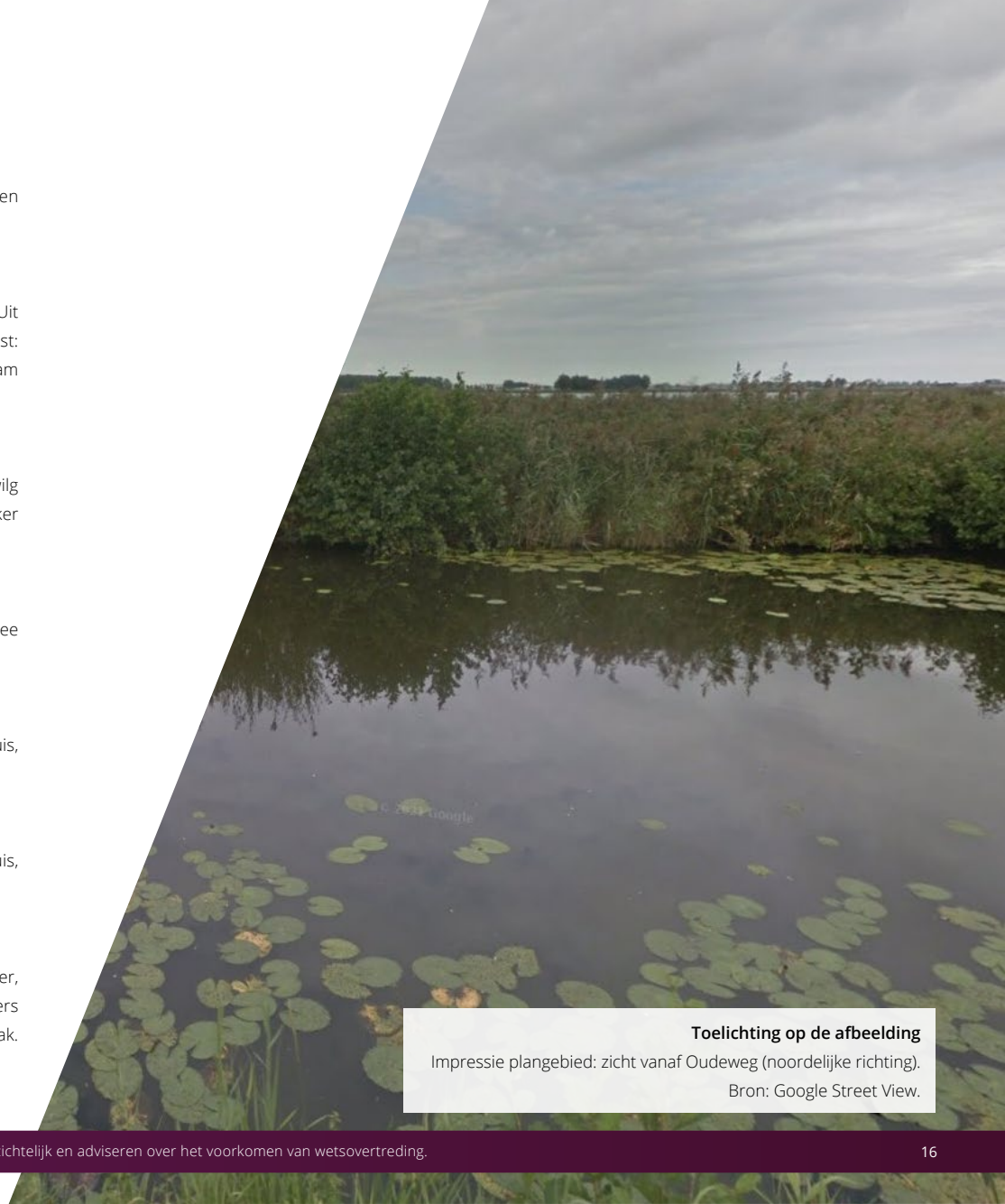

Toelichting op de afbeelding
Impressie plangebied: zicht vanaf Oudeweg (noordelijke richting).
Bron: Google Street View.

4. CONCLUSIE & AANBEVELINGEN

4.1 Conclusie

De conclusie geeft antwoord op de centrale vraag:
Is de voorgenomen ontwikkeling in strijd met de soort- of gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal beleid? En welke vervolgstappen dienen genomen te worden voor met de uitvoering gestart kan worden?

Hieronder volgt een antwoord op de centrale vraag. In tabel 4 is de conclusie samengevat.

Het bestemmingsplan maakt ontwikkelingen mogelijk die naar verwachting in strijd zijn met het onderdeel soortbescherming uit de Wet natuurbescherming. Er kunnen namelijk (direct) negatieve effecten optreden op: 'vogels zonder jaarrond beschermd nest', categorie 5-soorten met een 'zeer ongunstige staat van instandhouding', vogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen, heikikker, rugstreeppad, ringslang, groene glazenmaker, grote vos, iepenpage, noordse woelmuis, waterspitsmuis en otter. Bovenstaande soorten kunnen zich ook in de toekomst vestigen, waardoor een overtreding kan ontstaan.

De voorgenomen ontwikkeling is daarnaast mogelijk ook in strijd met het onderdeel gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming. Verder zijn de plannen vermoedelijk ook in strijd met provinciale gebiedsbescherming.

Algemene opmerking:
In 4.1 is de conclusie weergegeven. Voor de volledigheid én om een verkeerde interpretatie te voorkomen, dient het gehele rapport gelezen te worden. Zo geeft hoofdstuk 1 belangrijke informatie over de opzet en afbakening van het onderzoek. In hoofdstuk 2 wordt informatie gegeven over de begrenzing van het plangebied en welke werkzaamheden getoetst zijn. Hoofdstuk 3 geeft nadere informatie over de aanwezigheid van soorten en gebieden. Ook de bijlagen zijn onlosmakelijk met de inhoud verbonden, met name Bijlage 4.

Tabel 4: samenvatting conclusie

Soort(groep)/gebied	Maatregel	Onderzoek	Opmerking
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	x		zie paragraaf 5.1
Categorie 5-soorten met een 'zeer ongunstige staat van instandhouding'	x		zie paragraaf 5.1
Vogels met jaarrond beschermd nest	x		zie paragraaf 5.1
Vleermuizen	x		zie paragraaf 5.1
Heikikker	x		zie paragraaf 5.1
Rugstreeppad	x		zie paragraaf 5.1
Ringslang	x		zie paragraaf 5.1
Groene glazenmaker	x		zie paragraaf 5.1
Grote vos	x		zie paragraaf 5.1
Iepenpage	x		zie paragraaf 5.1
Noordse woelmuis	x		zie paragraaf 5.1
Waterspitsmuis	x		zie paragraaf 5.1
Otter	x		zie paragraaf 5.1
Natura 2000	x	x	zie paragraaf 4.2 en 5.2
Natuurnetwerk Nederland	x	(x)	zie paragraaf 4.2 en 5.2

x = maatregel of onderzoek is benodigd, (x) onderzoek is enkel benodigd als niet aan de maatregel voldaan kan worden.

Zie paragraaf 5.1 en 5.2 voor informatie over hoe om te gaan met soorten en gebieden waarvoor geen onderzoek benodigd is, maar waarvoor wel maatregelen benodigd zijn.

Op onze website is een stroomschema te vinden waarin de vervolgstappen zijn opgenomen met een indicatieve doorlooptijd.

4.2 Nader onderzoek is nodig voor de volgende gebieden

Voor iedere gebied waarvoor het natuurbeleid van de provincie (mogelijk) wordt overtreden, wordt hieronder de vervolgstap beschreven, die nodig is wanneer concrete ingrepen worden voorbereid.

- **Natura 2000**: er is een Voortoets nodig om te bepalen of er significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Het gaat daarbij om de percelen die grenzen aan de plas Broekvelden-Vettenbroek. Indien niet voldaan kan worden aan de maatregel in paragraaf 5.2, dan zal ook een aeriuscalculatie benodigd zijn om te bepalen of er depositie-effecten optreden.
- **Natuurnetwerk Nederland (NNN)**. Enkel wanneer niet voldaan kan worden aan de maatregel in paragraaf 5.2, zal een nadere toetsing nodig zijn. Dan is een NNN-toetsing nodig om de effecten nader te bepalen van de werkzaamheden.

Toelichting op de afbeelding
Ringslang. Deze soort komt veelvuldig voor in het plassengebied.
Bron: RAVON. Foto van Jesper Helger.

5. MAATREGELEN

Hieronder volgen de te nemen maatregelen om overtreding van wetsartikelen te voorkomen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De maatregelen zijn opgedeeld in:

- 5.1 Maatregelen beschermde soorten (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10);
- 5.2 Maatregelen beschermde gebieden (artikel 2.7);
- 5.3 Zorgplichtmaatregelen (artikel 1.11);
- 5.4 Bovenwettelijke maatregelen.

Daarnaast wordt in paragraaf 5.5 besproken wat u kunt doen bij een wijziging van de ontwikkeling of wanneer de gegeven adviezen niet passen in de uitvoering of planning.

5.1 Maatregelen beschermde soorten

Er zijn maatregelen nodig voor de volgende beschermde soorten: 'vogels zonder jaarrond beschermd nest', categorie 5-soorten met een 'zeer ongunstige staat van instandhouding', vogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen, heikikker, rugstreeppad, ringslang, groene glazenmaker, grote vos, noordse woelmuis, waterspitsmuis en otter. De volgende maatregelen zijn benodigd:

1. voorkom dat er in de periode april t/m augustus ondiepe wateren ontstaan of zorg dat deze direct gedempt worden. Denk hierbij aan regenplassen en bandensporen;
2. voorkom dat er in de periode april t/m november hopen ontstaan van bijvoorbeeld vergraafbaar zand, bouwmateriaal (bijv. puin), hopen houtafval of stenen. Verwijder dit direct uit het plangebied;
3. behoud struweel, klimop, rietkragen en bosschages;
4. behoud bomen;
5. behoud broeihopen, zoals bladhopen, composthopen of mestvaalten;
6. behoud takkenhopen of stapels hout óf verplaats deze buiten de winterperiode. Het verplaatsen kan plaatsvinden in de periode april t/m augustus;
7. behoud aanwezige krabbenscheerplanten en voorkom dat een steiger boven deze planten wordt geplaatst. Omdat deze plant in de winter ondergedoken is in het water, dient in de periode mei t/m september gecheckt worden of deze plantensoort op de werklocatie aanwezig is.

Wij adviseren om de maatregelen op te nemen in het nieuwe bestemmingsplan, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. In het plangebied is het meest veilig om te werken in gazon of in beschoeide oevers, omdat daar geen beschermde soorten verwacht worden. Indien het niet mogelijk is om aan de maatregelen te voldoen, dan zijn vervolgstappen benodigd. In Tabel 5 is inzichtelijk gemaakt welke maatregelen horen bij welke beschermde soort(groep)en. Van de soort(groep)en waarvan de maatregelen niet genomen kunnen worden, zal door een ecoloog bepaald moeten worden of er op de werklocatie geschikt biotoop aanwezig is. Dit dient bepaalt te worden middels een veldbezoek. Op basis van de uitkomst van dit veldbezoek kunnen vervolgstappen bepaalt worden.

Tabel 5: overzicht maatregelen en beschermde soorten

Soort(groep)	1	2	3	4	5	6	7
Vogels			x	x			
Vleermuizen				x			
Heikikker			x				
Rugstreeppad	x	x	x			x	
Ringslang					x		
Groene glazenmaker							x
Vlinders			x	x		x	
Muizen			x				
Otter			x				

Algemene opmerking:
Verricht geen werkzaamheden voordat de nadere onderzoeken zijn afgerond, maatregelen zijn genomen en/of (indien aan de orde) een ontheffing of vergunning is verkregen. Of treed voorafgaand aan de werkzaamheden in overleg met een deskundig ecoloog over welke werkzaamheden wél mogelijk zijn. Afwijkingen dienen altijd schriftelijk vastgelegd te worden om aantoonbaar volgens de wet te werken (omgekeerde bewijslast). Zie ook paragraaf 5.5.

5.2 Maatregelen beschermde gebieden

De onderstaande maatregelen zijn benodigd om negatieve effecten op beschermde gebieden te voorkomen of te beperken.

5.2.1 Natura 2000-gebied

Depostitie-effecten van stikstof op Natura 2000-gebied kunnen voorkomen worden door enkel elektrisch materieel in te zetten. Indien dit niet mogelijk is, dan zal een aeriuscalculatie uitgevoerd moeten worden. Effecten van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen dienen nader onderzocht te worden middels een voortoets (zie paragraaf 4.2.).

5.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Een deel van de percelen van het plangebied maakt onderdeel uit van het NNN (zie Figuur 3). Bij de werkzaamheden vindt mogelijk ruimtebeslag plaats op het NNN-gebied. Wanneer het oppervlakteverlies maximaal 1% is van het oppervlak van het betreffende natuurtype, dan kunnen negatieve effecten uitgesloten worden. In dat geval is er geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Bij deze beoordeling van het oppervlakteverlies moet gekeken worden naar het vlak dat als natuurtype is ingetekend in het natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland en dus niet naar het NNN-gebied als geheel. Dit betekent dat in het geval van het aanleggen van 15 m^2 verharding, elementen of natuurtypen kleiner dan 1.500 m^2 niet aan de 1% voldoen en vallen buiten deze maatregel. De vlakken kunnen geraadpleegd worden via de dataviewer van de provincie. Dit kunnen de bewoners zelf checken en waar nodig kan de gemeente of een ecoloog het voorstel van de bewoner toetsen. Als men niet kan voldoen aan de 1% regel, dan zal een nadere NNN-toetsing nodig zijn (zie paragraaf 4.2).

5.3 Zorgplichtmaatregelen

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Uit de zorgplicht volgt dat nadelige gevolgen voor flora of fauna voorkomen worden óf dat noodzakelijke maatregelen getroffen worden. Hiernaast volgt de strategie om met deze soorten om te gaan, zie kader.

Strategie zorgplicht:
Om invulling te geven aan de zorgplicht wordt de volgende strategie gevolgd:
1. In eerste instantie worden alle vaste rust- of verblijfplaatsen waar mogelijk gespaard of worden de werkzaamheden verricht buiten de verstoringsafstand van de betreffende soorten.
2. Indien dit niet mogelijk is, vinden de werkzaamheden plaats buiten de kwetsbare perioden voor de betreffende soorten. De voortplantingsperiode en de winterrust zijn hier voorbeelden van. In **paragraaf 3.3** zijn per biotoop de zorgplichtsoorten opgenomen die in het plangebied verwacht worden.

Indien **niet** voldaan kan worden aan de strategie in bovenstaand kader, dan zijn de volgende maatregelen minimaal benodigd om nadelige gevolgen te voorkomen.

5.3.1 Zoogdieren

In het plangebied kunnen soorten voorkomen zoals benoemd in paragraaf 3.3. De volgende maatregelen zijn nodig om rekening te houden met deze soorten:

- Indien er verstoring plaatsvindt, dient er een passende vluchtroute beschikbaar te zijn. Dit geldt in het bijzonder voor vogels en grondgebonden zoogdieren (zoals muizen, egels) om verkeersslachtoffers te voorkomen. Werk vanaf één zijde en bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een open veld of ruigte. Werk ook op een aangepast tempo, zodat dieren kunnen vluchten.
- Kunstmatige verlichting werkt verstorend op zoogdieren en andere fauna. Werk daarom niet tussen zonsondergang en zonsopkomst.
- Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes.

5.3.2 Amfibieën

In het plangebied kunnen soorten voorkomen zoals benoemd in paragraaf 3.3. De volgende maatregelen zijn nodig om rekening te houden met deze soorten:

- Verplaats individuen die aanwezig zijn binnen het werkterrein naar een vergelijkbare, veilige plek buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.4 Bovenwettelijke of aanvullende maatregelen

Dit rapport is opgesteld om aan de wettelijke eisen uit de Wet natuurbescherming te voldoen. In het rapport wordt dus in principe geen rekening gehouden met aanwezige natuurwaarden die niet wettelijk beschermd zijn. Maar ook niet-beschermde natuurwaarden zijn waardevol om te behouden. Daarnaast zijn er vaak ecologische kansen aanwezig die eenvoudig te realiseren zijn. Wij vinden het belangrijk om ook daar aandacht aan te geven.

Biodiversiteit

Wil je met een onafhankelijke en herhaalbare meting weten hoe het met de biodiversiteit gesteld is in jouw plangebied? En wil je daarnaast aanbevelingen om gericht maatregelen te nemen die de biodiversiteit verhogen? Vraag ons dan om een **Quickscan Biodiversiteit** uit te voeren!
Met de Quickscan Biodiversiteit wordt aantoonbaar gemaakt wat de huidige biodiversiteit is. Bij een vervolgmeting kan de bijdrage dan objectief worden bepaald. Vraag de projectadviseur gerust om de folder of om meer informatie.

5.4.1 Ecologische kansen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecologische kansen of mogelijkheden aanwezig:

Nieuwe aanplant of vegetatie-ontwikkeling

- Kies voor de beplanting voor inheemse bomen en struiken. Deze planten hebben voor insecten, vlinders en vogels een hogere waarde dan uitheemse planten. Kies bij aanplant voor streekeigen soorten van autochtoon materiaal. Vermijd daarnaast te allen tijde de aanplant van invasieve exoten, zoals Japanse duizendknoop, watercrassula en grote waternavel.
- Realiseer een rand of plek met ruigtekruiden. Door een plek met ruigtekruiden te realiseren en deze slechts éénmaal per twee jaar te maaien, ontstaat een overgang in de vegetatie. Deze rand is waardevol voor bijvoorbeeld planten, vlinders en kleine zoogdieren. Spontane ontwikkeling is de eenvoudigste manier. Indien toch voor inzaaien wordt gekozen, dan dient bij voorkeur gekozen te worden voor biologisch zaad van inheemse kruiden met een regionale herkomst.
- Plant nieuwe knotwilgen langs de sloot. Knotwilgen zijn waardevol voor bijvoorbeeld insecten en vogels. Knotwilgen kunnen eenvoudig geplant worden door een jonge tak van een bestaande wilg in de grond te graven. Stichting Landschapsbeheer Gelderland biedt meer informatie over de aanplant en het onderhoud van knotwilgen.

Verharding

- Gebruik grastegels voor het aanleggen van verharding, waardoor grassen en kruiden alsnog kunnen groeien en hemelwater beter afgevoerd wordt.

5.5 Wat te doen bij een wijziging van de ontwikkeling of bij het afwijken van het advies?

De adviezen in dit rapport zijn opgesteld om te werken volgens de geldende natuurwetgeving. Wij zijn hierbij uitgegaan van de voorgenomen ontwikkeling zoals aangeleverd door de opdrachtgever of tussenpersoon. Indien de geplande ontwikkeling wijzigt, bijvoorbeeld doordat het plangebied groter wordt of de werkzaamheden veranderen, dan is de kans aanwezig dat ook het voorliggende advies wijzigt. Neem in dat geval contact op met een adviseur (zie colofon) om te onderzoeken of er passende maatregelen zijn waarbij conform de geldende natuurwetgeving kan worden gewerkt.

Vervolgstappen niet inpasbaar?

Ook kan het zijn dat wij maatregelen of vervolgstappen adviseren die niet goed in te passen zijn in de planning of uitvoering. Afwijken van het plan of advies is sommige gevallen mogelijk, maar altijd onder begeleiding van een deskundig ecoloog. Het is mogelijk dat in een vervolgtraject beschermde planten uitgestoken moeten worden of beschermde dieren gevangen moeten worden. Hiervoor is een ontheffing benodigd. Dit dient daarom altijd onder begeleiding plaats te vinden van een deskundig ecoloog met kennis van de betreffende soorten.

Algemene opmerking:

Indien er een wijziging plaatsvindt in het plan of de uitvoering, dient de effectbeoordeling opnieuw uitgevoerd te worden. Dit geldt in het bijzonder voor (extra) licht, geluid, trillingen of nachtelijke werkzaamheden. Dit geldt ook in gevallen waarbij het werkterrein groter wordt, werkroutes wijzigen of op andere plekken wordt gewerkt binnen het plangebied, zoals een watergang, bosschage of oever. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de initiatiefnemer/uitvoerder.

Andere beschermde soorten aangetroffen?

Indien er beschermde soorten worden aangetroffen die niet in dit rapport benoemd zijn, dient direct contact opgenomen te worden met een ecoloog om te bepalen hoe gehandeld dient te worden.

BRONVERMELDING

Internetpagina’s, programma's en online documenten

- Aanpak stikstof (2021). Stikstofwet.
- BIJ12 (2017). Kennisdocumenten soorten natuurbescherming.
- Boomvalk (z.d.). Voortplanting.
- BWLG (2007). Tonghaarmuts.
- Floron (z.d). Verspreidingsatlas.
- Gemeente Bodegraven (2015). Vaststelling bestemmingsplan Plassengebied.
- Haarsma, A-J. (2011). De meervleermuis in Nederland. Rapport nr. 2011.40. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Hennekes, S.M., N.A.C. Smits & J.H.J. Schaminée (2010). SynBioSys Nederland versie 2. Alterra, Wageningen UR.
- IvL & RHB (2014-2016). Platte schijfhoren.
- Ministerie van Economische Zaken (2017). Effectenindicator.
- Ministerie van Economische Zaken (z.d.). Wet natuurbescherming.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2015). Ecologie bataafse stroommossel.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2017). Programma Aanpak Stikstof.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2008). Nauwe korfslak (Vertigo angustior) H1014.
- NDFF-ecogrid (2017). Uitvoerportaal van de Nationale Databank Flora en Fauna.
- Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021.
- Netwerk Groene Bureaus (2017). Soortinventarisatieprotocollen.
- Omgevingsdienst Midden-Holland (2015). Natuurtoets bouwmogelijkheden onbebouwde percelen plassengebied Reeuwijk.
- Omgevingsdienst Midden-Holland (2015). Milieukundig advies bestemmingsplan Plassengebied.
- PDOK (2021). Viewer.
- Provincie Zuid-Holland (2022). Geodataviewer Natuurnetwerk Nederland.
- Ravon (z.d.). Soorteninformatiepagina.
- Rho Adviseurs voor leefruimte (2015). Bestemmingsplan Plassengebied.
- Rijksoverheid (2020). Omgevingswet.
- Sovon (z.d.). Sovon.
- Stichting Landschapsbeheer Gelderland (2010). Knotbomen: aanleg en beheer.
- Vleermuis.net (2018). Soorten pagina's.
- Vlinderstichting (z.d.a). Vlinderstichting startpagina.
- Vogelbescherming Nederland (z.d). Vogelgids.
- Zoogdiervereniging (z.d.a). Startpagina zoogdiersoorten.

BIJLAGE 1 - KAART PLANGEBIED

Figuur: kaart plangebied, met onbebouwde percelen, zoals aangeleverd door de opdrachtgever. Inzoomen vergroot de leesbaarheid.

BIJLAGE 2 - AANGELEVERDE GEGEVENS

Hieronder is de informatie weergegeven die door de opdrachtgever is aangeleverd.

habitus

Ruth van den Herik <ruth@habitus.nl>

Re: Vraag Plassengebied

Benjamin Brandt 17 mei 2023 om 13:57
Aan: Ruth van den Herik <ruth@habitus.nl>

Zie hieronder allerlei toelicht. Ik spreek dit graag even met je zodat je daarna offerte en planning kan opstellen.

Hartelijke groet,

habitus

Benjamin Brandt
Adviseur Natuur & Biodiversiteit

Mobiel:
Telefoon:0172-204060

E-mail:
Website: https://habitus.nl
Werkdagen: ma t/m vrij

---------- Forwarded message ---------
Van: **Rick van Meeteren**
Date: wo 10 mei 2023 om 16:59
Subject: Vraag Plassengebied
To: Benjamin Brandt

Hoi Benjamin,

We stellen momenteel een herziening van het geldende bestemmingsplan Plassengebied op. Daarin willen we binnen de volgende bestemmingen een nieuwe bouwmogelijkheid voor kleine bouwwerken opnemen:

- Natuur – Extensieve Recreatie (artikel 8)
- Natuur – Intensieve Recreatie (artikel 9)
- Recreatie – Natuurwaarden (artikel 11)

Die bouwmogelijkheid moet kleinschalig blijven i.v.m. het waardevolle maar kwetsbare landschap maar ook de natuurwaarden. Per 'onbebouwd perceel' mag max. 5m² bouwwerken, geen gebouw zijnde, tot 1m hoog, worden opgericht. In praktijk lijkt het vooral te gaan om bijv. teeltkasje, surfstelling, getimmerde zitbank of picknick-tafel. We denken dat hiervoor natuuronderzoek nodig is.

'Onbebouwde percelen' is een apart begrip in het bestemmingsplan. Dit is een (m.n. particulier) perceel binnen de bovengenoemde bestemmingen, hier is dus geen woonbebouwing toegestaan. De grenzen van die percelen zijn in de bijlagen van het bestemmingsplan via kadastrale nummers en grenzen op een kaart weergegeven. Veel percelen hebben een aanduiding op de verbeelding. In dat geval mag op dat onbebouwd perceel één berging/schuilhut van 14/18m³ worden gebouwd met een kleine steiger, mits de bestaande bebouwing wordt gesloopt. Vanuit het handhavingsproject blijkt dat er meer bouwwerken op staan, die zonder vergunning zijn gerealiseerd. Zie afbeelding. Na een overweging willen we dus kleine bouwwerken toestaan (max. 5m²).

Korte toelichting kleine bouwwerken in herziening bestemmingsplan:

Voor de zogenaamde 'onbebouwde percelen' binnen de bestemmingen 'Recreatie - Natuurwaarden', 'Natuur - intensieve recreatie' en 'Natuur - extensieve recreatie' is het wenselijk om een duidelijke regel op te stellen voor kleinschalige bouwwerken, zoals kasjes en surfstellingen, en verharding. De kleinschalige bouwwerken voor dagrecreatief gebruik mogen maximaal 5 m² bedragen en maximaal 1 meter hoog zijn. Daarnaast is er op deze percelen zonder omgevingsvergunning 15 m² aan verharding toegestaan. Het aanleggen van verhardingen is nu, onder voorwaarden, met een omgevingsvergunning al mogelijk. In deze herziening maken we de aanleg van 15 m² zonder vergunning mogelijk. Voorwaarde is wel dat er geen sprake mag zijn van bijvoorbeeld kappen van bomen of het verwijderen van rietkragen, broeihopen of struweel/ruigte.

Natuuronderzoek

We zijn zoekende naar hoe dat gelet op de Wnb moeten onderzoeken. De ODMH opperde om alle percelen langs te gaan en te inventariseren, maar de tijd en kosten daarvan lijken ons niet in verhouding te staan met het bouwwerken en de ruimtelijke impact (op eerste gezicht). Kan dat niet praktischer? Is het bijv. niet mogelijk om een bureauonderzoek te doen naar (veel) voorkomende (beschermde soorten) en het habitat/biotoop te beschermen via de regels voor werken/werkzaamheden (ook wel aanlegvergunningstelsel genoemd)?

Vraag: staan jullie open voor zo'n onderzoek? Wat zou een aanpak kunnen zijn (die juridisch houdbaar is)? Willen jullie hiervoor een prijsopgave/offerte opstellen?

Achtergrondinformatie bestemmingsplan:

- Toelichting op bestemmingsplan: Plassengebied: Toelichting (ruimtelijkeplannen.nl)
  - In hoofdstukken 3 en 4 is de visie en uitwerking uitgeschreven. Dat vormen de uitgangspunten voor de regels.
  - In hoofdstuk 5.10 is motivering m.b.t. de wet en conclusie vna het onderzoek opgenomen.
  - In hoofdstuk 10 van deze bijlage staat iets over ecologie: link
  - Het nadere natuuronderzoek staat in bijlage van toelichting: link
- De regels van voornoemde 3 bestemmingen tref je via deze link aan: Plassengebied: Regels (ruimtelijkeplannen.nl)
- Op de verbeelding zie je waar deze 3 bestemmingen gelden. Op www.ruimtelijkeplannen.nl is dat het meest eenvoudig te zien.

Met vriendelijke groet,

Rick van Meeteren

Betreffende de regelingen voor steigers; ik zal de concept herziening direct via WeTransfer sturen en onderstaand de regels voor de steigers uitgelicht.

Steigers
In het moederplan geldt een algemene regeling voor steigers buiten het bouwvlak (artikel 27.3). Bij woningen is een vlonder/steiger van 15 m² toegestaan en bij een zomerwoning of recreatieverblijf 6 m². Op onbebouwde percelen waarop een bergkist of berging/schuilhut is toegestaan is tevens een steiger van 3 of 6 m² toegestaan, afhankelijk van het oppervlak van het perceel. Vanuit landschappelijk oogpunt heeft het de voorkeur dat nieuwe steigers de plas in worden gerealiseerd. Voor een steiger die parallel aan de oever wordt gerealiseerd geldt een maximum maat. Bij woonpercelen is dat 50% van de oeverbreedte en bij onbebouwde percelen is dat maximaal 2 meter. Hierop zijn de artikelen 8.3.1 onder l, 9.3.1 onder l en 11.3.1 onder l (onbebouwde percelen) en artikel 27.3 (Algemene bouwregels) aangepast.

Het wordt dus mogelijk om nieuwe steigers op te richten, waardoor deze mogelijkheid in de quickscan moet worden meegenomen. Kun je hiermee verder? Ik hoor het graag!

Met vriendelijke groet,

Levi Fortuin

Adviseur ruimtelijke ordening

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk

BIJLAGE 3A - RESULTATEN BUREAU-ONDERZOEK (EXCL. VOGELS)

In deze tabel zijn de soorten (excl.. vogels) opgenomen die binnen een straal van drie kilometer van de planlocatie zijn waargenomen (bron: NDFF). Er is een periode van vijf jaar aangehouden. Dit zijn arbitraire grenzen die in de meeste situaties toereikend zullen zijn. Wij houden altijd rekening met uitzonderlijke gevallen, zoals bijzondere biotopen of soorten. Het getal achter een soort betreft het aantal waarnemingen.

Amfibieën	**Libellen**	**Reptielen**	**Vleermuizen**	**Weekdieren**	**Overige zoogdieren**	**Overige zoogdieren**
Bastaardkikker94	Gevlekte witsnuitlibel23	Hazelworm1	Gewone dwergvleermuis830*	Platte schijfhoren13	Bever52	Otter81*
Bruine kikker290	Groene glazenmaker339*	Ringslang731*	Gewone grootoorvleermuis3		Bosmuis25	Ree11
Gewone pad264	Sierlijke witsnuitlibel1		Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis10		Bunzing93	Rosse woelmuis82
Groene kikker (Onb.)368			Laatvlieger31*		Dwergmuis376	Steenmarter1
Heikikker81*	**Planten**	**Vlinders**	Meervleermuis5		Dwergspitsmuis7	Veldmuis10
Kleine watersalamander285	Groot spiegelklokje3	Grote vos15	Rosse vleermuis5		Egel527	Vos4
Meerkikker54	Schubvaren33	Teunisbloempijlstaart2	Ruige dwergvleermuis45		Gewone bosspitsmuis4	Waterspitsmuis8
Rugstreeppad288*	Wolfskers10				Haas1055	Wezel37
					Hermelijn71	Wezel/Hermelijn1
					Huisspitsmuis93	Woelrat849
					Konijn54	

* = waarnemingen van deze soort zijn bekend binnen het Plassengebied.

Waarom kiezen wij voor een afstand van drie km in het bureau-onderzoek?

Deze vraag wordt ons regelmatig gesteld, omdat dit vrij ruim lijkt. En dit is natuurlijk ook vrij ruim voor soorten die niet heel mobiel zijn, zoals wolfskers (beschermde plant) of de nauwe korfslak (een weekdier). Er zijn echter veel meer beschermde soorten die wel heel mobiel zijn, denk aan de meervleermuis, rugstreeppad of sierlijke witsnuitlibel. Wij vinden het daarom niet meer dan logisch om minimaal drie kilometer rond het plangebied te kijken naar bekende waarnemingen van beschermde soorten. Dit levert een meer kwalitatieve beoordeling op. Daarnaast beoordelen wij de mobiele, beschermde soorten altijd, omdat de afwezigheid van een (NDFF-)waarneming onvoldoende informatie biedt om een soort uit te sluiten. Zie Bijlage 4.

BIJLAGE 3B - RESULTATEN BUREAU-ONDERZOEK VOGELS

In deze tabel zijn de vogels opgenomen die binnen het Plassengebied zijn waargenomen (bron: NDFF). Er is een periode van vijf jaar aangehouden. Dit zijn arbitraire grenzen die in de meeste situaties toereikend zullen zijn. Wij houden altijd rekening met uitzonderlijke gevallen, zoals bijzondere biotopen of soorten. Het getal achter een soort betreft het aantal waarnemingen.

Aalscholver20	Fazant11	Grote lijster2	Kluut3	Pimpelmees7	Sprinkhaanzanger5	Wintertaling10
Bergeend36	Fitis230	Grote mantelmeeuw3	Knobbelzwaan50	Pontische meeuw1	Staartmees4	Witte kwikstaart18
Blauwborst26	Fuut85	Grote zaagbek1	Koekoek120	Porseleinhoen4	Stormmeeuw3	Wulp1
Blauwe reiger19	Gaai1	Grote zilverreiger77	Koereiger1	Putter21	Tafeleend8	Zanglijster62
Boerenzwaluw7	Geelpootmeeuw1	Grutto215	Kokmeeuw38	Ransuil1	Tjiftjaf240	Zilvermeeuw8
Bontbekplevier1	Gekraagde roodstaart4	Heggenmus61	Kolgans1	Rietgors116	Torenvalk1	Zomertaling2
Bonte vliegenvanger9	Gele kwikstaart2	Holenduif4	Koolmees17	Rietzanger424	Tuinfluiter282	Zomertortel1
Boomkruiper19	Geoorde fuut12	Houtduif6	Koperwiek1	Ringmus1	Tureluur113	Zwarte stern1
Bosrietzanger79	Goudhaan2	Huismus6	Krakeend118	Roodborst45	Turkse tortel1	Zwartkop137
Bosuil10	Grasmus24	IJsvogel1	Krooneend7	Roodhalsfuut2	Veldleeuwerik63	Zwartkopmeeuw5
Braamsluiper37	Graspieper4	Kauw1	Kuifeend60	Scholekster123	Vink51	
Brandgans260	Grauwe gans522	Keep1	Kwartel2	Sijs3	Visdief14	
Brilduiker28	Grauwe vliegenvanger33	Kemphaan5	Kwartelkoning31	Slobeend82	Vuurgoudhaan3	
Bruine kiekendief19	Groene specht5	Kievit257	Lepelaar1	Smient2	Waterhoen25	
Buizerd4	Groenling23	Kleine karekiet223	Meerkoet281	Snor9	Waterral1	
Cetti's Zanger472	Grote bonte specht11	Kleine mantelmeeuw2	Merel28	Sperwer3	Wielewaal1	
Dwergmeeuw1	Grote Canadese gans16	Kleine plevier6	Nachtegaal1	Spotvogel128	Wilde eend40	
Ekster1	Grote karekiet74	Kleinst waterhoen3	Nonnetje3	Spreeuw27	Winterkoning98	

BIJLAGE 4 - TABEL UITGESLOTEN SOORTEN (GEEN EFFECT ÉN GEEN BESCHERMDE FUNCTIES VERWACHT)

Waarom staat er een sterretje achter sommige soorten?

Als er een sterretje achter deze soort staat, dan beoordelen wij deze soort altijd, ongeacht of deze uit het bureau-onderzoek volgt of niet. Dit betreft over het algemeen mobiele soorten. Maar het kan ook een soort zijn die zich opnieuw in Nederland kan gaan vestigen en waarvan er dus geen recente waarnemingen zijn. Of het is een soort die een hoge mate van specialisme vraagt voor determinatie en daarom beperkt waargenomen wordt.

Uitgesloten soort	Onderbouwing voor uitsluiting	Bron (hyperlink)
Amfibieën		
Kamsalamander*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk wat diepere, vegetatie- en licht voedselrijke, niet verzuurde poelen en plassen op landgoederen, in beekdalen, in het rivierengebied, in loofbossen of in kleinschalige cultuurlandschappen. Kamsalamanders verblijven op het land onder stenen, hout, bladafval, in gaten onder wortels en in holen van kleine zoogdieren, meestal binnen 100 meter van het voortplantingswater. Wanneer geschikt landbiotoop ontbreekt kunnen ze 1000 meter afleggen op zoek naar geschikt biotoop. Overwintering van dieren in het water komt zelden voor.	Ravon: Kamsalamander BIJ12: Kennisdocument kamsalamander
Poelkikker*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk zwak zuur, onbeschaduwde wateren met een goed begroeide oeverzone, zoals vennen, poelen, watergangen in hoogveengebied of in de uiterwaarden. Ook is de poelkikker een kritische soort die houdt van voedselarm en schoon water. Dit is niet aanwezig in het plangebied.	Ravon: Poelkikker BIJ12: Kennisdocument
Vinpootsalamander*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk poelen, sloten, vennen, waterbakken of karrensporen op hogere gronden en in of in de nabijheid van bossen in de provincies Noord-Brabant en Limburg. Ze vertonen hierbij een vrij grote tolerantie voor zuur water (tot pH 4). Op het land houden de dieren zich op onder stronken, dode bladeren, takken en stenen binnen een straal van 400 meter van het voortplantingswater. De vinpootsalamander overwintert in allerlei gaten en spleten in de bodem, tussen wortels, onder stenen, boomstronken en bladhopen. Overwintering vindt ook vaak plaats in het water.	Ravon: Vinpootsalamander
Kevers		
Gestreepte waterroofkever*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk rustige, heldere, onbeschaduwde, stilstaande wateren of zeer langzaam stromende wateren op veen- of zandgrond van 40 tot 160 cm diep met een maximaal kroosbedekkingspercentage van 5%. Veelal zijn klein kroos en veelwortelig kroos wel aanwezig. De onderwateroever mag wel door hoogopgaande oevervegetatie beschaduwd worden, zoals riet en grote lisdodde. Het water in het plangebied is niet helder en ook is de waterkwaliteit niet goed genoeg. Op de plassen is veel activiteit van boten, waardoor er veel slib aanwezig is in het water. Ook is er te weinig rust voor de gestreepte waterroofkever.	Cuppen en Koese: Gestreepte waterroofkever in Nederland
Vermiljoenkever*	Ecologische parameters voor aanwezigheid: • Er zijn recent gestorven bomen aanwezig (zowel liggende als staande) in vochtige tot natte bossen. Het gaat steeds om vrij recent gestorven bomen waaraan de schors nog redelijk vast zit. Drie jaar na het kappen zijn bomen meestal niet langer geschikt voor de kever. Essentieel is een vochtige habitat onder de schors. • De larven zijn hoofdzakelijk te vinden onder stammen van 40 cm diameter of meer, zelden in dunnere takken en dan vooral wanneer er (plots) minder geschikt dood hout aanwezig is. • De vermiljoenkever is weinig kieskeurig qua boomsoortensamenstelling maar is vooral gebonden aan grote hoeveelheden en aan een continu aanbod van pas afgestorven dik dood hout. De soort stelt hoge eisen qua hoeveelheden dood hout. Naast zijn typische habitat moet rekening gehouden worden met het voorkomen in minder optimale habitat in de ruime omgeving van dit typische habitat (Goczał & Rossa, 2017). Dit biotoop is niet aanwezig. De soort wordt daarom uitgesloten. De soort is al aanwezig in de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Limburg. Ook lijkt het goed mogelijk dat de soort al in de provincies Utrecht en Zuid-Holland aanwezig is.	EIS kenniscentrum insecten: Vermiljoenkever Agentschap voor bos en natuur Status van de vermiljoenkever (Cucujus cinnaberinus) in Vlaanderen
Libellen		
Beekrombout*	Er is geen geschikt uitsluipbiotoop aanwezig, namelijk oevervegetatie, holle oevers, boomwortels of stenen, meestal binnen enkele meters van het water van grotere beken en kleine rivieren. Op en rond deze wateren zijn de imago's te vinden. De eieren worden op het wateroppervlak afgezet. De larven leven ingegraven in de beek- of rivierbodem, op ondiepe, traag stromende plaatsen waar veel slib of fijn zand is afgezet.	Vlinderstichting: Beekrombout
Gevlekte witsnuitlibel*	Er is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig, namelijk laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen. De larven leven tussen waterplanten in de verlandingszone. Het uitsluipen vindt plaats tot enkele decimeters hoogte in de oevervegetatie. Een verlandingszone ontbreekt in het plangebied. De meeste oevers in het plangebied zijn beschoeid om deze te beschermen tegen de muskusrat en de golfslag van de boten. De vegetatie van het land groeit daarom niet veel het water in. Een geleidelijke oever met moerasvegetatie ontbreekt. Daarom worden negatieve effecten op de gevlekte witsnuitlibel uitgesloten.	Vlinderstichting: Gevlekte witsnuitlibel

Uitgesloten soort	Onderbouwing voor uitsluiting	Bron (hyperlink)
Rivierrombout*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig. Een geschikt larvenbiotoop bestaat uit zandige substraten in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe riviertrajecten. Net uitgeslopen imago's drogen op in of nabij ruigtevegetaties in de directe nabijheid van de rivier. Ook oudere imago's zijn in de nabijheid van de rivier te vinden. Vanwege de grote afstand tot de rivier (> 1 kilometer) wordt aanwezigheid van de soort uitgesloten.	Vlinderstichting: Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk beschutte oeverzones van meren en stilstaande, heldere, ongestoorde wateren met een rijke (submerse)watervegetatie , zoals veenplassen, vijvers en dode rivierarmen. Ook moet er voldoende dekking aanwezig zijn van hogere oervervegetatie (riet, lisdodde of bos). Het centrale deel van het water moet open zijn. De eitjes worden afgezet in het water en de larven sluipen uit in de oervervegetatie. Drijvende waterplanten als waterlelie en gele plomp zijn geen voorwaarde voor de soort, al zijn ze wel vaak te vinden op plaatsen waar de sierlijke witsnuitlibel voortkomt. De submerse vegetatie is belangrijker. De plassen in het plangebied zijn ongeschikt voor deze soort omdat er te veel verstoring is van waterrecreatie. Ook is het water niet helder. Bovendien is de kans nihil dat er eitjes of larven gedood worden bij het drukken van palen in het water voor het aanleggen van een steiger. Daarom kunnen negatieve effecten uitgesloten worden op sierlijke witsnuitlibel.	Vlinderstichting: Sierlijke witsnuitlibel
Mossen		
Tonghaarmuts*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk vochtige, jonge wilgenbossen of jonge aanplant van zomereik. De soort komt voor op de schors van deze bomen en vaak gaat het om een enkel polletje op een tak.	BLWG: informatieblad
Planten		
Bokkenorchis*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, zoals laag duinstruweel, duingrasland, kalkgrasland, hooiland, bosranden, dijken en bermen waar de soort groeit op zonnige tot half beschaduwde plaatsen op matig droge tot vochtige, voedselarme, kalkrijke, humushoudende grond (zand en mergel).	Floron: Bokkenorchis
Brede wolfsmelk*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, zoals kalkrijke akkers, braakliggende grond, bermen (open plekken) en omgewerkte kleiige waterkanten met o.a. akkerdistel (100%, n=3), haagwinde en kruipende boterbloem. De soort kan voorkomen op matig voedselrijke gronden die droog tot vochtig zijn en waarvan de zuurgraad zwak zuur tot matig zuur is. De soort verdraagt geen sterke beschaduwing.	Floron: Brede wolfsmelk
Dreps*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieu's, voornamelijk uit klasse 30 van de akkergemeenschappen (30Ba, 30Aa en 30Bb) met begeleidende soorten zoals grote windhalm, zwaluwtong, korenbloem en akkervooltje. Groeiplaatsen zijn onder andere akkers (wintergraanakkers en speltakkers), spoorwegen (spoorwegterreinen), braakliggende grond, wegranden (open plekken, in bermen van grote verkeerswegen), ruigten, ruderale plaatsen en stortterreinen.	Floron: Dreps
Drijvende waterweegbree*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk natte pioniermilieu's, zoals vennen, vijvers, beken, pas gegraven of regelmatig geschoonde poelen en sloten, afwateringskanaaltjes, duinplassen en/of kanalen. Begeleidende soorten zijn o.a. drijvend fonteinkruid, knolrus en mannagras. Het plangebied is niet gelegen binnen het verspreidingsgebied van deze soort: met name Noord-Brabant en het oosten van Nederland.	Floron: Drijvende waterweegbree Hennekes et al.
Glad biggenkruid*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieu's (30Bb - Verbond van Vingergras en Naaldaar) met onder andere schapenzuring, gewone spurrie, zwaluwtong en gewoon varkensgras.	Floron: Glad biggenkruid Hennekes et al.
Grote leeuwenklauw*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieus's of natte pioniermilieu's, zoals bermen langs onverharde wegen (in de strook vlak langs de rijweg), akkers (graanakkers), waterkanten (rivieroeverwallen en sloothellingen), braakliggende grond, bij veevoerkuilen, dijken, tuinen en langs spoorwegen. Begeleidende soorten zijn o.a. akkervooltje, zwaluwtong, vogelmuur en gewoon varkensgras.	Floron: Grote leeuwenklauw Hennekes et al.
Groenknolorchis*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk zeeduinen (duinvalleien), afgravingen (kalk-, zand- en grindgroeven), moerassen (trilvenen, kalkmoerassen, veenmosrietland en aan de rand van rietland), heide (op veenmoskussens in heidemoeras), opgespoten grond (zand), plekken waar turf gestoken is en grasland (beekdal-blauwgrasland). Begeleidende soorten zijn o.a. watermunt, gewone waternavel, riet en kruipwilg.	Floron: Groenknolorchis Hennekes et al.
Groot spiegelklokje	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieus's of natte pioniermilieu's, zoals zandige stroomruggen in rivierdalen, op open plekken van dijken en bermen, in graanakkers, op stoppelvelden en braakliggende terreinen. Begeleidende soorten zijn o.a. grote klaproos, akkervooltje, akkerdistel en zwaluwtong. Waarnemingen van deze soort zijn bekend in een wegberm in het stedelijk gebied van Gouda.	Floron: Groot spiegelklokje Hennekes et al.
Kleine wolfsmelk*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieu's zoals kalkrijke, vaak kleiige omgewerkte grond (pioniervegetatie) met onder andere zwaluwtong, akkerdistel, vogelmuur en gewoon varkensgras.	Floron: Kleine wolfsmelk Hennekes et al.

Uitgesloten soort	Onderbouwing voor uitsluiting	Bron (hyperlink)
Kruipend moerasscherm*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk open plekken aan oevers van beken, zoete kreken en, ondiepe poelen langs sloten aan de rand van veengebieden, zeeduinen (langs drinkpoelen, in binnenduinweiland en duinvalleien), grasland (extensief begraasde weiland en oud grasland), ijsbanen en uiterwaarden (langs beken en kleine rivieren). Enkel op matig voedselrijke bodems, vooral in het zuiden en oosten van het land. Begeleidende soorten zijn o.a. fioringras, zomprus, pinksterbloem en moeraswalstro.	Floron: Kruipend moerasscherm Hennekes et al.
Muurbloem*	Deze soort wordt uitgesloten op basis van het ontbreken van geschikt biotoop, namelijk droge storingsmilieu's zoals muren of andere kunstmatige kalkrijke plaatsen met begeleidende soorten zoals muurvaren, muurleeuwenbek, gewoon muursterretje of plat beemdgras.	Floron: Muurbloem
Ruw parelzaad*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, zoals zonnige, open plaatsen op braakliggende grond of op open plekken langs oeverwallen met begeleidende soorten zoals akkerdistel (trefkans > 85%; n=26), duist, grote klaproos en akkerwinde. Vegetaties uit het Naaldekervel-verbond (30Aa) en Windhalm-verbond (30Ba) ontbreken op de projectlocatie.	Floron: Ruw parelzaad Hennekes et al.
Schubvaren	Deze soort wordt uitgesloten op basis van het ontbreken van geschikt biotoop, namelijk droge storingsmilieu's zoals rotsen (vooral op kalksteen), rotsspleten, oude muren of puinhellingen. Zeer recent is op de afsluitdam van het Oostvoornse Meer voor het eerst ook een terrestische (in de aarde wortelende) groeiplaats van schubvaren gevonden. Begeleidende soorten zijn o.a. muurvaren, gewoon muursterretje en steenbreekvaren. Waarnemingen van deze soort zijn bekend bij de Burgvlietkade in Gouda.	Floron: Schubvaren Hennekes et al.
Wolfskers*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk bossen (open plekken en langs bospaden, bosranden, kapvlakten, brandvlakten), stenige plaatsen, ruderale plaatsen en braakliggende grond. Wolfskers groeit op meestal half beschaduwde plaatsen op vochtige, matig voedselarme tot matig voedselrijke, stikstofrijke, vaak kalkrijke, humushoudende grond (mergel en stenige plaatsen). Kropaar is een begeleidende soort. Waarnemingen van deze soort zijn bekend in de binnenstad van Gouda.	Floron: Wolfskers Hennekes et al.
Reptielen		
Hazelworm*	In het plangebied bevindt zich geen geschikt biotoop voor de hazelworm, namelijk warme, beschutte, halfopen terreinen met vochthoudende bodem zoals bosranden, open plekken in bossen, ruige heidevelden, kalkgraslanden, vestingwerken, bermen van wegen en spoorwegen. De meeste waarnemingen komen uit bos- en heideterreinen. Verblijfplaatsen bevinden zich in holen in de grond en onder dood hout. Eén waarneming is bekend van deze soort langs de A12 bij Gouda.	Ravon: Hazelworm
Levendbarende hagedis*	In het plangebied bevindt zich geen geschikt biotoop voor de levendbarende hagedis, namelijk ruige en schrale graslanden, (vochtige) heide, veen, open plekken in bossen en rijk begroeide bossen. Heide en hoogveen vormen het voorkeurshabitat. Deze gebieden worden gebruikt als voortplantings- en zomerverblijfplaats. Levendbarende hagedissen overwinteren boven het grondwaterniveau onder andere in grote gras- en zeggepollen, oude zoogdierholen en onder boomstronken. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Dit is niet aanwezig.	Ravon: Levendbarende hagedis BIJ12: Kennisdocument levendbarende hagedis.
Zandhagedis*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk zandige, droge en open terreinen. De aanwezigheid van voldoende zonnige plekken om op te kunnen warmen is een belangrijk vereiste voor het leefgebied van de zandhagedis. Dit is niet aanwezig.	Ravon: Zandhagedis BIJ12: Kennisdocument zandhagedis
Vissen		
Beekprik*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk relatief natuurlijke beken met een goede waterkwaliteit. De soort is beperkt tot de provincies Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De soort paait in de periode februari-mei op grindrijke plaatsen met stromend water.	Ravon: Beekprik
Elrits*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk snelstromende rivieren en beken in Zuid-Limburg en in Gelderland op de oostflank van de Veluwe.	Ravon: Elrits
Grote modderkruiper*	Er is geen geschikt leefbiotoop aanwezig, namelijk ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Ook zijn geen drooggevallen wateren aanwezig, waarin de soort enige tijd ingegraven in de modder kan overleven. Ook is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig in de vorm van ondiepere warme delen van het water met waterplanten, overhangende takken of andere vormen van structuur. Ook is er geen opgroeibiotoop voor juveniele dieren, zoals ondiepe plantenrijke oeverzones. In het plangebied ontbreken smalle ondiepe sloten en de verbinding met diepere delen van watergangen.	Ravon: Grote modderkruiper BIJ12: Kennisdocument grote modderkruiper
Vlinders		
Bruine eikenpage*	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk kleine eikenboompjes die in de schaduw van hogere bomen groeien of jonge eikenopslag. Vaak worden de eitjes aan de zuidoostkant van de boompjes afgezet op een stam, tak of twijg met een gladde bast zonder korstmossen op een halve tot anderhalve meter hoogte. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk: zandgronden met eiken in het binnenland en in de duinen. In het binnenland vliegt de soort bij bosranden, jonge eikenaanplant en open loofbossen. De soort vliegt bij gedrongen eikenstruweel, bij vrijstaande eikjes, in open eikenbossen en kapvlakten.	Vlinderstichting: Bruine eikenpage

Uitgesloten soort	Onderbouwing voor uitsluiting	Bron (hyperlink)
Iepenpage*	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk diverse soorten iep, zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars. Het eitje wordt meestal afgezet op de eindknoppen en op de overgang van nieuw naar eenjarig hout in de kruin van de boom, minder vaak op een bloemknop of een knopoksel. Het eitje overwintert. Zodra de boom begint te bloeien komt het eitje uit. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk bloeiende en vruchtdragende bomen of op relatief jonge iepen. Geschikte bomen worden doorgaans gevonden in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen.	Vlinderstichting: Iepenpage
Sleedoornpage*	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunus-soorten (o.a. pruim). Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk: struwelen met sleedoorn (waardplant) langs bosranden, weg- en spoorbermen, holle wegen en akkers, in parken én vrijstaande pruimen in tuinen. De gebruikte sleedoorns moeten geregeld verjongd worden door begrazing of door ze regelmatig te snoeien.	Vlinderstichting: Sleedoornpage
Vogels		
Wespendief en zwarte wouw*	Wespendieven broeden overwegend in grotere bossen (meer dan 100 hectare) met voorkeur voor gemengd bos of loofbos. Zwarte wouwen nestelen in halfopen landschappen, doorgaans in de buurt van visrijke wateren, vooral in moerasbos, maar ook in loofbos, veelal aan de rand. Dit biotoop is niet aanwezig.	Vogelbescherming: Wespendief; Zwarte wouw Sovon: Wespendief; Zwarte wouw
Gierzwaluw*	In en om het plangebied zijn geen geschikte gebouwen aanwezig waar gierzwaluw in kan broeden: vaak oudere stadswijken of grotere gebouwen en in mindere mate nieuwe gebouwen. De gierzwaluw nestelt in donkere holtes van ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen, in kerktorens en in nestkasten. Deze zijn niet aanwezig in of nabij het plangebied. De gebouwen moeten minstens 3 meter hoog zijn, omdat de gierzwaluw zich eerst naar beneden moet laten vallen voordat hij kan opstijgen. Ook moet de vrije uitvliegbreedte minstens één meter zijn.	Vogelbescherming: Gierzwaluw BIJ12: Kennisdocument gierzwaluw
Huismus*	**Nestplaatsen**: er zijn geen geschikte nestplaatsen aanwezig, zoals onder dakpannen, in neststenen, kieren en gaten in muren, achter regenpijpen of speciale mussennestkasten met dekking (bomen of struiken) op enkele meters afstand. Ook vinden er geen werkzaamheden aan gebouwen plaats. **Functionele leefomgeving:** er zijn geen wintergroene struiken of gevelbegroeiingen aanwezig die de huismus gebruikt als plaats om te overnachten in de winter. Er worden geen (houtige) elementen verwijderd die onderdeel uit kunnen maken van de functionele leefomgeving, zoals kruidenrijke terreinen (foerageergebied), (wintergroen) struweel/hagen (schuilplaats), jonge bomen (hop-over), watertjes (bad- en drinkfunctie) en/of zandige stukjes (zandbad). Tevens is er voldoende alternatief leefgebied aanwezig in de omgeving van het plangebied.	Vogelbescherming: Huismus
Kerkuil en steenuil*	**Nesten**: er zijn geen geschikte nestplaatsen aanwezig voor de steenuil en kerkuil, zoals een nestkast of open schuur. Ook worden geen oude kassen gesloopt of knotbomen aangetast die door de steenuil gebruikt kunnen worden. De knotbomen die in het plangebied aanwezig zijn, zijn ongeschikt als nestplaats voor de steenuil, omdat er een te grote afstand is tot geschikt jachtgebied. Negatieve effecten kunnen daarom uitgesloten worden. **Essentieel leefgebied**: in het plangebied is geen geschikt leef- en jachtgebied van de steenuil of kerkuil aanwezig, zoals boerenerven, agrarisch (gras)land, akkers, houtwallen, kruidenrijke akkerranden, bosjes, wegbermen en heggen. Er vinden geen werkzaamheden plaats die het leefgebied van de steenuil of kerkuil aantasten. Bovendien zijn er gelijkwaardige alternatieven aanwezig in de omgeving. De werkzaamheden zullen niet leiden tot verstoring van de betreffende functie.	Vogelbescherming: Kerkuil; Steenuil BIJ12: Kennisdocument kerkuil; Kennisdocument steenuil.
Oeverzwaluw*	Geen geschikt nestbiotoop aanwezig, namelijk een kale zandige of lemige steilwand met insecten in de omgeving. Vestiging wordt niet verwacht omdat er geen steilwanden zullen ontstaan tijdens de werkzaamheden.	Vogelbescherming: Oeverzwaluw
Roek*	Er zijn geen waarnemingen van roeken bekend in het plangebied. Nestbomen zijn vaak (vrij) grote bomen en liggen meestal in de buurt van geschikt foerageergebied. De nestbomen staan niet per definitie aan de grenzen van het foerageergebied. Geschikt foerageergebied bestaat uit vochtige gras- en bouwlanden.	Vogelbescherming: Roek BIJ12: Kennisdocument Roek
Slechtvalk*	Nestgelegenheid ontbreekt: hoge gebouwen zoals torens of hoogspanningsmasten zijn niet aanwezig.	Vogelbescherming: Slechtvalk

Uitgesloten soort	Onderbouwing voor uitsluiting	Bron (hyperlink)
Categorie 5-broedvogels met zeer ongunstige staat van instandhouding*: boerenzwaluw, draaihals, eidereend, gekraagde roodstaart, huiszwaluw, kleine vliegenvanger, ruigpootuil, tapuit, torenvalk, zwarte mees	• **Boerenzwaluw**: een soort die vooral in het buitengebied te vinden is. Metselt een nest van klei en leem. Vaak op randen en richels in koeien-, varkens- of paardenstallen, zowel hoog als laag, maar ook wel onder bruggetjes, of aan sluizen of onder brede dakoverstekken. Dit biotoop is niet aanwezig. • **Draaihals**: in het plangebied ontbreken oude berken (op de Veluwe) met holtes waar de draaihals gebruik van maakt. • **Eidereend**: er zijn geen kustduinen aanwezig waar de eider kan broeden. • **Gekraagde roodstaart**: nestelt in grote holen, nissen en nestkasten, meestal slechts op enkele meters boven de grond, en soms ook in de grond. Vooral te vinden op de hogere zandgronden en duinen die begraasd worden. Open plekken, oude bomen, graslanden of heiden moeten elkaar afwisselen. Ook in kleinschalig boerenland met oude, lommerrijke erven. Dit biotoop is niet aanwezig in het plangebied. • **Huiszwaluw**: vooral in open gebied, in de omgeving van allerlei typen gebouwen en bruggen, die voor de huiszwaluw als alternatief voor rotspartijen kunnen dienen. Dit biotoop is niet aanwezig in het plangebied. • **Kleine vliegenvanger**: wordt zelden waargenomen in Nederland. Tot nu toe nog geen zekere broedgevallen bekend. Het broedgebied bestaat uit oude, open, hoogopgaande bossen met veel loofbomen. Dit biotoop is niet aanwezig in het plangebied. De staat van instandhouding van deze soort is 'onbekend', er wordt hier uitgegaan van een worstcasescenario. • **Ruigpootuil**: er zijn geen oude, bestaande holten van vooral de zwarte specht (in grove den en beuk) waar de ruigpootuil gebruik van kan maken. De staat van instandhouding van deze soort is 'onbekend', er wordt hier uitgegaan van een worstcasescenario. • **Tapuit**: er zijn geen schrale heide- of stuifzandgebieden of duinen aanwezig met konijnenholen waar de tapuit tot broeden kan komen. • **Torenvalk**: komt voor in open en halfopen landschappen met veel woelmuizen. Broedt in nestkasten, solitaire bomen en aan de rand van bos en bosjes. Zelden ook op de grond. Boerenland met veel (kort) grasland, heide, hoogvenen, open duin en duinvalleien, akkers, soms ook in de stad. Er zijn geen nestplaatsen bekend binnen het plangebied en de verwachting is dat er geen paalkasten zullen verdwijnen bij de ontwikkeling. • **Zwarte mees**: in Nederland komen zwarte mezen vooral voor op de zandgronden. Naaldbossen vormen de belangrijkste leefgebieden, vooral bossen met veel sparren. Nestelt in allerlei holen, van natuurlijke boomholtes tot nestkasten en muizengangen in de grond. Dit is niet aanwezig in het plangebied.	Vogelbescherming: boerenzwaluw, draaihals, eidereend, gekraagde roodstaart, huiszwaluw, kleine vliegenvanger, tapuit, torenvalk, zwarte mees Sovon: ruigpootuil
Weekdieren		
Platte schijfhoren*	Er is geen helder, voedselrijk, stilstaand (of slechts zwakstromend) water aanwezig met begroeiing van waterplanten, zoals bijvoorbeeld gele plomp en witte waterlelie. De soort wordt vaak in draadalg-vegetaties aangetroffen. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbenscheer. Daarnaast soms op de wortels van o.a. lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water. Ook dient er geen sterke beschaduwing te zijn. In de oevers dient er voldoende moerasvegetatie aanwezig te zijn. Waarnemingen van deze soort zijn bekend in de polders en watergangen rondom het plassengebied. De plassen in het plangebied zijn niet helder genoeg en ook te schaars begroeid met waterplanten.	IvL & RHB: Platte schijfhoren
Vleermuizen		
Laatvlieger*	Omdat er geen werkzaamheden aan gebouwen verricht worden, kunnen effecten op verblijfplaatsen van deze soort uitgesloten worden. **Kraamverblijfplaatsen**: kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. **Winterverblijfplaatsen**: in de winter zoeken laatvliegers nauwe en relatief droge plaatsen op zoals spouwmuren, spleten en scheuren in zolders, oude kelders en soms ook kieren dicht bij de ingang van grotten. **Essentiële vliegroute**: een effect op een essentiële vliegroute wordt uitgesloten omdat er geen lijnvormige houtige elementen gekapt worden en geen watergangen gedempt of geblokkeerd worden. **Essentieel foerageergebied:** de laatvlieger vliegt meestal op enige afstand van de vegetatie boven (vochtige) graslanden en weilanden, langs kanalen en vaarten, in tuinen en in parken met vijvers. Bij windstil weer wordt het open gebied belangrijker. In dorpen en aan de rand van steden kan men in de schemering laatvliegers rond lantaarnpalen, in tuinen en in parken zien jagen. Effecten op essentieel foerageergebied worden niet verwacht.	Vleermuis.net: laatvlieger
Meervleermuis* (gebouwbewonend)	Omdat er geen werkzaamheden aan gebouwen verricht worden, kunnen effecten op verblijfplaatsen van deze soort uitgesloten worden. **Kraamverblijfplaats**: kolonies van meervleermuizen bevinden zich vrijwel altijd in gebouwen zoals op kerkzolders, in spouwmuren en onder dakpannen. **Paarverblijfplaats**: vleermuiskasten, woonhuizen, schoolgebouwen met een plat dak zijn bekend als paarverblijven. Ook worden de winterverblijfplaatsen als paarverblijfplaats gebruikt. **Winterverblijfplaats**: voor zover bekend overwinteren meervleermuizen in Nederland in mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken en kelders. Ook worden af en toe dieren waargenomen in gebouwen. **Essentiële vliegroute:** grote afstanden naar het uiteindelijke jachtgebied worden vooral via kanalen, beken, vaarten en brede sloten afgelegd. Boven land volgen ze vaak lijnvormige landschapselementen als bomenrijen, houtwallen en dijken. Er worden geen lijnvormige houtige elementen gekapt, watergangen gedempt of geblokkeerd. Effecten op een essentiële vliegroute worden daarom niet verwacht. **Essentieel foerageergebied:** de meervleermuis jaagt in een snelle rechtlijnige vlucht in lange trajecten vlak boven groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten. Er wordt geen groot oppervlak moeras verwijderd óf een groot oppervlak aan water gedempt. Ook is er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Effecten op essentieel foerageergebied worden daarom niet verwacht.	Vleermuis.net: Meervleermuis Zoogdiervereniging: De meervleermuis in Nederland

Uitgesloten soort	Onderbouwing voor uitsluiting	Bron (hyperlink)
Tweekleurige vleermuis* (gebouwbewonend in Nederland)	Algemeen: de verspreiding van de tweekleurige vleermuis in Nederland is onvoldoende bekend. Waarnemingen zijn met name bekend van mannetjes uit de herfst en vroege winter uit grotere steden in het westen van het land. Sinds 2003 wordt de soort vaker foeragerend waargenomen, vooral in het waterrijke westelijke en noordelijke laagland van Nederland. De aantallen en toenemende frequentie van de waarnemingen duiden op de aanwezigheid van nog onbekende (kraam)verblijfplaatsen. De waarnemingen lijken erg aan fluctuatie of influx onderhevig. Omdat er geen werkzaamheden worden verricht aan hoge gebouwen (zoals flats vanaf tien verdiepingen) of woonhuizen in de omgeving van bekende waarnemingen van tweekleurige vleermuis, kunnen effecten op verblijfplaatsen van deze soort uitgesloten worden. **Kraam- en zomerverblijfplaats:** in het buitenland wordt de soort vooral gevonden in gebouwen, onder daklijsten en op zolders, in vleermuiskasten, maar ook in bomen en rotsspleten. In Vlaanderen zijn ze uitsluitend gevonden in of bij - meestal hoge - gebouwen in de kustregio. In Nederland zijn twee kraamkolonies bekend in woonhuizen, namelijk in Maarssen en ten zuiden van Groningen. **Paarverblijfplaats**: in het buitenland zijn baltsende mannetjes bekend bij de zuidzijde van grote hoge gebouwen in grote steden en bij rotswanden. De soort is opvallend kouderesistent. Ook bij temperaturen onder het vriespunt gaat het baltsen door. In Nederland wordt het baltsen verwacht in grote steden in het westen van het land (Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland). **Winterverblijfplaats**: er is maar zeer weinig bekend over waar tweekleurige vleermuizen de winter doorbrengen. Sporadisch worden ze gevonden in rotsspleten, nauwe ruimtes in gebouwen, grotten en kelders. Mogelijk overwintert de soort ook in holle bomen. **Essentiële vliegroute:** er is bij de tweekleurige vleermuis niet zozeer sprake van vliegroutes als wel van zones waardoorheen op grotere hoogte de uitwisseling tussen verblijfplaatsen en foerageergebied plaatsvindt. Daarbij worden hoge objecten in het landschap (bruggen, hoge gebouwen) wel als oriëntatiepunt gebruikt. Omdat tweekleurige vleermuizen zich op grotere hoogte verplaatsen, kunnen effecten op een essentiële vliegroute uitgesloten worden. **Essentieel foerageergebied**: de tweekleurige vleermuis is in Nederland een soort van het open waterrijke laagland. De soort jaagt op grote hoogte (> 50 meter) boven meren, rivieren en moeras. Het jachtgedrag van de tweekleurige vleermuis lijkt op dat van de laatvlieger en de rosse vleermuis. Gezien de onafhankelijkheid van landschappelijke structuren wordt geen effect verwacht. Migratie: over mogelijke migratieroutes van tweekleurige vleermuizen in Europa is weinig bekend, maar waarschijnlijk volgen de dieren vooral de kust of grote rivieren.	Vleermuis.net: tweekleurige vleermuis Waarneming.nl: tweekleurige vleermuis Zoogdiervereniging: tweekleurige vleermuis
Zoogdieren		
Bever*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig voor de bever, zoals moerasgebied, rivieren of meren omzoomd door broekbossen. Er zijn geen waarnemingen bekend van bever in het plassengebied. De bekende waarnemingen zijn langs het spoor in Gouda.	Zoogdiervereniging: Bever BIJ12: Kennisdocument Bever
Boommarter*	In het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk (moeras)bos. Verder zijn er geen gebouwen aan de rand van het bos aanwezig om als voortplantingsplaats te kunnen gebruiken. Negatieve effecten op boommarter kunnen uitgesloten worden.	Zoogdiervereniging: Boommarter
Das*	Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van de das. Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk kleinschalig akker- en weidelandschap met bosjes, heggen en houtwallen. Ook wordt geen essentieel foerageergebied of wissel aangetast die het functioneren van een burcht negatief kunnen beïnvloeden.	Zoogdiervereniging: Das
Eekhoorn*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig in het plangebied, namelijk bos of tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. De voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is.	Zoogdiervereniging: Eekhoorn
Steenmarter*	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, omdat het plangebied gelegen is in een gebied met te veel water en te weinig groene verbindingen. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. De steenmarter is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt.	Zoogdiervereniging: Steenmarter

**Deze soort wordt altijd behandeld en volgt niet noodzakelijkerwijs uit het literatuur- of veldonderzoek.*

BIJLAGE 5 - RELEVANTE FOTO'S (BRON: GOOGLE STREET VIEW)

Figuur: een aantal percelen van het plangebied grenst aan plas Elfhoeven. Een deel van de oevers is onbeschoeid en daarmee geschikt voor diverse water- en landfauna.

Figuur: een perceel aan de Hortmansdijk is in gebruik als moestuin. De percelen van het plangebied zijn met name in gebruik door particulieren voor dagrecreatie.

Figuur: één van de eilanden gelegen in de plas Ravensberg. Er zijn rietkragen aanwezig in de oever. Een deel van de oevers is geschikt voor noordse woelmuis, waterspitsmuis en otter.

Figuur: zicht op een perceel aan de Lecksdijk. Er zijn meerdere hoge bomen aanwezig. In bomen kunnen vogels broeden zoals zwarte kraai, spreeuw (holten), houtduif, buizerd en sperwer.

BIJLAGE 5 - RELEVANTE FOTO'S (BRON: GOOGLE STREET VIEW)

Figuur: zicht op een perceel aan de Nieuwebroeksedijk. Op dit perceel is riet aanwezig waar vogels zoals rietzanger en kleine karekiet kunnen broeden.

Figuur: aan de Korssendijk is een parkeerplaats en rustplaats met picknicktafel aanwezig.

Figuur: een perceel nabij de Vlietdijk is begroeid met struweel en bomen. De oevers zijn hier beschoeid.

Figuur: perceel aan de Zoetendijk. Ringslang kan voorkomen in het water en bij broeihopen op het land.

BIJLAGE 5 - RELEVANTE FOTO'S (BRON: GOOGLE STREET VIEW)

Figuur: een perceel aan de Twaalfmorgen. Op de plassen wordt veel gevaren met boten en sommige woonpercelen hebben reeds een eigen steiger.

Figuur: langs de Korssendijk staan veel bomen, waar vogels zoals sperwer en ekster in kunnen broeden.

Figuur: perceel aan de Nieuwebroeksedijk. Op veel particulieren percelen is gazon aanwezig. In het gazon worden geen beschermde soorten verwacht.

Figuur: rugstreeppad is aanwezig in het plassengebied en kan bijvoorbeeld overwinteren in vorstvrije plekken op het land.

BIJLAGE 6 - KAART BEHEERTYPEN NNN-GEBIED

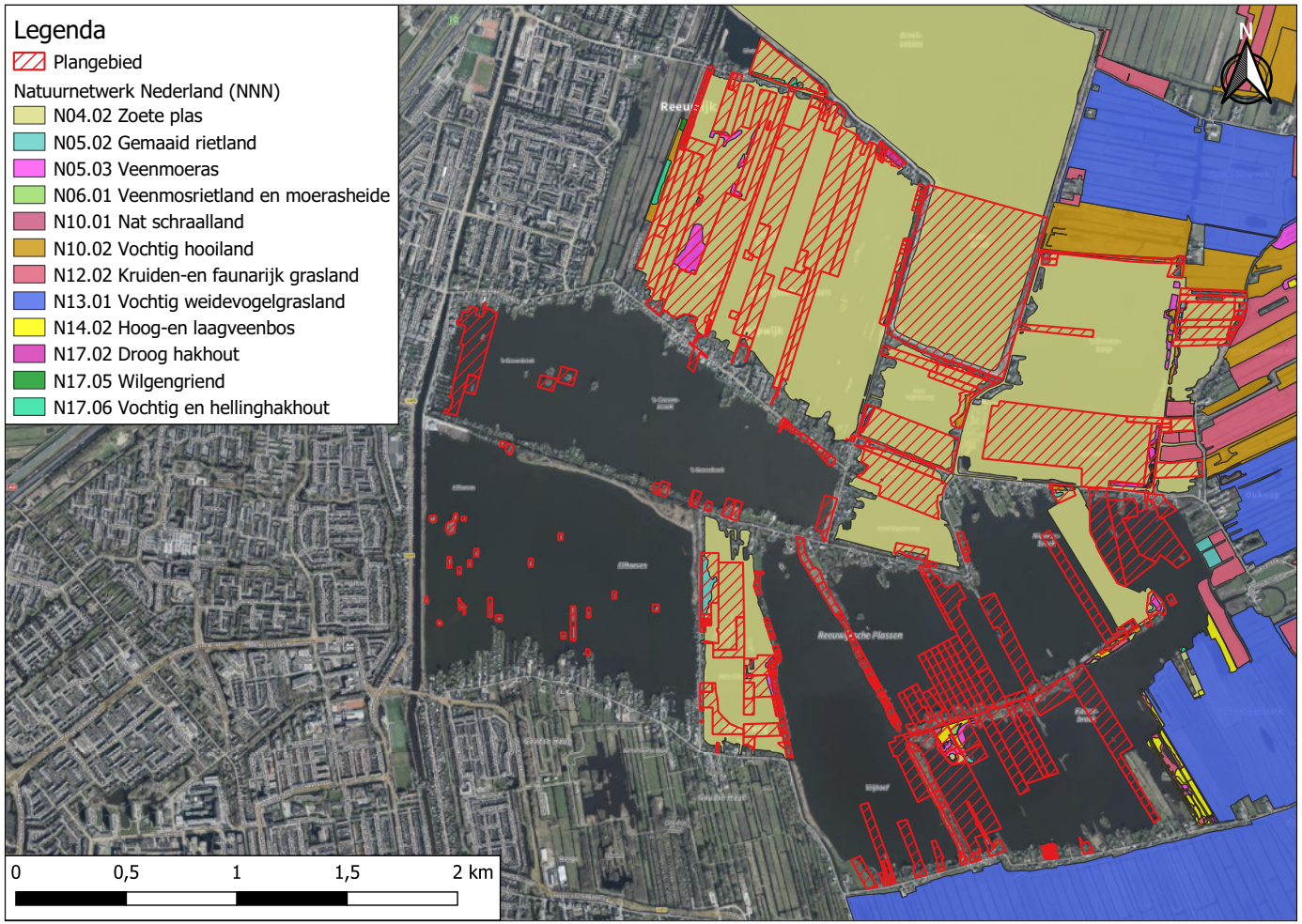

Figuur: kaart met het plangebied en de beheertypen van het NNN-gebied. Inzoomen vergroot de leesbaarheid.

BIJLAGE 7 - RELEVANTE WAARNEMINGEN NDFF - VOGELS

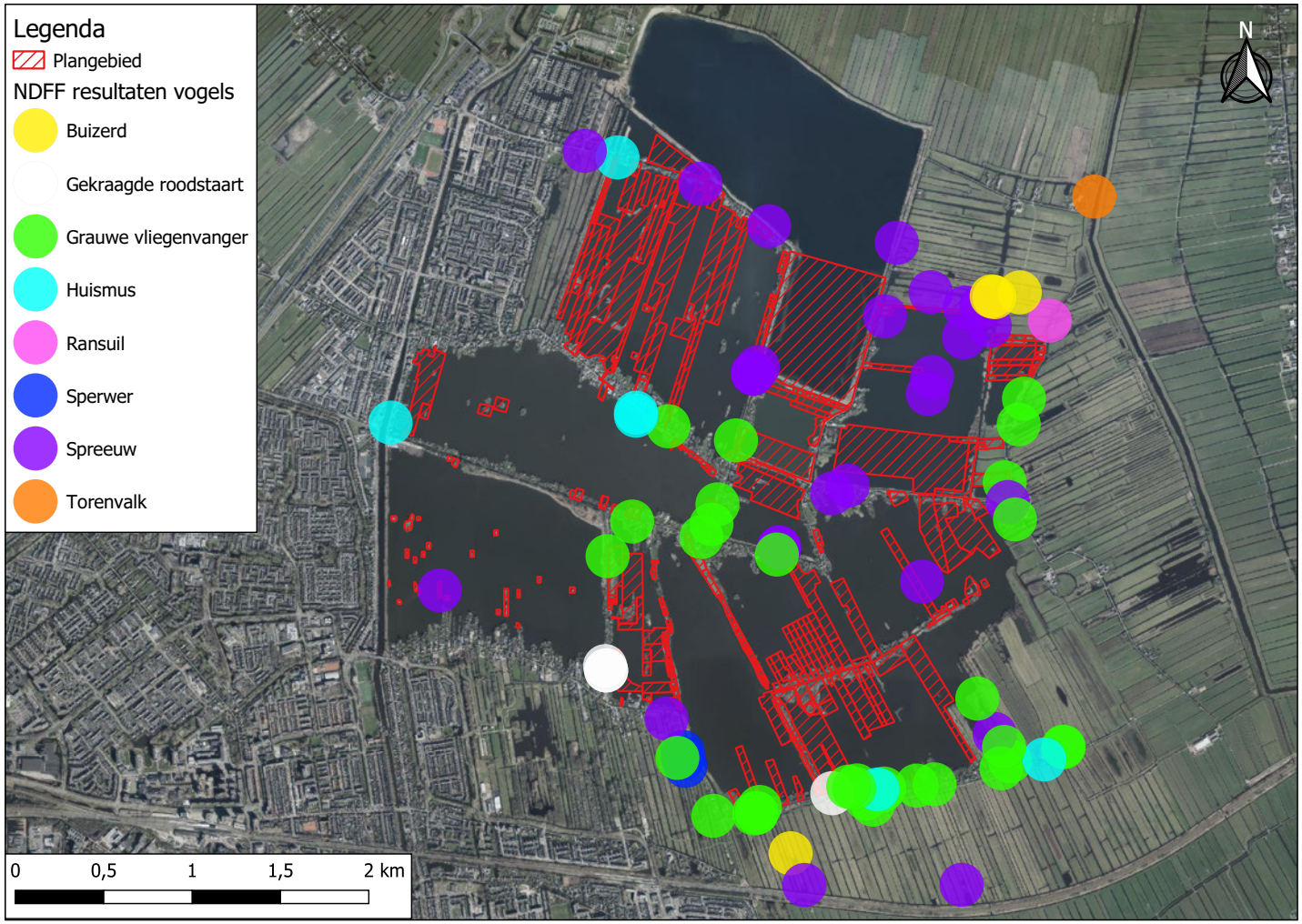

Figuur: kaart met weergave van relevante waarnemingen uit de NDFF van vogels in de periode juli 2018 t/m juli 2023 binnen het plassengebied (PDOK, 2023). Op de kaart zijn enkel nest- en territoriumindicerende waarnemingen weergegeven van vogels met een jaarrond beschermd nest (inclusief categorie 5 soorten met een zeer ongunstige staat van instandhouding). Zie Tabel 3 voor de effectbeoordeling.

Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van huismus, spreeuw, grauwe vliegenvanger en gekraagde roodstaart. In de omgeving komen buizerd, ransuil, sperwer en torenvalk voor.

Binnen het plassengebied zijn geen waarnemingen bekend van gierzwaluw. Deze soort kan wel voorkomen in de wijdere omgeving.

Negatieve effecten op huismus, gierzwaluw, gekraagde roodstaart en torenvalk kunnen uitgesloten worden, zie Bijlage 4.

BIJLAGE 7 - RELEVANTE WAARNEMINGEN NDFF - VLEERMUIZEN

Figuur: kaart met weergave van relevante waarnemingen uit de NDFF van vleermuizen in de periode juli 2018 t/m juli 2023 (PDOK, 2023). Zie Tabel 3 voor de effectbeoordeling.

Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis.

Negatieve effecten op laatvlieger en meervleermuis kunnen uitgesloten worden, zie daarvoor Bijlage 4.

BIJLAGE 7 - RELEVANTE WAARNEMINGEN NDFF - OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN

Figuur: kaart met weergave van relevante waarnemingen uit de NDFF van overige beschermde soorten in de periode juli 2018 t/m juli 2023 (PDOK, 2023). Zie Tabel 3 voor de effectbeoordeling.

Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van ringslang, otter en groene glazenmaker. De andere soorten zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Negatieve effecten op bever, gevlekte witsnuitlibel, groot spiegelklokje, hazelworm, platte schijfhoren, schubvaren, steenmarter en wolfskers kunnen uitgesloten worden. Zie voor de onderbouwing Bijlage 4.

habitus

Over ons

Habitus is een vooruitstrevend advies- en onderzoeksbureau voor biodiversiteit en natuurwetgeving. Wij zijn als organisatie **betrokken** bij de klant. Wij zorgen door **constante ontwikkeling** van onze diensten voor verhoging van de tevredenheid van onze klanten over onze dienstverlening. Wij zijn experts met **passie** voor ons vak en zorgen voor een soepel traject door kwaliteitsdiensten te bieden. Wij helpen onze klanten met praktisch advies over biodiversiteit en beschermde soorten. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en collega's op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Onze missie en kernwaarden

Het is onze missie om **de biodiversiteit te beschermen en te verhogen**. Met het team van collega's werken we dagelijks in vele projecten met passie aan onze missie. Met wetgeving gerelateerde adviezen dragen we bij aan de bescherming van soorten en zo aan bescherming van biodiversiteit. Met biodiversiteitsadviezen dragen we gericht en direct bij aan het verhogen van de biodiversiteit. Onze kernwaarden zijn:

- betrokken bij onze klanten
- constante ontwikkeling van onze dienstverlening
- passie voor natuur.

Klanttevredenheid en kwaliteit

Wij staan voor de kwaliteit die we leveren. Onder kwaliteit verstaan wij de mate waarin aan de klantverwachting wordt voldaan of wordt overtroffen. De klant is dus degene die bepaalt of wij kwaliteit leveren. Onze dienstverlening wordt door klanten gemiddeld met hoger dan een acht beoordeeld. Dit geeft aan dat we een passende invulling geven aan de klantverwachting.
Wij vinden dat we in eerste instantie zelf aan de lat staan voor de te leveren kwaliteit. Om die reden hebben wij dan ook onze eigen kwaliteitseisen geformuleerd. In samenspraak met onze opdrachtgevers bepalen we de gewenste kwaliteit van een dienst.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Wist je bijvoorbeeld dat elke soort unieke vleugelkenmerken heeft?
De paarse kleuren zijn een combinatie van blauw (dat staat voor stabiliteit) en de energie van rood. Paars staat ook voor **passie** en wordt verder geassocieerd met kracht, waardigheid (royalty), creativiteit en ambitie.

REGELS

RHO ADVISEURS

Regels

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**33**
Artikel 1	Begrippen	33
Artikel 2	Wijze van meten	47
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**49**
Artikel 3	Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden	49
Artikel 4	Bedrijf	57
Artikel 5	Horeca	62
Artikel 6	Maatschappelijk	64
Artikel 7	Natuur	66
Artikel 8	Natuur - Extensieve recreatie	68
Artikel 9	Natuur - Intensieve recreatie	73
Artikel 10	Recreatie	77
Artikel 11	Recreatie - Natuurwaarden	80
Artikel 12	Recreatie - Verblijfsrecreatie	85
Artikel 13	Verkeer	88
Artikel 14	Verkeer - Railverkeer	89
Artikel 15	Water	90
Artikel 16	Wonen - 1	91
Artikel 17	Wonen - 2	98
Artikel 18	Wonen - 3	101
Artikel 19	Wonen - 4	109
Artikel 20	Leiding - Gas	114
Artikel 21	Leiding - Hoogspanning	116
Artikel 22	Waarde - Archeologie - 2	117
Artikel 23	Waarde - Archeologie - 3	119
Artikel 24	Waarde - Archeologie - 4	121
Artikel 25	Waterstaat - Waterkering	123
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**125**
Artikel 26	Anti-dubbeltelregel	125
Artikel 27	Algemene bouwregels	126
Artikel 28	Algemene gebruiksregels	129
Artikel 29	Algemene aanduidingsregels	130
Artikel 30	Algemene afwijkingsregels	131
Artikel 31	Algemene wijzigingsregels	134
Artikel 32	Overige regels	135

Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**137**
Artikel 33	Overgangsrecht	137
Artikel 34	Slotregel	139

Bijlagen bij regels

Bijlage 1	**Oeverlijn**
Bijlage 2	**Notitie Verplaatsing bouwsteden**
Bijlage 3	**Staat van Bedrijfsactiviteiten**
Bijlage 4	**Staat van Horeca-activiteiten**
Bijlage 5	**Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen**
Bijlage 6	**Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk**
Bijlage 7	**Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling**
Bijlage 8	**Steigerlocaties ivm natuurwaarden**
Bijlage 9	**Inrichtingsplan Platteweg 26a**
Bijlage 10	**Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied**
Bijlage 11	**Lijst onbebouwde percelen**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel A: Toepassingsbereik

Het bestemmingsplan 'Plassengebied' (vastgesteld op 24 juni 2015), inclusief eerste herziening 2017 (vastgesteld op 29 maart 2017) is onverkort van toepassing op het plangebied van dit plan, met dien verstande dat de hiervoor genoemde bestemmingsplannen als volgt worden herzien:

- De correcties in de planregels worden in de oorspronkelijke regels verwerkt en gemarkeerd met een doorhaling in groen ('regel') of een toevoeging in geel ('regel').
- Voor de verbeelding wordt voor het gehele buitengebied uitgegaan van de geldende bestemmingen. Vervolgens worden de correcties op de verbeelding verwerkt. Ook de 1e herziening wordt verwerkt in de verbeelding.

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan 2e herziening Plassengebied als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1901.herz2Plassengebied-BP40 van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of een figuur, waar gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 afhankelijke woonruimte

een bijbehorend bouwwerk dat qua ligging een ruimtelijke eenheid vormt met de woning en waarin een gedeelte van de huishouding uit het oogpunt van mantelzorg gehuisvest is.

1.6 agrarisch bedrijf

een bedrijf, gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren, nader te onderscheiden in:

a. grondgebonden veehouderij: het houden van melk- en ander vee (nagenoeg) geheel op open grond, niet zijnde paardenhouderij en -fokkerij;
b. sierteelt: de teelt van tuin- en potplanten en/of bomen, al dan niet met behulp van kassen en al dan niet gecombineerd met de handel in deze gewassen;

1.7 agrarisch deskundige

een door het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen algemeen erkende en onafhankelijke deskundige of commissie van deskundigen op het gebied van land- en tuinbouw.

1.8 agrarisch natuur- en landschapsbeheer

agrarisch beheer met inachtneming van het behouden van natuur- en landschapwaarden, zoals weidevogelbeheer, randenbeheer, slootkantenbeheer en dergelijke.

1.9 ambachtelijke be- en verwerking van agrarische producten

specialisatie voor agrarische bedrijven waarbij agrarische producten op een originele of traditionele manier worden bewerkt zoals imkerij, riet- en vlechtwerk, klompenmakerij en dergelijke.

1.10 archeologische monumentenkaart

Gebieden van archeologische waarde staan op de Archeologische Monumentenkaart geregistreerd als rijksmonument, gemeentelijk of provinciaal monument of als terrein van zeer hoge archeologische waarde, hoge archeologische waarde, archeologische waarde of archeologische betekenis. Terreinen van hoge waarde of betekenis hebben meestal een planologische bescherming via het bestemmingsplan.

1.11 archeologisch onderzoek

onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning beschikt.

1.12 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied te verwachten overblijfselen uit oude tijden.

1.13 bebouwing

een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.14 bed & breakfast
een kleinschalige, aan de woonfunctie ondergeschikte, verblijfsvoorziening, gericht op het aanbieden van logies en ontbijt. Onder een bed & breakfast voorziening wordt niet verstaan overnachting, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid of permanente kamerverhuur.

1.15 bedrijf
een onderneming gericht op het produceren, bewerken, herstellen, installeren, inzamelen, verwerken, verhuren, opslaan en/of distribueren van goederen.

1.16 bedrijfsgebonden kantoor
een kantoor dat behoort bij en ten dienste staat van het op dezelfde locatie gevestigd bedrijf.

1.17 bedrijfswoning
een woning in of bij een gebouw of op een terrein, die slechts is bestemd voor bewoning door (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar noodzakelijk is, vanwege de bestemming van het gebouw of het terrein.

1.18 bedrijfsvloeroppervlakte
de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten.

1.19 berging/schuilhut
een gebouw ten dienste van het beheer en onderhoud van onbebouwde natuurpercelen, bijvoorbeeld voor de opslag van materiaal en gereedschap of om in te schuilen door de eigenaren/gebruikers.

1.20 bergkist
een kist of daarmee vergelijkbaar, geen bouwwerk of gebouw zijnde, om klein gereedschap of andere benodigdheden voor onderhoud en beheer van de gronden in op te bergen.

1.21 bestaande bebouwing
een bouwwerk dat tot stand gekomen is op basis van een verleende omgevingsvergunning of op basis van een daar aan gelijk te stellen regeling; dit geldt ook voor bouwwerken die zijn opgenomen in de inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990) en die nog daadwerkelijk aanwezig zijn.

1.22 bestaand gebruik
het gebruik van gronden en bestaande bebouwing zoals bedoeld in 1.21 ten tijde van het inwerkingtreding van het plan.

1.23 bestaande maten

afstands-, hoogte-, lengte-, breedte-, inhouds- en oppervlaktematen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand zijn gekomen of tot stand zullen komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of zijn opgenomen in de inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990).

1.24 bestaande schiethut

een ~~schuilhut~~ bouwwerk ten dienste van de jacht, zoals opgenomen in de inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990) en die nog daadwerkelijk aanwezig is .

1.25 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.26 Bevi-inrichting

bedrijf zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.27 bevoegd gezag

bevoegd gezag zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.28 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.29 bouwen

plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk.

1.30 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.31 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat is begrensd door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen en dat zodanige afmetingen en vormen heeft dat dit gedeelte zonder ingrijpende voorzieningen voor functies uit de bestemmingsomschrijving geschikt of geschikt te maken is.

1.32 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge deze regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.33 bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten.

1.34 bouwwerk
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.35 broeihopen
Opstapeling van snoeiresten en/of bergen van compost, die geschikt kunnen zijn als verblijfsplaats voor de ringslang, niet zijnde snoeiresten en/of bergen van compost in tuinen

1.36 brug
verbinding van twee zijden van een water die boven het water hangt;

1.37 consumentenvuurwerk
vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik.

1.38 cultuurhistorische waarde
de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik in de loop van de geschiedenis van het bouwwerk of dat gebied.

1.39 dagrecreatie
verblijf buiten de woning voor recreatieve doeleinden zonder dat er een overnachting elders mee gepaard gaat.

1.40 deskundige inzake natuur en landschap
een door het bevoegd gezag aan te wijzen onafhankelijke deskundige of commissie van deskundigen inzake natuur, landschap en planologie.

1.41 detailhandel
het bedrijfsmatig te koop aanbieden (waaronder de uitstalling ten verkoop), verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

1.42 erf
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden niet aangepast is conform Bor.

1.43 erf- en terreinafscheiding
een bouwwerk dat dient ter afscheiding van het erf of een terrein.

1.44 extensieve dagrecreatie
vormen van dagrecreatie in de openlucht met een relatief beperkt aantal recreanten per oppervlakte-eenheid, zoals wandelen, fietsen, skaten, vissen, zwemmen, natuurobservatie, varen, zeilen duiken, surfen, roeien en kanoën, allen niet in wedstrijdverband.

1.45 gastenverblijf
gebouw bestemd voor kortdurend verblijf door een persoon, gezin of andere groep van personen, die zijn of hun vaste woon- of verblijfsplaats elders hebben en die een familie- of sociale binding hebben met de hoofdbewoner(s) van de op het perceel aanwezige woning; onder gastenverblijf is in ieder geval niet begrepen, permanente bewoning door eenzelfde persoon, gezin of andere groep van personen.

1.46 gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.47 geluidsgevoelige objecten
woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.48 groepsaccommodatie
een (deel van een) gebouw dat blijvend bestemd is voor recreatief nachtverblijf door groepen, waarbij overnacht wordt in slaapzalen en/of slaapkamers, waarbij een afzonderlijke ruimte voor dagactiviteiten alsmede keuken- en sanitaire voorzieningen aanwezig zijn die gemeenschappelijk door de groep worden gebruikt.

1.49 hoofdgebouw
een of meer gebouwen, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.50 horecabedrijf
een onderneming gericht op het bedrijfsmatig verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken en/of het bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodatie.

1.51 hotel

een horecabedrijf, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met - al dan niet - als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en dranken voor consumptie ter plaatse.

1.52 hovenier(bedrijf)

een bedrijf, gericht op de aanleg, de inrichting en het onderhoud van tuinen en groen, met gebruikmaking van de daarbij behorende materialen en gereedschappen, zonder dat detailhandel wordt uitgeoefend; ondergeschikte detailhandel als bedoeld in artikel 1.74 uitgezonderd.

1.53 huishouden

Persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; bedrijfsmatige kamerverhuur wordt daar niet onder verstaan.

1.54 intensieve dagrecreatie

vormen van dagrecreatie in de openlucht met een relatief groot aantal recreanten per oppervlakte eenheid, zoals zeilen en surfen (beide ook in wedstrijdverband) en duiken (met duikuitrusting/flessen).

1.55 kampeerboerderij

een agrarisch gebouw dat aan zijn oorspronkelijke functie onttrokken is of een gebouw op een voormalig agrarisch bouwvlak dat geschikt is gemaakt voor recreatief nachtverblijf van groepen.

1.56 kampeermiddel

niet als een bouwwerk aan te merken tenten, vouwwagens, kampeerauto's, (sta)caravans of hiermee gelijk te stellen onderkomens, die bestemd zijn voor tijdelijk recreatief verblijf en waarbij de gebruikers hun hoofdverblijf elders hebben.

1.57 kantoor

voorziening gericht op het verlenen van diensten op administratief, financieel, architectonisch, juridisch of een daarmee naar aard gelijk te stellen gebied, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen.

1.58 kas

een bouwwerk van glas of ander lichtdoorlatend materiaal ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering met een hoogte van 1,5 m of meer, trek-, tunnel-, schaduw-, boog- en gaaskassen daaronder begrepen.

1.59 kleinschalig beroep- en bedrijf-aan-huis

activiteiten die in een woning of een bijbehorend bouwwerk door een bewoner op bedrijfsmatige wijze worden uitgeoefend, voor zover sprake is van een inrichting type A, zoals bedoeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) waarbij de woning in overwegende mate zijn woonfunctie behoudt met een ruimtelijke uitstraling die daarbij past.

1.60 kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen

voorzieningen, zoals aanlegsteigers, picknickplaatsen, observatiepunten, informatieborden en banken, ten behoeve van activiteiten, zoals wandelen, fietsen, vissen, zwemmen, kanoën en natuurobservatie.

1.61 kleinschalige horecagelegenheid

theeschenkerij of proeverij van streekeigen producten dan wel producten afkomstig van het eigen bedrijf, géén café, restaurant of ander horecabedrijf zijnde.

1.62 kleinschalig kamperen

een kampeerterrein bij een agrarisch bedrijf voor ten hoogste 15 kampeermiddelen, niet zijnde stacaravans, gedurende het zomerseizoen als bedoeld in artikel 1.109.

1.63 landschapswaarde

de aan een gebied toegekende waarde met betrekking tot het waarneembare deel van de aardoppervlakte, die wordt bepaald door de herkenbaarheid en de identiteit van de onderlinge samenhang tussen levende en niet-levende natuur.

1.64 mantelzorg

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtsreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.65 MIP-pand

objecten van algemeen belang omwille van de schoonheid en het stedenbouwkundig-, architectonisch- en of landschappelijk beeld zoals geïnventariseerd in het Monumenten Inventarisatie Project.

1.66 mitigerende maatregel

een activiteit bedoeld ter mitigatie van een negatief ecologisch effect op een Natura 2000-gebied zoals een kwantitatief minimaal gelijkwaardige reductie van een toename van ammoniakemissie of een kwalitatief gelijkwaardige mitigatie door inrichtings- of beheermaatregelen, waarvan het ecologisch effect deskundig is onderbouwd.

1.67 natuurwaarde

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door geologische, geomorfologische, bodemkundige en biologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.68 NEN

door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven norm, zoals deze luidde op het moment van vaststelling van het plan.

1.69 nevenactiviteit en -functie

een activiteit van beperkte bedrijfsmatige en/of ruimtelijke omvang zodat de functie waaraan zij wordt toegevoegd, qua aard, omvang, verschijningsvorm en bedrijfseconomisch (indien van toepassing), als hoofdfunctie duidelijk herkenbaar blijft.

1.70 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals kabels en leidingen, transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.71 oeverbescherming

bouwwerken, geen gebouwen zijnde, of werken die primair een functie hebben ter bescherming van oevers.

1.72 oeverlijn

de lijn waarmee de overgang van het land naar het water wordt aangegeven, zoals aangegeven op de GBKN-ondergrond (van 2012) van de (analoge) verbeelding en welke opgenomen is in Bijlage 1 Oeverlijn bij de regels.

1.73 onbebouwd perceel

gronden gelegen binnen één kadastraal perceel en gelegen binnen de bestemmingen Natuur - Extensieve recreatie, Natuur - Intensieve recreatie of Recreatie - Natuurwaarden, waarop geen bouwvlak voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf is geprojecteerd; aan elkaar grenzende kadastrale percelen van eenzelfde eigenaar worden als één onbebouwd perceel aangemerkt; voor een kadastraal perceel wordt de eigendomssituatie gehanteerd zoals deze op 4 juli 2012 bij het Kadaster stond geregistreerd en verbeeld is in Bijlage 11 van deze regels.

1.74 ondergeschikte detailhandel

detailhandel als activiteit die in ruimtelijk, functioneel en inkomenswervend opzicht duidelijk ondergeschikt is aan de volgens het bestemmingsplan toegestane hoofdfunctie. De detailhandelsactiviteit is van zulke beperkte bedrijfsmatige en/of ruimtelijke omvang dat de functie waaraan zij wordt toegevoegd qua aard, omvang en verschijningsvorm, overwegend of nagenoeg geheel als hoofdfunctie duidelijk herkenbaar blijft;

1.75 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.76 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voorzien van een dak of vergelijkbare constructie.

1.77 paardenfokkerij

een bedrijf dat gericht is op het fokken van paarden, de verkoop van gefokte paarden en het houden van paarden ten behoeve van de fokkerij.

1.78 paardenhouderij

een bedrijf dat uitsluitend is gericht op het houden, stallen of africhten van paarden, alsmede de handel in paarden

1.79 peil

a. voor bouwwerken waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitend afgewerkte maaiveld.

1.80 permanente bewoning

van permanente bewoning is in ieder geval sprake als men is ingeschreven in het GBA, indien men niet is ingeschreven in het GBA dan geldt het volgende criterium:
het gebruiken van een recreatieverblijf, zomerwoning, recreatiewoning en/of kampeermiddel als hoofdverblijf. Onder hoofdverblijf wordt in dit verband verstaan: de plaats die feitelijk het centrum vormt van de sociale en maatschappelijke activiteiten van betrokkene. Van een hoofdverblijf is in ieder geval sprake indien de betrokkene gedurende een aaneengesloten periode van 180 dagen per kalenderjaar tenminste 2/3 van die tijd het adres van de zomer- of recreatiewoning, het recreatieverblijf of kampeermiddel als woonadres in gebruik heeft.

1.81 ponton

platte schuit als brug die drijft in het water;

1.82 recreatief medegebruik
vormen van recreatie (zoals wandelen, fietsen en rustpunten) die wat betreft de intensiteit van het gebruik ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie(s) Agrarisch of Natuur van het gebied.

1.83 recreatieverblijf
een gebouw, dat bestemd is om uitsluitend door een huishouden of daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat het hoofdverblijf elders heeft, recreatief gebruikt wordt.

1.84 recreatiewoning
een gebouw, dat bestemd is om uitsluitend door een huishouden of daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat het hoofdverblijf elders heeft, recreatief gebruikt wordt.

1.85 restaurant
een horecabedrijf, uitsluitend of overwegend gericht op het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van dranken.

1.86 rustpunt
een openbaar toegankelijke ruimte langs een wandel- of fietsroute met kleinschalige voorzieningen voor een korte pauze.

1.87 scheepswerf
een bedrijf, gericht op reparatie- en onderhoudswerkzaamheden van boten alsmede activiteiten als bedoeld in lid 1.102.

1.88 slopen
het geheel of gedeeltelijk afbreken van een bouwwerk.

1.89 sociale functie
maatschappelijke activiteiten op het agrarisch bedrijf, zoals resocialisatie, therapie (koeknuffelen), kinderopvang.

1.90 solitair bouwwerk
een bouwwerk dat niet (meer) behoort bij een woning, zomerwoning of recreatieverblijf en die in de Inventarisatie 1985/86 (naverkend 1990) is geregistreerd.

1.91 Staat van Bedrijfsactiviteiten
de Staat van Bedrijfsactiviteiten die van deze regels deel uitmaakt.

1.92
Staat van Horeca-activiteiten
de Staat van Horeca-activiteiten die van deze regels deel uitmaakt.

1.93 stacaravan
een gebouw dat in zijn geheel kan worden verplaatst en is bestemd als recreatief verblijf, waarbij de gebruikers hun hoofdverblijf elders hebben.

1.94 steiger
bouwwerk, geen gebouw zijnde, boven het water en eventueel aan de oever, hoofdzakelijk bedoeld voor het aanleggen van een of meerdere vaartuigen ~~en of andere doeleinden, zoals terras~~ en toegang daartoe;

1.95 verkoop streekeigen agrarische producten
het te koop aanbieden, verkopen en/of leveren van agrarische producten aan particulieren, bij wijze van neventak van een agrarisch bedrijf, voor zover deze agrarische producten op het eigen bedrijf/in de regio zijn geteeld en hooguit op ambachtelijke wijze op het eigen bedrijf/in de regio zijn verwerkt of bewerkt.

1.96 visserijbedrijf
een bedrijf gericht op het bedrijfsmatig vangen en verkopen van vis aan personen.

1.97 vlonder
bouwwerk, geen gebouw zijnde, op land binnen 1 meter van de oeverlijn ~~en eventueel deels boven het water~~, hoofdzakelijk bedoeld ~~als terras en/of andere doeleinden~~ voor toegang tot het water, zoals het aanleggen van een of meerdere vaartuigen.

1.98 volkstuinen
gronden waarop voor particulier gebruik op recreatieve wijze voedings- en siergewassen worden geteeld.

1.99 volwaardig agrarisch bedrijf
een agrarisch bedrijf in de omvang van ten minste één volledige arbeidskracht met een daarbij passende bedrijfsomvang.

1.100 voorgevel
de naar de weg of naar de openbare ruimte gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevels, de gevel die door de ligging, de situatie ter plaatse en/of de indeling van het gebouw als voorgevel moet worden aangemerkt.

1.101 voorgevelrooilijn
de lijn in het verlengde van de voorgevel.

1.102 watersportbedrijf
een bedrijf of vereniging, gericht op het bedrijfsmatig dan wel ten behoeve van leden verhuren van vaartuigen en daarmee aanverwante watersportartikelen, inclusief horeca, kantoor, aanlegsteigers en daarbij behorende (sanitaire) voorzieningen als ondergeschikte functies.

1.103 watersportvereniging
vereniging voor personen die - veelal met een eigen zeilboot of motorboot - zich bezighouden met de watersport waaronder tevens wordt verstaan het verblijf voor een toezichthouder tijdens het zomerseizoen alsmede het kamperen voor leden en de stalling van boten.

1.104 Wgh-inrichting
bedrijven, zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 3 van het Besluit omgevingsrecht, die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken.

1.105 winterseizoen
de periode van 1 oktober tot 1 april.

1.106 wonen
het gehuisvest zijn in een woning zoals omschreven in onderhavige begripsbepalingen.

1.107 woning
een complex van ruimten, dat blijkens zijn indeling en inrichting bestemd is voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden.

1.108 zelfstandige kantoorruimte
een kantoor dat op zichzelf het bedrijf vormt.

1.109 zomerseizoen
de periode van 1 april tot 1 oktober.

1.110 zomerwoning
een gebouw, dat bestemd is om uitsluitend door een huishouden of daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat het hoofdverblijf elders heeft, recreatief gebruikt wordt.

1.111 zorgboerderij

de opvang van kinderen, volwassenen of gehandicapten, hetzij als niet-agrarische neventak, hetzij als vervolgfunctie op een agrarisch bouwperceel, waarbij het meewerken in het agrarisch bedrijf of bij het kleinschalig houden van dieren een wezenlijk onderdeel is van resocialisatie of therapie.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 afstand

de afstand tussen bouwwerken onderling en de afstand van bouwwerken tot perceelsgrenzen worden daar gemeten waar deze afstanden het kleinst zijn.

2.2 bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.3 breedte, lengte en diepte van een gebouw

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en het hart van de scheidingsmuren.

2.4 goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeibord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, zie figuur hieronder (het pijltje geeft de goothoogte weer). Indien zich op enige zijde van een gebouw één of meer dakkapellen of vergelijkbare constructies bevinden waarvan de gezamenlijke breedte meer bedraagt dan 50% van de gevelbreedte van de betreffende gevel, wordt de goothoogte, druiplijnhoogte of boeiboordhoogte van de dakkapel of vergelijkbare constructies als goothoogte aangemerkt.
Het is toegestaan een tussenlid te plaatsen van maximaal 1 meter breed die twee gebouwdelen met elkaar verbind.

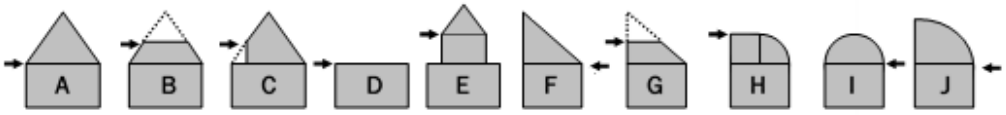

→ goothoogte
..... denkbeeldig doorlopende daklijn

A	zadeldak/tentdak	F	lessenaarsdak
B	afgeknot zadeldak/tentdak	G	afgeknot lessenaarsdak
C	zadeldak/tentdak met balkon/loggia	H	plat dak in combinatie met gebogen dak
D	plat dak	I	gebogen dak
E	plat dak met dakopbouw	J	afgerond lessenaarsdak

Bepalen van goothoogte bij verschillende kapvormen

2.5 inhoud van een bouwwerk

tussen de bovenzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken, dakkapellen en dakopbouwen. Dakoverstekken, luifels, niet aaneengesloten balkons e.d. worden niet meegeteld. ~~, mits zij niet verder uitsteken dan 0,75 m;~~

2.6 inhoud van een overkapping of daarmee gelijk te stellen gebouw of bouwwerk

vanaf peil tot aan de buitenzijde van het dak en tussen de buitenwerkse maten van de draagconstructie.

2.7 ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

vanaf het peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

2.8 oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd.

2.9 vloeroppervlakte

de gebruiksoppervlakte volgens NEN2580 (Nederlandse Norm voor ruimtelijke data).

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het uitoefenen van een grondgebonden veehouderijbedrijf zoals genoemd in lid 1.6 onder b;
b. (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer met begrazing door vee, niet zijnde paarden;
c. het behoud, herstel en de ontwikkeling van de in het veenweidelandschap aanwezige natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden en de waterhuishouding;
d. ter plaatse van de aanduiding 'sierteelt': uitsluitend een sierteeltbedrijf zoals genoemd in lid 1.6 onder e;
e. ter plaatse van de aanduiding 'hovenier': tevens hoveniersactiviteiten en ondergeschikte detailhandel in zowel eigen als aan de bedrijfsactiviteiten gerelateerde goederen;
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - kwekerij': uitsluitend een kwekerij in siergrassen en bamboesoorten met ondergeschikte detailhandel;
g. ter plaatse van de aanduiding 'paardenhouderij': alsmede een paardenhouderij en/of paardenfokkerij;
h. recreatief medegebruik;
i. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21;
j. bedrijfswoningen en de daarbij behorende voorzieningen zoals erven, (onderheide) terrassen en zwembaden;
k. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - hovenier': hoveniersactiviteiten zonder detailhandel;
l. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - houtakker': aanleg van een houtakker zonder bebouwing';
m. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - natuurvriendelijke oever': bestemd voor het behoud, versterking en ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers;
n. bij de bestemming behorende voorzieningen zoals kuilvoerplaten, sleufsilo's, paardenbakken, mestvoorzieningen, groen, nutsvoorzieningen, in- en uitritten, ontsluitingswegen en voet- en fietspaden, parkeervoorzieningen, water en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding waaronder ook voorzieningen ten behoeve van het bergen van water.

3.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. bedrijfsgebouwen;
b. een bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken;
c. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, waaronder tevens begrepen wordt kuilvoerplaten, sleuf-, mest- en voedersilo's en paardenbakken;

en gelden de volgende regels:

d. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde waaronder tevens onderheide terrassen en zwembaden, geen gebouwen zijnde, worden verstaan, zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
e. in afwijking van het bepaalde onder d geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 3.1 onder i binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
f. in aanvulling op het gestelde onder d zijn erf- en terreinafscheidingen tevens buiten het bouwvlak toegestaan;
g. per bouwvlak mag één bedrijfswoning gebouwd worden, tenzij met de maatvoeringsaanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is aangeduid;
h. per bouwvlak mogen uitsluitend gebouwen ten behoeve van één agrarisch bedrijf worden gebouwd;
i. binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;
j. faciliteiten ten behoeve van paarden, zoals paardenbakken, tredmolens, uitloopvoorzieningen en mestplaten dienen binnen het bouwvlak gesitueerd te worden;
k. ter plaatse van de aanduiding 'hovenier' zijn bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan met een bouwhoogte van ten hoogste 6 m;
l. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
bedrijfswoningen (inclusief bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	750 m³		3,5 m	8 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de bedrijfswoning		50 m² *	3 m	5 m
bedrijfsgebouwen			4,5 m **	8 m **
hooiberg				12 m
mest- en voedersilo's				7 m
zwembaden, geen gebouwen zijnde		40 m²		
erf- en terrein afscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten bouwvlak				 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen)				3 m

* met in achtneming van de maximale inhoudsmaat van de bedrijfswoning.

** tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' een andere maximale goot- en bouwhoogte is aangeduid.

m. met dien verstande dat voor de in de onderstaande tabel opgenomen locaties de volgende oppervlaktes en hoogtes gelden:

adres	**aanduiding**	**bebouwing**	**oppervlakte**	**max. goot-hoogte**	**max. bouw-hoogte**
Oudeweg 46	sierteelt	Bedrijfsbebouwing, kassen en overkappingen	200 m^2		3,5 m

n. Met betrekking tot bestaande maten geldt het volgende:
voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten hoogste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten minste toelaatbaar mogen worden aangehouden;

o. ingeval van herbouw is lid n onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, indien de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt;

p. op een bouwwerk als in lid n bedoeld, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

q. Het bepaalde onder n is niet van toepassing op agrarische bedrijven die gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid voor vervolgfuncties (zoals opgenomen in lid 3.6.1) waar een groter oppervlak aan bestaande bebouwing aanwezig is en nieuwbouw uitsluitend mogelijk is na sanering van bestaande bebouwing, zoals opgenomen in de artikelen 3.6.1 onder f;

r. bouwwerken ter plaatse van de functieaanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - hovenier' waarbij:
   1. de bouwhoogte is maximaal 5,0 meter;
   2. het totale bebouwde oppervlak is maximaal 250 m^2;
   3. de afstand van het bouwwerk tot de perceelsgrens of insteek van een watergang is minimaal 2,0 meter.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de teelt van ruwvoeder, waaronder maïs en graan, is niet toegestaan;

b. het is niet toegestaan om gronden (voor zover gelegen binnen een agrarisch bouwvlak) en bouwwerken binnen een agrarisch bouwvlak zodanig te gebruiken dat dit leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het betreffende agrarische bedrijf.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

3.4.1 Nevenfuncties

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1, ten behoeve van het toestaan van de in tabel 3.1 genoemde niet-agrarische nevenfuncties binnen het bouwvlak, met inachtneming van het volgende:

a. er mogen geen beperkingen voor omliggende, bestaande burgerwoningen, andere gevoelige objecten en (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);
b. de nevenfuncties dienen vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn
c. ten behoeve van de nevenfuncties mag nieuwe bebouwing worden opgericht of bestaande bebouwing worden gebruikt tot het maximaal oppervlak zoals is aangegeven in tabel 3.1;
d. bij een combinatie van nevenfuncties mag ten hoogste 500 m² aan bebouwing in gebruik worden genomen of worden gebouwd;
e. bestaande cultuurhistorische, landschaps- en natuurwaarden, zoals bedoeld in lid 3.1 onder c, in de omgeving mogen niet onevenredig worden aangetast;
f. nevenfuncties zijn uitsluitend toegestaan indien de nevenfunctie geen onevenredig grote verkeersaantrekkende werking heeft en er geen verslechtering optreedt in de verkeersafwikkeling ter plaatse;
g. er dient op eigen terrein en binnen het bouwvlak voorzien te worden in voldoende parkeergelegenheid voor de betreffende functie, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
h. buitenopslag ten behoeve van de nevenfunctie is niet toegestaan;
i. voor de nevenfunctie kleinschalig kamperen gelden de volgende regels:
    1. kampeermiddelen mogen uitsluitend worden geplaatst in de periode van 15 maart tot en met 31 oktober;
    2. het aantal kampeermiddelen mag ten hoogste 25 bedragen;
    3. het plaatsen van stacaravans is niet toegestaan;
    4. ten behoeve van deze nevenfuncties mogen ook de gronden gelegen buiten het bouwvlak worden gebruikt.

Tabel 3.1 Toegestane nevenfuncties na afwijking bij een omgevingsvergunning

nevenfunctie	**max. oppervlak gronden in gebruik voor de nevenfunctie**	**max. te bebouwen en/of te gebruiken oppervlak voor de nevenfunctie**
verkoop aan huis van streekeigen producten (eventueel be- of verwerkt)	-	100 m²
ambachtelijke be- en verwerking van agrarische producten	-	300 m²
natuur- en milieueducatie rondleidingen	-	150 m²
kano-, (roei- of elektrische) boot-, fietsenverhuur ~~of~~ ~~huifkarrenverhuur~~	-	200 m²
kleinschalige horecagelegenheid (theeschenkerij of proeverij (streek)eigen producten)	500 m²	100 m²
bed & breakfast	-	200 m²
kampeerboerderij	-	300 m²
kleinschalig kamperen	3.000 m²	150 m²
sociale functie	-	300 m²
zorgboerderij	-	300 m²

- = niet van toepassing

3.4.2 Gebruik van gronden en bouwwerken in een agrarisch bouwvlak

Het bevoegde gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.3 onder b om gronden en bouwwerken zodanig te gebruiken dat dit leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het betreffende agrarische bedrijf, indien aangetoond wordt:

a. dat dit gebruik geen significant negatieve gevolgen heeft voor de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden zoals vastgelegd per aanwijzingsbesluit voor het betreffende Natura2000-gebied;
b. voorafgaand aan de verlening van de omgevingsvergunning schriftelijk advies is ingewonnen bij het bevoegde gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998.

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.5.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in gronden met de bestemming Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen gebouw zijnde, aan te leggen of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtgewassen, die ten tijde van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen hebben, met uitzondering van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
g. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, damwanden, aarden dammen of kaden;
j. het scheuren of frezen van grasland anders dan ter instandhouding of verbeteren van het grasland;
k. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten.

3.5.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van lid 3.5.1 is niet van toepassing, indien de werken en werkzaamheden:

a. binnen het bouwvlak plaatsvinden;
b. normaal onderhoud, beheer en gebruik overeenkomstig de bestemming betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan, overeenkomstig een verleende omgevingsvergunning;
d. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
e. het dempen van dwarssloten (breedtesloten) betreffen;
f. de aanleg van dammen, duikers en onderbemaling betreffen.

3.5.3 Voorwaarden van een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 3.5.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. daardoor de natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden , zoals bedoeld in lid 3.1 onder c, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
b. de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming; geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden;
c. geen onevenredige beperkingen voor omliggende, bestaande (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden).

3.6 Wijzigingsbevoegdheid

3.6.1 Vervolgfuncties

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om de bestemming van een bouwvlak met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' – indien sprake is van een algehele beëindiging van een agrarisch bedrijf – te wijzigen ten behoeve van een vervolgfunctie, met inachtneming van het volgende:

a. de wijzigingsbevoegdheid mag uitsluitend worden toegepast indien het agrarisch gebruik is beëindigd;
b. de bestemming mag uitsluitend gewijzigd worden in Wonen-3 of een maatschappelijke bestemming ten behoeve van een zorgfunctie (zoals resocialisatie, therapie, zorgboerderij) ;
c. de vervolgfunctie dient milieuhygiënisch inpasbaar te zijn; er mogen geen beperkingen voor omliggende, bestaande burgerwoningen, andere gevoelige objecten en (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);
d. na toepassing van de wijzigingsbevoegdheid mogen gebouwen niet worden herbouwd, mogen geen nieuwe gebouwen worden gebouwd en bestaande gebouwen niet worden uitgebreid;
e. het aantal woningen mag niet toenemen;
f. in afwijking van het bepaalde onder d geldt dat indien bestaande vrijkomende bedrijfsgebouwen niet geschikt zijn voor de vervolgfunctie, de huidige bebouwing gesloopt mag worden, waarbij geldt dat maximaal 50% van het voormalige bebouwingsoppervlak mag worden teruggebouwd tot een maximum van 500 m², waarbij geen uitbreiding van de woning mag plaatsvinden**;**
g. indien gebruik is gemaakt van een saneringsregeling als bedoeld onder f, mag het oppervlak aan bebouwing dat in de nieuwe situatie is ontstaan als bestaand worden beschouwd, ook als dit oppervlak groter is dan volgens de bouwregels van de betreffende bestemming is toegestaan.
h. bestaande natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden, zoals bedoeld in lid 3.1 onder c, in de directe omgeving dienen niet onevenredig te worden aangetast;
i. vervolgfuncties zijn uitsluitend toegestaan indien de functie geen onevenredig grote verkeersaantrekkende werking heeft en er geen verslechtering optreedt in de verkeersafwikkeling ter plaatse;

j. er dient op eigen terrein en binnen het bouwvlak voorzien te worden in voldoende parkeergelegenheid voor de betreffende functie, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
k. buitenopslag is in geen geval toegestaan.

3.6.2 Wijziging naar Natuur

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' te wijzigen naar de bestemming Natuur ten dienste van de ontwikkeling van nieuwe natuur, met inachtneming van het volgende:

a. het gebied dient in eigendom te zijn overgedragen aan een terreinbeherende instantie dan wel, indien verwerving door een terreinbeherende instantie niet aan de orde is, dienen de afspraken met betrekking tot de inrichting en het beheer, in een (concept)notariële akte te zijn vastgelegd, dan wel op een andere wijze zeker zijn gesteld;
b. van de bevoegdheid mag slechts gebruik worden gemaakt indien sprake is van het behoud of de ontwikkeling van natuurwaarden die aansluiten bij karakteristieke gebiedseigen natuur in de vorm van soortenrijke graslanden, sloot- en oevervegetaties, weidevogelgebieden en waardevolle kleine landschapselementen als houtwallen, geriefhout- of hakhoutbosjes en beplantingselementen van zeer beperkte omvang;
c. er mogen geen onevenredige beperkingen voor omliggende, bestaande (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);
d. de wijziging dient vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn.

3.6.3 Ruimte voor ruimteregeling

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om met toepassing van de Ruimte voor ruimteregeling de bestemming 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' te wijzigen in de bestemming Wonen - 1 of Wonen - 3, ten behoeve van de bouw van een extra woning in ruil voor de sanering van alle aanwezige bedrijfsbebouwing en/of kassen of de sanering van sierteeltgronden, met inachtneming van het volgende:

a. er dient sprake te zijn van een algehele bedrijfsbeëindiging van het ter plaatse gevestigd agrarisch bedrijf;
b. na sloop mag uitsluitend het oppervlak aan bebouwing (woning en bijbehorende bouwwerken) dat conform de bestemming Wonen- 1 of Wonen - 3 is toegestaan, worden behouden;
c. voor de sloop of sanering op één of meerdere percelen van iedere 1.000 m^2 gebouwen, iedere 5.000 m^2 kassen of iedere 2,25 ha sierteelt, mag één compensatiewoning worden gebouwd;
d. de inhoud van de compensatiewoning (inclusief bijbehorende bouwwerken) mag ten hoogste 750 m^3 bedragen;
e. in afwijking van het gestelde onder d, mag de inhoud van de woning groter zijn indien meer gebouwen of kassen gesloopt worden dan nodig is voor een woning, met dien verstande dat:
    1. voor elke extra inhoud van 0,75 m^3 dient 1 m^2 aan gebouwen of 5 m^2 kassen gesloopt te worden;
    2. de inhoud van de compensatiewoning mag worden vergroot tot ten hoogste 900 m^3 (inclusief bijbehorende bouwwerken);

f. de te slopen gebouwen of kassen dienen opgericht te zijn voor de peildatum van 1 januari 2007;
g. de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse dient duurzaam verbeterd te worden;
h. de nieuwe woningen dienen voorzien te worden van een goede landschappelijke inpassing;
i. de nieuwe woning(en) dient vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn;
j. indien op het betreffende bouwvlak een (voormalige) bedrijfswoning aanwezig is, voorziet de planwijziging tevens in het toekennen van een woonbestemming aan deze (voormalige) bedrijfswoning;
k. indien sierteeltgronden gesaneerd worden, dient de gehele aanduiding 'sierteelt' op de locatie verwijderd te worden;
l. na planwijziging is het bepaalde in de bijbehorende woonbestemming (artikel 16 of 18) van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn uitsluitend bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'hovenier': een hovenier;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - visserijbedrijf': een visserijbedrijf;
c. ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening': een nutsvoorziening;
d. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor': bedrijfsactiviteiten tot en met ten hoogste categorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten en een kantoor;
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - scheepswerf': een scheepswerf met detailhandel in watersportartikelen als ondergeschikte functie;
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - meubelmakerij': een meubelmakerij;
g. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - autobedrijf': een autobedrijf;
h. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - handel in tuingoederen': een handelsbedrijf in tuingoederen;
i. ter plaatse van de aanduiding 'bed&breakfast': een botenhuis met op de eerste verdieping twee verblijven ten behoeve van het verstrekken van logies per nacht, waarbij permanente verhuur niet is toegestaan;

met daaraan ondergeschikt:

j. bestaande bebouwing als bedoeld in artikel 1.21 ;
k. bij de bedrijfswoning behorende voorzieningen zoals erven, (onderheide) terrassen en zwembaden;
l. bij de bestemming behorende voorzieningen zoals groen, nutsvoorzieningen, in- en uitritten, ontsluitingswegen en voet- en fietspaden, water en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding waaronder ook voorzieningen ten behoeve van het bergen van water.

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. bedrijfsgebouwen, daaronder begrepen overkappingen;
b. een bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken;
c. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

d. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, waaronder tevens (onderheide) terrassen en zwembaden worden verstaan, zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
e. in afwijking van het bepaalde onder d geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 4.1 onder j, binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
f. in aanvulling op het gestelde onder d zijn erf- en terreinafscheidingen tevens buiten het bouwvlak toegestaan;
g. in tabel 4.1 is het maximum te bouwen oppervlak aan bedrijfsgebouwen (exclusief bedrijfswoning) aangegeven;
h. met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is de maximale goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen aangeduid;
i. per bouwvlak mogen uitsluitend gebouwen ten behoeve van één bedrijf worden gebouwd;

j. per bouwvlak mag één bedrijfswoning (inclusief bijbehorende bouwwerken) gebouwd worden, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is aangeduid, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'nutsvoorziening' in geen geval een bedrijfswoning is toegestaan;
k. binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg, binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;
l. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
bedrijfswoningen (inclusief bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	750 m³		3,5 m	8 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de woning		50 m² *	3 m	5 m
zwembaden, geen gebouwen zijnde		40 m²		
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen)				3 m

* met in achtneming van de maximale inhoudsmaat van de bedrijfswoning

Tabel 4.1 Maximum bebouwingsoppervlak

adres	**bestemming**	**oppervlakte in m²**
's Gravenbroekseweg 87	Bedrijf, hovenier	240
Oudeweg 70	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - visserijbedrijf'	100
Oudeweg/Zoetendijk ongenummerd (E1159)	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - visserijbedrijf'	44
Platteweg naast nr 4	Bedrijf, 'hovenier'	60
Platteweg 7	Bedrijf, 'kantoor'	250
Platteweg 18	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - autobedrijf'	255
Platteweg 33	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - scheepswerf', bed&breakfast	1.260
Platteweg 38	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - handel in tuingoederen'	860
Platteweg 47	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - scheepswerf'	290
Zoetendijk 8	Bedrijf, 'specifieke vorm van bedrijf - meubelmakerij'	445

m. met betrekking tot bestaande maten geldt het volgende:
voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
    1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten hoogste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
    2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten minste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
n. ingeval van herbouw is lid m onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, indien de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt;
o. op een bouwwerk als bedoeld onder m, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:
a. Bevi-inrichtingen zijn niet toegestaan;
b. opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk per inrichting is niet toegestaan;
c. Wgh-inrichtingen zijn niet toegestaan;
d. buitenopslag van goederen met een totale stapelhoogte van meer dan 4 m is niet toegestaan;
e. per bedrijf is kantoorvloeroppervlakte die meer bedraagt dan 50% van de bedrijfsvloeroppervlakte niet toegestaan; kantoorvloeroppervlakte van meer dan 200 m² per bedrijf is, met uitzondering van het bedrijf voorzien van de aanduiding 'kantoor', verder in geen geval toegestaan;
f. uitsluitend ondergeschikte detailhandel behorende bij de bedrijfsactiviteiten is toegestaan.

4.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.1, ten behoeve van het toestaan van:
g. bedrijven in categorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten;
h. bedrijven in categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot categorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten;
i. bedrijven die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten zijn genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot categorie 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten, met inachtneming van het volgende:
    1. bij de beoordeling van de aard en invloed van de milieubelasting van een bedrijf dienen de volgende milieubelastingcomponenten mede in de beoordeling te worden betrokken: geluid, geurproductie, stofuitworp, gevaar, de verontreiniging van lucht en bodem, de diversiteit en het al dan niet continue karakter van het bedrijf en de visuele hinder en verkeersaantrekkende werking;
    2. het bedrijf dient vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn;
    3. er mogen geen onevenredige beperkingen voor omliggende, bestaande (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);

4. het bedrijf mag de bestaande landschappelijke en cultuurhistorische waarden en natuurwaarden in de directe omgeving niet onevenredig aantasten;
5. de verkeersaantrekkende werking van het bedrijf dient passend te zijn bij de ter plaatse feitelijk aanwezige ontsluitingssituatie van zowel het perceel als het gebied.

4.5 Wijzigingsbevoegdheid

4.5.1 Vervolgfuncties

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om de bestemming van een bouwvlak met de bestemming 'Bedrijf' – indien sprake is van een algehele beëindiging van een bedrijf – te wijzigen ten behoeve van een vervolgfunctie, met inachtneming van het volgende:

a. de wijzigingsbevoegdheid mag uitsluitend worden toegepast indien het bedrijf is beëindigd;
b. de bestemming mag uitsluitend gewijzigd worden ten behoeve van Wonen - 1 of een maatschappelijke bestemming ten behoeve van een zorgfunctie (zoals resocialisatie, therapie, zorgboerderij).
c. de vervolgfunctie dient milieuhygiënisch inpasbaar te zijn; er mogen geen beperkingen voor omliggende, bestaande burgerwoningen, andere gevoelige objecten en (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);
d. na toepassing van de wijzigingsbevoegdheid mogen gebouwen niet worden herbouwd, mogen geen nieuwe gebouwen worden gebouwd en bestaande gebouwen niet worden uitgebreid; het aantal woningen mag niet toenemen;
e. in afwijking van het bepaalde onder d geldt dat indien bestaande vrijkomende bedrijfsgebouwen niet geschikt zijn voor de vervolgfunctie, de huidige bebouwing gesloopt mag worden, waarbij geldt dat maximaal 50% van het voormalige bebouwingsoppervlak mag worden teruggebouwd tot een maximum van 500 m², waarbij geen uitbreiding van de woning mag plaatsvinden;
f. indien gebruik is gemaakt van een saneringsregeling als bedoeld onder e, mag het oppervlak aan bebouwing dat in de nieuwe situatie is ontstaan als bestaand worden beschouwd, ook als dit oppervlak groter is dan volgens de bouwregels van de betreffende bestemming is toegestaan;
g. bestaande natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden in de directe omgeving dienen niet onevenredig te worden aangetast;
h. vervolgfuncties zijn uitsluitend toegestaan indien de functie geen onevenredig grote verkeersaantrekkende werking heeft en er geen verslechtering optreedt in de verkeersafwikkeling ter plaatse;
i. er dient op eigen terrein en binnen het bouwvlak voorzien te worden in voldoende parkeergelegenheid voor de betreffende functie, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
j. buitenopslag is in geen geval toegestaan.

4.5.2 Ruimte voor ruimteregeling

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om met toepassing van de Ruimte voor ruimteregeling de bestemming 'Bedrijf' te wijzigen in de bestemming Wonen - 1 ten behoeve van de bouw van een extra woning in ruil voor de sanering van alle aanwezige bedrijfsbebouwing, met inachtneming van het volgende:

a. er dient sprake te zijn van een algehele bedrijfsbeëindiging van het ter plaatse gevestigd bedrijf;
b. na sloop mag uitsluitend de conform de bestemming Wonen- 1 toegestane bebouwing (woning en bijbehorende bouwwerken) worden behouden;
c. voor de sloop of sanering op één of meerdere percelen van iedere 1.000 m² gebouwen mag één compensatiewoning worden gebouwd;
d. de inhoud van de compensatiewoning (inclusief bijbehorende bouwwerken) mag ten hoogste 750 m^3 bedragen;
e. in afwijking van het gestelde onder d, mag de inhoud van de woning groter zijn indien meer gebouwen of kassen gesloopt worden dan nodig is voor een woning, met dien verstande dat:
    1. voor elke extra inhoud van 0,75 m^3 dient 1 m^2 aan gebouwen gesloopt te worden;
    2. de inhoud van de compensatiewoning mag worden vergroot tot ten hoogste 900 m^3 (inclusief bijbehorende bouwwerken);
f. de te slopen gebouwen dienen opgericht te zijn voor de peildatum van 1 januari 2007;
g. de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse dient duurzaam verbeterd te worden;
h. de nieuwe woningen dienen voorzien te worden van een goede landschappelijke inpassing;
i. de nieuwe woning(en) dient vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn; indien op het betreffende bouwvlak een (voormalige) bedrijfswoning aanwezig is, voorziet de planwijziging tevens in het toekennen van een woonbestemming aan deze (voormalige) bedrijfswoning;
j. indien op het betreffende bouwvlak een (voormalige) bedrijfswoning aanwezig is, voorziet de planwijziging tevens in het toekennen van een woonbestemming aan deze (voormalige) bedrijfswoning;
k. na planwijziging is het bepaalde in de bijbehorende woonbestemming (artikel 16) van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5 Horeca

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een restaurant in ten hoogste categorie 1b van de Staat van Horeca-activiteiten;

met daaraan ondergeschikt:

b. bestaande bebouwing als bedoeld in artikel 1.21 ;

c. bij de bestemming behorende voorzieningen zoals groen, nutsvoorzieningen, in- en uitritten, ontsluitingswegen en voet- en fietspaden, water en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding waaronder ook voorzieningen ten behoeve van het bergen van water.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. bedrijfsgebouwen, daaronder begrepen overkappingen;

b. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

c. gebouwen en bouwwerken, waaronder tevens (onderheide) terrassen en zwembaden worden verstaan, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;

d. in aanvulling op het gestelde onder c zijn erf- en terreinafscheidingen tevens buiten het bouwvlak toegestaan;

e. in afwijking van het bepaalde onder d geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 5.1 onder b, binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden**,** maar niet mogen worden herbouwd;

f. in tabel 5.1 is het maximum te bouwen oppervlak aan bedrijfsgebouwen aangegeven*;*

g. met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is de maximale goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen aangeduid;

h. binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;

i. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
erf- en terrein- afscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen)				3 m

j. Met betrekking tot bestaande maten geldt het volgende:
voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten hoogste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten minste toelaatbaar mogen worden aangehouden;

k. ingeval van herbouw is lid j onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, indien de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt;

l. op een bouwwerk als bedoeld onder j is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

Tabel 5.1 Maximum bebouwingsoppervlak

adres	**bestemming**	**oppervlakte in m^2**
Korssendijk 32	Horeca	275

Artikel 6 Maatschappelijk

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'religie': voorzieningen ten behoeve van levensbeschouwelijke en religieuze doeleinden;
b. ter plaatse van de aanduiding 'verenigingsleven': een scoutingvereniging;
c. bestaande bebouwing als bedoeld in artikel 1.21;
d. ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden': een MIP-pand;
e. bij de bestemming behorende voorzieningen zoals groen, nutsvoorzieningen, in- en uitritten, ontsluitingswegen en voet- en fietspaden, water en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding waaronder ook voorzieningen ten behoeve van het bergen van water.

6.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. gebouwen, daaronder begrepen overkappingen;
b. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

c. gebouwen en bouwwerken, waaronder tevens (onderheide) terrassen en zwembaden worden verstaan, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
d. in aanvulling op het gestelde onder c zijn erf- en terreinafscheidingen tevens buiten het bouwvlak toegestaan;
e. in afwijking van het bepaalde onder d geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 6.1 onder c, binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden;
f. in tabel 6.1 is het maximum te bouwen oppervlak aan gebouwen aangegeven*;*
g. met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is de maximale goot- en bouwhoogte van gebouwen aangeduid;
h. binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;
i. overigens geldt het volgende:

	max. goothoogte	**max. bouwhoogte**
kerk	9 m	12 m
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak		 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen)		3 m

Tabel 6.1 Maximum bebouwingsoppervlak

adres	bestemming	oppervlakte in m^2
Platteweg 42a	Maatschappelijk, verenigingsleven	220
's Gravenbroekseweg 85	Maatschappelijk, religie	410
Vlietdijk 14a	Maatschappelijk, verenigingsleven	110

j. Met betrekking tot bestaande maten geldt het volgende:
voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten hoogste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten minste toelaatbaar mogen worden aangehouden;

k. ingeval van herbouw is lid j onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, indien de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt;

l. op een bouwwerk als bedoeld onder j, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

Artikel 7 Natuur

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden alsmede de cultuurhistorische waarden;
b. (hoofd)watergangen, sloten en andere waterpartijen met waterhuishoudkundige voorzieningen zoals duikers, bestaande bruggen en stuwen;
c. natuur- en landschapsbeheer met begrazing door vee, niet zijnde paarden;
d. extensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.44;
e. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21 ;

7.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 1 m worden gebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder a geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 7.1 onder e binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;

7.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. extensieve dagrecreatie zoals bedoeld in lid 7.1 onder d is alleen toegestaan over bestaande wandel- en fietspaden en rustpunten, mits hierbij de natuurwaarden niet onevenredig worden verstoord of kunnen worden verstoord.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Natuur zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen en anderszins beplanten van gronden met houtgewassen, die ten tijde van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn;
e. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
f. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
g. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten;
j. het vellen of rooien van houtgewassen;
k. het aanleggen of aanbrengen van dammen, damwanden, aarden dammen en kaden;

l. diepploegen, dat wil zeggen extra diep omploegen van gronden waarbij de kruidlaag volledig wordt omgeploegd over een diepte van minimaal 0,4 m;
m. werken of werkzaamheden die de wijziging van de waterhuishouding of waterstand beogen of tot gevolg hebben, zoals uitdiepen of draineren (onderwaterdrainage uitgesloten);
n. het onttrekken van grondwater anders dan ten behoeve van de veedrenking;
o. het scheuren of frezen van grasland anders dan ter instandhouding of verbeteren van het grasland.

7.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 7.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende omgevingsvergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning.

7.4.3 Voorwaarde voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 7.4.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:
a. daardoor de natuur, landschaps- en cultuurhistorische-waarden, zoals bedoeld in lid 7.1 onder a, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
b. de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming;
c. geen onevenredige beperkingen voor omliggende, bestaande (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden).

Artikel 8 Natuur - Extensieve recreatie

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur - Extensieve recreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. water, sloten, plassen, oevers, en groen;
b. het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden;
c. waterhuishoudkundige voorzieningen zoals duikers, bestaande bruggen en stuwen;
d. extensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.44;
e. bestaande bebouwing zoals bedoeld in lid 1.21;
f. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein': tevens een parkeerplaats;
g. ter plaatse van de aanduiding specifieke vorm van natuur - natuuronderzoek en -educatie': een centrum voor natuuronderzoek en -educatie.

8.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met een oppervlakte van maximaal 5 m² en een maximale hoogte van 1 m op ten minste 5 meter van de oeverlijn;
b. ~~uitsluitend~~ erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 1 m;
c. bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 8.1 onder e mogen worden behouden, maar mogen niet ~~mogen~~ worden herbouwd;
d. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' is in afwijking van het bepaalde onder a ten behoeve van de aanduiding een steiger toegestaan van ten hoogste 6,2 m²;
e. ter plaatse van de bouwaanduiding 'bijgebouwen' is een berging/schuilhut van ten hoogste 10 m² en maximaal 2 meter hoog toegestaan, welke niet mag worden herbouwd**;**
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - natuuronderzoek en -educatie is binnen het bouwvlak een gebouw toegestaan met een oppervlak van ten hoogste 50 m^2 en een bouwhoogte van ten hoogste 3,5 m;
g. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend op land toegestaan.

8.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde zoals genoemd in artikel 8.2 onder a:

a. ter voorkoming van de onevenredige aantasting door de werkzaamheden op Natura 2000-gebied en/of Natuurnetwerk Nederland.

8.4 Afwijken van de bouwregels

8.4.1 Bebouwing op onbebouwde percelen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 8.2, met inachtneming van het volgende:

a. op onbebouwde percelen die op de verbeelding zijn voorzien van de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume' is maximaal één berging/schuilhut of bergkist toegestaan, waarvan het maximum volume met de maatvoeringsaanduiding is aangegeven;
   1. op percelen waar volgens de ter plaatse opgenomen maatvoeringsaanduiding één bergkist van ten hoogste 2,5 m³ of één berging/schuilhut van ten hoogste 14 m³ mag worden gebouwd is tevens een steiger/vlonder toegestaan van maximaal 3 m²;
   2. op percelen waar volgens de ter plaatse opgenomen maatvoeringsaanduiding één berging/schuilhut mag worden gebouwd van ten hoogste 18 m³ is tevens een steiger/vlonder van maximaal 6 m² toegestaan;
   3. in aanvulling op het genoemde onder 1 en 2 gelden voor het realiseren van een steiger/vlonder de volgende voorwaarden:
      - bij de werkzaamheden in de periode april t/m augustus mogen geen ondiepe wateren ontstaan of deze moeten direct gedempt worden;
      - bij werkzaamheden in de periode april t/m november mogen geen hopen ontstaan van bijvoorbeeld vergraafbaar zand, bouwmateriaal (bijv. puin), hopen houtafval of stenen;
      - struweel, klimop, rietkragen, bosschages, bomen, broeihopen, zoals bladhopen, composthopen of mestvaalten moeten worden behouden;
      - takkenhopen of stapels hout moeten worden behouden en mogen alleen verplaatst worden in de periode april t/m augustus;
      - aanwezige krabbenscheerplanten moeten worden behouden;
      - voorafgaand aan de werkzaamheden voor de te realiseren steiger dient in de periode mei t/m september geconstateerd te zijn dat de steiger niet boven een krabbenscheerplant wordt gerealiseerd;
      - uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
      - wanneer de locatie is gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er uit een NNN-toetsing blijkt dat er geen onevenredige aantasting van het Natuurnetwerk Nederland plaatsvindt.

b. van het bepaalde onder a kan worden afgeweken indien is gebleken dat op een onbebouwd perceel zonder maatvoeringsaanduiding, vanwege het ontbreken van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden, wel een bergkist of berging/schuilhut kan worden toegestaan. Hierbij geldt dat op onbebouwde percelen als bedoeld in lid 1.73:
   1. die kleiner zijn dan 300 m² één bergkist van 2,5 m² alsmede een steiger van maximaal 3 m² zijn toegestaan;
   2. met een oppervlak van 300 m² tot en met 4.000 m² één berging/schuilhut van maximaal 14 m³ alsmede een steiger van maximaal 3 m² zijn toegestaan;
   3. met een oppervlak groter dan 4.000 m³ één berging/schuilhut van maximaal 18 m³ alsmede een steiger van maximaal 6 m² zijn toegestaan;

c. door de bouw van de berging/schuilhut of bergkist mogen de bestaande natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden, zoals bedoeld in lid 8.1 onder b, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;

d. de berging/schuilhut dient aan drie zijden te worden voorzien van landschappelijke inpassing; voor onbebouwde percelen, geen eiland zijnde, geldt dat de open zijde niet naar de plas gericht mag worden;

e. de bouwhoogte van een berging/schuilhut bedraagt ten hoogste 2 m;
f. de bouwhoogte van een bergkist bedraagt ten hoogste 1 m;
g. alvorens de bergkist of de berging/schuilhut mag worden gebouwd dient alle bestaande bebouwing gesloopt te worden, met uitzondering van steigers/vlonders;
h. de gebouwen zoals genoemd onder a mogen niet binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens worden gebouwd;
i. bergkisten en berging/schuilhutten mogen alleen op land worden gebouwd;
j. demping t.b.v. bergkisten en berging/schuilhutten is niet toegestaan;
k. in afwijking van lid i geldt dat bergingen/schuilhutten met een afstand van minder dan 5 meter tot aan de oever en/of minder dan 2 meter tot de erfgrens kunnen worden toegestaan, mits die geen landschappelijke en natuurwaarden aantasten, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling);
l. ten aanzien van steigers en vlonders, zoals genoemd onder a en b, geldt tevens dat:
    1. steigers en vlonders de natuurwaarden op deze locatie niet mogen aantasten, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van Bijlage 8;
    2. steigers en vlonders een bouwhoogte hebben van maximaal 20 centimeter boven het maaiveld;
    3. steigers bij voorkeur haaks op de oeverlijn worden gebouwd en maximaal 5 meter uit de oeverlijn steken, indien de steiger parallel aan de oeverlijn wordt gebouwd dan mag deze maximaal 2 meter bedragen.

8.4.2 Solitaire bouwwerken

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 8.2, teneinde het mogelijk te maken om solitaire bouwwerken te vernieuwen of terug te bouwen, met inachtneming van het volgende:

a. alleen gebouwen met een bouwhoogte van 2 m of hoger die in de Inventarisatie 1985/86 (naverkend in 1990) zijn geregistreerd bij een perceel dat in het bestemmingsplan 'Plassen, natuur- en weidegebieden' (1998) was voorzien van een bouwstede voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf en die daarna zijn afgesplitst (door verkoop) en niet meer behoren bij de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf, of die in de Inventarisatie 1985/86 (naverkend 1990) zijn geregistreerd als solitair bouwwerk of op basis van een verleende omgevingsvergunning of op basis van een daaraan gelijk te stellen regeling gerealiseerd is en nog aanwezig zijn, mogen worden teruggebouwd;
b. terugbouw is alleen toegestaan als de gebouwen functioneel noodzakelijk zijn voor het onderhoud en beheer en het recreatief medegebruik van het betrokken perceel; het betreft gebouwen ten dienste van opslag, onderhoud en/of beheer en toiletgebouwen;
c. de totale gezamenlijke inhoud van de terug te bouwen gebouwen mag niet meer bedragen dan 30 m^3;
d. de goot- en bouwhoogte van de terug te bouwen gebouwen mogen niet meer bedragen dan 2,5 m respectievelijk 3,5 m, onder voorwaarde dat de in de inventarisatie van 1985/86 (naverkend 1990) geregistreerde inhoud van het (de) betreffende gebouw(en) niet wordt overschreden;
e. bij terugbouw is het gemeentelijk beleid inzake concentratie van bebouwing van toepassing; dit betekent dat, indien op een perceel meerdere gebouwen geregistreerd zijn, er slechts één (cluster van) gebouw(en) mag worden teruggebouwd, op een locatie waar één van de gebouwen is geregistreerd;

f. door de bouw van het solitaire bouwwerk mogen de bestaande natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden, zoals bedoeld in lid 8.1 onder b, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
g. het solitaire bouwwerk dient te worden voorzien van landschappelijke inpassing.

8.4.3 Erf- en terreinafscheidingen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 8.2 sub a, teneinde het toestaan van erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 2 m, onder de volgende voorwaarden:

1. dat tussen de 1 en 2 meter hoog sprake is van een transparante constructie, bijvoorbeeld een hekwerk met gaas, draad of spijlen, en deze wordt voorzien van gebiedseigen beplanting;
2. er is maximaal één toegangsdeur(-post) van maximaal 2 meter hoog aanwezig.

8.5 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik geldt dat nachtverblijf niet is toegestaan.

8.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.6.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Natuur - Extensieve recreatie' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtgewassen, die ten tijde van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
g. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, damwanden, aarden dammen en kaden;
j. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten.

8.6.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 8.6.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende omgevingsvergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
d. zijn genoemd in artikel 8.6.1 onder g en op onbebouwde percelen plaatsvinden, mits:
    1. het verhard oppervlak in totaal niet meer bedraagt dan 15 m²; en
    2. uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dater geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
    3. en wanneer gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er geen onevenredige aantasting door de werkzaamheden op Natuurnetwerk Nederland plaats vindt.

8.6.3 Voorwaarde voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 8.6.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. daardoor de cultuurhistorische, landschaps- en natuurwaarden zoals genoemd in lid 8.1 onder b in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
b. de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming.

Artikel 9 Natuur - Intensieve recreatie

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur - Intensieve recreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. water, sloten, plassen, oevers en groen;
b. het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden;
c. waterhuishoudkundige voorzieningen zoals duikers, bestaande bruggen en stuwen;
d. extensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.44;
e. intensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.54;
f. bestaande bebouwing zoals bedoeld in lid 1.21.

9.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met een oppervlakte van maximaal 5 m² en een maximale hoogte van 1 m op ten minste 5 meter van de oeverlijn;
b. ~~uitsluitend~~ erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 1 m worden gebouwd;
c. in afwijking van het bepaalde onder a geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 9.1 onder f binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
d. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend op land toegestaan.

9.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde zoals genoemd in artikel 9.2 onder a:

a. ter voorkoming van de onevenredige aantasting door de werkzaamheden op Natura 2000-gebied en/of Natuurnetwerk Nederland.

9.4 Afwijken van de bouwregels

9.4.1 Bebouwing op onbebouwde percelen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 9.2, met inachtneming van het volgende:

a. op onbebouwde percelen die op de verbeelding zijn voorzien van de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume' is maximaal één berging/schuilhut of bergkist toegestaan, waarvan het maximum volume met de maatvoeringsaanduiding is aangegeven;
    1. op percelen waar volgens de ter plaatse opgenomen maatvoeringsaanduiding één bergkist van ten hoogste 2,5 m³ of één berging/schuilhut van ten hoogste 14 m³ mag worden gebouwd is tevens een steiger/vlonder toegestaan van maximaal 3 m²;
    2. op percelen waar volgens de ter plaatse opgenomen maatvoeringsaanduiding één berging/schuilhut mag worden gebouwd van ten hoogste 18 m³ is tevens een steiger/vlonder van maximaal 6 m² toegestaan;

3. in aanvulling op het genoemde onder 1 en 2 gelden voor het realiseren van een steiger/vlonder de volgende voorwaarden:
   - bij de werkzaamheden in de periode april t/m augustus mogen geen ondiepe wateren ontstaan of deze moeten direct gedempt worden;
   - bij werkzaamheden in de periode april t/m november mogen geen hopen ontstaan van bijvoorbeeld vergraafbaar zand, bouwmateriaal (bijv. puin), hopen houtafval of stenen;
   - struweel, klimop, rietkragen, bosschages, bomen, broeihopen, zoals bladhopen, composthopen of mestvaalten moeten worden behouden;
   - takkenhopen of stapels hout moeten worden behouden en mogen alleen verplaatst worden in de periode april t/m augustus;
   - aanwezige krabbenscheerplanten moeten worden behouden;
   - voorafgaand aan de werkzaamheden voor de te realiseren steiger dient in de periode mei t/m september geconstateerd te zijn dat de steiger niet boven een krabbenscheerplant wordt gerealiseerd;
   - uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
   - wanneer de locatie is gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er uit een NNN-toetsing blijkt dat er geen onevenredige aantasting van het Natuurnetwerk Nederland plaatsvindt.

b. van het bepaalde onder a kan worden afgeweken indien is gebleken dat op een onbebouwd perceel zonder maatvoeringsaanduiding, vanwege het ontbreken van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden, wel een bergkist of berging/schuilhut kan worden toegestaan. Hierbij geldt dat op onbebouwde percelen als bedoeld in lid 1.73:
   1. die kleiner zijn dan 300 m² één bergkist van 2,5 m² alsmede een steiger van maximaal 3 m² zijn toegestaan;
   2. met een oppervlak van 300 m² tot en met 4.000 m² één berging/schuilhut van maximaal 14 m³ alsmede een steiger van maximaal 3 m² zijn toegestaan;
   3. met een oppervlak groter dan 4.000 m³ één berging/schuilhut van maximaal 18 m³ alsmede een steiger van maximaal 6 m² zijn toegestaan;

c. door de bouw van de berging/schuilhut of bergkist mogen mag de bestaande natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden, zoals bedoeld in lid 9.1 onder b, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;

d. de berging/schuilhut dient aan drie zijden te worden voorzien van landschappelijke inpassing; voor onbebouwde percelen, geen eiland zijnde, geldt dat de open zijde niet naar de plas gericht mag worden;

e. de bouwhoogte van een berging/schuilhut bedraagt ten hoogste 2 m;

f. de bouwhoogte van een bergkist bedraagt ten hoogste 1 m;

g. alvorens de bergkist of de berging/schuilhut mag worden gebouwd dient alle bestaande bebouwing gesloopt te worden, met uitzondering van steigers/vlonders;

h. de gebouwen zoals genoemd onder a mogen niet binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens worden gebouwd;

i. bergkisten, berging/schuilhutten mogen alleen op land worden gebouwd;

j. demping t.b.v. bergkisten, berging/schuilhutten is niet toegestaan;

k. in afwijking van lid i geldt dat bergingen/schuilhutten met een afstand van minder dan 5 meter tot aan de oever en/of minder dan 2 meter tot de erfgrens kunnen worden toegestaan, mits die geen landschappelijke en natuurwaarden aantasten, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling);
l. ten aanzien van steigers en vlonders, zoals genoemd onder a en b, geldt tevens dat:
    1. steigers en vlonders de natuurwaarden op deze locatie niet mogen aantasten, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van Bijlage 8;
    2. steigers en vlonders een bouwhoogte hebben van maximaal 20 centimeter boven het maaiveld;
    3. steigers bij voorkeur haaks op de oeverlijn worden gebouwd en maximaal 5 meter uit de oeverlijn steken, indien de steiger parallel aan de oeverlijn wordt gebouwd dan mag deze maximaal 2 meter bedragen.

9.4.2 Erf- en terreinafscheiding

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 9.2 sub a, teneinde het toestaan van erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 2 m, onder de volgende voorwaarden:

1. dat tussen de 1 en 2 meter hoog sprake is van een transparante constructie, bijvoorbeeld een hekwerk met gaas, draad of spijlen, en deze wordt voorzien van gebiedseigen beplanting;
2. er is maximaal één toegangsdeur(-post) van maximaal 2 meter hoog aanwezig.

9.5 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik geldt dat:

a. nachtverblijf is niet toegestaan;
b. ter plaatse van de aanduiding 'natuurwaarden' geldt dat intensieve dagrecreatie in het winterseizoen niet is toegestaan.

9.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

9.6.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Natuur zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtgewassen, die ten tijde van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
g. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;

h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, damwanden, aarden dammen en kaden;
j. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten.

9.6.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 9.6.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende vergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
d. zijn genoemd in artikel 9.6.1 onder g en op onbebouwde percelen, als bedoeld in Bijlage 11, plaatsvinden, mits:
    1. het verhard oppervlak in totaal niet meer bedraagt dan 15 m²; en
    2. uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
    3. en wanneer gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er geen onevenredige aantasting door de werkzaamheden op Natuurnetwerk Nederland plaats vindt.

9.6.3 Voorwaarde voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 9.6.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. daardoor de landschaps- en natuurwaarden zoals genoemd in lid 9.1 onder b in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
b. de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming.

Artikel 10 Recreatie

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - watersportbedrijf': uitsluitend een watersportbedrijf zoals opgenomen in lid 1.102;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - watersportbedrijf' met de aanduiding 'opslag': uitsluitend opslag ten behoeve van een watersportbedrijf zoals genoemd onder a;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - watersportvereniging': uitsluitend een watersportvereniging zoals opgenomen in lid 1.103;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - groepsaccommodatie': uitsluitend een groepsaccommodatie, informatiecentrum en kantoor;
e. ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein': uitsluitend een camping met standplaatsen voor kampeermiddelen en zomerwoningen;
f. ter plaatse van de aanduiding 'dagrecreatie': uitsluitend dagrecreatieve activiteiten en voorzieningen;
g. bestaande bebouwing zoals bedoeld in lid 1.21;
h. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, nutsvoorzieningen, water en toegangswegen.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen en aanlegsteigers zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
b. binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;
c. in tabel 10.1 is het maximum te bouwen oppervlak aan bedrijfsgebouwen (exclusief bedrijfswoning) aangegeven*;*
d. met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is de maximale goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen aangeduid;
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - watersportbedrijf' gelden tevens de volgende bouwregels:
    1. ter plaatse mogen gebouwen worden gebouwd ten behoeve van de bestemming;
    2. met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is de maximale goot- en bouwhoogte van de bedrijfsgebouwen aangeduid;
    3. ter plaatse mag één bedrijfswoning worden gebouwd, tenzij met de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is aangeduid;

f. ter plaatse van de aanduiding 'kampeerterrein' gelden tevens de volgende bouwregels:
   1. ter plaatse mogen gebouwen ten behoeve van sanitaire voorzieningen, het beheer en toezicht worden gebouwd met een oppervlak van ten hoogste 100 m² per bestemmingsvlak;
   2. ter plaatsen zijn ten hoogste 9 zomerwoningen en ten hoogste 16 standplaatsen voor kampeermiddelen toegestaan;
   3. het inhoud van een zomerwoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, bedraagt ten hoogste 165 m^3, met een goot- en bouwhoogte van ten hoogste 2,75 en 5,5 m;
   4. de goot- en bouwhoogte van een kampeermiddel mag ten hoogste 3 en 4 m bedragen;
   5. bij ieder kampeermiddel mag een bergkist worden gebouwd met een oppervlak van ten hoogste 4 m² en een maximale bouwhoogte van 2 m;

g. ter plaatse van de aanduiding 'dagrecreatie' gelden tevens de volgende bouwregels:
   1. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - zonder gebouwen', zijn geen gebouwen zijn toegestaan;

h. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
bedrijfswoningen (inclusief bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	750 m³		3,5 m	8 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de woning		50 m² *	3 m	5 m
zwembaden, geen gebouwen zijnde, behorende bij de woning		40 m²		
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen)				3 m

***** met in achtneming van de maximale inhoudsmaat van de bedrijfswoning

i. Met betrekking tot bestaande maten geldt het volgende:
   voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten hoogste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten minste toelaatbaar mogen worden aangehouden;

j. ingeval van herbouw is lid i onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, indien de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt;
k. op een bouwwerk als bedoeld onder i, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

Tabel 10.1 Maximum bebouwingsoppervlak

adres	**bestemming**	**oppervlakte in m²**
Platteweg tussen 30 en 32	Recreatie, 'specifieke vorm van recreatie - watersportbedrijf' en 'opslag'	50
Platteweg 73	Recreatie, 'specifieke vorm van recreatie - watersportbedrijf'	1.575
Twaalfmorgen 7	Recreatie, 'specifieke vorm van recreatie - watersportvereniging'	185
's Gravenbroekseweg 154	Recreatie, 'specifieke vorm van recreatie - groepsaccommodatie'	495
Notaris d' Aumerielaan tussen 35b en 37	Recreatie 'specifieke vorm van recreatie - watersportbedrijf'	15

Artikel 11 Recreatie - Natuurwaarden

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Natuurwaarden' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. water, sloten, plassen, oevers en groen;
b. het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden;
c. waterhuishoudkundige voorzieningen zoals duikers, bestaande bruggen en stuwen;
d. extensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.44;
e. intensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.54;
f. bestaande bebouwing zoals bedoeld in lid 1.21.
g. ter plaatse van de aanduiding 'aanlegsteiger': tevens aanlegsteigers;
h. ter plaatse van de aanduiding 'dagrecreatie': tevens dagrecreatieve activiteiten en -voorzieningen.

11.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde met een oppervlakte van maximaal 5 m² en een maximale hoogte van 1 m op ten minste 5 meter van de oeverlijn;
b. ~~uitsluitend~~ erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 2 m worden gebouwd;
c. ter plaatse van de aanduiding 'aanlegsteiger' mogen tevens aanlegsteigers gebouwd worden;
d. in afwijking van het bepaalde onder a en b geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 11.1 onder f binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - zonder gebouwen' zijn geen gebouwen toegestaan;
f. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn uitsluitend op land toegestaan.

11.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde zoals genoemd in artikel 11.2 onder a:

a. ter voorkoming van de onevenredige aantasting door de werkzaamheden op Natura 2000-gebied en/of Natuurnetwerk Nederland.

11.4 Afwijken van de bouwregels

11.3 Afwijken van de bouwregels

11.4.1 Bebouwing onbebouwde percelen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 11.2, met inachtneming van het volgende:

a. op onbebouwde percelen die op de verbeelding zijn voorzien van de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume' is maximaal één berging/schuilhut of bergkist toegestaan, waarvan het maximum volume met de maatvoeringsaanduiding is aangegeven;
   1. op percelen waar volgens de ter plaatse opgenomen maatvoeringsaanduiding één bergkist van ten hoogste 2,5 m³ of één berging/schuilhut van ten hoogste 14 m³ mag worden gebouwd is tevens een steiger/vlonder toegestaan van maximaal 3 m²;
   2. op percelen waar volgens de ter plaatse opgenomen maatvoeringsaanduiding één berging/schuilhut mag worden gebouwd van ten hoogste 18 m³ is tevens een steiger/vlonder van maximaal 6 m² toegestaan;
   3. in aanvulling op het genoemde onder 1 en 2 gelden voor het realiseren van een steiger/vlonder de volgende voorwaarden:
      - bij de werkzaamheden in de periode april t/m augustus mogen geen ondiepe wateren ontstaan of deze moeten direct gedempt worden;
      - bij werkzaamheden in de periode april t/m november mogen geen hopen ontstaan van bijvoorbeeld vergraafbaar zand, bouwmateriaal (bijv. puin), hopen houtafval of stenen;
      - struweel, klimop, rietkragen, bosschages, bomen, broeihopen, zoals bladhopen, composthopen of mestvaalten moeten worden behouden;
      - takkenhopen of stapels hout moeten worden behouden en mogen alleen verplaatst worden in de periode april t/m augustus;
      - aanwezige krabbenscheerplanten moeten worden behouden;
      - voorafgaand aan de werkzaamheden voor de te realiseren steiger dient in de periode mei t/m september geconstateerd te zijn dat de steiger niet boven een krabbenscheerplant wordt gerealiseerd;
      - uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
      - wanneer de locatie is gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er uit een NNN-toetsing blijkt dat er geen onevenredige aantasting van het Natuurnetwerk Nederland plaatsvindt.

b. van het bepaalde onder a kan worden afgeweken indien is gebleken dat op een onbebouwd perceel zonder maatvoeringsaanduiding, vanwege het ontbreken van natuurwaarden, wel een bergkist of berging/schuilhut kan worden toegestaan. Hierbij geldt dat op onbebouwde percelen als bedoeld in lid 1.73:
   1. die kleiner zijn dan 300 m² één bergkist van 2,5 m² alsmede een steiger van maximaal 3 m² zijn toegestaan;
   2. met een oppervlak van 300 m² tot en met 4.000 m² één berging/schuilhut van maximaal 14 m³ alsmede een steiger van maximaal 3 m² zijn toegestaan;
   3. met een oppervlak groter dan 4.000 m³ één berging/schuilhut van maximaal 18 m³ alsmede een steiger van maximaal 6 m² zijn toegestaan;

c. door de bouw van de berging/schuilhut of bergkist mogen mag de bestaande natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden, zoals bedoeld in lid 11.1 onder b, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;

d. de berging/schuilhut dient aan drie zijden te worden voorzien van landschappelijke inpassing; voor onbebouwde percelen, geen eiland zijnde, geldt dat de open zijde niet naar de plas gericht mag worden;

e. de bouwhoogte van een berging/schuilhut bedraagt ten hoogste 2 m;
f. de bouwhoogte van een bergkist bedraagt ten hoogste 1 m;
g. alvorens de bergkist of de berging/schuilhut mag worden gebouwd dient alle bestaande bebouwing gesloopt te worden, met uitzondering van steigers/vlonders;
h. de gebouwen zoals genoemd onder a mogen niet binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens worden gebouwd;
i. bergkisten, berging/schuilhutten mogen alleen op land worden gebouwd;
j. demping t.b.v. bergkisten, berging/schuilhutten is niet toegestaan;
k. in afwijking van lid i geldt dat bergingen/schuilhutten met een afstand van minder dan 5 meter tot aan de oever en/of minder dan 2 meter tot de erfgrens kunnen worden toegestaan, mits die geen landschappelijke en natuurwaarden aantasten, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling);
l. ten aanzien van steigers en vlonders, zoals genoemd onder a en b geldt tevens dat:
    1. steigers en vlonders de natuurwaarden op deze locatie niet mogen aantasten, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van Bijlage 8;
    2. steigers en vlonders een bouwhoogte hebben van maximaal 20 centimeter boven het maaiveld;
    3. steigers bij voorkeur haaks op de oeverlijn worden gebouwd en maximaal 5 meter uit de oeverlijn steken, indien de steiger parallel aan de oeverlijn wordt gebouwd dan mag deze maximaal 2 meter bedragen.

11.4.2 Solitaire bouwwerken

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 11.2, teneinde het mogelijk te maken om solitaire bouwwerken te vernieuwen of terug te bouwen, met inachtneming van het volgende:

a. alleen gebouwen met een bouwhoogte van 2 m of hoger die in de Inventarisatie 1985/86 (naverkend in 1990) zijn geregistreerd bij een perceel dat in het bestemmingsplan 'Plassen, natuur- en weidegebieden' (1998) was voorzien van een bouwstede voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf en die daarna zijn afgesplitst (door verkoop) en niet meer behoren bij de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf, of die in de Inventarisatie 1985/86 (naverkend 1990 zijn geregistreerd als solitair bouwwerk en nog aanwezig zijn , mogen worden teruggebouwd;
b. terugbouw is alleen toegestaan als de gebouwen functioneel noodzakelijk zijn voor het onderhoud en beheer en het recreatief medegebruik van het betrokken perceel; het betreft gebouwen ten dienste van opslag, onderhoud en/of beheer en toiletgebouwen;
c. de totale gezamenlijke inhoud van de terug te bouwen gebouwen mag niet meer bedragen dan 30 m^3;
d. de goot- en bouwhoogte van de terug te bouwen gebouwen mogen niet meer bedragen dan 2,5 m respectievelijk 3,5 m, onder voorwaarde dat de in de inventarisatie van 1985/86 (naverkend 1990) geregistreerde inhoud van het (de) betreffende gebouw(en) niet wordt overschreden;
e. bij terugbouw is het gemeentelijk beleid inzake concentratie van bebouwing van toepassing; dit betekent dat, indien op een perceel meerdere gebouwen geregistreerd zijn, er slechts één (cluster van) gebouw(en) mag worden teruggebouwd, op een locatie waar één van de gebouwen is geregistreerd ;

f. door de bouw van het solitaire bouwwerk mogen de bestaande natuur- en landschaps- en cultuurhistorische waarden, zoals bedoeld in lid 11.1 onder b, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd; het solitaire bouwwerk dient te worden voorzien van landschappelijke inpassing.

11.4.3 Erf- en terreinafscheidingen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 11.2 sub a, teneinde het toestaan van erf- en terreinafscheidingen met een bouwhoogte van ten hoogste 2 m, onder de volgende voorwaarden:

1. dat tussen de 1 en 2 meter hoog sprake is van een transparante constructie, bijvoorbeeld een hekwerk met gaas, draad of spijlen, en deze wordt voorzien van gebiedseigen beplanting;
2. er is maximaal één toegangsdeur(-post) van maximaal 2 meter hoog aanwezig.

11.5 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik geldt dat:

a. nachtverblijf niet is toegestaan;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie - intensieve dagrecreatie uitgesloten' is intensieve dagrecreatie zoals beschreven in lid 1.54 niet is toegestaan.

11.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.6.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Recreatie - Natuurwaarden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtgewassen, die ten tijde van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
g. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, damwanden, aarden dammen en kaden;
j. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten.

11.6.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 11.6.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende vergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
d. zijn genoemd in artikel 11.6.1 onder g en op onbebouwde percelen, als bedoeld in Bijlage 11, plaatsvinden, mits:
    1. het verhard oppervlak in totaal niet meer bedraagt dan 15 m²; en
    2. uit de voortoets voor Natura 2000-gebied blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied; en
    3. en wanneer gelegen in Natuurnetwerk Nederland, er geen onevenredige aantasting door de werkzaamheden op Natuurnetwerk Nederland plaats vindt.

11.6.3 Voorwaarde voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 11.6.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. daardoor de landschaps- en natuurwaarden zoals genoemd in lid 11.1 onder b in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
b. de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming.

Artikel 12 Recreatie - Verblijfsrecreatie

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een hotel en restaurant in ten hoogste categorie 1b van de Staat van Horeca-activiteiten;
b. recreatiewoningen;
c. een ondergrondse parkeerkelder met bovengrondse voorzieningen;
d. ter plaatse van de aanduiding 'oever': het behoud en/of herstel van natuurvriendelijke oevers met de daarbijbehorende landschaps- en natuurwaarden;
e. ter plaatse van de aanduiding 'recreatiewoning': 20 recreatiewoningen;
f. ter plaatse van de aanduiding 'aanlegsteiger': 46 ligplaatsen;
g. bedrijfswoningen en de daarbij behorende voorzieningen zoals erven, (onderheide) terrassen en zwembaden;
h. bijbehorende voorzieningen zoals parkeervoorzieningen, milieustalling, stalling ten behoeve van terreinonderhoud, aanlegsteigers en ontsluitingswegen.

12.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
b. binnen het bouwvlak is ten hoogste één bedrijfswoning toegestaan;
c. recreatiewoningen mogen uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'recreatiewoning', met inachtneming van het volgende:
    1. er zijn ten hoogste 20 recreatiewoningen toegestaan;
    2. het maximale oppervlak van een recreatiewoning, inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken, bedraagt 50 $m^{2.}$;
    3. vrijstaande bijbehorende bouwwerken zijn bij de recreatiewoningen niet toegestaan;
    4. de maximale goothoogte van een recreatiewoning bedraagt 2,75 m;
    5. de maximale bouwhoogte van een recreatiewoning bedraagt 5,5 m;
    6. per recreatiewoning mag maximaal één steiger van ten hoogste 6 m^2 worden gerealiseerd;
d. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'aanlegsteiger' zijn ten hoogste 46 ligplaatsen toegestaan; de ligplaatsen mogen zelfstandig worden gebruikt;
e. ter plaatse van het bouwvlak mag een ondergrondse parkeerkelder gebouwd worden, met inachtneming van het volgende:
    1. de diepte mag ten hoogste 4,5 m onder de gemiddelde hoogte van het aansluitende maaiveld bedragen;
    2. het totale oppervlak van de ondergrondse gebouwde ruimte mag ten hoogste 6.800 m^2 bedragen;
    3. ten behoeve van de ondergrondse parkeerkelder mogen 2 ventilatieschachten met een ieder een oppervlakte van ten hoogste 15 m^2 en een bouwhoogte van ten hoogste 6,5 m gebouwd worden;
    4. ten behoeve van de ondergrondse parkeerkelder mag een entreegebouw van ten hoogste 25 m^2 met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m worden gebouwd;

f. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	max. oppervlak	max. goothoogte	max. bouwhoogte
bedrijfswoning (exclusief ondergrondse bouwlaag)	600 m³		3,5 m	8 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de bedrijfswoning		50 m²	3 m	5 m
zwembaden, geen gebouwen zijnde, behorende bij de (bedrijfs)woning		40 m²		
gebouwen ten behoeve van hotel en restaurant		506 m²	4,75 m	8,5 m
corridor tussen hotel en restaurant		65 m²		3 m
overige bedrijfsgebouwen		120 m²	2,75 m	5,5 m
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 2 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen)				3 m

12.3 Specifieke gebruiksregels

Het gebruik van gronden en gebouwen (met bijbehorende bouwwerken) is alleen toegestaan indien voorzien is in voldoende parkeergelegenheid, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota.

12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

12.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in gronden voorzien van de aanduiding 'oever' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen gebouw zijnde, aan te leggen of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtgewassen, die ten tijde van het van kracht worden van dit plan niet aanwezig zijn;
e. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
f. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten;
g. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, damwanden, aarden dammen, vormen van oeverbescherming of kaden;

12.4.2 Uitzondering op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 12.4.1 is niet van toepassing, indien de werken en werkzaamheden:

a. normaal onderhoud, beheer en gebruik overeenkomstig de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende vergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;

12.4.3 Voorwaarden van een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 12.4.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. daardoor de natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden , zoals bedoeld in lid 12.1 onder d, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling en waarbij aanvullend advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
b. de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming; geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden;

Artikel 13 Verkeer

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen, parkeervoorzieningen, paden en verhardingen;
b. bermstroken en taluds;
c. ter plaatse van de aanduiding 'tuin' tevens tuinen;
d. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals duikers, groen, nutsvoorzieningen en water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

13.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de bestemming worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van de verkeersregeling, de wegaanduiding of de verlichting bedraagt ten hoogste 10 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 14 Verkeer - Railverkeer

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Railverkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. spoorwegen en de daarbij behorende bermen, taluds en spoorwegovergangen;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, nutsvoorzieningen, water en toegangswegen.

14.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de bestemming worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van de verkeersregeling, de wegaanduiding of de verlichting bedraagt ten hoogste 10 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 15 Water

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. (hoofd)watergangen, sloten en andere waterpartijen met bijbehorende oevers en groenvoorzieningen;
b. waterhuishoudkundige voorzieningen zoals duikers en stuwen, waaronder ook voorzieningen ten behoeve van het bergen van water;
c. (recreatie)verkeer te water;
d. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21 .

15.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de bestemming worden gebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder a geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 15.1 onder d binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet worden herbouwd;
c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling of de verlichting, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 16 Wonen - 1

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - zomerwoning': uitsluitend een zomerwoning zoals genoemd in lid 1.110;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - recreatieverblijf: uitsluitend een recreatieverblijf zoals genoemd in lid 1.83;
d. ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden': een MIP-pand;
e. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21;
f. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden': het behoud, herstel en ontwikkeling van ter plaatse aanwezige landschapswaarden in de vorm van waardevolle oevers;
g. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, (onderheide) terrassen, zwembaden, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tuinen, water, steigers en toegangswegen.

16.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. woningen met bijbehorende bouwwerken;
b. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

c. gebouwen en onderheide terrassen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
d. in aanvulling op het bepaalde onder c geldt dat buiten het bouwvlak uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 20 m², mogen worden opgericht waarbij geldt dat binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens niet mag worden gebouwd, met uitzondering van het bepaalde in lid 27.3;
e. in afwijking van het bepaalde onder c geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 16.1 onder e binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet worden herbouwd;
f. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden' is geen bebouwing toegestaan, met uitzondering van reeds bestaande bouwwerken en het bepaalde in lid 27.3 en 27.4;
g. per bouwvlak mag één woning gebouwd worden, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is weergegeven;
h. per functieaanduidingsvlak 'specifieke vorm van wonen - zomerwoning' mag uitsluitend één zomerwoning, zonder nieuwe vrijstaande bijbehorende bouwwerken, worden gebouwd, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal zomerwoningen' anders is weergegeven;
i. per functieaanduidingsvlak 'specifieke vorm van wonen - recreatieverblijf' mag uitsluitend één recreatieverblijf, zonder nieuwe vrijstaande bijbehorende bouwwerken, worden gebouwd, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal recreatieverblijven' anders is weergegeven;
j. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' is tevens een berging toegestaan met een oppervlak van ten hoogste 15 m^2;
k. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - bijgebouwen 1' is in afwijking van het bepaalde in artikel 16.2 onder c. bijbehorend bouwwerk toegestaan, met inachtneming van de maatvoeringen zoals opgenomen onder m en p;

l. zwembaden zijn niet toegestaan bij zomerwoningen of recreatieverblijven;

m. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. opper vlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
woningen (inclusief bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	zoals aangegeven met de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume'		3,5 m *	8 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de woning inclusief overkappingen		50 m² **	3 m	5 m
zomerwoningen (inclusief bestaande vrijstaande bijbehorende bouwwerken en aangebouwde bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	zoals aangegeven met de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume'		2,75 m	5,5 m
recreatieverblijven (inclusief bestaande vrijstaande bijbehorende bouwwerken en aangebouwde bijbehorende bouwwerken exclusief ondergrondse bouwlaag)	70 m³***		3 m	4 m
zwembad, geen gebouw zijnde, bij een woning		40 m²		
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 1 m 2 m 1m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen inclusief overkappingen)		20 m²		3 m

* tenzij met de maatvoeringsaanduiding 'maximum goothoogte' anders is aangeduid.

** met in achtneming van de maximale inhoudsmaat van de woning.

*** tenzij met de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume' anders is aangeduid, waarbij tevens geldt dat het oppervlak van het recreatieverblijf niet groter mag zijn dan met de maatvoeringsaanduiding 'maximum bebouwd oppervlak' is aangegeven.

n. Voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf, dat is opgenomen in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990), en waarvan het gebruik en de omvang als zodanig is geregistreerd en nog aanwezig is ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning of voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is/dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden.

o. op een woning, zomerwoning of recreatieverblijf als bedoeld onder m, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

p. voor een bijbehorend bouwwerk, dat is opgenomen in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990) en dat nog aanwezig is ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning of voor een bouwwerk dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is/dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden;
   mits de bijbehorende bouwwerken niet worden herbouwd.

q. op een bijbehorend bouwwerk als bedoeld onder ~~o~~ p, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing;

r. In afwijking van het bepaalde onder ~~o~~ p geldt dat indien bijbehorende bouwwerken worden herbouwd, voldaan moet worden aan het bepaalde in lid 16.2; De overtollige bebouwing dient te worden gesaneerd;

s. ter plaatse van de aanduiding 'kap' dient het dak van het hoofdgebouw te worden uitgevoerd met een hellingshoek van minimaal 45 en maximaal 55 graden.

16.3 Afwijken van de bouwregels

16.3.1 Afwijken bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het in lid 16.2, sub c, bepaalde ten behoeve van het toestaan van bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel, mits de stedenbouwkundige waarden naar het oordeel van het college niet worden aangetast.

16.4 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. zwembaden zijn niet toegestaan ter plaatse van de aanduidingen 'specifieke vorm van wonen - zomerwoning' en 'specifieke vorm van wonen - recreatieverblijf';

16.4.1 Voorwaardelijke verplichting Platteweg 26a

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voorwaardelijke verplichting 2' is het bouwen van nieuwe hoofdgebouwen uitsluitend toegestaan, voor zover wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. Het bedrijf ter plaatse van het betreffende bouwvlak dient beëindigd te zijn en de opstanden gesaneerd;
b. Het inrichtingsplan (Bijlage 9) ter plaatse van het betreffende perceel is gerealiseerd;
c. Er is een positief advies afgegeven door de omgevingsdienst met betrekking tot de quickscan Flora & Fauna.

16.5 Afwijken van de gebruiksregels

16.5.1 Bed and breakfast

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 16.1 voor het gebruik tot het toestaan van een bed and breakfast, met inachtneming van het volgende:

a. De bed and breakfast is uitsluitend toegestaan in de woning en aangebouwde bijbehorende bouwwerken, de bed and breakfast is derhalve niet toestaan in een vrijstaand bijbehorende bouwwerk;
b. het gebruik ten behoeve van de bed and breakfast gekoppeld en ondergeschikt moet zijn aan de woonfunctie ter plaatse;
c. het vloeroppervlak van de bed and breakfast en van eventuele kleinschalige beroepen- en bedrijven-aan-huis mag in totaal niet groter zijn dan 25% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken met een maximum van 80 m²;
d. er mag tegelijkertijd aan niet meer dan vier personen in maximaal 4 kamers bed and breakfast worden geboden;
e. de bed and breakfastvoorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet kunnen functioneren als een zelfstandige woning; dit betekent in ieder geval dat een aparte kookgelegenheid bij de voorziening is niet toegestaan;
f. de parkeerbehoefte van de vervolgfunctie dient op eigen terrein te worden opgevangen, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
g. als gevolg van de bed and breakfast mogen geen onevenredige nadelige gevolgen ontstaan voor het woon- en leefklimaat van omwonenden en de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven.

16.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

16.6.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden buiten het bouwvlak alsmede gronden met de aanduiding 'landschapswaarden', zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het beplanten van gronden met houtgewassen;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
g. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
h. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, oeverbescherming, kaden of aanlegplaatsen;
j. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
k. het scheuren of frezen van grasland anders dan ter instandhouding of verbeteren van het grasland.

16.6.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 16.6.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende vergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
d. in het geval van sub f, het een ontsluitingspad naar de openbare weg betreft of andere verharding met in totaal een oppervlak van ten hoogste 30 m².

16.6.3 Voorwaarde voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 16.6.1 zijn slechts toelaatbaar, indien daardoor de, landschaps- en natuurwaarden zoals genoemd in lid 16.1 onder f in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd.

16.7 Wijzigingsbevoegdheid

16.7.1 Verplaatsen bouwvlak

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het bestemmingsplan te wijzigen, teneinde de verplaatsing van een bouwvlak van een woning, zomerwoning of recreatieverblijf mogelijk te maken, met inachtneming van het volgende:

a. de verplaatsing van het bouwvlak van de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden' en/of 'landschapswaarden';
b. het bouwvlak van de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf mag uitsluitend verplaatst worden naar gronden met de bestemming Wonen - 1 direct grenzend aan het bouwvlak;
c. woningen, zomerwoningen en recreatieverblijven mogen alleen worden verplaatst binnen hetzelfde perceel, hieronder worden gronden verstaan die qua eigendom en bestemming, maar ook ruimtelijk en stedenbouwkundig gezien, tot één perceel behoren;
d. het verplaatsen van het bouwvlak van de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf dient stedenbouwkundig aanvaardbaar te zijn en mag niet leiden tot een verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse, met dien verstande dat:
    1. de verplaatsing van een bouwvlak dat onder een andere hoek dan haaks op de weg staat, alleen kan plaatsvinden onder de voorwaarde dat het nieuwe bouwvlak onder dezelfde hoek wordt geprojecteerd; hiervan kan worden afgeweken indien de hoek van het bouwvlak niet gerelateerd is aan het verkavelingspatroon;
    2. het bouwvlak mag richting de openbare weg verplaatst worden tot aan de (doortrekking van de) voorzijde van het naastgelegen bouwvlak; wanneer er aan weerszijden van het te verplaatsen bouwvlak een ander bouwvlak is gelegen, mag het te verplaatsen bouwvlak zover richting de openbare weg worden verplaatst als de (doortrekking van de) voorzijde van het naastgelegen bouwvlak dat het verst van de openbare weg is gelegen; wanneer de voorzijde van het naastgelegen bouwvlak in een andere hoek dan haaks op de openbare weg staat, mag het te verplaatsen bouwvlak zover richting de openbare weg worden verplaatst tot de gemiddelde afstand van het naastgelegen bouwvlak tot deze weg; in ieder geval dient een minimale bebouwingsvrije zone van 5 m aan de voorzijde van de woning te worden aangehouden;
    3. het bouwvlak mag zijdelings worden verplaatst tot een afstand van 2 m van de erfgrens en tot watergangen smaller dan 5 m; de afstand tot watergangen met een breedte van minimaal 5 m dient 5 m te bedragen;
    4. bij het naar achteren verplaatsen van de woning, de zomerwoning, het recreatieverblijf wordt niet alleen gekeken naar de minimale afstand tot de plas, maar geldt ook dat de woning, de zomerwoning, het recreatieverblijf het contact met de straat niet mag verliezen; de woning, de zomerwoning, het recreatieverblijf naar achteren verplaatsen is mogelijk mits er over de gehele lengte van het perceel aan de achterzijde minimaal 70% van het perceel overblijft; de voorgevel dient niet verder te worden verplaatst dan de voorgevelrooilijn van de bebouwing op de aangrenzende percelen; dit is niet van toepassing indien de zomerwoning of het recreatieverblijf reeds in de tweede lijn achter de woning is gebouwd;
    5. de afstand tussen het nieuwe bouwvlak en naastgelegen bouwvlakken mag niet minder bedragen dan de afstand zoals per lint is beschreven in de notitie 'Verplaatsing bouwsteden in het plassengebied' d.d. 19 december 2012, zoals opgenomen in Bijlage 2 Notitie Verplaatsing bouwsteden;
    6. de afstand van het nieuwe bouwvlak tot het water van de achterliggende plas mag niet minder bedragen dan de afstand zoals per lint is beschreven in de notitie 'Verplaatsing bouwsteden in het plassengebied' d.d. 19 december 2012, zoals opgenomen in Bijlage 2 Notitie Verplaatsing bouwsteden;

e. met het verplaatsen van zomerwoningen/recreatieverblijven mogen er geen extra ontsluitingen worden toegevoegd;
f. uitsluitend zomerwoningen of recreatieverblijven mogen achter op het erf worden verplaatst; hoofdwoningen dienen te allen tijde georiënteerd te zijn op de straat;
g. de natuur, landschaps- en cultuurhistorische-waarden, zoals bedoeld in lid 16.1 onder f, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
h. er dient voldaan te worden aan het gestelde in de Wet geluidhinder ingevolge de geluidsbelasting aan de gevel van de nieuwe woning ten gevolge van weg- en railverkeer;
i. de maatvoeringen zoals opgenomen in lid 16.2 blijven onverminderd van kracht.

Artikel 17 Wonen - 2

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - 2 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen;
b. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, (onderheide) terrassen, zwembaden, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tuinen, water en toegangswegen.

17.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. woningen met bijbehorende bouwwerken;
b. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

c. gebouwen en onderheide terrassen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
d. in aanvulling op het bepaalde onder c geldt dat buiten het bouwvlak uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 20 m², mogen worden opgericht waarbij geldt dat binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens niet mag worden gebouwd, met uitzondering van het bepaalde in lid 27.3;
e. in afwijking van het bepaalde onder c geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 17.1 onder b binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
f. per bouwvlak mag één woning gebouwd worden, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is weergegeven;
g. binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;

h. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
woningen (inclusief bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	bestaand		5,5 m	8,5 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de woning inclusief overkappingen		50 m² *	3 m	5 m
zwembaden, geen gebouwen zijnde, bij een woning		40 m²		
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen inclusief overkappingen)		20 m²		3 m

* met in achtneming van de maximale inhoudsmaat van de woning

i. met betrekking tot bestaande maten geldt het volgende:
voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten hoogste toelaatbaar mogen worden aangehouden;
2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, als ten minste toelaatbaar mogen worden aangehouden;

j. ingeval van herbouw is lid i onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, indien de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt;

k. op een bouwwerk als bedoeld onder i, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

17.3 Afwijken van de gebruiksregels

17.3.1 Afwijken bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het in lid 17.2 bepaalde ten behoeve van het toestaan van bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel, mits de stedenbouwkundige waarden naar het oordeel van het college niet worden aangetast.

17.3.2 Bed and breakfast

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 17.1 voor het gebruik tot het toestaan van een bed and breakfast, met inachtneming van het volgende:

a. De bed and breakfast is uitsluitend toegestaan in de woning en aangebouwde bijbehorende bouwwerken, de bed and breakfast is derhalve niet toestaan in een vrijstaand bijbehorende bouwwerk;
b. het gebruik ten behoeve van de bed and breakfast gekoppeld en ondergeschikt moet zijn aan de woonfunctie ter plaatse;
c. het vloeroppervlak van de bed and breakfast en van eventuele kleinschalige beroepen- en bedrijven-aan-huis als bedoeld in artikel 17.1 mag in totaal niet groter zijn dan 25% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken met een maximum van 80 m^2;
d. er mag tegelijkertijd aan niet meer dan vier personen in maximaal 4 kamers bed and breakfast worden geboden;
e. de bed and breakfastvoorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet kunnen functioneren als een zelfstandige woning; dit betekent in ieder geval dat een aparte kookgelegenheid bij de voorziening is niet toegestaan;
f. de parkeerbehoefte van de vervolgfunctie dient op eigen terrein te worden opgevangen, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
g. als gevolg van de bed and breakfast mogen geen onevenredige nadelige gevolgen ontstaan voor het woon- en leefklimaat van omwonenden en de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven.

Artikel 18 Wonen - 3

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - 3' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - zomerwoning': uitsluitend een zomerwoning zoals genoemd in lid 1.110;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - recreatieverblijf: uitsluitend een recreatieverblijf zoals genoemd in lid 1.83;
d. ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden': een MIP-pand;
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voormalige bedrijfsbebouwing': voormalige (agrarische) bedrijfsbebouwing;
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - gastenverblijf': een gastenverblijf;
g. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21;
h. het behoud, herstel en de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden;
i. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden': het behoud, herstel en ontwikkeling van ter plaatse aanwezige landschapswaarden;
j. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, (onderheide) terrassen, zwembaden, paardenbakken, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tuinen, water en toegangswegen.

18.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. woningen met bijbehorende bouwwerken;
b. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

c. gebouwen en onderheide terrassen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
d. in aanvulling op het bepaalde onder c geldt dat buiten het bouwvlak uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 20 m², mogen worden opgericht waarbij geldt dat binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens niet mag worden gebouwd, met uitzondering van het bepaalde in lid 27.3;
e. in afwijking van het bepaalde onder c geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 18.1 onder g binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
f. per bouwvlak mag één woning gebouwd worden, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is weergegeven;
g. per functieaanduidingsvlak 'specifieke vorm van wonen - zomerwoning' mag uitsluitend één zomerwoning, zonder nieuwe bijbehorende bouwwerken, worden gebouwd, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal zomerwoningen' anders is weergegeven;
h. per functieaanduidingsvlak 'specifieke vorm van wonen - recreatieverblijf' mag uitsluitend één recreatieverblijf, zonder nieuwe bijbehorende bouwwerken, worden gebouwd, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal recreatieverblijven' anders is weergegeven;
i. zwembaden zijn niet toegestaan bij zomerwoningen of recreatieverblijven;
j. faciliteiten ten behoeve van paarden, zoals paardenbakken, tredmolens, uitloopvoorzieningen en mestplaten dienen binnen het bouwvlak gesitueerd te worden;

k. ten behoeve van paardenbakken de volgende regels gelden:
   1. per bouwvlak is ten hoogste één paardenbak toegestaan;
   2. de afmeting van de paardenbak bedraagt maximaal 20 bij 40 m;
   3. de paardenbak dient achter de bebouwing gerealiseerd te worden;
   4. het woon- en leefklimaat mag niet onevenredig worden aangetast, waarbij in ieder geval een afstand van minimaal 25 m wordt aangehouden ten opzichte van (bedrijfs)woningen van derden;
   5. lichtmasten zijn niet toegestaan;
l. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voormalige bedrijfsbebouwing' geldt het volgende:
   1. de bestaande bebouwing mag in geen geval worden uitgebreid in oppervlak of hoogte;
   2. nieuwbouw is in geen geval toegestaan;
   3. van het bepaalde onder 1 en 2 kan worden afgeweken indien bebouwing, niet zijnde de woning, wordt gesaneerd, met dien verstande dat het oppervlak van de nieuw op te richten bebouwing ten hoogste 50% van het voormalige bebouwingsoppervlakte mag bedragen, met een maximum van 500 m², waarbij geen uitbreiding van de woning mag plaatsvinden;
m. binnen een afstand van 5 m tot de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens mag niet worden gebouwd, met uitzondering van reeds bestaande gebouwen;
n. ter plaatse van de aanduiding 'aaneengebouwd' dienen ten minste 2 van de 4 toegestane woningen binnen de voormalige bedrijfswoning te worden gerealiseerd; het bouwen van 4 afzonderlijke en van elkaar gelegen woningen is op dit perceel niet toegestaan;

o. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
woningen (inclusief bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	750 m³		3,5 m *	8 m *
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de woning inclusief overkappingen		50 m² **	3 m	5 m
zomerwoningen (inclusief bestaande bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	zoals aangegeven met de maatvoeringsaanduiding 'maximum volume'		2,75 m	5,5 m
recreatieverblijven (inclusief bestaande bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	70 m³		3 m	4 m
zwembad, geen gebouw zijnde, bij een woning		40 m²		
erf- en terreinafscheidingen: - voor de voorgevel - elders				 1 m 2 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen inclusief overkappingen)		20 m²		3 m

* tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' een andere maximale goot- of bouwhoogte is aangegeven.

**met in achtneming van de maximale inhoudsmaat van de woning

p. Voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf, dat is opgenomen in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990), en waarvan het gebruik en de omvang als zodanig is geregistreerd en nog aanwezig is ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning of voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is/dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden.
q. op een woning, zomerwoning of recreatieverblijf als bedoeld onder p, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing;
r. Voor een bijbehorend bouwwerk, dat is opgenomen in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990) en dat nog aanwezig is ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning of voor een bouwwerk dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is/dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden;
   mits de bijbehorende bouwwerken niet worden herbouwd.
s. op een bijbehorend bouwwerk als onder r bedoeld, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing;
t. In afwijking van het bepaalde onder r geldt dat indien bijbehorende bouwwerken worden herbouwd, voldaan moet worden aan het bepaalde in lid 18.2; De overtollige bebouwing dient te worden gesaneerd.
u. Het bepaalde onder r is niet van toepassing op voormalige bedrijfsbebouwing als bedoeld in lid 18.1 onder e wanneer gebruik wordt gemaakt van de saneringsregeling zoals opgenomen in lid 18.2 onder l waar nieuwbouw van bebouwing mogelijk is na sanering van bestaande bebouwing.

18.3 Afwijken van de bouwregels

18.3.1 Afwijken bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het in lid 18.2 bepaalde ten behoeve van het toestaan van bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel, mits de stedenbouwkundige waarden naar het oordeel van het college niet worden aangetast.

18.4 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. zwembaden zijn niet toegestaan ter plaatse van de aanduidingen 'specifieke vorm van wonen - zomerwoning' en 'specifieke vorm van wonen - recreatieverblijf'.

18.4.1 Voorwaardelijke verplichting Platteweg 20 en tussen 26 en 26a

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voorwaardelijke verplichting 1' wordt tot een met de bestemming strijdig gebruik in elk geval gerekend het gebruik van en het in gebruik laten nemen van gronden ten behoeve van een nieuwe woning, zoals genoemd in artikel 18.1 sub a, zonder dat per nieuw te bouwen woning tussen Platteweg 26 en 26a:

1. minimaal 1.000 m² aan voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen is gesloopt en/of
2. minimaal 5.000 m² aan kassen is gesloopt en/ of
3. minimaal 2,25 ha sierteeltgronden zijn gesaneerd,

in het plangebied van dit wijzigingsplan en/of het te saneren sierteeltbedrijf aan de Schinkeldijk 28 in Reeuwijk, waarvoor gelijktijdig met dit wijzigingsplan een separaat wijzigingsplan wordt doorlopen.

18.4.2 Voorwaardelijke verplichting Platteweg 26a

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voorwaardelijke verplichting 2' is het bouwen van nieuwe hoofdgebouwen uitsluitend toegestaan, voor zover wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. Het bedrijf ter plaatse van het betreffende bouwvlak dient beëindigd te zijn en de opstanden gesaneerd;
b. Het inrichtingsplan (Bijlage 9) ter plaatse van het betreffende perceel is gerealiseerd;
c. Er is een positief advies afgegeven door de omgevingsdienst met betrekking tot de quickscan Flora & Fauna.

18.4.3 Voorwaardelijke verplichting Twaalfmorgen 37

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – voorwaardelijke verplichting twaalfmorgen 37' geldt dat wanneer bij de aanvraag van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor het bouwen van gebouwen niet aangetoond wordt dat de sloot tussen nr. 37 en de nieuwe woning reeds gerealiseerd is, wordt die sloot uiterlijk binnen een jaar na vergunningverlening gerealiseerd.

18.5 Afwijken van de gebruiksregels

18.5.1 Nevenfuncties

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 18.1, teneinde bij woningen met de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voormalige bedrijfsbebouwing' de in tabel 18.1 genoemde niet-agrarische nevenfuncties binnen het bouwvlak toe te staan, met inachtneming van het volgende:

a. er mogen geen beperkingen voor omliggende, bestaande burgerwoningen, andere gevoelige objecten en (agrarische) bedrijven optreden (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);
b. de nevenfuncties dienen vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn;
c. ten behoeve van de nevenfuncties mag geen nieuwe bebouwing worden opgericht;
d. bij een combinatie van nevenfuncties mag ten hoogste 500 m² aan bebouwing in gebruik worden genomen of;
e. bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden in de omgeving mogen niet onevenredig worden aangetast;
f. nevenfuncties zijn uitsluitend toegestaan indien de nevenfunctie geen onevenredig grote verkeersaantrekkende werking heeft en er geen verslechtering optreedt in de verkeersafwikkeling ter plaatse;
g. er dient op eigen terrein en binnen het bouwvlak voorzien te worden in voldoende parkeergelegenheid voor de betreffende functie, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
h. buitenopslag is in geen geval toegestaan.

Tabel 18.1 Toegestane nevenfuncties na afwijking bij een omgevingsvergunning

nevenfunctie	**max. oppervlak bebouwing in gebruik voor de nevenfunctie**	**max. oppervlak gronden in gebruik voor de nevenfunctie**
kano-, (roei- of elektrische) boot-, of fietsenverhuur ~~of huifkarrenverhuur~~	200 m²	-
kleinschalige horecagelegenheid theeschenkerij of proeverij (streek)eigen producten	100 m²	500 m²
sociale functie	300 m²	-

- = niet van toepassing

18.5.2 Bed and breakfast

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 18.1 voor het gebruik tot het toestaan van een bed and breakfast, met inachtneming van het volgende:

a. De bed and breakfast is uitsluitend toegestaan in de woning en aangebouwde bijbehorende bouwwerken, de bed and breakfast is derhalve niet toestaan in een vrijstaand bijbehorende bouwwerk;
b. het gebruik ten behoeve van de bed and breakfast gekoppeld en ondergeschikt moet zijn aan de woonfunctie ter plaatse;
c. het vloeroppervlak van de bed and breakfast en van eventuele kleinschalige beroepen- en bedrijven-aan-huis mag in totaal niet groter zijn dan 25% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken met een maximum van 80 m²;
d. er mag tegelijkertijd aan niet meer dan vier personen in maximaal 4 kamers bed and breakfast worden geboden;
e. de bed and breakfastvoorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet kunnen functioneren als een zelfstandige woning; dit betekent in ieder geval dat een aparte kookgelegenheid bij de voorziening is niet toegestaan;
f. de parkeerbehoefte van de vervolgfunctie dient op eigen terrein te worden opgevangen, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
g. als gevolg van de bed and breakfast mogen geen onevenredige nadelige gevolgen ontstaan voor het woon- en leefklimaat van omwonenden en de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven.

18.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

18.6.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden buiten het bouwvlak met de bestemming Wonen-3 alsmede gronden met de aanduidingen 'landschapswaarden' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtgewassen;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
g. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
h. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
i. het aanleggen van picknickplaatsen en/of rustpunten ;
j. het aanleggen of aanbrengen van dammen of kaden;
k. het scheuren of frezen van grasland anders dan ter instandhouding of verbeteren van het grasland.

18.6.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 18.6.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende vergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning.
d. binnen het bouwvlak worden uitgevoerd;
e. in het geval van sub g, het een ontsluitingspad naar de openbare weg betreft of andere verharding met in totaal een oppervlak van ten hoogste 30 m².

18.6.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 18.6.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. daardoor de natuur, landschaps- en cultuurhistorische-waarden, zoals bedoeld in lid 18.1 onder h, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;

~~b.~~ de werken en werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik van de gronden overeenkomstig hun bestemming; ~~geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden;~~

c. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de waterkwaliteit en waterkwantiteit van de betreffende gronden.

18.7 Wijzigingsbevoegdheid

18.7.1 Ruimte voor ruimteregeling

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen, ten behoeve van de toepassing van de Ruimte voor ruimteregeling, met inachtneming van het volgende:

a. er mag alleen gebruik worden gemaakt van de regeling bij bouwvlakken met de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - voormalige bedrijfsbebouwing';
b. alle aanwezige voormalige agrarische bebouwing dient gesloopt te worden (exclusief de woning met bijbehorende bouwwerken);
c. na sloop mag uitsluitend de conform de bestemming Wonen- 3 toegestane bebouwing (woning en bijbehorende bouwwerken) worden behouden;
d. voor de sloop of sanering op één of meerdere percelen van iedere 1.000 m² gebouwen, iedere 5.000 m^2 kassen, mag één compensatiewoning worden gebouwd;
e. de inhoud van de compensatiewoning (inclusief bijbehorende bouwwerken) mag ten hoogste 750 m^3 bedragen;
f. in afwijking van het gestelde onder e, mag de inhoud van de woning groter zijn indien meer gebouwen of kassen gesloopt worden dan nodig is voor een woning, met dien verstande dat:
    1. voor elke extra inhoud van 0,75 m^3 dient 1 m^2 aan gebouwen of 5 m^2 kassen gesloopt te worden;
    2. de inhoud van de compensatiewoning mag worden vergroot tot ten hoogste 900 m^3 (inclusief bijbehorende bouwwerken);
g. de te slopen gebouwen of kassen dienen opgericht te zijn voor de peildatum van 1 januari 2007;
h. de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse dient duurzaam verbeterd te worden;
i. de nieuwe woningen dienen voorzien te worden van een goede landschappelijke inpassing;
j. de nieuwe woning(en) dient vanuit milieuhygiënisch oogpunt (onder andere geluid, lucht, bodem, gevaar, stof, geur) aanvaardbaar te zijn;
k. na planwijziging is het bepaalde in dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19 Wonen - 4

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - 4 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen;
b. bestaande bebouwing als bedoeld in lid 1.21;
c. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden': het behoud, herstel en ontwikkeling van ter plaatse aanwezige landschapswaarden in de vorm van waardevolle oevers;
d. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, (onderheide) terrassen, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tuinen, water en toegangswegen.;

19.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd:

a. woningen met bijbehorende bouwwerken;
b. overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

en gelden de volgende regels:

c. gebouwen en onderheide terrassen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan;
d. in aanvulling op het bepaalde onder c geldt dat buiten het bouwvlak uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 20 m², mogen worden opgericht waarbij geldt dat binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens niet mag worden gebouwd, met uitzondering van het bepaalde in lid 27.3;
e. in afwijking van het bepaalde onder c geldt dat bestaande bouwwerken, zoals bedoeld in lid 19.1 onder b binnen en buiten het bouwvlak zijn toegestaan en mogen worden behouden, maar niet mogen worden herbouwd;
f. ter plaatse van de aanduiding 'landschapswaarden' is geen bebouwing toegestaan, met uitzondering van reeds bestaande bouwwerken en het bepaalde in 27.3 en 27.4;
g. per bouwvlak mag één woning gebouwd worden, tenzij met de maatvoeringaanduiding 'maximum aantal wooneenheden' anders is weergegeven;

h. overigens geldt het volgende:

	max. inhoud	**max. oppervlak**	**max. goothoogte**	**max. bouwhoogte**
woningen (inclusief bestaande bijbehorende bouwwerken, exclusief ondergrondse bouwlaag)	zoals aangegeven met de maatvoerings aanduiding 'maximum volume'		2,75 m	5,5 m
vrijstaande bijbehorende bouwwerken behorende bij de woning		0 m^2		
erf- en terreinafscheidingen: binnen het bouwvlak - voor de voorgevel - elders buiten het bouwvlak				 1 m 2 m 1 m
overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (geen erf- of terreinafscheidingen inclusief overkappingen)		20 m^2		3 m

i. Voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf, dat is opgenomen in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990), en waarvan het gebruik en de omvang als zodanig is geregistreerd en nog aanwezig is ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning of voor een woning, zomerwoning of recreatieverblijf dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is/dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden.

j. op een woning, zomerwoning of recreatieverblijf als bedoeld onder i, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing.

k. Voor een bijbehorend bouwwerk, dat is opgenomen in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990) en dat nog aanwezig is ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning of voor een bouwwerk dat bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is/dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden;
   mits de bijbehorende bouwwerken niet worden herbouwd.
l. op een bijbehorend bouwwerk als bedoeld onder k, is het overgangsrecht bouwwerken, als opgenomen in dit plan, niet van toepassing;
m. In afwijking van het bepaalde onder k geldt dat indien bijbehorende bouwwerken worden herbouwd, voldaan moet worden aan het bepaalde in lid 19.2; De overtollige bebouwing dient te worden gesaneerd.

19.3 Afwijken van de bouwregels

19.3.1 Afwijken bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het in lid 19.2 bepaalde ten behoeve van het toestaan van bijbehorende bouwwerken voor de voorgevel, mits de stedenbouwkundige waarden naar het oordeel van het college niet worden aangetast.

19.4 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

- zwembaden zijn niet toegestaan.

19.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

19.5.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden buiten het bouwvlak alsmede gronden met de aanduiding 'landschapswaarden', zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
b. het aanleggen van dijken of andere taluds of het vergraven of ontgraven van reeds aanwezige dijken of taluds;
c. het aanbrengen van boven of ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het beplanten van gronden met houtgewassen;
e. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen die de dood of beschadiging van deze gewassen tot gevolg kunnen met uitzonderingen van het periodiek afzetten van hakhout;
f. het aanleggen of verharden van paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding;
g. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
h. het aanleggen van picknickplaatsen;
i. het aanleggen of aanbrengen van dammen, oeverbescherming, kaden of aanlegplaatsen;

j. het verwijderen van (delen van) rietkragen, broeihopen en struweel/ruigte op een natte ondergrond;
k. het scheuren of frezen van grasland anders dan ter instandhouding of verbeteren van het grasland.

19.5.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 19.5.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan overeenkomstig een verleende vergunning;
c. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
d. in het geval van sub f, het een ontsluitingspad naar de openbare weg betreft of andere verharding met in totaal een oppervlak van ten hoogste 30 m².

19.5.3 Voorwaarde voor een omgevingsvergunning

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 19.5.1 zijn slechts toelaatbaar, indien daardoor de, landschaps- en natuurwaarden zoals genoemd in lid 19.1 onder c in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling) alsmede het rapport 'Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied', d.d. november 2018, zoals opgenomen in Bijlage 10, en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd.

19.6 Wijzigingsbevoegdheid

19.6.1 Verplaatsen bouwvlak

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het bestemmingsplan te wijzigen, teneinde de verplaatsing van een bouwvlak van een woning, zomerwoning of recreatieverblijf mogelijk te maken, met inachtneming van het volgende:

a. de verplaatsing van het bouwvlak van de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf is niet toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden' en/of 'landschapswaarden';
b. het bouwvlak van de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf mag uitsluitend verplaatst worden naar gronden met de bestemming Wonen - 1 direct grenzend aan het bouwvlak;
c. woningen, zomerwoningen en recreatieverblijven mogen alleen worden verplaatst binnen hetzelfde perceel, hieronder worden gronden verstaan die qua eigendom en bestemming, maar ook ruimtelijk en stedenbouwkundig gezien, tot één perceel behoren;

d. het verplaatsen van het bouwvlak van de woning, de zomerwoning of het recreatieverblijf dient stedenbouwkundig aanvaardbaar te zijn en mag niet leiden tot een verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse, met dien verstande dat:
   1. de verplaatsing van een bouwvlak dat onder een andere hoek dan haaks op de weg staat, alleen kan plaatsvinden onder de voorwaarde dat het nieuwe bouwvlak onder dezelfde hoek wordt geprojecteerd; hiervan kan worden afgeweken indien de hoek van het bouwvlak niet gerelateerd is aan het verkavelingspatroon;
   2. het bouwvlak mag richting de openbare weg verplaatst worden tot aan de (doortrekking van de) voorzijde van het naastgelegen bouwvlak; wanneer er aan weerszijden van het te verplaatsen bouwvlak een ander bouwvlak is gelegen, mag het te verplaatsen bouwvlak zover richting de openbare weg worden verplaatst als de (doortrekking van de) voorzijde van het naastgelegen bouwvlak dat het verst van de openbare weg is gelegen; wanneer de voorzijde van het naastgelegen bouwvlak in een andere hoek dan haaks op de openbare weg staat, mag het te verplaatsen bouwvlak zover richting de openbare weg worden verplaatst tot de gemiddelde afstand van het naastgelegen bouwvlak tot deze weg; in ieder geval dient een minimale bebouwingsvrije zone van 5 m aan de voorzijde van de woning te worden aangehouden;
   3. het bouwvlak mag zijdelings worden verplaatst tot een afstand van 2 m van de erfgrens en tot watergangen smaller dan 5 m; de afstand tot watergangen met een breedte van minimaal 5 m dient 5 m te bedragen;
   4. bij het naar achteren verplaatsen van de woning, de zomerwoning, het recreatieverblijf wordt niet alleen gekeken naar de minimale afstand tot de plas, maar geldt ook dat de woning, de zomerwoning, het recreatieverblijf het contact met de straat niet mag verliezen; de woning, de zomerwoning, het recreatieverblijf naar achteren verplaatsen is mogelijk mits er over de gehele lengte van het perceel aan de achterzijde minimaal 70% van het perceel overblijft; de voorgevel dient niet verder te worden verplaatst dan de voorgevelrooilijn van de bebouwing op de aangrenzende percelen; dit is niet van toepassing indien de zomerwoning of het recreatieverblijf reeds in de tweede lijn achter de woning is gebouwd;
   5. de afstand tussen het nieuwe bouwvlak en naastgelegen bouwvlakken mag niet minder bedragen dan de afstand zoals per lint is beschreven in de notitie 'Verplaatsing bouwsteden in het plassengebied' d.d. 19 december 2012, zoals opgenomen in Bijlage 2 Notitie Verplaatsing bouwsteden;
   6. de afstand van het nieuwe bouwvlak tot het water van de achterliggende plas mag niet minder bedragen dan de afstand zoals per lint is beschreven in de notitie 'Verplaatsing bouwsteden in het plassengebied' d.d. 19 december 2012, zoals opgenomen in Bijlage 2 Notitie Verplaatsing bouwsteden;
e. met het verplaatsen van zomerwoningen/recreatieverblijven mogen er geen extra ontsluitingen worden toegevoegd;
f. uitsluitend zomerwoningen of recreatieverblijven mogen achter op het erf worden verplaatst; hoofdwoningen dienen te allen tijde georiënteerd te zijn op de straat;
g. de natuur, landschaps- en cultuurhistorische-waarden, zoals bedoeld in lid 19.1 onder c, in de directe omgeving niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, hetgeen wordt getoetst met inachtneming van de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling en waarbij aanvullend een advies van een ter zake deskundige kan worden gevraagd;
h. er dient voldaan te worden aan het gestelde in de Wet geluidhinder ingevolge de geluidsbelasting aan de gevel van de nieuwe woning ten gevolge van weg- en railverkeer;
i. de maatvoeringen zoals opgenomen in lid 19.2 blijven onverminderd van kracht.

Artikel 20 Leiding - Gas

20.1 Bestemmingsomschrijving

De op de verbeelding als zodanig aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een ondergrondse hoge druk gastransportleiding met een belemmeringenstrook van 4 meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding.

20.2 Voorrangsbepaling

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel vóór de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn. Verder geldt voor zover de op de verbeelding weergegeven dubbelbestemmingen geheel of gedeeltelijk samenvallen, dat de dubbelbestemming “Leiding – Gas” voorrang krijgt.

20.3 Bouwregels

a. Op of in de in lid 1 bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bedoelde leiding(en) worden gebouwd. Overige gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn niet toegestaan uit oogpunt van externe veiligheid en energieleveringszekerheid.
b. Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

20.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

20.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Leiding – Gas zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplantingen en bomen;
b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het indrijven van voorwerpen in de bodem, zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair;
d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
e. het permanent opslaan van goederen;
f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

20.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 20.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
b. die het normale onderhoud ten aanzien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
c. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

20.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

a. Een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden kan worden verleend indien de betreffende werken en/of werkzaamheden de belangen van de leiding niet schaden.
b. alvorens te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld in lid 4.1, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder omtrent de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen van de leiding niet worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden om eventuele schade te voorkomen.

Artikel 21 Leiding - Hoogspanning

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn – behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) – mede bestemd voor een ondergrondse hoogspanningsleiding van ten hoogste 150 kV.

21.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 21.1 genoemde bestemming uitsluitend hoogspanningsmasten en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

21.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van lid 21.2 onder b, indien de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen en het belang van de leiding(en) door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad.

21.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

21.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Leiding - Hoogspanning zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
c. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
d. het wijzigen van het maaiveldniveau;
e. het leggen van kabels en leidingen;
f. het indrijven van voorwerpen.

21.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 21.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarvoor een omgevingsvergunning is verleend, zoals in lid 21.3 bedoeld;
b. normaal onderhoud en beheer betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.

21.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 21.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad.

Artikel 22 Waarde - Archeologie - 2

22.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie - 2' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden (historische dorpskernen en bewoningslinten met een verspreide bebouwing en de bufferzone rondom AMK-terreinen).

22.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 22.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien:
    1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
    2. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de bouwactiviteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het bouwen voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige;
c. het bepaalde in dit lid onder b1 en b2 is niet van toepassing, indien het bouwplan betrekking heeft op één of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering;
    2. een bouwwerk met een oppervlakte van ten hoogste 100 m²;
    3. een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden niet dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst.

22.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

22.3.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Waarde - Archeologie - 2 zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte of hoogte dan 40 cm, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
b. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op een of ander wijze indrijven van voorwerpen;
c. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
d. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
e. het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

22.3.2 Uitzondering op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 22.3.1 is niet van toepassing, indien de werken en werkzaamheden:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij lid 22.2 in acht is genomen;
b. een oppervlakte beslaan van ten hoogste 100 m²;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan;
d. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

22.3.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 22.3.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden aan de hand van nader archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, indien:

a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

Artikel 23 Waarde - Archeologie - 3

23.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie - 3' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden (meandergordels en oeverwallen van de Oude Rijn).

23.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 23.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien:
    1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
    2. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de bouwactiviteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het bouwen voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige;
c. het bepaalde in dit lid onder b1 en b2 is niet van toepassing, indien het bouwplan betrekking heeft op één of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering;
    2. een bouwwerk met een oppervlakte van ten hoogste 500 m²;
    3. een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden niet dieper dan 40 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst.

23.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

23.3.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Waarde - Archeologie - 3 zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte of hoogte dan 40 cm, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
b. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op een of ander wijze indrijven van voorwerpen;
c. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
d. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
e. het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

23.3.2 Uitzondering op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 23.3.1 is niet van toepassing, indien de werken en werkzaamheden:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij lid 23.2 in acht is genomen;
b. een oppervlakte beslaan van ten hoogste 500 m²;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan;
d. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

23.3.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 23.3.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden aan de hand van nader archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, indien:

a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

Artikel 24 Waarde - Archeologie - 4

24.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie - 4' aangewezen gronden zijn – behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) – mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden (oude stroomgordels).

24.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 24.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien:
    1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
    2. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de bouwactiviteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het bouwen voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige;
c. het bepaalde in dit lid onder b1 en b2 is niet van toepassing, indien het bouwplan betrekking heeft op één of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering;
    2. een bouwwerk met een oppervlakte van ten hoogste 10.000 m²;
    3. een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden niet dieper dan 200 cm en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst.

24.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

24.3.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Waarde - Archeologie - 4 zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte of hoogte dan 200 cm, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
b. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op een of ander wijze indrijven van voorwerpen;
c. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
d. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
e. het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

24.3.2 Uitzondering op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 24.3.1 is niet van toepassing, indien de werken en werkzaamheden:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij lid 24.2 in acht is genomen;
b. een oppervlakte beslaan van ten hoogste 10.000 m²;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan;
d. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

24.3.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 24.3.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden aan de hand van nader archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, indien:

a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem, het doen van opgravingen dan wel het begeleiden van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

Artikel 25 Waterstaat - Waterkering

25.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterkering' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering, alsmede de bij deze waterkering behorende voorzieningen.

25.2 Bouwregels

a. Op de gronden mogen uitsluitend ten behoeve van de in lid 25.1 genoemde bestemming bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

25.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van lid 25.2, ten behoeve van de bouw van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de andere, voor deze gronden, geldende bestemming(en), met inachtneming van het volgende:

a. de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels dienen in acht te worden genomen;
b. het waterkeringsbelang mag door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad;
c. ter toetsing van het gestelde onder b wordt schriftelijk advies van de beheerder van de waterkering ingewonnen.

25.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

25.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in gronden met de bestemming 'Waterstaat - Waterkering' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen gebouw zijnde, aan te leggen of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

25.4.2 Uitzondering op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 25.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij lid 25.3 in acht is genomen;
b. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.

25.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 25.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad en voorafgaand aan de verlening van de omgevingsvergunning schriftelijk advies bij de betreffende beheerder van de waterkering is ingewonnen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 26 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 27 Algemene bouwregels

27.1 Overschrijding bouwgrenzen

De bouwgrenzen, als bedoeld in lid 1.30 niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen -uitgezonderd binnen de aanduiding 'landschapswaarden'- in afwijking van aanduidingen, aanduidingsgrenzen en regels worden overschreden door:

a. tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, balkons, entreeportalen, veranda's en afdaken, mits de overschrijding ten hoogste 2,5 m bedraagt;
b. tot gebouwen behorende erkers en serres, mits de overschrijding ten hoogste 2 m bedraagt;
c. tot gebouwen behorende dakoverstekken, mits de overschrijding ten hoogste 1 m bedraagt;
d. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt.

27.2 Ondergronds bouwen

Ondergronds bouwen is uitsluitend toegestaan in 1 bouwlaag ~~en binnen de contour van het betreffende gebouw~~ onder de contour van een oorspronkelijk hoofdgebouw, met dien verstande dat:

a. alleen mag worden gebouwd tussen het maaiveld en 3,5 meter minus maaiveld;
b. ondergronds bouwen niet is toegestaan onder bergingen/schuilhutten op onbebouwde percelen.

~~a. bij woningen mag tevens buiten de contour van het gebouw ondergrondse bebouwing worden gerealiseerd tot ten hoogste 30 m²;~~
~~b. bij zomerwoningen en recreatieverblijven mag tevens buiten de contour van het gebouw ondergrondse bebouwing worden gerealiseerd tot ten hoogste 15 m²;~~
~~c. ondergronds bouwen is niet toegestaan bij bergingen/schuilhutten op onbebouwde percelen.~~

27.3 Steigers en vlonders buiten bouwvlak

In aanvulling op het bepaalde in hoofdstuk 2 geldt dat bij (zomer)woningen en recreatieverblijven steigers en vlonders mogen worden gebouwd buiten het bouwvlak, met inachtneming van de volgende regels:

a. steigers en vlonders mogen alleen worden gebouwd ten behoeve van de aangrenzende woning, zomerwoning of recreatieverblijf;
~~b. steigers en vlonders zijn eveneens toegestaan op gronden direct grenzend aan en in eigendom behorend bij het bestemmingsvlak van de (zomer)woning of recreatieverblijf;~~
c. steigers en vlonders hebben een bouwhoogte van minder dan 1 m;
d. het gezamenlijk oppervlak van steigers en vlonders mag per woning ten hoogste 15 m² bedragen en per zomerwoning of recreatieverblijf ten hoogste 6 m²;
e. steigers worden bij voorkeur haaks op de oeverlijn gebouwd en steken maximaal 5 meter uit de oeverlijn, indien de steiger parallel aan de oeverlijn wordt gebouwd dan mag deze maximaal 50% van de breedte van de oeverlijn beslaan, met inachtneming van het bepaalde onder d.

27.4 Oevers en bescherming

27.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

a. Het is verboden oeverbescherming te realiseren langs percelen en watergangen die grenzen aan of in verbinding staan met de Reeuwijkse Plassen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor de volgende maatvoeringen:

Locatie	**Sloten, scheisloten, langs hoofdwatergang, langs wetering**	**Plaszijde percelen, rond eilanden, rond landtongen**	**Golfbrekers**
Verticale delen	hoger dan 10 cm boven waterpeil	hoger dan 30 cm boven waterpeil	hoger dan 30 cm boven waterpeil
Horizontale delen	hoger dan 10 cm boven waterpeil	hoger dan 30 cm boven waterpeil	hoger dan 30 cm boven waterpeil

b. Het is verboden harde oeverbescherming te realiseren langs percelen en watergangen die niet grenzen aan of niet in verbinding staan met de Reeuwijkse Plassen.

27.4.2 Uitzondering op het uitvoeringsverbod

Het verbod van lid 27.4.1 is niet van toepassing op de volgende maatvoeringen, mits is voldaan aan de (bijbehorende) voorwaarden in de rapporten Landschapskwaliteiten, zoals opgenomen in bijlagen 5, 6 en 7.

Locatie	**Sloten, scheisloten, langs hoofdwatergang, langs wetering**	**Plaszijde percelen, rond eilanden, rond landtongen**	**Golfbrekers**
Verticale delen	max 3 cm boven waterpeil	max 10 cm bovenwaterpeil	n.v.t.
Horizontale delen	op het waterpeil, type A* en B*	max 10 cm bovenwaterpeil, type A* en B*	n.v.t.
	van waterpeil tot max 10 cm boven waterpeil, type A*	tussen 10 en 30 cm boven waterpeil, type A*	n.v.t.

* als bedoeld in de rapporten Landschapskwaliteiten, zoals opgenomen in bijlagen 5, 6 en 7.

27.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

Omgevingsvergunning voor de bouw van oeverbescherming, zoals in lid 27.4.1 bedoeld, wordt uitsluitend verleend indien wordt voldaan aan de volgende maatvoeringen en de (bijbehorende) voorwaarden in de rapporten Landschapskwaliteiten, zoals opgenomen in bijlagen 5, 6 en 7:

Locatie	**Sloten, scheisloten, langs hoofdwatergang, langs wetering**	**Plaszijde percelen, rond eilanden, rond landtongen**	**Golfbrekers**
Verticale delen	tussen 3 en 10 cm boven waterpeil	tussen 10 en 30 cm bovenwaterpeil	tot 30 cm boven waterpeil
Horizontale delen	van waterpeil tot max 10 cm boven waterpeil, type B*	tussen 10 en 30 cm bovenwaterpeil, type B*	tot 30 cm boven waterpeil

* als bedoeld in de rapporten Landschapskwaliteiten, zoals opgenomen in bijlagen 5, 6 en 7.

27.5 Dakoverstekken, luifels, balkons e.d.

De gevels van gebouwen mogen worden overschreden door dakoverstekken, luifels en niet aaneengesloten balkons e.d. waarbij de overschrijding ten hoogste 75 cm mag bedragen.

27.6 Tijdelijke overkapping ten behoeve van een boot

Per (zomer-)woning of recreatieverblijf is ten hoogste één tijdelijke overkapping ten behoeve van een boot in of over het water toegestaan, indien:

1. het een lichte buisconstructie met een verwijderbaar zeil of vergelijkbaar materiaal betreft dat direct grenzend aan steiger/vlonder of perceel wordt gerealiseerd;
2. het oppervlak niet meer bedraagt dan 24 m²;
3. de hoogte niet meer bedraagt dan 1 meter boven de steiger/vlonder of het maaiveld;
4. het gebruik, waaronder begrepen de aanwezigheid van het zeil of vergelijkbare materiaal, plaats mag vinden vanaf 1 mei tot 1 oktober;
5. de stijl van de overkapping is in balans met de omgeving, dat wil zeggen dat felle en onnatuurlijke kleuren worden vermeden.

27.7 Botenlift

Per (zomer-)woning of recreatieverblijf is ten hoogste één botenlift of vergelijkbare constructie om een boot uit het water te houden, voor particulier gebruik toegestaan, indien:

a. de botenlift direct grenzend aan een steiger/vlonder wordt gerealiseerd;
b. de hoogte niet meer bedraagt dan 1 meter boven de steiger/vlonder en/of oever;
c. het oppervlak, gemeten aan de buitenwerkse maten, niet meer bedraagt dan 6 m².

Artikel 28 Algemene gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. niet toegestaan is:
   1. het gebruik van bijbehorende bouwwerken als zelfstandige woning of afhankelijke woonruimte;
   2. het gebruik van zomerwoningen en recreatieverblijven voor permanente bewoning;
   3. het gebruik van recreatieve onderkomens, zoals bed & breakfast-kamers, stacaravans, bergingen en schuilhutten voor permanente bewoning;
   4. het gebruik van gronden buiten het bouwvlak voor buitenopslag;
   5. het gebruik van de plassen en ander (vaar)water voor detailhandel en horeca, waaronder in ondergeschikte vorm;

b. wel toegestaan is:
   1. het gebruik van gebouwen voor kleinschalige beroepen- en bedrijven-aan-huis, voor zover:
      - het vloeroppervlak ten behoeve van kantoor- en praktijkruimten en de kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten niet groter is dan 25% van het vloeroppervlak van de woning, inclusief bijbehorende bouwwerken met een maximum van 80 m²;
      - ten behoeve van de kantoor- en praktijkruimten en de kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in voldoende parkeergelegenheid op eigen erf wordt voorzien, zoals bepaald in een gemeentelijke beleidsnota;
      - de kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten geen nadelige invloed hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en niet gepaard gaan met horeca en detailhandel, uitgezonderd beperkte verkoop die ondergeschikt is aan de uitoefening van de betrokken kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten;
      - de activiteit geen onevenredige afbreuk doet aan het woon- en leefmilieu in de omgeving;
      - degene die de activiteiten verricht tevens de gebruiker van de eigenlijke woning is.
   2. het gebruik van openbare wegen en paden met bijbehorende en aangrenzende gronden voor het realiseren van openbare uitwijkplaatsen voor het (gemotoriseerd) verkeer, voor zover deze:
      - door het college noodzakelijk of wenselijk worden geacht;
      - een breedte hebben van niet meer dan 6,5 meter (inclusief rijbaan) en een lengte van niet meer dan 20 meter, gemeten zonder schuine in- en uitrijruimte;
      - de cultuurhistorische-, landschappelijke- en/of natuurwaarden niet onevenredig worden aangetast;
      - bij het aanpassen van watergangen en/of dempen van water vooraf advies wordt ingewonnen bij het bevoegd gezag of een deskundige;
      - niet betreffen bermen die niet noodzakelijk zijn voor de instandhouding van de weg, die niet in beheer bij de gemeente zijn of niet openbaar toegankelijk zijn.

Artikel 29 Algemene aanduidingsregels

29.1 geluidzone - spoor

Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - spoor' gelden voor het bouwen van gebouwen de volgende regels:

a. het is niet toegestaan om nieuwe (bedrijfs)woningen of andere geluidsgevoelige bebouwing te realiseren, anders dan het vervangen van een bestaande (bedrijfs)woning op de huidige plaats of het vervangen van bestaande geluidsgevoelige bebouwing op de huidige plaats;

b. in afwijking van het bepaalde onder a geldt dat:
   1. een op grond van de daar voorkomende bestemming(en) toelaatbaar geluidsgevoelig gebouw, of de uitbreiding daarvan, slechts mag worden gebouwd indien de geluidsbelasting vanwege de spoorweg van de gevels van deze geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een vastgestelde hogere grenswaarde;
   2. de op grond van de regels van de daar voorkomende bestemming(en) toegelaten uitbreidingen van geluidsgevoelige gebouwen mogen, indien de afstand tot de rand van de spoorweg met meer dan 10% wordt verkleind, slechts worden gebouwd, indien de geluidsbelasting vanwege de spoorweg van de gevels van deze geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een vastgesteld hogere grenswaarde.
   3. op of in deze gronden geen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen worden gebouwd, behoudens die welke op grond van de regels van de daar voorkomende bestemming(en) zijn toegelaten.

29.2 overige zone - bruggen

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - bruggen' geldt dat in afwijking van het bepaalde in Hoofdstuk 2 het is verboden om nieuwe bruggen te plaatsen of bestaande bruggen te vergroten.

Artikel 30 Algemene afwijkingsregels

30.1 Maten en bouwgrenzen

Het bevoegd gezag kan - tenzij op grond van hoofdstuk 2 reeds afwijking mogelijk is - bij een omgevingsvergunning afwijken van de regels voor:

a. afwijkingen van maten (waaronder percentages) met ten hoogste 10%;
b. overschrijding van bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen ten hoogste 3 m bedragen en het bouwvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot;
c. de omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend, indien:
    1. de afwijking van maten en/of de overschrijding van bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, noodzakelijk is omwille van bouwtechnische, architectonische of bedrijfstechnische redenen of bij bestaande woningen wenselijk is vanwege de bijdrage aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities en/of -beleidsdoelstellingen; en
    2. met de afwijking geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken;
    3. de omgevingsvergunning niet ziet op afwijken van maten voor bergingen/schuilhutten op onbebouwde percelen.

30.2 Bouwen buiten het bouwvlak

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in hoofdstuk 2, voor het toestaan van bebouwing buiten het bouwvlak, zijnde:

- ~~bouwen voor de voorgevellijn;~~
- bouwen naast het bouwvlak tot ten hoogste 5 m vanaf de bouwvlakgrens;
- bouwen in de bebouwingsvrije zone (binnen een afstand van 5 m tot de oeverlijn dan wel de rand van de openbare weg en binnen een afstand van 2 m tot de erfgrens),

met inachtneming van het volgende:

a. het toegestane oppervlak aan bebouwing zoals is bepaald in hoofdstuk 2 met toepassing van deze bevoegdheid niet mag worden overschreden;
b. de bestaande natuur, landschaps- en cultuurhistorische waarden mogen als gevolg van de afwijking niet onevenredig worden aangetast;
c. het bevoegd gezag kan voorwaarden verbinden aan de afwijking van het bestemmingsplan ten aanzien van het treffen van maatregelen ten behoeve van de landschappelijke inpassing van bebouwing;
d. bij de toetsing van het gestelde onder a worden de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling in acht genomen te worden;
e. het dient stedenbouwkundig aanvaardbaar te zijn en mag niet leiden tot een onevenredige verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.

30.3 Plaatsen, vernieuwen of vergroten van bruggen

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in hoofdstuk 2, teneinde het plaatsen van een nieuwe brug of het vernieuwen of vergroten van een bestaande brug mogelijk te maken, met inachtneming van het volgende:

a. bestaande bruggen mogen worden vernieuwd of vergroot met inachtneming van het gestelde onder c en d;
b. nieuwe bruggen zijn slechts toelaatbaar indien dit strikt noodzakelijk is voor de ontsluiting van:
    1. een woning, waarbij als norm geldt ten hoogste 1 brug per woning;
    2. een zomerwoning of recreatieverblijf, indien geen gebruik kan worden gemaakt van een reeds bestaande brug/ontsluiting;
    3. een agrarisch bedrijf(sperceel), indien dit strikt noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering;
c. bij een woning, zomerwoning of recreatieverblijf mag de maximale breedte van een brug ten hoogste 3 m bedragen en het landhoofd ten hoogste 6 m, met dien verstande dat een breder landhoofd tot 8 m kan worden toegestaan indien dat noodzakelijk is in verband met de bereikbaarheid en het op- en afrijden van en naar de openbare weg;
d. bij een agrarisch bedrijf(sperceel) mag de maximale breedte van een brug ten hoogste 4 m bedragen en het landhoofd ten hoogste 8 m;
e. de afstand tussen naastgelegen bruggen dient ten minste 15 m te bedragen, tenzij de situering van afzonderlijke percelen een kortere afstand vereisen;
f. bij het verlenen van de omgevingsvergunning dienen de cultuurhistorische, landschaps- en natuurwaarden in de directe omgeving, zoals beschreven in de rapporten 'Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk' d.d. april 2008 met de aanvulling van november 2008 en 'Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen' d.d. maart 2009 van Watersnip Advies (zoals opgenomen in Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen, Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk en Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling in acht genomen te worden.

30.4 Vernieuwing, verandering of uitbreiding van MIP-panden

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in hoofdstuk 2, teneinde de vernieuwing, verandering of uitbreiding van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden' toe te staan, met inachtneming van het volgende:

a. bebouwing ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden' mag slechts worden vernieuwd, veranderd of uitgebreid, indien en voor zover het betrokken bouwplan mede strekt tot behoud of versterking van het uitwendige karakter van het pand, zoals aanwezig op het tijdstip van tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan, wat betreft:
    1. bouwmassa naar hoofdafmetingen en onderlinge verhoudingen;
    2. dakvorm, nokrichting, dakhelling, dakoverstekken, goot- en daklijsten en schoorstenen;
    3. gevelindelingen door ramen, deuropeningen en erkers.
b. van het gestelde onder a kan worden afgeweken ten behoeve van bedrijfsgebouwen van agrarische bedrijven indien en voor zover een doelmatige agrarische bedrijfsvoering door deze regeling onevenredig zou worden belemmerd en met inachtneming van hetgeen over de dakvorm is bepaald.

30.5 Woningsplitsing monumenten en MIP-panden

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in hoofdstuk 2, ten behoeve van rijks- en gemeentelijke monumenten en ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorische waarden', teneinde het aantal wooneenheden in het hoofdgebouw te vermeerderen, met inachtneming van het volgende:

a. de wijziging wordt uitsluitend toegepast indien de woningsplitsing bijdraagt aan het behoud of verbetering van het oorspronkelijke en cultuurhistorische waardevolle karakter van de bebouwing;
b. na splitsing bedraagt het aantal wooneenheden maximaal 2;
c. het gebouw dient na woningsplitsing door één aaneengesloten dak afgedekt te blijven;
d. het hergebruik dient plaats te vinden binnen het bestaande bouwvolume: het uitwendige karakter van het hoofdgebouw - zoals dit bepaald is door hoofdafmetingen, onderlinge maatverhoudingen, dakvorm en nokrichting - dient behouden te blijven;
e. de splitsing mag niet leiden tot beperkingen voor omliggende (agrarische) bedrijven (dit betreft zowel de bestaande bedrijfsvoering als de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden);
f. ter plaatse van de nieuwe woning dient sprake te zijn van een aanvaardbaar woon en leefklimaat;
g. de geluidsbelasting aan de gevel ten gevolge van weg- en railverkeer mag de voorkeursgrenswaarde, zoals vastgelegd in de Wet geluidhinder, niet overschrijden.

30.6 Entreehekwerken buiten bouwvlak

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in hoofdstuk 2, voor het toestaan van entreehekwerken buiten het bouwvlak in het voorerfgebied tot een hoogte van maximaal 2 meter, mits:

a. het hekwerk is gesitueerd op eigen terrein op het voorerf van een perceel;
b. het entreehek niet overheerst ten opzichte van de breedte van het perceel;
c. het entreehekwerk een transparante uitstraling heeft;
d. het entreehekwerk niet breder is dan 5 meter;
e. er sprake is van een toegangsbrug, het hekwerk niet breder is dan de brug, exclusief zijwangen aan het hek, waarbij de zijwangen ieder niet breder mogen zijn dan een derde van het entreehekwerk;
f. de hoogte van de kolommen, behorende bij het hekwerk mag niet hoger zijn dan 15% van het entreehekwerk;
g. er geen verkeersonveilige of gevaarlijke situaties ontstaan door plaatsing en uitvoering van het entreehekwerk.

30.7 Schiethutten

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de gestelde bouwregels in hoofdstuk 2, teneinde het mogelijk te maken van het herbouwen van schiethutten, met inachtneming van het volgende:

a. herbouw is alleen toegestaan op de percelen, met bijbehorende gronden, waarop in de Inventarisatie 1985/1986 (naverkend 1990) een schiethut is geregistreerd;
b. de Wet Natuurbescherming niet zal worden overtreden;
c. de landschapswaarden niet onevenredig worden aangetast.

Artikel 31 Algemene wijzigingsregels

31.1 Overschrijding bestemmingsgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen de in het plan opgenomen bestemmingen wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken, voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein of ter correctie van afwijkingen of onnauwkeurigheden in het plan. De overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot.

31.2 Waarde archeologie

Burgemeester en wethouders kunnen een of meer bestemmingsvlakken van de bestemming Waarde - Archeologie geheel of gedeeltelijk verwijderen, indien:

a. uit nader archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn;
b. het op grond van nader archeologisch onderzoek niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingsplan ter plaatse in bescherming en veiligstelling van archeologische waarden voorziet.

Artikel 32 Overige regels

32.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van vaststelling van het plan.

32.2 Gekoppeld bouwvlak

Ter plaatse van de aanduiding 'relatie' zijn 2 of meer bouwvlakken gekoppeld en gelden de volgende regels:

a. voor de toepassing van:
   1. gebruiksregels;
   2. bouwregels;
   3. afwijkingsbevoegdheden;
   4. wijzigingsbevoegdheden;

   worden de gekoppelde bouwvlakken als één bouwvlak aangemerkt;

b. het bepaalde onder a is niet van toepassing indien op een van de bouwvlakken een aanduiding is opgenomen en hieruit een specifieke regeling voor het betreffende bouwvlak voortvloeit.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 33 Overgangsrecht

33.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan;

b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in dit lid onder a met maximaal 10%;

c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

33.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;

b. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;

c. indien het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;

d. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

33.3 Persoonsgebonden overgangsrecht

Voor het gebouw ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - persoonsgebonden overgangsrecht" geldt het volgende:

In afwijking van het bepaalde in artikel 5.2 mag het gebruik voor permanente bewoning worden voortgezet door diegenen die het gebouw bewonen ten tijde van het van kracht worden van dit bestemmingsplan. Zodra het gebruik als permanente bewoning door de bestaande gebruikers wordt beëindigd vervalt het recht op het gebruik van het gebouw voor permanente bewoning. Als bestaande gebruiker wordt aangemerkt de personen:

a. De op het moment van het van kracht worden van deze regels volgens de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk als hoofdbewoner en diens partner staan ingeschreven op het perceel Platteweg 27-4;
b. Of waarvan op andere wijze vast staat dat die op het moment van het van kracht worden van deze regels als de hoofdbewoner en diens partner zijn aan te merken.

Artikel 34 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'Regels van het bestemmingsplan 2e herziening Plassengebied'.

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

RHO ADVISEURS

Bijlage 1 Oeverlijn

Kadastrale en GBKN ondergrond op de peildatum juli 2012.

gemeente **Bodegraven-Reeuwijk**

bestemmingsplan **Plassengebied**

noordpijl

identificatie	planstatus		tekening
identificatiecode	datum	status	schaal : 1:2000
NL.IMRO.1901.Plassengebied-BP40	17-08-2012	concept	afmeting : A0
	06-03-2013	voorontwerp	bladnummer : 1
projectnummer	31-10-2014	ontwerp	aantal bladen : 6
190100.14743.00		vastgesteld	bestand : 0ZJC-BIJ

Rho adviseurs voor leefruimte
postbus 150
3000 AD Rotterdam info@rho.nl
010-2018555 www.rho.nl

referte : mw ing M. Den Boer-Kolbeek
getekend : ing R. Durville

Kadastrale en GBKN ondergrond op de peildatum juli 2012.

gemeente **Bodegraven-Reeuwijk**

bestemmingsplan **Plassengebied**

noordpijl

Rho ADVISEURS VOOR LEEFRUIMTE

identificatie	planstatus		tekening	
identificatiecode	datum	status	schaal	: 1:2000
NL.IMRO.1901.Plassengebied-BP40	17-08-2012	concept	afmeting	: A0
	06-03-2013	voorontwerp	bladnummer	: 2
projectnummer	31-10-2014	ontwerp	aantal bladen	: 8
190100.14743.00		vastgesteld	bestand	: 0ZJC-BIJ

postbus 150
3000 AD Rotterdam info@rho.nl
010-2018555 www.rho.nl

referte : mw ing M. Den Boer-Kolbeek
getekend : ing R. Durville

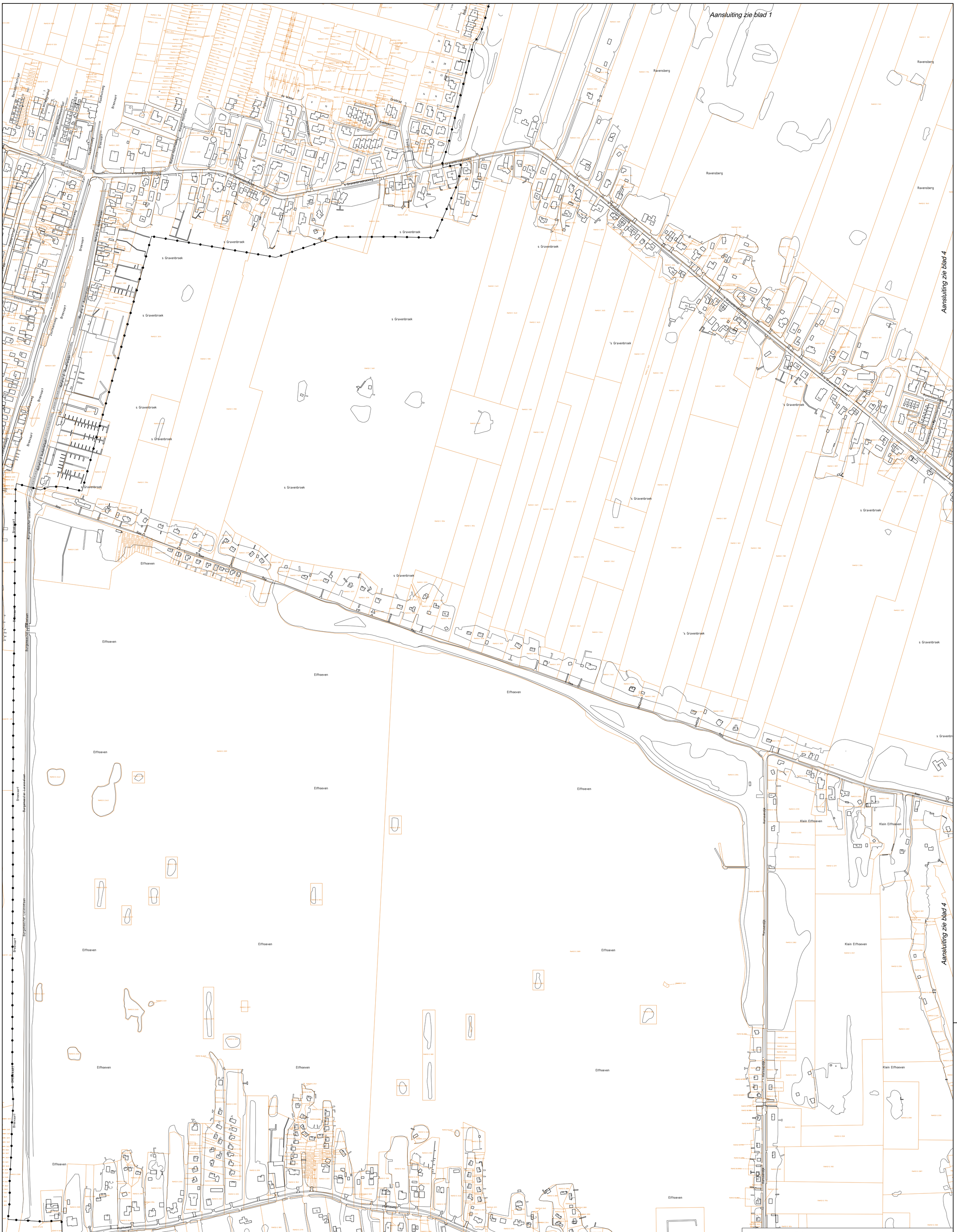

Kadastrale en GBKN ondergrond op de peildatum juli 2012.

gemeente **Bodegraven-Reeuwijk**

bestemmingsplan **Plassengebied**

noordpijl

identificatie	planstatus		tekening	
identificatiecode	datum	status	schaal	: 1:2000
NL.IMRO.1901.Plassengebied-BP40	17-08-2012	concept	afmeting	: A0
	06-03-2013	voorontwerp	bladnummer	: 3
projectnummer	31-10-2014	ontwerp	aantal bladen	: 8
190100.14743.00		vastgesteld	bestand	: 0ZJC-BIJ

Rho ADVISEURS VOOR LEEFBAARHEID

postbus 150
3000 AD Rotterdam
010-2018555

info@rho.nl
www.rho.nl

referte : mw ing M. Den Boer-Kolbeek
getekend : ing R. Durville

Kadastrale en GBKN ondergrond op de peildatum juli 2012.

gemeente **Bodegraven-Reeuwijk**

bestemmingsplan **Plassengebied**

noordpijl

identificatie	planstatus		tekening	
identificatiecode	datum	status	schaal	: 1:2000
NL.IMRO.1901.Plassengebied-BP40	17-08-2012	concept	afmeting	: A0
	06-03-2013	voorontwerp	bladnummer	: 1
projectnummer	31-10-2014	ontwerp	aantal bladen	: 8
190100.14743.00		vastgesteld	bestand	: 0ZJC-BIJ

Rho adviseurs voor leefruimte

postbus 150
3000 AD Rotterdam info@rho.nl
010-2018555 www.rho.nl

referte : mw ing M. Den Boer-Kolbeek
getekend : ing R. Durville

Kadastrale en GBKN ondergrond op de peildatum juli 2012.

gemeente **Bodegraven-Reeuwijk**

bestemmingsplan **Plassengebied**

noordpijl

identificatie	planstatus		tekening	
identificatiecode	datum	status	schaal	: 1:2000
NL.IMRO.1901.Plassengebied-BP40	17-08-2012	concept	afmeting	: A0
	06-03-2013	voorontwerp	bladnummer	: 5
projectnummer	31-10-2014	ontwerp	aantal bladen	: 8
190100.14743.00		vastgesteld	bestand	: OZJC-BIJ

Rho ADVISEURS VOOR LEEFRUIMTE
postbus 150
3000 AD Rotterdam info@rho.nl
010-2018555 www.rho.nl

referte : mw ing M. Den Boer-Kolbeek
getekend : ing R. Durville

Kadastrale en GBKN ondergrond op de peildatum juli 2012.

gemeente **Bodegraven-Reeuwijk**

bestemmingsplan **Plassengebied**

noordpijl

identificatie	planstatus		tekening
identificatiecode	datum	status	schaal : 1:2000
NL.IMRO. 1901.Plassengebied-BP40	17-08-2012	concept	afmeting : A0
	06-03-2013	voorontwerp	bladnummer : 6
projectnummer	31-10-2014	ontwerp	aantal bladen : 8
190100.14743.00		vastgesteld	bestand : 0ZJC-BIJ

Rho ADVISEURS VOOR LEEFRUIMTE

postbus 150
3000 AD Rotterdam info@rho.nl
010-2018555 www.rho.nl

referte : mw ing M. Den Boer-Kolbeek
getekend : ing R. Durville

Bijlage 2 Notitie Verplaatsing bouwsteden

VERPLAATSING BOUWSTEDEN

IN HET PLASSENGEBIED

gemeente Bodegraven-Reeuwijk

31 oktober 2014

Rho
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

VERPLAATSING BOUWSTEDEN IN HET PLASSENGEBIED

gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Opdrachtnummer : 059500.15251.00
Datum : 31 oktober 2014
Auteurs : ir. R.J.van Leeuwen
mw. S.I. Sempinska MSc

Rho
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Kader	5
3.	De linten	6
4.	Verplaatsing Bouwsteden	24

1 Inleiding

In het Plassengebied doet zich de behoefte voor om bestaande woningen, zomerwoningen en recreatieverblijven te vernieuwen en te verplaatsen naar een andere
plaats op hun perceel. Het vigerende bestemmingsplan Plassen, Natuur- en Weidegebied biedt daartoe beperkte mogelijkheden: alleen binnen de bouwstede. Waar behoefte is aan een andere plaats ontstaat strijd met het bestemmingsplan. In een aantal gevallen heeft de gemeente na afweging van belangen en onder voorwaarden medewerking verleend. Om (te verwachten) nieuwe verzoeken te kunnen behandelen, is binnen de gemeente behoefte aan een toetsingskader. Deze notitie bevat het toetsingskader.

Het toetsingskader is gericht op de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het verplaatsen van woningen, zomerwoningen en recreatieverblijven op percelen in het Plassengebied en op daarbij in acht te nemen voorwaarden, en is te zien als en opmaat voor (en wellicht toekomstig onderdeel van) een beeldkwaliteitkader voor het Plassengebied, aan de hand waarvan ook andere ontwikkelingen, zoals bijgebouwen, tuin- en straatmeubilair, kunnen worden getoetst en geregisseerd. Het beeldkwaliteitkader kan op zijn beurt leiden tot regelingen in het bestemmingsplan en bijstelling van de Welstandsnota.

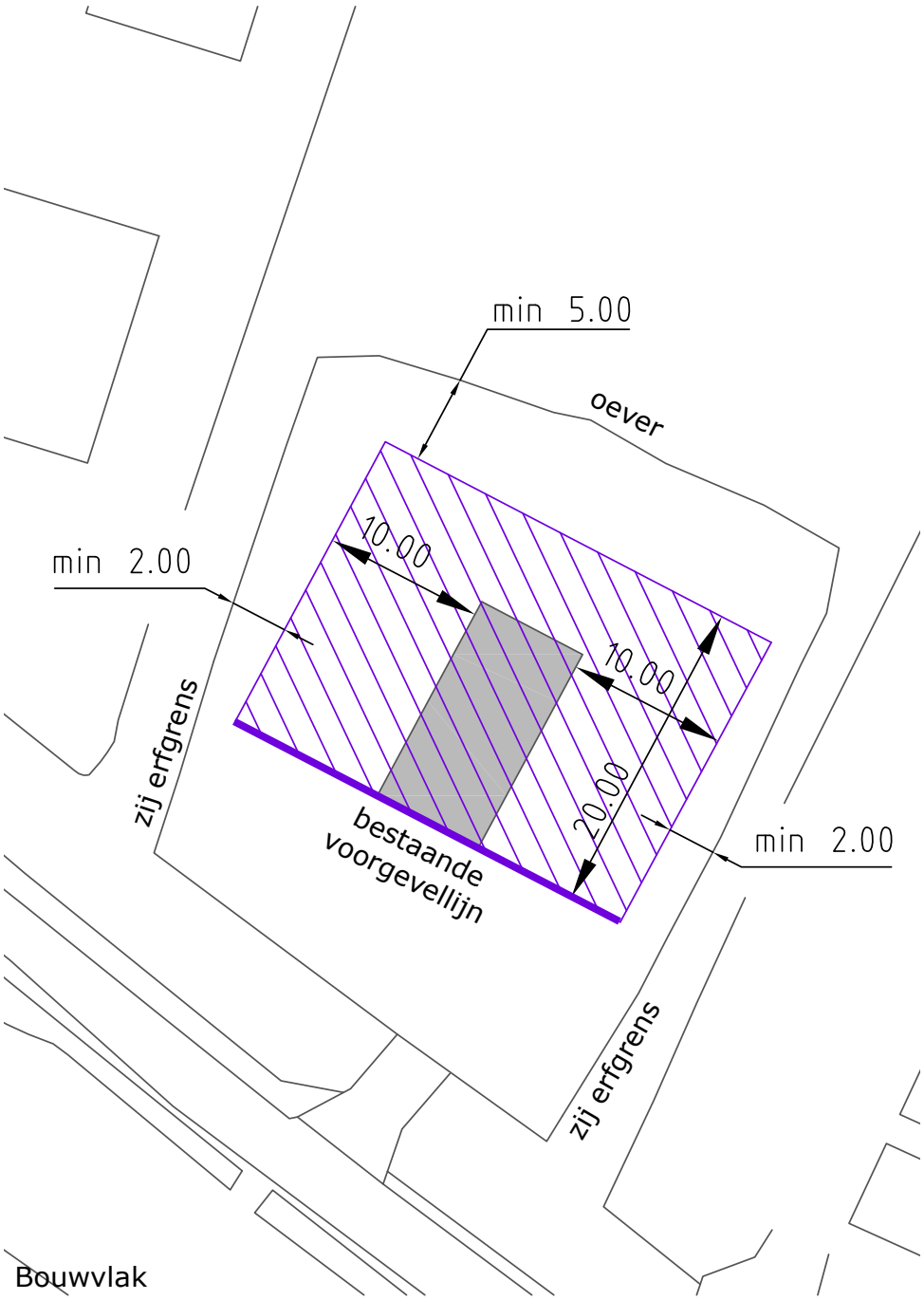

2 Kader

Bestemmingsplan en Gebiedsvisie Plassengebied

Basis voor het toetsingskader is het vigerende bestemmingsplan, waarvan een opvolger op stapel staat. Ter voorbereiding daarvan is de Gebiedsvisie Plassengebied opgesteld. Daarin wordt het bouwvlak (de ruimte waarbinnen mag worden gebouwd) gedefinieerd (zie bijlage).
Ook het volume van de woningen die daarop gebouwd mogen worden wordt aan maten gebonden:
maximaal 575 m³ voor woningen in de linten in de voorste plassen en maximaal 425 m³ voor woningen in de linten in de overige plassen. Per woning mag daar 15 m² bij gebouwd worden voor botenhuizen, bergkisten, vlonders, etc.
Als bestaande woningen groter zijn dan deze maxima, mag bij sloop maximaal 50% van het gesloopte aantal m³ teruggebouwd worden tot een maximum van 800 m³.
Voor zomerwoningen is een maximale inhoudsmaat opgenomen van 165 m3 en voor recreatieverblijven 70 m3.
Deze notitie sluit aan op de Gebiedsvisie, in die zin dat een regeling wordt gegeven voor bouwvlakken en bouwmogelijkheden zoals die in de Gebiedsvisie gedefinieerd zijn.

Wabo en Bor
Op grond van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo, van kracht oktober 2010) en het Besluit omgevingsrecht (Bor) zal een aantal vormen van bebouwing in de toekomst vergunningsvrij mogen worden opgericht. Dat heeft met name gevolgen voor de begrenzing van het bouwvlak, met het oog op open houden van zones daaromheen. In deze notitie worden de grenzen en afstanden zodanig bepaald en in regeling opgenomen dat deze openheid waar nodig wordt gewaarborgd.

3 De linten

De kwaliteit van de openbare ruimte in de linten heeft twee aspecten, die relevant zijn voor de verplaatsing van bouwsteden in het Plassengebied. Dat zijn:

- De herkenbaarheid van de ontstaanswijze van het landschap van het Plassengebied (en in het bijzonder de bebouwingslinten)
- De visuele hoedanigheden in de linten, bepaald door maten, materiaal, transparantie: de architectuur van de ruimte.

Ontstaanswijze
Van 1680 tot 1930 is het veenweideland rond de linten in het Reeuwijkse weggegraven ten behoeve van de turfwinning. Twaalf plassen representeren het oude veenweideland; negen linten zijn de restanten van vroegere ontginningsbases en wegen.

1850

1900

2000

Twee verkavelingsrichtingen bepalen het netwerk van linten: ongeveer noord-zuid en ongeveer oost-west. Als gevolg daarvan staan de linten ongeveer dwars op elkaar.

Afhankelijk van de rol die zij vervulden in het veenweidengebied zijn drie posities voor bebouwing ontstaan: 1. ontginningsbases, 2. achterkanten en 3. weilandstroken.

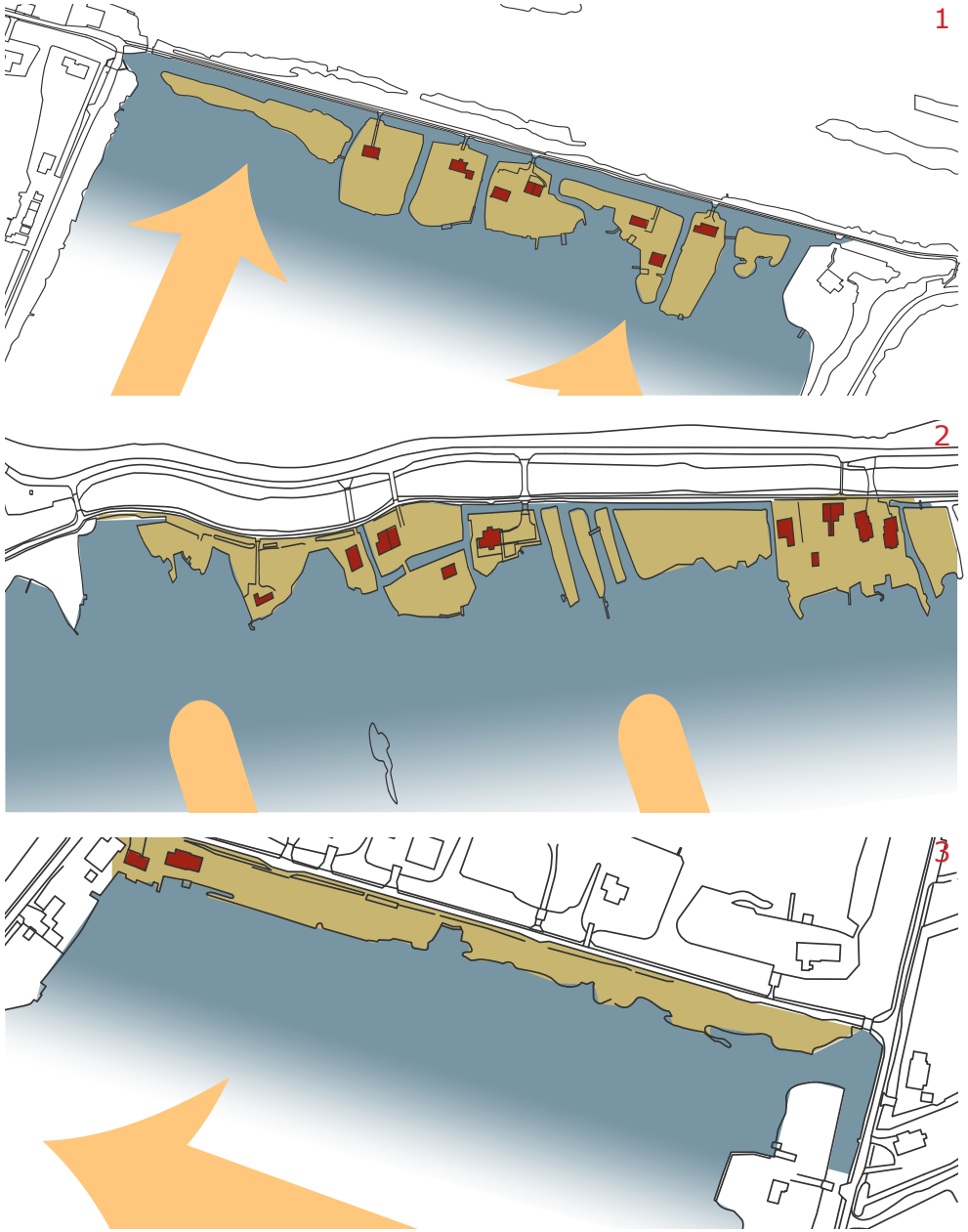

In de linten hebben zich twee grote transformaties voorgedaan. De eerste is de verstedelijking: de landbouwfunctie van de bebouwing is geheel vervangen door de woon- of recreatiefunctie. De oude gebouwen zijn verbouwd; nieuwe zijn opgericht, en recreatieverblijven van verschillende aard en omvang zijn aan de plassen geplaatst. De ‘mix’ verschilt per lint. Aan deze transformatie is ook een maatschappelijk omvorming gepaard gegaan: de vroegere armoe is vervangen door welvaart.

De tweede transformatie heeft te maken met de beplanting. In het begin van de vorige eeuw was het plassengebied grotendeels open: beplanting was schaars. Tegenwoordig zijn de linten weelderig begroeid; ook de uitbundige rietgroei leidt ertoe dat vergezichten schaars zijn.

De plassen zijn, als gevolg van deze twee transformaties, vanaf de openbare ruimte van de wegen uit zicht geraakt: slechts op enkele plekken is meer dan een glimp ervan op te vangen. Binnen de linten laten uitsluitende tuinen en dwarssloten - de restanten van de oorspronkelijke verkavelingssloten - nog iets van de plassen zien.

Omgekeerd is vanaf de plassen, die openbaar toegankelijk zijn, de achterzijde van de bebouwing zichtbaar: gebouwen in een overwegend groen decor. De aanwezigheid van kleine eilandjes heeft invloed op de zichtbaarheid: zij vormen 'voorzetstukken' in de openbare ruimte op het water, die de oeverbebouwing weer deels aan het oog onttrekken.

Ruimtelijke opbouw
Op de Korssendijk na zijn alle profielen in de linten in het plassengebied asymmetrisch: een wetering met een weg op één van de oevers. De asymmetrie komt tot uitdrukking in de wijze waarop de voortuinen zijn ingericht: grenzend aan de wegzijde zijn er meestal duidelijke erfafscheidingen (hagen, hekken), grenzend aan de wetering zijn de voortuinen veelal open.
Waar bebouwing is, staat meestal geen beplanting langs de weg. Afhankelijk van de verkavelingsrichting staat de bebouwing aan de oorspronkelijke ontginningsbasis, op de oorspronkelijke achterkanten van de voormalige veenweiden, of op een strook weiland die is gespaard.

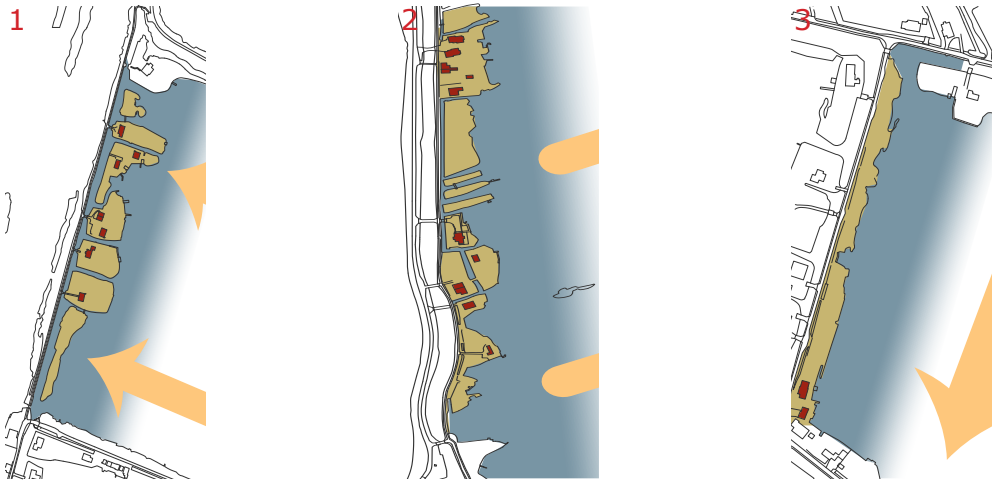

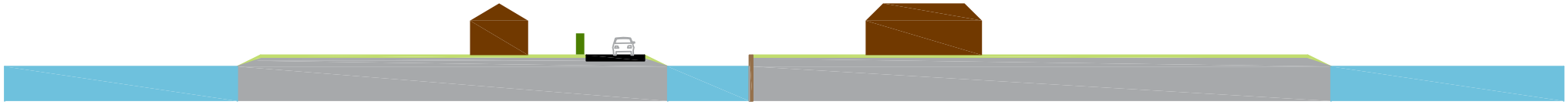

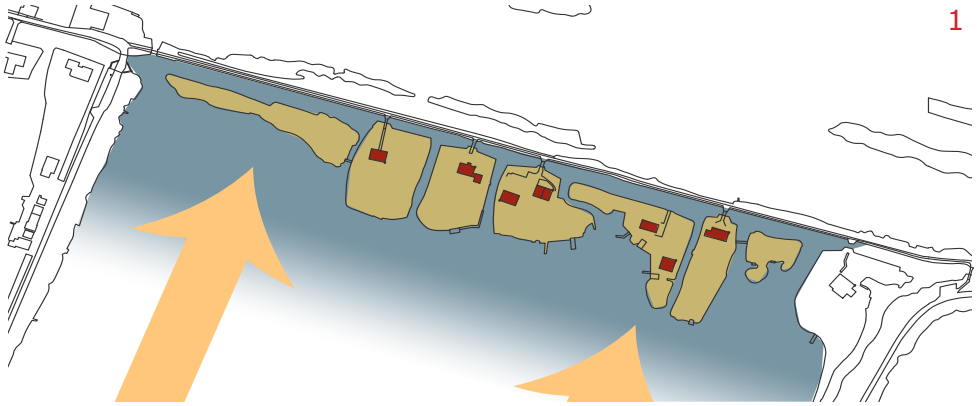

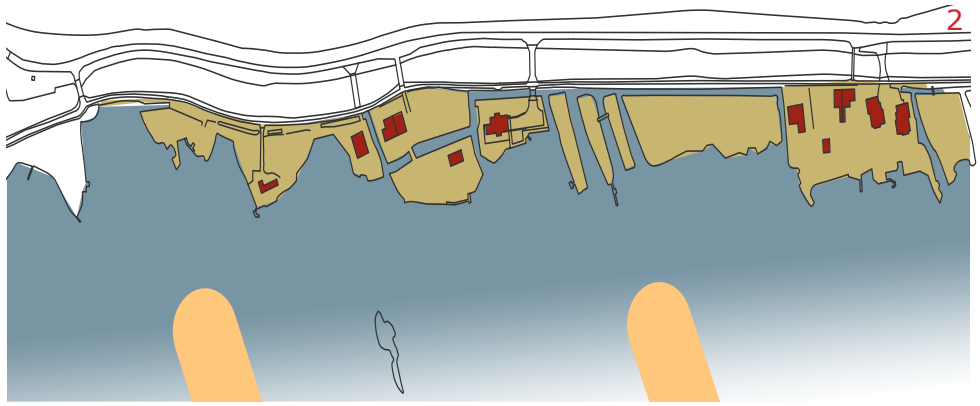

Aan de ontginningsbases bevindt de bebouwing zich op de ‘koppen’ van de vroegere veenweiden. Boerderijen en kleine arbeiderswoningen vormen de eerste generatie van gebouwen, die later is aangevuld met burgerwoningen. De kavelbreedte weerspiegelt de oorspronkelijk breedte van de veenweidenkavels. De richting van de verkaveling is vaak nog terug te zien in de oriëntatie van de bebouwing. Aan de plaszijde is de diepte van de kavels variabel.

Aan de achterkanten van de voormalige veenweidenkavels zijn de kavels zijn relatief klein en alle ongeveer even diep. De gebouwen zijn klein; boerderijen ontbreken.
Zowel aan de koppen, als aan de achterzijde van de voormalige veenweidenkavels komt de hoek, waaronder de verkavelingsrichting op de richting van weg en wetering stond, soms nog tot uitdrukking in de hoek die de bebouwing met de wegrichting maakt.

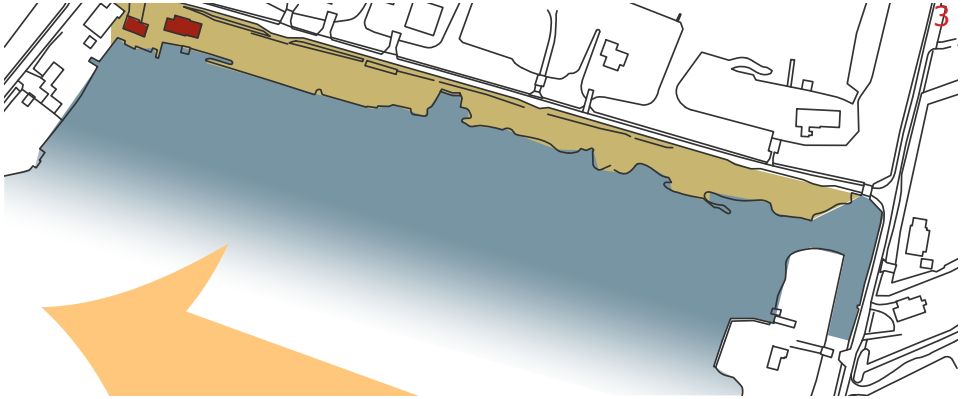

Op stroken gespaard weiland, aan de weg, ontbreken boerderijen, en zijn de gebouwen klein. De kaveldiepten zijn ongeveer gelijk: de oude veenweidesloot vormt vaak de achterkant. De gebouwen staan evenwijdig aan de weg.

Met deze 'bouwstenen' (wetering, weg, drie posities in de veenweideverkaveling) zijn linten opgebouwd waarvan er geen twee hetzelfde zijn. Zij worden hier achtereenvolgens gepresenteerd.

Oudeweg
Het profiel van de Oudeweg is asymmetrisch: de weg ligt op de zuidoever van de voormalige wetering tussen twee veenweideblokken, waarin de kavelrichting vrijwel zuid-noord was.
Het lint is ijl en biedt op veel plaatsen zicht op de plas.
Aan de noordzijde van de wetering stond de bebouwing van de ontginningsbasis van de polder De Broekvelden. Een deel van deze polder is verveend en daartoe in blokken gedeeld.
Het driehoekige blok de Sloene (gemeente Sluipwijk) is daarbij gescheiden van de veenderij De Broekvelden en Vettebroek (gemeente Zwammerdam), die na de vervening nog eens is gebruikt als zandwinplas. De bebouwing van De Broekvelden en Vettebroek is verdwenen; aan de oever van de Sloene staat nog bebouwing: forse volumes op relatief kleine kavels.
Aan de zuidzijde van de Oudeweg staat bebouwing op de oude achterkanten van de veenweiden van de Ravenberg Plas: overwegend kleine volumes op kleine kavels met weinig variatie in diepte.

Lecksdijk
De Lecksdijk heeft een asymmetrisch profiel: de weg ligt op de westoever van de voormalige wetering tussen de voormalige polders Vettebroek en Vogelenzang, en de polder Gravenkoop. Aan de oostzijde van de wetering staat de bebouwing van de 's-Gravenkoop Plas op de koppen van de voormalige veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting west-oost was. Het zijn forse volumes op kavels met een variabele diepte. Het lint is tamelijk ijl, en biedt door dwarssloten op veel plaatsen zicht op de plas. Aan de westzijde, vrijwel aan de weg, staat bebouwing op de oude achterkant van de veenweiden van de Klein Vogelenzang Plas, waarvan de verkavelingsrichting west-oost was. Het lint is hier relatief ijl, en biedt op veel plaatsen zicht op de plas.

Zoetendijk
Het profiel van de Zoetendijk is asymmetrisch: de weg ligt op de westoever van de voormalige wetering tussen de polders Ravensberg en 's-Gravenbroek (waarin de verkavelingsrichting overwegend noord-zuid was), en de polder Vogelenzang, waarin de verkavelingsrichting west-oost was. De oostzijde heeft bebouwing, de westzijde niet.
Aan de oostzijde van de wetering staat bebouwing aan de Klein en Goort vogelenzang Plassen op de koppen van de vroegere veenweiden: volumes van uiteenlopende maat op kavels met variabele diepte. Het lint is relatief dicht, maar biedt door dwarssloten op veel plaatsen zicht op de plas.
Aan de westzijde staat geen bebouwing: de bebouwing bij de kruising met de 's-Gravenbroekse weg hoort bij deze weg. Aan deze zijde is op veel plaatsen zicht op de plas.

’s-Gravenbroekse weg
Het profiel van de ’s-Gravenbroekse weg is asymmetrisch: de weg ligt op de zuidoever van de voormalige wetering tussen de polders Ravensberg en ’s-Gravenbroek. In beide polders was de verkavelingsrichting noord-zuid; de ‘s-Gravenbroekse weg (oorspronkelijk: dijk) was ontginningsbasis voor beide polders. Aan de noordzijde van de wetering staat de bebouwing aan de Ravenberg Plas op de koppen van de vroegere veenweiden. Het zijn relatief grote kavels, met een variabele diepte. De bebouwing omvat boerderijen en alle soorten burgerwoningen, van klein tot groot. Op sommige kavels zijn ‘minidorpjes’ gebouwd, zoals bij Sluipwijk (Ravensbergse weg). Het lint is dicht, en biedt door dwarssloten slechts op een klein aantal plaatsen zicht op de plas.
Aan de zuidzijde van de weg staat de bebouwing op de koppen van de voormalige veenweiden; iets kleinere kavels dan aan de noordzijde, met ongeveer dezelfde ‘mix’ van typen bebouwing. Het lint is hier iets ijler dan aan de noordzijde, en biedt op veel plaatsen zicht op de plas.

Nieuwebroeksedijk
De Nieuwebroeksedijk heeft een asymmetrisch profiel: de weg ligt op de zuidoever van de voormalige wetering tussen de voormalige polders Gravenkoop en Nieuwebroek.
Aan de zuidzijde van de wetering staat de bebouwing van de Nieuwenbroek Plas op de koppen van de voormalige veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting noord-zuid was. Het zijn volumes van uiteenlopend formaat, op kavels met een variabele diepte. Het lint is ijl, en biedt op veel plaatsen zicht op de plas. Aan de noordzijde staat geen bebouwing; de verkavelingsrichting van de polder Gravenkoop was oost-west, langs de wetering is alleen een smalle strook voormalig weiland blijven staan. Aan deze zijde is op veel plaatsen zicht op de plas.

Ree
De Ree bestaat uit drie secties: het deel tussen 's-Gravenbroek en Elfhoeven, het deel tussen 's-Gravenbroek en Klein elfhoeven en Vrijhoef, en het deel tussen Groot Vogelenzang en Nieuwenbroek.

Tussen 's-Gravenbroek en Elfhoeven
De Ree heeft hier een asymmetrisch profiel: de weg (een voetpad) ligt op de zuidoever van de voormalige wetering tussen de voormalige polders 's-Gravenbroek en Elfhoven.
Aan de noordzijde van de wetering staat de bebouwing aan de 's-Gravenbroek Plas op de achterzijden van de voormalige veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting noord-zuid was. Het zijn klein volumes op kleine kavels. Het lint is - voornamelijk door beplanting - dicht, en biedt door dwarssloten slechts op een klein aantal plaatsen zicht op de plas.
Aan de zuidzijde staat geen bebouwing; de Groene Ree heeft daar het karakter van een moerasbos. Daardoor is vrijwel geen zicht op de plas.

Tussen 's-Gravenbroek en Klein elfhoeven en Vrijhoef
De Ree heeft hier een asymmetrisch profiel: de weg ligt op de zuidoever van de voormalige wetering tussen de voormalige polders 's-Gravenbroek en Nieuwenbroek, waarin de plassen Klein Elfhoeven en Vrijhoef gegraven zijn.
Aan de noordzijde van de wetering staat de bebouwing aan de 's-Gravenbroek Plas op de achterzijden van de voormalige veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting noord-zuid was. Het zijn volumes van verschillend formaat op kavels met een variabele diepte. Het lint is ijl, en biedt door dwarssloten op een aantal plaatsen zicht op de plas.
Aan de zuidzijde staat bebouwing op de koppen van de voormalige veenweiden van de Klein Elfhoeven en de Vrijhoef Plas, waarvan de verkavelingsrichting noord-zuid was. Het zijn volumes van uiteenlopend formaat, op kavels met een variabele diepte. Het lint is ijl, maar biedt door dwarssloten slechts op een klein aantal plaatsen zicht op de plas.

Tussen Groot Vogelenzang en Nieuwenbroek
De Ree heeft hier een asymmetrisch profiel: de weg ligt op de zuidoever van de voormalige wetering tussen de voormalige polders Groot Vogelenzang en Nieuwenbroek. Aan de zuidzijde van de wetering staat de bebouwing aan de Nieuwenbroek Plas op de koppen van de voormalige veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting noord-zuid was. Het zijn volumes van verschillend formaat op kavels met een variabele diepte. Het lint is ijl, en biedt door dwarssloten op een klein plaatsen zicht op de plas.
Aan de noordzijde staat vrijwel geen bebouwing; de verkavelingsrichting van de polder Groot Vogelenzang was oost-west, langs de wetering is alleen een smalle strook voormalig weiland blijven staan. Het lint biedt op veel plaatsen zicht op de plas.

Korssendijk
De Korssendijk heeft als enig lint in het Plassengebied een symmetrisch profiel. De dijk ligt tussen de voormalige polders Elfhoeven en Nieuwenbroek, waarin de plas Klein Elfhoeven gegraven is . In beide polders was de verkavelingsrichting noord-zuid; ter weerszijden van de weg zijn salle stroken voormalig veenweideland blijven staan.
De bebouwing staat langs de zuidzijde van de Korssendijk. Het zijn overwegend kleine volumes op ondiepe kavels met een gelijke diepte. Het lint is dicht, en biedt vrijwel geen zicht op de plas.

Platteweg

De Platteweg heeft een asymmetrisch profiel: de weg ligt op de zuidoever van de wetering, en de polder ten zuiden van de Platteweg is niet verveend. De Platteweg bestaat uit twee secties: het deel aan de Elfhoeven Plas en een deel aan de Klein Elfhoeven Plas.

Aan de Elfhoeven Plas

De bebouwing aan de Elfhoeven Plas staat aan de noordzijde van de wetering op de koppen van de vroegere veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting overwegend noord-zuid was. Het zijn relatief grote kavels, met een variabele diepte. De bebouwing omvat boerderijen en alle soorten burgerwoningen, van klein tot groot. Op sommige kavels zijn recreatieve‘minidorpjes’ gebouwd. Het lint is dicht, en biedt door dwarssloten slechts op een klein aantal plaatsen zicht op de plas.

Aan de Klein Elfhoeven Plas

De bebouwing aan de Klein Elfhoeven Plas staat aan de noordzijde van de wetering op de koppen van de vroegere veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting overwegend noord-zuid was. Het zijn relatief kleine kavels, met een ongeveer gelijke diepte. Het lint is ijl, en biedt door dwarssloten op een aantal plaatsen zicht op de plas.

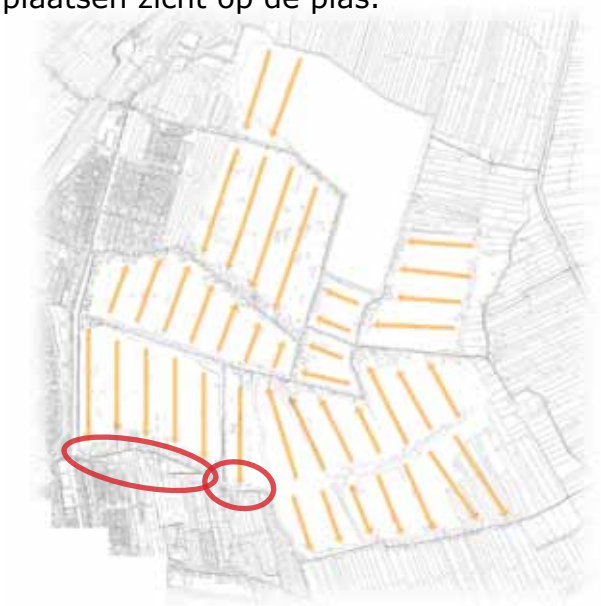

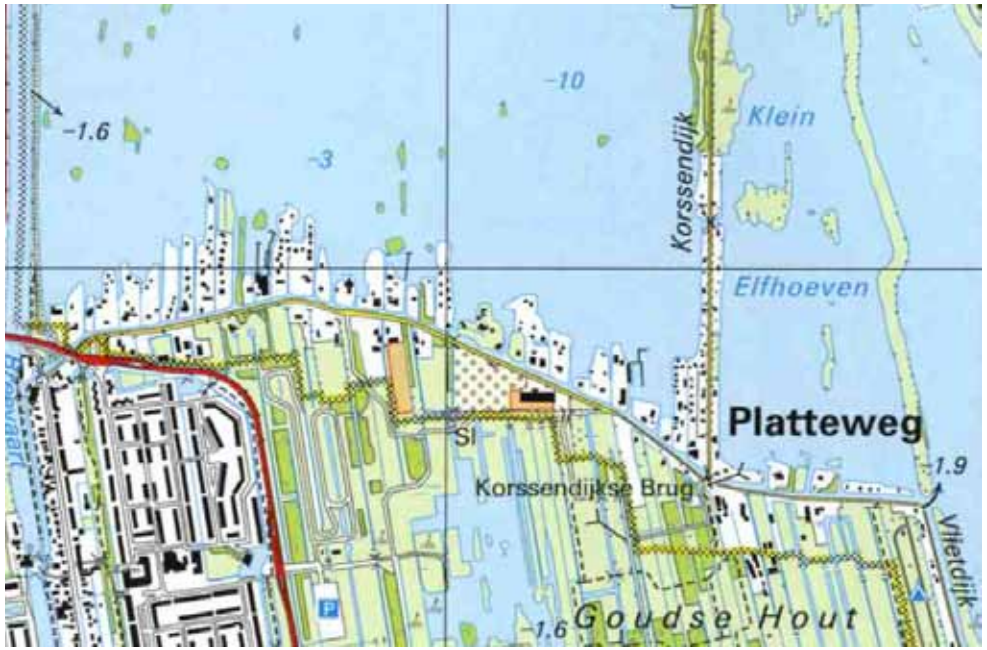

Twaalfmorgen
De Twaalfmorgen heeft een asymmetrisch profiel: de weg ligt op de zuidoever van de wetering, en de polder ten zuiden van de Twaalfmorgen is niet verveend.
De bebouwing aan de vrijhoef Plas en de Nieuwenbroek Plas staat aan de noordzijde van de wetering op de koppen van de vroegere veenweiden, waarvan de verkavelingsrichting overwegend noord-zuid was. Het zijn relatief grote kavels, met een variabele diepte. De bebouwing omvat boerderijen en burgerwoningen, van klein tot groot. Het lint is ijl, maar biedt door dwarssloten slechts op een klein aantal plaatsen zicht op de plas.

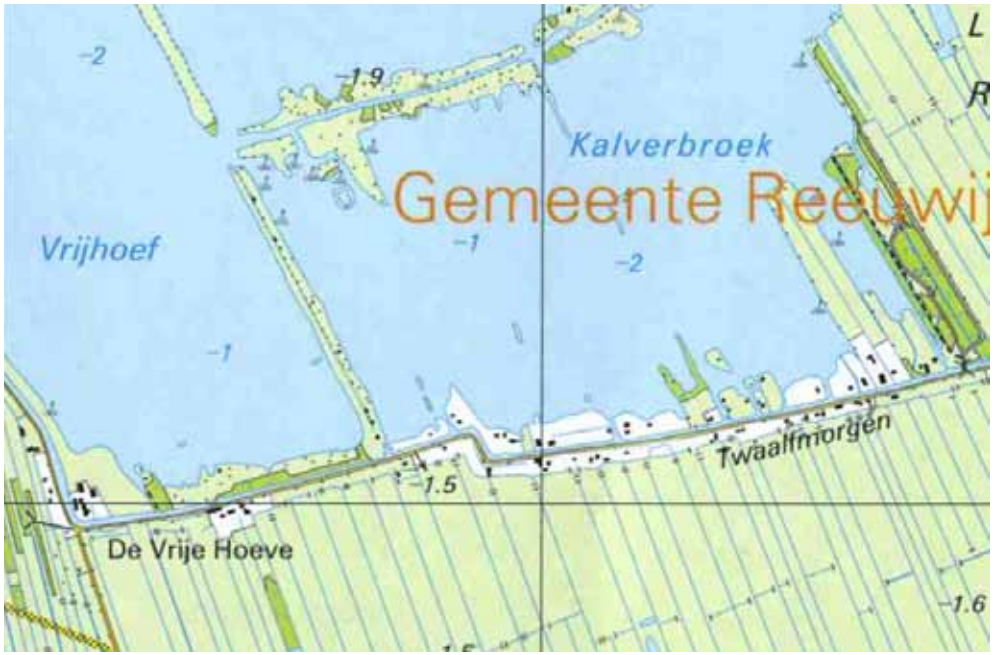

4 Verplaatsing bouwsteden

Opgave en uitgangspunten
De opgave heeft betrekking op verplaatsing van woningen, zomerwoningen en recreatieverblijven over een zo grote afstand (binnen het eigen perceel), dat deze binnen het op het bestemmingsplan getekende bouwvlak niet plaats kan vinden. Omdat de positionering van het bouwvlak is vastgelegd, komt dit neer op de verplaatsing van het bouwvlak. Daarbij zijn twee richtingen denkbaar: voor- en achteruit, en opzij.

Vooruit betekent: naar de openbare ruimte van de weg toe. Dit heeft gevolgen voor de ruimte in het profiel van de linten. Omdat deze - wat de bebouwing betreft - wordt bepaald door de voorgevellijnen van gebouwen in de omgeving, wordt de regeling verbonden aan de ligging van deze gevellijnen.
Uitgangspunt is dat de ruimte in het profiel niet teveel verkleind wordt.

Achteruit betekent: naar de openbare ruimte van de plas toe. Dit heeft gevolgen voor de beleving van de ruimte van de plas, die bepaald wordt door het 'decor', dat in de huidige situatie voornamelijk groen is.
Uitgangspunt is dat het groene decor niet teveel gedomineerd gaat worden door bebouwing.
De regeling omvat bepalingen ten aanzien van de afstand tot de plas, en ten aanzien van het uiterlijk van de bebouwing (welstand).

Opzij betekent: naar de erfgrens. Dit heeft gevolgen voor het doorzicht naar de plas en voor het beeld van dichtheid in het lint.

Doorzicht ligt over tuinen of over dwarssloten. Bij dwarssloten draagt een groene oever bij aan de kwaliteit van het doorzicht.
Uitgangspunt is dat gebouwen het doorzicht niet teveel mogen belemmeren, en dat de kwaliteit van het doorzicht in stand blijft.

Dichtheid heeft te maken met onderlinge nabijheid van gebouwen.
Uitgangspunt is dat gebouwen niet te dicht bij elkaar mogen komen.
De regeling omvat bepalingen over de afstand tussen gebouwen enerzijds en erfgrenzen en dwarssloten anderzijds, en tussen gebouwen onderling.

In sommige linten staan de gebouwen onder een andere hoek dan haaks op de weg; dit heeft te maken met de verkavelingsrichting van het oorspronkelijke veenweidenland, en maakt de ontstaanswijze van het lint zichtbaar.
Uitgangspunt is dat dit 'geheugen' van het landschap in stand blijft.

Gebouwen en doorzicht over dwarssloten

Uiterlijk van de bebouwing

Gebouwen dichtheid

Ruimte in het profiel en gebouwen
onder een andere hoek dan haaks op de weg

Regeling
Er zijn twaalf regels generieke regels: gelijkelijk van toepassing op alle linten. Daarnaast zijn een aantal regels specifiek: verschillend per lint.

(1) Verplaatsingsmogelijkheden worden niet gegeven voor monumenten en bouwwerken die zijn opgenomen in het Monumenten Inventarisatie Project (MIP).

(2) Verplaatsing van een gebouw dat onder een andere hoek dan haaks op de weg staat, waarbij deze hoek de verkavelingsrichting van het vroegere veenweidelandschap weerspiegelt, kan alleen plaatsvinden onder de voorwaarde dat de nieuwbouw onder dezelfde hoek wordt gesitueerd.

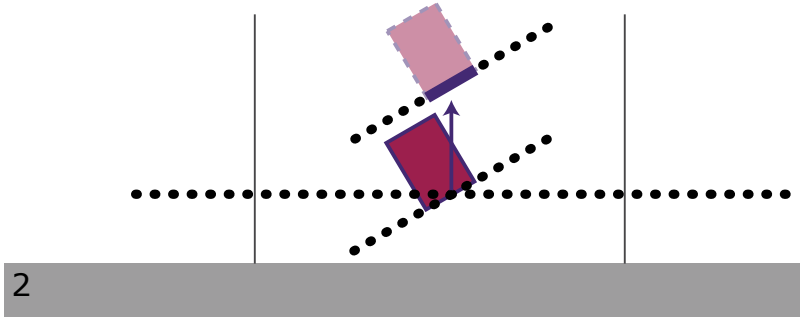

(3) Het bouwvlak mag naar voren verplaatst worden tot aan de (doortrekking van de) voorgevellijn van de naastgelegen woning, zomerwoning of recreatieverblijf. Wanneer er twee buurwoningen, -zomerwoningen of -recreatieverblijven zijn, mag de voorgevellijn naar voren tot de (doortrekking van de) voorgevellijn van de woning, zomerwoning of recreatieverblijf die het verst van de weg ligt. Wanneer de maatgevende voorgevellijn van de naastgelegen woning, zomerwoning of recreatieverblijf schuin op de weg staat, mag de voorgevellijn naar voren tot de gemiddelde afstand tot de weg. Daarbij geldt dat de minimale bebouwingsvrije zone van 5 m (tov van weg of water) aan de voorzijde van de woning moet worden aangehouden

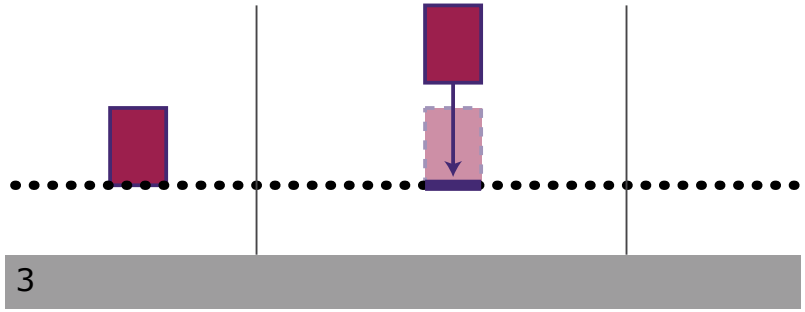

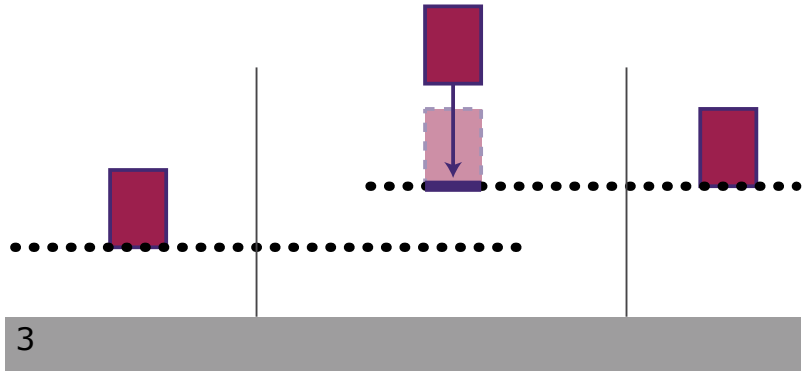

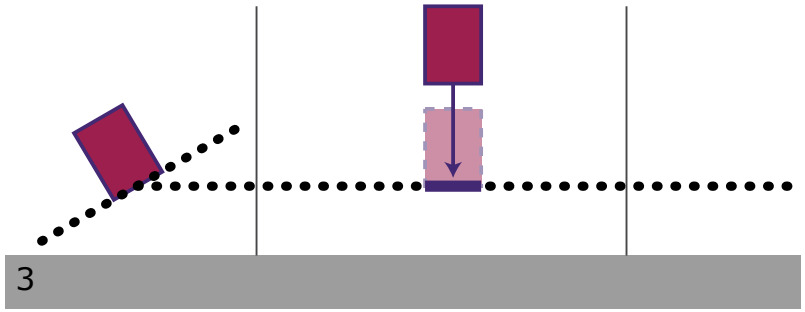

(4) Woningen naar achteren plaatsen is mogelijk, mits er over de gehele lengte van het perceel aan de achterzijde daarvan minimaal 3/4 onbebouwd blijft. Verder dient de voorgevel van de te verplaatsen woning niet verder te worden verplaatst dan de voorgevelrooilijn van één van de aangrenzende percelen.

(5) Het bouwvlak mag naar opzij verplaatst worden tot een afstand van 4,5 m van de erfgrens. Dat heeft tot gevolg dat vergunningvrije aanbouwen (tot 2,5 m uit de zijgevel) 2 m tot de erfgrens vrijhouden.

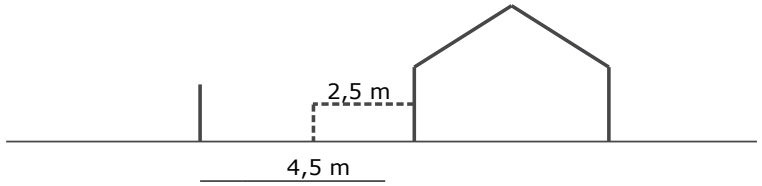

(6) Waar dwarssloten op de erfgrens liggen mag het bouwvlak naar opzij verplaatst worden tot een afstand van 4,5 m van de slootkant. De dwarssloten dienen in het bestemmingsplan met de bestemming water vastgelegd te worden. Hierdoor wordt doorzicht geborgd. Deze regel is nodig om te voorkomen dat, wanneer de erfgrens in het midden van de sloot ligt, bebouwing de sloot te dicht kan naderen of zelfs erin geplaatst kan worden.

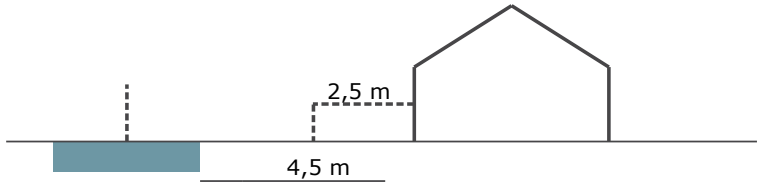

(7) Waar gebouwen vanaf de plas zichtbaar zijn, gelden specifieke regels ten aanzien van materialisering en kleur. De paragraaf op pagina 35 - over Welstand - gaat daar op in.

(8) De afstand tussen bouwvlakken onderling heeft betrekking op de ijlheid van het lint. De toelaatbare afstand wordt bepaald door de afstanden in de huidige situatie te meten en het gemiddelde daarvan maatgevend te maken. Wanneer de op grond hiervan vereiste afstand tussen de bouwvlakken onderling groter is dan de afstand, die vanuit de generieke regeling met betrekking tot de afstand tot erfgrens of dwarssloot vereist zou zijn, prevaleert het vereiste van de afstand tussen de bouwvlakken.

(9) De afstand tot het water van de achterliggende plas is bepalend voor de dominantie door bebouwing van het beeld vanaf de plas. De afstand wordt in beginsel bepaald door een maat die ruimte laat voor tuinbeplanting tussen huis en plas; dat is een maat van 12 m. Waar die maat geen mogelijkheden schept, èn toename van bebouwing geen onevenredige afbreuk doet aan het beeld vanaf de plas, wordt de afstand lager gesteld: 8 m.

Dat betekent dat waar de omvang van de kavel zo gering is dat aan dit vereiste niet kan worden voldaan, geen mogelijkheden worden gegeven voor verplaatsing van het bouwvlak.

(10) Met het verplaatsen van zomerwoningen en recreatieverblijven mogen geen extra ontsluitingen worden toegevoegd

(11) Zomerwoningen of recreatieverblijven mogen uitsluitend achter op het erf worden toegevoegd. (Hoofd)woningen dienen te allen tijde geörienteerd te zijn op de straat.

(12) Uitsluitend woningen mogen worden verplaatst op het perceel. Het is niet de bedoeling dat binnen een eiland/landtong met meerdere zelfstandige zomerwoningen alle woningen aan de plas komen te staan.

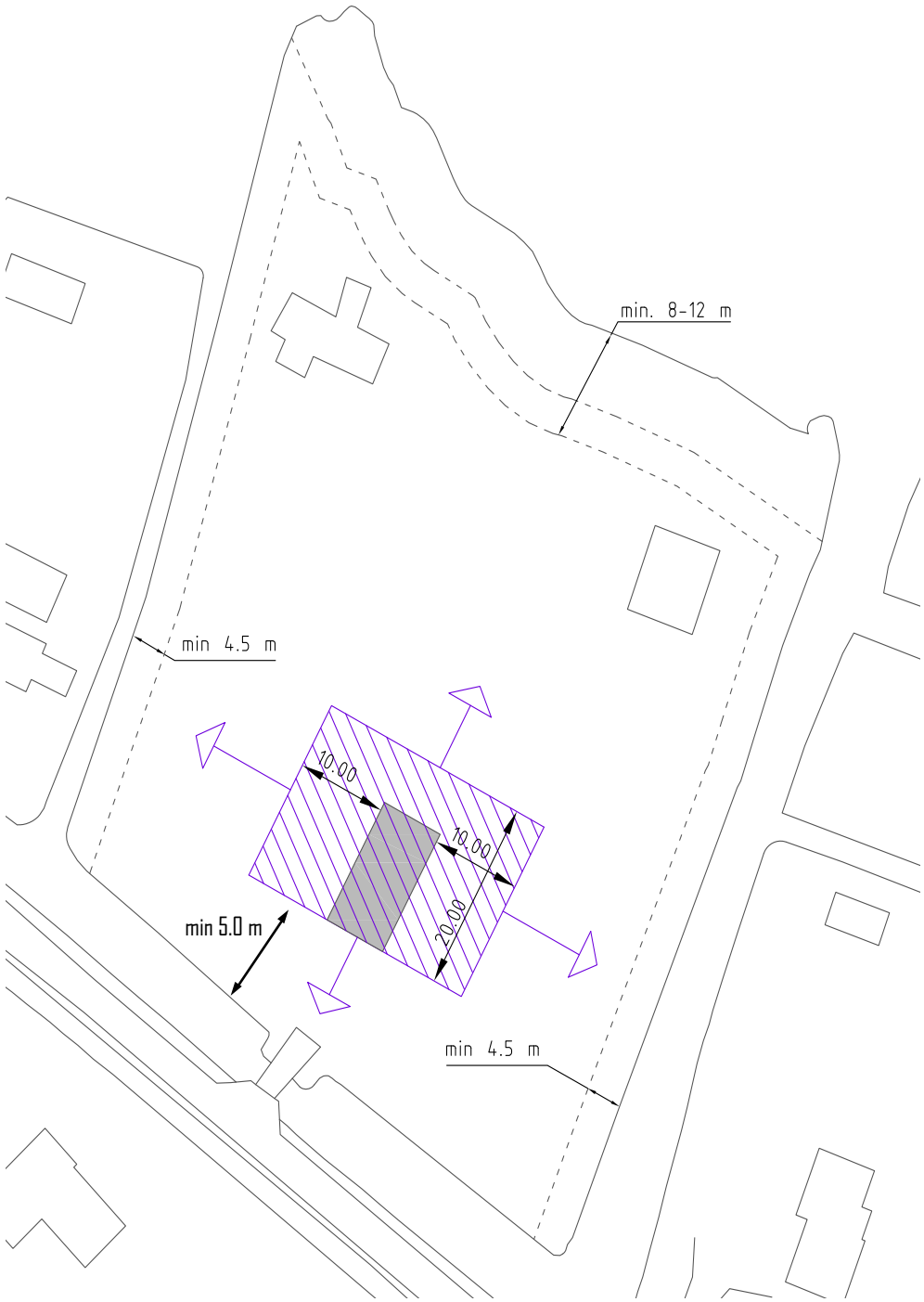

De specifieke regels voor de linten zijn:

Oudeweg

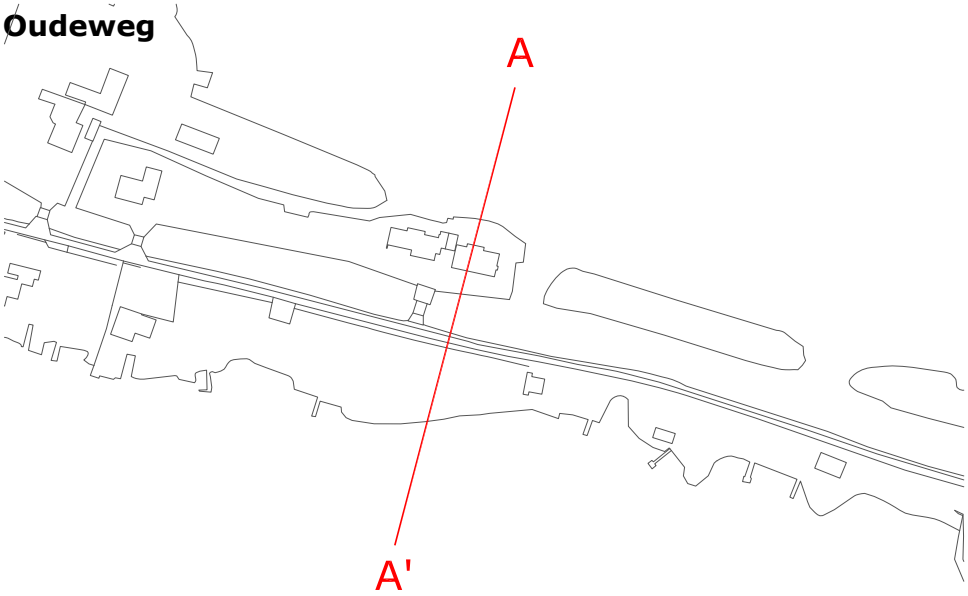

plas - ontginningsbasis klein - wetering - weg - achterkant klein - plas

Het lint is ijl en biedt op veel plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat bebouwing in forse volumes op relatief kleine koppen van voormalige veenweiden. Aan de zuidzijde staan overwegend kleine volumes op kleine achterkanten van de voormalige veenweiden, met weinig variatie in diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 20 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Lecksdijk

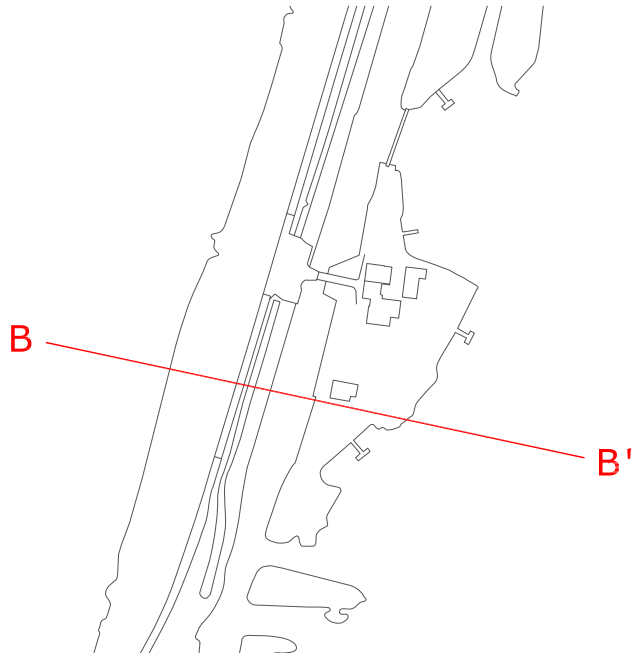

plas - achterkant middel - weg - wetering - ontginningsbasis variabel -plas

Het lint is ijl en biedt op veel plaatsen zicht op de plassen. Aan de westzijde staat weinig bebouwing op kavels op achterkanten van de voormalige veenweiden, van gemiddelde omvang en met weinig variatie in diepte. Aan de oostzijde staat bebouwing in forse volumes op koppen van voormalige veenweiden met een variabele diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 40 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Zoetendijk

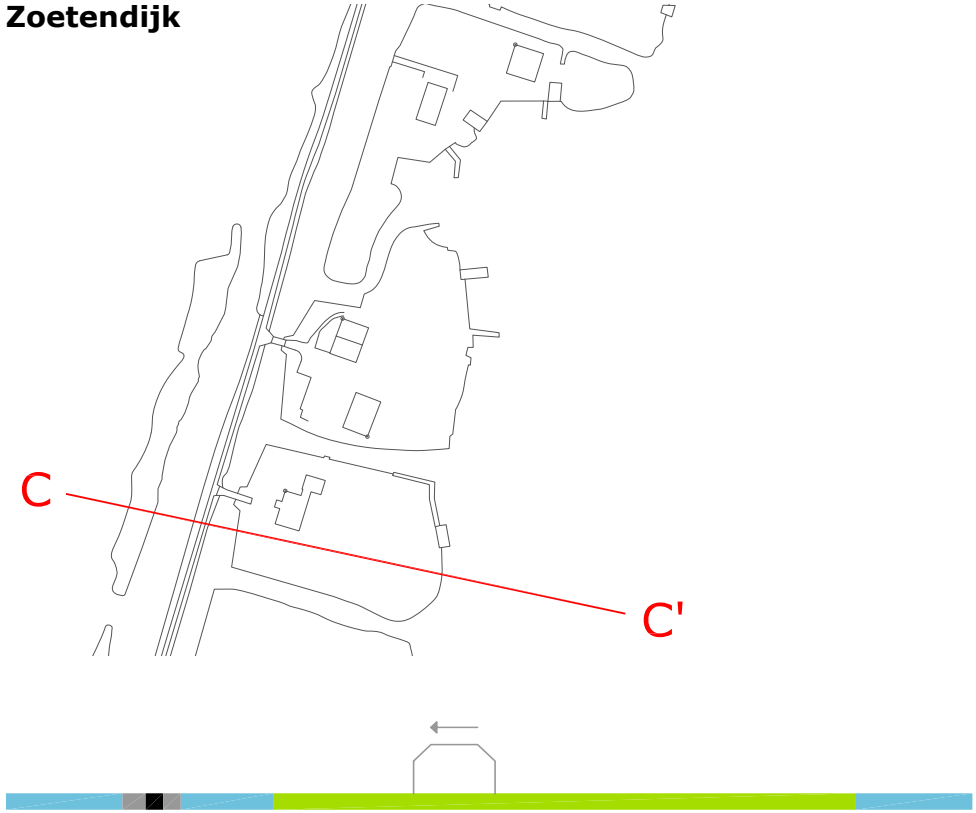

plas - weg - wetering - ontginningsbasis variabel - plas

Het lint is aan de oostzijde relatief dicht, maar biedt door dwarssloten op veel plaatsen zicht op de plassen. Aan de westzijde staat geen bebouwing. Aan de oostzijde staat bebouwing in forse volumes op koppen van voormalige veenweiden met een variabele diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 20 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

’s-Gravenbroekseweg

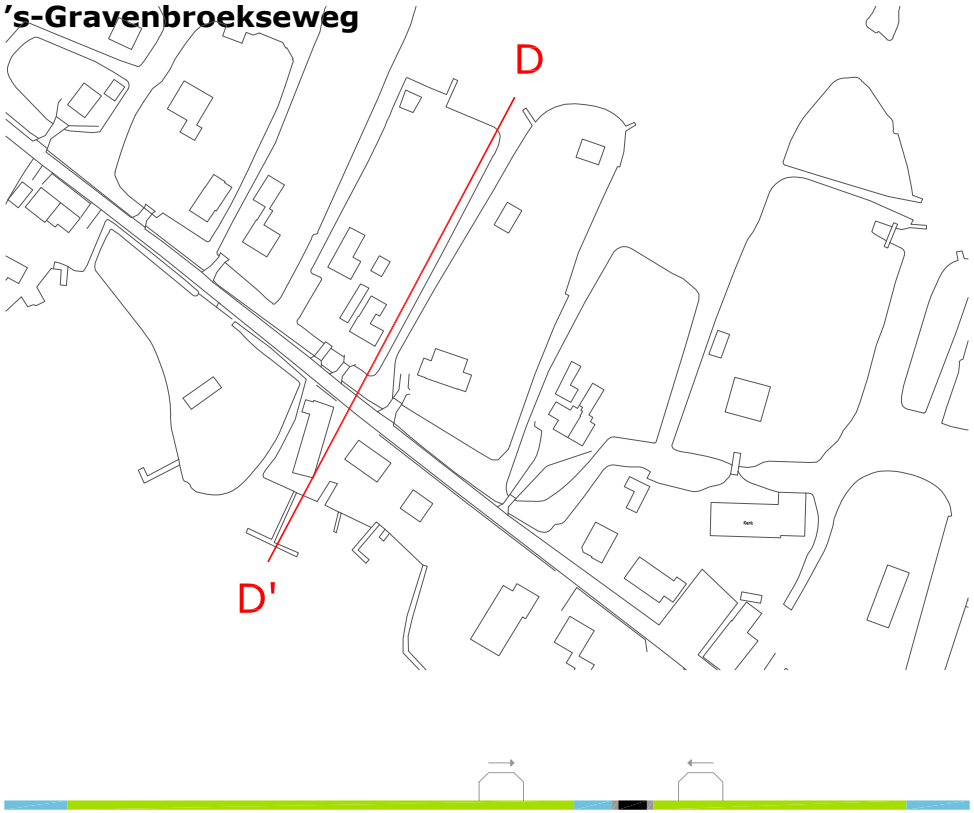

plas – ontginningbasis variabel - wetering - weg - ontginningsbasis variabel - plas

Het lint is dicht en biedt op een beperkt aantal plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op de koppen van de voormalige veenweiden, op kavels met een grote variatie in diepte. Aan de zuidzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op koppen van voormalige veenweiden met minder variatie in diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 0 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Nieuwenbroeksedijk

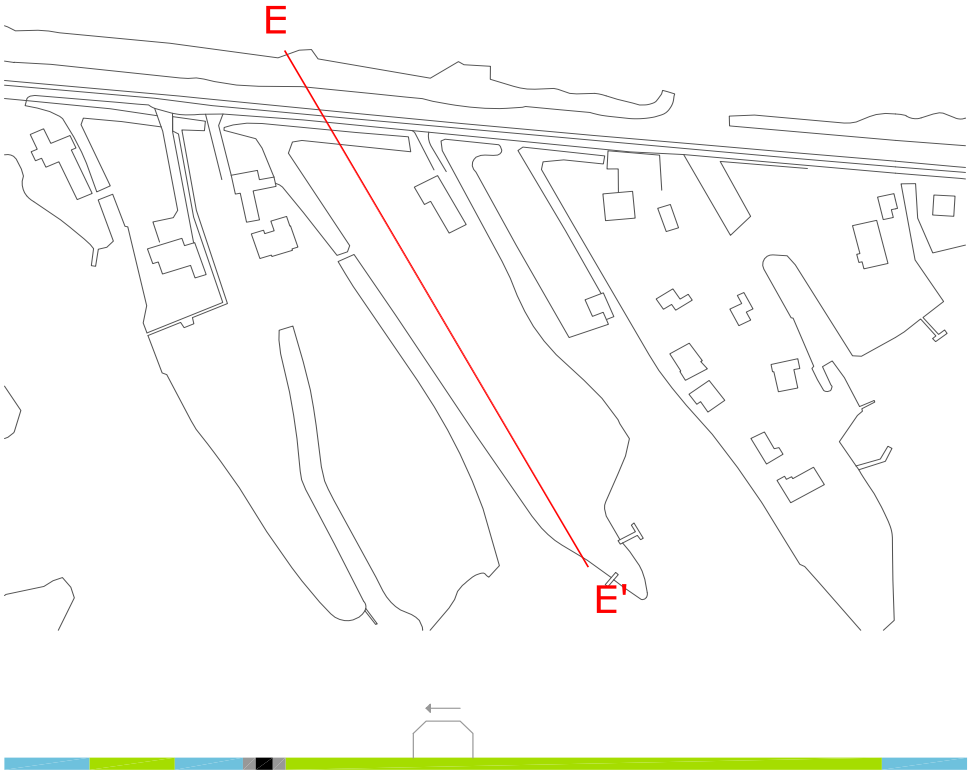

plas – legakker - wetering - weg - ontginningsbasis variabel - plas

Het lint is ijl en biedt op veel plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat geen bebouwing. Aan de zuidzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op koppen van voormalige veenweiden met een grote variatie in diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 20 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Ree
Tussen 's-Gravenbroek en Elfhoeven

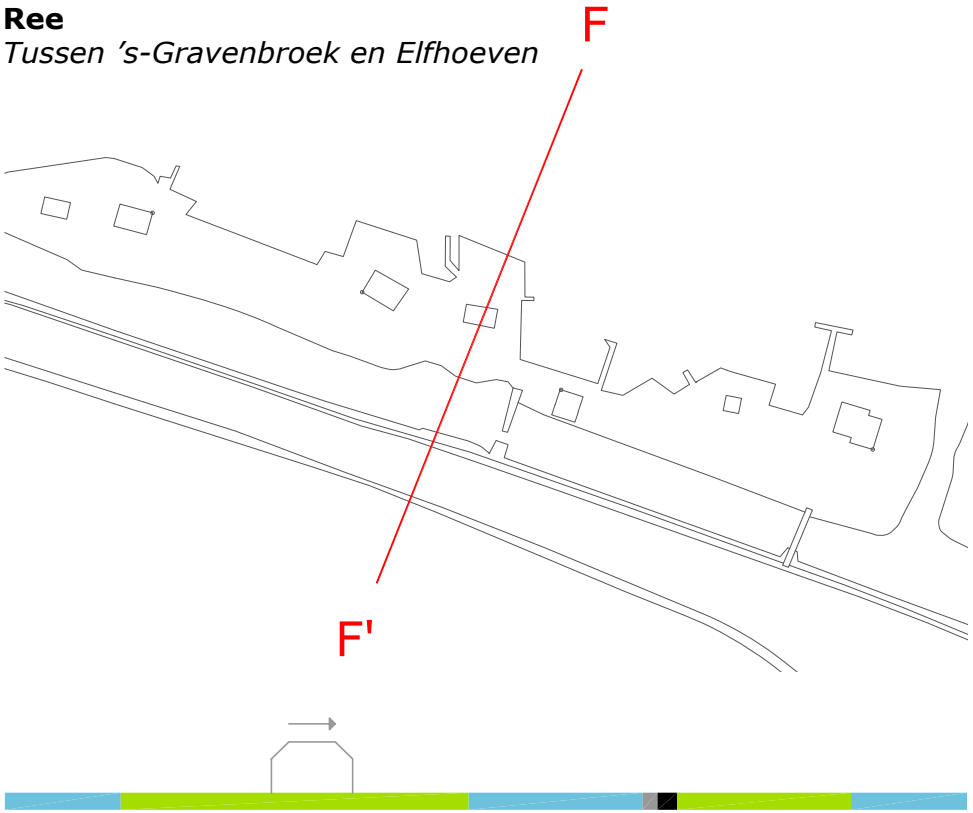

plas – achterkant klein - wetering - weg - onbebouwde achterkant - plas

Het lint is dicht en biedt op een beperkt aantal plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat bebouwing in kleine volumes op kleine kavels. Aan de zuidzijde staat geen bebouwing.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 2 m.

Gezien de omvang van de kavels wordt verplaatsing van het bouwvlak naar de plas niet toegestaan.

Tussen 's-Gravenbroek en Klein Elfhoeven/ Vrijhoef

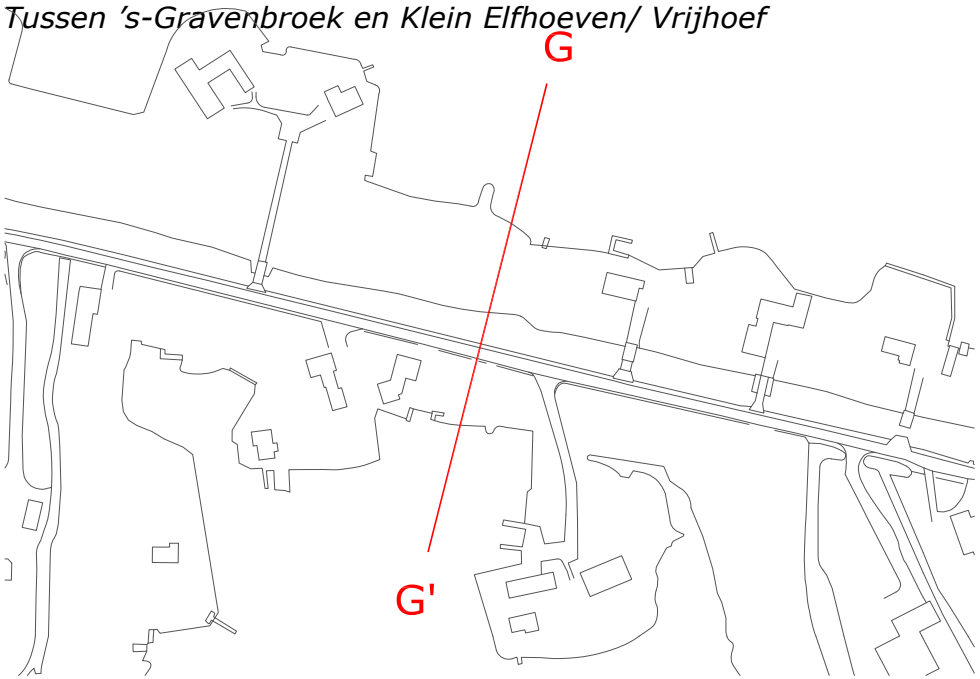

plas – achterkant variabel - wetering - weg - ontginningsbasis variabel -plas

Het lint is ijl en biedt op een beperkt aantal plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op de achterkanten van de voormalige veenweiden, op kavels met een variabele diepte. Aan de zuidzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op koppen van voormalige veenweiden, op kavels met een variabele diepte.
bouwvlak naar de plas niet toegestaan.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 15 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Tussen Groot Vogelenzang en Nieuwenbroek

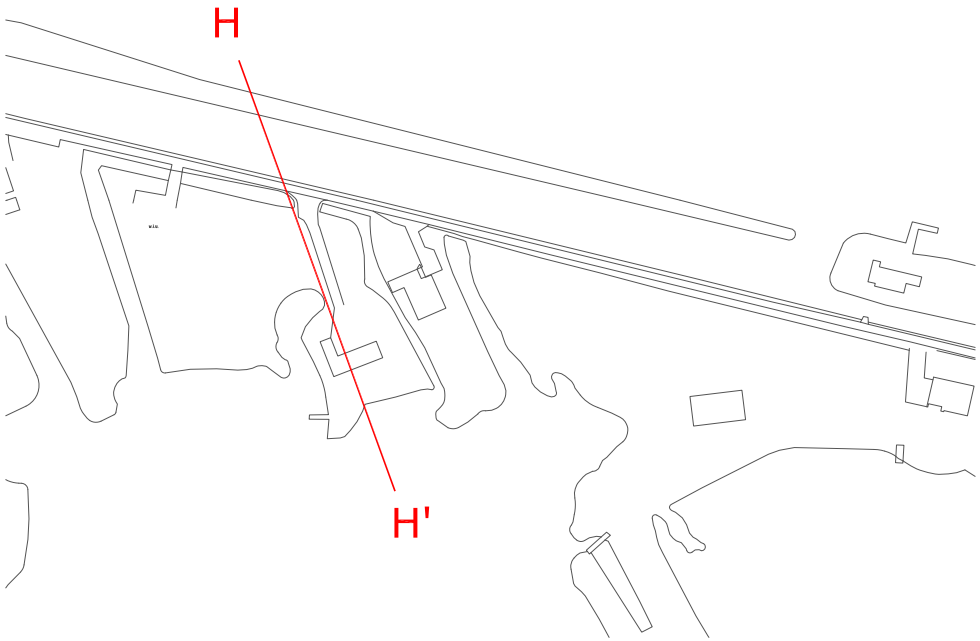

plas – legakker - wetering - weg - ontginningsbasis variabel -plas

Het lint is ijl en biedt op veel plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat geen bebouwing. Aan de zuidzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op koppen van voormalige veenweiden met een variabele diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 10 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Korssendijk

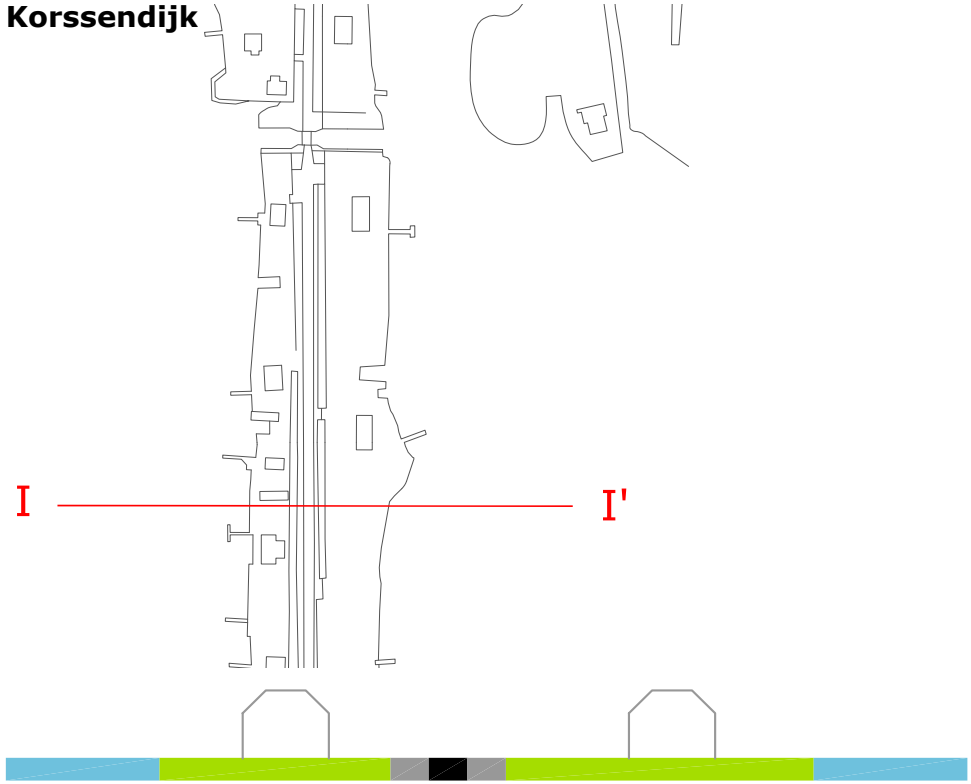

plas – bebouwing legakker - weg - bebouwing legakker - plas

Het lint is dicht en biedt vrijwel geen zicht op de plassen. Aan de westzijde zowel als aan de oostzijde staat bebouwing in voornamelijk kleine volumes op voormalige legakkers, op kavels met ongeveer gelijk, geringe diepte

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling aan de westzijde is 0 m, aan de oostzijde 40 m.

Gezien de omvang van de kavels wordt verplaatsing van het bouwvlak naar de plas niet toegestaan.

Platteweg
Aan de Elfhoeven Plas

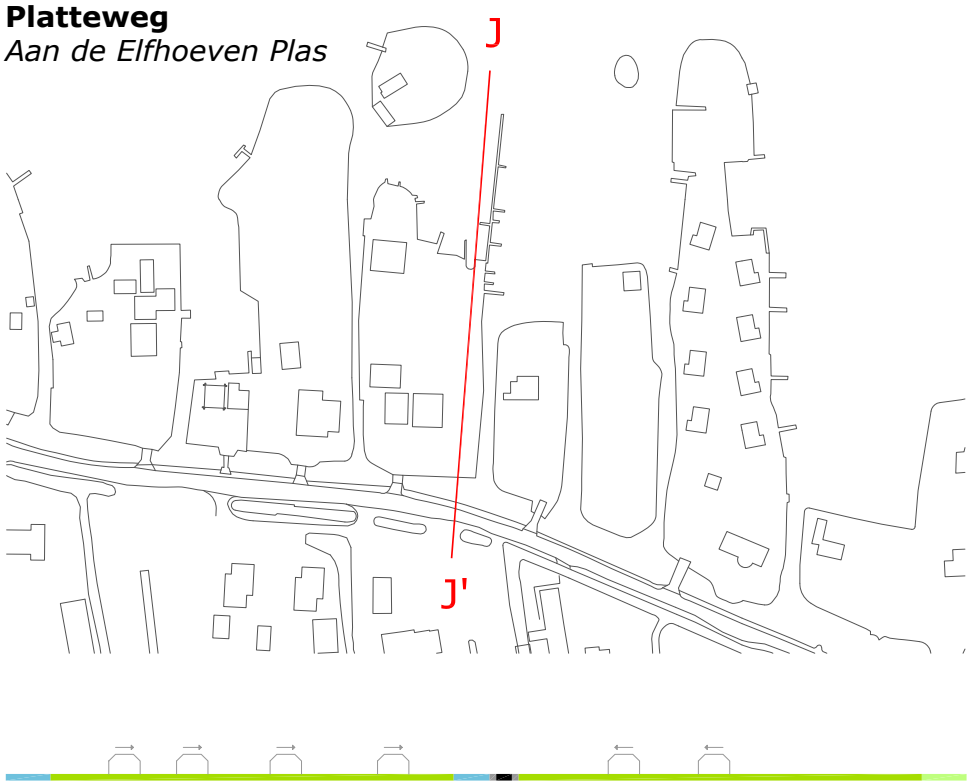

plas – ontginningbasis groot en variabel - wetering - weg - ontginningsbasis variabel - weiland

Het lint is dicht en biedt op een beperkt aantal plaatsen zicht op de plassen. Aan de noordzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op de koppen van de voormalige veenweiden, op relatief grote kavels met een grote variatie in diepte. Aan de zuidzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op koppen van bestaande veenweiden, die deels zijn beplant met bos.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 2 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Aan de Klein Elfhoeven Plas

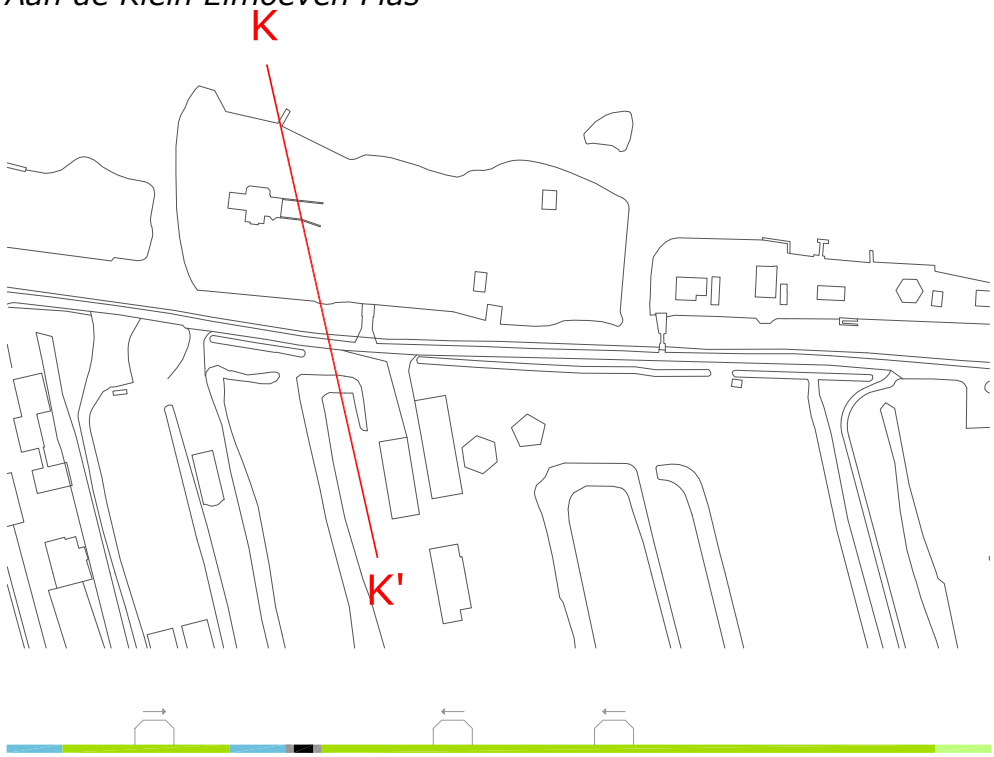

Plas – ontginningbasis klein en gelijk - wetering - weg - ontginningsbasis variabel - weiland

Het lint is ijl en biedt door dwarssloten op een aantal plaatsen zicht op de plas. Aan de noordzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op de koppen van de voormalige veenweiden, op relatief kleine kavels, met een ongeveer gelijke diepte. Aan de zuidzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op koppen van bestaande veenweiden, die deels zijn beplant met bos.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 0 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Twaalfmorgen

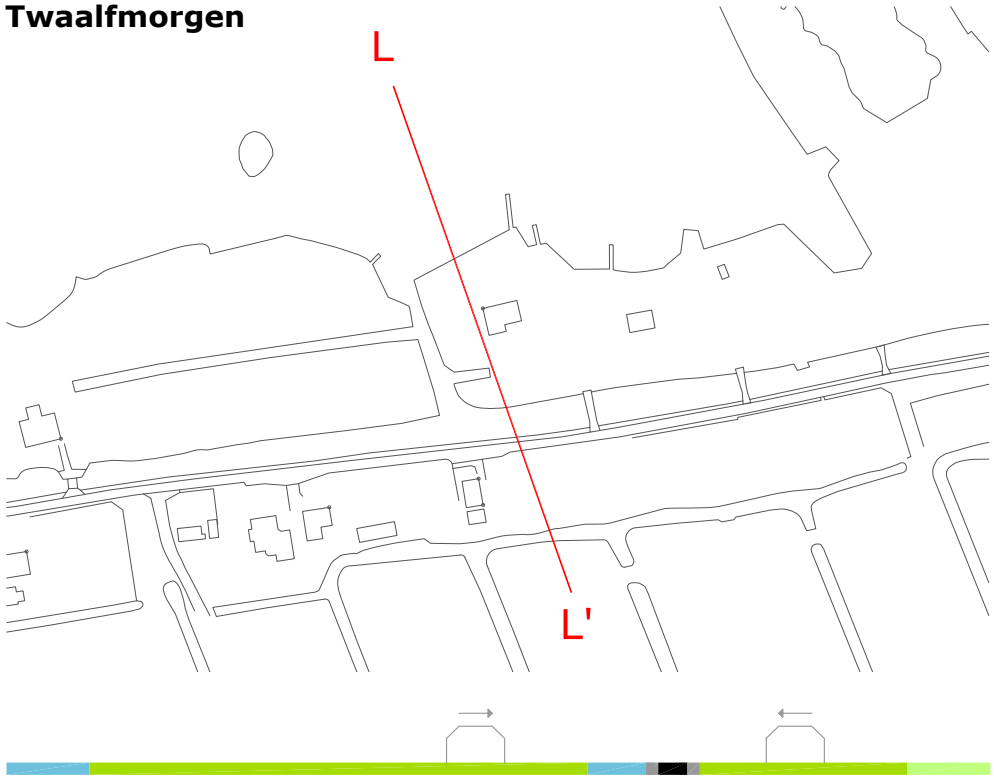

Plas – ontginningbasis klein en gelijk - wetering - weg - ontginningsbasis variabel - weiland

Het lint is ijl, maar biedt door dwarssloten slechts op een beperkt aantal plaatsen zicht op de plas. Aan de noordzijde staat bebouwing in uiteenlopende volumes op de koppen van de voormalige veenweiden, op relatief grote kavels, met een variabele diepte.

De toelaatbare afstand tussen bouwvlakken onderling is 15 m.

De toelaatbare afstand van het bouwvlak tot het water van de achterliggende plas is 12 m.

Welstand

De welstandsnota van Reeuwijk (2005) is opgezet vanuit de wens om evenwicht te zoeken tussen de vrijheid en verantwoordelijkheid die de burger op zich dient te nemen en het van overheidswege sturen van de ruimtelijke kwaliteiten. Dit laatste is met name nodig om buitensporigheden in het uiterlijk van bouwwerken te voorkomen.
Bij het opstellen van de welstandsnota is gekozen voor een groeimodel. Dit betekent dat indien nodig, de criteria door de gemeenteraad aangepast, uitgebreid of meer toegespitst kunnen worden op bepaalde situaties. De praktijk geldt hiervoor als graadmeter.

Dit leidt, met betrekking tot beleid ten aanzien van de verplaatsing van bouwsteden in het plassengebied, tot de volgende overweging.
Een mogelijke wens van bewoners om hun bouwstede op hun perceel te verplaatsen kan voortvloeien uit de wens dichtbij de plas te wonen en uitmonden in een aanvraag de bouwstede dichtbij de plas te plaatsen. Daarmee komt de ruimtelijke kwaliteit van de plas aan de orde, die deels wordt bepaald door de wanden ervan: de achterkanten van de linten. Deze ruimtelijke kwaliteit van de plas is gebaat bij een groen en natuurlijk karakter, en komt in het geding wanneer in het groen decor veel bebouwing voorkomt.
Bescherming van de ruimtelijke kwaliteit vindt plaats door beperking van bouwmogelijkheden op de plasoever (c.q. hanteren van minimumafstanden van bebouwing tot de plasoever), en door verminderen van de dominantie van bebouwing in het groene beeld van de plasoever. Dit laatste heeft betrekking op de materialisering en vooral kleurstelling van de bebouwing. Lichte of contrasterende kleuren trekken de aandacht en leiden ertoe dat het beeld van de bebouwing dat van het groene decor overheerst.

Daarom wordt voorgesteld de welstandsnota op dit punt als volgt aan te vullen, en deze aanvulling als uitbreiding van de welstandsnota door de raad vast te stellen. Dit laatste is een voorwaarde wil de welstandscommissie de aanvulling kunnen gebruiken als toetsingskader.

hoofdstuk 4: Gebiedsgerichte criteria
B: Landelijk gebied
Detaillering
Toevoegen:
- materiaal- en kleurgebruik gevels en daken aan de plaszijde in donkere kleuren: groen, zwart of bruin.

C: Lintbebouwing bijzondere waarden
Detaillering
Toevoegen:
- materiaal- en kleurgebruik gevels en daken aan de plaszijde in donkere kleuren: groen, zwart of bruin.

Rho

ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Bijlage 3 Staat van Bedrijfsactiviteiten

Standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten

Lijst van afkortingen in de Staat van Bedrijfsactiviteiten

-	niet van toepassing of niet relevant	w	week
<	kleiner dan	j	jaar
>	groter	B	bodemverontreiniging
=	gelijk aan	C	continu
cat.	categorie	D	divers
e.d.	en dergelijke	L	luchtverontreiniging
kl.	klasse	Z	zonering op basis van Wet geluidhinder
n.e.g.	niet elders genoemd	R	risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen mogelijk van toepassing)
o.c.	opslagcapaciteit		
p.c.	productiecapaciteit	V	Vuurwerkbesluit van toepassing
p.o.	productieoppervlak	G/P	verkeersaantrekkende werking goederenvervoer/personenvervoer:
b.o.	bedrijfsoppervlak		1. potentieel geringe verkeersaantrekkende werking
v.c.	verwerkingscapaciteit		2. potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking
u	uur		3. potentieel zeer grote verkeersaantrekkende werking
d	dag		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN DE LANDBOUW												
0112	011, 012, 013, 016	0	Tuinbouw:												
0112	0113	4	- champignonkwekerijen (algemeen)	30	10	30	C		10		30		2	1	G
0112	0113	5	- champignonkwekerijen met mestfermentatie	100	10	30	C		10		100		3.2	1	G
0112	0163	6	- bloembollendroog- en prepareerbedrijven	30	10	30	C		10		30		2	1	G
0112	011	7	- witlofkwekerijen (algemeen)	30	10	30	C		10		30		2	1	G
014	016	0	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw:												
014	016	1	- algemeen (onder andere loonbedrijven): b.o. > 500 m²	30	10	50			10		50	D	3.1	2	G
014	016	2	- algemeen (onder andere loonbedrijven): b.o. <= 500 m²	30	10	30			10		30		2	1	G
014	016		- algemeen met opslag bestrijdingsmiddelen > 10 ton: zie SBI-code 51.55												
014	016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m²	30	10	50			10		50		3.1	2	G
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30			10		30		2	1	G
0142	0162		KI-stations	30	10	30	C		0		30		2	1	G
05	03	-	VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN												
0501.1	0311		Zeevisserijbedrijven	100	0	100	C		50	R	100		3.2	2	G
0501.2	0312		Binnenvisserijbedrijven	50	0	50	C		10		50		3.1	1	G
0502	032	0	Vis- en schaaldierkwekerijen												
0502	032	1	- oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	100	30	50	C		0		100		3.2	1	G
0502	032	2	- visteeltbedrijven	50	0	50	C		0		50		3.1	1	G
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN												
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:												
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100	C		50	R	100	D	3.2	2	G
151	101	2	- vetsmelterijen	700	0	100	C		30		700		5.2	2	G
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100	C		50	R	300		4.2	2	G
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1.000 m²	100	0	100	C		50	R	100		3.2	2	G
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1.000 m²	50	0	50	C		30		50		3.1	1	G
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	0	50			10		50		3.1	1	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	0	50			10		50		3.1	1	G
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaarmaaltijden met p.o. < 2.000 m²	50	0	50			10		50		3.1	2	G
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:												
152	102	1	- drogen	700	100	200	C		30		700		5.2	2	G
152	102	2	- conserveren	200	0	100	C		30		200		4.1	2	G
152	102	3	- roken	300	0	50	C		0		300		4.2	1	G
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o. > 1.000 m²	300	10	50	C		30		300	D	4.2	2	G
152	102	5	- conserveren of verwerken anderszins: p.o. <= 1.000 m²	100	10	50			30		100		3.2	1	G
152	102	6	- conserveren of verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50	10	30			10		50		3.1	1	G
1531	1031	0	Aardappelproductenfabrieken:												
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200	C		50	R	300		4.2	2	G
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50	10	50			50	R	50		3.1	1	G
1532,1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:												
1532,1533	1032, 1039	1	- jam	50	10	100	C		10		100		3.2	1	G
1532,1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50	10	100	C		10		100		3.2	2	G
1532,1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100	10	100	C		10		100		3.2	2	G
1532,1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300	10	200	C		30		300		4.2	2	G
1532,1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100	C		10		300		4.2	2	G
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:												
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 ton/jaar	200	30	100	C		30	R	200		4.1	3	G
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 ton/jaar	300	50	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	G
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:												
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 ton/jaar	200	10	100	C		100	R	200		4.1	3	G
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 ton/jaar	300	10	300	C	Z	200	R	300		4.2	3	G
1543	1042	0	Margarinefabrieken:												
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 ton/jaar	100	10	200	C		30	R	200		4.1	3	G
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 ton/jaar	200	10	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	G
1551	1051	0	Zuivelproducten fabrieken:												
1551	1051	1	- gedroogde producten, p.c. >= 1,5 ton/uur	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	3	G
1551	1051	2	- geconcentreerde producten, verdampingscapaciteit >= 20 ton/uur	200	30	500	C	Z	50	R	500		5.1	3	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
1551	1051	3	- melkproductenfabrieken v.c. < 55.000 ton/jaar	50	0	100	C		50	R	100		3.2	2	G
1551	1051	4	- melkproductenfabrieken v.c. >= 55.000 ton/jaar	100	0	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	G
1551	1051	5	- overige zuivelproductenfabrieken	50	50	300	C		50	R	300		4.2	3	G
1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50	0	100	C		50	R	100		3.2	2	G
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30			0		30		2	1	G
1561	1061	0	Meelfabrieken:												
1561	1061	1	- p.c. >= 500 ton/uur	200	100	300	C	Z	100	R	300		4.2	2	G
1561	1061	2	- p.c. < 500 ton/uur	100	50	200	C		50	R	200		4.1	2	G
1561	1061		Grutterswarenfabrieken	50	100	200	C		50		200	D	4.1	2	G
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:												
1562	1062	1	- p.c. < 10 ton/uur	200	50	200	C		30	R	200		4.1	1	G
1562	1062	2	- p.c. >= 10 ton/uur	300	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	2	G
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:												
1571	1091	1	- destructiebedrijven	700	30	200	C		50		700	D	5.2	3	G
1571	1091	2	- beender-, veren-, vis- en vleesmeelfabriek	700	100	100	C		30	R	700	D	5.2	3	G
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) capaciteit < 10 ton/uur water	300	100	200	C		30		300		4.2	2	G
1571	1091	4	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) capaciteit >= 10 ton/uur water	700	200	300	C	Z	50		700		5.2	3	G
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 ton/uur	200	50	200	C		30		200		4.1	3	G
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 ton/uur	300	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	G
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200	100	200	C		30		200		4.1	2	G
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:												
1581	1071	1	- v.c. < 7.500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30	C		10		30		2	1	G
1581	1071	2	- v.c. >= 7.500 kg meel/week	100	30	100	C		30		100		3.2	2	G
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100	10	100	C		30		100		3.2	2	G
1583	1081	0	Suikerfabrieken:												
1583	1081	1	- v.c. < 2.500 ton/jaar	500	100	300	C		100	R	500		5.1	2	G
1583	1081	2	- v.c. >= 2.500 ton/jaar	1000	200	700	C	Z	200	R	1000		5.3	3	G
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:												
1584	10821	1	- cacao- en chocoladefabrieken: p.o. > 2.000 m²	500	50	100			50	R	500		5.1	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabriek en vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100	30	50			30		100		3.2	2	G
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabriek en vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30			10		30		2	1	G
1584	10821	4	- suikerwerkfabrieken met suikerbranden	300	30	50			30	R	300		4.2	2	G
1584	10821	5	- suikerwerkfabrieken zonder suikerbranden: p.o. > 200 m²	100	30	50			30	R	100		3.2	2	G
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suikerbranden: p.o. <= 200 m²	30	10	30			10		30		2	1	G
1585	1073		Deegwarenfabrieken	50	30	10			10		50		3.1	2	G
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:												
1586	1083	1	- koffiebranderijen	500	30	200	C		10		500	D	5.1	2	G
1586	1083	2	- theepakkerijen	100	10	30			10		100		3.2	2	G
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200	30	50			10		200		4.1	2	G
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200	30	50			30		200	D	4.1	2	G
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200	50	50			50	R	200		4.1	2	G
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:												
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen	100	10	50			10		100		3.2	2	G
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	300	50	50			50	R	300		4.2	2	G
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200	50	50			30		200		4.1	2	G
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300	30	200	C		30		300		4.2	2	G
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcoholdoorgisting:												
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 ton/jaar	200	30	200	C		30	R	200		4.1	1	G
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 ton/jaar	300	50	300	C		50	R	300		4.2	2	G
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider en dergelijke	10	0	30	C		0		30		2	1	G
1596	1105		Bierbrouwerijen	300	30	100	C		50	R	300		4.2	2	G
1597	1106		Mouterijen	300	50	100	C		30		300		4.2	2	G
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100			50	R	100		3.2	3	G
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK												
160	120		Tabakverwerkende industrie	200	30	50	C		30		200		4.1	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL												
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100			30		100		3.2	2	G
172	132	0	Weven van textiel:												
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100			0		100		3.2	2	G
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300		Z	50		300		4.2	3	G
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50			10		50		3.1	2	G
174,175	139		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50			10		50		3.1	1	G
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200			10		200		4.1	2	G
176,177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50			10		50		3.1	1	G
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT												
181	141		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50			0		50		3.1	1	G
182	141		Vervaardiging van kleding en –toebehoren (exclusief van leer)	10	10	30			10		30		2	2	G
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10			10		50		3.1	1	G
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCLUSIEF KLEDING)												
191	151, 152		Lederfabrieken	300	30	100			10		300		4.2	2	G
192	151		Lederwarenfabrieken (exclusief kleding en schoeisel)	50	10	30			10		50	D	3.1	2	G
193	152		Schoenenfabrieken	50	10	50			10		50		3.1	2	G
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK EN DERGELIJKE												
2010.1	16101		Houtzagerijen	0	50	100			50	R	100		3.2	2	G
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:												
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200	30	50			10		200		4.1	2	G
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen	10	30	50			10		50		3.1	2	G
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100			10		100		3.2	3	G
203,204,205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100			0		100		3.2	2	G
203,204,205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²	0	30	50			0		50		3.1	1	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30			0		30		2	1	G
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN												
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200	100	200	C		50	R	200		4.1	3	G
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:												
2112	1712	1	- p.c. < 3 ton/uur	50	30	50	C		30	R	50		3.1	1	G
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 ton/uur	100	50	200	C	Z	50	R	200		4.1	2	G
2112	1712	3	- p.c. >= 15 ton/uur	200	100	300	C	Z	100	R	300		4.2	3	G
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100	C		30	R	100		3.2	2	G
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:												
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 ton/uur	30	30	100	C		30	R	100		3.2	2	G
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 ton/uur	50	30	200	C	Z	30	R	200		4.1	2	G
22	18	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA												
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen	30	0	100	C		10		100		3.2	3	G
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatiediepdrukkerijen)	30	0	100			10		100		3.2	3	G
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30			0		30		2	1	P
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10			0		10		1	1	G
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30			0		30		2	2	G
2224	1813		Grafische reproductie en zetten	30	0	10			10		30		2	2	G
2225	1814		Overige grafische activiteiten	30	0	30			10		30	D	2	2	G
223	182		Reproductiebedrijven opgenomen media	0	0	10			0		10		1	1	G
23	19	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERKENDE INDUSTRIE; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN												
231	191		Cokesfabrieken	1000	700	1000	C	Z	100	R	1000		5.3	2	G
2320.1	19201		Aardolieraffinaderijen	1500	100	1500	C	Z	1500	R	1500		6	3	G
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50	0	100			30	R	100		3.2	2	G
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300	0	100			50	R	300		4.2	2	G
2320.2	19202	C	Aardolieproductenfabrieken n.e.g.	300	0	200			50	R	300	D	4.2	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
233	210, 212, 244		Splijt- en kweekstoffenbewerkingsbedrijven	10	10	100			1500		1500	D	6	1	G
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN												
2411	2011	0	Vervaardiging van industriële gassen:												
2411	2011	1	- luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 ton/dag lucht	10	0	700	C	Z	100	R	700		5.2	3	G
2411	2011	2	- overige gassenfabrieken, niet explosief	100	0	500	C		100	R	500		5.1	3	G
2411	2011	3	- overige gassenfabrieken, explosief	100	0	500	C		300	R	500		5.1	3	G
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200	0	200	C		200	R	200	D	4.1	3	G
2413	2012	0	Anorganische chemische grondstoffenfabrieken:												
2413	2012	1	- niet vallend onder 'post-Seveso-richtlijn'	100	30	300	C		300	R	300	D	4.2	2	G
2413	2012	2	- vallend onder 'post-Seveso-richtlijn'	300	50	500	C		700	R	700	D	5.2	3	G
2414.1	20141	A0	Organische chemische grondstoffenfabrieken:												
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder 'post-Seveso-richtlijn'	300	10	200	C		300	R	300	D	4.2	2	G
2414.1	20141	A2	- vallend onder 'post-Seveso-richtlijn'	1000	30	500	C		700	R	1000	D	5.3	2	G
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:												
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	100	0	200	C		100	R	200		4.1	2	G
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	200	0	300	C	Z	200	R	300		4.2	3	G
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synthetische):												
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 ton/jaar	300	0	200	C		100	R	300		4.2	2	G
2414.2	20149	2	- p.c. >= 50.000 ton/jaar	500	0	300	C	Z	200	R	500		5.1	3	G
2415	2015		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500	C		500	R	500		5.1	3	G
2416	2016		Kunstharsenfabrieken en dergelijke	700	30	300	C		500	R	700		5.2	3	G
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:												
242	202	1	- fabricage	300	50	100	C		1000	R	1000		5.3	3	G
242	202	2	- formulering en afvullen	100	10	30	C		500	R	500	D	5.1	2	G
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200	C		300	R	300	D	4.2	3	G
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:												
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 ton/jaar	200	10	200	C		300	R	300		4.2	1	G
2441	2110	2	- p.c. >= 1.000 ton/jaar	300	10	300	C		500	R	500		5.1	2	G
2442	2120	0	Farmaceutische productenfabrieken:												

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50			50	R	50		3.1	2	G
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30			10		30		2	2	G
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200	C		100	R	300		4.2	3	G
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50	C		50	R	300		4.2	2	G
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:												
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100			50		100		3.2	3	G
2462	2052	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100			50		500		5.1	3	G
2464	205902		Fotochemische productenfabrieken	50	10	100			50	R	100		3.2	3	G
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50			50	R	50		3.1	3	G
2466	205903	B	Overige chemische productenfabrieken n.e.g.	200	30	100	C		200	R	200	D	4.1	2	G
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300	C		200	R	300		4.2	3	G
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF												
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300	50	300	C		100	R	300		4.2	2	G
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:												
2512	221102	1	- vloeroppervlak < 100 m²	50	10	30			30		50		3.1	1	G
2512	221102	2	- vloeroppervlak >= 100 m²	200	50	100			50	R	200		4.1	2	G
2513	2219		Rubberartikelenfabrieken	100	10	50			50	R	100	D	3.2	1	G
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:												
252	222	1	- zonder fenolharsen	200	50	100			100	R	200		4.1	2	G
252	222	2	- met fenolharsen	300	50	100			200	R	300		4.2	2	G
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouw-materialen	50	30	50			30		50		3.1	2	G
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN												
261	231	0	Glasfabrieken:												
261	231	1	- glas en glasproducten, p.c. < 5.000 ton/jaar	30	30	100			30		100		3.2	1	G
261	231	2	- glas en glasproducten, p.c. >= 5.000 ton/jaar	30	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	2	G
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 ton/jaar	300	100	100			30		300		4.2	1	G
261	231	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 ton/jaar	500	200	300	C	Z	50	R	500		5.1	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
2612	231		Glas-in-loodzetterij	10	30	30			10		30		2	1	G
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50			10		50		3.1	1	G
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:												
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30			10		30		2	1	G
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100			30		100		3.2	2	G
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200			30		200		4.1	2	G
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200			100	R	200		4.1	2	G
2651	2351	0	Cementfabrieken:												
2651	2351	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	10	300	500	C		30	R	500		5.1	2	G
2651	2351	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	30	500	1000	C	Z	50	R	1000		5.3	3	G
2652	235201	0	Kalkfabrieken:												
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	30	200	200			30	R	200		4.1	2	G
2652	235201	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	50	500	300		Z	50	R	500		5.1	3	G
2653	235202	0	Gipsfabrieken:												
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	30	200	200			30	R	200		4.1	2	G
2653	235202	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	50	500	300		Z	50	R	500		5.1	3	G
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:												
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtriller	10	100	200			30		200		4.1	2	G
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 ton/dag	10	100	300			30		300		4.2	2	G
2661.1	23611	3	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. >= 100 ton/dag	30	200	700		Z	30		700		5.2	3	G
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:												
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	10	50	100			30		100		3.2	2	G
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	30	200	300		Z	30		300		4.2	3	G
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100			30		100		3.2	2	G
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:												
2663, 2664	2363, 2364	1	- p.c. < 100 ton/uur	10	50	100			10		100		3.2	3	G
2663, 2664	2363, 2364	2	- p.c. >= 100 ton/uur	30	200	300		Z	10		300		4.2	3	G
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van producten van beton, (vezel)cement en gips:												
2665, 2666	2365, 2369	1	- p.c. < 100 ton/dag	10	50	100			50	R	100		3.2	2	G
2665, 2666	2365, 2369	2	- p.c. >= 100 ton/dag	30	200	300		Z	200	R	300		4.2	3	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:												
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100			0		100	D	3.2	1	G
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50			0		50		3.1	1	G
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 ton/jaar	10	100	300			10		300		4.2	1	G
267	237	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 ton/jaar	30	200	700		Z	10		700		5.2	2	G
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelenfabrieken	10	30	50			10		50	D	3.1	1	G
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:												
2682	2399	A1	- p.c. < 100 ton/uur	300	100	100			30		300		4.2	3	G
2682	2399	A2	- p.c. >= 100 ton/uur	500	200	200		Z	50		500		5.1	3	G
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (exclusief glaswol):												
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 ton/jaar	100	200	300	C	Z	30		300		4.2	2	G
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100	C		50		200		4.1	2	G
2682	2399	C	Minerale productenfabrieken n.e.g.	50	50	100			50		100	D	3.2	2	G
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c. < 100 ton/uur	100	50	200			30		200		4.1	3	G
2682	2399	D1	- asfaltcentrales: p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300		Z	50		300		4.2	3	G
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN												
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:												
271	241	1	- p.c. < 1.000 ton/jaar	700	500	700			200	R	700		5.2	2	G
271	241	2	- p.c. >= 1.000 ton/jaar	1500	1000	1500	C	Z	300	R	1500		6	3	G
272	245	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:												
272	245	1	- p.o. < 2.000 m²	30	30	500			30		500		5.1	2	G
272	245	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	100	1000		Z	50	R	1000		5.3	3	G
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:												
273	243	1	- p.o. < 2.000 m²	30	30	300			30		300		4.2	2	G
273	243	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	50	700		Z	50	R	700		5.2	3	G
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:												
274	244	A1	- p.c. < 1.000 ton/jaar	100	100	300			30	R	300		4.2	1	G
274	244	A2	- p.c. >= 1.000 ton/jaar	200	300	700		Z	50	R	700		5.2	2	G
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen en dergelijke:												

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
274	244	B1	- p.o. < 2.000 m²	50	50	500			50	R	500		5.1	2	G
274	244	B2	- p.o. >= 2.000 m²	200	100	1000		Z	100	R	1000		5.3	3	G
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgieterijen/-smelterijen:												
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 ton/jaar	100	50	300	C		30	R	300		4.2	1	G
2751, 2752	2451, 2452	2	- p.c. >= 4.000 ton/jaar	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	2	G
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgieterijen/-smelterijen:												
2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 ton/jaar	100	50	300	C		30	R	300		4.2	1	G
2753, 2754	2453, 2454	2	- p.c. >= 4.000 ton/jaar	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	2	G
28	25, 31	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES/TRANSPORTMIDDELEN)												
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen:												
281	251, 331	1	- gesloten gebouw	30	30	100			30		100		3.2	2	G
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²	30	30	50			10		50		3.1	1	G
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m²	30	50	200			30		200		4.1	2	G
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m²	50	200	300		Z	30		300		4.2	3	G
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:												
2821	2529, 3311	1	- p.o. < 2.000 m²	30	50	300			30	R	300		4.2	2	G
2821	2529, 3311	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	100	500		Z	50	R	500		5.1	3	G
2822, 2830	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200			30		200		4.1	2	G
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200			30		200		4.1	1	G
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke	50	30	100			30		100	D	3.2	2	G
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke, p.o. < 200 m²	30	30	50			10		50	D	3.1	1	G
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:												
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50	50	100			50		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	10	- stralen	30	200	200			30		200	D	4.1	2	G
2851	2561, 3311	11	- metaalharden	30	50	100			50		100	D	3.2	1	G
2851	2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	100	30	100			50	R	100	D	3.2	2	G
2851	2561, 3311	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50	50	100			30	R	100	D	3.2	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
2851	2561, 3311	3	- thermisch verzinken	100	50	100			50		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	100	50	100			50		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	30	50	100			30		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	6	- anodiseren, eloxeren	50	10	100			30		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50	10	100			30		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	8	- emailleren	100	50	100			50	R	100		3.2	1	G
2851	2561, 3311	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen en dergelijke)	30	30	100			50		100		3.2	2	G
2852	2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	10	30	100			30		100	D	3.2	1	G
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. < 200 m²	10	30	50			10		50	D	3.1	1	G
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:												
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m²	30	50	200			30		200		4.1	2	G
287	259, 331	A2	- p.o. >= 2.000 m²	50	100	500		Z	30		500		5.1	3	G
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	30	30	100			30		100		3.2	2	G
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. < 200 m²	30	30	50			10		50		3.1	1	G
29	27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN												
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken, inclusief reparatie:												
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m²	30	30	100			30		100	D	3.2	2	G
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	30	200			30		200	D	4.1	3	G
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300		Z	30		300	D	4.2	3	G
29	27, 28, 33		- reparatie van machines en apparaten, zonder proefdraaien verbrandings-motoren > = 1 MW	30	30	50			30		50		3.1	1	G
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS												
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken, inclusief reparatie	30	10	30			10		30		2	1	G
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVERIGE ELEKTRISCHE MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDHEDEN												
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken, inclusief reparatie	200	30	30			50		200		4.1	1	G
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30			50		200		4.1	1	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200			100	R	200	D	4.1	2	G
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100			50		100		3.2	2	G
315	274		Lampenfabrieken	200	30	30			300	R	300		4.2	2	G
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30			10		30		2	1	G
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000	C		200	R	1500		6	2	G
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOMMUNICATIEAPPARATEN EN -BENODIGDHEDEN												
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatieapparatuur en dergelijke, inclusief reparatie	30	0	50			30		50	D	3.1	2	G
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50			30		50		3.1	1	G
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN												
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten en dergelijke, inclusief reparatie	30	0	30			0		30		2	1	G
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS												
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven:												
341	291	1	- p.o. < 10.000 m²	100	10	200	C		30	R	200	D	4.1	3	G
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m²	200	30	300		Z	50	R	300		4.2	3	G
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100	10	200			30	R	200		4.1	2	G
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200			30		200		4.1	2	G
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100			30	R	100		3.2	2	G
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCLUSIEF AUTO'S, AANHANGWAGENS)												
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:												
351	301, 3315	1	- houten schepen	30	30	50			10		50		3.1	2	G
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100	50	100			50	R	100		3.2	2	G
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200			30		200		4.1	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
351	301, 3315	4	- metalen schepen >= 25 m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500	C	Z	50		500		5.1	2	G
351	301, 3315		- onderhoud/reparatie metalen schepen < 25 m, incidenteel bouwen	30	50	50			30		50		3.1	2	G
3511	3831		Scheepssloperijen	100	200	700			100	R	700		5.2	2	G
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:												
352	302, 317	1	- algemeen	50	30	100			30		100		3.2	2	G
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300		Z	30	R	300		4.2	2	G
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:												
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200			30		200		4.1	2	G
353	303, 3316	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000		Z	100	R	1000		5.3	2	G
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100			30	R	100		3.2	2	G
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100			30		100	D	3.2	2	G
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.												
361	310	1	Meubelfabrieken	50	50	100			30		100	D	3.2	2	G
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m²	0	10	10			0		10		1	1	P
362	321		Fabricage van munten, sieraden en dergelijke	30	10	10			10		30		2	1	G
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30			10		30		2	2	G
364	323		Sportartikelenfabrieken	30	10	50			30		50		3.1	2	G
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50			30		50		3.1	2	G
3661.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30			0		30		2	1	P
3661.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30	10	50			30		50	D	3.1	2	G
37	38	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING												
371	383201		Metaal- en autoschredders	30	100	500		Z	30		500		5.1	2	G
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:												
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 ton/jaar	30	100	300			10		300		4.2	2	G
372	383202	A2	- v.c. >= 100.000 ton/jaar	30	200	700			10		700		5.2	3	G
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	300	50	100			50	R	300		4.2	2	G
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties	200	200	300	C		50		300		4.2	3	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
40	35	-	PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER												
40	35	A0	Elektriciteitsproductiebedrijven (elektrisch vermogen >= 50 MWe)												
40	35	A1	- kolengestookt (inclusief meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	700	700	C	Z	200		700		5.2	2	G
40	35	A2	- oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500	C	Z	100		500		5.1	2	G
40	35	A3	- gasgestookt (inclusief bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500	C	Z	100	R	500		5.1	1	G
40	35	A5	- warmtekrachtinstallaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	30	30	500	C	Z	100	R	500		5.1	1	G
40	35	B0	Bio-energieinstallaties elektrisch vermogen < 50 MWe:												
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, gft en reststromen voedingsindustrie	100	50	100			30	R	100		3.2	2	G
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50	50	100			30	R	100		3.2	2	G
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:												
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30	C		10		30		2	1	P
40	35	C2	- 10 - 100 MVA	0	0	50	C		30		50		3.1	1	P
40	35	C3	- 100 - 200 MVA	0	0	100	C		50		100		3.2	1	P
40	35	C4	- 200 - 1.000 MVA	0	0	300	C	Z	50		300		4.2	1	P
40	35	C5	- >= 1.000 MVA	0	0	500	C	Z	50		500		5.1	1	P
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:												
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	0	0	300	C		100		300		4.2	1	P
40	35	D2	- gascompressorstations vermogen >= 100 MW	0	0	500	C		200	R	500		5.1	1	P
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinstallaties, categorie A	0	0	10	C		10		10		1	1	P
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), categorie B en C	0	0	30	C		10		30		2	1	P
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, categorie D	0	0	50	C		50	R	50		3.1	1	P
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:												
40	35	E1	- stadsverwarming	30	10	100	C		50		100		3.2	1	P
40	35	E2	- blokverwarming	10	0	30	C		10		30		2	1	P
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER												
41	36	A0	Waterwinning-/bereidingbedrijven:												
41	36	A1	- met chloorgas	50	0	50	C		1000	R	1000	D	5.3	1	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog en dergelijke en/of straling	10	0	50	C		30		50		3.1	1	G
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:												
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30	C		10		30		2	1	P
41	36	B2	- 1 - 15 MW	0	0	100	C		10		100		3.2	1	P
41	36	B3	- >= 15 MW	0	0	300	C		10		300		4.2	1	P
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID												
45	41, 42, 43		Bouwbedrijven/aannemers algemeen												
45	41, 42, 43	0	- bouwbedrijven/aannemers algemeen: b.o. > 2.000 m²	10	30	100			10		100		3.2	2	G
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven/aannemers algemeen: b.o. > 1.000 m²: b.o. <= 2.000 m²	10	30	50			10		50		3.1	2	G
45	41, 42, 43	2	- bouwbedrijven/aannemers algemeen: b.o. <= 1.000 m²	0	10	30			10		30		2	1	G
453	432		Bouwinstallatie algemeen	10	10	30			30		30		2	1	G
453	4322		Installatie sanitair/centrale verwarmingsapparatuur indien met spuiterij	50	30	50			30		50		3.1	1	G
453	4321		Elektrotechnische installatie	10	10	30			10		30		2	1	G
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS												
501, 502, 504	451, 452, 454		Groothandel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30			10		30		2	2	P
501	451		Groothandel in vrachtauto's (inclusief import en reparatie)	10	10	100			10		100		3.2	2	G
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100			10		100		3.2	1	G
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10			10		10		1	1	G
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30			30	R	50		3.1	1	G
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30			0		30		2	3	P
503, 504	453		Groothandel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30			10		30		2	1	P
51	46	-	GROOTHANDEL EN OPSLAG												
5121	4621	0	Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders	30	30	50			30	R	50		3.1	2	G
5121	4621	1	Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300		Z	50	R	300		4.2	2	G
5122	4622		Groothandel in bloemen en planten	10	10	30			0		30		2	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
5123	4623		Groothandel in levende dieren	50	10	100	C		0		100		3.2	2	G
5124	4624		Groothandel in huiden, vellen en leder	50	0	30			0		50		3.1	2	G
5125, 5131	46217, 4631		Groothandel in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptieaardappelen	30	10	30			50	R	50		3.1	2	G
5132, 5133	4632, 4633		Groothandel in vlees, vleeswaren, zuivelproducten, eieren, spijsoliën	10	0	30			50	R	50		3.1	2	G
5134	4634		Groothandel in dranken	0	0	30			0		30		2	2	G
5135	4635		Groothandel in tabaksproducten	10	0	30			0		30		2	2	G
5136	4636		Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30			0		30		2	2	G
5137	4637		Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30			0		30		2	2	G
5138, 5139	4638, 4639		Groothandel in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30			10		30		2	2	G
514	464, 46733		Groothandel in overige consumentenartikelen	10	10	30			10		30		2	2	G
5148.7	46499	0	Groothandel in vuurwerk en munitie:												
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30			10	V	30		2	2	G
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	10	0	30			50	V	50		3.1	2	G
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30			30		30		2	2	G
5151.1	46711	0	Groothandel in vaste brandstoffen:												
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50			30		50		3.1	2	P
5151.1	46711	2	- kolenterminal, opslag oppervlak >= 2.000 m²	50	500	500		Z	100		500		5.1	3	G
5151.2	46712	0	Groothandel in vloeibare brandstoffen:												
5151.2	46712		- ondergronds, K1/K2/K3-klasse	10	0	10			10		10		1	1	G
5151.2	46712		- bovengronds, K1/K2-kl.: o.c. < 10 m³	10	0	10			50	R	50		3.1	1	G
5151.2	46712		- bovengronds, K1/K2-kl.: o.c. 10 - 1.000 m³	30	0	30			100	R	100		3.2	1	G
5151.2	46712		- bovengronds, K3-klasse: o.c. < 10 m³	10	0	10			10		30		2	1	G
5151.2	46712		- bovengronds, K3-klasse: o.c. 10 - 1.000 m³	30	0	30			50		50		3.1	1	G
5151.2	46712	1	- o.c. > 1.000 m³, < 100.000 m³	50	0	50			200	R	200	D	4.1	2	G
5151.2	46712	2	- o.c. >= 100.000 m³	100	0	50			500	R	500	D	5.1	2	G
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50			300	R	300	D	4.2	2	G
5151.2	46712	0	Groothandel in gasvormige brandstoffen (butaan, propaan, lpg (in tanks)):												
5151.2	46712		- bovengronds, < 2 m³	0	0	0			30		30		2	1	G
5151.2	46712		- bovengronds, 2 - 8 m³	10	0	0			50	R	50		3.1	1	G
5151.2	46712		- bovengronds, 8 - 80 m³	10	0	10			100	R	100		3.2	1	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
5151.2	46712		- bovengronds, 80 - 250 m³	30	0	30			300	R	300		4.2	2	G
5151.2	46712		- ondergronds, < 80 m³	10	0	10			50	R	50		3.1	1G	G
5151.2	46712		- ondergronds, 80 - 250 m³	30	0	30			200	R	200		4.1	2	G
5151.2	46712	1	- o.c. > 1.000 m³, < 100.000 m³	50	0	50			200	R	200	D	4.1	2	G
5151.2	46712	2	- o.c. >= 100.000 m³	100	0	50			500	R	500	D	5.1	2	G
5151.2	46712	0	Gasvormige brandstoffen in gasflessen												
5151.2	46712		- kleine hoeveelheden < 10 ton	0	0	0			10		10		1	1	G
5151.2	46712		- beperkte hoeveelheden (< 150 ton) en hoog beschermingsniveau	10	0	10			30	R	30		2	1	G
5151.2	46712		- grote hoeveelheden (> 150 ton) en/of laag beschermingsniveau	30	0	30			500	R	500		5.1	2	G
5151.2	46712		Niet-reactieve gassen (inclusief zuurstof), gekoeld	10	0	10			50		50		3.1	1	G
5151.3	46713		Groothandel minerale olieproducten (exclusief brandstoffen)	100	0	30			50		100		3.2	2	G
5152.1	46721	0	Groothandel in metaalertsen:												
5152.1	46721	1	- opslag oppervlak < 2.000 m²	30	300	300			10		300		4.2	3	G
5152.1	46721	2	- opslag oppervlak >= 2.000 m²	50	500	700		Z	10		700		5.2	3	G
5152.2 /.3	46722, 46723		Groothandel in metalen en -halffabrikaten	0	10	100			10		100		3.2	2	G
5153	4673	0	Groothandel in hout en bouwmaterialen:												
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	10	50			10		50		3.1	2	G
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2.000 m²	0	10	30			10		30		2	1	G
5153.4	46735	4	Zand en grind:												
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²	0	30	100			0		100		3.2	2	G
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30			0		30		2	1	G
5154	4674	0	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:												
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	0	50			10		50		3.1	2	G
5154	4674	2	- algemeen: b.o. <= 2.000 m²	0	0	30			0		30		2	1	G
5155.1	46751		Groothandel in chemische producten	50	10	30			100	R	100	D	3.2	2	G
5155.2	46752		Groothandel in kunstmeststoffen	30	30	30			30	R	30		2	1	G
5155.2	46752		Groothandel in bestrijdingsmiddelen in emballage of in gasflessen												
5155.2	46752		- kleine hoeveelheden < 10 ton	0	0	0			10		10		1	1	G
5155.2	46752		- beperkte hoeveelheden (< 150 ton) en hoog beschermingsniveau	0	0	0			30	R	30		2	1	G
5155.2	46752		- grote hoeveelheden (>150 ton) en/of laag beschermingsniveau	0	0	0			500	R	500		5.1	1	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
5156	4676		Groothandel in overige intermediaire goederen	10	10	30			10		30		2	2	G
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1.000 m²	10	30	100			30		100		3.2	2	G
5157	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1.000 m²	10	10	50			10		50		3.1	2	G
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1.000 m²	10	30	100			10		100	D	3.2	2	G
5157.2/3	4677	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1.000 m²	10	10	50			10		50		3.1	2	G
518	466	0	Groothandel in machines en apparaten:												
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100			10		100		3.2	2	G
518	466	2	- overige	0	10	50			0		50		3.1	2	G
518	466	3	- overig met oppervlak <= 2.000 m²	0	10	30			0		30		2	1	G
519	466, 469		Overige groothandel (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden en dergelijke)	0	0	30			0		30		2	2	G
52	47	-	REPARATIE TEN BEHOEVE VAN PARTICULIEREN												
527	952		Reparatie ten behoeve van particulieren (exclusief auto's en motorfietsen)	0	0	10			10		10		1	1	P
60	49	-	VERVOER OVER LAND												
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30	C		0		30		2	2	P
6023	493		Touringcarbedrijven	10	0	100	C		0		100		3.2	2	G
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1.000 m²	0	0	100	C		30		100		3.2	3	G
6024	494	1	- goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. <= 1.000 m²	0	0	50	C		30		50		3.1	2	G
63	52	-	DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN HET VERVOER												
631	522		Loswal	10	30	50			30		50		3.1	2	G
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30	10	50	C		50	R	50	D	3.1	2	G
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30	C		10		30		2	2	G
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100	C		30		100		3.2	2	G
6321	5221	3	Caravanstalling	10	0	30	C		10		30		2	2	P
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE												
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30	C		0		30		2	2	P

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN												
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30			10		30		2	2	P
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)	10	0	50			10		50	D	3.1	2	G
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50			10		50	D	3.1	2	G
7133	7733		Verhuurbedrijven voor kantoormachines en computers	10	0	30			10				2	2	G
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE												
72	62		Onderhoud en reparatie computers en kantoormachines	0	0	10			0		10		1	1	P
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30	C		0		30		2	1	P
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK												
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30			30	R	30		2	1	P
74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING												
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50	10	30			30		50	D	3.1	1	P
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30	C		10		30		2	2	G
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijproducten	50	30	200	C		50	R	200		4.1	3	G
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst en dergelijke	0	0	10			0		10		1	2	P
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING												
9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:												
9001	3700	A1	- < 100.000 i.e.	200	10	100	C		10		200		4.1	2	G
9001	3700	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300	10	200	C	Z	10		300		4.2	2	G
9001	3700	A3	- >= 300.000 i.e.	500	10	300	C	Z	10		500		5.1	3	G
9001	3700	B	Rioolgemalen	30	0	10	C		0		30		2	1	P
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven en dergelijke	50	30	50			10		50		3.1	2	G
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afvalinzameldepots)	30	30	50			30	R	50		3.1	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations	200	200	300			30		300		4.2	3	G
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:												
9002.2	382	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100	C		10		500		5.1	3	G
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100	50	30			10		100		3.2	1	G
9002.2	382	A3	- verwerking radioactief afval	0	10	200	C		1500		1500		6	1	G
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30			10		50		3.1	1	G
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	100	0	10			30	R	100	D	3.2	1	G
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300	C	Z	50		300	D	4.2	3	G
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvanoafval	10	10	30			30	R	30		2	1	G
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300			10		300		4.2	3	G
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:												
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jaar	300	100	50			10		300		4.2	2	G
9002.2	382	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jaar	700	300	100			30		700		5.2	2	G
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jaar	100	100	100			10		100		3.2	2	G
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jaar	200	200	100			30		200		4.1	3	G
9002.2	382	C5	- gft in gesloten gebouw	200	50	100			100	R	200		4.1	3	G
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING												
9301.1	96011	A	Wasserijen en linnenverhuur	30	0	50	C		30		50		3.1	2	G
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	30	0	50			30		50		3.1	2	G
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30			30	R	30		2	2	G
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30			0		30		2	1	G

Bijlage 4 Staat van Horeca-activiteiten

Bijlage Staat van Horeca-activiteiten

Categorie I 'lichte horeca'
Horecabedrijven die, gelet op hun activiteiten en de aard van de omgeving, overwegend overdag en 's avonds zijn geopend. Dit hoofdzakelijk voor de verstrekking van etenswaren, maaltijden en dranken al dan niet in combinatie met het tegen vergoeding verstrekken van logies. Hierdoor veroorzaken zij slechts beperkte hinder voor omwonenden. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

1a. Aan de detailhandelsfunctie verwante horeca
Horecabedrijven zoals:
- broodjeszaak, crêperie, croissanterie;
- cafetaria, koffiebar, theehuis;
- lunchroom;
- ijssalon;
- snackbar;

1b. Overige lichte horeca
Horecabedrijven zoals:
- bed & breakfast;
- bistro, eetcafé;
- hotel;
- hotel-restaurant;
- kookstudio;
- poffertjeszaak/pannenkoekenhuis;
- pension;
- restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice);
- shoarmazaak/grillroom;
- wijn- of whiskyproeverij.

1c. Bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking
Horeca bedrijven zoals:
- bedrijven genoemd onder 1a en 1b met een vloeroppervlak[1)] van meer dan 400 m²;
- restaurant met bezorg- en/of afhaalservice.

Categorie 2 'middelzware horeca'
Bedrijven die, gelet op hun activiteiten en de aard van de omgeving, overwegend ook delen van de nacht zijn geopend. Dit hoofdzakelijk voor de verstrekking van dranken al dan niet in combinatie met het verstrekken van etenswaren en maaltijden. Hierdoor kunnen zij aanzienlijke hinder voor omwonenden veroorzaken:
Horecabedrijven zoals:
- bedrijven uit categorie 1 die gelet op de aard van hun omgeving ook delen van de nacht geopend zijn;
- bar, bierhuis, café, pub;
- biljartcentrum;
- café-restaurant.

1) Zie toelichting op de Staat van Horeca-activiteiten.

Categorie 3 'zware horeca'

Bedrijven die voor een goed functioneren ook 's nachts geopend zijn. Dit hoofdzakelijk voor de verstrekking van dranken al dan niet in combinatie met etenswaren en maaltijden en die tevens een groot aantal bezoekers aantrekken en daardoor grote hinder voor de omgeving met zich mee kunnen brengen:

Horecabedrijven zoals:

- bar-dancing;
- dancing;
- discotheek;
- nachtclub;
- zalenverhuur/partycentrum (regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

Bijlage 5 Landschapskwaliteiten Reeuwijkse plassen

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen

Maart 2009

Watersnip-rapport 08A025

Colofon

Titel	Landschapskwaliteiten
Subtitel	Reeuwijkse Plassen
Status rapport	Eindrapport ten behoeve van college van B&W
Projectnummer	08A025
Datum uitgave	Maart 2009
Samenstellers	Andrea Grim, adviseur Watersnip Advies
	John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
	Pieter van Dam, medewerker Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Gemeente Reeuwijk Postbus 3 2810 AA Reeuwijk
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W. Nomen

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5
1.1 Aanleiding en doelstelling 5
1.2 Werkwijze opstellen toetsingskader 6
1.3 Indeling rapport 9
1.4 Kader en status 9

2 DE REEUWIJKSE PLASSEN, HET ONTSTAAN EN DE KWALITEITEN 11
2.1 Inleiding 11
2.2 Kenmerken en kwaliteiten per plas 13
2.3 's-Gravenbroek 14
2.4 Elfhoeven 15
2.5 Klein Elfhoeven 16
2.6 Groot Vogelenzang 17
2.7 Vrijhoef 18
2.8 Ravensberg 19
2.9 Kalverbroek 20
2.10 Nieuwenbroek 21
2.11 Sloene 22
2.12 Klein Vogelenzang 23
2.13 Gravekoop 24
2.14 Broekvelden en Vettenbroek 25

3 TOETSEN EN TOEPASSEN 27
3.1 Samenstelling aanvraag 27
3.2 Toetsing op landschapskwaliteiten 27
3.3 Gebruik van de matrix kwaliteiten en werken 28
3.4 Traject van beoordeling 29
3.5 Ontwikkelingsruimte 29

4 WERKEN EN WERKZAAMHEDEN 31
4.1 Afgraven 31
4.2 Vergraven of ontgraven van reeds bestaande dijken of taluds 31
4.3 Beplanten van gronden 33
4.4 Aanleggen of verharden van paden 34
4.5 Aanbrengen van oppervlakte verharding 34
4.6 Aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen 34
4.7 Dempen van waterlopen 35
4.8 Aanleg aarden dam met of zonder opsluitende constructie 36
4.9 Aanleg en/of vernieuwing van oeverbescherming en golfbrekers 37
4.10 Aanleg paardenbakken 42
4.11 Aanleg steigers 42
4.12 Aanleg brug 43
4.13 Verwijderen brug 43
4.14 Uitbreiding en nieuwe bebouwing 43
4.15 Verlichting 44
4.16 Verwijderen van rietkragen, waterlelies en biezen 44

5 KWALITEITEN VAN HET LANDSCHAP 45
5.1 Inleiding 45
5.2 Gebiedskwaliteiten 47
5.2.1 Inleiding 47
5.2.2 Oeverbeeld 47
5.2.3 Openheid 47
5.2.4 Zichtlijnen 47
5.2.5 Oriëntatiepunten 48
5.2.6 Stilte 49
5.2.7 Duisternis 49
5.2.8 Flora en fauna 49
5.2.9 Waterkwaliteit 49
5.3 Kwaliteiten van het oerlandschap 50
5.3.1 Inleiding 50
5.3.2 Veenrivier 50
5.3.3 Kleirug 50
5.4 Ontginningsrelicten 51
5.4.1 Inleiding 51
5.4.2 Scheisloten 51
5.4.3 Heerbaan, oude weg en kerkepad 52
5.4.4 Jaagpad 53
5.4.5 Oude bewoningslocatie 53
5.5 Waterstaatkundige relicten 54
5.5.1 Inleiding 54
5.5.2 Oude bruglocatie 54
5.5.3 Wetering en afwateringsroute 55
5.6 Agrarische relicten 57
5.6.1 Inleiding 57
5.6.2 Snippendrift 57
5.6.3 Kievitsakker 57
5.6.4 Eendenkooi 59
5.6.5 Rozentuin 59
5.6.6 Boerderijplaats 59
5.7 Verveningsrelicten 61
5.7.1 Inleiding 61
5.7.2 Turfroute 63
5.7.3 Voorland 63
5.7.4 Damhoek 64
5.7.5 Legakker 64
5.7.6 Compleet verveningspatroon 65
5.8 Droogmakingsrelicten 66
5.8.1 Inleiding 66
5.8.2 Ringvaart 66
5.8.3 Ringdijk 66
5.8.4 Laatste eilanden 67
5.9 Monumenten en gebouwen 69
5.9.1 Kerk 69
5.9.2 Pastorie 69
5.9.3 Kerkhofmuur 69
5.9.4 Turfschuur en schuurwerf 69
5.9.5 Vissershuisje 70

5.9.6 Gemaal 70

6 BELEIDSKADER 71
6.1 Inleiding 71
6.2 Landschapsplan Veenweidegebied, deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, beleidsplan 71
6.3 Structuurvisie gemeente Reeuwijk 71
6.4 Cultuurhistorische Hoofd Structuur Zuid-Holland 72
6.5 Ecologische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (EHS-ZH) 72
6.6 Overzicht overig relevant beleid 73
6.6.1 Europees beleid 73
6.6.2 Nationaal beleid 73
6.6.3 Provinciaal beleid 73
6.6.4 Regionaal beleid 73
6.6.5 Lokaal beleid 73

7 BRONNEN 75
7.1 Dankwoord 75
7.2 Literatuur 75
7.3 Foto- en afbeeldingenverantwoording 76

Bijlage I: Matrix kwaliteiten en werken
Bijlage II: Gebiedskwaliteiten, kwaliteiten oerlandschap en ontginningsrelicten
Bijlage III: Waterstaatkundige- en droogmakingsrelicten
Bijlage IV: Agrarische relicten en verveningsrelicten
Bijlage V: Structuurvisie gemeente Reeuwijk, oktober 2005
Bijlage VI: Beleidskaart landschapsplan Veenweidegebied

Afbeelding 1: Recreatiewoning aan de achterwetering met natuurvriendelijke oever.

Afbeelding 2: Woning aan de Ree met een gangbare oeverinrichting.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De druk van gebruiksfuncties op de Reeuwijkse Plassen is de laatste jaren sterk toegenomen. Dit vormt een bedreiging voor de landschapskwaliteiten. Het is van belang dat het evenwicht tussen diverse kwaliteiten van het gebied in stand wordt gehouden en dat tegenstrijdige belangen in een ruimer verband worden bekeken. Op deze manier kan duidelijk worden waar knelpunten liggen. Zo wordt voorkomen dat het landschap een steeds minder natuurlijke uitstraling krijgt en uiteindelijk zou veranderen in een stedelijk woonpark.

Het voorliggend rapport Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen is door de gemeente Reeuwijk opgesteld als een gefundeerd antwoord op initiatieven van derden. Het is een kader waarmee individuele aanvragen kunnen worden beoordeeld in relatie tot de kwaliteit van het landschap. Om de kwaliteiten van de Reeuwijkse Plassen te bewaken en behouden is het van belang dat er een toetsingskader functioneel is om de aanvragen voor een aanlegvergunning te kunnen toetsen op landschapskwaliteiten en waarmee zonodig ook handhavend kan worden opgetreden. Aanvullend kan dit toetsingskader ook gebruikt worden bij bestemmingsplanwijzigingen en aanvragen van vrijstellingen. Het rapport is ook bepalend voor werken die de gemeente zelf uitvoert, bijvoorbeeld langs wegen.

Afbeelding 3: Oevers met inheemse oevervegetatie leiden tot een gewenst landschapsbeeld.

1.2 Werkwijze opstellen toetsingskader

De inhoud van het toetsingskader ***Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen*** is gebaseerd op verschillende bronnen. De inventarisatie is gestart met het in kaart brengen van interne kennis van landschapselementen, cultuurhistorische elementen en bijzondere kenmerken op het gebied van natuur, landschap en gebruik. Op basis van (historische) kaartgegevens, inventarisaties, veldbezoeken, diverse beleidsdocumenten en gesprekken met gebiedsdeskundigen, zijn de kenmerkende elementen (punten, lijnen en gebieden) en aspecten van de Reeuwijkse Plassen in beeld gebracht. Gebruikte documenten zijn:

- Gemeente Reeuwijk, bestemmingsplan plassen, natuur- en weidegebieden, februari1998;
- Cultuurhistorische Hoofdstructuur, Provincie Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek, januari 2003;
- Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, het beleidsplan, november 2003;
- Structuurvisie gemeente Reeuwijk, oktober 2005;
- APV Reeuwijk 2006, gewijzigd juli 2008;
- Nieuw elan voor het Plassengebied, Gebiedsvisie voor het Reeuwijkse Plassengebied, concept november 2008.

Bij de keuze van de elementen die worden benoemd als kwaliteit heeft de cultuurhistorie en het landschappelijk gebruik een belangrijke rol gespeeld. Bij de bepaling van de kwaliteiten is niet één periode uit de geschiedenis als streefbeeld genomen. Het uitgangspunt was een ontwikkelingsrichting aan te geven om kenmerkende elementen uit verschillende perioden, zoals bijvoorbeeld openheid en doorzichten, te kunnen beschermen. De toegepaste indeling in ontginningsrelicten, waterstaatkundige, agrarische, vervenings- en droogmakingsrelicten is daar een uitvloeisel van. Ten aanzien van de bebouwing, is de waardering uit de Cultuurhistorische Hoofd Structuur overgenomen.
Dit rapport pretendeert *geen complete* inventarisatie en beschrijving van elementen te zijn. Voor nog meer cultuurhistorische informatie over specifieke locaties is het raadzaam onder andere de 'Cultuurhistorische landschapskaarten Reeuwijk' die zijn opgesteld door Sophie Visser te raadplegen.

Bij de inventarisatie bleek dat er een onderscheid gemaakt kon worden in elementen die:
a) vandaag de dag nog zichtbaar zijn, bijvoorbeeld een Snippendrift op de plas Ravensberg;
b) die nog zichtbaar zijn, maar waarvan de oude functie niet meer herkenbaar is, zoals de heerbaan de Gravendijk tussen Twaalfmorgen en Ree;
c) die niet meer zichtbaar zijn, bijvoorbeeld de Oude Woning langs de Karrewetering.
Al deze vormen zijn als kwaliteiten opgenomen in het rapport.

Gebiedskwaliteiten
De categorie 'gebiedskwaliteiten' (§5.2) is opgesplitst in 2 subcategorieën:
1. toetsbaar als landschapskwaliteit
2. toetsbaar volgens andere wetgeving

Ad 1: gebiedskwaliteiten toetsbaar als landschapskwaliteit
Oeverbeeld, openheid, zichtlijnen en oriëntatiepunten zijn belangrijke kwaliteiten van de Reeuwijkse Plassen. Het karakter van de openheid is in hoofdstuk twee, 'De Reeuwijkse Plassen, het ontstaan en de kwaliteiten' beschreven. De overige kwaliteiten staan in de paragraven onder §5.2 beschreven. Bij de beoordeling dient deze informatie geraadpleegd te worden.

Ad 2: gebiedskwaliteiten toetsbaar volgens andere wetgeving
De gebiedskwaliteiten stilte, duisternis, flora en fauna en waterkwaliteit hebben direct en indirect een relatie met landschapskwaliteiten. Omdat deze kwaliteiten via andere wetgeving worden beschermd, zijn ze in dit toetsingskader niet als toetsbaar opgenomen. Ze dienen echter wel in de overweging te worden meegenomen. De toetsing van deze kwaliteiten wordt via andere wetgeving geregeld:

- stilte: toetsingsmogelijkheden via de milieuwetgeving;
- duisternis: toetsingsmogelijkheden via de milieuwetgeving;
- flora- en fauna: toetsingsmogelijkheden via de Flora- en faunawet;
- waterkwaliteit: toetsingsmogelijkheden via het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Afbeelding 4: Winter 1926, herstelwerkzaamheden aan de dijkdoorbraak in de Lecksdijk. Op de achtergrond het open landschap rond plas Gravekoop.

Afbeelding 5: Lecksdijk in 2008, locatie dijkdoorbraak is herkenbaar aan de verhoging in de weg. Houtopstanden zorgen inmiddels voor een besloten landschap.

De kwaliteiten zijn ingetekend op drie kaarten. Een afdruk van de Gemeentelijke Basiskaart Nederland (GBKN) van september 2008 is als basis gebruikt om de kwaliteiten op in te tekenen. Hieronder een indeling van het plangebied.

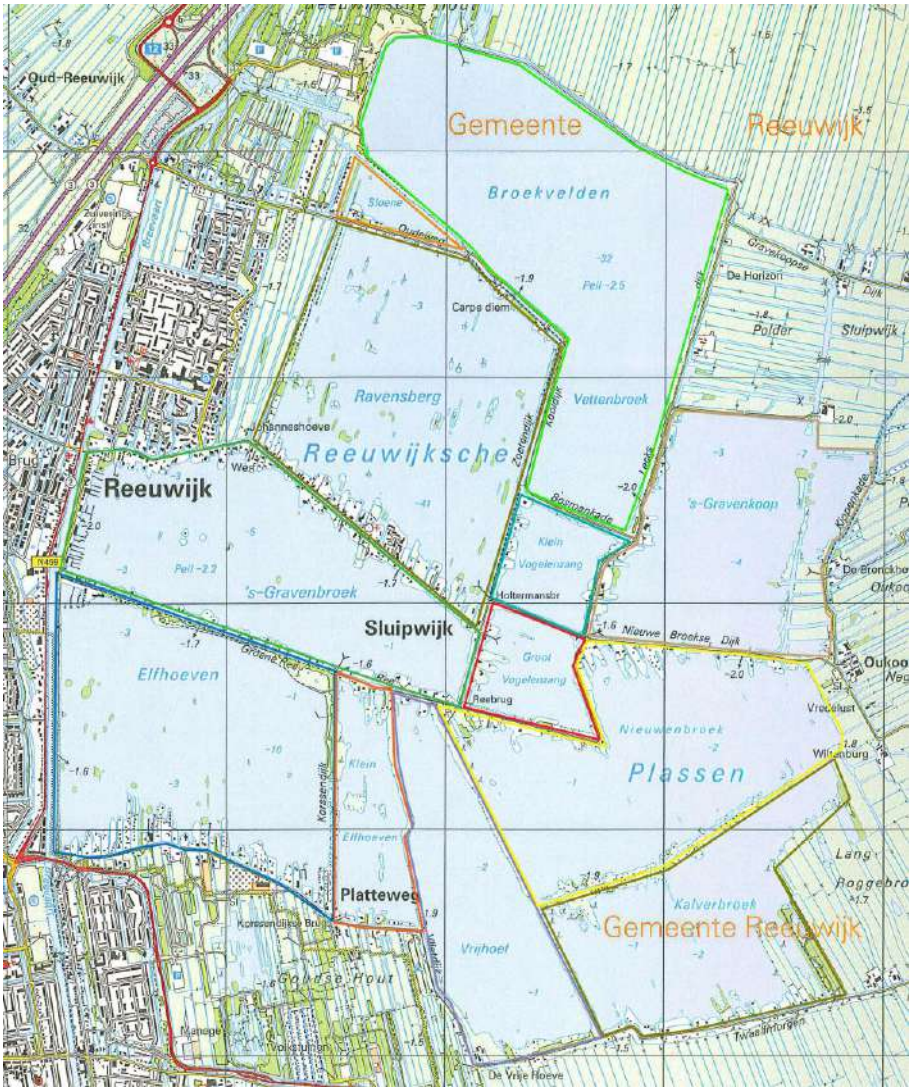

LEGENDA

's-Gravenbroek	Sloene	Vrijhoef
Elfhoeven	Klein Vogelenzang	Ravensberg
Klein elfhoeven	Gravekoop	Kalverbroek
Groot Vogelenzang	Broekvelden en Vettenbroek	Nieuwenbroek

Afbeelding 6: Indeling plangebied.

1.3 Indeling rapport

De indeling van het rapport *Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen* is toegespitst op behandeling van de vergunningaanvraag binnen de gemeente Reeuwijk. Tegelijkertijd beoogt het rapport ook de initiatiefnemer in het gebied zo goed mogelijk van dienst te zijn. Na een inleiding met o.a. de aanleiding en doelstelling van het rapport, de werkwijze, indeling en status van het rapport, volgt een beschrijving van het ontstaan van de Reeuwijkse Plassen met een beschrijving van alle plassen met hun kwaliteiten. Hoofdstuk drie, *Toetsen en toepassen,* legt uit hoe dit rapport gebruikt dient te worden bij de behandeling van een vergunningaanvraag. Dan volgt hoofdstuk vier met de uitwerking van alle aanlegvergunning-plichtige werken en werkzaamheden uit het bestemmingsplan, met een advies en een toelichting op de aanvullende voorwaarden. Hoofdstuk vijf bevat een uitwerking van alle landschapskwaliteiten. Vragen als: 'Wat is het?', 'Waarom heeft het een landschappelijke kwaliteit?' en 'Wat willen we ermee?' worden in dit hoofdstuk toegelicht. De ligging van de kwaliteiten is op de kaarten in de bijlagen II, III en IV ingetekend. De kaarten bestrijken het gehele plassengebied. In hoofdstuk zes het beleidskader beschreven. Belangrijke kaarten uit deze beleidsstukken zijn in de bijlagen V en VI opgenomen. Het rapport wordt met het dankwoord, de literatuurverwijzing en foto- en afbeeldingverantwoording in hoofdstuk 7 afgesloten.

1.4 Kader en status

Het rapport met toetsingskader wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het verkrijgt daarmee de status van een beleidsnota.

Afbeelding 7: Voorbeeld van een bedreigd doorzicht: zicht op plas Groot Vogelenzang vanaf het einde van de 's Gravenbroekseweg.

Afbeelding 8: Sluipwijkse verveners hozen vanuit een baggerbok veen op een staal rond 1930. Het plassenlandschap had een grote openheid.

2 De Reeuwijkse Plassen, het ontstaan en de kwaliteiten

2.1 Inleiding

De geschiedenis van de Reeuwijkse Plassen is opgebouwd uit verschillende 'tijdperken'. Tot en met de vervening zag het gebied er nagenoeg hetzelfde uit als de omgeving, de huidige veenweidengebieden.

Het oerlandschap
Het veenweidelandschap van Reeuwijk is ontstaan tussen de rivier Oude Rijn en Hollandse IJssel. Tussen de rivieren lag een uitgestrekte veenmoerasvlakte met lage struiken, riet, heide, mossen en veenmossen. In het midden groeiden alleen veenmossen, die gevoed werden door regenwater. Aan de onderkant stierf het veenmos af en aan de bovenkant groeide het door. In de loop van eeuwen is hier een dik veenpakket gevormd dat hoger kwam te liggen dan de rivieren. Door deze hoge ligging stroomde het regenwater op een natuurlijke manier af naar de rivieren via de kronkelende veenriviertjes.

De ontginning
Vanaf 900 na Christus werden de veengebieden ontgonnen. Door de ontginningen werd het land geschikt voor landbouw. In de vijftiende en zestiende eeuw werden polders gevormd die kunstmatig werden droog gehouden met behulp van spierkracht en later door windmolens.

De vervening
Door de groeiende economie nam de vraag naar turf in de loop van de 17^{e} eeuw toe. Het Goudse bedrijfsleven kon de turf goed gebruiken voor de productie van onder meer pijpen, maar ook de huizen werden ermee warm gestookt. Vanaf 1680 is er begonnen met de 'natte vervening' in de polderblokken rond Reeuwijk en Sluipwijk. Zo ontstond het landschap dat we nu kennen als de Reeuwijkse Plassen. Met de baggerbeugel kon tot gemiddeld 3 meter onder water veen worden gewonnen. Vele kubieke meters veen werden tot 1930 weggebaggerd.

Bijzonder landschap
De grootschalige turfwinning heeft geresulteerd in een karakteristiek landschap, met uitgestrekte plassen, lange bebouwing- of wegenlinten en eilanden. Ook karakteristiek zijn de vele bruggen in het gebied.

De Reeuwijkse Plassen als landhuis
Zo is het plassengebied ook te beleven als een groot landhuis met twaalf grote en kleine kamers. Door de volop aanwezige wegen, lintbebouwing en inmiddels hoge begroeiing heeft iedere plas zijn eigen groene wanden en zijn eigen vensters op de achterliggende ruimten. De bruggen vormen voor de varende bezoekers de deuren naar een nieuwe ruimte waar weer een nieuwe plas met een eigen karakter te ontdekken valt.

Tot aan de Tweede Wereldoorlog werden de Reeuwijkse Plassen van Sluipwijk en Reeuwijk gekenmerkt door een grote mate van openheid en een lage bebouwingsdruk. De weteringen in de Reeuwijkse Plassen zijn in de tijd van de grootschalige vervening intensief gebruikt als vaarroutes. De baggerbokken die hiervoor gebruikt werden, bewoog men voort vanaf de wal, door te 'wegen' (duwen met een vaarboom) of te jagen (trekken met een touw). De schippers wilden tijdens het wegen en jagen niet gehinderd worden door knotwilgen, elzen of ander opgaand hout in de oever. Blijkens een pamflet werden er tussen 1727 en 1730 door het waterschap keuren uitgevaardigd om de voortgang van het vaarverkeer te waarborgen. Het aanplantverbod, uitgevaardigd in de vroege 18e eeuw dat al gold voor de

meeste weteringen in het gebied werd in 1787 nog eens uitgebreid tot de Laixdijk (Lecksdijk) en de toenmalige Dwarsdijk. De eigenaars van de reeds aanwezige wegbeplanting, veelal bewoners, kregen vier jaar tijd om de bomen 'uit te roeien en weg te ruimen'.
In de loop van de jaren vijftig kwam er verandering in deze kenmerkende 'openheid' van het plassengebied door een toename van woonhuizen en zomerwoningen. Voor de nieuwe bewoners, veelal afkomstig uit stedelijk gebied, vormden bomen de ultieme belichaming van de natuur. Gebiedseigen natuurproducten zoals veen, riet, ruigte, geriefhout, voedergras of hooi voor de geit, verloren hun waarde. De afname van het kleinschalig agrarisch gebruik en de andere wensen van de nieuwe bewoners hebben geleid tot boomopslag, verbossing en verparking van het eens kale en overzichtelijke landschap. De boomgroei, de aanleg van heggen en ook de bouw van woningen en schuttingen, hebben het zicht op de plassen vanaf de wegen sterk verminderd. De doorzichten zijn schaarser en worden nog steeds verder bedreigd. Ook het oorspronkelijke oevermilieu kwam onder druk te staan door voornamelijk verbossing. De karakteristieke en zonbehoevende rietkragen en bloemrijke oevers werden sterk aangetast door de toenemende mate van schaduw in het gebied. De aanleg van botensteigers en harde beschoeiingen en de chemische processen in de bodem en het water, zorgden voor verdere afbraak van het oorspronkelijke oevermilieu.

Afbeelding 9: Bebouwingslint aan het eind van de 's-Gravenbroekseweg, 1930. Goed zichtbaar zijn het kleinschalig agrarisch gebruik en de rijke oevervegetaties.

Door allerlei oorzaken verslechterde de waterkwaliteit na 1960 sterk. Het verdwijnen van watervegetaties, versnelde afbraak van venige bodems en oevers en de vorming van veel baggerslib waren het gevolg. Vanaf 1990 worden allerlei initiatieven ondernomen om de kwaliteit van oevers en water te verbeteren. Zo is recent een project gestart dat de aanleg van 35 km natuurvriendelijke oever tot doel heeft. Overheden, burgers en belangenorganisaties werken in toenemende mate samen aan herstelprojecten in het plassengebied. De gemeente vindt goede ontwikkeling van goede oevermilieus van cruciaal belang voor het bereiken van het gewenste landschapsbeeld. In dit rapport wordt hier in paragraaf 4.9, *Aanleg en/of vernieuwing van oeverbescherming en golfbrekers* veel aandacht aan geschonken.

2.2 Kenmerken en kwaliteiten per plas

Bij de beschrijving van de landschappelijke karakteristieken per plas wordt aan de aspecten oorspronkelijk landschapsbeeld, zichtlijnen, cultuurdruk door bebouwing en de mate van verharding van het oevermilieu bijzondere aandacht geschonken. Tevens wordt gelet op het voorkomen van eilanden en op de mate van verharding van het oevermilieu.
De volgorde waarin de plassen worden beschreven is bepaald door de mate van de cultuurdruk. Deze is bepaald in de inventarisatie uit 1997, ‘Natuur en landschap van de Reeuwijkse Plassen in kaart’. In de volgorde treft men een gradiënt aan van intensief bewoonde plassen naar extensief gebruikte plassen.

- 's-Gravenbroek
- Elfhoeven
- Klein Elfhoeven
- Groot Vogelenzang
- Vrijhoef
- Ravensberg
- Kalverbroek
- Nieuwenbroek
- Sloene
- Klein Vogelenzang
- Gravekoop
- Broekvelden en Vettenbroek

2.3 's-Gravenbroek

Afbeelding 10: Plas 's-Gravenbroek

Door de ligging tegen de dorpskern van Reeuwijk-brug en Sluipwijk zijn de oevers van de plas 's-Gravenbroek vanouds intensief bewoond geweest. Er is aaneengesloten lintbebouwing in het gedeelte van de 's-Gravenbroekseweg tot aan Sluipwijk en langs de Notaris d'Aumerielaan. Hier vallen ook de watersportvoorzieningen op. De plas is in het noordwestelijk deel vanaf de weg nauwelijks zichtbaar. De grootste landschappelijke waarden liggen in het oostelijk deel van de plas. Hier ligt een strook oorspronkelijk oeverland met rietoevers. De strook is vrij van bebouwing en recreatief gebruik en in eigendom bij Stichting Aqua et Natura. Vanaf de Zoetendijk is de plas hier goed te overzien. Enkele percelen langs de Ree en een rietperceel aan de 's-Gravenbroekseweg naast huisnummer 164 bieden ook uitzicht op het water. Deze percelen zijn juist om die reden in de verdichtende omgeving belangrijke elementen om in hun huidige staat te behouden. In het westen van de plas liggen twee onbebouwde eilanden en een waterrietkraag die de oorspronkelijke verkavelingrichting aangeven. Het centrale eilandencomplex is deels bebouwd met zomerwoningen maar draagt zeker bij aan het oorspronkelijke landschapsbeeld. Hetzelfde geldt voor twee waterrietkragen die vanaf de Groene Ree de plas insteken. Het laatste eiland met schiethut in het oostelijk deel van de plas is waardevol omdat het in deze omgeving nog iets toont van de vroegere functies jacht en visserij. Het oevermilieu rond de plas is over het algemeen sterk verhard met uitzondering van de genoemde oeverlandjes. Daarnaast hebben enkele particulieren aan de Ree al natuurvriendelijke oevers aangelegd.

Afbeelding 11: 's-Gravenbroek

2.4 Elfhoeven

De bewoningsdruk op deze plas is sinds de Middeleeuwse ontginning rond 1100 al geconcentreerd op de zuidoever. De westelijke oever is geheel vrij van bebouwing gebleven en vanaf de plas biedt zicht op de Breevaart en achterliggende woningen. In de zuidwesthoek is de stadsrand van Gouda zichtbaar. In de noordwesthoek vinden we het recreatiecomplex Elfhoeven en een serie zomerwoningen tot aan de brug naar de 's-Gravenbroek. Ook tussen de brug naar Klein Elfhoeven en de Platteweg ligt een lintbebouwing van zomerwoningen en recreatieverblijven. Het meest authentieke oeverland is te vinden langs de westoever op de Burgemeester Lucassenlaan. Hier ligt ook het oorspronkelijke jaagpad voor schuiten die door de Breevaart voeren. Het terrein Elfhoevenstrand van het Natuur- en Recreatieschap Reeuwijkse Plassen is in de jaren zeventig aangelegd. Door de stevige rietbegroeiing in het water en op het land en door de afwezigheid van bebouwing over een grote oeverlengte, draagt deze strook er sterk aan bij dat Elfhoeven als intensieve recreatieplas toch een relatief sterke ruimtelijk en rustige uitstraling heeft. Ook het grote aantal geheel onbebouwde eilanden versterkt het landschappelijk karakter van deze plas. Vanaf de Lucassenlaan en vanaf het recreatieterrein is de plas voor wandelend en fietsend publiek goed zichtbaar.

Afbeelding 12: Plas Elfhoeven

Afbeelding 13: Elfhoeven

2.5 Klein Elfhoeven

De plas Klein Elfhoeven heeft een besloten en intiem karakter. Het noordelijk deel van de plas is voor het vaarverkeer langs de boeienlijn, die de doorgaande vaarroute aangeeft, zelfs niet zichtbaar. Midden in de plas liggen een paar grote eilanden met hoge begroeiing. Terwijl het zuidelijk deel van deze plas over het aangegeven traject druk bevaren wordt, is het noordelijk deel zeer rustig en stil. Lintbebouwing treffen we aan langs de zuidelijke en noordelijke oeverwegen. Hier is de plas ook nauwelijks zichtbaar. Over de oostoever, de Ringdijk loopt geen openbare weg of pad. Het grootste deel van deze Ringdijk is nog onbebouwd gebleven en in gebruik bij recreanten die er 's zomers tenten mogen opzetten. De oostoever kent nog een zekere openheid die de achterliggende ruimtes laat beleven. De westoever bestaat voor een groot deel uit een verlandingszone die zich ontwikkeld heeft op een groot baggerdepot met daarachter broekbos. Alleen vanaf het sterk begroeide openbare recreatiestrookje ten zuiden van de hefbrug, is deze plas enigszins te overzien door passanten. De oevers van deze plas hebben een vrij natuurlijk karakter door de diverse oeverherstelprojecten die hier door stichtingen en particulieren zijn uitgevoerd. De plas Klein Elfhoeven heeft wat betreft de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers dan ook als proefgebied gefunctioneerd in de Reeuwijkse Plassen.

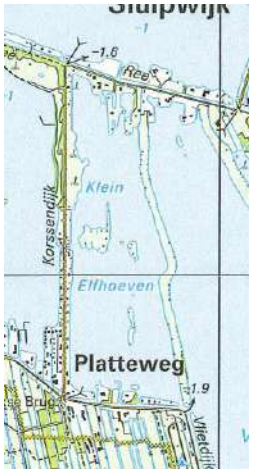

Afbeelding 14: Plas Klein Elfhoeven

Afbeelding 15: Klein Elfhoeven

2.6 Groot Vogelenzang

De plas Groot Vogelenzang heeft nog slechts twee eilanden. Het grootste, langwerpige eiland heeft een hoge cultuurhistorische waarde als voormalig Kerkepad, maar wordt ernstig in zijn voortbestaan bedreigd door gebrek aan onderhoud. De lintbebouwing aan de westzijde verhindert het zicht vanaf de Zoetendijk over de plas. Alleen in het verlengde van de ´s-Gravenbroekseweg, over de oude vaarroute die toegang gaf tot de Vieressenbrug is een glimp van de plas waarneembaar. Zulke laatste zichtlijnen in een verdichte omgeving verdienen bijzondere aandacht, bescherming en landschapsonderhoudszorg. Dit onderhoud kan bestaan uit het vellen of regelmatig snoeien van houtige gewassen. De noordoever is voor een klein deel bewoond. Voor een deel zijn hier groentetuinen aanwezig, waarover de plas goed is te overzien. Aan de noordoostoever, aan het begin van de Kromme Ree, is er een goed zicht op de gehele plas. Vanaf de zuidoever is het zicht op de plas door oeverprojecten verbeterd, wat voor recreanten en aanwonenden tot een verrassend uitzicht op de plas heeft geleid. Vanaf de plas worden in noordelijke richting de achterliggende ruimtes het sterkst beleefd doordat hier de begroeiing relatief laag is. Langs de gehele zuidoever zijn in de afgelopen jaren natuurvriendelijke oevers met riet gerealiseerd. Hierdoor is het oorspronkelijke landschapsbeeld op deze plas sterk verbeterd.

Afbeelding 16: Plas Groot Vogelenzang

Afbeelding 17: Groot Vogelenzang

2.7 Vrijhoef

Afbeelding 18: Plas Vrijhoef

Vrijhoef heeft een heel eigen karakter en neemt een aparte plaats in het landschap van de Reeuwijkse plassen in. Dit wordt deels veroorzaakt door de geschiedenis van 'blokvervening'. Hierbij werd al tijdens de vervening, droogmaking voorzien en organisatorisch voorbereid. Vrijwel alle legakkers werden weggebaggerd. Van de onbruikbare bovenlaag met zwarte teeltaarde werden ringdijken aangelegd. Deze ringdijken, die nooit zijn verhard tot weg of pad, vormen nu de onbebouwde oevers van de plas. Door het weggraven van de legakkers, ook die langs de centrale vaarverbinding Achterwetering - Plattewegswetering, kent de Vrijhoef een extra lange zichtlijn over het water van noord naar zuid, van meer dan 1,5 kilometer. De ruimtelijke werking van deze lijn wordt nog versterkt door de zichtbaarheid van de kerktoren van Sluipwijk op de noordeinder en het vrije doorzicht over het weiland naast de Vrije Hoeve naar de spoorlijn en de Hollandsche IJssel. Deze plas is ook de enige die vanuit de belangrijke spoorlijn Gouda - Utrecht waargenomen kan worden. Een andere versterkende factor voor de beleving van de grote diepte en de ruimte op Vrijhoef is het uitéénlopen van de ringdijken van noord naar zuid, waardoor zich een wijds panoramabeeld ontvouwt voor schaatsers en zeilers die zich nabij de noordoever bevinden en zich richting de zonzijde bewegen. In het noorden van de plas bevinden zich een tweetal eilanden. Dit zijn tevens de enige twee eilanden op de plas die ontsnapt zijn aan de vervening. Door de lintbebouwing langs de noordoever, de hoge bossages langs de Twaalfmorgen en door de ontoegankelijkheid van de ringdijk, is de plas voor het publiek op de weg slechts beperkt zichtbaar. De weilanden ten noorden en oosten van de boerderij de Vrije Hoeve bieden zicht op de plas. De oevers van de plas vertonen nog een grote mate van oorspronkelijkheid met relatief gave waterrietkragen die in de winter met hun gele kleur ook veel bijdragen aan de belevingswaarde van deze bijzondere plas.

Afbeelding 19: Vrijhoef

2.8 Ravensberg

Afbeelding 20: Plas Ravensberg

Het bijzondere landschappelijke karakter van de Ravensberg wordt onder meer bepaald door het grote aantal eilanden dat hier voorkomt. Geen andere plas kent zoveel eilanden die zo gelijkmatig verspreid over de gehele plas liggen en die daarmee het oorspronkelijke weidepatroon compleet weerspiegelen. De eilanden zijn onder meer door stringente regelgeving nooit bebouwd geraakt en vertellen nu het verhaal van turfwinning en opvolgend kleinschalig agrarisch gebruik. Gezien de ontwikkelingen in andere plassengebieden in West-Nederland is het feit, dat al deze Ravensbergeilanden de tijd ongeschonden zijn doorgekomen, bijzonder. Ook de oostoever is lang gaaf gebleven. Hier vindt nu deels snipperverkaveling plaats die het oorspronkelijke landschapsbeeld verandert en leidt tot verharding en beplanting met gebiedsvreemd groen zoals coniferen. Het zuidoostelijk deel is nog geheel gaaf. Hetzelfde geldt voor het middendeel van de westoever. Hier is in de jaren tachtig een compleet volkstuinencomplex verwijderd en omgezet in natuurgebied. De lintbebouwing over de gehele zuidoever staat nauwelijks zicht op de plas toe. Slechts over een tweetal scheisloten is enig zicht mogelijk. Langs de Oudeweg en de Kooidijk neemt het zicht op de Ravensberg nog steeds af. Het beste zicht op de plas wordt nog gekregen vanaf de smalle Zoetendijk. De vele eilanden vragen steeds om veel inspanningen voor het behoud van een landschappelijk verantwoord oevermilieu. Aan de noordzijde van de plas worden daarvoor op diverse plaatsen ook golfbrekers ingezet. Een aantrekkelijk landschapsbeeld op de plas wordt ook gevormd door het silhouet van de dorpskern Sluipwijk met de monumentale voormalige pastorie, kerk en kerktoren (zie afbeelding 51).

Afbeelding 21: Ravensberg, onderhoud aan eilanden versterkt het open landschappelijke beeld.

2.9 Kalverbroek

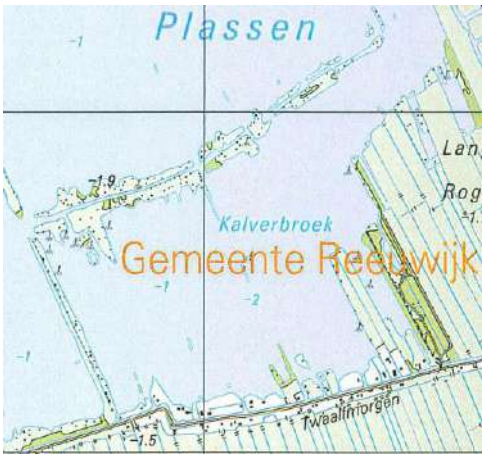

Afbeelding 22: Plas Kalverbroek

De plas Kalverbroek biedt in landschappelijk opzicht een gave overgang van plassen naar weidelandschap. De verveningen zijn hier aan het begin van de 20e eeuw in een rafelige rand tot stilstand gekomen in het veenweidegebied. De laatste open, onbegroeide overgangen naar het weidegebied in het zuidoosten van de plas hebben dan ook hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. In het zuidoosten en oosten, met zicht op de kerktoren van Haastrecht, de Oukoopse molen, de Wiltenburg en oude boerderijen, is de oorsprong van het landschap nog geheel beleefbaar. Vanaf de Twaalfmorgen is de Kalverbroek nauwelijks zichtbaar door de hier aanwezige lintbebouwing. De westoever kent recreatieverblijven, grenzend aan de ringdijk van de Vrijhoef. De noordoever vertoont een gave, nauwelijks bebouwde eilandenstrook langs de Achterwetering. Dit is een cultuurhistorisch zeer waardevol gebied met vele sporen uit het verleden. De eilanden langs de Achterwetering zijn in de loop van de 20e eeuw zo zwaar verbost dat de ruimtelijke beleving aan de noordzijde van de Kalverbroek is verminderd. Enkele punten met doorzichten door de Achterwetering verdienen bijzondere zorg met het oog op deze zichtlijnen. In deze plas kwam nog lang waardevol verlandingsgebied voor, met name in het westelijke en noordwestelijke deel van de plas. Deze zijn echter verdwenen of ingepakt in oeverprojecten. De eilanden in deze plas hebben grotendeels een kunstmatige oorsprong als plek voor de eendenjacht. De relicten van het voormalige eiland Gravendijk, nu herkenbaar als lange oeverstrook of als waterrietkraag, verdienen bijzondere aandacht. Langs de Achterwetering is de laatste jaren veel geïnvesteerd in herstel en behoud van het natuurlijk oevermilieu.

Afbeelding 23: Veenbonken in plas Kalverbroek

2.10 Nieuwenbroek

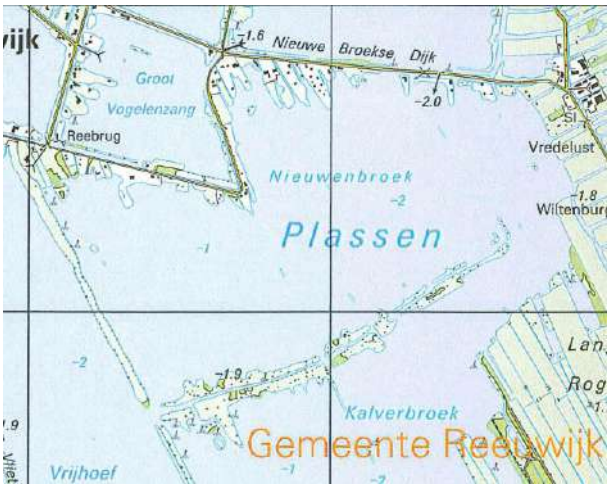

Afbeelding 24: Plas Nieuwenbroek

De plas Nieuwenbroek kent aan de oostoever samen met Kalverbroek een zeer oorspronkelijke open overgang naar het achterliggende weidegebied rond de Oukoopsedijk. Er bevinden zich hier fraaie uitzichten op de Prinsendijk met de Oukoper Molen en de monumentale hoeves van de Wiltenburg. Aan de noordzijde staat de plas op een enkel punt in ruimtelijk verband met de plas 's-Gravekoop en achterland. Aan de oostzijde van de plas geven de Kromme Damhoek, het eind van de Achterwetering en één resterend eiland het verloop van de 'verdwenen' vaarroute de Slangewetering aan. Beide relicten zijn belangrijk om te behouden vanuit cultuurhistorisch oogpunt. Dit geldt ook voor de restanten van de oude Gravendijk die nog te herkennen is aan de lange opvallende waterrietkraag. De noordwestoever van de plas kent lintbebouwing. Hier is de plas slechts over enkele lijnen waarneembaar. Nabij de brug in de Nieuwenbroeksedijk is over een klein traject vrij zicht op de plas. De uiterste westoever wordt gevormd door de ringdijk van de Vrijhoef, verkaveld in recreatieterreintjes. Aan de zuidzijde wordt de plas begrensd door de Achterwetering. Op diverse oeverstroken zijn natuurvriendelijke oevers met golfbrekers aangelegd (Achterwetering) of projectmatig in voorbereiding (Nieuwenbroeksedijk). In de noordwesthoek kwamen vanouds uitgebreide verlandingsvegetaties voor.

Afbeelding 25: Oostzijde Nieuwenbroek met open overgang naar het veenweidegebied.

2.11 Sloene

De Sloene heeft een merkwaardige driehoekige vorm. Ondanks de geringe grootte herbergt deze plas grote landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De Sloene was gelegen in een uithoek van de Reeuwijkse Plassen. Over zowel water als land was de plas slecht bereikbaar en toegankelijk. In de westzijde van de plas die we hier begrenzen tot aan de Steupel, liggen enkele weidepercelen die het oorspronkelijke landschapsbeeld vertegenwoordigen. In oostelijke richting liggen er vervolgens diverse gave, complete legakkers naast. Dit is een situatie die in Reeuwijk niet veel voorkomt. Enkele oostelijke woonpercelen langs de noordzijde van de Oudeweg zijn in de loop van de 20e eeuw verlaten en nu dus vrij van bebouwing. Hier vinden we nu een rij natuurlijk begroeide, voormalige wooneilanden en akkers. De kleidijk aan de noordzijde van de plas is voor een groot deel begroeid met riet en knotwilgen die goed worden onderhouden. Hierdoor blijft de noordoever steeds verbonden met de achterliggende ruimte van de Surfplas. Het grootste deel van het oevermilieu vertoont een oorspronkelijk onbeschoeid beeld. Dit draagt bij aan het relatief ongeschonden en landschappelijk aantrekkelijke karakter van deze kleinste van de Reeuwijkse Plassen.

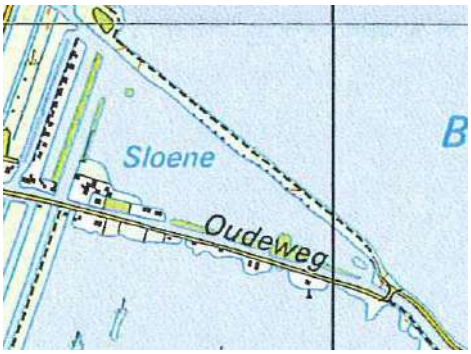

Afbeelding 26: Plas Sloene

Afbeelding 27: Sloene

2.12 Klein Vogelenzang

Klein Vogelenzang wordt gekenmerkt door een relatief lage bewoningsdruk. Met uitzondering van één woning aan de Lecksdijk treffen we alleen bebouwing aan langs de Zoetendijk. De noord- en zuidoever zijn niet zwaar begroeid en bieden een overzicht naar de achterliggende plassen. Ook de openheid in de west- en de oostoever geven enig doorzicht. De plas is goed zichtbaar vanaf de openbare oever aan de Hortemansdijk die vanouds in gebruikt is voor recreatie. Al in de vroege jaren zestig stonden hier op zondag tientallen auto's van recreanten in de berm. De oostoever en de zuidwestoever van de plassen vertonen een oorspronkelijk karakter door het achterwege blijven van snipperverkaveling. Deze oevers zijn van de gemeente Reeuwijk en openbaar toegankelijk. Opmerkelijk is dat deze plas als enige geen eilanden herbergt. Het grootste deel van het oevermilieu heeft een oorspronkelijk onverhard karakter. Tussen de noordoever, de Vogelenzangschekade en de Bosmankade is na het afsluiten van het gemaal in de Vettenbroek een landschappelijk fraaie verlandingsvegetatie ontstaan.

Afbeelding 28: Plas Klein Vogelenzang

Afbeelding 29: Klein Vogelenzang

2.13 Gravekoop

Het grootste deel van de Gravekoop heeft een zeer open en oorspronkelijk karakter. De noordzijde grenst aan het veenweidegebied van de polder Gravekoop. Vanaf de zuidoever van de plas heeft men over grote breedte een vrij uitzicht in noordelijke richting. Dit zorgt voor een wijds ruimtelijk perspectief dat de plas groter doet lijken. Door het strakke landschapsonderhoud op het voorland langs de Nieuwenbroeksedijk zijn er vooral 's winters uitstekende mogelijkheden de plas te overzien. Zelfs langs de Lecksdijk wordt de lintbebouwing regelmatig afgewisseld door vrije uitzichten, zoals de op de verhoging in de Lecksdijk waar de doorgebroken dijk in 1926 werd opgevuld met klei. Dit alles maakt de plas Gravekoop tot een goed zichtbare plas. De eerste visuele grens van de plas wordt gevormd door de eilandenstrook van de Karrewetering. Over de hele lengte hiervan is in de loop der tijd slechts één recreatieverblijf verrezen. De strook verkeert dus in een landschappelijk zeer oorspronkelijke staat. Hier tegenover staat dat de strook sterk bedreigd wordt door golfafslag. Achter de Karrewetering bevindt zich nog een klein deel van de plas met een kleinschalig intiem karakter. Hier grenst de plas aan de oeverpercelen van het veenriviertje de Oude Bodegraven dat via de Wiltenburg naar de Oude Rijn stroomde. In het zuidoosten van de plas liggen korte percelen weiland en een compleet petgat. De oevers van de plas zijn grotendeels onverhard. Oeverherstelprojecten moeten gaan bijdragen aan het vasthouden van de oeverlijn. Van het karakteristieke open karakter van de vroegere Reeuwijkse plassen vinden we op de Gravekoop nog de meeste kenmerken terug ten opzichte van de rest van de Reeuwijkse Plassen. Het terugdringen van houtopslag is een belangrijke voorwaarde om dit kenmerk te waarborgen. De gave onbebouwde oevers, de verveningspatronen, de bijzondere geschiedenis met verhuizende dorpen en de grens van de veenrivier bieden alle elementen om Gravekoop als een compleet landschapsmonument te bestempelen.

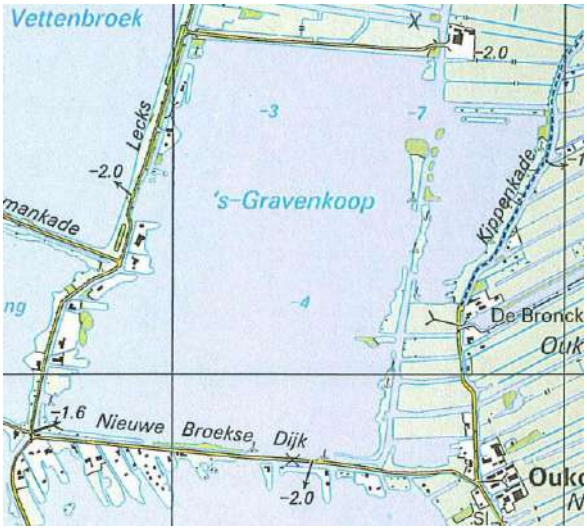

Afbeelding 30: Plas Gravekoop

Afbeelding 31: Gravekoop

2.14 Broekvelden en Vettenbroek

Afbeelding 32: Plas Broekvelden en Vettenbroek

Van alle huidige Reeuwijkse en Sluipwijkse plassen heeft deze plas de meest turbulente geschiedenis achter de rug in een voortdurende wisseling van functies. Het huidige landschapsbeeld is daar weerslag van en benadert sterk het landschapsbeeld van voor 1892 toen de plas immers door vervening in water veranderd was. Waar de huidige omvang van de waterpartijen in het oude plassengebied gemaskeerd wordt door wegenpatroon, lintbebouwing en groen, kunnen we hier de impact van grootschalige turfwinning op het Hollandse Landschap open en bloot ervaren. Een enorme waterpartij van 180 hectare strekt zich overal zichtbaar uit voor fietsers en wandelaars op de oevers. Alleen aan de oostzijde wordt de bezoeker wat van het water afgeleid om, in de beschutting van een oever met authentieke verlandingsvegetatie, uit de wind te lopen. Ook langs deze plas zorgen de ongehinderde doorzichten naar het polderland erachter voor veel dieptewerking. Dit speelt vooral in noordelijke en oostelijke richting. Vanaf de A12 is de plas, na de geluidswal, als enige van de Reeuwijse plassen waarneembaar voor de snelle reiziger. Het schitteren van het zonlicht op de plas met op de verre achtergrond de toren van Sluipwijk vormt een aantrekkelijk beeld in een setting van ruimte. Vanaf de Kooidijk doet er prominent lichtgekleurde bebouwing van het Bodegraafse bedrijventerrein afbreuk aan het landschapsbeeld. Voor het bedrijventerrein langs zijn de hoge populieren van Fort Wierickerschans en de markante watertoren van De Meije zichtbaar. De zichtbaarheid van deze 'landmarks' stoort niet, maar versterkt het beeld van de Reeuwijkse plassen als onderdeel van het Groene Hart. De openheid van de oevers zijn ook langs deze plas een belangrijke waarde. Ook hier rukt de boomopslag echter op. De oevers van de plas zijn in principe sterk verhard. De flauwe taluds, de peilwisselingen en het langzaam begroeid raken van steenslag en doek, zorgen voor een steeds natuurlijker landschapsbeeld in de oevers. De nieuwe eilanden, aangelegd in de vorm van voor Reeuwijk kenmerkend voorland, verzachten de harde lijnen van de oevers en brengen afwisseling en perspectief in dit ruime water.

Afbeelding 33: Broekvelden en Vettenbroek

Afbeelding 34: Steiger parallel aan de oeverlijn in plas Nieuwenbroek, toetsing op landschapskwaliteiten is verplicht.

Afbeelding 35: Golfbreker aan het eind van de Achterwetering. Toetsing op landschapskwaliteiten is verplicht.

3 Toetsen en toepassen

In bestemmingsplannen is veelal aangegeven dat er bij de aanvraag van een aanlegvergunning een beoordeling van een landschapsdeskundige noodzakelijk is. In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe de beoordeling op landschapskwaliteiten op basis van dit rapport kan plaatsvinden. Dit hoofdstuk begint met een opsomming van onderdelen waaruit een aanvraag dient te bestaan. Daarna volgt het traject dat binnen de gemeente doorlopen wordt om de aanvraag te beoordelen. Als laatste wordt aangegeven hoe dit rapport gebruikt dient te worden om tot een beoordeling te komen.

3.1 Samenstelling aanvraag

Om tot een goede beoordeling te kunnen komen is het van belang dat de aanvraag compleet is. De aanvraag moet bestaan uit:

1. gegevens van de aanvrager: naam, adres, woonplaats, postcode, telefoon en eventueel e-mail adres;
2. een inrichtingsvoorstel bestaande uit een korte beschrijving van de maatregelen, werken en werkzaamheden;
3. aanduiding van de locatie, ingetekend op een kaart met een schaal van 1:1.000 of gedetailleerder;
4. foto's van de locatie en huidige situatie;
5. schetsmatige tekeningen en dwarsprofielen van de huidige situatie (land, water en constructies);
6. schetsmatige tekeningen en dwarsprofielen van de toekomstige situatie (land, water en constructies);
7. de effecten van het inrichtingsvoorstel op het omliggende landschap en de landschapskwaliteiten.

3.2 Toetsing op landschapskwaliteiten

De behandeling van een aanvraag bestaat uit de volgende stappen:

Stap	Actie	Benodigde informatie
Stap 1	vaststellen volledigheid aanvraag	§ 3.1
Stap 2	locatie bepaling op gebiedskaarten	bijlage II, III, IV
Stap 3	matrix kwaliteiten en werken	bijlage I
Stap 4	verzamelen achtergrond informatie	
	toelichting op kenmerken en kwaliteiten per plas	§ 2.3 t/m 2.14
	toelichting op de gebiedskwaliteiten	§ 5.2
	toelichting op kwaliteiten van het landschap	§ 5.3 t/m 5.9
	beleidsinformatie van de locatie	hoofdstuk 6 en bijlagen V en VI
Stap 5	resultaat beoordeling	
	de werken zijn toegestaan, de vergunning wordt verleend	
	de werken zijn onder aanvullende voorwaarden toegestaan	§ 4.1 t/m 4.16
	de werken zijn niet toegestaan. De vergunning wordt niet verleend.	§ 3.5 en § 4.1 t/m 4.16

3.3 Gebruik van de matrix kwaliteiten en werken

In hoofdstuk vier staan alle werken genoemd die volgens het huidige bestemmingsplan aanlegvergunningplichtig zijn. Na een korte beschrijving van de werken en de visie op de daarop, worden in de meeste gevallen aanvullende voorwaarden genoemd, die een bijdrage leveren aan het beperken van de negatieve bijeffecten en het versterken van de landschappelijke kwaliteiten. In hoofdstuk vijf worden alle kwaliteiten beschreven.

In de matrix 'Kwaliteiten en werken', worden alle werken uitgezet tegen de kwaliteiten. Per kwaliteit is aangegeven wat de mogelijkheden zijn met betrekking tot deze werken. De mogelijkheden bij de aangevraagde werken zijn:

a. toegestaan;
b. toegestaan onder voorwaarden;
c. niet toegestaan;
d. niet van toepassing;
e. niet toetsbaar als landschapskwaliteit.

Onder de categorie *e) niet toetsbaar als landschapskwaliteit* vallen de gebiedskwaliteiten: stilte, duisternis, flora en fauna en waterkwaliteit. Deze kwaliteiten zijn in de matrix opgenomen, maar worden niet gekoppeld aan de werken.

Zodra er op de betreffende locatie een kwaliteit van toepassing is, kan in de matrix worden opgezocht of de aangevraagde werken mogen worden uitgevoerd en onder welke voorwaarden.

		§ 4.1	§ 4.2	§ 4.3	§ 4.4	§ 4.5	§ 4.6	§ 4.7
KWALITEITEN	**WERKZAAMHEDEN**	afgraven	vergraven of ontgraven van reeds bestaande dijken of taluds	beplanten van gronden	aanleggen of verharden van paden	aanbrengen van oppervlakte verharding	aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen	dempen van waterlopen
oeverbeeld*	§ 5.2.2							
openheid*	§ 5.2.3							
zichtlijnen	§ 5.2.4							
orientatiepunten*	§ 5.2.5							
stilte*	§ 5.2.6							
duisternis*	§ 5.2.7							
flora en fauna*	§ 5.2.8							
waterkwaliteit*	§ 5.2.9							
veenrivier	§ 5.3.2							
kleirug	§ 5.3.3							
scheisloten*	§ 5.4.2							

Afbeelding 36: Kaartbeeld van de matrix kwaliteiten en werken.

3.4 Traject van beoordeling

De behandeling van de aanlegvergunning wordt door de ambtenaar voorbereid.
De ambtenaar:

1. controleert de aanvraag op volledigheid;
2. stelt een advies op aan het college, gebaseerd op het toetsingskader. De ambtenaar kan advies inwinnen bij een commissie* met deskundigheid omtrent landschapskwaliteiten. De ambtenaar onderbouwt het advies richting college met het advies van de commissie. Het resultaat kan zijn:
   - verlenen vergunning;
   - verlenen vergunning met aanvullende voorwaarden;
   - weigeren vergunning;

   (*) Indien de commissie onvoldoende deskundigheid bezit om te kunnen adviseren, kan de commissie een extern landschapsdeskundige inzetten om een advies uit te brengen.

Situaties waarbij de ambtenaar besluit de aanvraag voor de aanlegvergunning voor te leggen aan een commissie kunnen zijn:

- aanvragen die betrekking hebben op een grote oppervlakte;
- aanvragen waarin een meerdere werken worden uitgevoerd;
- aanvragen waarin meerdere kwaliteiten van toepassing zijn;
- of een combinatie van bovenstaande situaties.

Voor werken met betrekking tot de aanleg en/of vernieuwing van oeverbescherming en golfbrekers (§4.9) is een onderscheid gemaakt tussen uitvoeringen die vergunningvrij en vergunningplichtig zijn. Voor de uitvoeringen die vergunningvrij zijn, geldt wel een meldingplicht.

3.5 Ontwikkelingsruimte

Om te voorkomen dat landschapskwaliteiten worden aangetast, zal in een aantal situaties de vergunningaanvraag negatief worden beoordeeld. Op basis van het vigerende bestemmingsplan kunnen bestaande steigers worden vernieuwd, maar is het verplaatsen van steigers niet mogelijk. De notitie ‘Het plaatsten van nieuwe of het vergroten van bestaande steigers na of bij natuurcompensatie’ uit 2001, biedt in een aantal situaties extra ontwikkelingsruimte. De voorwaarden hiervoor zijn in het bestemmingsplan opgenomen. Het plaatsen, verplaatsen en vergroten van steigers is alleen toegestaan indien daadwerkelijk wordt zorg gedragen voor het realiseren en in standhouden van een duurzame natuurvriendelijke oeverbescherming, met bijbehorende vegetatie.
Particulieren die landschapskwaliteiten en natuurvriendelijke oevers een positieve impuls geven kunnen een subsidieverzoek indienen bij Stichting Veen en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Afbeelding 37: Aanlegvergunningplichtige werken. Graven van een verlaging met oog op nieuwe rietgroei.

4 Werken en werkzaamheden

In bestemmingsplannen staan de werken genoemd die aanlegvergunningplichtig zijn. In dit hoofdstuk worden alle werken en werkzaamheden die in de Reeuwijkse Plassen aan de orde zijn genoemd. Bij ieder werk is kort omschreven:
- wat er onder wordt verstaan;
- wat de bedreiging is voor de landschapskwaliteiten;
- wat de aanvullende voorwaarden zijn.

Dit hoofdstuk bevat aanvullende informatie op de *Matrix kwaliteiten en werken*.

Een aantal werken hebben een overeenkomstig effect. Deze werken zijn samengevoegd in nieuwe categorieën. Het betreft:
- beplanten van gronden en wegbermen met houtgewassen en aanplant erfbeplanting, deze worden samen behandeld in paragraaf 4.3: *beplanten van gronden*;
- aanleg damwand, komt te vallen onder paragraaf 4.9: *aanleg en/of vernieuwing van oeverbescherming en golfbrekers*.

4.1 Afgraven

Afgraven is aan de orde als de bovenlaag van het land wordt verwijderd. Hierdoor kunnen veel zogenaamde horizontale landschapselementen, stukken waardevol land, gedeeltelijk of totaal verdwijnen. Voorbeelden hiervan zijn stukken voorland, verveningspatroon of legakkers.

Aanvullende voorwaarden
- nieuwe patroon moet passen binnen het landschapspatroon van de Reeuwijkse Plassen;
- nieuwe situatie moet een cultuurhistorische basis hebben, bijvoorbeeld het patroon van een origineel verveningscomplex of een legakker.

4.2 Vergraven of ontgraven van reeds bestaande dijken of taluds

Het vergraven of ontgraven van dijken en/of taluds zijn ingrijpende maatregelen en hebben landschappelijk een groot effect. Een belangrijk element dat een verhaal vertelt over bijvoorbeeld de drooglegging van een gebied, kan worden aangetast.

Aanvullende voorwaarden
- cultuurhistorische informatie moet behouden blijven;
- de inrichting van de oeverbescherming wordt op natuurvriendelijke wijze vormgegeven.

Afbeelding 38: Juiste en oorspronkelijke plaatsing van bomen. De weteringzijde is vrij van beplanting.

Afbeelding 39: Ongewenste plaatsing bomen. Houtgewassen in de wegberm aan de weteringzijde verstoren de open zichtlijnen in de bebouwingslinten.

4.3 Beplanten van gronden

Dit is onder te verdelen in het aanplanten van bosjes, lijnbeplanting en erfbeplanting op plaatsen waar nog niet eerder houtige gewassen hebben gestaan en waar al wel eerder houtige gewassen stonden. Houtgewassen vormen vaak een bedreiging voor verschillende landschappelijke kwaliteiten. Vooral de oorspronkelijke openheid van het gebied, de karakteristieke onbeplante wegbermen en openheid in het centrum van bebouwingslinten worden door bomen sterk door aangetast. Enkele voorbeelden zijn:

- bosjes, lijnbeplanting, hoog opgaande beplanting en vooral spontane boomopslag in oevers leiden tot verbossing van het gebied, beperken de openheid en doorzichten, zijn door schaduwwerking nadelig voor riet en andere natuurlijke vegetatie en bemoeilijken het beheer;
- erfbeplanting zorgt voor een natuurlijke inkleding van bebouwing. Het gevaar ervan is dat zichtlijnen vanaf de weg op de plas doorbroken kunnen worden. De openheid en het zicht op waardevolle landschapselementen als restanten van legakkers, kan hierdoor afnemen;
- beplanten of het laten begroeien van wegbermen langs weteringen en jaagpaden verstoren de openheid in het centrum van de bebouwingslinten. Bovendien dienen deze wegbermen, vanuit cultuurhistorisch gebruiksperspectief onbegroeid te zijn;
- het realiseren van ingroening bij monumenten is een gevaar voor de doorzichten en openheid.

Aanvullende voorwaarden

- openheid en zichtlijnen dienen in stand te blijven;
- beplanten van wegbermen langs weteringen en jaagpaden is alleen toegestaan indien het een doelgerichte maatregel door de Dienst Gemeentewerken is, gericht op verkeersveiligheid;
- beplanten van gronden met houtgewassen zal uitsluitend worden toegestaan wanneer gebruik wordt gemaakt van inheemse soorten als es, linde, wilg, zomereik, zwarte els, gelderse roos, hazelaar, sporkehout, lijsterbes, hulst, gagel en vlier;
- drie meter uit de waterlijn mag geen aanplant plaatsvinden met oog op de ontwikkeling en beheer van de natuurlijk ingerichte oeverzone.

4.4 Aanleggen of verharden van paden

In open gebieden zorgen nieuwe paden voor nieuwe lijnen in het landschap. Afwijkende lijnen in het landschap zijn ongewenst. Verharden van paden is vanuit landschappelijk oogpunt geen bezwaar.

Aanvullende voorwaarden

- paden moeten de lijnen volgen van het verkavelingpatroon in het landschap;
- de verharding wordt aangebracht met een half open constructie, het landschapsbeeld en de uitwisseling van flora en fauna blijft hierdoor in stand.

4.5 Aanbrengen van oppervlakte verharding

Bij het aanbrengen van oppervlakte verharding kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een picknickplaats, terras, parkeerplaats of weg. Dit zal vooral plaatsvinden in en nabij de bebouwing. Indien dat het geval is zal de schade landschappelijk gezien beperkt zijn. Het aanleggen van oppervlakte verharding in het open plassengebied is ongewenst.

Aanvullende voorwaarden

- de verharding wordt aangebracht met een half open constructie, het landschapsbeeld en de uitwisseling van flora en fauna blijft hierdoor in stand.
- langs de oeverlijn is in een strook van 5 meter geen verharding toegestaan, met uitzondering van steigers.

4.6 Aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen

Aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen kan betrekking hebben op dwars- en lengtesloten, op vaarsloten en op overige waterpartijen. De relatie land en water, met het karakteristieke slagenpatroon ontstaan tijdens de ontginningen, is een bijzondere, algemene kwaliteit van het veenweidegebied. De restanten hiervan zijn door de intact gebleven weteringen en scheisloten nog waarneembaar in de Reeuwijkse Plassen. Ingrepen als aanleggen, vergraven en verruimen van waterlopen dienen met zorgvuldigheid te worden behandeld. Een veel voorkomende aanleiding is het realiseren van vervangend water. Met de aanpassingen in de waterlopen kunnen de nog aanwezige relicten vervagen. Dit is ongewenst. In de gebieden die als landschapskwaliteit zijn aangeduid, zoals de veenrivier, de scheisloot, wetering, turfroute en verveningspatroon zijn alle maatregelen derhalve niet toegestaan.

Aanvullende voorwaarden

- in de overige gevallen zijn de maatregelen toegestaan mits het uiteindelijke resultaat aansluit en herkenbaar is voor de plas waarin de maatregelen worden uitgevoerd. Het aanwezige landschapspatroon dient te worden versterkt.

4.7 Dempen van waterlopen

Het dempen kan betrekking hebben op veenrivieren, weteringen en scheisloten, op turfroutes en op delen van alle overige waterpartijen. Dempen gebeurt doorgaans met aarde, maar het kan ook met natuurlijke en andere producten. Bij het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Milieudienst Midden-Holland kan informatie worden ingewonnen over de materialen die zijn toegestaan. De relatie land en water, met het karakteristieke slagenpatroon ontstaan tijdens de ontginningen, is een bijzondere, algemene kwaliteit van de Reeuwijkse Plassen en de omliggende veenweiden. Veel waterlopen speelden tijdens de turfwinning een belangrijke rol in het transport van turf. Doorvaarbaarheid is een belangrijke kwaliteit van de Reeuwijkse Plassen. Het dempen van onder andere oude scheisloten zal dit negatief beïnvloeden. Verder kan het dempen ook leiden tot een wijziging in het slotenpatroon. Een ingreep als het dempen van waterlopen dient met zorgvuldigheid te worden behandeld. In de gebieden die als landschapskwaliteit zijn aangeduid, zoals de veenrivier, de scheisloot, wetering, turfroute en voorbeelden van verveningspatroon mag niet worden gedempt.

Aanvullende voorwaarden

- uiteindelijke resultaat moet aansluiten op het huidige landschapspatroon en moet herkenbaar zijn voor de omgeving waarin de maatregelen worden uitgevoerd;
- de demping mag de doorvaarbaarheid via vaarsloten niet verstoren.

4.8 Aanleg aarden dam met of zonder opsluitende constructie

Dammen worden geplaatst om de waterloop te veranderen of om de toegang tot een perceel te realiseren. Een dam kan worden uitgevoerd als aarden dam of als houten damwand. Het plaatsen van een dam heeft invloed op de landschapswaarden van het gebied en op de doorvaarbaarheid. De historische vaarfunctie is hierdoor niet meer zichtbaar en toekomstige vaarmogelijkheden worden beperkt. Visueel zorgen dammen voor een onderbreking van de zichtlijnen over lange stukken open water. Het aanleggen van aarden dammen heeft om deze reden een sterke negatieve invloed op het karakteristieke landschapsbeeld met lange ononderbroken watergangen en bruggen.

Afbeelding 40: Constructie type A: palenrij met gording en doek, achter de beschoeiing ingeplant met inheemse oeverplanten.

4.9 Aanleg en/of vernieuwing van oeverbescherming en golfbrekers

De oevers zijn beeldbepalende dragers van de landschapswaarden in het plassengebied. Harde, lange, hoge en onnatuurlijke vormen, lijnen en kleuren dienen te worden voorkomen. Dit geldt voor beschoeiingen op de grens van water en land en voor golfbrekers die los in het water staan en geen directe verbinding met het land hebben. De overgangen van water naar land zijn ook in ecologisch opzicht, voor flora en fauna en voor aspecten van de waterkwaliteit van vitaal belang. Om deze functies goed te kunnen vervullen ***dienen oevers en golfbrekers na inrichting of herstel aan de volgende voorwaarden te voldoen***:

1. aanleg op of weinig boven het waterpeil;
2. aangepast kleur- en materiaalgebruik, kleuren en materialen hebben een natuurlijke uitstraling;
3. een twee meter brede zone achter de oeverlijn wordt ingeplant met inheemse oeverplanten, overhangende oevervegetatie kan voor camouflage van de beschoeiing zorgen;
4. de twee meter brede zone wordt aangelegd als één hellend talud van maaiveld naar waterspiegel of zone wordt halverwege onderbroken. Door één traptrede op het gemiddelde niveau tussen maaiveldhoogte en waterpeilhoogte aan te leggen ontstaat een vochtig deel op maximaal 10cm boven waterpeil en een droger oeverdeel dat langzaam oploopt naar het overige maaiveld.

Afbeelding 41: Slootzijde: liggende delen beschoeiing op het waterpeil

Voor oevers met harde oeverbescherming heeft de gemeente een streefbeeld voor ogen. ***Ten aanzien van het gebruikte materiaal, het type en de hoogte van de constructie en de plaatsing van vegetatie (op het land achter de beschoeiing) zijn er dwingende voorwaarden.***

Materiaal
Voorgeschreven materialen zijn de volgende:
- hout met of zonder FSC-keurmerk of hout met logo Keurhout-duurzaam
- houtsoorten kunnen zijn:
    - onder water: bij voorkeur geen hardhout maar vurenhout, wegendoek en of synthetische geotubes met een duurzaamheid van meer dan 10 jaar;
    - op en boven water: hout met duurzaamheidsklasse 1 of organische geotubes (mits goed gevuld met wortels, stekken en/of zaad) met een duurzaamheid van minder dan 10 jaar;
    - suggestie soorten: Europees hardhout, thermisch gemodificeerd vuren en populier, kastanjehout en lariks;
- kokosrollen.

De volgende materialen worden afgeraden: steenachtige materialen als schanskorven.
Niet toegestaan zijn: beton, metaal, geïmpregneerde of bewerkte houtsoorten.
Aanvullende regelgeving ten aanzien van de gebruikte materialen gaat via de keurvergunning van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Verder zijn er normen geformuleerd in het bouwstofnormenbesluit.

Type constructie
Afhankelijk van de locatie en de functie van de beschoeiing kan de constructie verschillen. De constructie dient dusdanig te zijn dat het functioneel is. Vanuit landschappelijk oogpunt is het wenselijk dat de beschoeiing een natuurlijk en 'zacht' uiterlijk heeft. De beschermende functie wordt hiermee in het landschap geïntegreerd. De constructies zijn in twee categorieën opgedeeld: type A en type B.
Type A: dit zijn constructies met een natuurlijke uitstraling, zoals bijvoorbeeld: een aaneengesloten palenrij (afb.40, 42), takkenbossen tussen palen (afb. 45), kokosrollen of andere organische materialen tussen palen, synthetisch wegendoek tussen palen met een gording.
Type B: dit zijn constructies met een harde, onnatuurlijke uitstraling, zoals bijvoorbeeld: schotten (afb.44, 47), vierkante balken, gezaagde palen en een damwand. Afdekken van de constructie met een vlakke afdeklat is ongewenst.

Vegetatie
De vegetatie, aan de water en landzijde van de beschoeiing vervult diverse functies. Een vitale, goed doorwortelde inheemse vegetatie op vaste grond heeft een hoge constructieve en beschermende functie. Vanuit landschappelijk oogpunt is de vegetatie essentieel om de harde kunstmatige oeverlijn te verzachten. ***Bij alle oevertypes is het een voorwaarde dat er aan de landzijde van de beschoeiing een twee meter brede zone (binnen 6 maanden na aanleg van de beschoeiing) wordt ingeplant met inheemse oeverplanten.*** In de laag gelegen zones (tot 10cm boven waterpeil) kan gedacht worden aan Gele lis, Dotterbloem, Oeverzegge en/of Riet. Op de hoger gelegen zones (van 10cm tot 45cm boven waterpeil) kan gedacht worden aan Kattenstaart, Moerasspirea, Gewone wederik, Pluimzegge en Koninginnekruid.
Aan de waterzijde is het mogelijk voor de beschoeiing drijvende waterplanten zoals Witte waterlelie en Gele plomp in te planten.

Hoogte van de constructie

locatie beschoeiing	sloten, scheisloten langs hoofdwatergang langs wetering	plaszijde percelen rond eilanden rond landtongen	golfbreker
meldingplicht			
verticale delen	max 3cm boven waterpeil	max 10cm boven waterpeil	nvt
horizontale delen	op het waterpeil, type A en B (afb.41) *voorwaarden:* voorgeschreven materiaal, 2 meter brede ingeplante oeverzone	max 10cm boven waterpeil, type A (afb. 40) en B *voorwaarden:* voorgeschreven materiaal, 2 meter brede ingeplante oeverzone	nvt
	van waterpeil tot max 10cm boven waterpeil, type A (afb.40) *voorwaarden:* voorgeschreven materiaal, 2 meter brede ingeplante oeverzone	tussen 10 en 30cm boven waterpeil, type A (afb. 42 rechts) *voorwaarden:* voorgeschreven materiaal, 2 meter brede ingeplante oeverzone	
aanlegvergunningplichtig onder voorwaarden			
verticale delen	tussen 3 en 10cm boven waterpeil	tussen 10 en 30cm boven waterpeil	tot 30cm boven waterpeil
horizontale delen	van waterpeil tot max 10cm boven waterpeil, type B *voorwaarden:* voorgeschreven materiaal, 2 meter brede ingeplante oeverzone, landschappelijke compensatie met gelijk oppervlak elders op het terrein	tussen 10 en 30cm boven waterpeil, type B *voorwaarden:* voorgeschreven materiaal, 2 meter brede ingeplante oeverzone, landschappelijke compensatie met gelijk oppervlak elders op het terrein	tot 30cm boven waterpeil *voorwaarden:* type A, geadviseerd materiaal vormgeving*
aanlegvergunningplichtig, niet toegestaan			
verticale delen	hoger dan 10cm boven waterpeil	hoger dan 30cm boven waterpeil	hoger dan 30cm boven waterpeil
horizontale delen	hoger dan 10cm boven waterpeil (afb. 44)	hoger dan 30cm boven waterpeil (afb. 42 links)	hoger dan 30cm boven waterpeil
Waterpeil is vastgesteld door het Hoogheemraadschap van Rijnland op -2.22 NAP. Deze hoogte wordt gehanteerd als ijkpunt van het waterpeil.			
* = de ligging en vormgeving van een golfbreker dienen aan te sluiten bij de grenzen van oude percelen en/of te passen bij het ontginnings- en verveningspatroon van het gebied.			

Afbeelding 42:
plaszijde
constructie type A

***Links**: palenrij hoger dan 30cm*
boven waterpeil

vergunningsplichtig,
niet toegestaan

***Rechts**: palenrij max 30cm*
boven waterpeil

vergunningvrij, meldingplichtig

Afbeelding 43:
slootzijde
constructie type B

horizontale delen beschoeiing max
3cm boven waterpeil

ingeplante oeverzone
is smaller dan 2 meter

vergunningplichtig

Afbeelding 44:
slootzijde
constructie type B

beschoeiing meer dan 3cm boven
het waterpeil

vergunningplichtig

Afbeelding 45:
plaszijde
constructie type A

horizontale delen beschoeiing max 10cm boven waterpeil

aanplant inheemse oeverplanten vergunningvrij, meldingplichtig

golfbreker is vergunningplichtig

Afbeelding 46:
plaszijde
constructie type A
(de getoonde oever is in aanleg)

horizontale en verticale delen beschoeiing tussen 10 en 30 cm boven het waterpeil

vergunningvrij, meldingplichtig

Afbeelding 47:
plaszijde
constructie type B

horizontale delen van de beschoeiing meer dan 10cm boven het waterpeil

vergunningplichtig

4.10 Aanleg paardenbakken

Paardenbakken kunnen aangevraagd worden voor particulier of bedrijfsmatig gebruik. Bij particulier gebruik zal de omvang en intensiteit van het gebruik kleiner zijn dan bij bedrijfsmatig gebruik. In de beleidsnotitie van gemeente Reeuwijk van april 2002 wordt inzicht gegeven in de toelaatbaarheid van paardenbakken in het buitengebied. Landschappelijk gezien hebben paardenbakken vooral gevolgen voor de openheid, doorzichten en lichtvervuiling.

Aanvullende voorwaarden

- plaatsing paardenbak is alleen in het verlengde achter de bebouwing toegestaan vanwege het behoud van de doorzichten;
- de paardenbakken mogen alleen verlicht worden met led-verlichting;
- indien houten materialen worden gebruikt gaat de voorkeur uit naar het toepassen van onbehandeld Europees hardhout met het FSC-keurmerk of logo Keurhout-Duurzaam. Een ander redelijk alternatief is de keuze van onbehandeld tropisch hardhout met FSC-keurmerk.

4.11 Aanleg steigers

Onder de aanleg van steigers verstaan we het aanleggen van een drijvende of op palen rustende verharding op het water, aan de waterkant. Een steiger dient als aanlegplaats voor watervoertuigen. De aanleg van steigers langs karakteristieke en cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen als bijvoorbeeld stroken voorland kan afbreuk doen aan deze elementen. De oorspronkelijke oeverlijn wordt minder zichtbaar en het horizontale profiel van het stuk land verandert waarneembaar. De notitie 'Het plaatsten van nieuwe of het vergroten van bestaande steigers na of bij natuurcompensatie' uit 2001, biedt in een aantal situaties extra ontwikkelingsruimte. De voorwaarden hiervoor zijn in het bestemmingsplan opgenomen. Het plaatsen, verplaatsen en vergroten van steigers is alleen toegestaan indien daadwerkelijk wordt zorg gedragen voor het realiseren en in standhouden van een duurzame natuurvriendelijke oeverbescherming, met de bijbehorende inheemse oeverbeplanting.

Aanvullende voorwaarden

- steigers worden haaks op de oeverlijn geplaatst zodat de vorm van de oeverlijn zichtbaar blijft en de oevervegetatie maximale groeikansen heeft;
- indien houten materialen worden gebruikt gaat de voorkeur uit naar het toepassen van onbehandeld Europees hardhout met het FSC-keurmerk of logo Keurhout-Duurzaam. Een ander redelijk alternatief is de keuze van onbehandeld tropisch hardhout met FSC-keurmerk. Ook gerecycled hout en tweedehands Europees hardhout is een ecologisch verantwoord alternatief.

4.12 Aanleg brug

Bruggen worden geplaatst om de ontsluiting van het gebied en van (huis) kavels te verbeteren. Op- en afritten van kavels die langs een vaarsloot liggen moeten worden ontsloten met een brug. Bruggen zijn van belang om de doorvaarbaarheid over historische vaarsloten van het gebied te waarborgen. De historische vaarfunctie en toekomstige recreatieve functies blijven behouden.

Aanvullende voorwaarden

- bruggen hebben een minimale vaarhoogte van 70 centimeter (schouwhoogte);
- de aanleg van extra bruggen wordt alleen toegestaan als er een kavel voorland gesplitst wordt en twee scheisloten gegraven worden zodat er een nieuw eiland ontstaat;
- of als er landschappelijk winst wordt geboekt door compenserende natuurinrichting zoals de aanleg van een amfibieënpoel of natuurvriendelijke oevers;
- indien houten materialen worden gebruikt gaat de voorkeur uit naar het toepassen van onbehandeld Europees hardhout met het FSC-keurmerk of logo Keurhout-Duurzaam. Een ander redelijk alternatief is de keuze van onbehandeld tropisch hardhout met FSC-keurmerk. Ook gerecycled hout en tweedehands Europees hardhout is een ecologisch verantwoord alternatief.

4.13 Verwijderen brug

Het verwijderen van een brug kan vanwege het herplaatsen van een brug of vanwege het vervangen door een dam. Met het verwijderen van de brug moet de doorvaarbaarheid in stand blijven. Bruggen en vaarsloten zijn karakteristiek voor de Reeuwijkse Plassen. Het verwijderen van bruggen is niet toegestaan. Ook niet als deze door een dam wordt vervangen.

4.14 Uitbreiding en nieuwe bebouwing

Er kunnen verschillende aanleidingen zijn voor de vergunningaanvraag van uitbreiding of nieuwe bebouwingen. Bij particulieren kan het gaan om een schuur, uitbouw van het huis, inrichting van een moestuin of het plaatsen van een paardenbak. Het omzetten van agrarische bestemming naar woonbestemming kan ook heel wat gevolgen hebben voor de landschappelijke kwaliteiten. Door de wijziging naar woonbestemming kunnen er andere gebouwen en bouwwerken op het bouwperceel komen te staan. Ook de erfindeling kan wijzigen. In de bestemmingsplannen en de welstandsnota worden diverse randvoorwaarden beschreven die gelden voor uitbreiding en het plaatsen van nieuwe bebouwing. Aanvullend op de voorwaarden uit het bestemmingsplan en de nota's worden hieronder enkele voorwaarden genoemd om bij het doen van uitbreiding en plaatsing van nieuwe gebouwen de landschappelijke kwaliteiten te behouden en versterken.

Aanvullende voorwaarden

- gebouwen en bouwwerken dienen zoveel mogelijk in het verlengde van de bestaande bebouwing en zo dicht mogelijk langs de weg te worden geplaatst;
- nieuwe bebouwing dient landschappelijk te worden ingepast. Het gaat dan met name om het vermijden van felle, onnatuurlijke kleuren. De stijl en omvang van de gebouwen zijn in balans met de omgeving. De gebouwen worden bij voorkeur omgeven met gebiedseigen beplanting.

4.15 Verlichting

In de Reeuwijkse Plassen wordt om verschillende redenen verlichting geplaatst. Veel voorkomend is de verlichting om woningen en gebouwen en openbare verlichting. In alle gevallen tast het de duisternis in het gebied aan. Om de verstoring van duisternis te beperken is het wenselijk dat er bescheiden met verlichting wordt omgegaan. Het gebruik van ledverlichting is hiervoor een goede mogelijkheid. Binnen 5 meter uit de oeverlijn is geen verlichting toegestaan. Bij het (her)plaatsen van straatverlichting dient gebruik te worden gemaakt van armaturen die weinig strooilicht veroorzaken. Aan de plaszijde is verlichting tussen 23.00 en 5.00uur niet toegestaan.

4.16 Verwijderen van rietkragen, waterlelies en biezen

Het verwijderen van rietkragen kan worden gedaan voor de aanleg van een nieuw element, of om doorzicht op het achterliggende landschap te verkrijgen. Rietkragen bevinden zich doorgaans langs wegen. Een van de belangrijkste functies van riet is het verminderen van golfslag en daarmee het tegengaan van afkalving van oevers. Stukken riet midden op een plas kunnen wijzen op een vergaan stuk land zoals een legakker of het restant van een weg. Het beeld van langgerekte rietlinten langs de oevers is karakteristiek voor het gebied. In de afgelopen decennia is door een verslechtering van de waterkwaliteit de hoeveelheid riet echter enorm afgenomen. Met het verwijderen van deze karakteristieke en steeds zeldzamer wordende rietlinten en het afkalven van het naastliggende land als gevolg, heeft het verwijderen van rietkragen zowel directe als indirecte gevolgen.

Afbeelding 48: Rietkragen in plas Kalverbroek nabij Twaalfmorgen.

5 Kwaliteiten van het landschap

5.1 Inleiding

De ontginningen, vervening en het gebruik bepalen in grote mate hoe het landschap er nu uitziet. De kwaliteiten van het landschap zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Kwaliteiten kunnen op verschillende manieren worden ingedeeld:

- van groot naar klein: van ontginning naar landschapselement;
- van verticaal naar horizontaal: van opgaande beplanting naar slotenpatronen;
- van generalistisch naar specifiek: van lintbebouwing naar een karakteristiek object.

In dit rapport ***Landschapskwaliteiten Reeuwijks Plassen*** is ervoor gekozen de kwaliteiten te benoemen waar op diverse manieren consensus over is. Deze consensus is bereikt in diverse discussies en vastgelegd in de beleidsdocumenten:

- Landschapsplan Veenweidegebeid deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, het beleidsplan;
- Bestemmingsplan plassen, natuur- en weidegebieden, gemeente Reeuwijk;
- Cultuurhistorische Hoofd Structuur, Provincie Zuid-Holland;
- Structuurvisie gemeente Reeuwijk.

Elementen die in deze beleidsdocumenten geen specifieke waarde kregen toebedeeld, maar die wel degelijk van belang zijn en behouden en versterkt dienen te worden, zijn ook opgenomen. De in dit hoofdstuk genoemde elementen en kenmerken zijn allemaal het behouden en versterken waard. Het ontstaan van het landschap, de ontginningen en het gebruik met de cultuurhistorische aspecten hebben aanleiding gegeven voor het vaststellen van de volgende kwaliteiten:

1. gebiedskwaliteiten toetsbaar als landschapskwaliteit (oeverbeeld, openheid, zichtlijnen, oriëntatiepunten)
2. gebiedskwaliteiten toetsbaar volgens andere wetgeving (stilte, duisternis, flora en fauna en waterkwaliteit)
3. kwaliteiten oerlandschap
4. ontginningsrelicten
5. waterstaatkundige relicten
6. agrarische relicten
7. verveningsrelicten
8. droogmakingsrelicten

Ad 2:. Deze kwaliteiten zijn via andere wetgeving (zie §1.2) toetsbaar. Ze zijn eveneens van belang en dienen niet te worden vergeten.

Van iedere kwaliteit is beschreven:

- wat het is;
- waarom het waardevol is en waarom het een kwaliteit van het landschap is;
- ter illustratie en verduidelijking een foto of afbeelding;
- wat de visie is ten aanzien van deze kwaliteit.

De zeven toetsbare kwaliteitscategorieën zijn in bijlagen II , III en IV gepresenteerd op drie kaarten van A2 formaat. Hierop staat aangegeven waar de elementen zich bevinden. De gebiedskwaliteiten gelden voor het hele plangebied en zijn niet met een kleur ingetekend. Om de overlap van kwaliteiten op de kaarten te beperken en de leesbaarheid te vergroten, worden op iedere kaart twee kwaliteiten getoond. De kwaliteiten uit de categorieën 3 en 4 staan op de eerste kaart. Daarna volgt een kaart met de categorieën 5 en 8, gevolgd door de laatste kwaliteitenkaart met de categorieën 6 en 7. Monumenten en gebouwen komen op alle kaarten voor.

Afbeelding 49: Openheid bij de Tochtbrug op het kruispunt van de Lecksdijk, Ree en Nieuwenbroeksedijk rond 1938. Lies en Mar den Ouden met Annie Slegt.

Afbeelding 50: Zelfde locatie in 2008. Opname genomen vanuit dezelfde hoek. Het landschap is sterk verbost.

5.2 Gebiedskwaliteiten

5.2.1 Inleiding

Gebiedskwaliteiten zijn een verzameling van kwaliteiten die niet onder de specifiek benoemde items van de latere paragraven zijn te vatten. Het zijn kwaliteiten die wel heel sterk aan landschap en beleving van het landschap zijn gekoppeld. Een aantal hiervan wordt via andere wetgeving geregeld. De kwaliteiten 'oeverbeeld', 'openheid', 'zichtlijnen' en 'oriëntatiepunten' staan toegelicht in de beschrijving per plas.

5.2.2 Oeverbeeld

In het verleden waren nagenoeg alle oevers in het plassengebied sterk begroeid met oeverbeschermende planten. Riet en lisdodde groeiden ver het water in. Alleen op sterk door golfslag aangevallen plaatsen, zoals bijvoorbeeld de Gravendijk, werd beschoeid met palen, takkenbossen en huisvuil. Daarbij werd ook vaak puin gebruikt. Door het grotendeels verdwijnen van beschermende vegetatie is de noodzaak om te gaan beschoeien sterk toegenomen. Zo goed als alle percelen in de bebouwingslinten zijn inmiddels geheel beschoeid. Eilanden, oeverstroken en landtongen die nog een onbeschoeide oever hebben, kalven onder invloed van golfslag en veen- en kantrot sterk af. De wijze van beschoeien met harde, strakke materialen boven het waterpeil, heeft de landschappelijke waarde van het gebied verminderd. Ook voor de ecologie is het belemmeren van de uitwisseling tussen land- en watermilieu schadelijk. Het is van belang de percelen zo te gaan beschermen en beschoeien dat landschap, ecologie en waterkwaliteit meeprofiteren.

5.2.3 Openheid

Openheid kan op verschillende manieren worden bezien. In de vorige eeuw, voordat het intensievere gebruik voor bewoning, recreatie en verkeer ontstond, had het landschap van de Reeuwijkse Plassen een veel opener karakter dan tegenwoordig. Er was veel minder houtopstanden, woningen en bijgebouwen. Op de Reeuwijkse plassen geldt openheid met name als kwaliteit zodra je, varend op een plas, de ruimtes op een ernaast gelegen plas kan ervaren.

5.2.4 Zichtlijnen

In bebouwingstroken zijn op diverse plaatsen de achterliggende plassen waar te nemen. Deze locaties en de hiermee ontstane zichtlijnen zijn essentieel voor de beleving van het open landschap vanaf de weg. De open plaatsen zijn er doordat sloten de kavels onderbreken of doordat er een perceel zonder bomen tussen de huiskavels ligt. Zicht naar het achterliggende land betekent ook dat er in de diepte geen verstorende elementen als hekken, bruggen of landschapselementen liggen. Doorzichten worden door bewoners en recreanten als een zeer belangrijke landschapswaarde gezien. Ook in het verlengde van een bebouwingslint is een zichtlijn waarneembaar. Doordat de bermbeplanting vanouds niet aan de weteringzijde was geplaatst, ontstond er een open lijn over de weg, de wetering en voor de gebouwen. Alle zichtlijnen in het Reeuwijkse plassengebied staan echter onder druk. In de afgelopen decennia is het aantal bomen in het gebied sterk toegenomen. Dit begrip wordt verbossing genoemd. Dit komt vooral door de aanplant van houtgewassen op erven en door de sterk toenemende spontane opslag van elzen. De aangeplante bomen vormen samen met de bebouwing als het ware een muur tussen de weg en de plassen. De plaatsen waar men nog wel een goed doorzicht heeft op de plas, en daardoor de karakteristieke openheid van

het gebied kan ervaren, verdienen dan ook een hoge mate van bescherming. Waar belangrijke doorzichten of zichtlijnen zich bevinden staat beschreven in de paragrafen 2.3 t/m 2.14. Op de bijlagen staan enkele zichtlijnen ter indicatie aangeven.

5.2.5 Oriëntatiepunten

Hét oriëntatiepunt van de Reeuwijkse Plassen is de kerk in Sluipwijk. Van verre en vanaf diverse locaties in het plassengebied is deze kerk als markant punt waarneembaar. Het zicht op deze kerk mag niet verloren gaan.

Afbeelding 51: De kerk in Sluipwijk als oriëntatiepunt van de Reeuwijkse Plassen.

Afbeelding 52: Aangewezen stiltegebieden.

5.2.6 Stilte

Het begrip stiltegebied vindt zijn oorsprong in de Wet geluidhinder (Staatsblad, 1979). Stiltegebieden waren daarin gedefinieerd als gebieden waarin de geluidbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat de in dat gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord. In 1993 is het artikel over stiltegebieden in de Wet geluidhinder komen te vervallen en het wettelijke kader overgenomen in de Wet milieubeheer. Volgens artikel 4.9 van de Wet milieubeheer dienen de provincies eenmaal per vier jaar een provinciaal milieubeleidsplan vast te stellen. Daarin wijzen zij gebieden aan waarin voor het behoud van de kwaliteit van het milieu of aspecten daarvan bijzondere bescherming nodig is; de milieubeschermingsgebieden. In het geval van stiltegebieden gaat het dan om het aspect stilte. Daarnaast dienen de Provinciale Staten een provinciale milieuverordening vast te stellen, waarin regels zijn opgenomen die geluidhinder in stiltegebieden voorkomen of beperken. Een groot deel van de Reeuwijkse Plassen is aangewezen als stiltegebied. De plassen Elfhoeven, 's-Gravenbroek, Sloene en een deel van Broekvelden en Vettenbroek vallen hier buiten.

5.2.7 Duisternis

Duisternis is net als stilte een kwaliteit van gebieden. De landschappelijke kwaliteit van duisternis is vooral terug te vinden in de waardering van de aanblik van de sterrenhemel Bij een volkomen natuurlijk donkere lucht is het mogelijk om in Nederland 2.500 sterren te zien. Door de verhoogde hemelhelderheid zijn er in steden nog slechts 50 sterren zichtbaar. Aan het einde van Twaalfmorgen, aan de kant van Lang Roggebroek is nog weinig verlichting, waardoor diepe duisternis hier nog goed te ervaren is. Duisternis staat onder druk van toenemende verlichting door bijvoorbeeld openbare verlichting, sier- en reclameverlichting, gebouw- en terreinverlichtingen, verlichting op sportvelden en in paardenbakken.

5.2.8 Flora en fauna

De plas Broekvelden en Vettenbroek is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn. Derhalve komt deze plas ook in het Natura 2000-gebied te liggen. Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen, habitats van soorten en de leefgebieden van vogels in een gunstige staat van instandhouding behouden of, in voorkomend geval herstellen.
Landschapselementen als rietkragen oevers spelen een rol als habitats voor streng beschermde soorten in het kader van de Flora en Faunawetgeving.

5.2.9 Waterkwaliteit

Een aantal aanlegvergunningplichtige werken zijn ook Keurvergunningplichtig bij het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het Hoogheemraadschap verzorgt de toetsing op veiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

5.3 Kwaliteiten van het oerlandschap

5.3.1 Inleiding

Elementen uit het oerlandschap zijn de oudste kwaliteiten in het gebied. In tegenstelling tot de overige kwaliteiten in de volgende paragraven zijn ze ontstaan zonder toedoen van de mens. Het is een uniek gegeven in ons grotendeels door mensen handen vormgegeven landschap.

5.3.2 Veenrivier

Veenriviertjes vormen de oudste en meest natuurlijke patronen in het landschap. Het overtollige regenwater uit de veenwildernis werd door veenriviertjes afgevoerd naar de Oude Rijn en de Hollandse IJssel. Alle veenriviertjes hebben een meanderend verloop en onderscheiden zich daarmee van het strakke slotenpatroon dat door mensenhanden is gemaakt. De veenriviertjes zijn deel van het afwateringssysteem. Tijdens de grote ontginningen zijn ze soms gebruikt als ontginningsbasis. In en rond de Reeuwijkse Plassen zijn enkele veenriviertjes of sporen ervan te vinden.

5.3.3 Kleirug

Kleiruggen vinden we langs plaatsen waar in de oertijd water stroomde. De klei werd in het oerwaddengebied afgezet in kreken of zijarmen van de oorspronkelijke Rijn. Later spoelde bij hoog water rivierslib de veenrivieren in en werd daar afgezet. Dit proces herhaalde zich vele malen, waardoor de kleiruggen steeds dikker werden. De meeste kleiruggen werden later overgroeid door veen. Doordat klei minder snel inklinkt dan veen, worden de kleiruggen als volle ruggen zichtbaar in het maaiveld.

Afbeelding 53: Veenrivier Bodegraafsestroom langs de Kippenkade.

5.4 Ontginningsrelicten

5.4.1 Inleiding

De middeleeuwse Grote ontginning tussen 1100 en 1300 heeft het Groene Hart gevormd en het aanzien gegeven zoals het nu is. In de Reeuwijkse Plassen is dit middeleeuwse ontginningspatroon later echter drastisch veranderd door de grootschalige vervening. In de 18e eeuw vond de natte vervening hier zijn hoogtepunt. Het wegbaggeren van vele hectares veen heeft ook veel van de landschapselementen uit de ontginningstijd gewist. Toch zijn er nog veel sporen die intact gebleven zijn en iets vertellen over de ontginning rondom Reeuwijk en Sluipwijk.

5.4.2 Scheisloten

Toen tijdens de ontginning het veen steeds lager kwam te liggen kreeg men steeds meer overlast van het water. Om het water af te voeren zijn er scheisloten gegraven. Deze vervoerden het overtollige water naar de weteringen aan de voor en achterkant van het polderblok, die dit water op hun beurt naar de vlieten en vaarten en uiteindelijk naar de grote rivieren transporteerden. In de Reeuwijkse Plassen is een groot deel van de weilanden op een later tijdstip veranderd in water door de turfwinning. De oorspronkelijke richting van de scheisloten is nog te zien naast de bebouwingskavels langs de wegen. Door de grote hoeveelheid scheisloten in het gebied zijn ze niet aangegeven op kaart. Scheisloten geven samen met de aangrenzende weteringen de ontginningsrichting aan en vertellen daarmee een groot deel van de ontginningsgeschiedenis in het gebied.

Afbeelding 54: De voormalige Gravendijk, een oude heerbaan in de plas Nieuwenbroek.

5.4.3 Heerbaan, oude weg en kerkepad

De heerbaan vormde een verbindingsroute van de Hollandse IJssel naar de Oude Rijn. Hollandse graven maakten van deze route gebruik om de troepen te verplaatsen ten westen van de Utrechtse linies. De heerbaan liep over de Gravendijk, Lecksdijk en het Lange pad. Ten gevolge van de oeverafslag na de vervening verdween ook een belangrijke noord-zuid verkeersroute. Deze weg was gelegen in polderblok 's Gravendijk, tussen de Achterree en Twaalfmorgen. Delen van deze weg vinden we nog terug als rieteilanden en landtongen, gelegen in de plassen Kalverbroek en Nieuwenbroek.
In het huidige plassengebied kwamen twee kerkepaden voor. Beide leidden naar de kerk in Sluipwijk. Het ene pad liep door blok Ravensberg, waar zich tegenwoordig de plas Ravensberg bevindt. Van dit pad is vrijwel niets meer terug te vinden. Het andere pad liep ten zuiden van de huidige Hortemansdijk door plas Groot Vogelenzang. Van dit pad resteert nog een eiland.

Afbeelding 55: Gaaf restant van het jaagpad langs de Breevaart nabij de Platteweg.

5.4.4 Jaagpad

De vaartuigen Baggerbok en Turfeikers die men in het verveningsgebied volop gebruikten werden op verschillende manieren voortbewogen. Een veelgebruikte manier was het jagen en wegen. Dat wil zeggen het voorttrekken of duwen van het vaartuig vanaf de kant. De strook die gebruikt werd voor het jagen en wegen van vaartuigen wordt een jaagpad genoemd. Om het jagen zo min mogelijk te belemmeren moesten de jaagpaden onbegroeid en zo min mogelijk onderbroken zijn.

5.4.5 Oude bewoningslocatie

Ook qua bewoningslocaties hebben de Reeuwijkse Plassen een rijke geschiedenis. Al ver voor de vervening bevonden zich verschillende vestingen in de vorm van polderlinten of alleenstaande woningen in het gebied. Compacte dorpen of steden kwamen nauwelijks voor in de omgeving. Het voornaamste bebouwingslint in de Reeuwijkse Plassen was het hedendaagse dorp Sluipwijk, de bebouwing langs de 's-Gravenbroekseweg. Ook langs de Groene Ree en Grote Ree was lintbebouwing aanwezig. In de loop der eeuwen zijn complete bebouwingslinten enkele malen verplaatst (Gravekoop langs Karrewetering). De boerderij 'ter Borg' is nu een gemeentelijk monument.

Afbeelding 56: Oude bewoningslocatie, aan de Achterree. Nabij bocht van vaarsloot naar plas Groot Vogelenzang. Op deze locatie is een eenvoudige beschoeiing aangebracht.

5.5 Waterstaatkundige relicten

5.5.1 Inleiding

Elke fase in de geschiedenis van de Reeuwijkse Plassen is onlosmakelijk verbonden met water. Tijdens de ontginning werden eerst greppels gegraven. Toen men door inklinking te kampen kreeg met hoog water werden die verbreed tot sloot. Later was het water van essentieel belang voor transport van landbouwproducten per schouw. Vervoer over de weg was toen namelijk nog totaal niet gebruikelijk en rendabel. De vele ophaalbruggen, die zijn bedoeld om de doorvaarbaarheid mogelijk te maken, zijn karakteristiek voor het gebied.

5.5.2 Oude bruglocatie

Op verschillende plaatsen kruisten een weg en een belangrijke vaarroute elkaar. Om het vaarverkeer niet te hinderen werden er verschillende soorten bruggen geplaatst. Deze karakteristieke bruggen zijn dan ook vooral te vinden langs routes die tijdens de verveningstijd druk werden bevaren. De meest bekende variant is de ophaalbrug. Ook werd er gebruik gemaakt van horizontale draaibruggen met contragewichten. Als voorbeeld noemen we de Vieressenbrug; destijds vernoemd naar de vier essen die nabij de brug stonden. Het slotenpatroon in de omgeving laat nog zien dat op deze locatie in het verleden een belangrijke doorvaart was. Bij eventuele toekomstige ontwikkelingen op deze locatie is het advies de oude functie en lijnen in het landschap in een nieuw ontwerp te verwerken. De Vieressenbrug vormde in de 17^{e} eeuw een bedevaartspunt waar vanuit de Sluipwijkse kerk illegale processies naartoe werden gehouden.

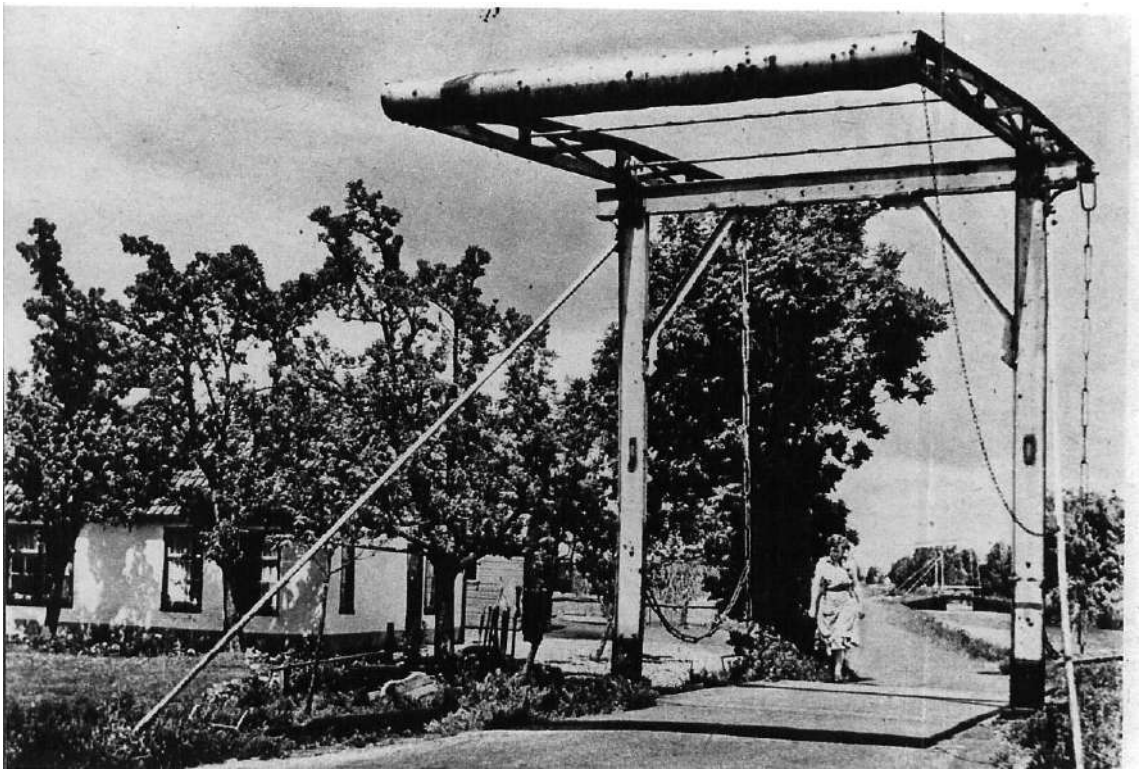

Afbeelding 57: Vieressenbrug, inmiddels vervangen door een dam.

5.5.3 Wetering en afwateringsroute

Langs de ontginningsbasis waar de boerderijen stonden lag de zogenaamde voorwetering. Deze wetering, aangelegd voor de afvoer van het water, werd ook gebruikt als vaarroute. De draaibruggen werden door de aanwonenden op de juiste hoogte en in goede conditie gehouden ten einde ongehinderd vaarverkeer te garanderen. Het aanplanten van knotbomen in de wegbermen van deze voorwateren was verboden. Ook deze maatregel was bedoeld ten gunste van het vaarverkeer. De lege wegbermen maakte het wegen en jagen van schepen mogelijk. Het beeld van lege wegbermen langs weteringen is een belangrijke karakteristiek voor de Reeuwijkse Plassen. Niet elke wetering was even belangrijk in het waterafvoer-systeem. Verschillende weteringen voerden niet alleen het water van het aangrenzende polderblok af, maar dienden ook als doorvoer van water van andere polderblokken. Een goed voorbeeld hiervan is de hoofdwatergang die het water via de Lecksdijk, de Ree en Vlietdijk richting de Hollandse IJssel vervoerd.

Afbeelding 58: Oude hoofdwatergang, deels verland langs de Lecksdijk.

Afbeelding 59: Middeleeuwse watergang langs de Ree.

Afbeelding 60: Snippendrift in het midden van de plas Ravensberg.

Afbeelding 61: Kees Oosterwijk op de Kievitsakker 'Kivietslag' in de plas Ravensberg, 1942.

5.6 Agrarische relicten

5.6.1 Inleiding

Het land is in de loop der eeuwen op vele verschillende manieren gebruikt door agrariërs. Door de grootschalige vervening vanaf het jaar 1680 zijn veel van de oudere sporen hiervan verloren gegaan, maar zijn er ook weer nieuwe bijgekomen. Omdat de klassieke methode van landbouw in de vorm van vee- en hennepteelt niet meer mogelijk was zochten de bewoners andere manieren om geld te verdienen, n de kievitenvangst bijvoorbeeld. De restanten van de hiervoor aangelegde kievitsakkers zijn nog goed te zien. Ook snippendriften en restanten van rozentuinen en groentetuinen zijn enkele voorbeelden van later kleinschalig agrarisch gebruik van percelen in de Reeuwijkse Plassen.

5.6.2 Snippendrift

Jacht en visserij vormden in het plassengebied een belangrijke aanvullende bron van inkomsten. Daarnaast zorgden ze voor een bijdrage op het menu. Er werd veel gejaagd op eenden en watersnippen. Beloopbare delen van verlandingszones werden kort gemaaid en bemest met onder meer bloed- en beendermeel om regenwormen te stimuleren. Hier kwamen veel watersnippen op af. Vanachter een rietmat werden ze door de jager geschoten.

5.6.3 Kievitsakker

Een andere manier van het jagen op vogels voor inkomsten was de kievitenvangst. Hiervoor werden akkers met een hut en een net ingericht. Om kieviten te lokken werden lokvogels ingezet. De zogenaamde ‘lopertjes’ en ‘roerkieviten’ lokten met hun aanwezigheid en geluid soms groepen van tientallen wilde kieviten naar de plek waar het vangnet was opgesteld. Op het moment dat de vogels geland waren, werd het net met behulp van trekkoorden vanuit de hut dichtgeklapt en zaten de kieviten gevangen. Een kievit leverde rond 1930 gemiddeld een kwartje op. Op een goede dag kon er mooi daggeld bijeen worden gevangen. De Reeuwijkse en Sluipwijkse plassen zijn lange tijd de enige plaats geweest waar deze vorm van jacht bedreven werd. Al in de vroege jaren twintig was de kievitenvangst wettelijk verboden. In Sluipwijk werd onder meer door de armoede in de crisisjaren illegaal doorgevangen.

Afbeelding 62: Schiethut aan de plas Vrijhoef.

Afbeelding 63: Voormalige rozentuin langs de Middenree.

5.6.4 Eendenkooi

In het Reeuwijkse veenweidegebied kwamen tussen 1400 en 1750 vele grote en kleine eendenkooien voor. Grotere kooien lagen geïsoleerd, midden of achter in de polderblokken. Kleine kooien konden ook direct achter de boerderij liggen. Van veel van de kooien in het veenweidegebied zijn nu nog slechts relicten over. De enige bekende restanten van een eendenkooi in de Reeuwijkse Plassen vinden we in plas Ravenberg. Voormalige eendenkooien zijn te herkennen aan het patroon van beplanting, waterlopen en paden. Om de waarde van dit element te behouden is het dan ook belangrijk dat dit patroon herkenbaar blijft. Het relict op de plas Ravensberg bestaat uit een groepje eilanden dat nu 'De oude kooi' wordt genoemd. Het is mogelijk dat 'De nieuwe kooi' in de polder Broekvelden was aangelegd achter de oude Kooidijk. In Broekvelden bevonden zich twee grotere eendenkooien.

5.6.5 Rozentuin

Rond het jaar 1900 werden op akkers en oeverstroken zogenaamde onderlagen geteeld. Dit zijn wilde onderstammen van kleinbloemige, wilde rozen. Door de Sluipwijkse kwekers werden deze naar Boskoop getransporteerd en verkocht voor de productie van gecultiveerde rozen[16].

5.6.6 Boerderijplaats

Het kwam in de middeleeuwse veenweide gebieden regelmatig voor dat complete kleine dorpjes en boerenbuurtschappen geheel verhuisden naar een nieuw stuk veengebied. Een goed voorbeeld is Gravekoop, waar de oorspronkelijke ontginningsbasis na 1350 werd verplaatst naar de toen recentelijk gegraven Kerfwetering. Hier ontstond een vaardorp zonder verbindingsweg. Alle vervoer ging hier over water. Rond 1880 werd deze nederzetting onder invloed van de vervening van het polderblok weer verplaatst naar de oorspronkelijke positie. Langs de Kerfwetering bevinden zich diverse verwilderde eilanden met fundamenten van eeuwenoude boerderijen en woningen. Een van deze eilanden heet dan ook 'De oude woning'. Ook langs de Achterwetering moeten diverse boerderijen hebben gestaan.

Afbeelding 64: Het Sluipwijkse schouwtje is het streekeigen vaartuig in het gebied.

Afbeelding 65: Boerderijplaats op hoek Twaalfmorgen – Vlietdijk.

5.7 Verveningsrelicten

5.7.1 Inleiding

De natte vervening is de grote vormgever van het landschap zoals we dat nu kennen als de Reeuwijkse en Sluipwijkse Plassen. Vanaf 1680 zijn grote oppervlaktes polder tot enkele meters onder het polderpeil uitgebaggerd voor de turfwinning. De polders werden kleiner en kleiner en de oppervlakte water werd steeds groter. Rond 1930 was de vraag naar turf zo laag dat de plaatselijke turfbazen het voor gezien hielden. De onderstaande kaart geeft de vervening, in het zuidelijke deel van de plassen, in een tussenstadium aan. Goed is te zien dat delen van de huidige Plassen nog polder zijn. Van de sporen van de turfwinning in het landschap is nog relatief veel bewaard gebleven. Er is veel in het gebied dat nog wijst op de tijd die Reeuwijk en Sluipwijk tijdelijk zoveel welvaart bracht.

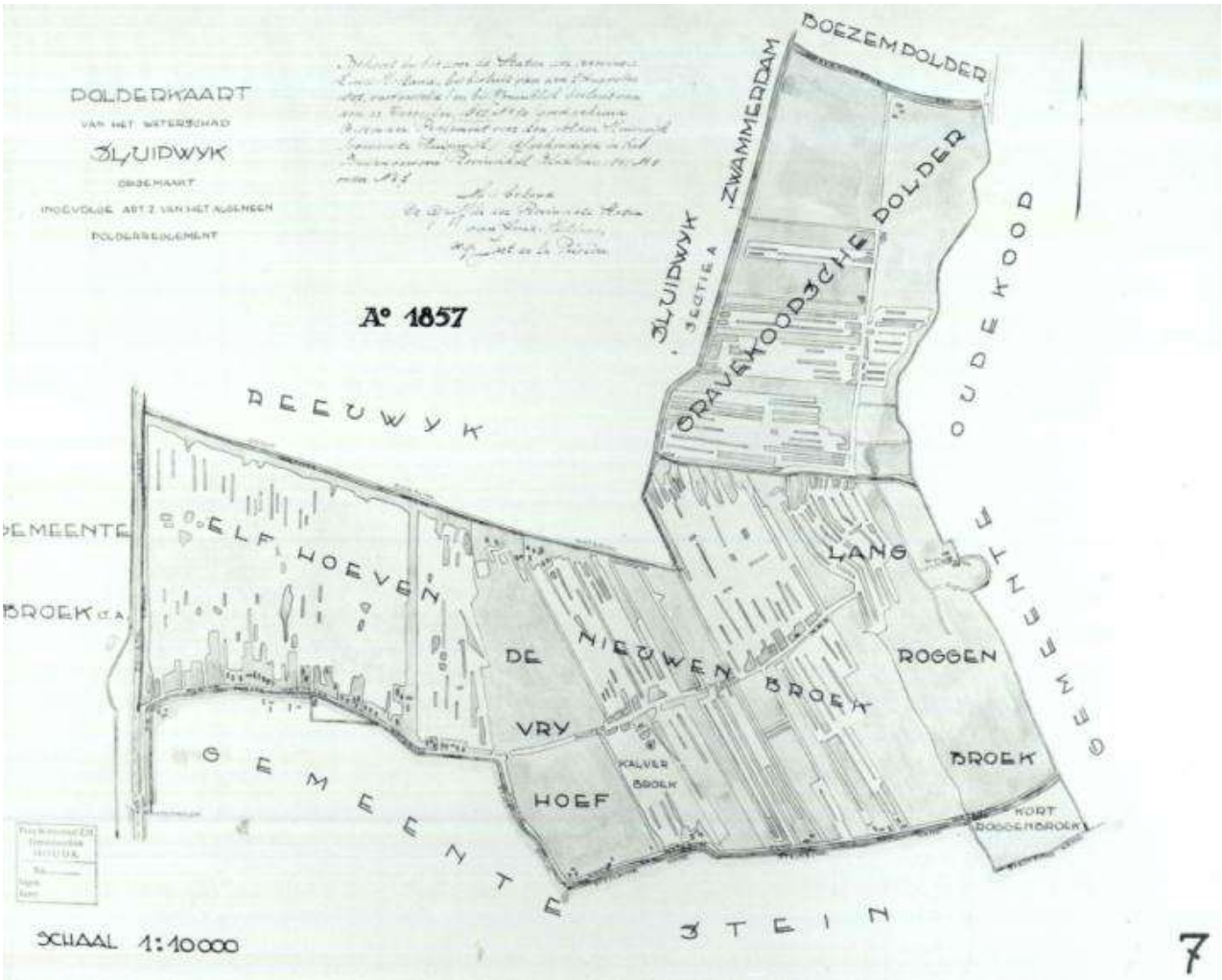

Afbeelding 66: Stand van zaken van de vervening in 1857. Zwarte blokjes zijn woonhuizen en turfschuren.

Afbeelding 67: Veenbonk in de plas Nieuwenbroek waarin de sporen van de baggerbeugel in de plasbodem nog zichtbaar zijn.

Afbeelding 68: Turfroute langs de Platteweg.

5.7.2 Turfroute

Om de gewonnen turf af te voeren zijn verschillende vaarroutes aangelegd in de Reeuwijkse Plassen. Het vervoer over water was de meest efficiënte manier van vervoer in die tijd. Langs veel vaarroutes vinden we nog jaagpaden. Deze paden werden gebruikt om de schepen vooruit te trekken met een touw.

5.7.3 Voorland

Voorland is en strook land die is gespaard tijdens de vervening om een weg of ander stuk land te behoeden voor afkalving door de golven. Veel stukken voorland zijn in de loop der tijd bebouwd geraakt. Wel vinden we aan de zuidkant van het de plassen 's-Gravenbroek en Groot Vogelenzang nog enkele stukken onaangetast voorland.

Afbeelding 69: Voorland langs de Ree met zicht op 's-Gravenbroek.

5.7.4 Damhoek

Zwarte bovengrond van cultuurland, de zogenaamde zwarte teelaarde, was niet bruikbaar als grondstof voor turf. Deze bovenlaag werd afgegraven en per baggerbok of schouw vervoerd naar een plaats waar deze aarde eventueel wel zou kunnen worden gebruikt. Een aan te leggen ringdijk was bijvoorbeeld een bekende bestemming, maar ook werd het vervoerd naar groentetuinen. Als men een goede bestemming vond, werd de grond op een bepaalde plaats over boord gezet. Door deze handeling vaak te herhalen ontstond er een nieuw eiland of werd een bestaande akker vergroot als 'damhoek'. Het verschil tussen een bijvoorbeeld legakker en een damhoek is lastig te zien. Het verschil is dat de legakker 'op zijn eigen veen ligt' en de damhoek niet. Een goed voorbeeld van een prominent aanwezige damhoek vinden we ten noordoosten van de hoek Nieuwenbroeksedijk – Lecksdijk bij de Tochtbrug..

5.7.5 Legakker

Legakkers werden gebruikt om de turf op te laten drogen. De bagger werd uitgespreid over de akker, zodat er een goed bewerkbare laag veen op de akker kwam te liggen. Na enkele malen 'treden' kon de turf in blokken worden gestoken, gedroogd en worden afgevoerd. Het grootste deel van de eilanden in de plassen zijn voormalige legakkers. Vooral in de plassen Gravekoop, Ravensberg en Elfhoeven vinden we nog veel van deze eilanden terug. De eilanden hebben een grote cultuurhistorische waarde, zijn karakteristiek en beeldbepalend voor het gebied.

Afbeelding 70: Damhoek ten noordoosten van de Tochtbrug in de hoek Nieuwenbroeksedijk – Lecksdijk.

5.7.6 Compleet verveningspatroon

Op een aantal plaatsen is goed te zien hoe het oorspronkelijke veenweidepatroon geleidelijk veranderde in een zogenaamde petgatencomplex onder invloed van natte vervening. De sloten zijn hierdoor verbreed en de weilanden versmald of uitgehold. Het oorspronkelijke verveningspatroon is echter nog goed te herkenbaar, vooral langs de wegen. Het gaat in deze categorie vooral om elementen of polderblokken die door de vervening gedeeltelijk zijn afgebroken, maar waar het complete verveningspatroon nog goed zichtbaar is. De Put van Kruit en de zuidzijde van plas Roggebroek zijn hier goede voorbeelden van.

Afbeelding 71: Petgat met legakkers aan weerszijden, in de plas Sloene.

5.8 Droogmakingsrelicten

5.8.1 Inleiding

In de jaren twintig van de vorige eeuw werden serieuze plannen ontwikkeld om de Reeuwijkse en Sluipwijkse plassen droog te malen. De plassen zouden te weinig werkgelegenheid bieden in vergelijking met het tuinbouwgebied dat zou ontstaan bij droogmaking. Tussen 1927 en 1930 is hier veel discussie over geweest.(Het is nooit gekomen van deze totale drooglegging. De plas Broekvelden en Vettenbroek is meerdere malen drooggelegd, maar dit bleek niet te handhaven. De ringdijk om de plas Vrijhoef is nog goed zichtbaar.

5.8.2 Ringvaart

Rond een droogmakerij bevond zich een ringvaart. Deze werd gebruikt om het neerslag- en kwelwater vanuit de droogmakerij de polder in te kunnen pompen. Een andere functie van de ringvaart is het tegengaan van verdroging van de ringdijk. Verdroging lijdt namelijk tot verzwakking en dat kon fatale gevolgen hebben. Rond Broekvelden en Vettenbroek is een deel van de ringvaart nog intact.

5.8.3 Ringdijk

De meest prominent aanwezige restanten van een ringdijk in het gebied vinden we om plas Vrijhoef. Plas Vrijhoef was een zogenaamde 'blokveenderij'. Verveners moesten slikgeld betalen aan Rijnland. Van dit belastinggeld werd een fonds gevormd om daaruit de voorgenomen droogmaking van de plas na de vervening te bekostigen. Dit plan is echter nooit gerealiseerd en dus is het fonds is in de loop van de 20e eeuw opgeheven. De ringdijken om de plas zijn hier stille getuigen van. Deze dijken waren rond 1920 zo hoog door

Afbeelding 72: Westelijke ringdijk van de plas Vrijhoef.

verveners opgeworpen dat vanaf de weg de plas Vrijhoef niet te zien was. Ook rond de rand van de plas Broekvelden en Vettenbroek zijn de restanten van een ringdijk te zien. Deze plas functioneerde tussen 1892 en 1970 als droogmakerij. Deze plas is wel daadwerkelijk drooggelegd, maar de invloed van regen en kwelwater zorgde voor veel kosten in verband met bemaling. De productieomstandigheden voor de veehouderij bleven slecht. De commerciële kansen van zandwinning leidden rond 1970 tot het weer vol laten lopen en uitzuigen van de droogmakerij. De nieuwe functies hebben de herkenbaarheid van de ringdijk rond de plas Broekvelden en Vettenbroek sterk verminderd.

5.8.4 Laatste eilanden

Langs de loop van een oude wetering, de Slangewetering bleef bij de vervening een reeks eilanden gespaard. Hierdoor was de oorspronkelijke loop van de wetering goed zichtbaar. Inmiddels zijn veel eilanden verdwenen. Er is nog één eiland zichtbaar. Dit eiland is vandaag de dag twee delen uiteengevallen (afbeelding 73). Het zijn de laatste relicten die de loop van de Slangewetering markeren en daardoor dus waardevol.

Afbeelding 73: Laatste eiland, uiteengevallen in twee delen.
Een indicatie van de ligging van de Slangewetering.

Afbeelding 74: Kerk te Sluipwijk.

Afbeelding 75: Turfschuur aan de 's-Gravenbroekseweg.
V.l.n.r. Aart van der Star, Jan Luitjes en Cees den Ouden.

5.9 Monumenten en gebouwen

5.9.1 Kerk

De eerste vermelding van een kerk in Sluipwijk komt uit 1311. Het is aannemelijk dat dit kerkje op dezelfde plaats gebouwd was als de huidige Hervormde kerk. Voor zover bekend is dit houten kerkje in de 16e eeuw vervangen door een stenen kerk. De huidige kerk werd gebouwd en afgerond in 1863. Dit was nodig omdat de oude kerk te gevaarlijk was om nog diensten in te houden. Dit leidde rond 1860 dan ook tot een verbod op het houden van diensten in die kerk. Een turfschuur bood de tijdelijke oplossing. In archiefstukken over de bouw van de kerk is duidelijk terug te zien dat Sluipwijk op dat moment al in armoede verkeerde. De turfwinning was al over haar hoogtepunt heen. Voor de financiering werd een beroep gedaan op het Fonds Noodlijdende Kerken. Als onderbouwing van de aanvraag werd aangegeven dat de kerk voornamelijk uit veenarbeiders bestond.

5.9.2 Pastorie

De pastorie is zo'n 20 jaar na de bouw van de laatste kerk gebouwd (1882). De oude pastorie was niet meer bewoonbaar *'daar deze door de zwam van dien aard is geworden dat de predikant hem heeft moeten ontruimen'*. Ook hiervoor was een bijdrage van het Fonds Noodlijdende Kerken nodig.

5.9.3 Kerkhofmuur

Vanaf de bouw van de eerste kerk zijn er ook mensen begraven in Sluipwijk. Het vervenen was zeer zwaar werk, wat leidde tot veel sterfgevallen onder het arbeidersvolk. Zij werden, in tegenstelling tot notabelen, op het kerkhof buiten de kerk begraven. In 1993 werden de kerk, de pastorie en de kerkhofmuur op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst. Het kerkhof is in 2008 weer in gebruik genomen.

5.9.4 Turfschuur en schuurwerf

Turf die niet rechtstreeks vanuit de turfsteupels op het veld per schuit naar Gouda en andere plaatsen kon worden afgevoerd werd tijdelijk opgeslagen in zogenaamde turfschuren. Hier lagen honderdduizenden turven op een fundering van dakpannen. De wanden van de schuur bestonden uit schroten of rietmatten. De kap was met dakpannen gedekt. In de winter vervoerde men vanuit de schouw of ijsslee alsnog vrachten turf naar de afnemers. Turfschuren waren populaire ontmoetingsplaatsen voor landlopers, zwervers en geliefden. Dit gebruik werd door bepaalde keuren zoveel mogelijk tegengegaan. De reden hiervoor was het brandgevaar dat heerste in de schuren. Ondanks de inzet van de keuren brandden er regelmatig schuren af. Dit zorgde soms dagenlang voor grote rookkolommen en nachtelijke vuurgloed. Turfschuren werden gebouwd in de bebouwingslinten, zoals aan de Middenree of langs de turfroutes, bijvoorbeeld aan de Achterwetering en Kerfwetering. Een bekende grote turfschuur was de zogenaamde 'Rode schuur' op de plaats van de Oude woning langs de Kerfwetering. Het leek er lange tijd op dat alle turfschuren verdwenen waren. Recent is aan de 's-Gravenbroekseweg een historische turfschuur ontdekt.

5.9.5 Vissershuisje

Vissershuisje met snuiver uit halverwege de 19e eeuw. Het huisje met snuiver is in 2007 gerenoveerd. De snuiver werd ook gebruikt om brood in te bakken.

5.9.6 Gemaal

Aan de zuidkant van de plas Broekvelden en Vettenbroek vinden we de restanten van een gemaal in de Reeuwijkse Plassen. Het betonnen object doet denken aan een aanlegsteiger en is slechts voor kenners te herkennen als voormalig gemaal. Het gemaal is gebruikt voor het drooghouden van de voormalige droogmakerij Broekvelden en Vettenbroek en is in 1970 buiten gebruik gesteld.

Afbeelding 76: Schuurwerf langs de Achterwetering.

Afbeelding 77: Vissershuisje.

6 Beleidskader

6.1 Inleiding

Bij het opstellen van het toetsingskader ***Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen*** is van verschillende beleidsdocumenten gebruik gemaakt. In de eerste vier paragraven worden de belangrijkste beleidsdocumenten met een korte toelichting uitgewerkt. In de laatste paragraaf staan alleen de titels van de relevante Europese, nationale, provinciale, regionale en locale beleidsdocumenten genoemd.

6.2 Landschapsplan Veenweidegebied, deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, beleidsplan

Het landschapsplan geeft een visie op hoofdlijnen op de ontwikkeling van natuur en landschap binnen het plangebied Gouwe-Meije-IJssel. De visie gaat uit van de kwaliteiten van natuur en landschap en bepaalt het beleid voor behoud, versterking en ontwikkeling van natuur en landschap en extensief recreatief medegebruik. Over het beleid ter behoud van het landschapsbeeld en de cultuurhistorische waarden in het Reeuwijkse plassengebied staat geschreven: *Het gebied heeft een bijzondere landschapswaarde vanwege de plassen met de legakkers, de beplanting, de weggetjes en de bebouwing. Samen met deelgebied Randzone Reeuwijkse plassen geeft het een beeld van de verschillende stadia van het proces van vervening. Het beleid is gericht op het behoud van deze zeer waardevolle landschappelijke en cultuurhistorische elementen.* Het landschapsplan geeft tevens richtlijnen voor inpassing van ontwikkelingen als gevolg van ander ruimtegebruik, zoals uitbreiding voor wonen en werken, infrastructuur, landbouw en water.
Het landschapsplan is geen op zichzelf staande planvorm. Daarom is uitgegaan van het beleidskader, zowel op rijks, provinciaal als op gemeentelijk niveau. De Integrale regiovisie Midden Holland; “Van gelaagde naar geslaagde kwaliteit” vormt het belangrijkste kader: het Landschapsplan kan hieronder worden gelegd als een meer sectorale planvorm te behoeve van nadere uitwerking van de landschappelijke kwaliteiten. Dit resulteert in een beleidskader voor landschap en natuur wat vervolgens weer verder is uitgewerkt in de bij het Landschapsplan behorende Uitvoeringsplan. Het Uitvoeringsplan bestaat uit concrete projecten die een uitvoering geven aan het beleid voor natuur en landschap. De projecten zijn mede gebaseerd op wensen en bestaande initiatieven uit de streek.

6.3 Structuurvisie gemeente Reeuwijk

De Structuurvisie van gemeente Reeuwijk doet in hoofdlijnen algemene uitspraken over gewenste toekomstige ontwikkelingen en veranderingen van de gemeente, zonder concrete bestemmingen of voorschriften. De toekomst van Het Groene Hart, het landschappelijk-, ecologisch-, en waterbeleid, te voeren beleid voor verkeer, landbouw, recreatie en toerisme, alsmede woonkwaliteit in Reeuwijk staan daarbij centraal. Diverse organisaties hebben hun inzichten geleverd als ontwerpbasis.

Reeuwijk zal zich inzetten voor kwaliteit van het landschap, water- en bodemkwaliteit, duurzame landbouw en behoud van cultuurhistorische elementen. Waterkwaliteit en beheer van plassen zullen verbeterd en aangepast dienen te worden door maatregelen die ecologische potenties verhogen. Het landschapsbeeld en de cultuurhistorische waarden moeten worden behouden door handhaving van melkveebedrijven. Er zal een archeologienota worden opgesteld. Kortom: landschappelijke, historische en natuurlijke waarden moeten behouden worden en versterkend en leidend zijn in ruimtelijke ontwikkelingen.

De beleidskaart *Ontwerp Structuurvisie* is als bijlage V aan dit rapport toegevoegd. Hierop staan onder andere aangegeven: Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied, nieuwe natuur, verbrede landbouw, extensivering veeteelt, ecologische verbindingszone, stilte gebied, waterstructuur en cultuurhistorisch waardevol lint.

6.4 Cultuurhistorische Hoofd Structuur Zuid-Holland

De Cultuurhistorische Hoofdstructuur is allereerst gemaakt als kennisbron voor cultureel erfgoed bij ruimtelijke planvorming en ontwerp. Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland de toepassing van deze kaart ook vastgelegd in formeel beleid. De uitgangspunten daarvan zijn te vinden in het Beleidskader Cultuurhistorische Hoofd Structuur Zuid-Holland. De CHS-kartering geeft een overzicht van cultuurhistorische kenmerken en waarden in Zuid-Holland. Verantwoord beheer van cultureel erfgoed vergt echter meer dan inventarisatie en waardering. Daarom worden in het Beleidskader Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland per waarderingscategorie algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd.
Deze betreffen:

- instandhouding en behoud;
- inpassing en hergebruik;
- voorlichting en educatie.

De CHS-kaartrapportage bevat kaarten voor de drie deeldisciplines in de cultuurhistorie: archeologie, historische stedenbouw en historisch landschap. Aan elk van de drie disciplines zijn twee kaarten gewijd, die tezamen inzichtelijk maken wat in Zuid-Holland cultuurhistorisch van belang is en waarom:

- de kenmerkenkaart, waarop de kenmerkende nederzettingspatronen, landschapspatronen en gebieden met archeologische waarden en verwachtingen worden weergegeven;
- de waardenkaart, waarop de waardevolle structuren van de kenmerkenkaart zijn gewaardeerd op drie niveaus:
  1. zeer hoge waarde;
  2. hoge waarde;
  3. redelijk hoge waarde.

De waardering is tot stand gekomen door de structuren te beoordelen op gaafheid, samenhang en/of context en zeldzaamheid. Voor archeologie is in aanvulling op de waardering ook aangegeven wat de kans is dat er archeologische sporen zullen worden aangetroffen.

6.5 Ecologische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (EHS-ZH)

De Ecologische Hoofdstructuur is een netwerk van gebieden door heel Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt te voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS is de ruggengraat van de Nederlandse natuur.
Voor ruimtelijke plannen in de EHS geldt een 'nee, tenzij-regime'. Alleen als voor het plan geen alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang mag het plan doorgang vinden. De ingreep in de natuur moet dan elders worden gecompenseerd door aanleg van nieuw groen. De huidige begrenzing en zoekgebieden staan in bijlage VI, de beleidsbijlage van het Landschapsplan.

6.6 Overzicht overig relevant beleid

In de hiervoor genoemde beleidskaders wordt o.a. verwezen naar de in deze paragraaf genoemde beleidskaders op Europees, nationaal, provinciaal en regionaal en lokaal niveau met betrekking tot de onderwerpen landschap, natuur, water, milieu, landbouw en recreatie.

6.6.1 Europees beleid

- Europese Kaderrichtlijn Water. Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft de doelen voor de Reeuwijkse plassen geconcretiseerd
- Verdrag van Malta

6.6.2 Nationaal beleid

- Nota Ruimte
- Natuurbeschermingswet, Natura 2000
- Flora- en faunawet
- Nota Belvedère
- Wet op de Archeologische Monumentenzorg

6.6.3 Provinciaal beleid

- Streekplan Zuid-Holland Oost (2003)
- Cultuurhistorische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland
- Ecologische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland

6.6.4 Regionaal beleid

- Structuurvisie Randstad 2040
- Groene Hart: Ontwikkelingsprogramma, Uitvoeringsprogramma en Voorloper Groene Hart

6.6.5 Lokaal beleid

- Structuurvisie gemeente Reeuwijk (2005)
- Bestemmingsplan plassen, natuur- en weidegebieden (1998)
- Beleidsnota's:
  - plaatsen of vergroten van steigers (2001)
  - toelaatbaarheid paardenpensions en –stallingen (2002)
  - ondergronds bouwen buiten oppervlakte van (zomer)woningen (2005)
  - het gebruik van woningen en bijgebouwen in het buitengebied (2006)
- APV Reeuwijk, gewijzigd juli 2008

7 Bronnen

7.1 Dankwoord

De volgende personen willen we hartelijk danken voor het leveren van een bijdrage aan dit rapport. Zij hebben geschiedkundige kennis ingebracht en foto- en kaartmateriaal verstrekt. N. van der Bas (Oudheidkamer Reeuwijk), A. van Es, W. Kruit, B. Bensdorp (Streekarchief Midden Holland).

7.2 Literatuur

1. Beemt, M.J.B van den, **Cultuurhistorisch landschapsbeheer**, 1995;
2. Gemeente Reeuwijk, **APV Reeuwijk, gewijzigd juli 2008,** juli 2008;
3. Gemeente Reeuwijk, **Bestemmingsplan plassen, natuur- en weidegebieden**, februari1998;
4. Gemeente Reeuwijk, **notitie 'Het plaatsen van nieuwe of vergroten van bestaande steigers na of bij natuurcompensatie'**, 2001;
5. Gemeente Reeuwijk, **Structuurvisie**, oktober 2005;
6. Gemeren, J. van, **Mens en natuur in het Reeuwijkse Plassengebied**, 1987;
7. Hoogheemraadschap van Rijnland, **Waterbeweging rond Gouda van ca. 1100 tot heden**, 1988;
8. Hoogheemraadschap van Rijnland, **Waterstaat in stedenland**, 1857;
9. Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland, **Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-IJssel**, 2003;
10. Kamermand, J.A., **Turfwinning in Holland in de achtiende eeuw: de ontwikkeling van de vervening bij Sluipwijk**, *NEHA-Jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis 58*, 1995;
11. Landschapsbeheer Zuid-Holland, **Visie op de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de Reeuwijkse Plassen mede in relatie tot gebruiksfuncties**, 2008;
12. Oudheidkamer Reeuwijk, **Catalogus Reeuwijkse Reeks deel 20**, augustus 2005;
13. Platvorm Landschap & Cultuurhistorie, **Het Groene Hart, *Een Hollands Cultuurlandschap***, 1997;
14. Provincie Zuid-Holland, **Kaartrapportage Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland regio Krimpenerwaard en Gouwestreek**;
15. Provincie Zuid-Holland, **Zuid Holland ziet het licht**, juni 2006;
16. Riet, A.J.J. van 't, **Meeten, boren en besien, *Turfwinning in de buitenrijnse ambachten van het Hoogheemraadschap van Rijnland 1680-1800***, 2005;
17. Scheygrond, A., **De Reeuwijksche en Sluipwijksche plassen**, 1933;
18. Visser, S., **Het Reeuwijkse land**, *De landschapsgeschiedenis van een 'merkwaardig' gebied,* 2007;
19. Watersnip Advies, **Natuur en landschap van de Reeuwijkse Plassen in kaart,** *Inventarisatie 1997, Analyse, Advies voor ontwikkeling natuur en landschap,* mei 1999;
20. Wolters- Noordhoff Atlasproducties, **Grote Historische Atlas van Nederland,** *West Nederland 1839-1859*, 1990;
21. www.groenehartvertellingen.nl ;
22. www.reeuwijk.nl ;
23. www.rhcrijnstreek.nl ;
24. www.sluipwijksekerk.nl ;
25. www.wimhogerdijk.info .

7.3 Foto- en afbeeldingenverantwoording

B. Swanenburg (via Streekarchief Midden Holland): 1
Google earth: 59
Oudheidkamer Reeuwijk: 2, 30, 49, 56, 57, 61, 75
Streekarchief Midden Holland: 66
Topografische dienst: 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 32
Watersnip, J.v.Gemeren: overige afbeeldingen

Watersnip Advies
Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

’s-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

KWALITEITEN	WERKZAAMHEDEN	§ 4.1 afgraven	§ 4.2 vergraven of ontgraven van reeds bestaande dijken of taluds	§ 4.3 beplanten van gronden	§ 4.4 aanleggen of verharden van paden	§ 4.5 aanbrengen van oppervlakte verharding	§ 4.6 aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen	§ 4.7 dempen van waterlopen	§ 4.8 aanleg aarden dam	§ 4.9 aanleg e/o vernieuwing van oeverbeschermingen en golfbrekers	§ 4.10 aanleg paardenbakken	§ 4.11 aanleg steigers	§ 4.12 aanleg brug	§ 4.13 verwijderen brug	§ 4.14 uitbreiding en nieuwe bebouwing	§ 4.15 verlichting	§ 4.16 verwijderen van rietkragen, waterlelies en biezen
veenrivier	§ 5.3.2	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan
kleirug	§ 5.3.3	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan
scheisloten*	§ 5.4.2	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan
heerbaan, oude weg of kerkepad	§ 5.4.3	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan
jaagpad	§ 5.4.4	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
oude bewoningslocatie	§ 5.4.5	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
oude bruglokatie	§ 5.5.2	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
wetering en afwateringsroute	§ 5.5.3	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan
snippendrift	§ 5.6.2	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
kievitsakker	§ 5.6.3	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
eendenkooi	§ 5.6.4	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
rozentuin	§ 5.6.5	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
boerderijplaats	§ 5.6.6	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
turfroutes	§ 5.7.2	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan
voorland	§ 5.7.3	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
damhoek	§ 5.7.4	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing
legakker	§ 5.7.5	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing
compleet verveningspatroon	§ 5.7.6	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
ringvaart	§ 5.8.2	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan
ringdijk	§ 5.8.3	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan
laatste eilanden	§ 5.8.4	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
kerk	§ 5.9.1	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
pastorie	§ 5.9.2	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
kerkhofmuur	§ 5.9.3	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
turfschuur- en schuurwerflocatie	§ 5.9.4	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
visserijhuisje	§ 5.9.5	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
gemaal	§ 5.9.6	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
openheid*	§ 5.2.2	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan
zichtlijnen	§ 5.2.3	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan
orientatiepunten*	§ 5.2.4	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
stilte*	§ 5.2.5	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten
duisternis*	§ 5.2.6	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten
flora en fauna*	§ 5.2.7	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten
waterkwaliteit*	§ 5.2.8	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten

* = deze kwaliteiten zijn niet ingetekend op kaarten

LEGENDA

- Toegestaan
- Toegestaan onder voorwaarden
- Niet toegestaan
- Niet van toepassing
- Overige kwaliteiten

BEHANDELING AANVRAAG

stap 1 Vaststellen volledigheid aanvraag

stap 2 Locatiebepaling: bijlage II, III, IV

stap 3 Matrix

stap 4 Verzamelen informatie

- kenmerken en kwaliteiten
- gebiedskwaliteiten
- kwaliteiten landschap

stap 5 Resultaat beoordeling

WATERSNIP advies

Matrix kwaliteiten en werken

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen
December 2008

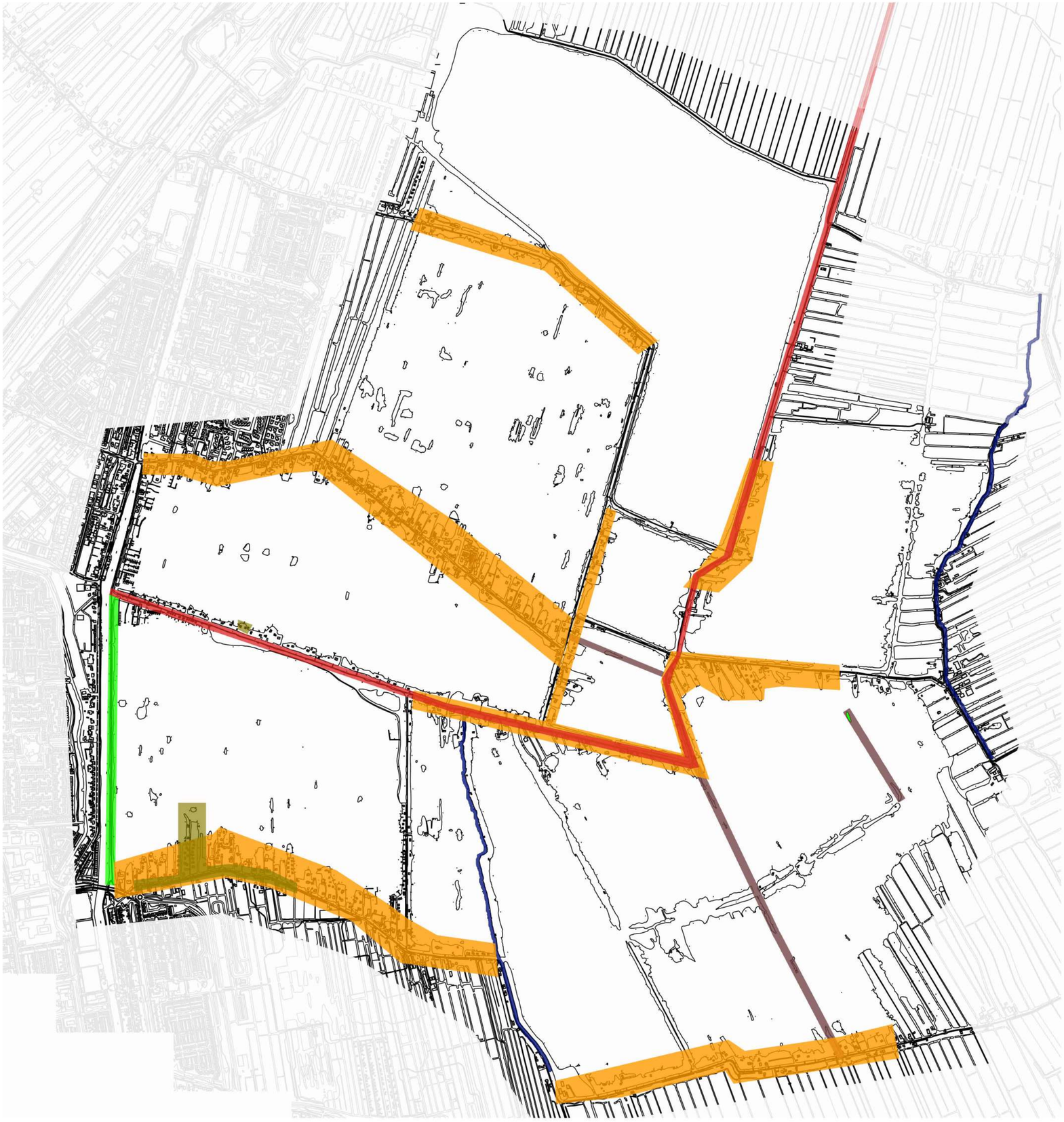

Bijlage II

LEGENDA

- Veenrivier
- Kleirug
- Heerbaan
- Kerkepad of oude weg
- Jaagpad
- Monumenten en gebouwen
- Bebouwingslint
- Oude bewoningslocatie

WATERSNIP advies

Kwaliteiten oerlandschap
en ontginningsrelicten

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen
December 2008

Bijlage IV

LEGENDA

- Oude bruglocatie
- Wetering en afwateringsroute
- Ringvaart
- Ringdijk
- Laatse eilanden
- Gemaal

De inventarisatie van kwaliteiten pretendeert niet volledig te zijn. Nieuw verworven kennis kan nieuwe kwaliteiten opleveren.

WATERSNIP advies

Waterstaatkundige en droogmakingsrelicten

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen
December 2008

Bijlage IV

LEGENDA

- Snippendrift
- Kievitsakker
- Eendenkooi
- Vissershuisje
- Rozentuin
- Boerderijplaats
- Turfschuur en schuurwerf
- Turfroute
- Voorland
- Damhoek
- Legakker
- Compleet verveningspatroon

De inventarisatie van kwaliteiten pretendeert niet volledig te zijn. Nieuw verworven kennis kan nieuwe kwaliteiten opleveren.

WATERSNIP advies

Kwaliteiten agrarische en verveningsrelicten

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen
December 2008

Bijlage VI

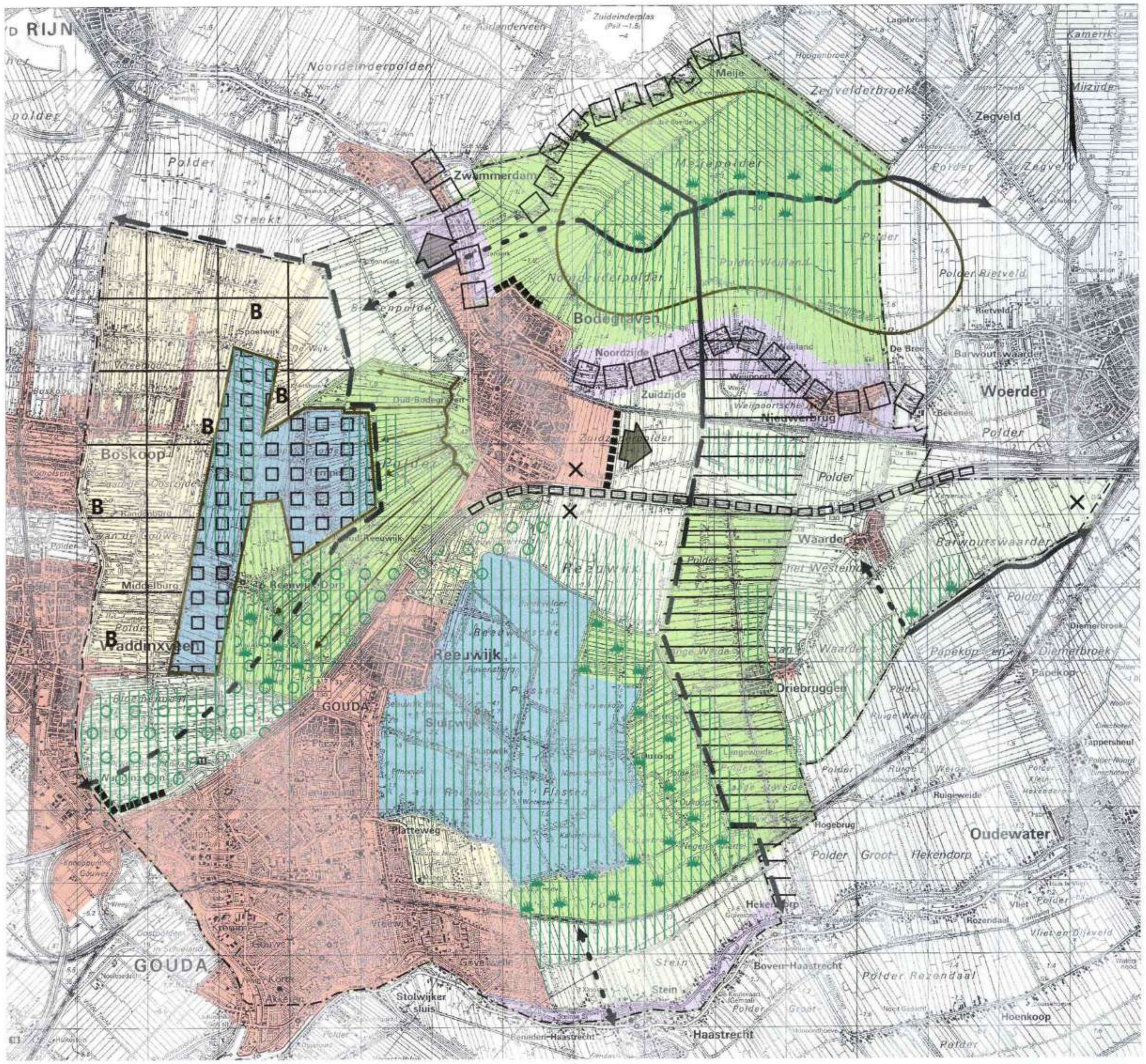

Beleidskaart

Legenda

1A Gebieden met bijzondere landschapswaarde

- behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol veenweidegebied
- behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol droogmakerijen en plassengebied
- behoud en versterking bijzonder open landschap
- behoud en versterking waaiervormig patroon
- behoud eenheid en zichtbaarheid droogmakerij en ringdijken

1B Gebieden met basis landschapswaarde

- veenweidegebied
- boomteeltgebied
- oeverwallen
- recreatiegebieden

maatwerk bij inpassen ontwikkelingen, inrichting en beheer

2A Behoud van zeer waardevolle natuur

- behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water en moerasvogels
- behoud van zeer waardevolle natuur gericht op floristische waarden
- behoud van zeer waardevolle natuur gericht op biotopen voor amfibieën en ringslang

3 Versterking beeldkwaliteit landschap

- versterking beeldkwaliteit langs Oude Rijn en Meije
- landschappelijke inpassing verstorende elementen in stadsranden
- vergroten zichtbaarheid en eenheid Oude Hollandse Waterlinie
- optimalisering inpassing A12
- versterken beeldkwaliteit boomteeltgebied

4 Bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het ecologische netwerk

localiseren en realiseren van ecologische verbindingszones

- vastgestelde locatie
- locatie voorstel
- locatie nog onderzoeken

5 Landschappelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen

- mogelijkheden voor inpassing en afronding stedelijke uitbreidingen
- B mogelijke locatie voor inbreiding van boomteelt
- inpassing permanente waterberging
- zoekgebied voor windmolens

Overig

- grens plangebied

oranjewoud
112081 DEFINITIEF

0 1000 2000 3000 4000 m

Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-IJssel

WATERSNIP advies

Beleidskaart

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen
Maart 2009

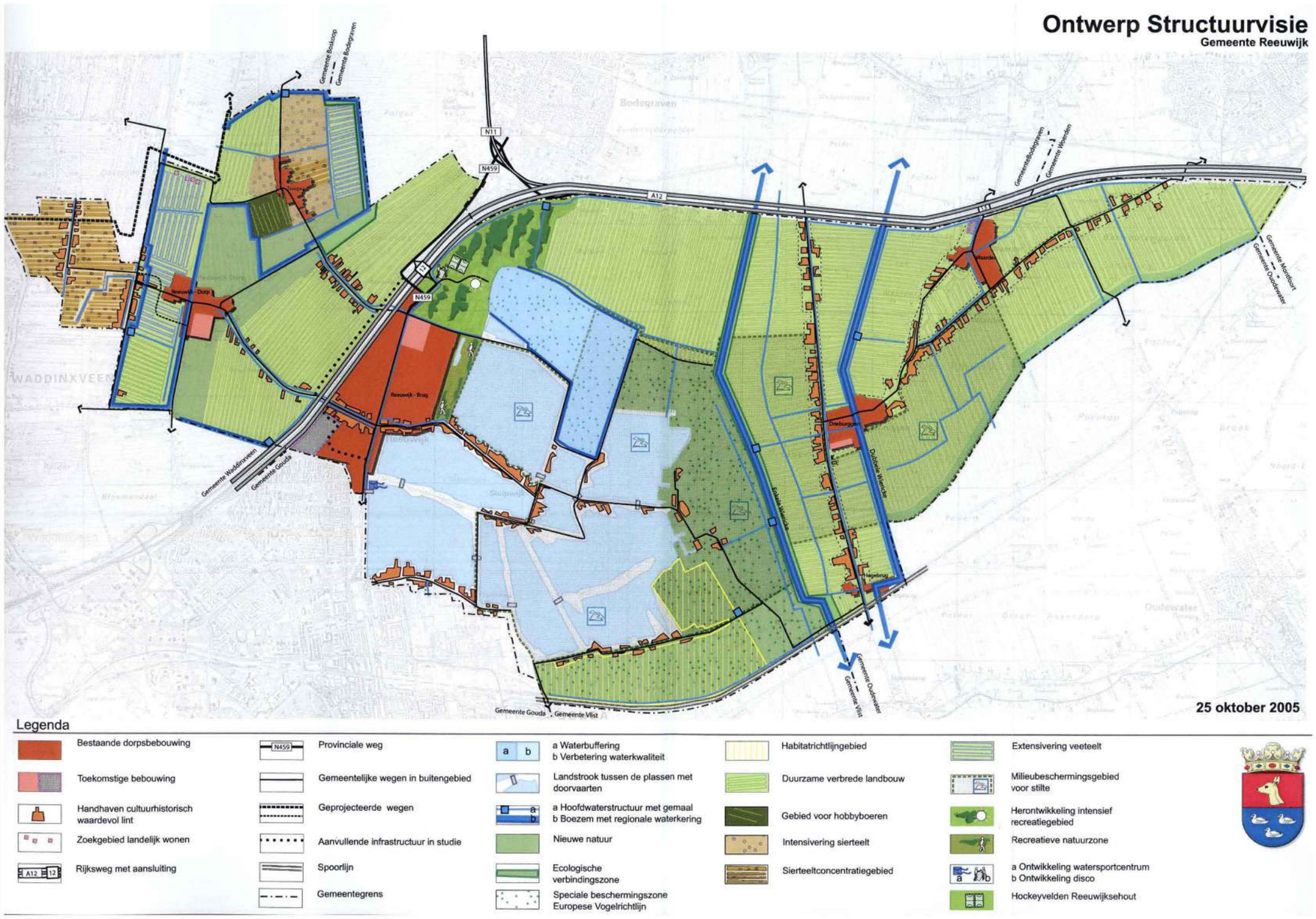

WATERSNIP advies

Ontwerp Structuurvisie

Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen
December 2008

Bijlage 6 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

WATERSNIP advies

Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

Gemeente Reeuwijk

April 2008

Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Reeuwijk
Mevr. M. Riethoff

Planvorming
Watersnip Advies
's Gravenbroekseweg 154
2811 GK REEUWIJK
Telefoon: 0182-395460
E-mail: advies@watersnip.info

Andrea Grim, Adviseur Natuur en Landschap
Andrea Olieman, Adviseur Recreatie
John van Gemeren, Senior Adviseur

Foto's landschappen: John van Gemeren
Foto's bloemen: Kees Dekker
Voorkant: het effect van eeuwenlange inklinking, polder naast de Enkele Wiericke

Projectnummer
06A008

Datum
April 2008

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 1

1.1 Veenweiden, een bijzonder en waardevol landschap 1
1.2 Aanleiding en doelstelling Landschapskwaliteiten Veenweiden 2
1.3 Werkwijze opstellen rapport 3
1.4 Indeling rapport Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk 4
1.5 Status rapport 4

2. TOETSEN EN TOEPASSEN 5

2.1 Samenstelling aanvraag 5
2.2 Toetsing op landschapskwaliteiten 6
2.3 Traject van beoordeling 7
2.4 Ontwikkelingsruimte bij agrarische relicten door compensatieplan 7

3. ACTIVITEITEN EN WERKZAAMHEDEN 9

3.1 Afgraven en bodem verlagen 9
3.2 Egaliseren van de bodem 10
3.3 Aanleg van dijken of taluds 10
3.4 Vergraven of ontgraven van al bestaande dijken of taluds 11
3.5 Beplanten van gronden met houtgewassen 11
3.6 Aanleggen of verharden van paden 11
3.7 Aanbrengen van oppervlakteverharding 12
3.8 Aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen 12
3.9 Dempen van waterlopen 13
3.10 Het vellen of rooien van houtgewassen 13
3.11 Aanleg damwand en aarden dam 14
3.12 Aanleg harde oeverbescherming 15
3.13 Aanleg paardenbakken 16
3.14 Aanleg brug 16
3.15 Verwijderen brug 17
3.16 Aanplant erfbeplanting 17
3.17 Uitbreiding en nieuwe bebouwing 17
3.18 Begrazing 18

4. KWALITEITEN VAN HET LANDSCHAP 19

4.1 Inleiding 19
4.2 Gebiedskwaliteiten 20
4.2.1 Inleiding 20
4.2.2 Openheid 20
4.2.3 Zichtlijnen 22
4.2.4 Slotenpatroon 23
4.2.5 Oriëntatiepunten 24
4.2.6 Veenrivier 25
4.2.7 Stilte 26
4.2.8 Duisternis 26
4.2.9 Flora en fauna 27
4.2.10 Waterkwaliteit 28
4.3 Ontginningsrelicten 29
4.3.1 Inleiding 29
4.3.2 Ontginningsbasis 29
4.3.3 Reewal en houtkade 30
4.3.4 Perceel met originele breedte 31
4.3.5 Verveningcomplex 32

4.3.6 Afwijkende percelen ... 33
4.4 Waterstaatkundige relicten ... 34
4.4.1 Inleiding ... 34
4.4.2 Historische waterloop ... 34
4.4.3 Molen met biotoop ... 34
4.4.4 Historische vaarsloten (Ophaalbruggen en doorvaarbaarheid) ... 34
4.5 Agrarische relicten ... 35
4.5.1 Inleiding ... 35
4.5.2 Boerenvervening ... 35
4.5.3 Eendenkooirelict ... 36
4.5.4 Veenput en kleiput ... 36
4.5.5 Geriefhoutbos of relict ... 37
4.5.6 Overige opgaande beplanting ... 38
4.6 Bebouwing en erven ... 39
4.6.1 Inleiding ... 39
4.6.2 Historische bebouwingsplaats ... 39
4.6.3 Bebouwingslint ... 40
4.6.4 Rijks- of gemeentemonument ... 41

5. KWALITEITEN EN KENMERKEN DEELGEBIEDEN ... 43

5.1 Inleiding ... 43
5.2 Polder Reeuwijk blok 1 ... 46
5.3 Polder Reeuwijk blok 2 ... 48
5.4 Polder Reeuwijk blok 3 ... 50
5.5 Polder Reeuwijk blok 4 ... 52
5.6 Parallelweg ... 54
5.7 Oude Hollandse Waterlinie (Noord en Zuid) ... 56
5.8 Waarder (Oosteinde, Westeinde en Groendijck) ... 58
5.9 Oukoop ... 62
5.10 Twaalfmorgen ... 64

6. ONTSTAAN LANDSCHAP EN ONTWIKKELINGEN ... 67

6.1 Ontstaan van het landschap ... 67
6.2 Ontginningen ... 68
6.2.1 Eerste bewoners ... 68
6.2.2 De Grote Ontginning ... 68
6.3 Waterbeheer ... 70
6.4 Landbouw ... 73
6.4.1 Landbouw nu en in de toekomst ... 74
6.5 Recreatie ... 76
6.5.1 Extensieve recreatie ... 76
6.5.2 Intensieve recreatie ... 76

7. BELEIDSKADER ... 77

7.1 Inleiding ... 77
7.2 Landschapsplan Veenweidegebied, deelgebied Gouwe-Meije-IJssel ... 77
7.3 Structuurvisie gemeente Reeuwijk ... 78
7.4 Bestemmingsplannen ... 79
7.4.1 Reeuwijk Bestemmingsplan landelijk gebied west ... 79
7.4.2 Reeuwijk Bestemmingsplan plassen, natuur- en weidegebieden ... 80
7.5 Cultuurhistorische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (CHS-ZH) ... 82
7.6 Ecologische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (EHS-ZH) ... 82
7.7 Aanvullend beleid ... 83

8. BRONNEN ... 85

BIJLAGE 1: MATRIX KWALITEITEN EN WERKZAAMHEDEN

BIJLAGE 2: OVERZICHT GEBIEDEN

BIJLAGE 3: POLDER REEUWIJK BLOK 1

BIJLAGE 4: POLDER REEUWIJK BLOK 2

BIJLAGE 5: POLDER REEUWIJK BLOK 3

BIJLAGE 6: POLDER REEUWIJK BLOK 4

BIJLAGE 7: PARALLELWEG

BIJLAGE 8: OUDE HOLLANDSE WATERLINIE NOORD

BIJLAGE 9: OUDE HOLLANDSE WATERLINIE ZUID

BIJLAGE 10: OOSTEINDE (WAARDER)

BIJLAGE 11: GROENDIJCK EN WESTEINDE (WAARDER)

BIJLAGE 12: OUKOOP

BIJLAGE 13: TWAALFMORGEN

BIJLAGE 14: OPENHEID POLDER REEUWIJK BLOK 1, 2, 3, 4

BIJLAGE 15: OPENHEID OUDE HOLLANDSE WATERLINIE EN WAARDER (1)

BIJLAGE 16: OPENHEID OUDE HOLLANDSE WATERLINIE EN WAARDER (2)

BIJLAGE 17: OPENHEID OUKOOP

BIJLAGE 18: OPENHEID TWAALFMORGEN

BIJLAGE 19: KAART WAARDEN NATUUR EN WAARDEN

BIJLAGE 20: KAART LANDSCHAPSWAARDEN EN KARAKTERISTIEKEN

BIJLAGE 21: KAART BELEIDSKAART

BIJLAGE 22: KAART STRUCTUURVISIE87

1. Inleiding

1.1 Veenweiden, een bijzonder en waardevol landschap

Het veenweidelandschap van Reeuwijk is ontstaan tussen de rivieren Oude Rijn en Hollandse IJssel. Tussen deze rivieren lag een uitgestrekte veenmoerasvlakte met lage struiken, riet, heide en veenmossen. In het midden groeiden alleen veenmossen, die gevoed werden door regenwater. Aan de onderkant stierf het veenmos af en aan de bovenkant groeide het door. In de loop van eeuwen is hier een dik veenpakket gevormd dat hoger kwam te liggen dan de rivieren. Door deze hoge ligging stroomde het regenwater op een natuurlijke manier af naar de rivieren via de kronkelende veenriviertjes. Vanaf 900 na Christus werden de veengebieden ontgonnen. Met de ontginningen is ook de strijd tegen het water begonnen. Door de ontginningen werd het land geschikt voor kleinschalige landbouw. Er werden polders gevormd die kunstmatig werden droog gehouden met behulp van spierkracht en later door windmolens. In de winter werd er nauwelijks of niet gemalen, grote delen van het land lagen plas-dras of stonden onder water. Dit trok grote aantallen eenden aan, die door boeren in eendenkooien werden gevangen. De droogvallende graslanden in het voorjaar vormden pleister- en broedplaatsen voor grote groepen steltlopers. De wei- en hooilanden vertoonden een kleurige vegetatie. Met het verbeteren van de bemalingssystemen werd het mogelijk de polder jaarrond te bemalen en de veenweiden permanent droog te houden. De natuurlijke peilfluctuatie in sloten en plassen verdween en het peil verstarde steeds meer. De diversiteit van flora en fauna nam hierdoor sterk af. Met de intensivering van de landbouw en de inlaat van gebiedsvreemd water verslechterde de waterkwaliteit sterk. Het verdwijnen van watervegetaties, versnelde afbraak van venige bodems en oevers en de vorming van veel baggerslib waren het gevolg.
De ontginningen hebben geresulteerd in een karakteristiek landschap met langgerekte percelen, gescheiden door brede sloten met een hoog waterpeil en een grote mate van openheid: het slagenlandschap. Het veenweide gebied heeft enorme potenties voor diverse weidevogels en water- en oeverplanten. Er zijn maar weinig van dit soort gebieden in Europa. Het veenweidelandschap is een bijzonder en waardevol landschap.

Figuur 1: Zwanebloem

Figuur 2: Dotterbloem

1.2 Aanleiding en doelstelling Landschapskwaliteiten Veenweiden

De druk van gebruiksfuncties op het landelijk gebied is de laatste jaren sterk toegenomen. Dit kan een bedreiging vormen voor de landschapskwaliteit van het buitengebied van Reeuwijk. Het is van belang dat het evenwicht tussen diverse kwaliteiten van het gebied in stand worden gehouden en dat tegenstrijdige belangen in een ruimer verband worden bekeken. Op deze manier kan duidelijk worden waar knelpunten liggen. Om aantasting van kwaliteiten te voorkomen heeft de gemeente Reeuwijk behoefte aan een gefundeerd antwoord op initiatieven van derden. Het is noodzakelijk dat er een kader wordt ontwikkeld, zodat individuele aanvragen kunnen worden beoordeeld in relatie tot het grotere geheel, waaronder de kwaliteit van het landschap. Om de kwaliteiten van het buitengebied te bewaken en behouden is het van belang dat er een toetsingskader komt om de aanvragen voor een aanlegvergunning te kunnen toetsen op landschapskwaliteiten.

In 2003 heeft gemeente Reeuwijk het rapport *'Landschapskwaliteit Reeuwijk, Plangebied Oud-Reeuwijkseweg – Kerkweg – Nieuwdorperweg – A12',* door Watersnip Advies laten opstellen. Dit rapport bevat voor dit gebied de randvoorwaarden voor het behouden en versterken van de nagestreefde kwaliteit. Het geeft aan welke spelregels gehanteerd dienen te worden, met het oog op de gewenste dichtheid, ordening en kavelrichting. Met behulp van een checklist en handelingslijst kunnen aanvragen op een eenvoudige wijze worden getoetst aan de richtlijnen. In navolging van dit rapport heeft gemeente Reeuwijk de opdracht aan Watersnip Advies verstrekt om een vergelijkbaar rapport op te stellen voor een groot deel van de rest van het buitengebied van Reeuwijk.

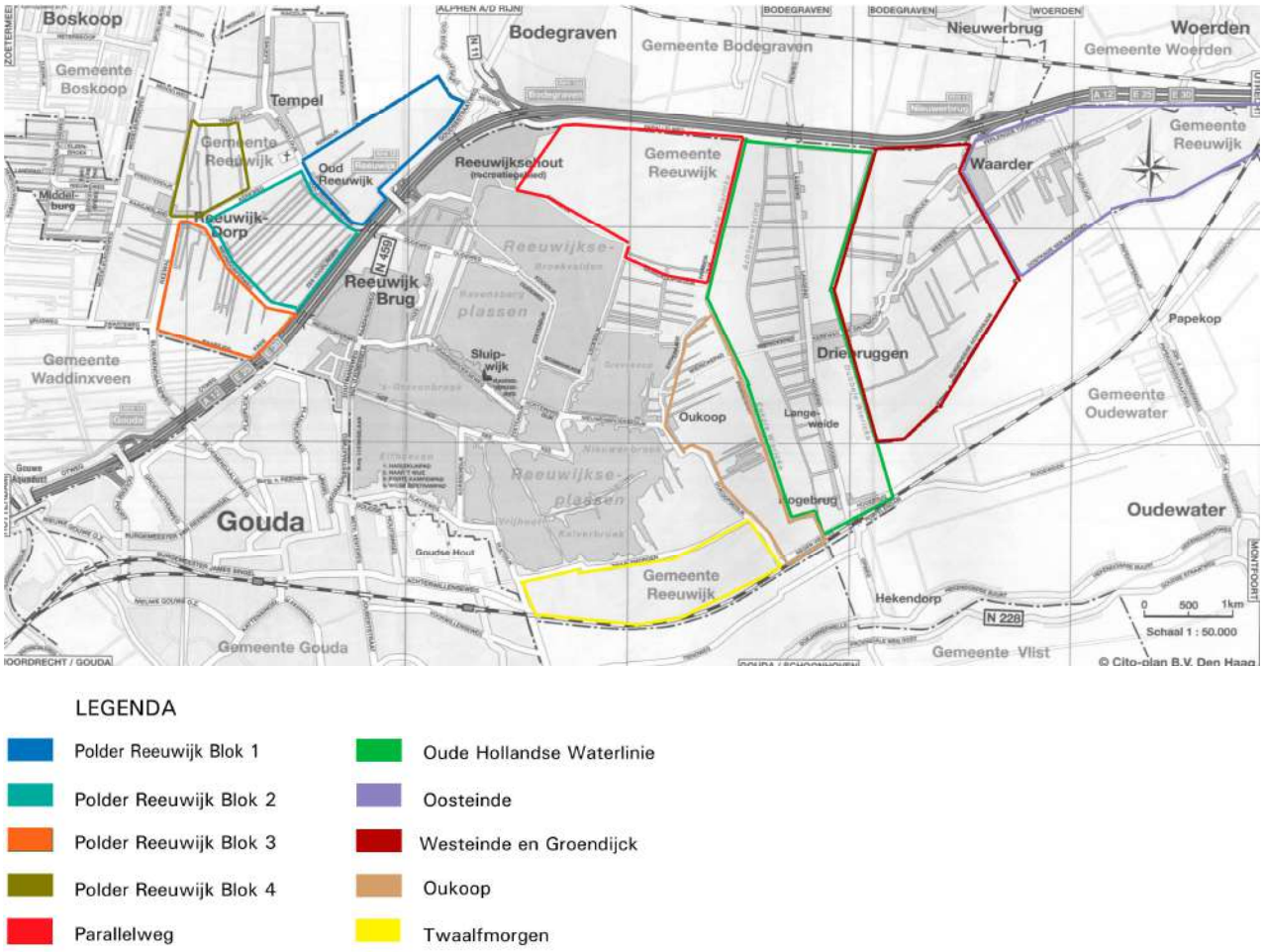

Figuur 3: Plangebied Landschapskwaliteiten Veenweiden

Een groot deel van gemeente Reeuwijk bestaat uit Veenweiden, dit landschap staat onder druk. Om het landschap en de kwaliteiten te behouden en versterken is het van belang dat eigenaren en gebruikers deze kwaliteiten gaan leren kennen. Zodra mensen de geschiedenis van het landschap kunnen lezen zal er ook meer begrip komen voor de waarden en kwaliteiten. Het draagvlak voor het behoud van het landschap zal hierdoor vergroten. Dit rapport moet een bijdrage leveren aan de bescherming en versterking van de kwaliteiten van het veenweidelandschap in de gemeente Reeuwijk.

1.3 Werkwijze opstellen rapport

Het opstellen van het rapport ***Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*** is gestart met het uitvoeren van inventarisaties naar landschapselementen, cultuurhistorische elementen en bijzondere kenmerken op het gebied van natuur, landschap en gebruik. Op basis van kaartgegevens, inventarisaties, veldbezoeken, diverse beleidsdocumenten en gesprekken met deskundigen zijn allerlei kenmerkende elementen en aspecten in beeld gebracht.

Voor het toekennen van een waarde aan de elementen is gebruik gemaakt van vastgelegde waarderingen uit de beleidsdocumenten:

- Landschapsplan Veenweidegebeid deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, het beleidsplan;
- diverse bestemmingsplannen gemeente Reeuwijk;
- Cultuurhistorische Hoofdstructuur, Provincie Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek;
- Structuurvisie gemeente Reewijk.

Waarderingen die uit de Cultuurhistorische Hoofdstructuur zijn overgenomen zijn in het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* *cursief* geschreven. Landschaps- en cultuurhistorische elementen, die in deze beleidsdocumenten geen specifieke aandacht kregen, maar die wel degelijk van belang zijn en behouden en versterkt dienen te worden zijn ook opgenomen.

Figuur 4: Boerenschouwen: brede Schouw, melkschouw, visschouw

De (veld)inventarisaties hebben geleid tot een lijst met kwaliteiten. De kwaliteiten worden beschreven in hoofdstuk vier: *Kwaliteiten van het landschap.* De meest karakteristieke kwaliteiten voor de veenweiden zijn ingetekend op de deelgebiedkaarten (bijlagen 3 t/m 13) en op de kaarten 'openheid' (bijlagen14 t/m 18). Het betreft de kwaliteiten:

- veenrivier;
- historische waterloop;
- verveningscomplex;
- veenput en kleiput,
- afwijkende percelen;
- boerenvervening;
- geriefhoutbos of relict;
- houtwal, reewal of historisch pad;
- bebouwingslint;
- eendenkooirelict;
- historische bebouwingsplaats;
- molen met biotoop;
- rijks of gemeentemonument;
- openheid;
- zichtlijnen.

In bestemmingsplannen zijn aanlegvergunningplichtige werkzaamheden en activiteiten genoemd, deze zijn overgenomen en uitgewerkt met een toelichting. Deze werkzaamheden en de kwaliteiten van het landschap zijn tegen elkaar uitgezet in een matrix. In deze matrix is per kwaliteit en werkzaamheid te zien of dit is toegestaan, dit niet is toegestaan of dat dit is toegestaan onder aanvullende voorwaarden. De voorwaarden staan beschreven hoofdstuk drie: *Activiteiten en werkzaamheden.*

1.4 Indeling rapport Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

De indeling van het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* is toegespitst op de aanvrager van de aanlegvergunning en de gemeente Reeuwijk. Na een korte inleiding met o.a. de aanleiding, indeling en status van het rapport, volgt het hoofdstuk *Toetsen en toepassen.* De gedachte hierachter is dat gebruikers zo snel mogelijk aan de slag willen met de behandeling van de aanvraag. Dan volgt een hoofdstuk met de uitwerking van alle aanlegvergunningplichtige werkzaamheden uit de bestemmingsplannen met een advies en een toelichting op de aanvullende voorwaarden. Hoofdstuk vier bevat een uitwerking van alle landschapskwaliteiten. Vragen als: 'Wat is het?', 'Waarom heeft het een landschappelijke kwaliteit?' en 'Wat willen we ermee?' worden in dit hoofdstuk toegelicht. De ligging van de kwaliteiten is op de kaarten in de bijlagen ingetekend. Kwaliteiten als Openheid en Zichtlijnen worden beschreven en met kaarten in de bijlagen verduidelijkt. Om een vollediger beeld te krijgen van de deelgebieden bevat hoofdstuk vijf een beschrijving van de constateringen tijdens de veldinventarisatie en de inventarisatie van de beleidsdocumenten. Hoofdstuk zes bevat een toelichting op het ontstaan en vorming van het landschap. Dit is onlosmakelijk verbonden met de kwaliteiten van het veenweidelandschap. Als laatste is in hoofdstuk zeven het beleidskader beschreven. Belangrijke kaarten uit deze beleidsstukken zijn in de laatste vier bijlagen opgenomen.

1.5 Status rapport

Het rapport met toetsingskader wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het verkrijgt daarmee de status van een beleidsnota.

2. Toetsen en toepassen

In bestemmingsplannen is veelal aangegeven dat er bij de aanvraag van een aanlegvergunning een beoordeling van een landschapsdeskundige noodzakelijk is. In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe de beoordeling op landschapskwaliteiten op basis van dit landschapskwaliteitsplan kan plaatsvinden. Het begint met een opsomming van onderdelen waaruit een aanvraag dient te bestaan. Daarna volgt het traject dat binnen de gemeente doorlopen wordt om de aanvraag te beoordelen. Als laatste wordt aangegeven hoe dit rapport gebruikt dient te worden om tot een beoordeling te komen.

2.1 Samenstelling aanvraag

Om tot een goede beoordeling te kunnen komen is het van belang dat de aanvraag compleet is. De aanvraag moet bestaan uit:

1. gegevens van de aanvrager: naam, adres, woonplaats, postcode, telefoon en eventueel e-mail adres;
2. een inrichtingsvoorstel bestaande uit een korte beschrijving van de maatregelen, activiteiten en werkzaamheden;
3. aanduiding van de locatie, ingetekend op een kaart met een schaal van 1:10.000cm of gedetailleerder;
4. foto's van de locatie en huidige situatie;
5. schetsmatige tekeningen en dwarsprofielen van de huidige situatie;
6. schetsmatige tekeningen en dwarsprofielen van de toekomstige situatie;
7. de effecten van het inrichtingsvoorstel op het omliggende landschap en de landschapskwaliteiten.

Figuur 5: Reewal aan het begin van Twaalfmorgen

2.2 Toetsing op landschapskwaliteiten

De behandeling van een aanvraag bestaat uit de volgende stappen:

Stap	Actie	Benodigde informatie
Stap 1	vaststellen volledigheid aanvraag	
Stap 2	locatie bepaling op gebiedskaarten	bijlagen 3 t/m 13
Stap 3	matrix landschapskwaliteiten en maatregelen	bijlage 1
Stap 4	verzamelen achtergrond informatie	
	- toelichting op kwaliteiten en kenmerken van het deelgebied	paragraaf 5.2 t/m 5.10
	- toelichting op kwaliteiten van het landschap	paragraaf 4.2 t/m 4.6
	- toelichting op gebiedskwaliteiten	paragraaf 4.2 bijlagen 14 t/m 18
	- beleidsinformatie van de locatie	bijlagen 19 t/m 22
Stap 5	Resultaat beoordeling	
	- de werkzaamheden en activiteiten zijn toegestaan, de vergunning wordt verleend	
	- de werkzaamheden en activiteiten zijn onder aanvullende voorwaarden toegestaan	paragraaf 5.1 t/m 5.23
	- de werkzaamheden en activiteiten zijn niet toegestaan. De vergunning wordt niet verleend. Een compensatieplan kan uitkomst bieden.	paragraaf 2.4 paragraaf 5.1 t/m 5.23

2.3 Traject van beoordeling

De aanvraag van de aanlegvergunning wordt behandeld door een ambtenaar.
De ambtenaar:

1. beoordeelt de aanvraag op volledigheid;
2. beoordeelt de aanvraag volgens het toetsingskader, met als resultaat:
   - verlenen vergunning;
   - verlenen vergunning met aanvullende voorwaarden;
   - weigeren vergunning;
   - de ambtenaar legt de aanvraag voor aan een commissie ter advisering.

De commissie brengt een advies uit over de aanvraag ten aanzien van landschapskwaliteiten. Indien de commissie onvoldoende deskundigheid bezit om te kunnen adviseren, kan de commissie een extern landschapsdeskundige inzetten om een advies uit te brengen.

Situaties waarbij de ambtenaar besluit de aanvraag voor de aanlegvergunning voor te leggen aan een commissie kunnen zijn:

- aanvragen die betrekking hebben op een grote oppervlakte;
- aanvragen waarin een meerdere werkzaamheden worden uitgevoerd;
- aanvragen waarin meerdere kwaliteiten van toepassing zijn;
- of een combinatie van bovenstaande situaties.

2.4 Ontwikkelingsruimte bij agrarische relicten door compensatieplan

Om te voorkomen dat landschapskwaliteiten worden aangetast, zal in een aantal situaties de vergunningaanvraag negatief worden beoordeeld. Het is echter ook niet wenselijk dat allerlei ontwikkelingen niet mogelijk zijn vanwege de landschapskwaliteiten. Om een goede balans te vinden tussen behoud van landschapskwaliteiten en ontwikkelingen, kan een compensatieplan uitkomst bieden. Dit is alleen mogelijk bij agrarische relicten. Deze kwaliteiten hebben in het verleden ook altijd een flexibel karakter gehad. De achterliggende gedachte is dat door het nemen van maatregelen de schade aan landschapskwaliteiten beperkt of gecompenseerd kan worden. De commissie brengt advies uit over het opgestelde compensatieplan. Bij de uiteindelijke beoordeling is het van belang dat ondanks de schade die wordt verricht, de kwaliteit van het landschap is gewaarborgd en op andere manieren wordt versterkt.

Indien één of meerdere landschapskwaliteiten schade ondervinden moet er een goed onderbouwd plan liggen, dat voor voldoende compensatie kan zorgen. Dit plan dient te bestaan uit:

- maatregelen en werkzaamheden met de bepaling van schade aan de kwaliteiten;
- mogelijke alternatieven die geen of minder schade toebrengen en de reden waarom deze zijn vervallen;
- schade beperkende maatregelen;
- compenserende maatregelen;
- conclusie met betrekking tot landschapkwaliteit;
- indien van toepassing worden de compenserende maatregelen met tekeningen en schetsen toegelicht.

Figuur 6: Papenkopperkade met Kadenkruis

3. Activiteiten en werkzaamheden

In bestemmingsplannen staan de werkzaamheden genoemd die aanlegvergunningplichtig zijn. In dit hoofdstuk worden alle activiteiten en werkzaamheden genoemd. Bij iedere activiteit is kort omschreven:

- wat er onder wordt verstaan;
- in welke situatie de activiteiten zijn toegestaan;
- wat de aanvullende voorwaarden zijn.

Dit hoofdstuk bevat aanvullende informatie op de *Matrix werkzaamheden en kwaliteiten*. Deze informatie is tevens te gebruiken bij het opstellen van een compensatieplan.

3.1 Afgraven en bodem verlagen

Afgraven is aan de orde als de bovenlaag van het land wordt verwijderd. Bodem verlagen kan op 2 manieren plaatsvinden. Actief door de bovenlaag af te graven. Passief door inklinking als gevolg van de ontwatering van de veengrond.

Aanvullende voorwaarden

- nieuwe patroon moet passen bij patroon omliggende percelen;
- nieuwe situatie moet een cultuurhistorische basis hebben (bijvoorbeeld de vorm van een eendenkooirelict, boerenvervening of veenput);

KWALITEITEN	WERKZAAMHEDEN	afgraven en bodemverlagen	egaliseren van de bodem	egaliseren van oevers	aanleg van dijken of taluds	vergraven of ontgraven van reeds bes	beplanten van gronden met houtgewa	aanleggen of verharden van paden	aanbrengen van oppervlakte verhardir	aanleggen, vergraven of verruimen va
openheid	§ 4.2.2	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	niet toegestaan	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing
zichtlijnen	§ 4.2.3	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	niet toegestaan	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing
slotenpatrooon*	§ 4.2.4	niet van toepassing	niet van toepassing	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	niet toegestaan	niet toegestaan	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)
veenrivier	§ 4.2.6	niet toegestaan	niet van toepassing	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet van toepassing	niet van toepassing	niet toegestaan
ontginningsbasis *	§ 4.3.2	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)	niet toegestaan
reewal en houtkade	§ 4.3.3	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	wel toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan	niet toegestaan

	niet toegestaan
	wel toegestaan
	toegestaan onder voorwaarden (zie advies)
	niet van toepassing
	toetsing van deze kwaliteiten gaat via andere wetgeving

Figuur 7: Uitsnede Matrix werkzaamheden en kwaliteiten

3.2 Egaliseren van de bodem

Met van de bodem worden oneffenheden in het land gelijk gemaakt. Te denken valt aan het vlak maken van bulten in het land. Kleine oneffenheden in het landschap kunnen iets zeggen over het ontstaan van het landschap. Bijvoorbeeld de aanwezigheid van een kleirug in het veengebied. Deze kleirug ligt hoger dan het omliggende veen. De loop van de kleirug zegt iets over de loop van oude riviertjes. Door egaliseren zouden deze oneffenheden en dus deze informatie verdwijnen uit het landschap. Egaliseren is daarom niet gewenst.

Aanvullende voorwaarden

- cultuurhistorische informatie moet behouden blijven. Dit kan van toepassing zijn bij afwijkende percelen en bij een historische bebouwingsplaats.

3.3 Aanleg van dijken of taluds

Het aanleggen van dijken en/of taluds zijn ingrijpende maatregelen. De aanleg van een dijk heeft landschappelijk een groot effect. Het kan leiden tot een verhoging in het landschap, een doorbreking van de openheid en zichtlijnen.

Aanvullende voorwaarden

- de inrichting van de oeverbescherming wordt op natuurvriendelijke wijze vormgegeven.

Figuur 8: Graafwerkzaamheden t.b.v. natuurbeheer kunnen een bedreiging zijn voor cultuurhistorische waarden

3.4 Vergraven of ontgraven van al bestaande dijken of taluds

Het vergraven of ontgraven van dijken en/of taluds zijn ingrijpende maatregelen. Het vergraven van een dijk heeft landschappelijk een groot effect. Het kan leiden tot het vergroten van de openheid en zichtlijnen in het landschap. Indien een dijk of een deel van een dijk geheel wordt vergraven zou de doorvaarbaarheid kunnen toenemen.

Aanvullende voorwaarden

- de inrichting van de oeverbescherming wordt op natuurvriendelijke wijze vormgegeven.

3.5 Beplanten van gronden met houtgewassen

Dit is onder te verdelen in het aanplanten van bosjes, lijnbeplanting en erfbeplanting op plaatsen waar nog niet eerder houtige gewassen hebben gestaan en waar al wel eerder houtige gewassen stonden. Het aanplanten van houtgewassen leidt meestal tot een vergroting van natuurwaarden door de toename van diversiteit. Echter houtgewassen zijn in het veenweidegebied niet overal op zijn plaats:

- bosjes, lijnbeplanting en hoog opgaande beplanting beperken de openheid en doorzichten;
- erfbeplanting zorgt voor een natuurlijke inkleding van bebouwing. Het kan echter ook leiden tot verdichting van de lintbebouwing waardoor doorzichten vanaf de weg verdwijnen;
- hoog opgaande beplanting is in het open veenweide gebied een uitkijkpost voor predatoren van weidevogels;
- het beplanten van wegbermen langs oorspronkelijke vaarweteringen;
- het realiseren van ingroening bij monumenten waardoor de zichtbaarheid verdwijnt;
- het plaatsen van houtgewassen in de molenbiotoop. Binnen een straal van enkele honderden meters rond de molen mogen geen hoge bomen worden geplant.

Indien houtgewassen worden aangeplant op plaatsen waar ze ook eerder stonden zijn er over het algemeen geen bezwaren. De aanplant heeft dan vooral betrekking op herstel.

Aanvullende voorwaarden

- aanplant moet plaatsvinden met inheemse soorten.

3.6 Aanleggen of verharden van paden

In open gebieden zorgen de paden voor nieuwe lijnen in het landschap. Afwijkende lijnen in het landschap zijn ongewenst.

Aanvullende voorwaarden

- paden moeten de lijnen volgen van het verkavelingpatroon in het landschap;
- de verharding wordt aangebracht met een half open constructie, dit beperkt de vermindering van de uitwisseling van flora en fauna.

3.7 Aanbrengen van oppervlakteverharding

Bij het aanbrengen van oppervlakte verharding kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een picknickplaats, parkeerplaats of weg. Dit zal vooral plaatsvinden in en nabij de bebouwing. Indien dat het geval is zal de schade landschappelijk gezien beperkt zijn. Het aanleggen van oppervlakte verharding in het open weidegebied is ongewenst.

Aanvullende voorwaarden

- de verharding wordt aangebracht met een half open constructie, dit beperkt de vermindering van de uitwisseling van flora en fauna.

3.8 Aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen

Aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen kan betrekking hebben op dwars- en lengtesloten, op vaarsloten en op overige waterpartijen. De relatie land en water, met het karakteristieke slagenpatroon ontstaan tijdens de ontginningen, is een bijzondere, algemene kwaliteit van het veenweidegebied. Ingrepen als aanleggen, vergraven en verruimen van waterlopen dienen met enorme zorgvuldigheid te worden behandeld.
Een veel voorkomende aanleiding is het realiseren van vervangend water. Met de aanpassingen in de waterlopen zal het slotenpatroon wijzigen. In gebieden die als landschappelijke kwaliteit zijn aangeduid, zoals de veenrivier, de boerenvervening, een perceel met originele breedte, afwijkende percelen, verveningscomplex en veenput, zijn alle maatregelen niet toegestaan. In de overige gevallen zijn de maatregelen toegestaan mits het uiteindelijke resultaat aansluit en herkenbaar is voor de polder waarin de maatregelen worden uitgevoerd.

Aanvullende voorwaarden

- uiteindelijke resultaat moet aansluiten bij en herkenbaar zijn voor de polder.

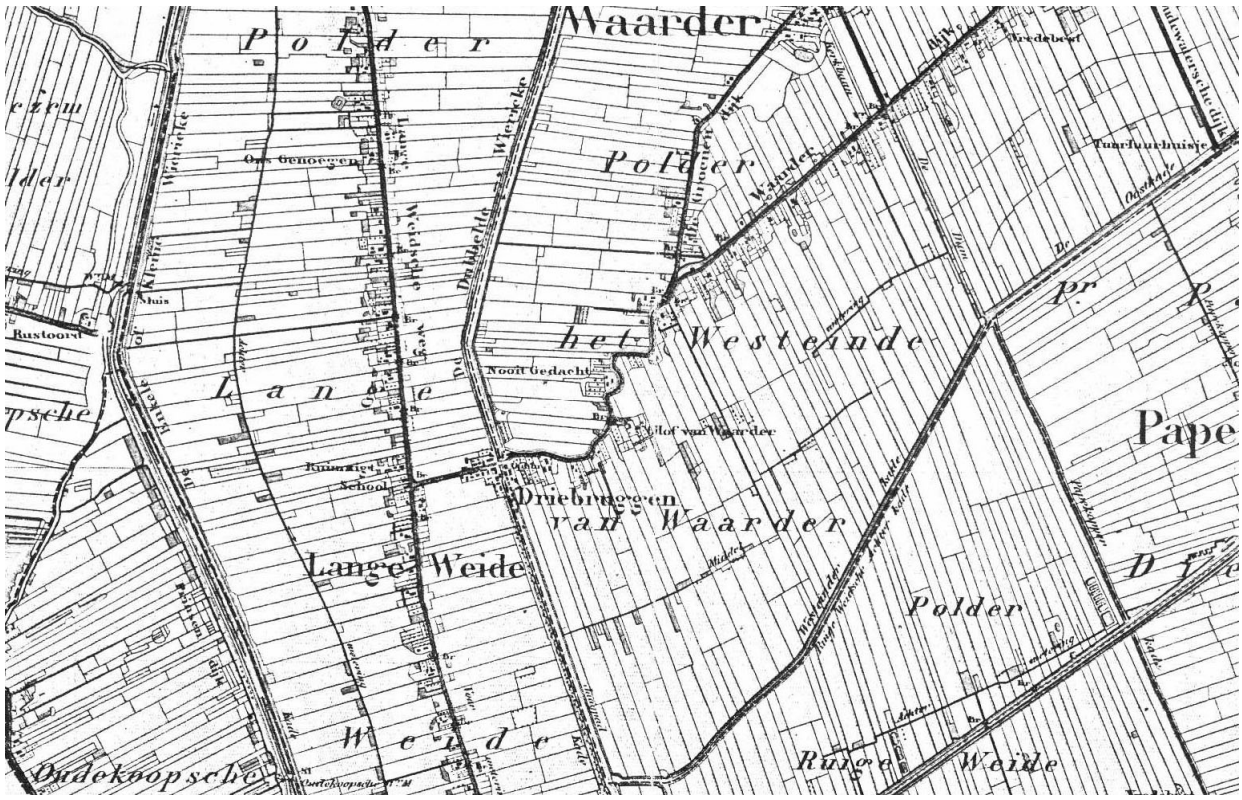

Figuur 9: Voorbeeld slotenpatroon topografische kaart 1887

3.9 Dempen van waterlopen

Het dempen kan betrekking hebben op dwars- en lengtesloten, op vaarsloten en op overige waterpartijen. De relatie land en water, met het karakteristieke slagenpatroon ontstaan tijdens de ontginningen, is een bijzondere, algemene kwaliteit van het veenweidegebied. Een ingreep als het dempen van waterlopen dient met enorme zorgvuldigheid te worden behandeld.
De demping mag de doorvaarbaarheid via vaarsloten niet verstoren. De demping kan ook leiden tot een wijziging in het slotenpatroon. In gebieden die als landschappelijke kwaliteit zijn aangeduid, zoals de veenrivier, de boerenvervening, een perceel met originele breedte, afwijkende percelen, verveningscomplex en veenput, mag niet worden gedempt. In de overige gevallen is dempen mogelijk mits het uiteindelijke resultaat aansluit en herkenbaar is voor de polder waarin de maatregelen worden uitgevoerd.

Aanvullende voorwaarden

- Het uiteindelijke resultaat moet aansluiten bij en herkenbaar zijn voor de polder.

3.10 Het vellen of rooien van houtgewassen

Door het vellen of rooien van houtgewassen verdwijnen kenmerkende landschapselementen uit het landschap. Dit is nadelig voor het landschapsbeeld.

Aanvullende voorwaarden

het vellen of rooien mag alleen plaatsvinden in het kader van onderhoud.

Figuur 10: Graven van een watergang

3.11 Aanleg damwand en aarden dam

Dammen worden geplaatst om de waterloop te veranderen of om de toegang tot een perceel te realiseren. Een dam kan worden uitgevoerd als aarden dam of als houten damwand. Het plaatsen van een dam heeft invloed op de natuur- en landschapswaarden van het gebied, op de doorvaarbaarheid en op de uitwisselingsmogelijkheden van flora en fauna. De historische vaarfunctie is hierdoor niet meer zichtbaar en toekomstige vaarmogelijkheden worden beperkt. Visueel zorgen dammen voor een onderbreking van de zichtlijnen over lange stukken open water.
Een aarden dam biedt in tegenstelling tot een damwand ook voordelen. Een aarden dam biedt groeikansen en schuilmogelijkheden voor flora en fauna. Met een inrichting van een dubbel hekwerk op de hoofden blijft het lengtezicht over de sloot blijft behouden.
Houten damwanden zorgen voor harde lijnen barrières voor flora en fauna. Vanwege de harde uitstraling zijn houten damwanden ongewenst in het buitengebied. De harde lijn past niet bij de glooiende en zachte lijnen van de percelen.
Vanwege de negatieve effecten moet de aanleg van dammen zoveel mogelijk worden beperkt.

Aanvullende voorwaarden

- de dam moet binnen 10 meter van de uiteinden van een kavel geplaatst worden;
- in de bebouwingsstrook moeten op de hoeken van het damhoofd knotwilgen worden geplaatst, deze historische inrichting accentueert de entree.

Figuur 11: Aarden dam met dubbelhek

3.12 Aanleg harde oeverbescherming

Harde oeverbescherming wordt geplaatst om de overgang van land naar water te realiseren. Een belangrijke functie is het voorkomen van afkalving van het land. Van origine komen geen harde beschoeiingen voor. De vegetatie zorgde voor het vasthouden van de bodem. Op dit moment zijn harde beschoeiingen in het buitengebied schaars. In bebouwingsstroken komen harde beschoeiingen vaker voor. Harde beschoeiingen die een stuk boven de waterlijn uitsteken hebben een negatieve invloed op de natuur- en landschapswaarden van het gebied. Harde, hoge beschoeiingen zorgen voor een harde abrupte overgang van water naar land. De harde, hoge beschoeiingen zorgen voor harde lijnen in het landschap die niet passen bij de glooiende en zachte lijnen van de percelen.
Om de landschappelijke en natuurlijke uitstraling te behouden, versterken en ontwikkelen is de aanleg van natuurvriendelijke oevers, met flauwe, hellende en grillige taluds wenselijk. Wanneer er voldoende groeikansen zijn voor diverse water- en oeverplanten is er tevens sprake van een goede oeverbescherming.

Aanvullende voorwaarden

- de constructie wordt gemaakt van natuurvriendelijke materialen;
- de liggende constructie moet exact op of net onder de waterlijn worden aangelegd (zie de figuren 12 en 13);
- de beschoeiingpalen mogen maximaal 5 centimeter boven de waterlijn uitsteken. Dit om te laten zien dat er een constructie aanwezig is.

Figuur 12: Natuurvriendelijke oeverbescherming met beschoeiing direct op de waterlijn

3.13 Aanleg paardenbakken

Paardenbakken kunnen aangevraagd worden voor particulier of bedrijfsmatig gebruik. Bij particulier gebruik zal de omvang en intensiteit van het gebruik kleiner zijn dan bij bedrijfsmatig gebruik. In de beleidsnotitie[44] van gemeente Reeuwijk van april 2002 wordt inzicht gegeven in de toelaatbaarheid van paardenbakken in het buitengebied. Landschappelijk gezien hebben paardenbakken vooral gevolgen voor de openheid, doorzichten en lichtvervuiling.

Aanvullende voorwaarden

- plaatsing paardenbak is alleen in het verlengde achter de bebouwing toegestaan vanwege het behoud van de doorzichten;
- de paardenbakken moeten onverlicht zijn.

3.14 Aanleg brug

Bruggen worden geplaatst om de ontsluiting van het gebied en van (huis) kavels te verbeteren. Bruggen zijn van belang om de doorvaarbaarheid over historische vaarsloten van het gebied te waarborgen. De historische vaarfunctie en toekomstige recreatieve functies blijven behouden.Op- en afritten van kavels die langs een vaarsloot liggen moeten worden ontsloten met een brug.

Aanvullende voorwaarden

- bruggen hebben een minimale een vaarhoogte van 70 centimeter (schouwhoogte).

Figuur 13: Bovenaanzicht natuurvriendelijke oeverbescherming met beschoeiing direct op de waterlijn

3.15 Verwijderen brug

Het verwijderen van een brug kan vanwege het herplaatsen van een brug of vanwege het vervangen door een dam. Met het verwijderen van de brug moet de doorvaarbaarheid in stand blijven. Bruggen en vaarsloten zijn karakteristiek voor het veenweide gebied, met het verwijderen dient zorgvuldig te worden omgegaan

Aanvullende voorwaarden

- de doorvaarbaarheid dient in stand te blijven.

3.16 Aanplant erfbeplanting

Rondom bebouwing kan het erf met planten en bomen worden ingericht. Erfbeplanting heeft landschappelijk en ecologisch een grote waarde. Erfbeplanting zorgt voor de ingroening van gebouwen. Hierdoor worden de harde lijnen van gebouwen verzacht. De beplanting biedt allerlei schuil- en nestgelegenheden. Van belang is dat in de bebouwingslinten de erfbeplanting geen belemmering wordt voor de doorzichten van de weg naar het open veenweide landschap. Ook het ingroenen van monumenten waardoor ze niet meer zichtbaar zijn, is niet gewenst.

Aanvullende voorwaarden

- de erfbeplanting wordt gerealiseerd met inheemse soorten als es, linde, wilg, zomereik, zwarte els, gelderse roos, hazelaar, sporkehout, lijsterbes en vlier.

3.17 Uitbreiding en nieuwe bebouwing

Er kunnen verschillende aanleidingen zijn voor de vergunningaanvraag van uitbreiding of nieuwe bebouwingen. Bij bedrijven kunnen dit bijvoorbeeld zijn: schuren, een ligboxenstal, een silo of mesthoop. Bij particulieren kan het gaan om een schuur, inrichting van een moestuin of het plaatsen van een paardenbak. Het omzetten van agrarische bestemming naar woonbestemming kan ook heel wat gevolgen hebben voor de landschappelijke kwaliteiten. Door de wijziging naar woonbestemming kunnen er andere gebouwen en bouwwerken op het bouwperceel komen te staan. Ook de erfindeling kan wijzigen. In de bestemmingsplannen en de welstandsnota worden diverse randvoorwaarden beschreven die gelden voor uitbreiding en het plaatsen van nieuwe bebouwing. Aanvullend op de voorwaarden uit het bestemmingsplan en de nota's worden hieronder enkele voorwaarden genoemd om bij het doen van uitbreiding en plaatsing van nieuwe gebouwen de landschappelijke kwaliteiten te behouden en versterken.

Aanvullende voorwaarden

- gebouwen en bouwwerken dienen zoveel mogelijk in het verlengde van de bestaande bebouwing en zo dicht mogelijk langs de weg te worden geplaatst;
- nieuwe bebouwing dient landschappelijk te worden ingepast. Het gaat dan met name om het vermijden van felle, onnatuurlijke kleuren en het omgeven van de bebouwing met beplanting. De stijl en omvang zijn in balans met de omgeving. Verrommeling moet worden voorkomen;
- de hoogte van de beplanting volgt de lijn van (hoge) bebouwing naar (lage) polder. Nabij de bebouwing is hoog opgaand hout passend. Richting de polder neemt de hoogte van de beplanting af, naar bijvoorbeeld struiken.

3.18 Begrazing

Begrazing door koeien, geiten, schapen en ander vee kan de ontwikkeling van struik en houtopstanden beperken. Bij houtkaden en geriefhoutbosjes is dit ongewenst.

Figuur 14: Historische boerderij met karakteristieke erfbeplanting

4. Kwaliteiten van het landschap

4.1 Inleiding

De ontginningen en het gebruik bepalen in grote mate hoe het landschap er nu uitziet. De kwaliteiten van het landschap zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Kwaliteiten kunnen op verschillende manieren worden ingedeeld:

- van groot naar klein: van ontginning naar landschapselement;
- van verticaal naar horizontaal: van opgaande beplanting naar slotenpatronen;
- van generalistisch naar specifiek: van lintbebouwing naar een karakteristiek object.

In dit rapport ***Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*** is ervoor gekozen de kwaliteiten te benoemen waar op diverse manieren consensus over is. Deze consensus is bereikt in diverse discussies en vastgelegd in de beleidsdocumenten:

- Landschapsplan Veenweidegebeid deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, het beleidsplan [11,12]
- Bestemmingsplannen gemeente Reeuwijk [3, 4, 5]
- Cultuurhistorische Hoofdstructuur, Provincie Zuid-Holland [27]
- Structuurvisie gemeente Reewijk [6]

Elementen die in deze beleidsdocumenten geen specifieke waarde kregen toebedeeld, maar die wel degelijk van belang zijn en behouden en versterkt dienen te worden zijn ook opgenomen. De in dit hoofdstuk genoemde elementen en kenmerken zijn allemaal het behouden en versterken waard. Het ontstaan van het landschap, de ontginningen en het gebruik met de cultuurhistorische aspecten hebben aanleiding gegeven voor het vaststellen van de volgende kwaliteiten. De kwaliteiten zijn in vijf categorieën ingedeeld. De gearceerd geschreven kwaliteiten zijn in kaarten in de bijlagen weergegeven.

1. Gebied: *openheid*, *zichtlijnen*, oriëntatiepunten, *veenrivier* , stilte, duisternis, flora en fauna en waterkwaliteit;
2. Ontginningsrelicten: *ontginningsbasis*, *reewal en houtkade, percelen met originele breedte, verveningscomplex en afwijkende percelen;*
3. Waterstaatkundige elementen: *historische waterloop*, molen met biotoop, *vaarsloten (ophaalbruggen en doorvaarbaarheid)*;
4. Agrarische elementen: *boerenvervening*, *eendenkooirelict*, *veenput en kleiput*, *geriefhoutbos*, overige opgaande beplanting;
5. Bebouwingselementen: *historische bebouwingsplaats*, *bebouwingslint*, *rijks- of gemeente monument*.

Er zijn ook waardevolle aspecten die in andere wetgeving geregeld is. Deze aspecten zijn in dit rapport niet als toetsbaar opgenomen. Ze dienen echter wel in de overweging te worden meegenomen.
Kwaliteiten in andere wetgeving:

- stilte: toetsingsmogelijkheden via de milieuwetgeving;
- duisternis: toetsingsmogelijkheden via de milieuwetgeving;
- flora- en fauna: toetsingsmogelijkheden via de Flora- en faunawet;
- waterkwaliteit: toetsingsmogelijkheden via het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Van iedere kwaliteit is beschreven:

- wat het is;
- waarom het waardevol is en waarom het een kwaliteit van het landschap is;
- ter illustratie en verduidelijking een foto of afbeelding;
- wat de visie is ten aanzien van deze kwaliteit.

4.2 Gebiedskwaliteiten

4.2.1 Inleiding

Gebiedskwaliteiten zijn kwaliteiten die betrekking hebben op grote delen van het Reeuwijkse veenweidegebied of grenzen van deelgebieden overschrijden. Hieronder vallen: openheid, zichtlijnen, oriëntatiepunten en veenrivier.
Naast de hiervoor genoemde elementen en kenmerken, zijn ook stilte, duisternis, de diversiteit aan flora en fauna en de waterkwaliteit aspecten die een bijdrage leveren aan de landschappelijke kwaliteit. De aspecten zijn binnen ander wet- en regelgeving gewaarborgd. Ze worden in het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* wel genoemd om de totale samenhang binnen het gebied in beeld te hebben.

4.2.2 Openheid

In diverse nationale en regionale rapporten wordt de openheid van het veenweidelandschap als waardevol en karakteristiek beschreven. Het veenweidelandschap wordt door veel mensen gewaardeerd, juist door zijn openheid. Naast de belevingswaarde, heeft openheid ook een ecologische waarde. Het veenweidegebied is van groot belang voor weidevogels om te broeden en foerageren. De openheid is essentieel omdat in dit type landschap weinig plekken zijn waar predatoren zich kunnen ophouden. Het landschap is verder van belang voor plant- en diersoorten die in sterke mate afhankelijk zijn van cultuurlandschappen.

Openheid is echter niet gedefinieerd. Volgens de Van Dale betekent open o.a.: niet gesloten, niet bedekt, niet dichtgemaakt, met tussenruimten. De definiëring van openheid in het kader van landschap heeft nog niet plaatsgevonden. Dit maakt het lastig om met objectieve maatstaven de openheid te bewaken en versterken. De landschapsmanager, aangesteld ten behoeve van het Landschapsplan Veenweidegebied heeft in 2005 en 2006 een aanzet gegeven voor een methodiek[13]. Deze aanzet wordt in het rapport ***Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*** overgenomen omdat het inzicht geeft in de openheid van diverse gebieden én het een handvat biedt om de openheid te bewaken. Met de visie ten aanzien van openheid in de verschillende gebieden wordt dan duidelijk wat wel en niet mogelijk is.

Methodiek bepaling openheid

Openheid wordt ervaren vanuit een bepaald standpunt. Vanaf kaartmateriaal is vanuit diverse standpunten het vrije zicht op twee manieren bepaald:

- het zicht binnen een hoek van 60 graden;
- het zicht binnen een hoek van 15 graden.

De locatie wordt ingedeeld in een categorie op basis van de diepe van het vrije zicht. Dijken van 2 meter hoogte worden als beperking opgevat. Kleine landschapselementen beperken het zicht niet. Grote clusters van landschapselementen zijn wel beperkend. De categorieën zijn:

- tot 125 meter;
- 126-250 meter;
- 251-500 meter;
- 501-1000 meter;
- meer dan 1001 meter.

Van ieder deelgebied zijn er twee kaartbeelden gemaakt. Een kaartbeeld met de inventarisatie binnen een hoek van 60 graden (rode tinten) en één binnen een hoek van 15 graden (groene tinten). Deze laatste geeft een beter beeld van de 'doorkijkjes'.
Deze twee kaartbeelden samen geven een indruk van openheid. Als voorbeeld een situatie ten zuiden van Driebruggen. De foto xxx geeft een beeld van de betreffende locatie.

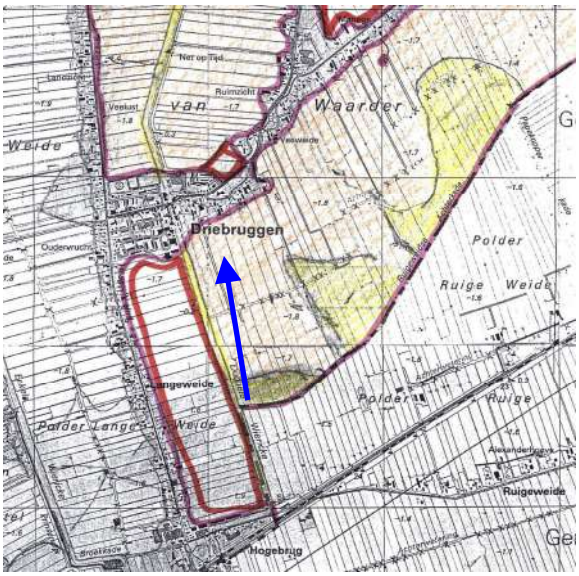

Figuur 15: Openheid deelgebied hoek 60 graden

Figuur 16: Openheid deelgebied hoek 15 graden

De kaart met een vrij zicht onder een hoek van 60 graden laat zien dat er vrij zicht is over een afstand tot 500 meter. Dit betekent dat het een heel open gebied is. De situatie in het veld laat dat ook zien (figuur 17). Diep in de polder liggen enkele geriefhoutbosjes die het vrije zicht niet belemmeren. Ook het kaartbeeld met een vrij zicht onder een hoek van 15 graden toont een vrij zicht tot 500 meter. Het gehele gebied van de polder valt binnen deze categorie. Dit betekent dat er veel vrij zicht is en er geen doorkijkjes zijn. Samenvattend is dit een zeer open polder.

Figuur 17: Open polder langs Dubbele Wiericke

Visie

- objecten die de openheid en het vrije zicht belemmeren zijn niet toegestaan;
- objecten die het landschappelijke beeld verstoren zijn niet toegestaan. Bijvoorbeeld windmolens, zendmasten voor mobiele telefonie en reclame zuilen;
- aanleggen van kleine landschapselementen is toegestaan mits passend op de locatie. Indien er geen enkel landschapselement in het gebied ligt of heeft gelegen is de aanleg niet passend. Bij de beoordeling kunnen inventarisatiekaarten en de kaartbeelden met 15 en 60 graden worden gebruikt om inzicht te krijgen in het karakter van de openheid van het gebied.

4.2.3 Zichtlijnen

In bebouwingstroken is op open plaatsen het achterliggende land waar te nemen. Deze locaties en de hiermee ontstane zichtlijnen zijn essentieel voor de beleving van het open landschap vanaf de weg. De open plaatsen zijn er doordat sloten de kavels onderbreken of doordat er een perceel tussen de huiskavels ligt. Zicht naar het achterliggende land betekent ook dat er in de diepte geen verstorende elementen als hekken, bruggen of landschapselementen liggen.
De inventarisatie van openheid[13] binnen een hoek van 15 graden geeft een aardig beeld waar de zichtlijnen liggen. Op alle kaarten van de deelgebieden zijn één of enkele zichtlijnen ingetekend. De kaart moet ervoor zorgen dat de beoordelaar rekening houdt met het feit dat zichtlijnen van belang zijn. In brede lengtesloten, parallel langs de kavels vormen bruggen en dammen een barrière. Houdt er rekening mee dat zichtlijnen zich in de winter makkelijker tonen dan in de zomer. Dan zit er immers veel blad aan bomen en struiken waardoor het doorzicht wordt belemmerd.

Figuur 18: Zicht op Hervormde Kerk in Waarder vanaf Westeinde

Visie
In bebouwingslinten mogen de zichtlijnen niet onderbroken worden en moet er voldoende ruimte (bij voorkeur minimaal 10 meter) tussen de bebouwing overblijven. Nieuwe (bij)gebouwen dienen zoveel mogelijk parallel aan de kavelrichting en achter de bestaande bebouwing worden geplaatst. In het bestemmingsplan is opgenomen tot hoever de bebouwing achter de bestaande bebouwing kan worden geplaatst. Voor toekomstige bestemmingsplannen dient een maximum aantal meters vanaf de weg te worden aangehouden. Per bebouwingslint kan een andere maximale afmeting worden gekozen, afhankelijk van de huidige bebouwing en de diepte van de kavels achter de bebouwing.

4.2.4 Slotenpatroon

Ontginners groeven met handkracht en simpele werktuigen greppels om de veenvlakte te ontwateren. Ze begonnen vanaf de ontginningsbasis, bijvoorbeeld een veenriviertje en staken loodrecht de zompige veenvlakte in. Bomen werden gerooid, stronken verwijderd en verbrand en greppels gegraven. Aan het eind van de eerste slag kwam een reewal of kade met aan weerszijden vaak een watergang. Een volgende generatie ontginners gebruikte deze kade om opnieuw een slag in de veenvlakte te maken. Er ontstond een bijna meetkundig landschap dat kenmerkend werd voor veengebieden, het zogenaamde slagenlandschap. Het strakke patroon van greppels en sloten bepaalt nu nog steeds het beeld van het veenweidelandschap.

Visie
- het karakteristieke slotenpatroon van langgerekte percelen en korte dwarssloten, moet zichtbaar blijven in het landschap.

Figuur 19: Karakteristieke slotenpatroon van het slagenlandschap, zicht op Reeuwijk vermoedelijk rond 1960

4.2.5 Oriëntatiepunten

Het veenweidegebied van Reeuwijk kent oriëntatiepunten[3,4,5] die van verre zichtbaar zijn. Vooral kerktorens en hoger gelegen cultuurhistorische gebouwen fungeren vaak als oriëntatiepunt. Juist omdat er maar enkele oriëntatiepunten zijn, zijn ze van essentieel belang bij de beleving van het landschap en de omgeving.

- Rooms Katholieke kerk, vanaf Schinkeldijk en Tempeldijk (Polder Reeuwijk blok 4);
- Dorpsweg 24-26 en het gebouwencomplex (pastorie, klooster, school en tuin) (Polder Reeuwijk blok 4);
- Dorpskern, vanuit de polder is het dorp als kern goed herkenbaar (Polder Reeuwijk blok 4);
- 's-Gravenkoopsedijk (middeleeuwse nederzetting), van Prinsendijk en Lecksdijk (Parallelweg);
- Oukoopse molen (Oukoop);
- Hervormde kerk met pastorie, gezien vanaf het Westeinde (Waarder).

Visie

De oriëntatiepunten moeten ook in de toekomst de oriëntatiepunten in het landschap blijven. Omkleding, inbouwen of ingroening is niet wenselijk.

Figuur 20: Kerktoren van als oriëntatiepunt op de Kerkweg van Reeuwijk-dorp

4.2.6 Veenrivier

Veenriviertjes[1,23,24] vormen de oudste en meest natuurlijke patronen in het landschap. Het overtollige regenwater uit de veenwildernis werd door veenriviertjes afgevoerd naar de Rijn en de IJssel. Alle veenriviertjes hebben een meanderend verloop en onderscheiden zich daarmee van het strakke slotenpatroon dat door mensenhanden is gemaakt. De veenriviertjes zijn deel van het afwateringssysteem. Tijdens de grote ontginningen zijn ze soms gebruikt als ontginningsbasis. Mooie voorbeelden hiervan zijn de Kippenkade, Groendijck en Oud Bodegraven. De veenriviertjes dateren van ver voor het jaar 1000.

Visie

Veenriviertjes geven informatie over het ontstaan van het landschap. Hiermee vormen ze een onmisbare kwaliteit. De loop van riviertjes dient te worden beschermd. Indien mogelijk moet de oude loop worden hersteld of op een andere wijze zichtbaar worden gemaakt.

Figuur 21: Veenrivier 'Beek van Waarder' vanaf de Verlengde Tuurluur

4.2.7 Stilte

Het begrip stiltegebied vindt zijn oorsprong in de Wet geluidhinder (Staatsblad, 1979). Stiltegebieden waren daarin gedefinieerd als gebieden waarin de geluidbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat de in dat gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord.

In 1993 is het artikel over stiltegebieden in de Wet geluidhinder komen te vervallen en het wettelijke kader overgenomen in de Wet milieubeheer. Volgens artikel 4.9 van de Wet milieubeheer dienen de provincies eenmaal per vier jaar een provinciaal milieubeleidsplan vast te stellen. Daarin wijzen zij gebieden aan waarin voor het behoud van de kwaliteit van het milieu of aspecten daarvan bijzondere bescherming nodig is; de milieubeschermingsgebieden. In het geval van stiltegebieden gaat het dan om het aspect stilte. Daarnaast dienen de Provinciale Staten een provinciale milieuverordening vast te stellen, waarin regels zijn opgenomen die geluidhinder in stiltegebieden voorkomen of beperken. Polder Lange Weide is aangewezen als stiltegebied.

4.2.8 Duisternis

Duisternis[31] is net als stilte en openheid een kwaliteit van gebieden. De landschappelijke kwaliteit van duisternis is vooral terug te vinden in de waardering van de aanblik van de sterrenhemel Bij een volkomen natuurlijk donkere lucht is het mogelijk om in Nederland 2.500 sterren te zien. Door de verhoogde hemelhelderheid zijn er in steden nog slechts 50 sterren zichtbaar.
Duisternis heeft ook een ecologische kwaliteit, met name voor diersoorten die ’s nachts actief zijn. Veel dieren worden aangetrokken of juist afgestoten door licht. Dit zorgt voor versnippering van leefgebieden, maar ook een grotere kans om ten prooi te vallen aan andere dieren. Een mooi voorbeeld zijn de vele insecten die om een lamp heen draaien. Desoriëntatie kan leiden tot uitputting. De sterke teruggang van de insectensoorten wordt door een aantal onderzoekers dan ook vooral aan verlichting geweten. Een ander belangrijk effect is het ontregelen van de biologische klok. Dit dagelijkse ritme wordt gestuurd door licht en donker. Onnatuurlijke verlichting kan de biologische klok verstoren. Vogels gaan bijvoorbeeld eerder zingen, eerder of later paren, nesten bouwen of trekken. Dit beïnvloedt de overlevingskansen van de soort.

Duisternis staat onder druk van toenemende verlichting door bijvoorbeeld openbare verlichting, sier- en reclameverlichting, gebouw- en terreinverlichtingen en verlichting op sportvelden en in paardenbakken.

Visie

Duisternis is vooral in het buitengebied een grote kwaliteit. Alle aanvragen voor verlichting moeten met grote terughoudendheid worden behandeld. Er moet een goede balans worden gevonden tussen veiligheid en behoud duisternis.

4.2.9 Flora en fauna

Planten en dieren, de diversiteit en soortenrijkdom zijn een onderdeel van het landschap. Het veenweidegebied is een landschap wat een specifiek biotoop is voor een aantal plant en diersoorten. Het open veenweidegebied, met de natte weilanden vormen een ideale leefomgeving voor diverse weidevogels. Ook allerlei plantensoorten als waterlelie, gele plomp, riet, lisdodde en gele lis zijn kenmerkend voor dit type landschap.
In het rapport ***Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*** wordt de kwaliteit Flora- en fauna niet verder uitgewerkt. Het behoud en de versterking van deze kwaliteit is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De flora- en faunawet voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten beschermde natuurgebieden. De beschermde plantsoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. De beschermde faunasoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en ook mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden. Als dit wel gebeurt tijdens het uitvoeren van nieuwbouwplannen en het door aanpassing van de plannen niet te voorkomen is, moet een ontheffingsaanvraag bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ingediend worden. Een onderzoek naar de aanwezige flora en fauna is dan ook altijd verplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke inrichtings- of ontwikkelingsmaatregelen. De toetsing wordt uitgevoerd door het ministerie van LNV.

Figuur 22: Watervegetatie langs Twaalfmorgen: krabbescheer en gele plomp

4.2.10 Waterkwaliteit

Het veenweidegebied is onlosmakelijk verbonden met water. Voor agrarisch gebruik is het van belang dat de bodem niet te nat. Om inklinking van de bodem te voorkomen (en daarmee bodemdaling) is het van belang dat de bodem niet te droog is. Het Hoogheemraadschap van Rijnland zorgt in het gebied voor:

- waterkwaliteitsbeheer: goede kwaliteit van het oppervlaktewater;
- waterpeilbeheer: in plassen en sloten;
- waterkering: veilige duinen, dijken en kaden;
- waterkwantiteitsbeheer: voldoende (zoet) water, niet te veel maar ook niet te weinig;
- baggeren: bestrijding vervuiling van waterbodems;
- natuur en milieu: water binnen de ruimtelijke ordening

Voor werkzaamheden en activiteiten in, onder, boven of nabij oppervlaktewater of een waterkering, is een vergunning van de waterbeheerder nodig. Het gaat hier om:

- grotere werken in of nabij boezemkaden; te denken valt aan transportleidingen, gemalen of omleggingen van kaden;
- alle werken in of nabij hoofdwaterkeringen, zoals de dijk langs de Hollandsche IJssel, de landscheiding of de zeewering;
- alle werken in of nabij boezemwateren; te denken valt aan steigers, dempen, graven, bruggen, kabels en leidingen;
- activiteiten in polderwateren of (kleine) werken in boezemkaden;
- aanleggen van een dam;
- dempen van water;
- maken van een brug;
- aanbrengen van beschoeiing;
- maken van een steiger, vlonder of terras aan het water;
- schuur of tuinhuis aan de rand van de slootkant.

Visie

Voor het behoud van het veenweidegebied is een hoge waterstand en daarmee beperkte inklinking van de bodem essentieel.

4.3 Ontginningsrelicten

4.3.1 Inleiding

De ontginningen hebben een cruciale rol gespeeld bij de vorming van het huidige landschap. Alle nu nog zichtbare sporen van dit verleden zijn zeer waardevol en zijn het 'levende' bewijs van de geschiedenis van het gebied. Alle aspecten zijn het behouden en versterken meer dan waard. Deze paragraaf is ingedeeld van oud naar jong en van algemene naar bijzondere patronen.

4.3.2 Ontginningsbasis

De ontginningsbasis[23, 38], is zoals de naam het al zegt de basis van de ontginning. Vanaf deze plek werden aan de zijde van het te ontginnen veen hutjes gebouwd, die als huisvesting voor de ontginners dienden. Het achterliggende land werd ontgonnen. De ontginningsbases zijn in tegenstelling tot het achterliggende land dicht en intensief bebouwd. Juist dit contrast is kenmerkend voor het veenweide landschap. De ontginningsbases vormen het richtinggevend patroon in het landschap. Op de ontginningsbases zijn altijd lintbebouwingen ontstaan die vanuit cultuurhistorisch oogpunt het behouden en versterken waard zijn. Illustratieve voorbeelden zijn de Oud-Reeuwijkseweg en Nieuwdorperweg.

Visie

Ontginningsbases zijn oude indelingsbepalende patronen in het landschap. Ze vertellen veel over de ontginningsgeschiedenis. Ontginningsbases dienen behouden en herkenbaar te blijven in het landschap.

Figuur 23: Ontginningsbasis Laageind

4.3.3 Reewal en houtkade

Ontginningen in het veenmoeras werden aan de achterzijde begrensd door een wal van aarde die het zure veenwater van het achterliggende veenmoeras moest weren uit de landbouwgrond. Deze wal of 'queldijk' werd reewal[31, 38, 39] genoemd en is ontstaan tussen 1050 en 1300. In latere tijden tussen 1300 en 1620, toen door inklinking polders werden gevormd, ontstonden op de reewal de polderkades. Deze werden beplant met houtopstanden of beheerd als graskades. Met name de houtkades vormen een belangrijke visuele begrenzing van de polders. Indien de reewal is ontstaan bij een ontginning beginnend op de oeverwal van de rivier, is de ligging van reewal oost-west gericht. De belangrijkste rivierlopen in dit gebied gaan van oost naar west.

De huidige straat Reewal herinnert aan de eerste schriftelijke vermelding van het Reeuwijkse Land. Willem van Brederode, leenman van de Hollandse graaf en Rooms-Koning Willem II, leende een stukje van zijn nog niet ontgonnen leengoed aan vrouwe Machteld van Foreest. De landmeter van de graaf maakte uit waar precies de grens tussen beider stuk moeras lag. De lijn die hij uitzette is de huidige Reewal. In een akte van 30 december 1248 bevestigde Willem II de overdracht in de wildernis die dan nog 'Reesvelt' heet.

Visie

De locatie van de reewal en houtkades vertelt iets over de ontginningsgeschiedenis. De houtkades zelf zijn waardevol vanwege hun ecologische, cultuurhistorische en landschappelijke betekenis. Behoud van de houtkades is noodzakelijk. Met goed beheer is dit te realiseren.

Figuur 24: De Ruige Weidse Achterkade is een kilometerslange houtkade

4.3.4 Perceel met originele breedte

De afmetingen[38] van het ontgonnen land werd nauwkeurig bepaald met behulp van een lange meetstok: de roede. De kavels die zo ontstonden hadden een vaste breedte van 30 roeden en een lengte 360 roeden of zes voorling. Een voorling was de afstand die men kon ploegen zonder de ploeg te keren. Was een ontginning succesvol, dan werden de kavels verlengd tot twaalf voorling; men spreekt van zes- en twaalfvoorlinghoeven. In Rijnland maakte men gebruik van een roede met een standaardmaat van twaalf Rijnlandse voet. De lengte van deze Rijnlandse roede staat nog steeds aangegeven op de voorgevel van het stadhuis van Leiden: 3,767 meter. Een ontginningskavel van zes voorling had hierdoor de afmeting van 115 bij 1350 meter. Bij de ontginning werd echter ook wel gebruik gemaakt van roeden met een andere lengte, zoals de koningsroede (10 voet) of de Stichtse roede (3,756 meter). Bij de ontginningen in de periode 1100 tot 1300 zijn percelen aangelegd met een breedte van 80 tot 90 meter, de sloot was enkele meters breed. Door het inklinken van het veen en toenemende afwateringsproblemen groeide de middengreppel van het perceel gaandeweg uit tot een nieuwe sloot. De noodzaak van deze extra ontwateringsloot werd het eerst merkbaar in de natste polderdelen. De meeste weidepercelen hebben nu een breedte van 40-45 meter. In de hoogstgelegen delen van het veengebied hield de natuurlijk afwatering en daardoor ook de normale perceelsbreedte het langst stand.

Visie

Percelen met de originele breedtemaat geven belangrijke informatie over de ontginningsgeschiedenis en de oorspronkelijke hoogteligging van het veenweidegebied. Het is van belang de afmetingen van deze percelen te behouden.

Figuur 25: Twaalfmorgen: op de voorgrond een perceel met originele breedte, aan de overzijde van de weg ligt het gesplitste gedeelte

4.3.5 Verveningcomplex

Verveningcomplex[1, 8, 38] is een verzamelnaam voor allerlei verkaveling- en slotenpatronen die zijn ontstaan door grootschalige (commerciële) ontginningsactiviteiten tussen1530 en 1950. Het zijn meestal rechthoekige patronen in het landschap die het resultaat zijn van natte vervening, ook wel slagturven genaamd. Het plangebied kent nog één grootschalig verveningcomplex, het complex in polder Oukoop. De ontginning was grootschalig van opzet en werd projectmatig geëxploiteerd door gespecialiseerde veenboeren. Het verveningcomplex in polder Oukoop is bijzonder omdat deze niet volledig is uitgevoerd. Onder druk van regelgeving door de overheid is de ontginning in 1835 stilgelegd. Het resultaat is een afgebroken vervening met veel resten van weilanden, waaraan de werkwijze nog goed is af te lezen. Dit verveningcomplex vertelt het verhaal van het stilleggen van de ontginningen door de overheid in de 19e eeuw.

Visie

Verveningcomplexen vertellen iets over de geschiedenis van de ontginningen. Het typische en karakteristieke patroon dient te worden behouden.

Figuur 26: Verveningscomplex Oukoop nabij Oukoopse molen (foto: Jan Kruijt)

4.3.6 Afwijkende percelen

Sommige percelen hebben een afwijkende vorm en of ontginningsrichting. Een hoek met percelen van onregelmatige vorm kan van vóór de grote goed gestructureerde ontginningen dateren en kan dus van hogere ouderdom zijn. Voorbeelden daarvan zijn de Kromme Kamp in Waarder en de Wiltenburg in Reeuwijk. Binnen deze categorie vallen ook de hennepakkers[(2)]. Op de hoger gelegen, droge delen was het mogelijk hennep te verbouwen. Hennep was de grondstof voor touwfabricage.

Visie

Afwijkende percelen vertellen iets over de geschiedenis van de ontginningen en over het cultuurhistorische gebruik. Het typische en karakteristieke patroon dient te worden behouden.

Figuur 27: Ophaalbrug en vaarsloten langs Nieuwdorperwerg

4.4 Waterstaatkundige relicten

4.4.1 Inleiding

Het veenweide gebied is onlosmakelijk verbonden met water. Met de ontginningen zijn er waterlopen ontstaan die voor de afvoer van het water moesten zorgen. Molens werden gebruikt om het gebied te ontwateren. De waterlopen werden in de achtereenvolgende eeuwen gebruikt om het gebied te ontsluiten, vervoer over water was dé manier van transport. De doorvaarbaarheid en de aanwezigheid van vele bruggen zijn belangrijke kenmerken van het gebied.

4.4.2 Historische waterloop

Nadat het land door inklinking op dezelfde hoogte kwam te liggen als de rivier, moesten er watergangen[9, 37] gegraven worden om de bepolderde gebieden te ontdoen van overtollig regenwater. Deze Middeleeuwse hoofdwatergangen zijn noord- zuid gericht op de Oude Rijn of de Hollandse IJssel. Daarnaast zijn er dwarsweteringen, die parallel lopen aan de ontginningsbasis. Deze zijn meestal oost-west gericht. Boeren voeren hierop met de boerenschouw. De historische waterlopen laten de opbouw van de historische bemalingsystemen zien. De meeste van deze waterlopen zijn ontstaan tussen 1450 en 1600.

4.4.3 Molen met biotoop

Rond 1450 kwamen de eerste windmolens om het water uit de natte delen te pompen. Van de tientallen poldermolens in het Reeuwijkse land is er slechts één over: de Oukoopse molen. Omdat molens altijd draaiklaar moesten zijn, hadden ze het recht van windvang. Binnen 400 meter van de molen mocht geen hoogopgaand houtbestand aanwezig zijn. De Oukoopse molen is eind 16e eeuw gebouwd.

Visie

De molen met, het bijzondere biotoop, verstrekt informatie over de ontginningsgeschiedenis en de waterproblematiek die daardoor is ontstaan. De molen is cultuurhistorisch, ecologisch en landschappelijk van belang. De locatie en directe omgeving dienen te worden behouden.

4.4.4 Historische vaarsloten (Ophaalbruggen en doorvaarbaarheid)

De wegen waren vroeger waterwegen[38]. Het meeste vervoer vond plaats over water. Het is daarom van belang om de toegankelijkheid van deze waterwegen te behouden. Van oudsher zijn er ophaalbruggen geplaatst om de toegankelijkheid over water te waarborgen. Deze ophaalbruggen zijn hiermee eveneens kenmerkend voor het veenweidelandschap. Verwijderen van deze bruggen is van grote invloed op de uitstraling van het landschap.

4.5 Agrarische relicten

4.5.1 Inleiding

Het gebruik van het land door agrariërs heeft in de loop der eeuwen ook allerlei sporen nagelaten. Karakteristieke en kenmerkende restanten van dit gebruik zijn bijvoorbeeld de boerenvervening, eendenkooirelicten, veenputten , kleilasten, hennepakkers en geriefhoutbosjes. Hoogopgaande beplanting en kleine hoogstamboomgaarden zijn vaak terug te vinden in de directe omgeving van de boerderijen. Al deze elementen zijn een onderdeel van het karakteristieke veenweide gebied.

4.5.2 Boerenvervening

Voor eigen gebruik ontgonnen boeren het veen in de nabijheid van de boerderij[38]. Kenmerkend van deze ontginning is dat ze kleinschalig in. Soms is maar één petgat zichtbaar, meestal binnen de breedte van één perceel. De gewonnen turf werd op het eigen bedrijf gebruikt door de boerenfamilie. Dit ontginningspatroon wordt boerenvervening genoemd.

Visie

De boerenvervening geeft belangrijke informatie over de bewoning en het gebruik van het veenweidegebied. Het is van belang dit kenmerkende ontginningspatroon te behouden.

Figuur 28: Boerenvervening langs Nieuwdorperweg

4.5.3 Eendenkooirelict

In het Reeuwijkse veenweidegebied van de zuidelijke Rijnstreek kwamen tussen 1400 en 1750 vele grote en kleine eendenkooien[1, 37, 38] voor. Grotere kooien lagen geïsoleerd, midden of achter in de polderblokken. Kleine kooien konden ook direct achter de boerderij liggen. Van de kooien zijn nu nog slechts relicten over. Zij vallen op door:

- een afwijkend slotenpatroon;
- een kleine plas of verbreding van de sloot;
- bosrestanten;
- eilandjes met geriefhout.
-

4.5.4 Veenput en kleiput

Deze afwijkende slootstructuren[37, 38] zijn ontstaan door de winning van veen of klei. Veenputten zijn ontstaan door het winnen van veen door boeren voor eigen gebruik. De winning van klei vond plaats doordat boeren klei moesten leveren voor het opwerpen of repareren van voornamelijk hoofddijken, als de IJsseldijk. Een kleiput wordt daarom ook wel 'kleilast' genoemd. De ligging van deze kleiputten volgt meestal het kronkelende verloop van een kleirug door de polder. Landschappelijk vallen deze elementen op als een verbreding van een sloot met een onregelmatige vorm: rond, ovaal of langwerpig uitlopend. De kleilasten zijn ontstaan tussen 1300 en 1700.

Visie

Veenputten en kleilasten zijn karakteristieke patronen in het landschap die informatie geven over de samenstelling van de bodem en over de geschiedenis van het gebruik van het land. Het is van belang deze informatie zichtbaar te houden in het landschap.

Figuur 29: Eendenkoooirelict aan de Oukoopsedijk

4.5.5 Geriefhoutbos of relict

De veenweideboerderijen waren vroeger zoveel mogelijk zelfvoorzienend. In de boerderijstrook, langs achterweteringen en verspreid tussen de percelen, werden rechthoekige eilanden beplant[35, 36] met essen, wilgen en/of elzen. Doordat ze omgeven zijn door een sloot, wordt betreding door vee voorkomen. Hierdoor zijn de bosjes van groot belang voor flora en fauna. Veel dieren vinden er een broed-, rust- of schuilplaats. Het hout van deze bosjes leverde gebruikshout voor het boerenbedrijf. Het hout werd onder andere gebruikt voor stelen van gereedschappen, hekwerken en koestaken. Bij boerderijen waar kaas werd gemaakt, was veel hout nodig voor het warmwaterfornuis. In diverse bosjes werden vermoedelijk ook aan miltvuur en veepest gestorven dieren begraven, de zogenaamde koepestbosjes. Op een open plek in het midden van het geriefhoutbosje werd soms mest opgeslagen, toemaak (mengsel van mest en slootaarde) geproduceerd of tijdelijk zand en as opgeslagen. De geriefhoutbosjes zorgen voor afwisseling en dieptewerking in het landschap. Ze zijn ontstaan vanaf 1100.

Visie

De geriefhoutbosjes hebben een belangrijke, landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarde. Goed beheer is essentieel voor de instandhouding.

Figuur 30: Kleilast ten noorden van Reeuwijk-Dorp

4.5.6 Overige opgaande beplanting

Ook knotbomen, hoogstamfruit, wegbeplanting en andere opgaande beplanting[8, 30] leveren een grote bijdrage aan de landschappelijke, ecologische en recreatieve kwaliteit van het gebied. De beplanting bestaat uit inheemse, streekeigen soorten zoals: es, linde, wilg, zomereik, zwarte els, gelderse roos, hazelaar, kardinaalsmuts, vogelkers, sporkehout, lijsterbes en vlier.

Visie

Vanwege de diverse kwaliteiten van opgaande beplanting, dient dit zo goed mogelijk te worden gehandhaafd. Bij het beheer van boselementen is het van belang dat niet alles in een keer wordt afgezet, in verband met de negatieve invloed die het heeft op flora, fauna en landschap. Aanplant van hoog opgaande bomen in de open polder is niet wenselijk omdat dit ten koste gaat van de openheid en herkenbaarheid van het landschap. Bovendien biedt een dergelijke beplanting schuilgelegenheid aan roofvogels, wat in strijd is met de betekenis van het gebied voor weidevogels. Cyclisch beheer is noodzakelijk om de vitaliteit van de houtgewassen te behouden.

Figuur 31: Geriefhoutbosje langs Hoogeind

4.6 Bebouwing en erven

4.6.1 Inleiding

Diverse vormen van bebouwing vertellen veel over het ontstaan en gebruik van het landschap. In het verleden zijn veel bebouwingselementen verdwenen. Vandaag de dag zijn er enkele benoemd als monument. Hun behoud voor de toekomst is daarmee vastgelegd. In deze paragraaf worden de volgende elementen eruit gelicht:

- historische bebouwingsplaats;
- bebouwingslint;
- molen met biotoop;
- rijks- of gemeente monument.

4.6.2 Historische bebouwingsplaats

Als bebouwing eenmaal heeft plaatsgevonden, wordt deze meestal eeuwenlang gecontinueerd. Toch zijn er in de loop der eeuwen ook bebouwingsplaatsen[27, 38, 40] weer verlaten. Soms betrof dit complete nederzettingen die tijdens de grote ontginning weer werden opgericht in een nieuw ontgonnen deel van het veengebied. In Reeuwijk betreft het meestal plaatsen waar een boerderij, een belangrijk huis of molen heeft gestaan.

Figuur 32: Oude molenplaats langs Dubbele Wiericke

4.6.3 Bebouwingslint

De ontginning van het veengebied begon vanaf de ontginningsbasis. Op deze ontginningsbasis ontwikkelde zich de bebouwing, waardoor polderlinten[27, 40] zijn ontstaan. Het land achter de bebouwing werd ontgonnen. Vandaar dat de boerenbedrijven aanvankelijk aan die zijde van de weg staan waar de ontginning verder het veen in stak. De boerderijen werden voor op de kavel geplaatst. Het woongedeelte werd op de ontginningsas gericht, het bedrijfsgedeelte op het land. Van origine was er dus maar aan één zijde van de ontginningsas bebouwing. Was de ontginningsbasis een veenrivier, dan heeft het bebouwingslint een kronkelend verloop. In de overige gevallen is het bebouwingslint een rechte lijn. De bebouwing is van oudsher met tussenruimte gebouwd. Op de onbebouwde stukken was er vanaf de weg zicht op het achterland. In periodes met economische groei (rond 1900 en na 1960) zijn veel linten verdicht met nieuwe bebouwing. Deze verdichting tast vaak het agrarisch karakter van het lint aan. Ook de andere zijde van de ontginningsas werd in sommige gevallen bebouwd. Een voorbeeld hiervan is de Oud-Reeuwijkseweg.

Iedere lintbebouwing heeft zijn eigen karakteristieken. Een goed voorbeeld hiervan is het verschil tussen het Hoogeind en Laageind in Waarder. De meeste linten bevatten één of meerdere monumenten. Deze monumenten leveren een belangrijke bijdrage aan het aangezicht en de uitstraling van het bebouwingslint. Het geheel van boerderijen, boomgaarden, geriefhoutbosjes, daglonerhuisjes en bruggen vormt een eenheid met een zekere beslotenheid. De weg met aangrenzende sloten vormt een lengteas met een zichtlijn in het lint. Haaks daarop zorgen de contrasterende vergezichten de polder in voor een hoge belevingswaarde. In de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van Zuid-Holland zijn diverse linten benoemd met een hoge of zeer hoge cultuurhistorische waarde.

Figuur 33: Bebouwingslint langs 's Gravenkoopsedijk

Visie
De bebouwingslinten zijn van grote cultuurhistorische waarde. Het is van belang de karakteristieke uitstraling en de doorzichten van het lint te behouden.

4.6.4 Rijks- of gemeentemonument

In de gemeente komen enkele monumenten[7] voor. De monumenten vertellen mede het verhaal van de ontwikkeling en het gebruik van het landschap door de mensen in vroeger eeuwen. Zij dragen bij aan de kwaliteit en belevingswaarde van het landschap.

Visie
Binnen de regelgeving van Rijks- en gemeentemonumenten wordt voor de benoemde monumenten aangegeven wat de gewenste ontwikkelrichting en wat toegestaan is. Binnen het kader van dit rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* gaat het om de plek van deze monumenten in het landschappelijk beeld. Monumenten zijn mede beeldbepalend. De monumenten dienen qua vorm en uitstraling zichtbaar te blijven.

Figuur 34: Rentenierswoning langs Hoogeind

Figuur 35: Monument Wiltenburg

5. Kwaliteiten en kenmerken deelgebieden

5.1 Inleiding

De veenweiden van Reeuwijk zijn opgedeeld in een aantal deelgebieden en worden met de kaarten in de bijlagen 3 t/m 13 geïllustreerd:

- Polder Reeuwijk blok 1
- Polder Reeuwijk blok 2
- Polder Reeuwijk blok 3
- Polder Reeuwijk blok 4
- Parallelweg
- Oude Hollandse Waterlinie (Noord en Zuid)
- Waarder (Oosteinde, Westeinde, Groendijck)
- Oukoop
- Twaalfmorgen

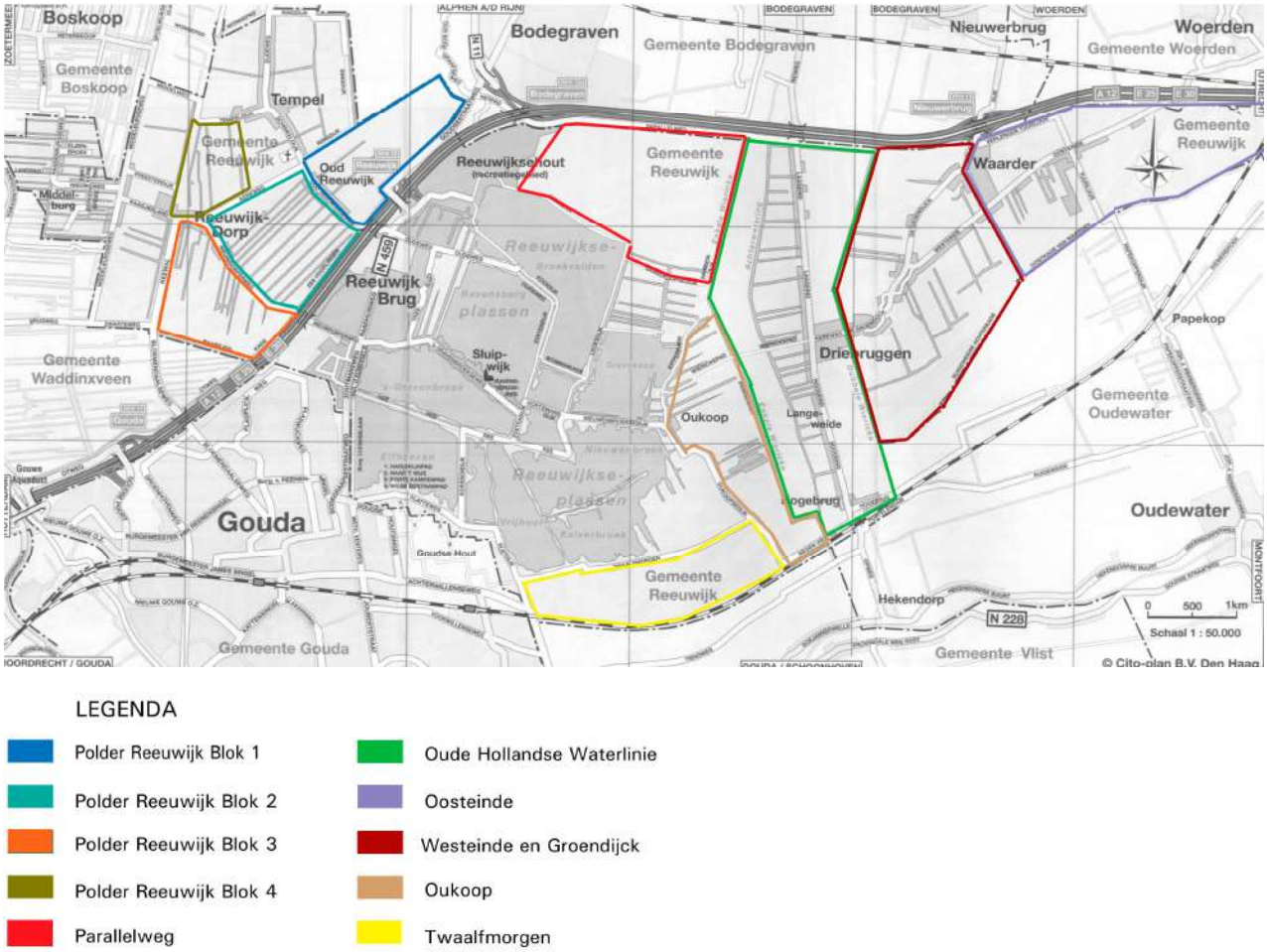

Figuur 36: Deelgebieden rapport Landschapskwaliteiten Veenweiden

In dit hoofdstuk wordt aanvullende informatie gegeven afkomstig van de constateringen tijdens het veldbezoek en uit het 'Landschapsplan Veenweidegebied *deelgebied Gouwe-Meije-IJssel* Beleidsplan'[11], de 'Structuurvisie *gemeente Reeuwijk'*[6] en de 'Cultuurhistorische Hoofdstructuur *provincie Zuid-Holland'*.[27] Deze informatie is noodzakelijk om een beter beeld te krijgen situatie in het betreffende deelgebied. De Oude Hollandse Waterlinie Noord en Zuid worden in één paragraaf beschreven. Oosteinde, Westeinde en Groendijck zijn samengevoegd in het deelgebied Waarder. De toelichting op het beleid is heel kort en puntsgewijs opgeschreven. In de bijlagen 19 t/m 22 zijn de volgende kaarten uit de beleidsdocumenten overgenomen:

- Landschapsplan Veenweidegebied: Natuur en Waarden;
- Landschapsplan Veenweidegebied: Landschapswaarden en karakteristieken ;
- Landschapsplan Veenweidegebied: Beleidskaart;
- Structuurvisie gemeente Reeuwijk: Structuurvisie.

De gearceerde tekst onder 'inventarisatie beleid cultuurhistorie' is overgenomen uit de Cultuurhistorische Hoofd Structuur van provincie Zuid-Holland.

Figuur 37: Enkele Wiericke, met zicht op de A12

Figuur 38: Zicht op de Kippenkade met het veenriviertje de Oude-Bodegraven

Figuur 39: Blok 1, Polder met veel geriefhoutbosjes ten noorden van Oud-Reeuwijkseweg

5.2 Polder Reeuwijk blok 1

5.2.1 Veldinventarisatie Polder Reeuwijk blok 1. Oud Reeuwijkseweg – Oud Bodegraven

- de verkaveling vanaf Oud Bodegraven heeft een opstrekkend en gérend verkavelingpatroon;
- de Oud Reeuwijkseweg is de ontginningsbasis voor de 2e slag, van de Oud Reeuwijkseweg naar de Nieuwdorperweg. De eerste ontginningen liepen van de Oud Bodegraafseweg naar de Oud Reeuwijkseweg. Langs de Oud Reeuwijkseweg is aan beide zijden een lintbebouwing van boerderijen en woningen ontstaan;
- de Oud Reeuwijkseweg heeft een interessante boerderijstrook met karakteristieke landschapselementen als koebocht (bossage waarachter gemolken werd), boeren(eenden)kooi en hovelingen (landhoofd/toegang tot perceel met beplanting om landhoofd te versterken);
- in het midden van het blok licht een houtkade. De houtkade ligt op een pad dat de verbinding vormde tussen de Oud Reeuwijkseweg en de Oud Bodegraafseweg, een zogenaamde *Uitweg.* Het opmerkelijke is dat de houtkade de verkavelingrichting noord zuid volgt. Dit in tegenstelling tot gangbare houtkades die meestal loodrecht op het verkavelingpatroon staan;
- de sterkte dieptewerking van het polderblok is goed waarneembaar vanaf de A12 en het parallel liggende fietspad.

Figuur 40: De Uitweg, eeuwenoude verbindingsroute tussen Oud Reeuwijk en Oud Bodegraven

5.2.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied, openheid en middelgrote ruimtematen, kenmerkend waaiervormig perceelspatroon;
- Natuur en water: in de zuid-oost hoek waardevolle amfibie biotopen, ringslang biotoop en aanwezigheid zwarte stern populatie;
- Archeologie en cultuurhistorie: handhaven lintbebouwing Oud-Reeuwijkseweg.

5.2.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- EVZ in studie, duurzame verbrede landbouw en in de westpunt nieuwe natuur.

5.2.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de hele polder heeft een hoge waarde,* doordat het een intact voorbeeld is van een slagenlandschap inclusief een ontginningsbasis. De waarde is zeer hoog door de samenhang en gaafheid van het ontginningssysteem in de polder;
- *de Ringdijk heeft een hoge waarde als lijn in het landschap, omdat het een scheiding vormt tussen de polder en de droogmakerij.*

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- *het bebouwingslint "Oud Reeuwijkseweg" heeft een hoge waarde, de structuur van het bebouwingslint is intact en de bebouwing is redelijk gaaf. Het bebouwingslint heeft tevens een hoge relatie met het landschap. Het lint is half open bebouwt, wat inhoud dat er veelal een graslandperceel tussen de bebouwde percelen aanwezig is.* Het lint is ook een belangrijk omdat het een gaaf voorbeeld is van een ontginningsbasis. Een punt van waaruit een ontginningsslag werd gemaakt;
- *de bebouwing aan de kant van de Oud Bodegraven heeft een hoge waarde en een hoge relatie met het landschap.* Het ligt niet in de betreffende polder, maar ligt wel aan de horizon van deze polder en is in zoverre een bepalend uitzicht;
- Oud Reeuwijkseweg 15 (boerderij) en 29 (boerderij) zijn monumenten. Een bebouwingslint met monumentale panden heeft landschappelijk een meer authentieke uitstraling dan een bebouwingslint met verstoringen van nieuwbouw.

Overige cultuurhistorische elementen

- *in deze polder is een lage kans op het vinden van archeologische sporen.* Dit is van belang om rekening mee te houden bij ingrepen in de bodem.

5.3 Polder Reeuwijk blok 2

In 2003 is voor Polder Reewijk blok 2 het rapport 'Landschapskwaliteit Reeuwijk *plangebied Oud-Reeuwijkseweg – Kerkweg – Nieuwdorperweg – A12'* opgesteld. De informatie in deze paragraaf is daaruit overgenomen. De inventarisatie is aangevuld met informatie uit bronnen die ook voor de andere deelgebieden zijn gebruikt.

5.3.1 Veldinventarisatie blok 2

- de ontginning heeft vanaf de Oud-Reeuwijkseweg plaatsgevonden. De Oud-Reeuwijkseweg is tevens het einde van de ontginningslag die de Oud-Bodegrave als ontginningsbasis had.
- de ontginningen hebben een waaier-patroon met de Oud-Bodegrave als ontginningsbasis;
- de toren van de kerk in Reeuwijk-Dorp is een belangrijk oriëntatiepunt;
- dit polderblok heeft een enorme openheid. Deze is goed te ervaren vanaf het fietspad 'De zes voorlingen' langs de snelweg. Vanaf de A12 is er een weids uitzicht over de polder. Ook het zicht op kenmerkende bouwwerken van omliggende plaatsen is waardevol. Het zicht vanaf de Kerkweg is helaas minder fraai. Hier wordt met name de aandacht getrokken door de A12. De openheid en 'schone' horizon zijn belangrijke waarden van het gebied. De A12 is hierin een storende factor. De snelweg kan in de toekomst landschappelijk worden ingepast. Hierbij moet rekening worden gehouden dat vanaf de snelweg de polder gedeeltelijk zichtbaar blijft om het belangrijke karakter van het Groene Hart te laten zien;
- langs de Kerkweg en Oud-Reeuwijkseweg staat een aantrekkelijke wegbeplanting.

Figuur 41: Voormalige hennepakker langs Nieuwdorperweg

5.3.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied, openheid en middelgrote ruimte maten. Behoud en versterking waaiervormig ontginningspatroon;
- Natuur en water: Behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water- en moerasvogels (zwarte stern) en op biotopen voor amfibieën en ringslang. Ligging ecologische verbindingszone in onderzoek;
- Archeologie en cultuurhistorie: handhaven lintbebouwing Nieuwdorperweg, deel van de Kerkweg en Oud Reeuwijkseweg.

5.3.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- polderblok grotendeels bestemd voor duurzame, verbrede landbouw, in het westen is nieuwe natuur bestemd.

5.3.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de Oud Reeuwijkseweg is opgenomen als polderlint ontstaan in de periode tot 1850.*
- *de Kerkweg en de gehele polder worden hoog gewaardeerd.* Ondanks de landschappelijke verstoring van de A12 is er een sterke interne samenhang van elementen die bij veenweidepolders horen.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- *het bebouwingslint Nieuwdorperweg en de Oud Reeuwijkseweg hebben een hoge waarde, de structuur van het bebouwingslint is intact en de bebouwing is redelijk gaaf. De bebouwingslinten hebben tevens een hoge relatie met het landschap.* De bebouwingslinten zijn bijzonder omdat aan beide zijden van de weg bebouwing staat. Beide wegen waren het einde van een ontginningsslag en tevens de basis voor de volgende ontginning. Het lint is belangrijk omdat het een gaaf voorbeeld is van een ontginningsbasis;
- er zijn in deze polder twee monumenten, Dorpsweg 7 (voormalig bedrijfsgebouw landbouwvereniging) en Nieuwdorperweg 45/45a (boerderij met zomerwoning ernaast). Een bebouwingslint met monumentale panden heeft landschappelijk een meer authentieke uitstraling dan een bebouwingslint met verstoringen van nieuwbouw;
- *de bebouwing langs de Kerkweg, die in verbinding staat met de kern Reeuwijk-Dorp heeft een waarde redelijk hoog.*

Overige cultuurhistorische elementen

- *vanwege een oude loop van een rivier in de ondergrond van de polder is er deels een redelijk tot grote kans op archeologische sporen.* Wat van belang is om rekening mee te houden bij ingrepen in de bodem. Langs rivierlopen was namelijk vaak ook bewoning;
- in het overige deel van de polder is een kleine kans tot vinden van archeologische sporen;
- in kaart “1.a “archeologische kenmerken” van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek” staan de lopen in detail ingetekend.

5.4 Polder Reeuwijk blok 3

5.4.1 Veldinventarisatie blok 3. Nieuwdorperweg - Westkade

- Middeleeuws verkavelingspatroon is nog goed zichtbaar
- ontginningsbasis is de Nieuwdorperweg, de bebouwing staat aan de zuidzijde van de weg. Aan deze zijde vond de ontginning plaats;
- aan de zuidzijde wordt het blok begrensd door de restanten van de Boskoper en Alpher Wetering, nu de Omloopswetering met daarlangs een polderkade (Westkade) met houtopstanden;
- het oostelijk deel van de polder heeft in tegenstelling tot het westelijk deel zeer brede sloten en percelen;
- het westelijk deel van het blok ligt zeer laag, het is de natste polder in Reeuwijk. Aan de zuidzijde ligt een bijzonder middeleeuws waterstaatkundig systeem;
- aan de westzijde wordt de polder begrensd door een Reewal. Dit is een voormalige kweldijk uit 1248;
- aantal kleilasten wijst op aanwezigheid van kleiruggen.

5.4.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied, openheid en middelgrote ruimte maten;
- Natuur en water: Behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water- en moerasvogels (zwarte stern), biotopen voor amfibieën en ringslang en gericht op floristische waarden. Ligging ecologische verbindingszone in onderzoek;
- Archeologie en cultuurhistorie: handhaven lintbebouwing Nieuwdorperweg.

Figuur 42:Waterrijke veenweidepolder blok 3, vanaf Nieuwdorperweg richting Westkade

5.4.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- EVZ in studie, duurzame verbrede landbouw, in het westen nieuwe natuur

5.4.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de Reewal en de Baarsjeskade zijn als linten in het landschap van hoge waarde.* Deze lijnen werden door de gravelijke landmeter in 1248 uitgezet om de resterende veengebieden te verdelen onder de aangrenzende landeigenaren. Daarna is de ontginning van dit gebied begonnen;
- *de gehele polder wordt zeer hoog gewaardeerd.* Ondanks de landschappelijke verstoring van de A12 is er een sterke interne samenhang van elementen die bij veenweidepolders horen.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- *het bebouwingslint Nieuwdorperweg heeft een hoge waarde, de structuur van het bebouwingslint is intact en de bebouwing is redelijk gaaf. Het bebouwingslint heeft tevens een hoge relatie met het landschap. Het lint is half open bebouwd, wat inhoudt dat er veelal een graslandperceel tussen de bebouwde percelen aanwezig is.* Het lint is belangrijk omdat het een gaaf voorbeeld is van een ontginningsbasis;
- er zijn in deze polder twee monumenten, Dorpsweg 7 (voormalig bedrijfsgebouw landbouwvereniging) en Nieuwdorperweg 45/45a (boerderij met zomerwoning ernaast). Een bebouwingslint met monumentale panden heeft landschappelijk een meer authentieke uitstraling dan een bebouwingslint met verstoringen van nieuwbouw.

Overige cultuurhistorische elementen

- *vanwege een oude loop van een rivier in de ondergrond van de polder is er deels een redelijk tot grote kans op archeologische sporen.* Wat van belang is om rekening mee te houden bij ingrepen in de bodem. Langs rivierlopen was namelijk vaak ook bewoning;
- in het overige deel van de polder is een kleine kans tot vinden van archeologische sporen;
- in kaart "1.a "archeologische kenmerken" van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek" staan de lopen in detail ingetekend.

5.5 Polder Reeuwijk blok 4

Polder Reeuwijk blok 4 bestaat uit een stuk niet verveend bovenland, tussen de droogmakerijen Middelburg en Tempel. De droogmakerijen vallen buiten het plangebied.

5.5.1 Veldinventarisatie blok 4. Reeuwijk Dorp - Kerkweg

- de ontginning heeft vanaf de Kerkweg plaatsgevonden;
- in het westen wordt de polder begrensd door de Reewal (Oude kweldijk) uit 1248;
- het blok heeft brede sloten en percelen;
- uitzicht vanaf de Schinkeldijk en de Tempeldijk naar Reeuwijk Dorp is heel fraai. De Rooms Katholieke kerk en bijbehorende gebouwen zijn dominant aanwezig;
- onverveend bovenland geeft fraaie uitzichten over de omringende droogmakerijen;
- in het bovenland liggen veel kleilasten, een indicatie voor de aanwezigheid van een kleirug;
- in de noordoost hoek (Kerkweg - Schinkeldijk) van de droogmakerij ligt nog een restant van het dorp Oud Reeuwijk met kerk en begraafplaats. Dit is gespaard tijdens de vervening.

5.5.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied, openheid met middelgrote ruimtematen
- Natuur en water: brakke kwel (droogmakerij)
- Archeologie en cultuurhistorie: lintbebouwing

5.5.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- Nieuwe natuur

Figuur 43: Blok 4, ten noorden van Reeuwijk-Dorp

5.5.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de Tempeldijk en Ringdijk zijn als lijnen in het landschap hoog gewaardeerd*. Deze dijken vormen de grens tussen de polder en de droogmakerij Tempel;
- *het linkergedeelte van de polder wordt als vlak, hoog gewaardeerd.* Dit is het authentieke veenweidegebied. *Het rechtergedeelte wordt redelijk hoog gewaardeerd.* Het rechterdeel maakt deel uit van de droogmakerij. Hier heeft turfwinning plaatsgevonden, grotendeels ten behoeve van de boomkwekerijen in Boskoop. Hierdoor is een klein plassengebied ontstaan, wat rond 1870 is drooggemalen. Doordat dit een ingreep is in het authentieke landschap is het minder hoog gewaardeerd.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- Reeuwijk-Dorp is als kern redelijk hoog gewaardeerd. De bebouwing is niet erg authentiek meer, maar als kern is het dorp een herkenbaar punt vanuit de polder;
- de Rooms Katholieke kerk op de Dorpsweg 24-26 en het gebouwencomplex (pastorie, klooster, school en tuin) eromheen vormen een zeldzaam gaaf monument. De kerk is ook belangrijk zichtpunt vanuit de omringend polders en is dus bepalend in het landschap.

Overige cultuurhistorische elementen

- *vanwege een oude loop van een rivier in de ondergrond van de polder is er deels een redelijk tot grote kans op archeologische sporen uit de jonge steentijd*. Wat van belang is om rekening mee te houden bij ingrepen in de bodem. Langs rivierlopen was namelijk vaak ook bewoning;
- in het overige deel van de polder is een weinig kans tot vinden van archeologische sporen;
- in kaart “1.a “archeologische kenmerken” van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek” staan de lopen in detail ingetekend.

5.6 Parallelweg

5.6.1 Veldinventarisatie 's-Gravenkoopsedijk - Noordkant Plas Broekvelden - Parallelweg

- de ontginningsbasis van deze polder ligt langs de Oude Rijn. Deze polder had oorspronkelijk zeer lange kavels, vanaf de Oude Rijn tot aan de Plas Broekvelden. Met de aanleg van de A12 zijn de lange kavels doorbroken. Aan de Parallelweg is vanaf 1935 een nieuwe boerderijstrook langs de snelweg ontstaan;
- het is een open gebied met weinig tot geen verticale landschapselementen;
- vanaf de Prinsendijk en vanaf het fietspad ten noorden van de Surfplas kan de openheid van dit landschap sterk worden ervaren;
- richting het noorden ondervindt het vergezicht ernstige horizonvervuiling door het bedrijventerrein Broekvelden in Bodegraven;
- de 's-Gravenkoopse Dijk is een gaaf voorbeeld van een Middeleeuwse nederzetting. De breedte en beplanting van de dijk zijn heel oorspronkelijk;
- het zicht op deze nederzetting is vanaf de Prinsendijk en de Lecksdijk heel gaaf;
- aan de westzijde zijn restanten zichtbaar van de loop van het veenriviertje de Oud-Bodegraven. Dit was de grensrivier tussen Graafschap Holland en het Bisdom van Utrecht;
- het Lange Pad is de ontsluitingsweg van de Broekvelder Kade naar de Oude Rijn;
- de Broekvelder Kade was een toegangskade. Het geriefhout bosje is mogelijk restant van deze Kade.

Figuur 44: Open polder Abessinië ten zuiden van Parallelweg, met storende bebouwing op de einder

5.6.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Basiswaarde veenweidegebied, openheid met middelgrote ruimtematen, gemoderniseerd gebied;
- Natuur en water: hoge concentratie weidevogels, aan de westzijde een klein restant van met ringslang biotoop en waardevolle amfibie biotopen;
- Beleid: natuur gericht op weide, water en moerasvogels, zoekgebied voor windmolens, duurzame verbrede landbouw.

5.6.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- Prinsendijk is een historisch landschappelijke lijn met zeer hoge waarde.

5.6.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de hele polder is als vlak als redelijk waardevol gewaardeerd.* De zichtlijnen in deze polder zijn schoon. Alleen de A12 doorbreekt de lijnen.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- er is geen bebouwing met cultuurhistorische waarde aanwezig.

Overige cultuurhistorische elementen

- *vanwege een oude loop van een veenrivier in de ondergrond van de polder is er deels een zeer hoge kans op archeologische sporen. Er zijn bewoningssporen vanaf de Romeinse Tijd mogelijk.* Langs rivierlopen was namelijk vaak ook bewoning;
- *in het overige deel van de polder is een redelijke tot hoge kans tot vinden van archeologische sporen.* Wat van belang is om rekening te houden bij ingrepen in de bodem;
- de loop van de veenrivier is nog deels te zien in de polder door de onderbroken kavellijnen en is zeer waardevol. Veenriviertjes zijn de enige landschapselementen van voor de ontginning van het veenmoeras en daarom zeer waardevol;In kaart “1.a “archelogische kenmerken” van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek” staan de lopen van rivieren in detail ingetekend.

5.7 Oude Hollandse Waterlinie (Noord en Zuid)

Oude Hollandse Waterlinie is gelegen tussen de Enkele Wiericke en Dubbele Wiericke.

5.7.1 Veldinventarisatie Noordelijk deel Oude Hollandse Waterlinie

- de verkaveling tussen de Enkele en Dubbele Wiericke op het grondgebied van gemeente Reeuwijk loopt oost-west. Dit is een afwijkende richting, omdat veel verkavelingen haaks staan op de grote rivieren en dus noord zuid gericht zijn;
- ook de ligging van de rechte ontginningsbasis Hoogeind is apart, het loopt middendoor het ontginningsblok;
- de boerderijen liggen aan de westzijde van de ontginningsbasis;
- in de boerderijstrook komen heel veel geriefhout bosjes voor. De voormalige gemeente Driebruggen had de hoogste dichtheid van geriefhout;
- de Enkele en Dubbele Wiericke en de Achterwetering in het midden van het polderblok zijn een onderdeel van een historisch waterloopkundig systeem;
- Wetering (Achterwetering) tussen de Wierickes is nog helemaal in tact;
- vanaf het fietspad is de dieptewerking goed zichtbaar in de noord zuid richting.

5.7.2 Veldinventarisatie Zuidelijk deel Oude Hollandse Waterlinie

- de ontginningsbasis is het Laageind, dit ligt in het verlengde van het Hoogeind;
- rond 1860 is de spoorweg aangelegd. Grond hiervoor werd gewonnen in de directe nabijheid. Dit is nu beplant met houtopstanden.

Figuur 45: Inundatiegebied in de Oude Hollandse Waterlinie, onderdeel van de polder Lange Weide in Driebruggen

5.7.3 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied, openheid en middelgrote ruimte maten;
- Natuur en water: binnen de Oude Hollandse Waterlinie zijn twee stukken aangewezen met een hoge concentratie weidevogels. Het noordelijk deel van de OHW is ingepland als ecologische verbindingszone. Het zuidelijk deel is een ecologische verbindingszone in studie;
- Archeologie en cultuurhistorie: Oude Hollandse Waterlinie, Enkele en Dubbele Wiericke zijn historisch landschappelijke lijnen met zeer hoge waarde, Hoogeind en Laageind zijn te handhaven lintbebouwing.

5.7.4 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- Beleid: duurzame verbrede landbouw, milieubeschermingsgebied voor stilte.

5.7.5 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de waterlopen en kades zoals de Prinsendijk (liniedijken) van de Enkele en Dubbele Wiericke zijn als landschappelijke lijnen zeer hoog gewaardeerd.* De Enkele en Dubbele Wiericke maken deel uit van de Oude Hollandsche Waterlinie. Het vormt het smalste deel van de waterlinie. Het gebied tussen de beide Wierickes is gebruikt als inundatiegebied. Het kon als verdediging onder water gezet worden, waardoor het een barrière vormde voor de vijand. Van de Oude Hollandsche Waterlinie is weinig bewaard gebleven, wat dit deel dus bijzonder maakt;
- *de hele polder is als vlak van hoge waarde,* ondanks de doorsnijding van de A12;
- *de Broekkade bij Hogebrug is als landschappelijke lijn hoog gewaardeerd*. Dit is een dwarskade tussen de Enkele en Dubbele Wiericke.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- *het bebouwingslint langs de Laageind en Hoogeind is als redelijk hoog gewaardeerd.* De structuur van het polderlint is namelijk intact en de bebouwing is nog redelijk intact. Er is wel verstoring door nieuwbouw. De bebouwing is verspreid, dus met redelijk grote tussenruimtes, zoals een grasperceel tussen de bebouwing;
- Laageind 11 (boerderij) is een monument. Een bebouwingslint met monumentale panden heeft landschappelijk een meer authentieke uitstraling dan een bebouwingslint met verstoringen van nieuwbouw.

Overige cultuurhistorische elementen

- in deze polder is weinig kans op het vinden van archeologische sporen. Wat van belang is om rekening mee te houden bij ingrepen in de bodem.

5.8 Waarder (Oosteinde, Westeinde en Groendijck)

De ontginningsbases in dit gebied zijn de Groendijck, het Westeinde en het Oosteinde. Vanwege de vele raakvlakken en overlappingen worden deze drie deel gezamenlijk in deze paragraaf beschreven.

5.8.1 Veldinventarisatie Oosteinde, Westeinde en Groendijck

- op de Groendijck staat de bebouwing aan de westzijde. De ontginning vond plaats van de Groendijck richting van het westen. De percelen worden nu aan de achterzijde begrensd door de Dubbele Wiericke;
- op het Westeinde en Oosteinde staat de bebouwing aan de zuidzijde. De ontginning vond zeer waarschijnlijk in eerste instantie plaats vanaf de veenrivier richting het zuiden;
- de ontginning kent een verspringende achterwetering in het midden van het polderblok;
- aan het einde van de percelen werd de Achterwetering aangelegd;
- de begrenzing aan de zuidoost zijde is nu door de Ruige Achterkade (een dubbele achterkade) en de Oostkade van Waarder. Beiden zijn een houtkade;
- de hoek van de Papekopper Kade en de Ruigeweidse Achterkade is een Kaden Kruis. Dit is een mooi uitzichtspunt;
- in het oosten liggen enkele boerderijen wat verder van de ontginningsbasis af, dit is een ongebruikelijke plaats;
- doordat er in de polder weinig geriefhout staat is het een zeer open polder, met zichtlijnen van enkele kilometers. Deze dieptewerking is goed te ervaren vanaf de kruising Groendijck met het Westeinde;
- vanaf de Tuurluur is er een grote dieptewerking waarneembaar;
- er zijn mooie doorzichten in de lintbebouwing van noord naar zuid.

Figuur 46: Zicht op de polder, nabij Driebruggen

- van Driebruggen naar Waarder is de loop van het veenriviertje met enkele onderbrekingen nog zichtbaar. Het veenriviertje staat ook bekend onder de naam: Kerversche Stroom, Beek van Waarder of Boerendijkse Stelsel;
- aan de westzijde van Waarder ligt de Kromme Kamp. Dit was vermoedelijk een motte (vluchtplaats of versterkte woonheuvel 11^{e}-13^{e} eeuw). Rondom de Kromme Kamp ligt een afwijkend slotenpatroon;
- vanaf het Westeinde is er een bijzonder mooi zicht op de kerk van Waarder, de Kromme Kamp en het Kerkelaantje;
- het Kerkelaantje is het enige bewaarde kerkpad in Reeuwijk.

5.8.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: veenweidegebied met basiswaarde;
- Natuur en water: er zijn twee gebieden met hoge concentratie weidevogels, beleid natuur is gericht op weide, water en moerasvogels (weidevogelbeheer). Ter hoogte van het Oosteinde tegen de Oostkade van Waarder ligt een gebied met floristische waarde, langs de Oostkade van Waarder en richting Waarder ligt een geplande Ecologische Verbindingszone;
- Archeologie en cultuurhistorie: handhaven lintbebouwing Oosteinde, Westeinde en Groendijck, terrein met hoge archeologische waarde (Kromme kamp bij Waarder en een terrein ten oosten van Driebruggen).

5.8.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- duurzame verbrede landbouw, tussen het Westeinde en Ruigeweidse Achterwetering stiltegebied.

Figuur 47: Zicht op Groendijck vanaf Dubbele Wiericke

5.8.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *de polder heeft als historisch landschappelijk vlak redelijk hoog waarde, vanwege het redelijk intact zijn van de ontginningspatronen en bebouwingslinten;*
- *de hele loop van de veenrivier heeft een hoge waarde als landschappelijk historische lijn.* Een veenrivier is een waterloop die dateert van voor de vervening en is feitelijk het enige landschappelijke restant van voor de ontginning van het veenmoeras;
- *de Groendijk is als landschappelijk historische lijn redelijk hoog gewaardeerd.* De weg volgt voor een groot deel de loop van de veenrivier;
- *het Kerkelaantje in Waarder heeft een hoge waarde*. Het is één van de weinige kerkenpaden in de regio. Het pad loopt van het Westeinde naar de hervormde kerk in Waarder.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- de bebouwingslinten zijn verspreid bebouwd. Er is overal redelijk veel ruimte tussen de bebouwde percelen gelaten door een perceel grasland tussen de boerderijen;
- *het bebouwingslint Oosteinde is redelijk hoog gewaardeerd.* De structuur is nog intact, de authenticiteit van de bebouwing is niet intact. Het lint heeft ook een redelijk hoge relatie met het landschap;
- *het bebouwingslint Westeinde is hoog gewaardeerd*. De structuur is nog intact en de bebouwing is redelijk gaaf gebleven. Het lint heeft ook een hoge relatie met het landschap;

Figuur 48: Oosteinde, zicht op Ruigeweidse Achterkade

- de volgende monumenten zijn in dit gebied: Oosteinde 14 (boerderij), Dorp 21 (woonhuis), Dorp 24 (kerk), Kerkweg 4 (voormalig gemeentehuis), Kerkweg 18 (woonhuis), Molendijk 32 (begraafplaats met aula) en Prinses Beatrixlaan 10 (gemaal), Dorp 17 (hervormd verenigingsgebouw), Zuidkade 2 (woonhuis), Westeinde 13 (boerderij) en Westeinde 21 (boerderij). Een bebouwingslint met monumentale panden heeft landschappelijk een meer authentieke uitstraling dan een bebouwingslint met verstoringen van nieuwbouw;
- *het bebouwingslint Groendijck is redelijk hoog gewaardeerd.* De structuur is nog intact, de authenticiteit van de bebouwing is niet intact. Het lint heeft ook een redelijk hoge relatie met het landschap.

Overige cultuurhistorische elementen

- *bij Driebruggen is een perceel als archeologisch van zeer hoge waarde aanwezig.* In kaart "1.a "archeologische kenmerken" van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek" staat de locatie in detail ingetekend;
- *de Kromme Kamp is een terrein met archeologisch hoge waarde.* Dit is een cirkelvormig perceel, in een landschap waar alles rechthoekig is. Waarschijnlijk zijn de twee kromme sloten om het perceel gegraven vóór de grote ontginning van het veenmoeras. Binnen deze ringsloten lag een terpachtige vluchtplaats. Aangezien er tijdens recent onderzoek geen stenen zijn gevonden, kan het alleen om een houten burcht gaan. Deze terpachtige vluchtplaats, ook wel motte genoemd, dateert vermoedelijk van vóór 1000;
- *langs de veenrivier, in de grond langs de oude stroomgordel, is een zeer grote kans op archeologische vondsten. Occupatievondsten vanaf de Romeinse Tijd zijn mogelijk.* In kaart "1.a "archeologische kenmerken" van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Krimpenerwaard en Gouwestreek" staat de veenrivier in detail ingetekend;
- *voor de overige delen van de polder is een lage kans op archeologische vondsten;*
- de archeologische vindplaatsen zijn van belang bij ingrepen in de bodem.

5.9 Oukoop

5.9.1 Veldinventarisatie Oukoop

- de Oukoopse Dijk en Kippenkade vormen de ontginningsbasis. De ontginningen vonden plaats in oostelijke richting. De meanderende loop van de dijk wijst sterk op de loop van een veenriviertje;
- de bocht in de weg bij Wiltenburg is opvallend. Gezien de loop van de ontginningen zou het voor de hand liggen dat de ontginningsbasis vanaf Oukoopse Dijk zou doorlopen in de Oukoopse Kade. De ontginningsbasis heeft bij Wiltenbug een knik gemaakt. Vermoedelijk was Wiltenburg al aanwezig ten tijde van de ontginningen;
- tegen Wiltenburg aan ligt een rond slotenpatroon. Dit is afwijkend van het kenmerkende slagenpatroon;
- Prinsendijk is landschappelijk zeer fraai;
- in de Enkele Wiericke bevinden zich nog delen van een buitendijkse kade in de vorm van rietland;
- in de hoek van de polder Negen Viertel ligt een stukje buitendijks boezemland. Dit is begroeid met houtopstanden waardoor het lijkt op een geriefhout bos;
- langs de Prinsendijk liggen percelen in lengterichting langs de dijk. De is een afwijkend patroon, de functie en betekenis zijn niet bekend;
- in polder Oukoop ligt een afgebroken vervening, de Plas van Kruijt. Deze vervening is gestart in 1732 en beëindigt in het midden van de 19^{e} eeuw;
- er zijn nog een aantal zeer brede percelen met de oorspronkelijke breedte maat. Dit waren de hoger gelegen percelen, die minder ontwatering nodig hadden;
- in de polder ligt *Hoek van Holland*. Het grenspuntje van het bisdom Utrecht en graafschap Holland.

Figuur 49: polder Oukoop

5.9.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied, openheid met middelgrote ruimtematen, gerelateerd aan de Reeuwijkse Plassen;
- Natuur en water: gebied met floristische waarde, ligt in vogelrichtlijngebied, zoekgebied voor de Ecologische Verbindingszone, de noordpunt is huidig en toekomstig reservaatgebied;
- Archeologie en cultuurhistorie: handhaven lintbebouwing aan de Oukoopse Dijk, Plas van Kruijt met wipmolen, Prinsendijk langs Enkele Wiericke is een historisch landschappelijke lijn met zeer hoge waarde.

5.9.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- Beleid: reservaat, vogelrichtlijngebied (kleine zwaan, smient), nieuwe natuur (vernatten, verschralen), milieubeschermingsgebied voor stilte.

5.9.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- *Oukoopse Dijk en Oukoopse Kade hebben een hoge waarde als historische landschaplijn.* Deze lijn volgt de oude loop van een veenriviertje wat in het landschap ook deels nog aanwezig is. dat hier voorheen heeft gelopen. Veenriviertjes zijn de enige landschapselementen van voor de ontginning van het veenmoeras en daarom zeer waardevol;
- *de gehele polder Oukoop heeft een hoge waarde als historisch landschappelijk vlak.* De hoge waardering heeft te maken met het authentieke karakter van de polder. Daarnaast zijn de zichtlijnen niet vervuild met moderne obstakels. *Ook de aanwezige onvoltooide vervening in de vorm van veenputten geeft een hoge waardering.* De Put van Kruijt is een vervening die in 1835 is stilgelegd om de Prinsendijk te beschermen.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- *het middelste deel van het bebouwingslint van de Oukoopse Dijk is als zeer hoog gewaardeerd*. De hoge waardering heeft het gekregen vanwege de opvallende gave structuur en de monumentale bebouwing. *De bebouwing staat verspreid gebouwd, gemiddeld met een grasperceel tussen de bebouwde percelen;*
- Molen Oukoop, een wipmolen van eind 1600. *Deze molen met biotoop wordt zeer hoog gewaardeerd in de CHS.* De biotoop is een straal van 400meter om de molen heen die geen hoge objecten bevat in de vorm van bomen of bebouwing. De molen heeft geholpen met het bemalen van polder Oukoop. De molen is een monument;
- Wiltenburg is een cirkelvormig perceel met een boerderij. Achter de huidige boerderij heeft huis Wiltenburg gestaan. Dit is kort voor 1800 gesloopt. De vorm van het perceel is opvallend afwijkend in het slagenlandschap van deze polder. Het boerderijcomplex is een gemeentelijk monument. *Het terrein is in zijn geheel aangemerkt als terrein met zeer hoge archeologische waarde in de CHS.*

Overige cultuurhistorische elementen

- in de hele polder is een lage kans op de aanwezigheid van archeologische sporen, met uitzondering van het perceel van Wiltenburg. Dit is van belang bij ingrepen in de bodem.

5.10 Twaalfmorgen

5.10.1 Veldinventarisatie Twaalfmorgen

- Twaalfmorgen is ontgonnen in noordelijke richting. Aan de noordzijde van de polder ligt een weg. Deze weg werd vroeger Reewal genoemd. Stukken daarvan zijn nog te zien. Bijvoorbeeld aan het begin tegenover de boerderij de Vrije Hoeve en tegenover het recreatieterrein Twaalfmorgen;
- boerderijen liggen aan de noordzijde van de weg;
- aan de zuidzijde van oorsprong kleine woninkjes van arbeiders in het veen op de reewal. Daardoor een enorme verdichting aan woningen al vanaf het midden van de 18de eeuw;
- de hoek van Twaalfmorgen met de Oukoopsekade (waar zich nu een poldergemaal bevindt) staat ook bekend als *Hoek van Holland*, de grens van Bisdom Utrecht en graafschap Holland;
- er is een grote dieptewerking vanaf de Willenskade in oostelijke richting en vanaf de Prinsendijk in westelijke richting;
- in Kort Roggebroek liggen enkele zeer brede percelen met de oorspronkelijke breedtemaat. Dit wijst op de relatief hoge ligging van dit gebied;
- in het oosten liggen enkele zeer smalle ononderbroken percelen;
- de percelen van Staatsbosbeheer hebben diverse plas-drassituaties met veel mogelijkheden voor kievitsbloemen, weidevogels en foerageermogelijkheden voor steltlopers;
- Steinsekade is een graskade met enig geriefhout.

Figuur 50: Twaalfmorgen, zicht op Steinsekade

5.10.2 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- Landschap: Zeer waardevol veenweidegebied;
- Natuur en water: gebied met hoge concentratie weidevogels en floristische waarde, het ligt in het Vogelrichtlijngebied;
- Archeologie en cultuurhistorie: handhaven lintbebouwing langs Twaalfmorgen.

5.10.3 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- Beleid: nieuwe natuur, het gebied ligt in het Habitatrichtlijngebied en een speciale beschermingszone voor de Europese Vogelrichtlijn.

5.10.4 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- de polder Twaalfmorgen is als historisch landschappelijk vlak redelijk waardevol, omdat de ontginningssporen redelijk intact zijn inclusief ontginningsbasis. De zichtassen in de polder zijn verstoord door de spoorlijn;
- de weg Twaalfmorgen en de Steinse Kade zijn historisch landschappelijke lijnen van hoge waarde. Twaalfmorgen is de scheidingsweg met het plassengebied.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- van de Vlietdijk tot het Twaalfmorgen recreatiegebied is het bebouwingslint redelijk waardevol, met een redelijk hoge relatie met het landschap aan de polderzijde. Het overige deel van het lint heeft veel nieuwbouw, wat dicht op elkaar is gebouwd, en is dus niet waardevol.

Overige cultuurhistorische elementen

- het grootste deel van de polder heeft een stroomgordel in de ondergrond zitten, met zeer grote kans op archeologische vondsten. Wat van belang is bij ingrepen in de bodem. Occupatie heeft plaats kunnen vinden vanaf de jonge steentijd. Het overige deel heeft een redelijk tot grote kans tot sporen in de grond. Dit is belangrijk om rekening mee te houden met werkzaamheden in de bodem.

Figuur 51: Landschapkwaliteit:Het Lange pad, een middeleeuwse heirweg

Figuur 52: Door het dempen wordt de heirweg onherkenbaar in het landschap

6. Ontstaan landschap en ontwikkelingen

6.1 Ontstaan van het landschap

In de omgeving[40] van Reeuwijk ontstond circa 10.000 jaar geleden het basisveen. Hier bovenop vormde zich het Hollandveen. Later is er onder zeer voedselrijke omstandigheden het Broekveen ontstaan. Het Reeuwijkse Land ligt tussen twee rivieren. De Hollandse IJssel in het zuiden en de Oude Rijn in het noorden. Deze rivieren zijn erg belangrijk geweest bij de vorming van deze streek. De rivieren traden regelmatig buiten hun oevers en zetten daarbij zand en klei af. Er ontstonden hogere plekken naast de rivier. Op deze hogere delen, oeverwallen genaamd, groeiden hoge bomen en een ondoordringbaar woud van wilgen, essen, eiken en populieren. Tussen de twee rivieren bevond zich een uitgestrekte veenmoerasvlakte. Daar groeiden lage struiken, heide, riet, mossen en veenmossen, veenpluis en wollegras. In het midden van deze veenvlakte – het verst van de rivieren verwijderd - groeiden alleen nog veenmossen. Dit veenmospakket werd gevoed door regenwater. Aan de onderkant stierf het veenmos af en aan de bovenkant groeide het door. Zo werd de veenmoslaag elk jaar dikker. Het land kwam daardoor hoger te liggen dan de rivieren. Door deze hoge ligging stroomde regenwater op een natuurlijke manier af naar de rivieren door middel van kronkelende veenstroompjes.

Figuur 53: Loop grote rivieren en veenriviertjes

Figuur 54: Kraanvogel in veenwildernis

In de veenwildernis waren geen nederzettingen. Het was het leefgebied van reigersoorten, kraanvogels, ganzen en eenden. Ook voor grotere zoogdieren als

de otter, bever, edelhert en mogelijk de eland vormde deze veenvlakte een geschikt woonplaats. In deze veenvlakte ontstond het Reeuwijkse Land. In de loop van de eeuwen hebben mensen die hier gingen wonen een rol van betekenis gespeeld. Door hun activiteiten veranderde het landschap voortdurend. In het huidige Reeuwijkse Land zijn hiervan nog steeds sporen te vinden.

6.2 Ontginningen

6.2.1 Eerste bewoners

De eerste bewoning in het gebied vond met name plaats op de oeverwallen. Rond de jaartelling waren de Romeinen heer en meester. De Oude Rijn vormde de noordgrens –de Limes- van het Romeinse Rijk. Op de oevers van de Oude Rijn bouwden ze hun verdedigingswerken, de Castellums. Plaatselijke bewoners vestigden zich naast deze Castellums. Tot het jaar 1000 was het een zeer nat gebied. Bewoners in de nederzettingen langs de rivieren gebruikten de veenvlakten voor de jacht, het verzamelen van eieren, bessen, noten en eetbare planten. Het gebied behoorde toe aan de Duitse Keizer, die het in leen had gegeven aan de Bisschop van Utrecht. De graven van Holland, Willem II (1234-1256) en Floris V (1254-1296) waren voortdurend op zoek naar het versterken van hun macht en de uitbreiding van hun gebied. In 1272 nam Floris V bezit van het gebied ten oosten van Gouda en vestigde Graafschap Holland. In 1295 legde hij de grenzen vast. De grens met het Bisdom Utrecht lag globaal waar nu de Enkele Wiericke loopt. De hoek van Twaalfmorgen met de Oukoopsekade werd tot voor kort door oudere bewoners 'Hoek van Holland' genoemd. Vandaag de dag is de grens tussen Utrecht en Holland nog merkbaar. Onder meer door een andere uitspraak van klanken en accenten in taal. Daarnaast zijn de bewoners uit Driebruggen en Waarder op Woerden en Utrecht gericht. De bewoners uit het Hollandse deel zijn op Gouda gericht. Het waterbeheer wordt door twee organisaties verzorgd, het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden.

6.2.2 De Grote Ontginning

Vanaf 1100 begon de Grote Ontginning van de veenvlakte op initiatief van de graaf van Holland en de bisschop van Utrecht. Zij sloten contracten af met ontginners. Dit waren bijvoorbeeld boeren uit Kennemerland die hun eigen gebied al hadden ontgonnen en waar sprake was van overbevolking. Zodra ontginners aan de slag gingen, stichtten zij al snel een nederzetting. Naast een paar eenvoudige hutjes, die als huisvesting dienden, verscheen heel snel een kerkje met een klok en een begraafplaats. De klok was destijds het belangrijkste communicatiemiddel. Zo zijn dorpjes als Sluipwijk en Reeuwijk ontstaan, waarbij de bevolking lang zelfvoorzienend was.
Aanvankelijk waren er geen vaste regels of maten waaraan een ontginning moest voldoen. Toen de ontginningen projectmatiger werden georganiseerd, zijn er standaardmaten voor de percelen ingevoerd. Aan ontginners werden concessies verleend, die in cope-contracten werden vastgelegd. In deze contracten werden de maten van een ontginningsslag precies vastgelegd. Veel voorkomende afmetingen zijn de zes-voorling (360 roeden) en twaalf-voorlingontginning (720 roeden). Bij gebruik van de Rijnlandse roede (3,767m) heeft de zes-voorlingontginning een lengte van 1350 meter en een twaalf-voorlingontginning een lengte van 2700 meter. De breedte was vaak 30 roeden, 115 meter. De maten waren nog niet gestandaardiseerd. Bij gebruik van een andere roede maat, bijvoorbeeld de Stichtse roede (3,756 meter), werd ook de afmeting van de ontginning anders.

De ontginners groeven met handkracht en simpele werktuigen greppels om de veenvlakte te ontwateren. Ze begonnen vanaf de ontginningsbasis, bijvoorbeeld een veenriviertje en staken loodrecht de zompige veenvlakte in. Bomen werden gerooid, stronken verwijderd en verbrand en greppels gegraven. Aan het eind van de eerste slag kwam een reewal of kade met aan weerszijden vaak een watergang.

Een volgende generatie ontginners gebruikte deze kade om opnieuw een slag in de veenvlakte te maken. Er ontstond een bijna meetkundig landschap dat kenmerkend werd voor veengebieden – het zogenaamde slagenlandschap. Het strakke patroon van greppels en sloten bepaalt nu nog steeds het beeld van een veenweidelandschap. De Grote Ontginning vond plaats in de 12e en 13e eeuw en was rond 1300 in het Reeuwijkse gebied voltooid. De commerciële vervening vond plaats tussen 1530 en 1950. Het hoogtepunt van de vervening in Reeuwijk lag in de 18e eeuw.

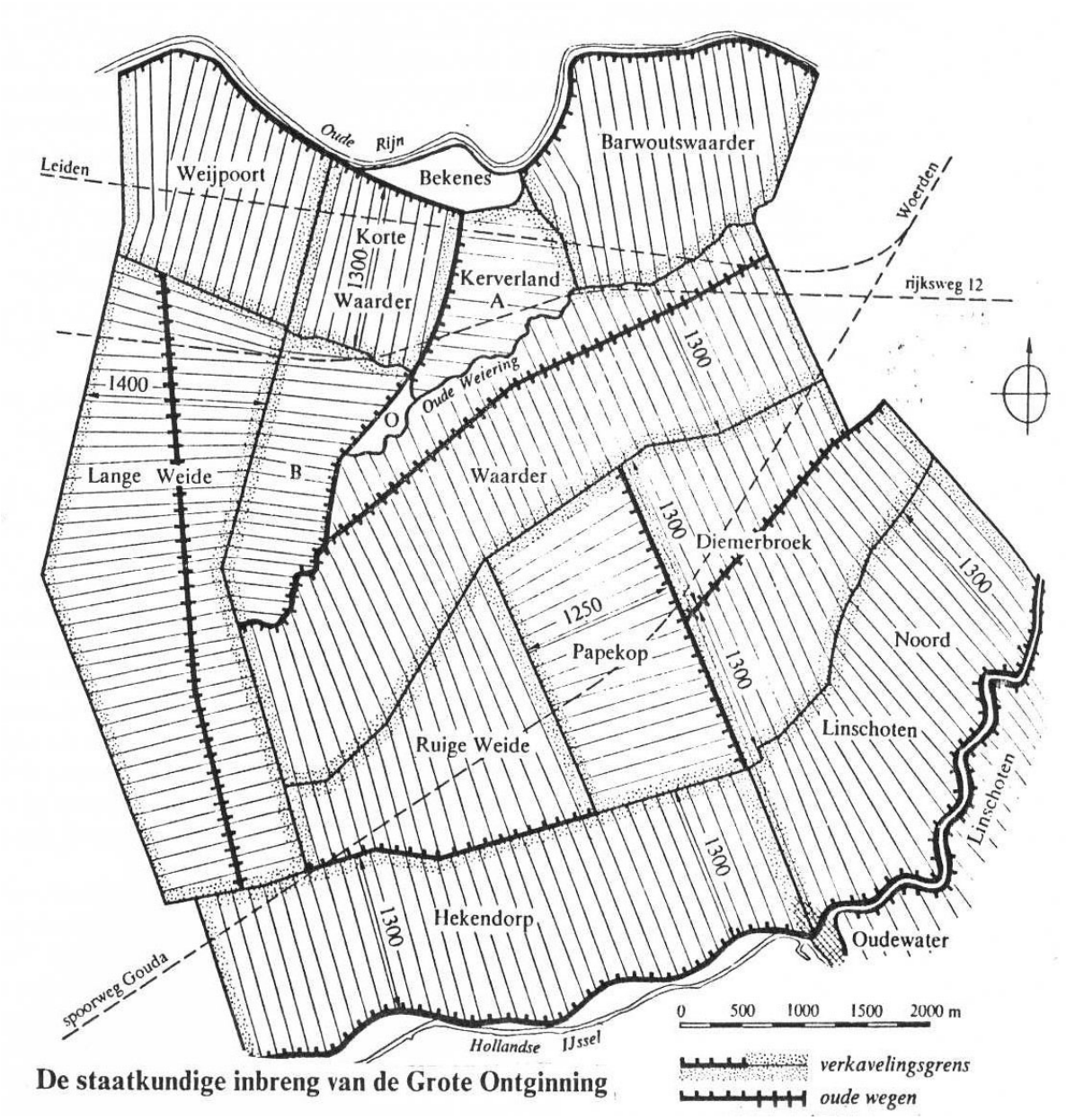

Figuur 55: Verkavelingpatroon ontstaan door de Grote Ontginning

6.3 Waterbeheer

Na 1300, werd er door ontginners hard gewerkt om het land droog te leggen en te ploegen. Juist hierdoor ontstond een probleem, waar de 21ste eeuwse bewoners van het Reeuwijkse Land nog steeds mee worden geconfronteerd. Veen bestaat voor 80 % uit water. Wanneer dat water wegloopt door de gegraven sloten, zakt het veen in elkaar. Het klinkt in. Na verloop van een aantal eeuwen was het veen zover ingeklonken dat de natuurlijke afwatering niet meer werkte. De veenvlakte die rond het jaar 1000 ver boven de rivieren uitstak, lag aan het eind van de Middeleeuwen lager dan de rivieren. De niet meer weg te denken strijd tegen het water was begonnen. Om instromend rivierwater bij vloed tegen te houden, moesten er kades en dijkjes worden aangelegd. De polder was geboren! Al snel bleek dit niet afdoende. Spuisluizen en door paardenkracht aangedreven schepraderen moesten zorgen voor droge voeten. Om een en ander bestuurlijk goed te kunnen regelen, ontstonden polderbesturen en waterschappen. Omdat Reeuwijk precies op het grensgebied lag van het Bisdom van Utrecht en het Graafschap Holland hebben we in dit gebied te maken met twee waterbeherende organisaties: Het Hoogheemraadschap Rijnland en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. In 1255 werd het Hoogheemraadschap Rijnland gesticht.

Met de vorming van waterschappen en hoogheemraden werd de basis gelegd voor de eerste democratische bestuursvormen en het zo oer-Hollandse poldermodel. Rond 1450 deden de eerste windmolens hun intrede in het veengebied. De wipwatermolen is één van de oudste typen molens. De Oukoopse molen aan de Prinsendijk is van dit type. In de wintermaanden werd er niet of nauwelijks gemalen. Pas vanaf 1 maart of 1 april hervatten de molenaars het werk en werden polders weer drooggemalen. Dit betekent dat grote delen van de landerijen in de winter plas-dras of onder water stonden. Dit trok grote aantallen eenden aan, die in boerenkooien direct achter de boerderij gevangen werden. De droogvallende graslanden in

Figuur 56: Middeleeuws afwateringssysteem, Westkade met Alpher en Boskoperwetering

het voorjaar vormden pleister- en broedplaatsen voor grote groepen steltlopers. De wei- en hooilanden vertoonden een kleurige vegetatie. Zo zag het er in april geel van de dotterbloemen, in mei roze van de pinksterbloemen en in juni lila van de koekoeksbloemen. Sloten en petgaten waren begroeid met tientallen soorten waterplanten, waartussen salamanders, kikkers en padden zich voortplantten. Er werd op uitgebreide schaal gevist op snoek, zeelt, ruisvoorn en paling. Pas in juli - de oude benaming hooimaand herinnert hier nog aan - werden op deze langzaam drogende hooilanden de eerste sneden gras geoogst. De natte graslanden waren slecht berijdbaar en werden spaarzaam bemest vanuit de schouw met behulp van de boezemschop. De landerijen die het verst van de boerderij af lagen, ontvingen soms in het geheel geen mest en ontwikkelden zich tot orchideeënrijke schraallanden. De ecologische rijkdom van dit half-natuurlijke veenweidelandschap was groot. Door de gradiënten, geleidelijke overgangen in het landschap van intensief naar extensief gebruik, kon zich een hoge biodiversiteit ontwikkelen. De belangrijkste oorzaken voor de soortenrijkdom waren: a) de hoge waterstand in de winter en het vroege voorjaar b) de overheersende invloed van het regenwater en c) de beperkte, continue invloed van de mens.
Aan het eind van de negentiende eeuw gingen technische ontwikkelingen toenemende invloed uitoefenen op het ecosysteem van de veenweidepolders. Na 1880 maakten windmolens op grote schaal plaats voor stoombemaling. Aan het begin van de twintigste eeuw werd het stoomgemaal opgevolgd door het diesel- en uiteindelijk het elektrische gemaal. Nu men niet meer afhankelijk was van de wind, werd het mogelijk de polder jaarrond te bemalen en de veenweiden bijna permanent droog te houden. De natuurlijke peilfluctuatie in sloten en plassen verdween en het peil verstarde steeds meer. De grondwaterstand daalde sterk. Aanvankelijk werd nog een hoger winterpeil en een lager zomerpeil gehanteerd. In de loop van de twintigste eeuw werden peilen gelijkgeschakeld of zelfs omgedraaid tot een tegennatuurlijk laag winterpeil en hoger zomerpeil.

Figuur 57: Waterstand en peilbeheer

In sloten en oevers kwamen onder invloed van het gebiedsvreemde inlaatwater diverse nadelige processen op gang. De waterkwaliteit verslechterde sterk. Het kalk- en sulfaatrijke inlaatwater en het uittredende bemeste veenwater zorgde voor het verdwijnen van watervegetaties en het afbreken van venige slootbodems en oevers tot fijn baggerslib. Verbaggerde sloten en kantrot in zwarte oevers waren het gevolg. Het veen kwam in een toenemende staat van ontbinding te verkeren. De toegenomen cultuurdruk resulteerde in het verdwijnen van de hoge biodiversiteit.

Figuur 58: Ontwatering langs het Oosteinde

6.4 Landbouw

Het tijdens de Grote Ontginning in cultuur gebrachte veenland leverde voor de boeren genoeg op. De boerderijen kregen een vaste plaats op de kop van de percelen. De boeren hadden gemengde bedrijven. Zij verbouwden granen - de poldernaam Roggebroek wijst hierop - en op de weidegrond graasden koeien en schapen. Deze dieren leverden de mest, die noodzakelijk was om de schrale veengrond vruchtbaarder te maken. De schapen waren belangrijk voor de opkomende textielnijverheid, die aanvankelijk uitsluitend wol van de inlandse schapen verwerkte.

In de veertiende eeuw begon het karakter van het boerenbedrijf drastisch te veranderen. Door de voortdurende inklinking van het veen werden de boeren gedwongen over te schakelen op veeteelt. De grond werd te nat. Ondanks alle ingenieuze bedijking- en ontwateringmaatregelen, was het in de loop van de 14de eeuw moeilijk geworden om broodgranen te verbouwen. Door de verbeterde ontwatering met behulp van windmolens was het in de loop van de 16de eeuw weer een korte periode mogelijk granen als gerst en haver te verbouwen. Ook hennep en hop konden lange tijd worden geteeld. Tot ver in de 18^{e} eeuw was op de hogere delen van de vroegere veenvlakte enige akkerbouw mogelijk. Dit was bijvoorbeeld het geval nabij De Wiltenburg. In perioden van weinig werk, legden de boeren zich toe op nevenactiviteiten. Te denken valt dan aan visserij, eendenvangst, turfsteken, riet- en griendcultuur, spinnen en weven en het voortdurende werk aan wegen, dijken en vaarten. Al deze menselijke activiteiten hebben hun sporen achtergelaten in het landschap. Tot aan de Tweede Wereldoorlog was de economie in Reeuwijk nog overwegend agrarisch gericht. Het boerenbedrijf was voor een groot deel zelfvoorzienend. Materialen en producten kwamen grotendeels van het eigen bedrijf. Hout voor allerlei doeleinden kwamen bijvoorbeeld van de knotbomen en uit de geriefhoutbosjes. Daarmee hielden de boeren deze landschapelementen in stand. Na de Tweede Wereldoorlog is veel veranderd.

Figuur 59: Oorspronkelijke akkerbouwboerderij "Dool ik wacht u", Oukoopsedijk 10

Door polderpeilverlaging is de drooglegging van de agrarische percelen verbeterd. Daardoor is het mogelijk het land te bewerken met zwaardere tractoren en machines. De grasgroei is verbeterd en er kan meer vee worden gehouden. Dit alles leidde er uiteindelijke toe dat aan het begin van de 21e eeuw de eerste snede gras in plaats van in juli al half april kon worden geoogst. De bedrijfsvoering is gemoderniseerd. Dat is te zien aan ligboxenstallen en de rollen ingekuild gras.

6.4.1 Landbouw nu en in de toekomst

De landbouwsector in de gemeente Reeuwijk is een belangrijke drager van dit internationaal gezien unieke cultuurlandschap. Er zijn overheersend melkveehouders in de gemeente Reeuwijk. Economisch wordt het steeds meer aantrekkelijk koeien op de stal te houden. De sterke bodemdaling blijft een probleem in de veenweidepolders.
Veel boeren zijn betrokken bij agrarisch natuurbeheer. Dat betekent dat zij nesten van weidevogels beschermen en slootkanten zo min mogelijk bemesten. Ook landschapselementen zoals geriefhoutbosjes worden door de agrarische natuurverenigingen grotendeels onderhouden.
Neventakken bij agrarische bedrijven zijn kaasmakerijen en agrorecreatie. De agrorecreatieve activiteiten zijn veelal gericht op het beleven van het agrarische bedrijf en de polders.
Nederland heeft nog veel relatief kleine bedrijven en bijna een derde van de bedrijven heeft een bedrijfshoofd van 55 jaar of ouder die geen opvolger heeft. De vrijkomende woningen en bedrijfsgebouwen zijn aantrekkelijk voor mensen die graag landelijk willen wonen. De vraag naar boerderijwoningen is het grootst in West Nederland. In de gemeente zijn her en der boerderijen door niet agrarische particulieren aangekocht die delen van het weiland gebruiken als tuin.

Figuur 60: Intensieve melkveehouderij

Figuur 61: Modern melkveehouderijbedrijf aan Oosteinde

Figuur 62: Productie van mais op veengrond

6.5 Recreatie

Na de Tweede Wereldoorlog is er een grote groei van vrije tijd. Voornamelijk in en om steden is het beleid gericht op het creëren van groene plaatsen waar mensen kunnen recreëren. In de jaren '70 werden grote recreatiegebieden aangelegd om plaats te geven aan recreatieve activiteiten. Ook het Reeuwijkse Hout werd in deze periode aangelegd. In de jaren '80 groeit het aantal mensen dat fietst en wandelt. Wandelen en fietsen zijn nu de populairste activiteiten tijdens een sportieve dagtocht. In de gemeente Reeuwijk zijn veel routestructuren aangelegd voor deze activiteiten. Het huidige aanbod in Reeuwijk van recreatie is verdeeld in extensieve en intensieve recreatie.

6.5.1 Extensieve recreatie

Het recreatieve gebruik van het landelijk gebied is extensief. Het recreatieve gebruik is op basis van medegebruik. Nadruk ligt op waterrecreatie, cultuurhistorische recreatie en beleving van natuur en landschap. In Reeuwijk komt dit vooral terug in agrorecreatie (Struinen en Vorssen) en routegebonden recreatie (wandelen, fietsen en kanovaren).Het landschap is voor extensieve recreatie van belang als aantrekkelijke basis.

6.5.2 Intensieve recreatie

Intensieve recreatieve voorzieningen zijn in Reeuwijk gecentreerd in de Reeuwijkse Hout. Daar zijn voorzieningen voor het ontvangen van grotere groepen bezoekers, zoals parkeergelegenheid, sanitaire voorzieningen en horeca.

Figuur 63: Waterrecreatie op Dubbele Wiericke

7. Beleidskader

7.1 Inleiding

Bij het opstellen van het toetsingskader rapport ***Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*** is met name gebruik gemaakt van het *Landschapsplan Veenweidegebied, deelgebied Gouwe-Meije-IJssel, beleidsplan* en de *Structuurvisie gemeente Reeuwijk.* In beide rapporten wordt verwezen naar onderliggend landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid met betrekking tot de onderwerpen landschap, natuur, water, milieu, landbouw en recreatie. Dit onderliggend beleid bestrijkt een groter plangebied. De onderdelen die van toepassing zijn op het plangebied van het rapport ***Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*** worden eruit gelicht. Ten behoeve van de inventarisatie is gebruik gemaakt van de *Cultuurhistorische Hoofd Structuur Zuid-Holland.* Binnen de gemeente zijn verder aan de orde de diverse bestemmingsplannen, de Welstandcommissie, de Commissie Openbare Ruimte en divers aanvullend beleid.

7.2 Landschapsplan Veenweidegebied, deelgebied Gouwe-Meije-IJssel

Het landschapsplan[11] geeft een visie op hoofdlijnen op de ontwikkeling van natuur en landschap binnen het plangebied Gouwe-Meije-Ijssel. De visie gaat uit van de kwaliteiten van natuur en landschap en bepaalt het beleid voor behoud, versterking en ontwikkeling van natuur en landschap en extensief recreatief medegebruik. Het landschapsplan geeft tevens richtlijnen voor inpassing van ontwikkelingen als gevolg van ander ruimte-gebruik, zoals uitbreiding voor wonen en werken, infrastructuur, landbouw en water.

Figuur 64: Veenput langs Wierickepad

Het landschapsplan is geen op zichzelf staande planvorm. Daarom is uitgegaan van het beleidskader, zowel op rijks, provinciaal als op gemeentelijk niveau. De *Integrale regiovisie Midden Holland; "Van gelaagde naar geslaagde kwaliteit"* vormt het belangrijkste kader: het Landschapsplan kan hieronder worden gelegd als een meer sectorale planvorm te behoeve van nadere uitwerking van de landschappelijke kwaliteiten. Dit resulteert in een beleidskader voor landschap en natuur wat vervolgens weer verder is uitgewerkt in de bij het Landschapsplan behorende *Uitvoeringsplan*[12]*.* Het *Uitvoeringsplan* bestaat uit concrete projecten die een uitvoering geven aan het beleid voor natuur en landschap. De projecten zijn mede gebaseerd op wensen en bestaande initiatieven uit de streek.

In de bijlagen 19 t/m 21 zijn de beleidskaarten 'Waarden van natuur en water', 'Landschapswaarden en karakteristieken' en de 'Beleidskaart' overgenomen.

7.3 Structuurvisie gemeente Reeuwijk

De Structuurvisie[6] van gemeente Reeuwijk doet in hoofdlijnen algemene uitspraken over gewenste toekomstige ontwikkelingen en veranderingen van de gemeente, zonder concrete bestemmingen of voorschriften. De toekomst van Het Groene Hart, het landschappelijk-, ecologisch-, en waterbeleid, te voeren beleid voor verkeer, landbouw, recreatie en toerisme, alsmede woonkwaliteit in Reeuwijk staan daarbij centraal. Diverse organisaties hebben hun inzichten geleverd als ontwerpbasis.

Reeuwijk zal zich inzetten voor kwaliteit van het landschap, water- en bodemkwaliteit, duurzame landbouw en behoud van cultuurhistorische elementen. Waterkwaliteit en beheer van plassen zullen verbeterd en aangepast dienen te worden door maatregelen die ecologische potenties verhogen. Het landschapsbeeld en de cultuurhistorische waarden moeten worden behouden door handhaving van melkveebedrijven. Er zal een archeologienota worden opgesteld. Kortom: landschappelijke, historische en natuurlijke waarden moeten behouden worden en versterkend en leidend zijn in ruimtelijke ontwikkelingen.

De beleidskaart *Ontwerp Strucuurvisie* is als bijlage 22 aan dit rapport toegevoegd. Hierop staan onder andere aangegeven: Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied, nieuwe natuur, verbrede landbouw, extensivering veeteelt, ecologische verbindingszone, stilte gebied, waterstructuur en cultuurhistorisch waardevol lint.

7.4 Bestemmingsplannen

Uit de bestemmingsplannen zijn enkele passages overgenomen die algemeen van toepassing zijn op landschapskwaliteit. Alle aanlegvergunningplichtige werkzaamheden en activiteiten zijn beschreven in hoofdstuk 3.

7.4.1 Reeuwijk Bestemmingsplan landelijk gebied west

Deelgebieden Reeuwijk blok 1, 2 (ex droogmakerij), 3 en 4

Uit: Beschrijving in hoofdlijnen, algemeen

Behalve als agrarisch productiegebied is geheel Reeuwijk-West van belang vanwege zijn ecologische waarde: grootschalige open graslanden met verspreid gelegen opgaande beplantingselementen doorsneden door een fijnmazig netwerk van sloten leveren goede condities voor de aanwezigheid van weidevogels en waardevolle water- en oevervegetaties. Het is gewenst deze waarden te beschermen en verder te ontwikkelen. Op regionaal niveau vervult het plangebied een brugfunctie tussen de ecologische kerngebieden ten zuiden van het plangebied (Reeuwijkse Plassen, Polder Bloemendaal) en ten noorden van het plangebied (Nieuwkoopse Plassen). De openheid van het plangebied, de afwisseling van veenpolders en droogmakerijen en het karakteristieke verkavelingspatroon vormen grote landschappelijke waarden die behouden dienen te blijven, in samenhang met de ruimtelijke identiteit van de aanwezige bebouwingslinten (langgerekte, smalle silhouetten in een open weidegebied) die op veel plaatsen ook cultuurhistorische betekenis hebben.(....) Kenmerkend voor de bebouwingslinten zijn voorts de aanwezige doorzichten met het daarachter gelegen open weidegebied.

Figuur 65: Polder Reeuwijk blok 2 vanaf de Oud Reeuwijkseweg

Wijze waarop de doelstellingen buiten het bestemmingsplan om worden nagestreefd. Ten aanzien van het landschapsbeleidsplan beoogt het gemeentebestuur het volgende:

Landschap
- behoud van de contrasten tussen de open polders en de besloten bebouwingslinten;
- behoud van de doorzichten van de bebouwingslinten naar de open polders;
- behoud van de patronen in het landschap: wegen, bebouwing, verkaveling kades, watergangen;
- bevorderen van aanleg en beheer van landschapselementen: kleine landschapselementen, weg- en erfbeplantingen, hoogstamboomgaarden, waterelementen, voorzover geen afbreuk wordt gedaan aan de vorige uitgangspunten.

Ecologie
- behoud en ontwikkeling van leefgebieden voor de kenmerkende flora en fauna;
- versterken van de samenhang tussen leefgebieden op lokaal en regionaal niveau door middel van het stimuleren van natuurvriendelijk slootkantbeheer, verschralingsbeheer van oevers, wegbermen en kaden, alsmede opheffing van barrières bij wegen;
- stimuleren van agrarisch natuurbeheer;
- stimuleren van kleinschalige natuurontwikkeling door particulieren;
- verbetering van de waterkwaliteit.

7.4.2 Reeuwijk Bestemmingsplan plassen, natuur- en weidegebieden

De deelgebieden Parallelweg, Oukoop en Twaalfmorgen vallen binnen dit bestemmingsplan

Benoemde landschappelijke waarden van de landschapstypen 'veenplassen- en petgatenlandschap' en 'slagenlandschap'.

Karakteristieken Veenplassen- en petgatenlandschap
- plassengebied met grote afwisseling in ruimtematen;
- groen karakter als gevolg van ruimtebegrenzende, dicht begroeide lintbebouwing, zetwallen en oevers;
- alleen in het noordelijk deel visueel ruimtelijke relaties met open weidegebied;
- gebruik vooral recreatief

<u>Beleidslijnen</u>
- behoud afwisseling in ruimtematen;
- behoud dichte beplanting in lintbebouwing en op zetwallen;
- behoud rietoevers;
- behoud openheid.

Karakteristieken slagenlandschap
- open graslandgebied, hoofdzakelijk ruimtelijk begrensd door lijnvormige elementen (Enkele Wiericke, bebouwingslint Lange Weide en Hollandsche Ijssel);
- slagenverkaveling met wisselende slootbreedtes;
- beplanting geconcentreerd langs randen plassengebied en rond boerderijen;
- gebruik grotendeels agrarisch.

<u>Beleidslijnen</u>
- behoud openheid, richting kavelpatroon, kaden en beplantingselementen;
- behoud herkenbaarheid bebouwingslinten.

De geformuleerde beleidsuitgangspunten ten aanzien van landschap en cultuurhistorie zijn als volgt:

- het beleid dient gericht te zijn op het beschermen van het kenmerkende karakter van het veenweidegebied. Met name dient aandacht te worden besteed aan het behoud van de openheid, het bebouwingspatroon en de overgangen land-water;
- het karakter van het veenplassen- en petgatenlandschap dient behouden te worden. Een verdere uitbreiding en verdichting van de bebouwing is ongewenst;
- waar mogelijk dient het contrast tussen open slagenlandschap en de besloten (groene) linten in het veenplassenlandschap te worden versterkt. De beplanting langs de wegen en op erven speelt hierbij een grote rol;
- verruiging en versnippering van het landelijke gebied dient te worden tegengegaan (...);
- een landschapsbeleidsplan als hulpmiddel kan worden opgesteld teneinde vanuit landschappelijk oogpunt waardevolle elementen en maatregelen c.q. instrumenten voor beheer en onderhoud aan te geven.

Figuur 66: Reeuwijkse plassen

7.5 Cultuurhistorische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (CHS-ZH)

De Cultuurhistorische Hoofdstructuur is allereerst gemaakt als kennisbron voor cultureel erfgoed bij ruimtelijke planvorming en ontwerp. Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland de toepassing van deze kaart ook vastgelegd in formeel beleid. De uitgangspunten daarvan zijn te vinden in het Beleidskader Cultuurhistorische Hoofd Structuur Zuid-Holland. De CHS-kartering geeft een overzicht van cultuurhistorische kenmerken en waarden in Zuid-Holland. Verantwoord beheer van cultureel erfgoed vergt echter meer dan inventarisatie en waardering. Daarom worden in het Beleidskader Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland per waarderingscategorie algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd.
Deze betreffen:

- instandhouding en behoud;
- inpassing en hergebruik;
- voorlichting en educatie.

De CHS-kaartrapportage bevat kaarten voor de drie deeldisciplines in de cultuurhistorie: archeologie, historische stedenbouw en historisch landschap. Aan elk van de drie disciplines zijn twee kaarten gewijd, die tezamen inzichtelijk maken wat in Zuid-Holland cultuurhistorisch van belang is en waarom:

- de kenmerkenkaart, waarop de kenmerkende nederzettingspatronen, landschapspatronen en gebieden met archeologische waarden en verwachtingen worden weergegeven;
- de waardenkaart, waarop de waardevolle structuren van de kenmerkenkaart zijn gewaardeerd op drie niveau's:
  1. zeer hoge waarde;
  2. hoge waarde;
  3. redelijk hoge waarde.

De waardering is tot stand gekomen door de structuren te beoordelen op gaafheid, samenhang en/of context en zeldzaamheid. Voor archeologie is in aanvulling op de waardering ook aangegeven wat de kans is dat er archeologische sporen zullen worden aangetroffen.
In dit rapport zijn een aantal kenmerken en waarderingen overgenomen. De gegevens in de inventarisatie die uit de Cultuurhistorische Hoofd Structuur afkomstig zijn *schuin* geschreven.

7.6 Ecologische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (EHS-ZH)

De Ecologische Hoofdstructuur is een netwerk van gebieden door heel Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt te voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS is de ruggengraat van de Nederlandse natuur.
Voor ruimtelijke plannen in de EHS geldt een 'nee, tenzij-regime'. Alleen als voor het plan geen alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang mag het plan doorgang vinden. De ingreep in de natuur moet dan elders worden gecompenseerd door aanleg van nieuw groen. De huidige begrenzing en zoekgebieden staan in bijlage 21, de beleidsbijlage van het Landschapsplan.

7.7 Aanvullend beleid

Onderwerpen als stilte (of geluidhinder), duisternis, archeologie, cultuurhistorie en monumenten worden niet uitputtend in het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* behandeld. Ze zijn medebepalend voor de kwaliteit van het landschap en mogen daarom niet vergeten worden:

- stilte en duisternis: toetsingsmogelijkheden via de milieuwetgeving;
- flora- en fauna: toetsingsmogelijkheden via de Flora- en faunawet;
- waterkwaliteit: toetsingsmogelijkheden via het Hoogheemraadschap van Rijnland;
- cultuurhistorie: nota gemeente Reeuwijk op basis van doctoraalscriptie van Sophie Visser;
- archeologie: nota is in ontwikkeling;
- monumenten: gemeentelijke monumentenlijst en rijksmonumentenlijst.

Figuur 66: Monument Hervormde kerk in Waarder

8. Bronnen

1. Doorman, M., **Landschap als geschiedenis,** 1999
2. Feis, B.R., **Holland in touw, *hennepteelt en touwfabricage in het Groene Hart,*** april 2002
3. Gemeente Reeuwijk, **Bestemmingsplan Lange Ruige Weide, Bestemmingsplan Reeuwijk, landelijkgebied west,** 1999
4. Gemeente Reeuwijk, **Welstandsnota,** januari 2005
5. Gemeente Reeuwijk, **Landschapsbeleidsplan Reeuwijk West**, april 1996
6. Gemeente Reeuwijk, **Ontwerp Structuurvisie**, oktober 2005
7. Gemeente Reeuwijk, **Brochure Open Monumentendag**, 2003
8. Gemeren, J. van, **Mens en Natuur in het Reeuwijkse Plassengebied**, 1987
9. Hoogheemraadschap van Rijnland, **Waterbeweging rond Gouda van 1100 tot heden, Geschiedenis van Rijnlands waterstaat tussen IJssel en Gouwe**, Leiden, 1988
10. Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Wilck en Wiericke, **Waterbeheersplan 2**, (2000-2004)
11. Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland, **Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-Ijssel, beleidsplan**, nov 2003
12. Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland, **Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-Ijssel uitvoeringsplan**, november 2003
13. Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland, Rijen, L. van, **Methodiek openheid**, 2006
14. Linden, van der, **De ontginning en de verhoudingen in de Middeleeuwse maatschappij**
15. Ministerie van VROM, LNV, V&W en OCW, **Landschappen met toekomstwaarde**, februari 2005
16. Ministerie van LNV, **Nationaal Milieubeleidsplan 4**, 2001
17. Ministerie van LNV, **Nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur'**, 2000 (Nattte As)
18. Ministerie van LNV, **Nota Belvedere**
19. Ministerie van LNV, **Samenvatting Structuurschema Groene Ruimte 2**, 2002
20. Ministerie van LNV, **Structuurschema Groene Ruimte 2**, 2002
21. Ministerie van LNV, **Vierde Nota Waterhuishouding**
22. Ministerie van LNV, **Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening**, 2000
23. Natuur Wetenschappelijke Commissie landinrichting, ruilverkaveling Driebruggen, **Topografische kaart 31 C,D,G: 38A,B,E behorend bij NWC-advies nr. 77086,** januari 1977
24. Ouden, J. den, **diverse artikelen Goudse Post,** 1990-1993
25. Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland, **Jongere bouwkunst en stedebouw 1800-1945 Reeuwijk**, november 1991
26. Provincie Zuid Holland, **Streekplan Zuid Holland Oost,** 1995
27. Provincie Zuid-Holland, **Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, Regio Krimpenerwaard en Gouwestreek**, januari 2003
28. Provincie Zuid-Holland, **Recreatie 2000+,** 1998
29. Provincie Zuid-Holland, **Beleidsplan Natuur en Landschap,** 1991
30. Provincie Zuid-Holland, **Landschappen in Zuid-Holland**
31. Provincie Zuid-Holland,**Zuid-Holland ziet het licht,** juni 2006
32. Stichting Natuur- en Landschapsbeheer zuid-Holland, **Houtkaden in de regio het oostelijk veenweidegebied en hun beheer,** oktober 1982
33. Stuurgroep Groene Hart, **Balans van het Groene Hart,**
34. Stuurgroep Groene Hart, **Ontwikkelingsprogramma voor het Groene Hart**, november 2005

35. Stuurgroep Groene Hart, **Uitvoeringsplan voor het Groene Hart**, januari 2006
36. Teeuwisse, J.J.T., **Boerengeriefhoutbosjes**, 1979
37. Teeuwisse,J.J.T., **Geriefhoutbosjes,** Stichting Natuur en Milieu, 1984
38. Tielhof, M. van, P.J.E.M. van Dam, **Waterstaat in stedenland,** ***Het hoogheemraadschap van Rijnland voor 1857,*** 2006
39. Visser, S. **Het Reeuwijkse land,** ***De landschapsgeschiedenis van een 'merkwaardig' gebied,*** 2007
40. Voo, E.E, van der, **Landscheidingen, polder- of houtkaden in de Stichts-Hollandse waarden en polders,** De levende Natuur 71, 1968
41. Watersnip, **Het Reeuwijkse Land,** 2006
42. Watersnip, **Natuur en landschap van de Reeuwijkse Plassen in kaart**, 1997
43. www.watwaswaar.nl, **historische kaarten**
44. Gemeente Reeuwijk, **Notitie inzake toelaatbaarheid van paardenpensions en –stallingen en het behouden van paarden in het buitengebied,** april 2002
45. Watersnip, **Landschapskwaliteit Reeuwijk,** ***plangebied Oud-Reeuwijkseweg – Kerkweg – Nieuwdorperweg – A12,*** september 2003

Bijlage 1: Matrix kwaliteiten en werkzaamheden

Bijlage 2: Overzicht gebieden

Bijlage 3: Polder Reeuwijk blok 1

Bijlage 4: Polder Reeuwijk blok 2

Bijlage 5: Polder Reeuwijk blok 3

Bijlage 6: Polder Reeuwijk blok 4

Bijlage 7: Parallelweg

Bijlage 8: Oude Hollandse Waterlinie Noord

Bijlage 9: Oude Hollandse Waterlinie Zuid

Bijlage 10: Oosteinde (Waarder)

Bijlage 11: Groendijck en Westeinde (Waarder)

Bijlage 12: Oukoop

Bijlage 13: Twaalfmorgen

Bijlage 14: Openheid Polder Reeuwijk blok 1, 2, 3, 4

Bijlage 15: Openheid Oude Hollandse Waterlinie en Waarder (1)

Bijlage 16: Openheid Oude Hollandse Waterlinie en Waarder (2)

Bijlage 17: Openheid Oukoop

Bijlage 18: Openheid Twaalfmorgen

Bijlage 19: Kaart Waarden natuur en waarden

Bijlage 20: Kaart Landschapswaarden en karakteristieken

Bijlage 21: Kaart Beleidskaart

Bijlage 22: Kaart Structuurvisie

KWALITEITEN	WERKZAAMHEDEN	§ 3.1 afgraven en bodemverlagen	§ 3.2 egaliseren van de bodem	§ 3.3 aanleg van dijken of taluds	§ 3.4 vergraven of ontgraven van reeds bestaande dijken of taluds	§ 3.5 beplanten van gronden met houtgewassen	§ 3.6 aanleggen of verharden van paden	§ 3.7 aanbrengen van oppervlakte verharding	§ 3.8 aanleggen, vergraven of verruimen van waterlopen	§ 3.9 dempen van waterlopen	§ 3.10 het vellen of rooien van houtgewassen	§ 3.11 aanleg damwand en aarden dam	§ 3.12 aanleg harde oeverbescherming	§ 3.13 aanleg paardenbakken	§ 3.14 aanleg brug	§ 3.15 verwijderen brug	§ 3.16 aanplant erfbeplanting	§ 3.17 uitbreiding en nieuwe bebouwing	§ 3.18 begrazing
openheid	§ 4.2.2	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
zichtlijnen	§ 4.2.3	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing
slotenpatrooon *	§ 4.2.4	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
veenrivier	§ 4.2.6	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing
ontginningsbasis *	§ 4.3.2	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan
reewal en houtkade	§ 4.3.3	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan
perceel met originele breedte	§ 4.3.4	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan
verveningscomplex	§ 4.3.5	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan
afwijkende percelen	§ 4.3.6	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan
historische waterloop	§ 4.4.2	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing
molen met biotoop *	§ 4.4.3	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan
historische vaarsloten	§ 4.4.4	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
boerenvervening	§ 4.5.2	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan
eendenkooirelict	§ 4.5.3	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan
veenput en kleilast	§ 4.5.4	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
geriefhoutbos of relict	§ 4.5.5	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan
overige opgaande beplanting *	§ 4.5.6	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan
historische bebouwingsplaats	§ 4.6.2	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet toegestaan	Toegestaan
bebouwingslint	§ 4.6.3	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing
rijks- of gemeentemonument	§ 4.6.4	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Niet toegestaan	Niet van toepassing	Toegestaan onder voorwaarden	Toegestaan onder voorwaarden	Niet toegestaan	Niet van toepassing
stilte *	§ 4.2.7	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten
duisternis *	§ 4.2.8	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten
flora en fauna *	§ 4.2.9	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten
waterkwaliteit *	§ 4.2.10	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten	Overige kwaliteiten

* = deze kwaliteiten zijn niet ingetekend op kaarten

LEGENDA

- Toegestaan
- Toegestaan onder voorwaarden
- Niet toegestaan
- Niet van toepassing
- Overige kwaliteiten

BEHANDELING AANVRAAG

stap 1 Vaststellen volledigheid aanvraag

stap 2 Locatiebepaling: bijlage 3 t/m 13

stap 3 Matrix

stap 4 Verzamelen informatie

- kwaliteiten en kenmerken
- gebiedskwaliteiten
- gebiedsinformatie

stap 5 Resultaat beoordeling

WATERSNIP advies

Matrix kwaliteiten en werkzaamheden

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

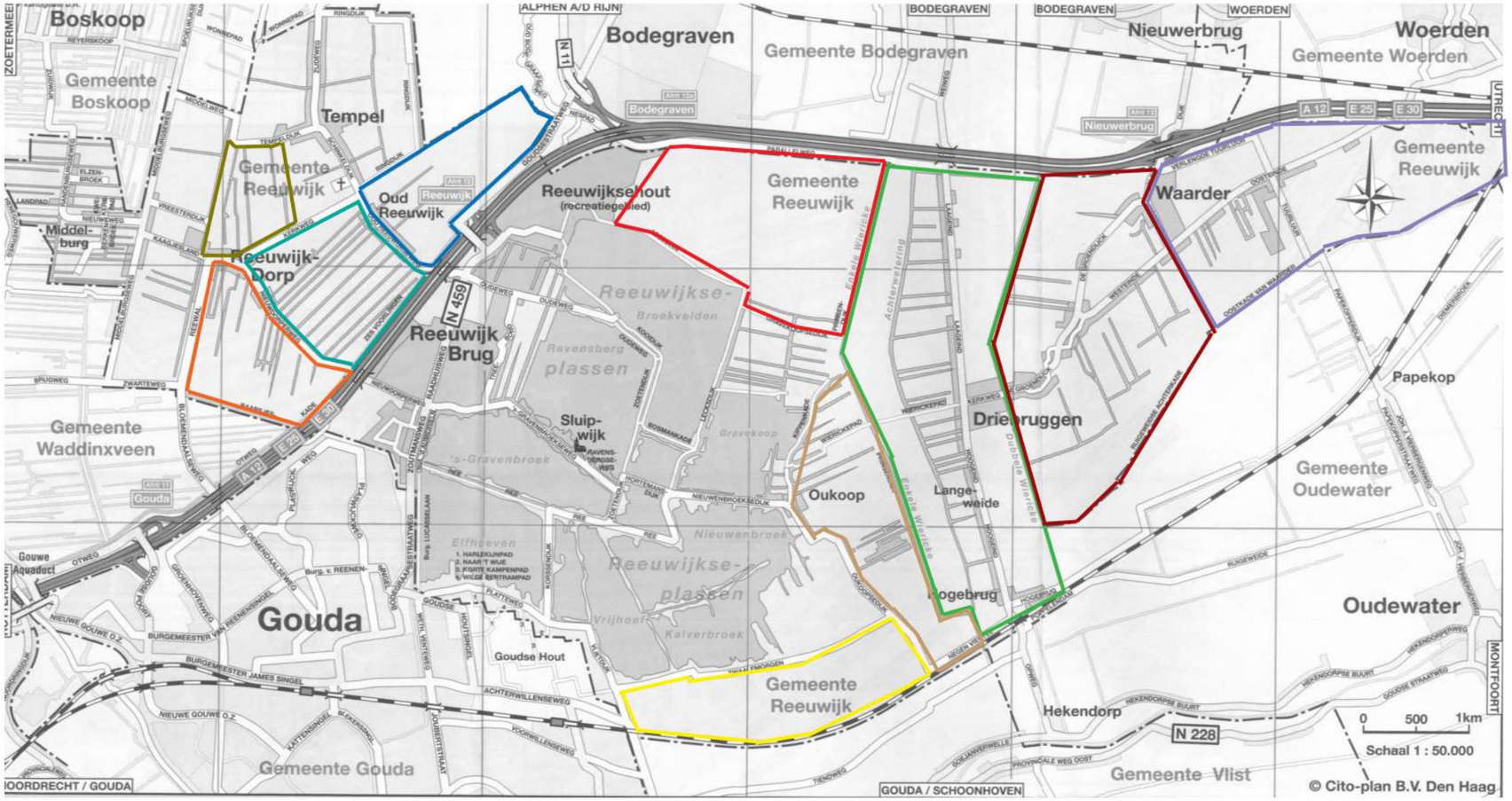

LEGENDA

- Polder Reeuwijk Blok 1 - Bijlage 3
- Polder Reeuwijk Blok 2 - Bijlage 4
- Polder Reeuwijk Blok 3 - Bijlage 5
- Polder Reeuwijk Blok 4 - Bijlage 6
- Parallelweg - Bijlage 7
- Oude Hollandse Waterlinie - Bijlage 8 en 9
- Oosteinde - Bijlage 10
- Westeinde en Groendijck - Bijlage 11
- Oukoop - Bijlage 12
- Twaalfmorgen - Bijlage 13

WATERSNIP advies

Overzicht gebieden

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

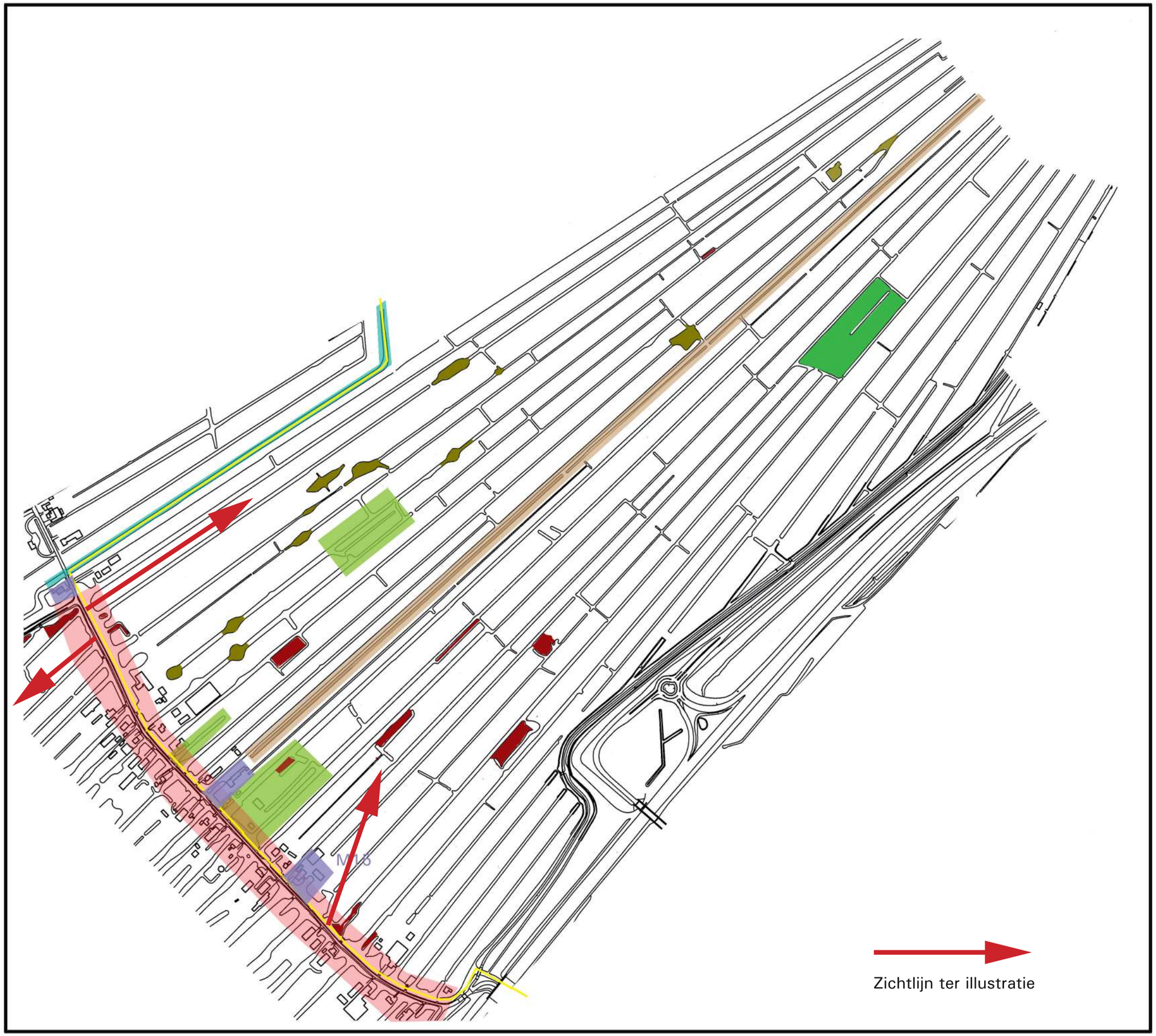

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Polder Reeuwijk blok 1

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

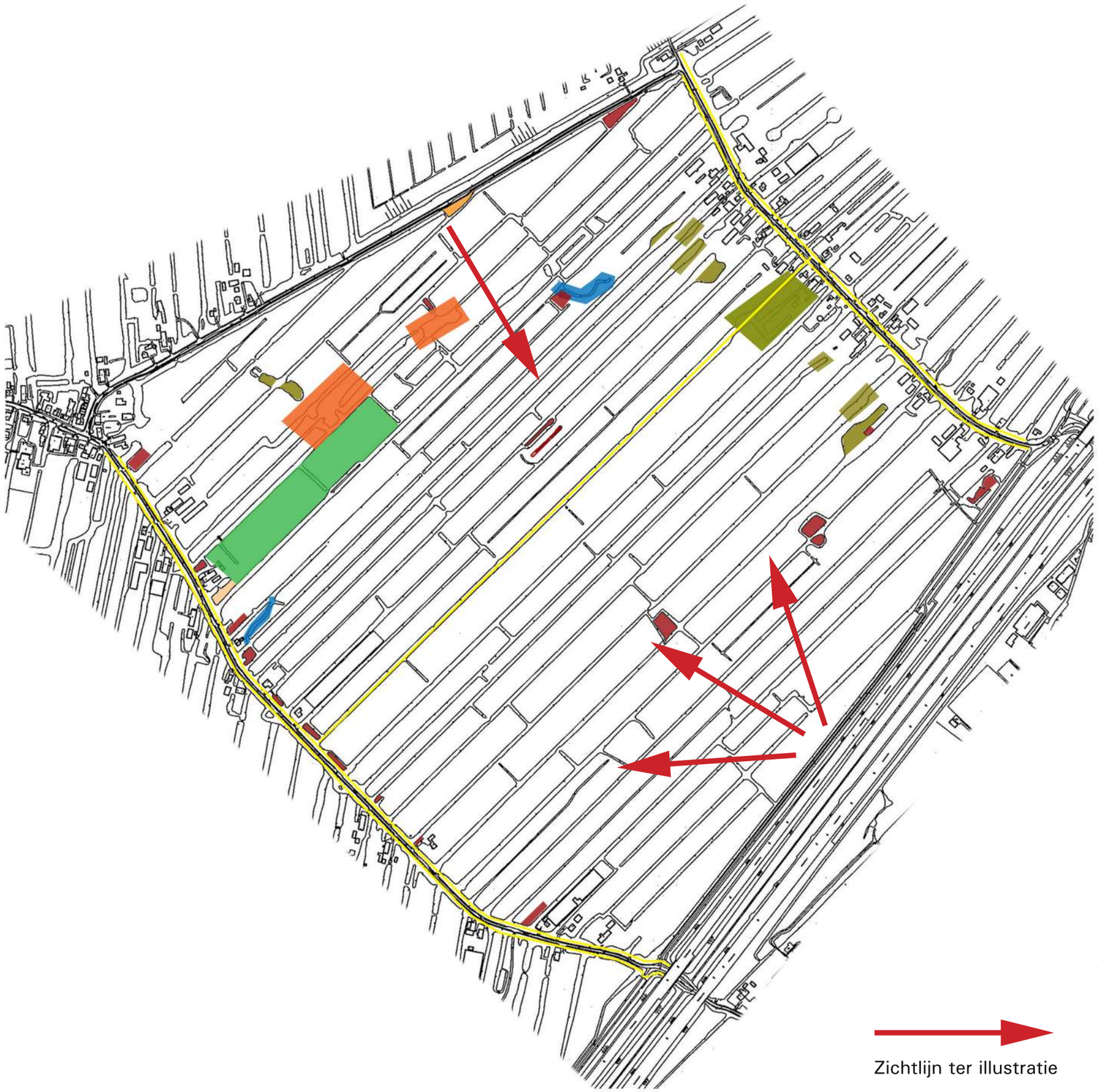

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Polder Reeuwijk blok 2

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Polder Reeuwijk blok 3

Landschapskwaliteiten Veenweiden
April 2008

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Polder Reeuwijk blok 4

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

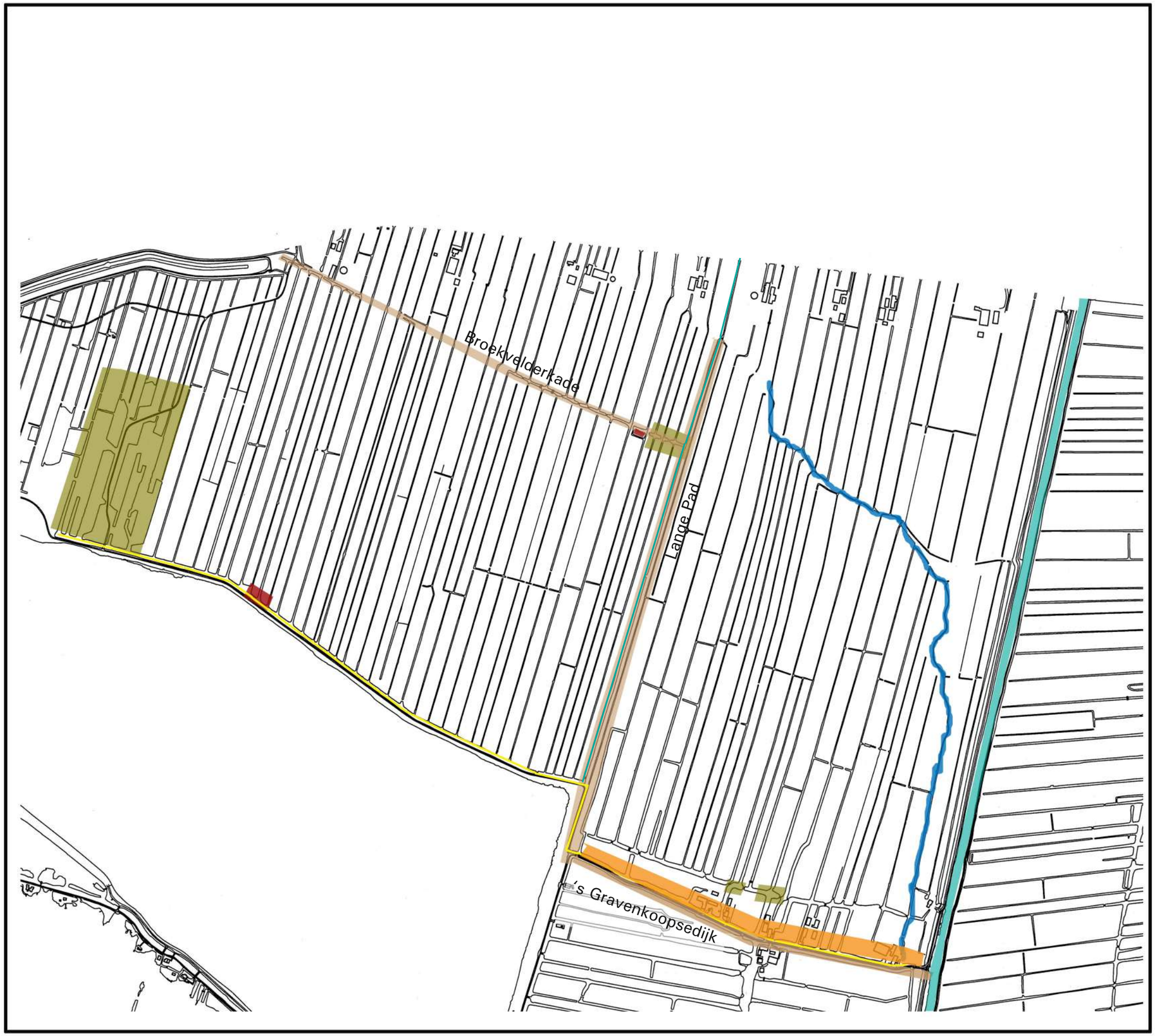

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Parallelweg

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Oude Hollandse Waterlinie Noord

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Oude Hollandse Waterlinie Zuid

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

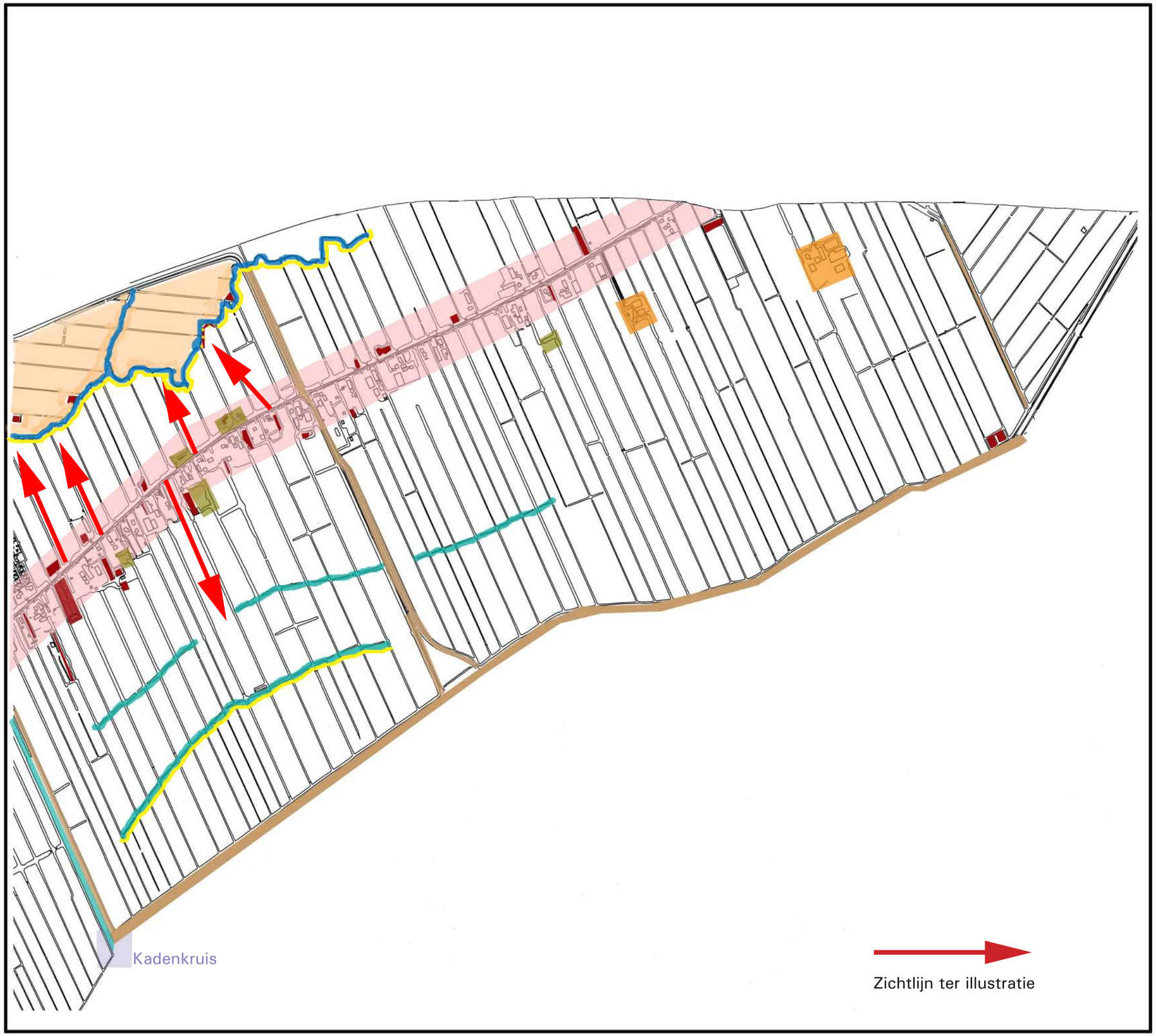

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Oosteinde

Landschapskwaliteiten Veenweiden
April 2008

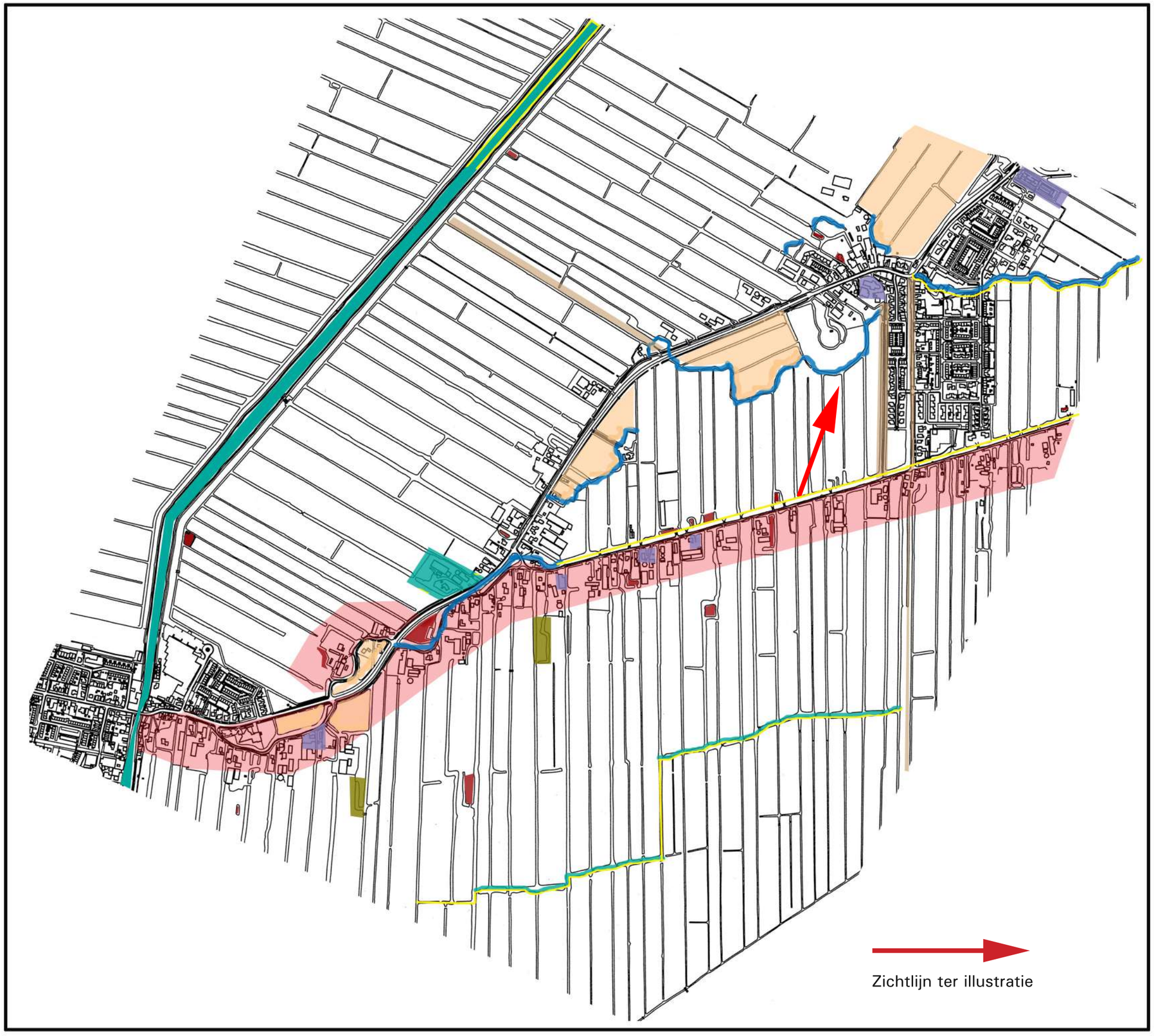

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Groendijck en Westeinde

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Oukoop

Landschapskwaliteiten Veenweiden
April 2008

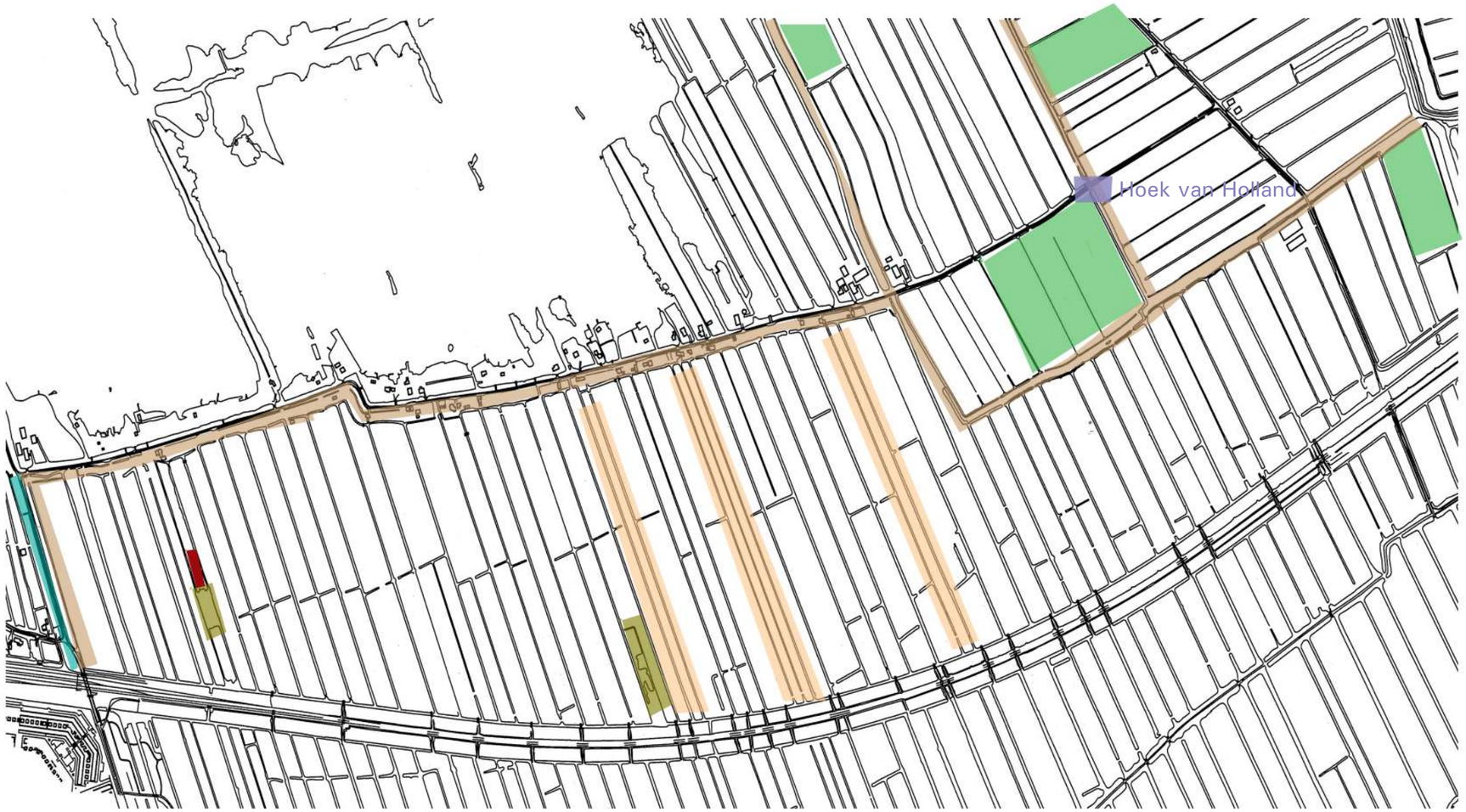

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Twaalfmorgen

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

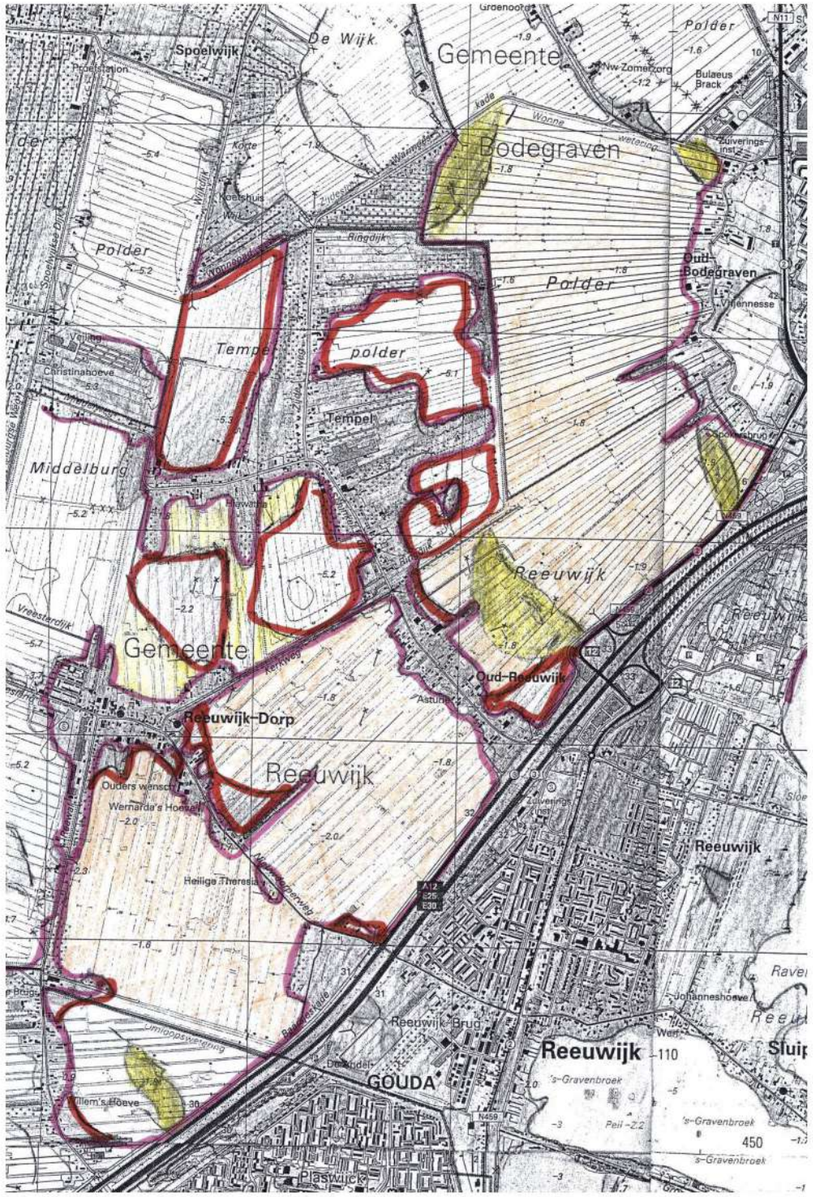

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht, "doorkijkje", met een hoek van 15 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	tot 250 meter
	tot 500 meter
	tot1000 meter
	tot 2000 meter en verder

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht met een hoek van 60 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	125 – 250 meter
	250 – 500 meter
	500 – 1000 meter
	1000 – 2000 meter

WATERSNIP advies

Openheid

Polder Reeuwijk blok 1, 2, 3 en 4

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

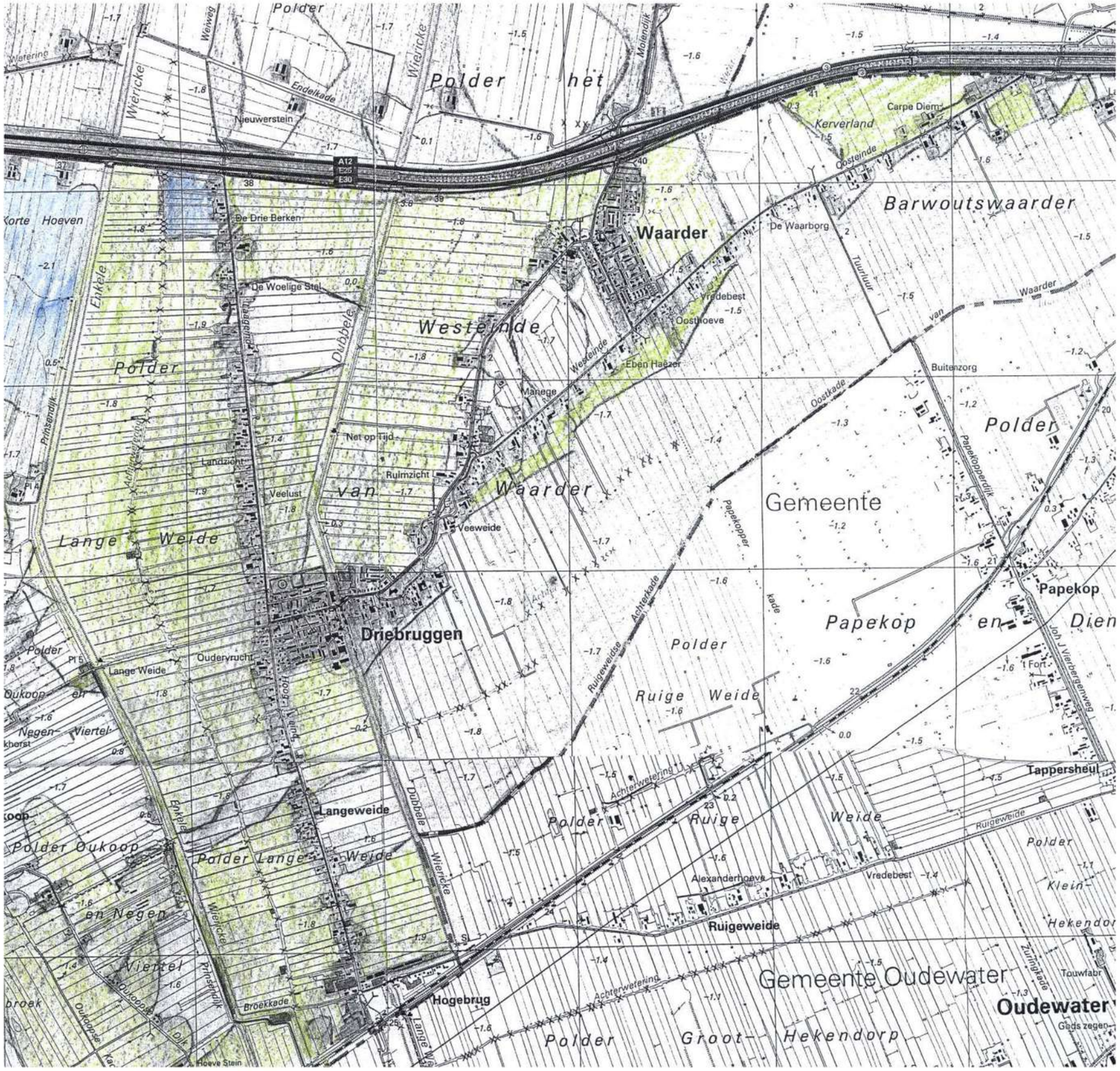

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht, "doorkijkje", met een hoek van 15 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	tot 250 meter
	tot 500 meter
	tot1000 meter
	tot 2000 meter en verder

WATERSNIP advies

Openheid

Oude Hollandse Waterlinie en Waarder

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

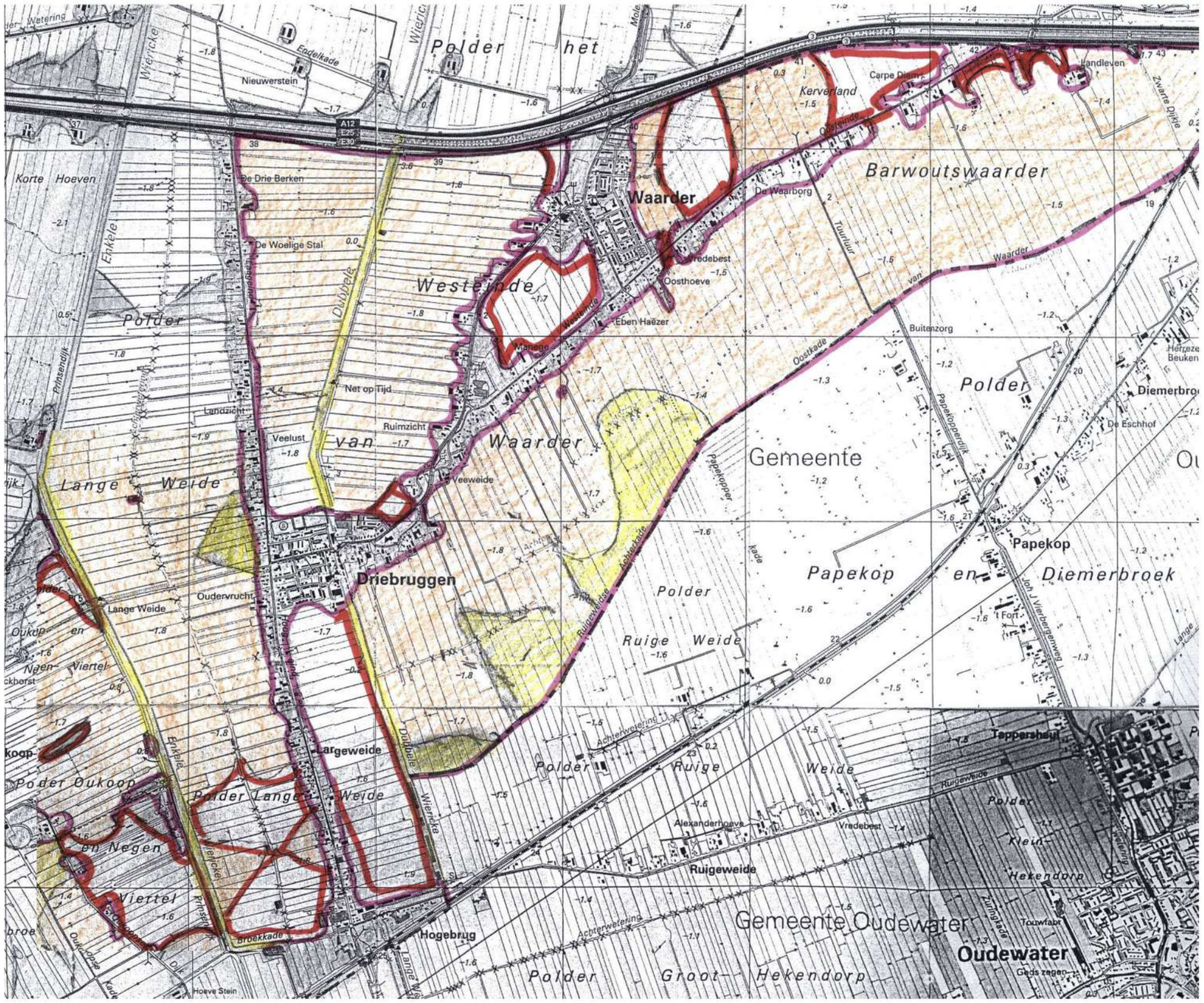

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht met een hoek van 60 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	125 – 250 meter
	250 – 500 meter
	500 – 1000 meter
	1000 – 2000 meter

WATERSNIP advies

Openheid

Oude Hollandse Waterlinie en Waarder

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

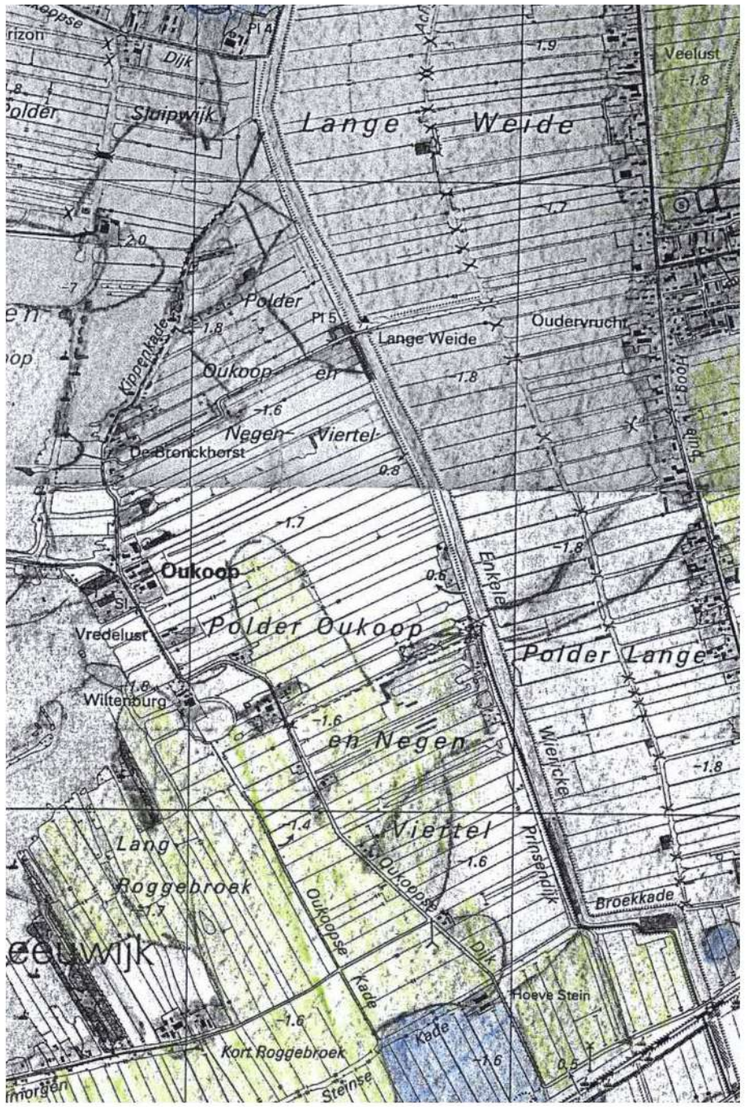

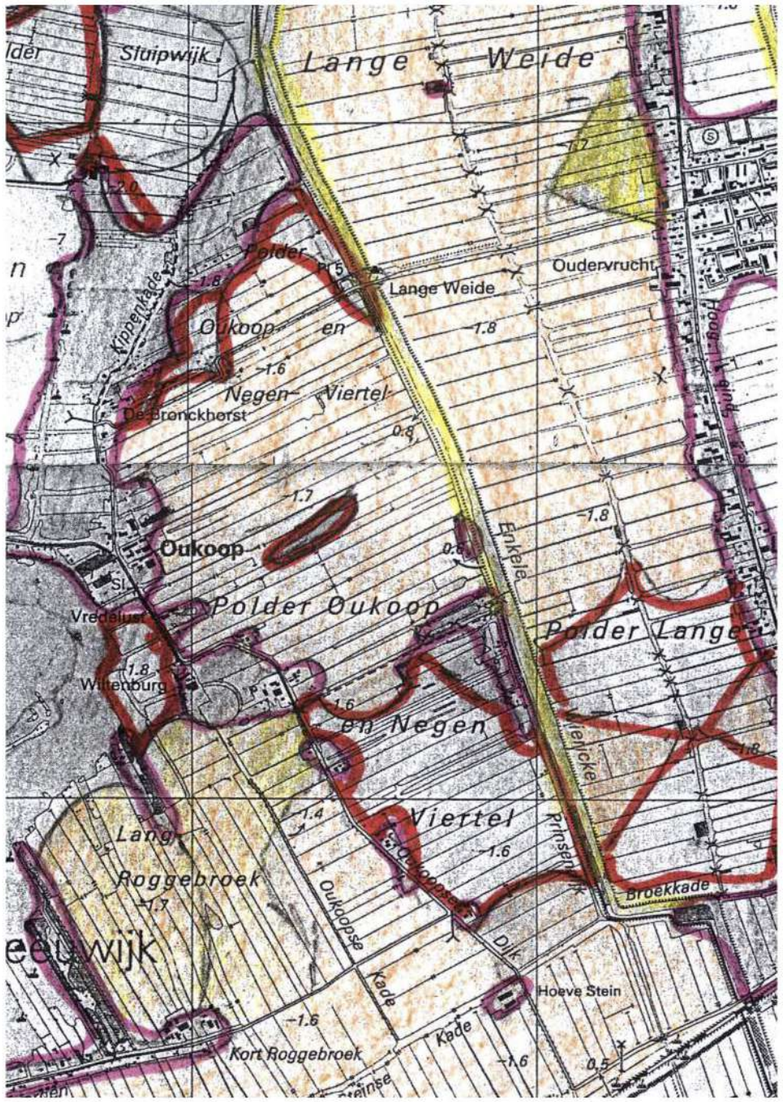

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht, "doorkijkje", met een hoek van 15 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	tot 250 meter
	tot 500 meter
	tot1000 meter
	tot 2000 meter en verder

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht met een hoek van 60 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	125 – 250 meter
	250 – 500 meter
	500 – 1000 meter
	1000 – 2000 meter

WATERSNIP advies

Openheid
Oukoop

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

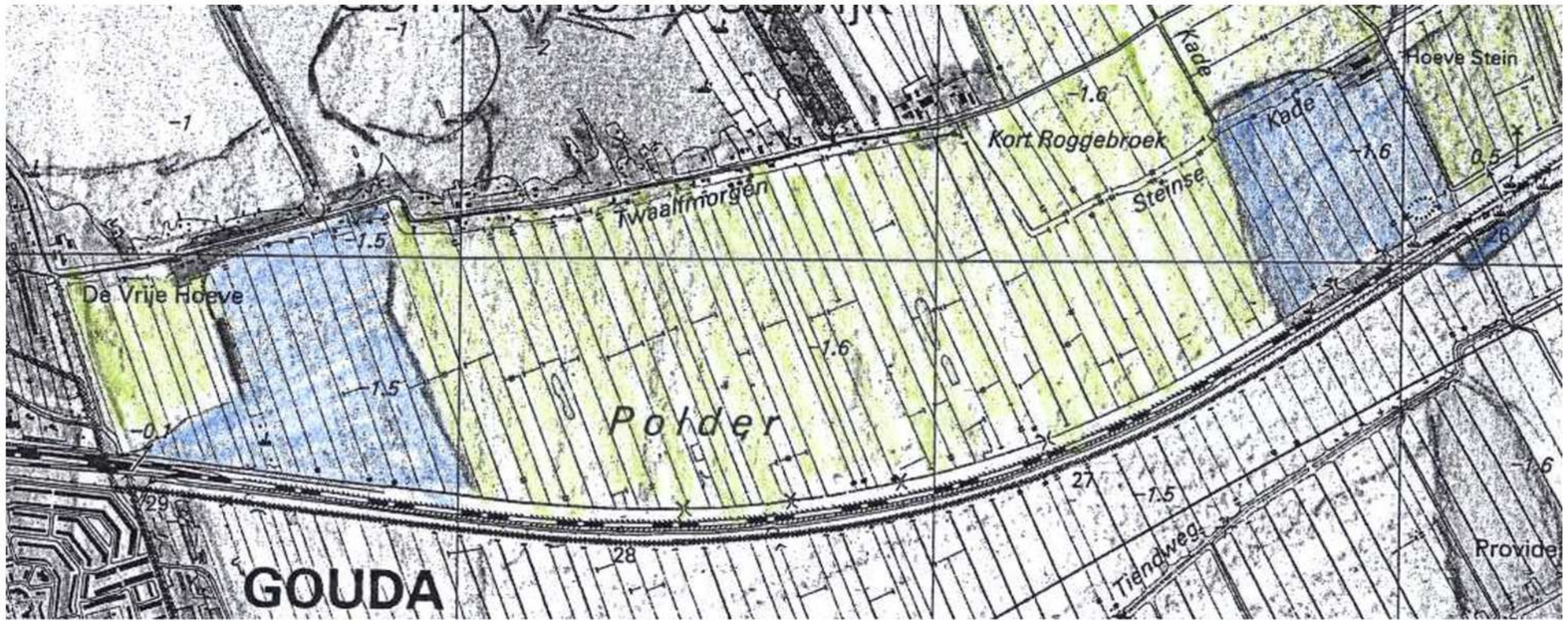

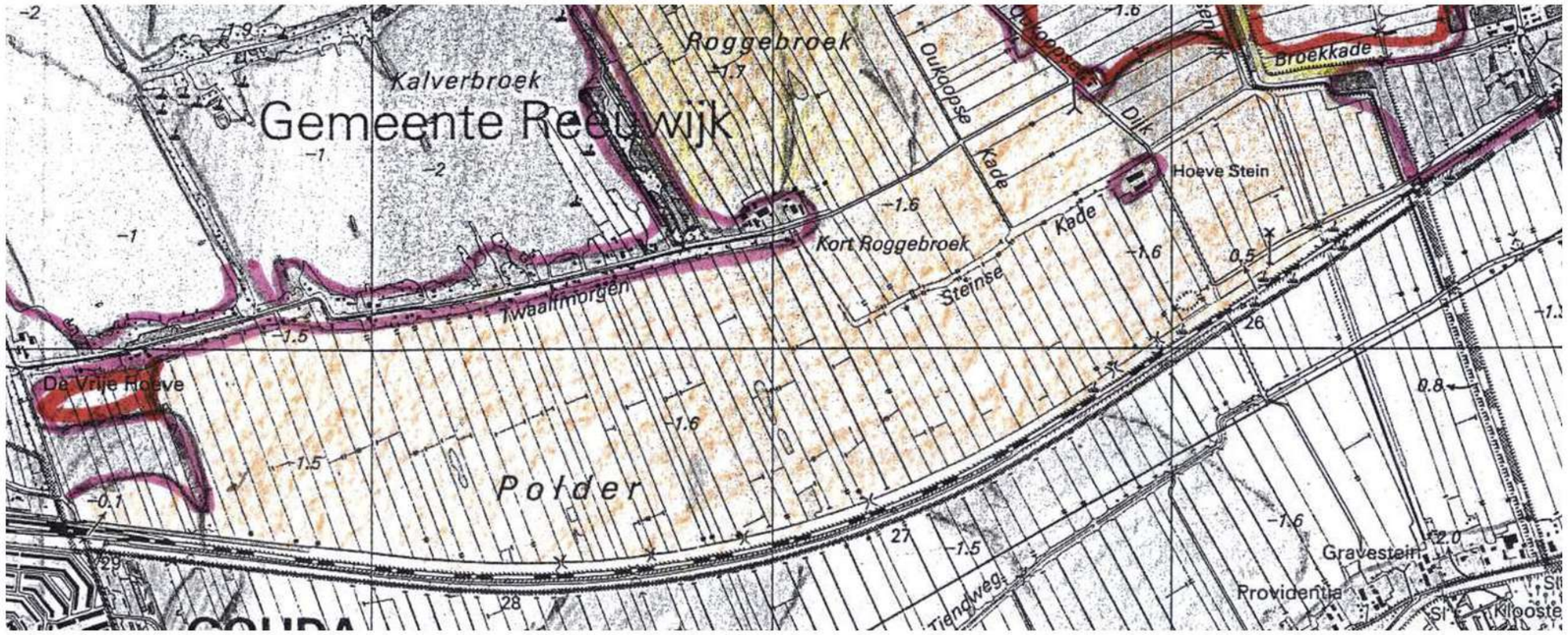

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht, "doorkijkje", met een hoek van 15 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	tot 250 meter
	tot 500 meter
	tot1000 meter
	tot 2000 meter en verder

VISUEEL RUIMTELIJKE OPBOUW

vrij zicht met een hoek van 60 graden over een afstand van

	tot 125 meter
	125 – 250 meter
	250 – 500 meter
	500 – 1000 meter
	1000 – 2000 meter

WATERSNIP advies

Openheid
Polder Twaalfmorgen

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

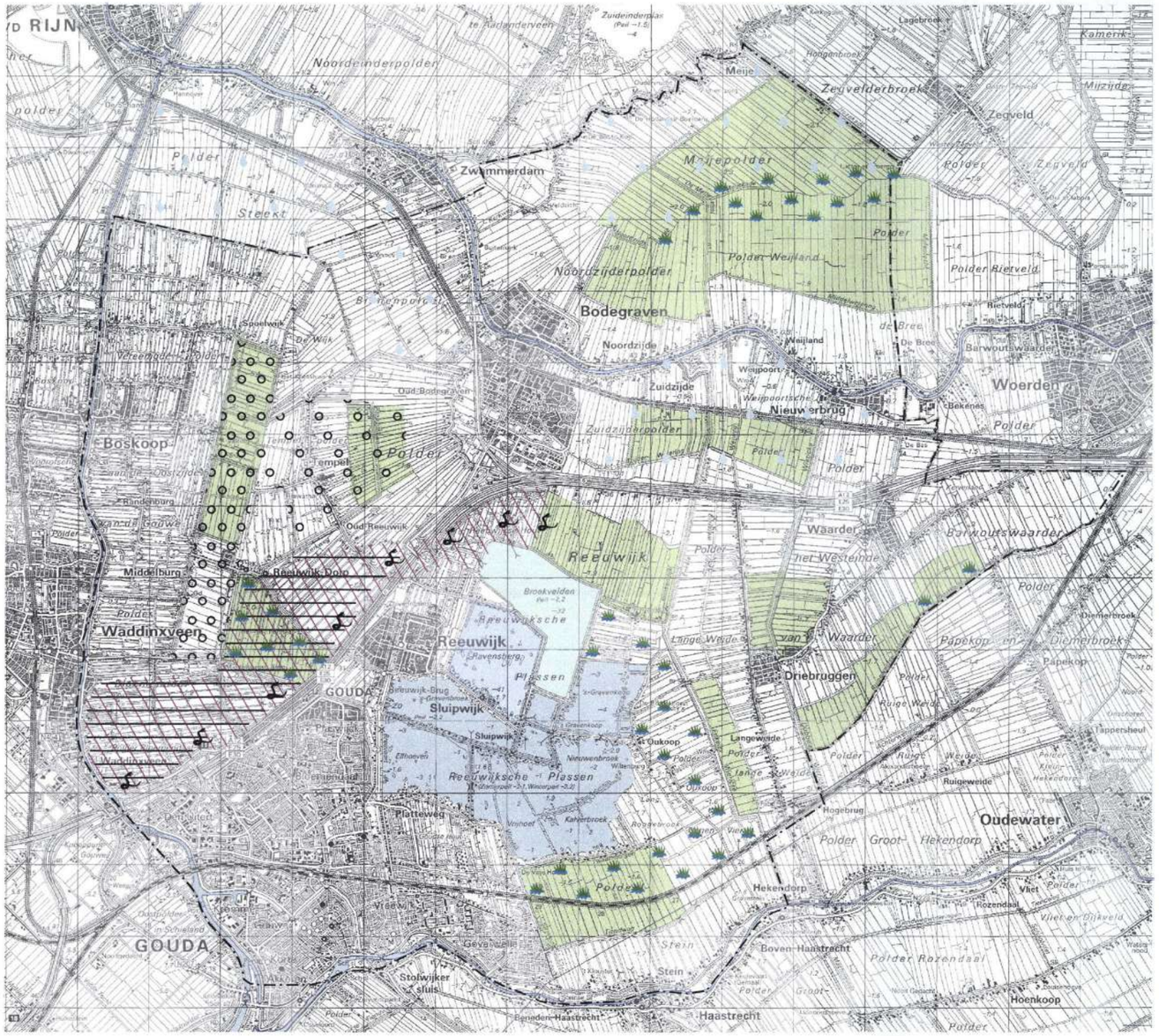

Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-IJssel

Waarden van natuur en water

Legenda

Natuur

- hoge concentratie weide vogels
- doortrekkers en wintergasten
- zwarte stern populatie
- waardevolle amfibie biotopen
- ringslang biotoop
- floristische waarde

Water

- kwel / ecologisch aandachtsgebied met aquatische waarde
- brakke kwel
- natuurwater (recreatie uitgesloten)
- overige grotere wateren
- grens plangebied

oranjewoud
112081 DEFINITIEF

0 1000 2000 3000 4000 m

WATERSNIP advies

Waarden van natuur en water

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

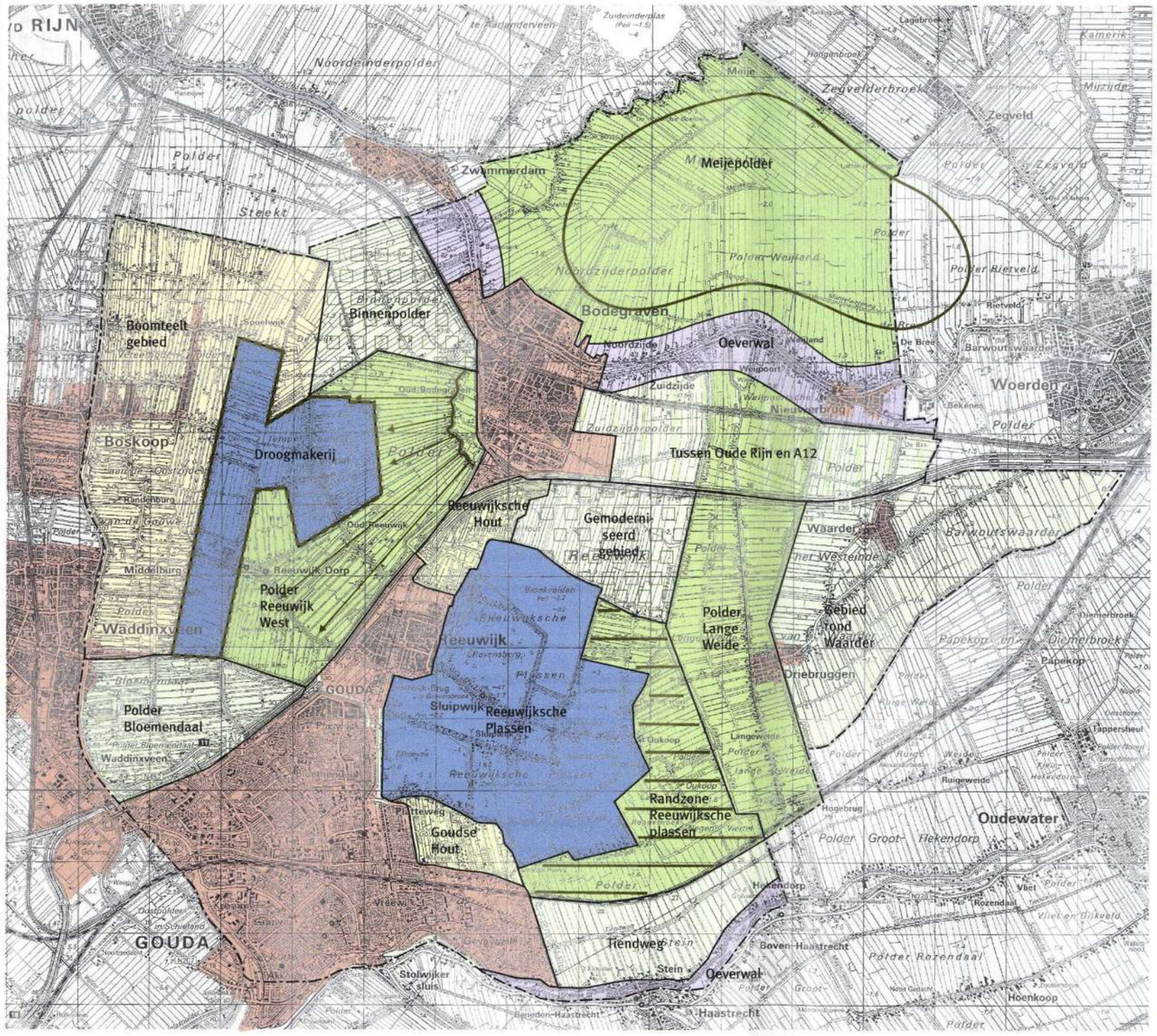

Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-IJssel

Landschapswaarden en karakteristieken

Legenda

Zeer waardevolle gebieden

- zeer waardevol **veenweidegebied**
  - zeer grote openheid en zeer grote ruimtematen
- zeer waardevol **veenweidegebied**
  - openheid en middelgrote ruimtematen
  - kenmerkend waaiervormig perceelspatroon
- zeer waardevol **veenweidegebied**
  - openheid en middelgrote ruimtematen
  - gerelateerd aan Reeuwijksche Plassen
- zeer waardevol **veenweidegebied**
  - openheid en middelgrote ruimtematen
- zeer waardevol **droogmakerijgebied**
  - met ringdijk en maaiveld ca. 3 meter lager dan omgeving
- zeer waardevol **(vervenings-) plassengebied**
  - kleinschalig patroon van plassen en oude bebouwingslinten

Gebieden met basiswaarde

- **veenweidegebied**
  - openheid en middelgrote ruimtematen
- **veenweidegebied**
  - openheid en middelgrote ruimtematen
  - visuele invloed van infrastructuur en bebouwing langs Oude Ri
- **veenweidegebied**
  - openheid en middelgrote ruimtematen
  - gemoderniseerd, met in geplaatst nieuw boerderijlint
- **boomteeltgebied**
  - kleine ruimtematen
  - verspreide bebouwing
  - diversiteit van opgaande beplanting en elementen
- **oeverwallen**
  - kleinschalig
  - met lint van bebouwing, erven, insteekwegen en boomgaarder
- **recreatiegebieden**
  - Reeuwijksche Hout
  - Goudse Hout

Overig

- stedelijk gebied
- grens plangebied

oranjewoud
112081 DEFINITIEF

0 1000 2000 3000 4000 m

WATERSNIP advies

Landschapswaarden en karakteristieken

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

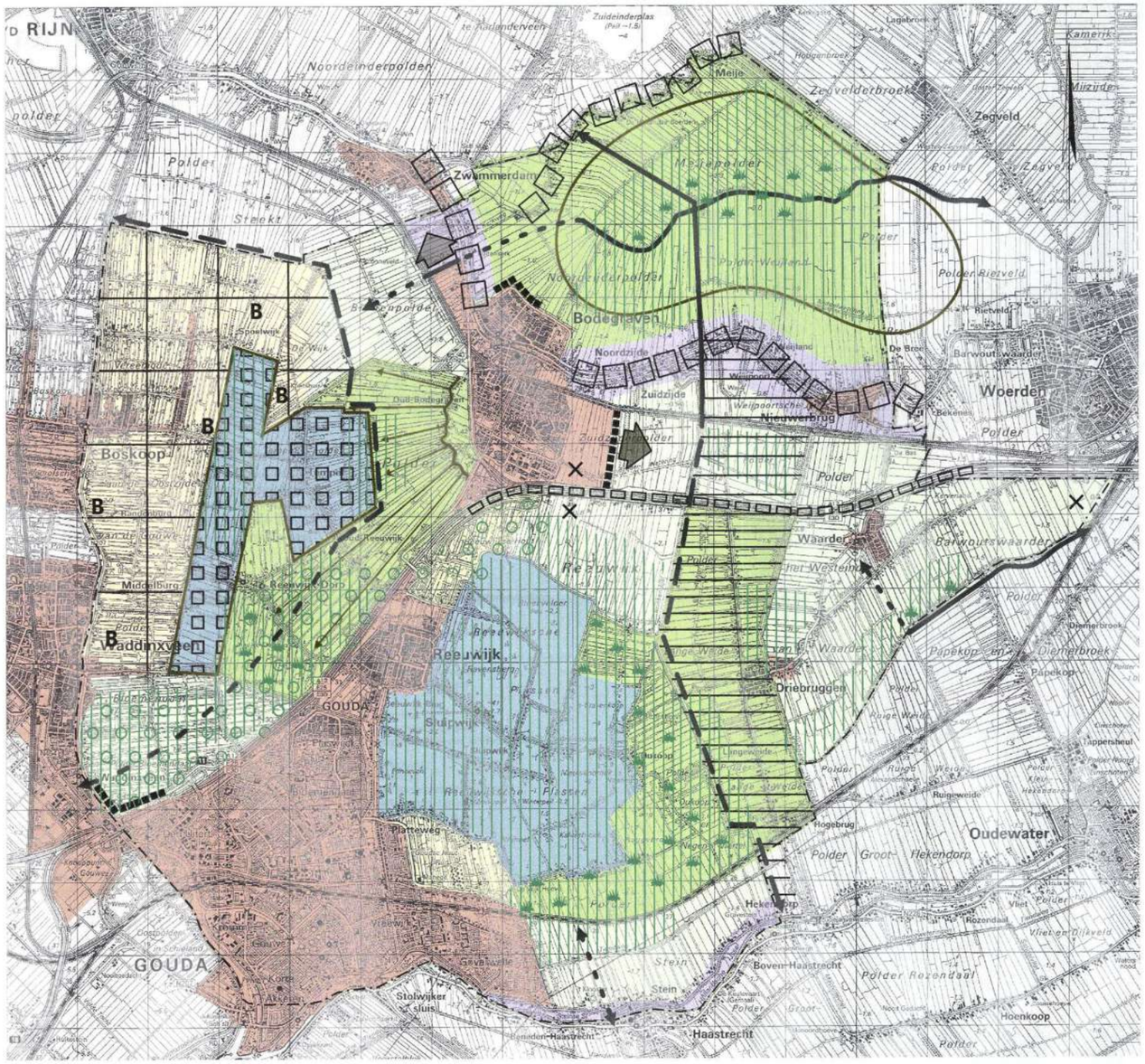

Landschapsplan Veenweidegebied deelgebied Gouwe-Meije-IJssel

Beleidskaart

Legenda

1A Gebieden met bijzondere landschapswaarde

- behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol veenweidegebied
- behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol droogmakerijen en plassengebied
- behoud en versterking bijzonder open landschap
- behoud en versterking waaiervormig patroon
- behoud eenheid en zichtbaarheid droogmakerij en ringdijken

1B Gebieden met basis landschapswaarde

- veenweidegebied
- boomteeltgebied
- oeverwallen
- recreatiegebieden

maatwerk bij inpassen ontwikkelingen, inrichting en beheer

2A Behoud van zeer waardevolle natuur

- behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water en moerasvogels
- behoud van zeer waardevolle natuur gericht op floristische waarden
- behoud van zeer waardevolle natuur gericht op biotopen voor amfibieën en ringslang

3 Versterking beeldkwaliteit landschap

- versterking beeldkwaliteit langs Oude Rijn en Meije
- landschappelijke inpassing verstorende elementen in stadsranden
- vergroten zichtbaarheid en eenheid Oude Hollandse Waterlinie
- optimalisering inpassing A12
- versterken beeldkwaliteit boomteeltgebied

4 Bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het ecologische netwerk

localiseren en realiseren van ecologische verbindingszones

- vastgestelde locatie
- locatie voorstel
- locatie nog onderzoeken

5 Landschappelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen

- mogelijkheden voor inpassing en afronding stedelijke uitbreidingen
- B mogelijke locatie voor inbreiding van boomteelt
- inpassing permanente waterberging
- X zoekgebied voor windmolens

Overig

- grens plangebied

oranjewoud
112081 DEFINITIEF

0 1000 2000 3000 4000 m

WATERSNIP advies

Beleidskaart

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

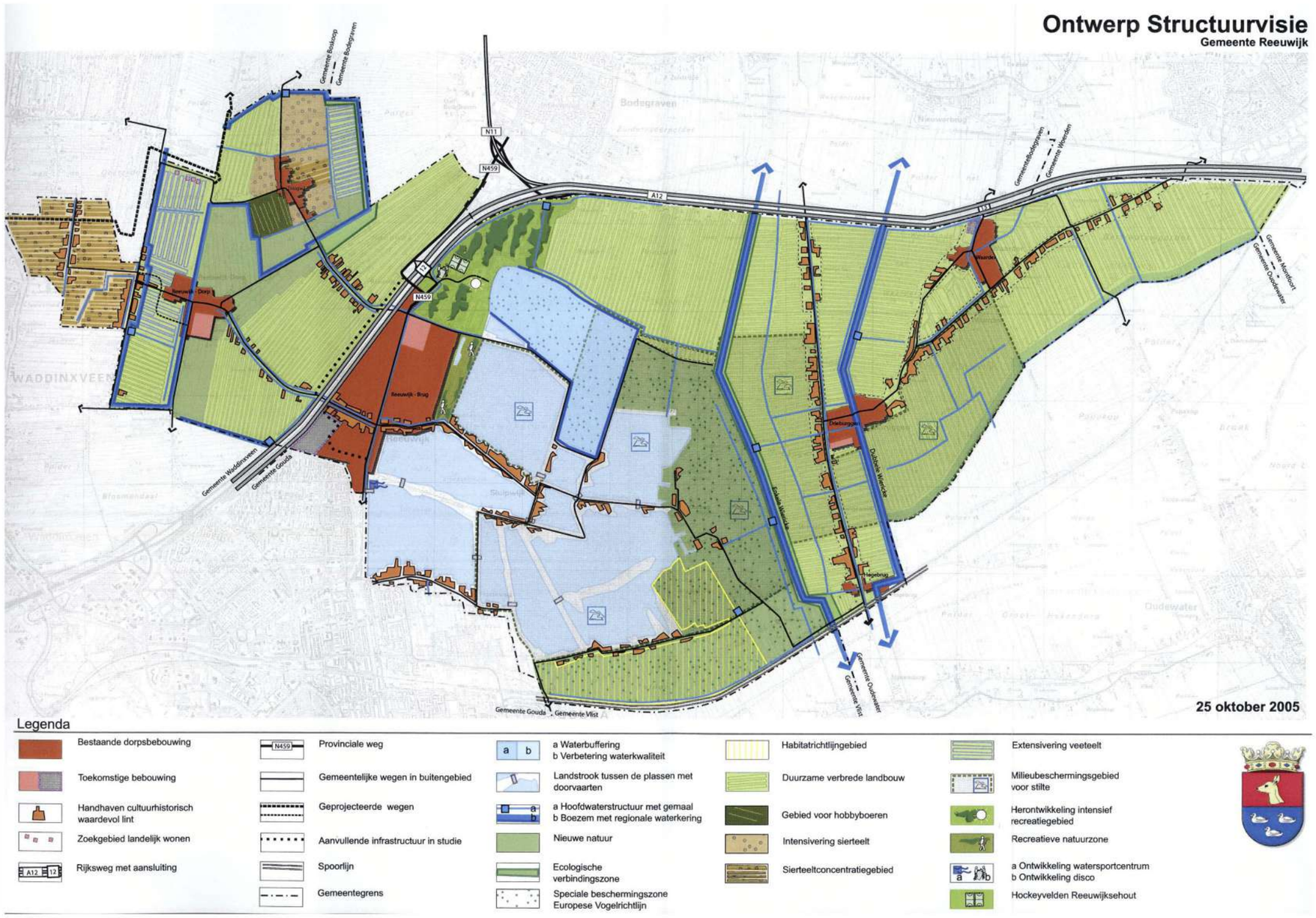

WATERSNIP advies

Ontwerp Structuurvisie

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2007

Bijlage 7 Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk aanvulling

WATERSNIP advies

Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

Aanvulling

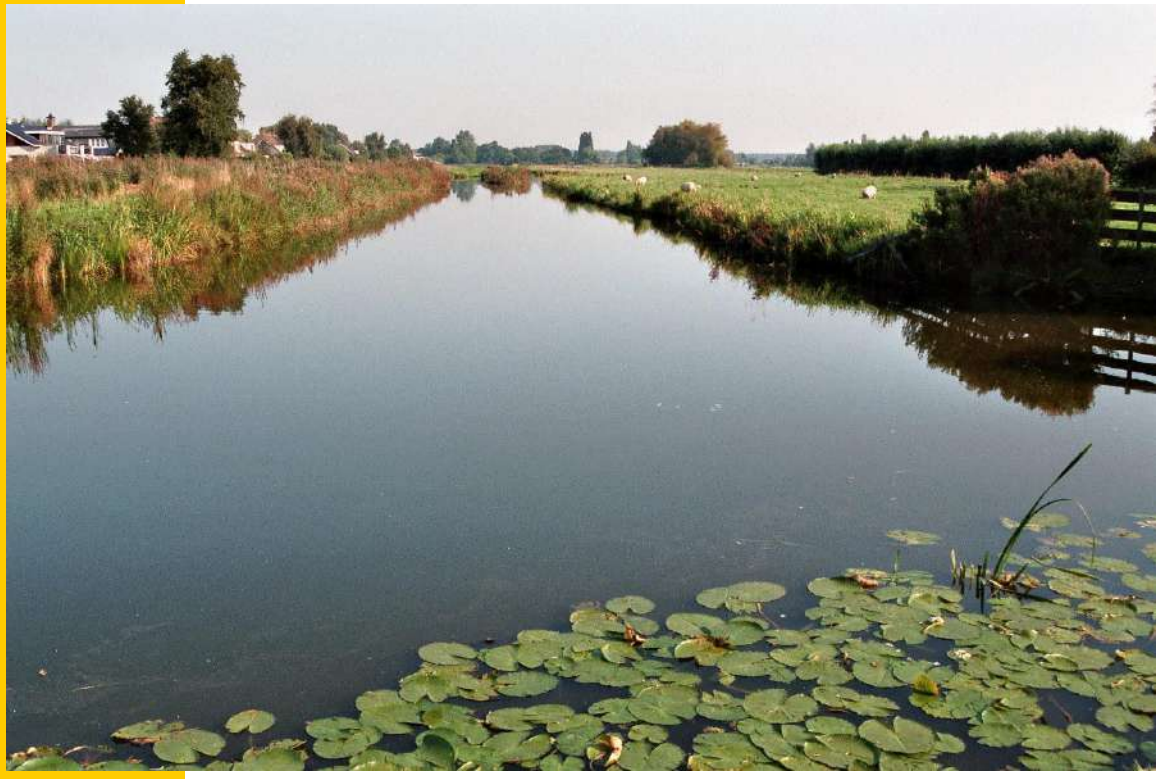

Gemeente Reeuwijk

November 2008

Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

Aanvulling

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Reeuwijk
Dhr. W. Nomen

Planvorming
Watersnip Advies
's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK REEUWIJK
Telefoon 0182 395460
advies@watersnip.info

Andrea Grim, Adviseur natuur, landschap & recreatie
John van Gemeren, Senior adviseur

Foto's
John van Gemeren

Projectnummer
08A025

Datum
November 2008

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

1.1 Aanleiding 1
1.2 Inhoud aanvulling 1
1.3 Relatie met Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk 1
1.4 Status rapport 1

2 KWALITEITEN EN KENMERKEN DEELGEBIEDEN 3

2.1 Deelgebieden aanvulling 3
2.2 Polder Lang Roggebroek 5
2.3 Ten zuiden van de Platteweg 7
2.4 Alys ambacht 9
2.5 Polder Sluipwijk 11

BIJLAGE 1: POLDER LANG ROGGEBROEK

BIJLAGE 2: TEN ZUIDEN VAN DE PLATTEWEG

BIJLAGE 3: ALYS AMBACHT

BIJLAGE 4: POLDER SLUIPWIJK

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bij het opstellen van het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* in april 2008 zijn een aantal veenweidegebieden die grenzen aan de Reeuwijkse Plassen niet opgenomen. Deze aanvulling betreft de veenweidegebieden in gemeente Reeuwijk die nog niet in kaart waren gebracht.

1.2 Inhoud aanvulling

De aanvulling bevat de beschrijving van de kwaliteiten en kenmerken van de deelgebieden:

- Lang Roggebroek
- Ten zuiden van de Platteweg
- Alys ambacht
- Polder Sluipwijk

In de bijlagen zijn de kwaliteiten ingetekend.

1.3 Relatie met Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk

Het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* bevat onder andere:

- hoe een aanvraag kan worden getoetst;
- de toelichting op alle aanlegvergunningplichtige werken en werkzaamheden;
- de toelichting op de landschapskwaliteiten;
- de matrix waarin de koppeling wordt gemaakt tussen de werken en kwaliteiten.

De aanvulling kan alleen in combinatie met dit rapport worden gebruikt.

1.4 Status rapport

De aanvulling dient te worden toegevoegd aan het rapport *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk*. De aanvulling wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het verkrijgt daarmee de status van een beleidsnota.

Figuur 1: Monumentale boerderij

2 Kwaliteiten en kenmerken deelgebieden

2.1 Deelgebieden aanvulling

In onderstaande kaart is aangegeven wat de ligging is van de deelgebieden die in deze aanvulling worden behandeld.

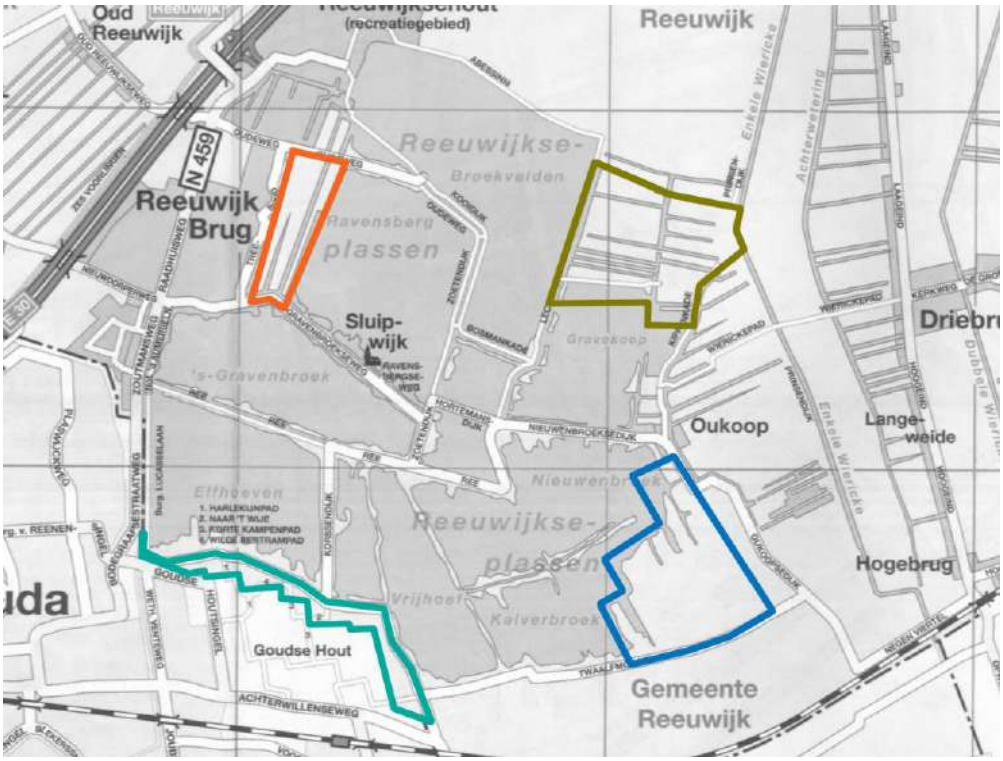

LEGENDA

- Polder Lang Roggebroek - Bijlage 1
- Zuiden van de Platteweg - Bijlage 2
- Alys Ambacht - Bijlage 3
- Polder Sluipwijk - Bijlage 4

Figuur 2: Overzicht deelgebieden.

Figuur 3: Polder Lang Roggebroek

2.2 Polder Lang Roggebroek

Het weidegebied van Lang Roggebroek wordt aan de westzijde visueel begrensd door het opgaand bos van het recreatiegebied Twaalfmorgen. Er bevinden zich nog meer dominant aanwezige bospercelen in dit gebied, namelijk een klein terrein met recreatieverblijven op de grens met de plas en het zogenaamde Bos van de Heuvel dat eigendom is van Staatsbosbeheer. Het gaat steeds om bospercelen die na 1970 zijn ontstaan. Oudere geriefbosjes ontbreken. De Oukoopse kade die de oostgrens vormt van dit polderblok is begroeid met hakhout. De kade heeft een middeleeuwse oorsprong. De slechts twee oorspronkelijke boerderijcomplexen vormen nog steeds een gave eenheid met het achterliggende weiland. De boerderijstrook is hier heel open wat tot een sterke ruimtelijke beleving leidt. Langs de Twaalfmorgen is geen enkele straatverlichting aanwezig. Duisternis, stilte en ruimte vormen belangrijke kwaliteiten in Lang Roggebroek.

2.2.1 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- landschap: Behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol veenweidegebied;
- natuur en water: behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water en moerasvogels;

2.2.2 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- beleid: nieuwe natuur, het gebied ligt in het Habitatrichtlijn gebied en een speciale beschermingszone voor de Europese Vogelrichtlijn.

2.2.3 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- het hele gebied heeft als historisch landschappelijk vlak een waardering ‘waarde hoog’.
- de lijnstructuren; de kade ten zuiden van Wiltenburg en een stuk van Twaalfmorgen hebben een waardering ‘waarde hoog’.

Overige cultuurhistorische elementen

- het gehele gebied heeft een redelijk tot grote kans op het vinden van archeologische sporen;
- Wiltenburg is een terrein van zeer hoge archeologische waarde. Dit is van belang bij ingrepen in de bodem.

Figuur 4: Willemskade - Platteweg

2.3 Ten zuiden van de Platteweg

De driehoekige ruimte tussen Willemskade en Platteweg wordt al tientallen jaren gebruikt als tuinbouwgebied. In tegenstelling tot de meeste rechtlijnige ontginningbases in Reeuwijk, vertoont de Platteweg een kronkelend verloop. De Platteweg is aangelegd op de loop van een oude kleirug die stevigheid bood in het veen. De Willemskade is in de Middeleeuwen aangelegd als achtergrens van de ontginningsgolf die zijn startpunt vond langs de Hollandse IJssel. Het gaat in feite om een oude reewal die het zure veenwater uit het agrarisch land moest weren. Hoewel de omgeving is veranderd en verdicht door onder meer de tuinbouwkassen, ligt de Willemskade nog goed herkenbaar in het landschap als grens met de achterliggende open ruimte van de weilanden in de Goudse Hout.

2.3.1 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- landschap: gebied met basis landschapswaarde, in recreatiegebied maatwerk bij inpassen ontwikkelingen, inrichting en beheer.

2.3.2 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- de zuidkant van de Platteweg heeft als historisch landschappelijke lijn de waardering ‘waarde hoog’.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- de noord- en zuidkant van de Platteweg zijn bebouwingslinten waarvan de structuur nog intact is met een waardering ‘waarde redelijk hoog’.

Overige cultuurhistorische elementen

- in de directe omgeving van de Platteweg is een redelijk grote kans op het vinden van archeologische sporen. De Platteweg ligt op de stroomgordel met occupatie vanaf de jonge steentijd.

Figuur 5: Alys ambacht

2.4 Alys ambacht

Het resterende weidgebied tussen 's-Gravenbroekseweg en Oudeweg heeft een landschappelijke functie als groene buffer tussen de bebouwing van Reeuwijk-brug en de plas Ravensberg. Dit gebied vertoont bijna alle kenmerken van het oorspronkelijk veenweidelandschap tussen Reeuwijk-dorp en Sluipwijk. De diepte van de kavels vertoont ook hier de karakteristieke 6-voorling maat. Twee voormalige boerderijcomplexen en de 's-Gravenbroekseweg tonen de plaats van de oorspronkelijke ontginningsbasis. Met name de Johanneshoeve ligt vrij en dominant ten opzichte van het achterliggende open landschap met veel en brede sloten. Door het ontbreken van storende bebouwing is dit gebied ook vanaf de Oudeweg goed beleefbaar. De knik in het Treebord waar deze weg grenst en de Oostsloot, biedt een fraaie zichtlijn op het weidegebied richting plas Ravensberg. Het weidegebied met zijn bijzondere slotenpatroon vormt gedurende vorstperioden een gewaardeerd en veilig schaatsgebied voor bewoners van Reeuwijk-brug en wordt dan recreatief intensief gebruikt.

2.4.1 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- landschap: behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol droogmakerijen en plassengebied;
- natuur: behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water- en moerasvogels.

2.4.2 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- beleid: recreatieve natuurzone.

2.4.3 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- het hele gebied heeft als historisch landschappelijk vlak een waardering 'waarde hoog'.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing

- de zuidkant, langs de 's-Gravenbroekseweg maakt deel uit van een lint waarvan de structuur nog intact is, met waardering 'waarde redelijk hoog'.

Overige cultuurhistorische elementen

- in het hele gebied is een redelijk grote kans op het vinden van archeologische sporen. Dit is van belang bij ingrepen in de bodem.

Figuur 5: Polder Sluipwijk

2.5 Polder Sluipwijk

De bodem van het weidegebied Gravenkoop is grotendeels opgebouwd uit puur veen. In dit blok zijn dan ook sporen van turfwinning te vinden zoals verbrede sloten, petgaten en weilanden met legakkerpatronen. Agrariërs hebben hier voor eigen gebruik nog tot 1950 turf gemaakt. In het zuidwestelijk deel van het blok komen diverse grote geriefhoutpercelen voor. De Kerfwetering, gegraven in 1337 doorsnijdt het weidegebied. Aan beide uiteinden van deze brede watergang staan nog oude boerderijcomplexen langs de Kerfwetering. In het verleden was hier een compleet boerenvaardorp. Aan de oostzijde wordt het polderblok visueel begrensd door de Kippenkade en de Prinsendijk. Het kronkelende met hout begroeide lint van de Kippenkade markeert hier de loop van het veenriviertje de Oude Bodegraven dat uitmondde in de Oude Rijn. Het grootste deel van dit veenweidegebied is reservaat van Staatsbosbeheer. Het gebied is een oorspronkelijk en gaaf voorbeeld van een nat veenweidegebied. Naast de landschappelijke waarde is ook de cultuurhistorische waarde zeer groot.

2.5.1 Inventarisatie beleid Landschapsplan Veenweidegebied

- landschap: Behoud van het landschapsbeeld en cultuurhistorische waarde van zeer waardevol veenweidegebied, openheid met middelgrote ruimtematen, gerelateerd aan de Reeuwijkse Plassen;
- natuur en water: behoud van zeer waardevolle natuur gericht op weide-, water en moerasvogels, behoud van zeer waardevolle natuur gericht op floristische waarden;

2.5.2 Inventarisatie beleid Structuurvisie

- beleid: nieuwe natuur (vernatten, verschralen), het gebied ligt in een speciale beschermingszone voor de Europese Vogelrichtlijn (kleine zwaan, smient), milieubeschermingsgebied voor stilte.

2.5.3 Inventarisatie beleid cultuurhistorie

Historisch-geografische aspecten

- het hele gebied heeft als historisch landschappelijk vlak een waardering ‘waarde hoog’.
- de lijnen Lecksdijk, ’s-Gravenkoopsedijk en Kippenkade hebben een waardering ‘waarde hoog’.

Overige cultuurhistorische elementen

- in het hele gebied is een redelijk grote kans op het vinden van archeologische sporen. Dit is van belang bij ingrepen in de bodem.

Zichtlijn ter illustratie

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Polder Lang Roggebroek

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2008

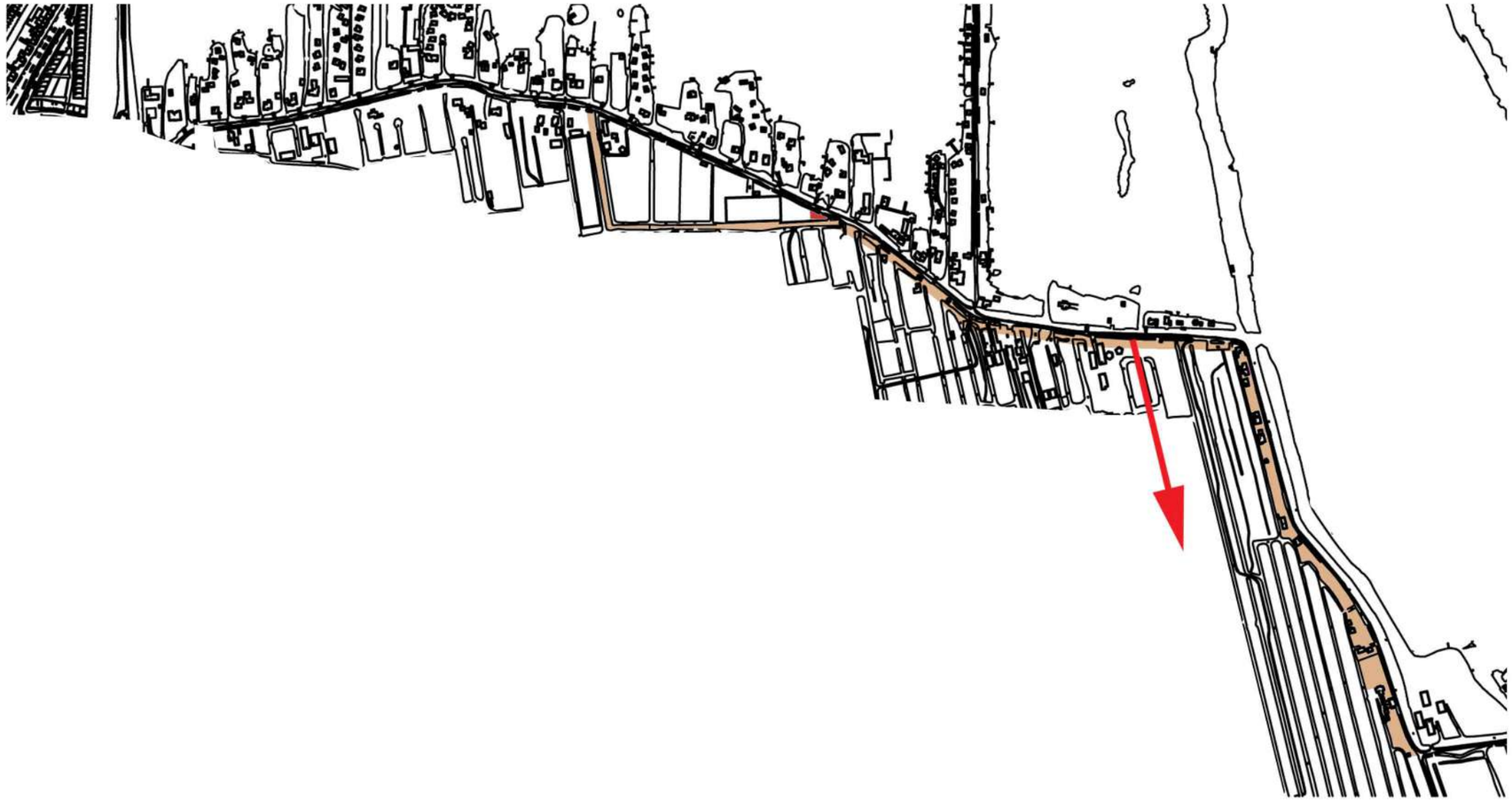

Zichtlijn ter illustratie

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Zuiden van de Platteweg

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2008

Zichtlijn ter illustratie

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Alys Ambacht

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2008

Zichtlijn ter illustratie

LEGENDA

- Veenrivier
- Historische waterloop
- Verveningscomplex
- Veenput of kleiput
- Afwijkende percelen
- Percelen met originele breedte
- Boerenvervening
- Geriefhoutbos of relict
- Houtkade, reewal of historisch pad
- Bebouwingslint
- Eendenkooirelict
- Historische bebouwingsplaats
- Historische vaarsloot
- Rijks of gemeente monument

WATERSNIP advies

Polder Sluipwijk

Landschapskwaliteiten Veenweiden
November 2008

Bijlage 8 Steigerlocaties ivm natuurwaarden

Legenda

Percelen plangebied

Perceelsgrenzen

Oever geschikt voor aanlegsteigers

Oever geschikt voor aanlegsteigers

Bebouwbare percelen

Percelen

0 500 1.000 m

N

ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland

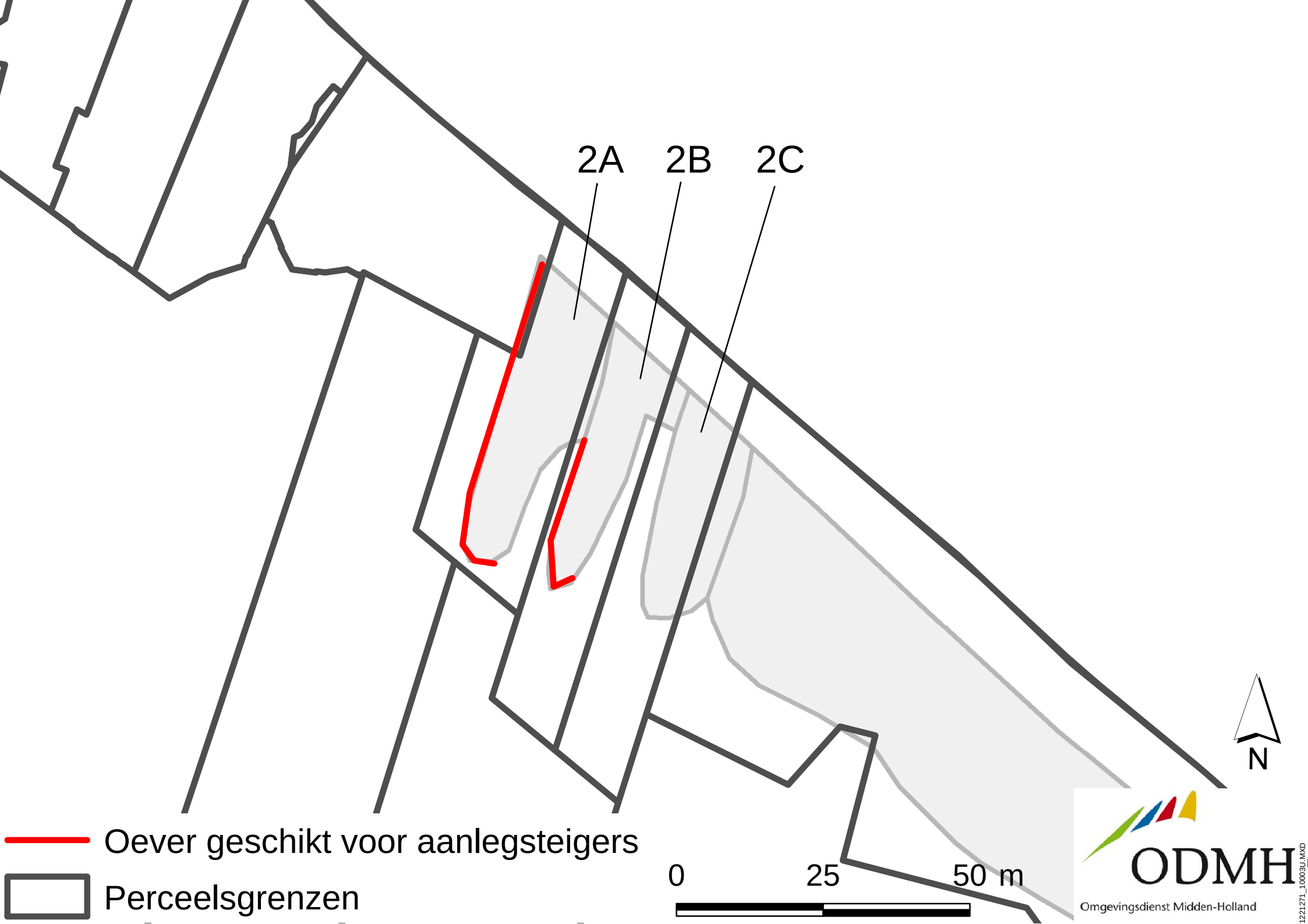
2A
2B
2C
N
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
0
25
50 m
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland
1221271_10003U.MXD

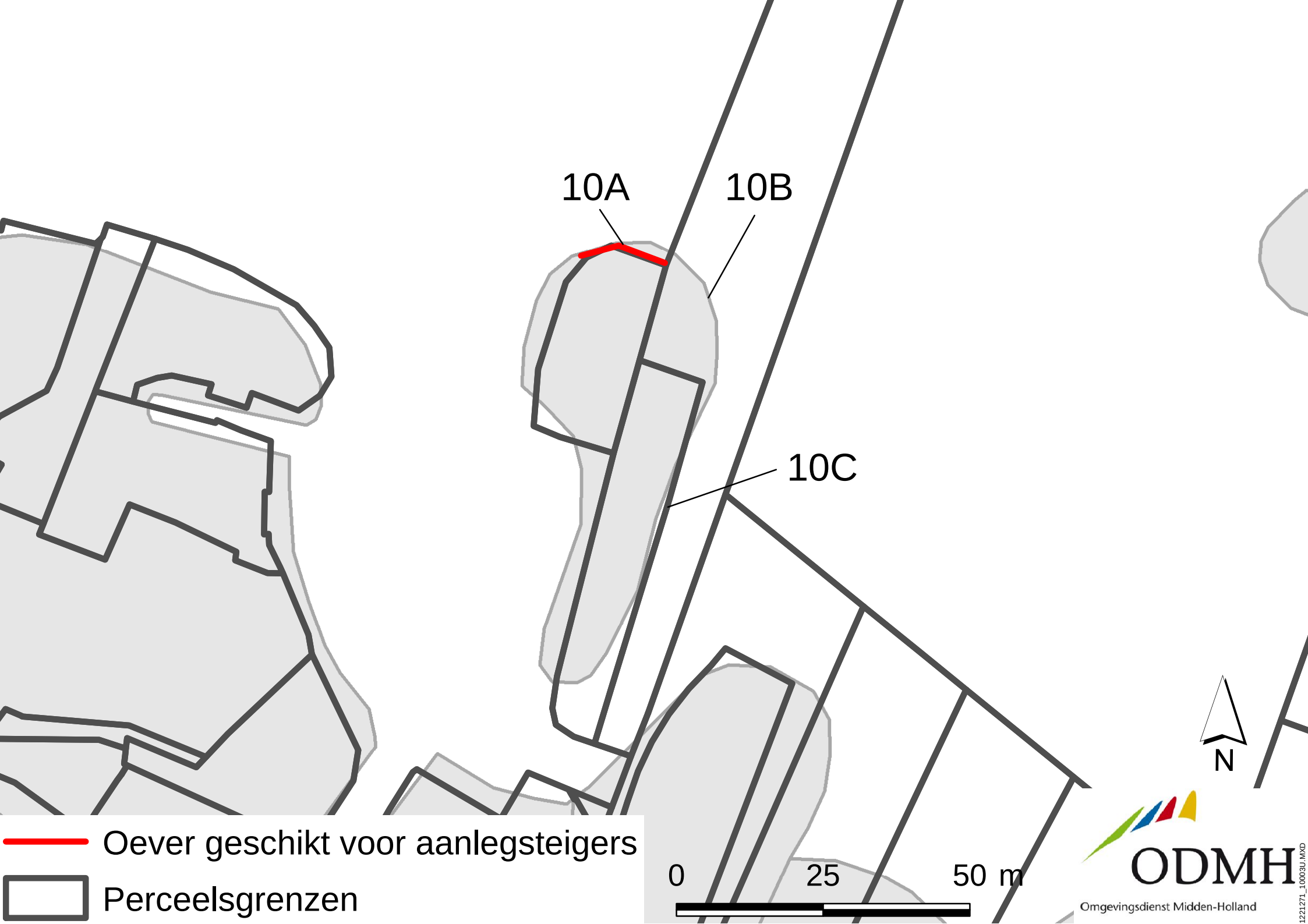
10A
10B
10C
N
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
0
25
50 m
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland
1221271_10003U.MXD

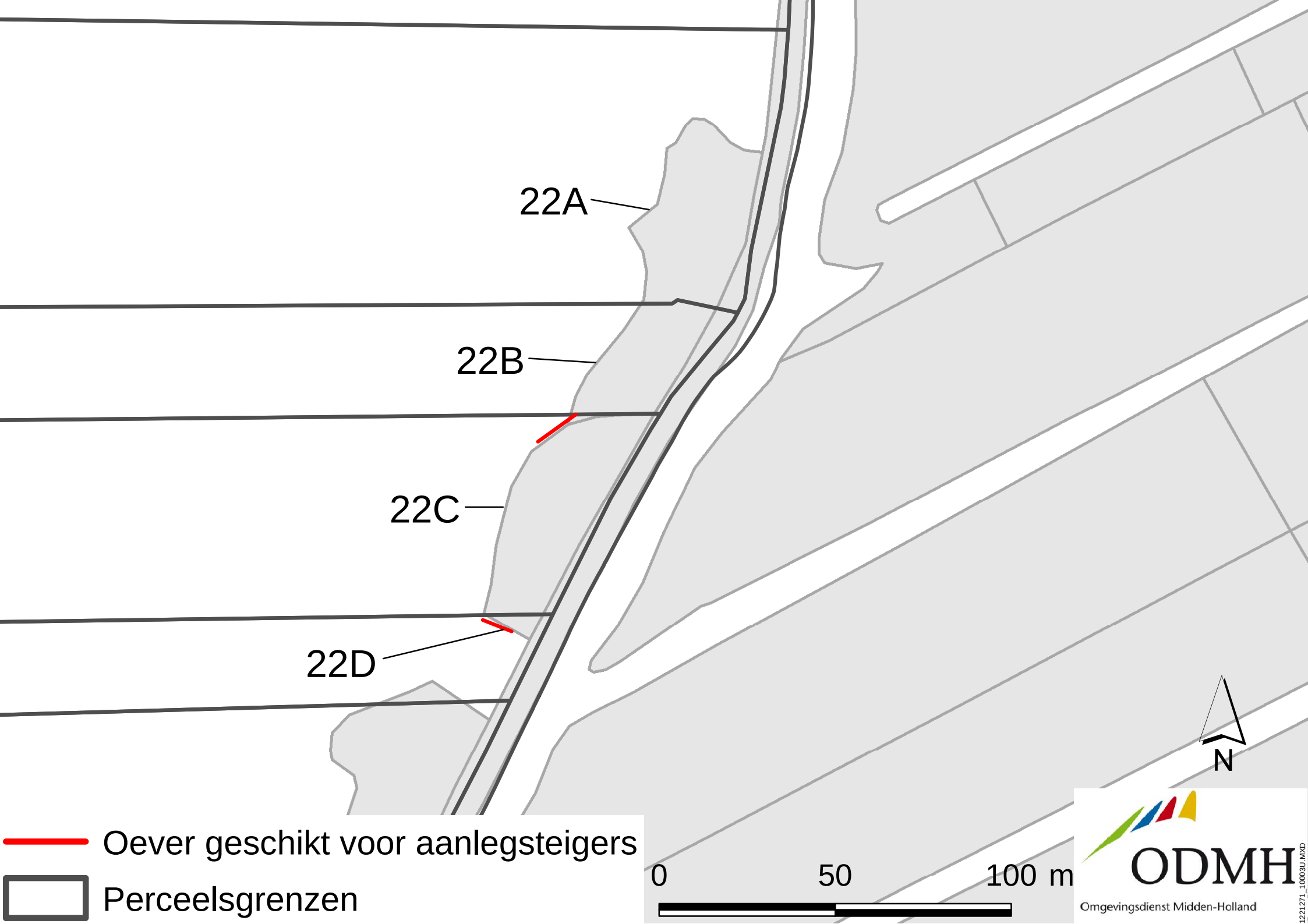
22A
22B
22C
22D
N
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
0
50
100 m
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland
1221271_10003U.MXD

23B
23A
N
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
0
25
50 m
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland
1221271_10003U.MXD

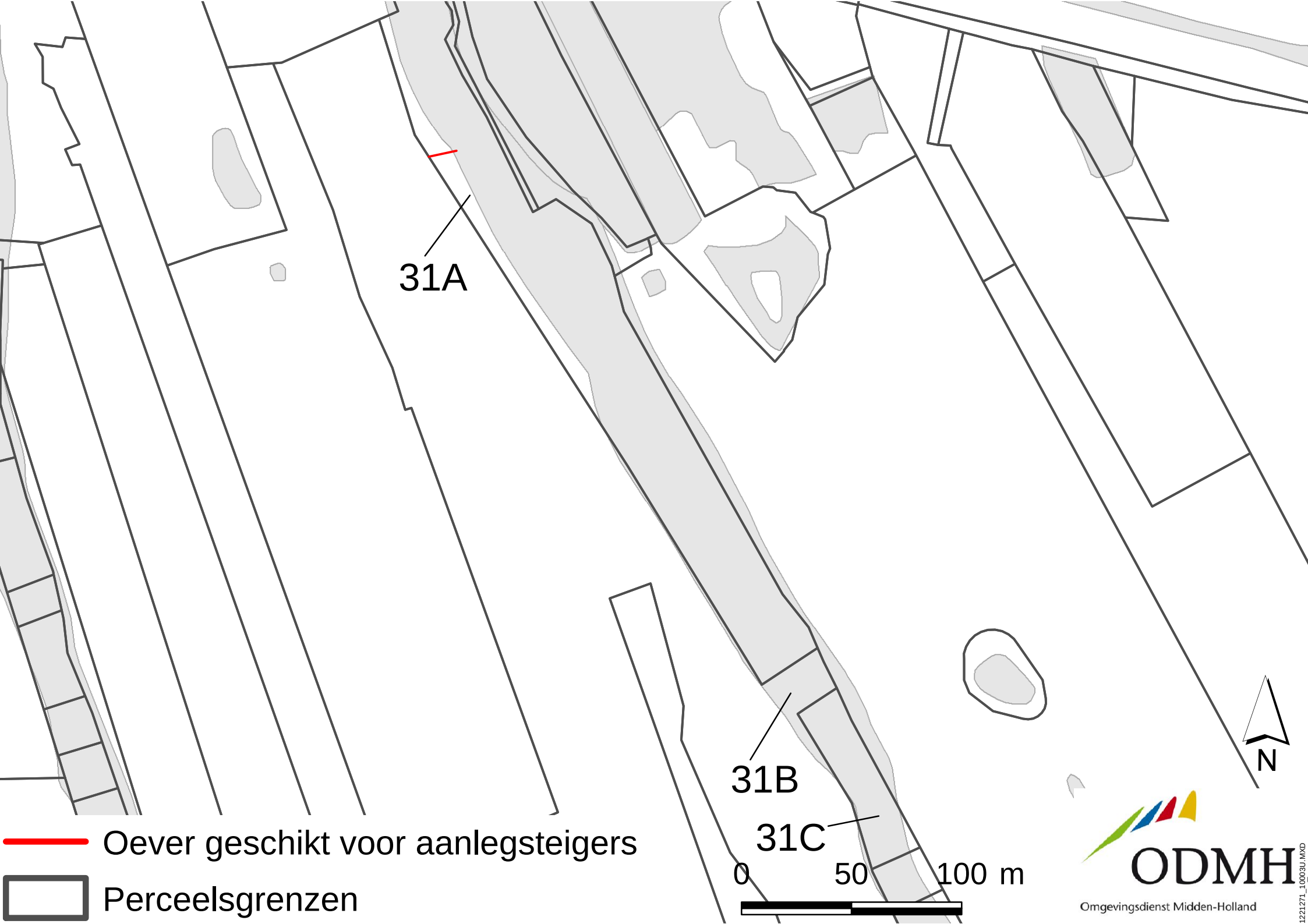
31A
31B
31C
N
0
50
100 m
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland

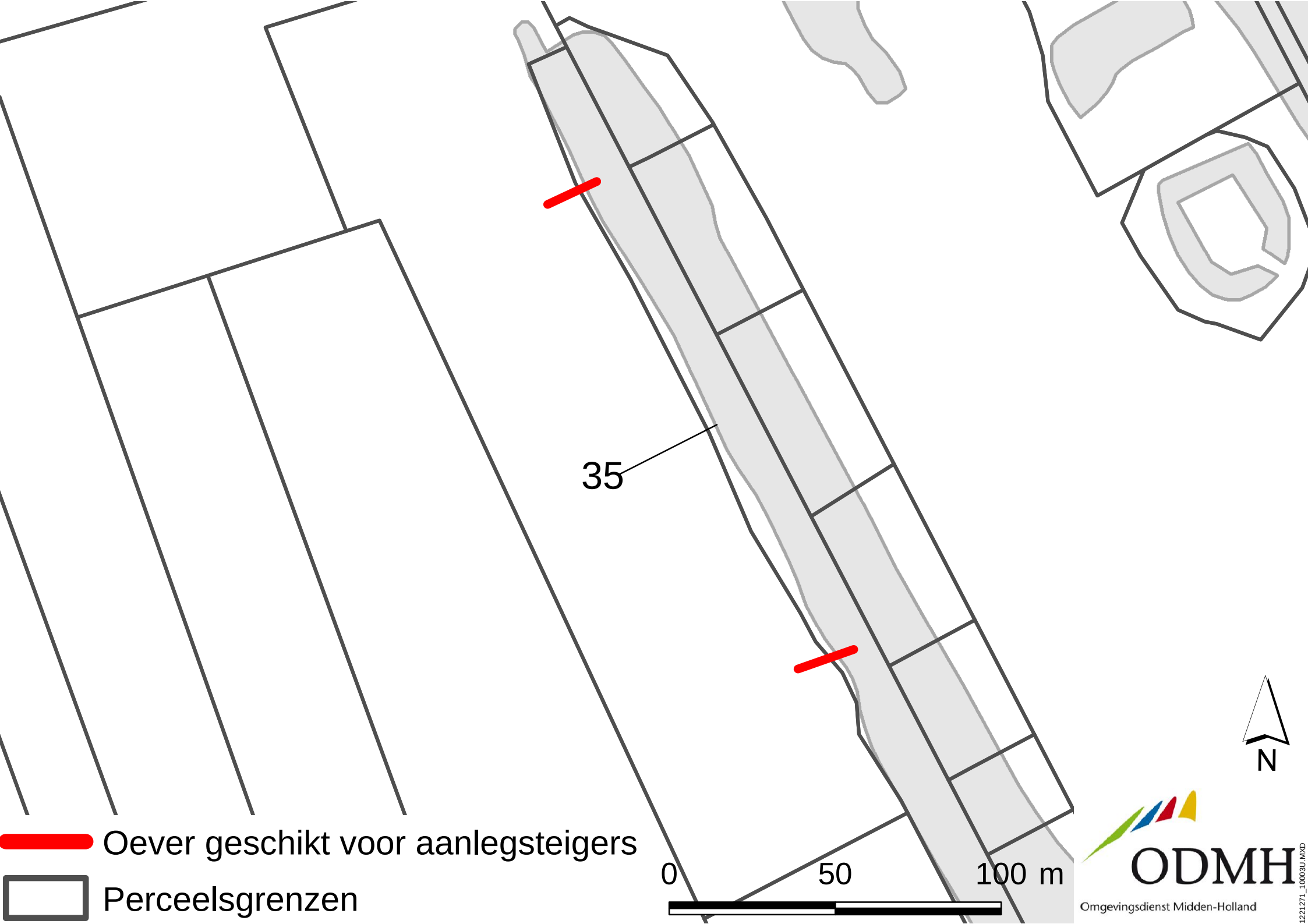
35
N
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
0
50
100 m
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland
1221271_10003U.MXD

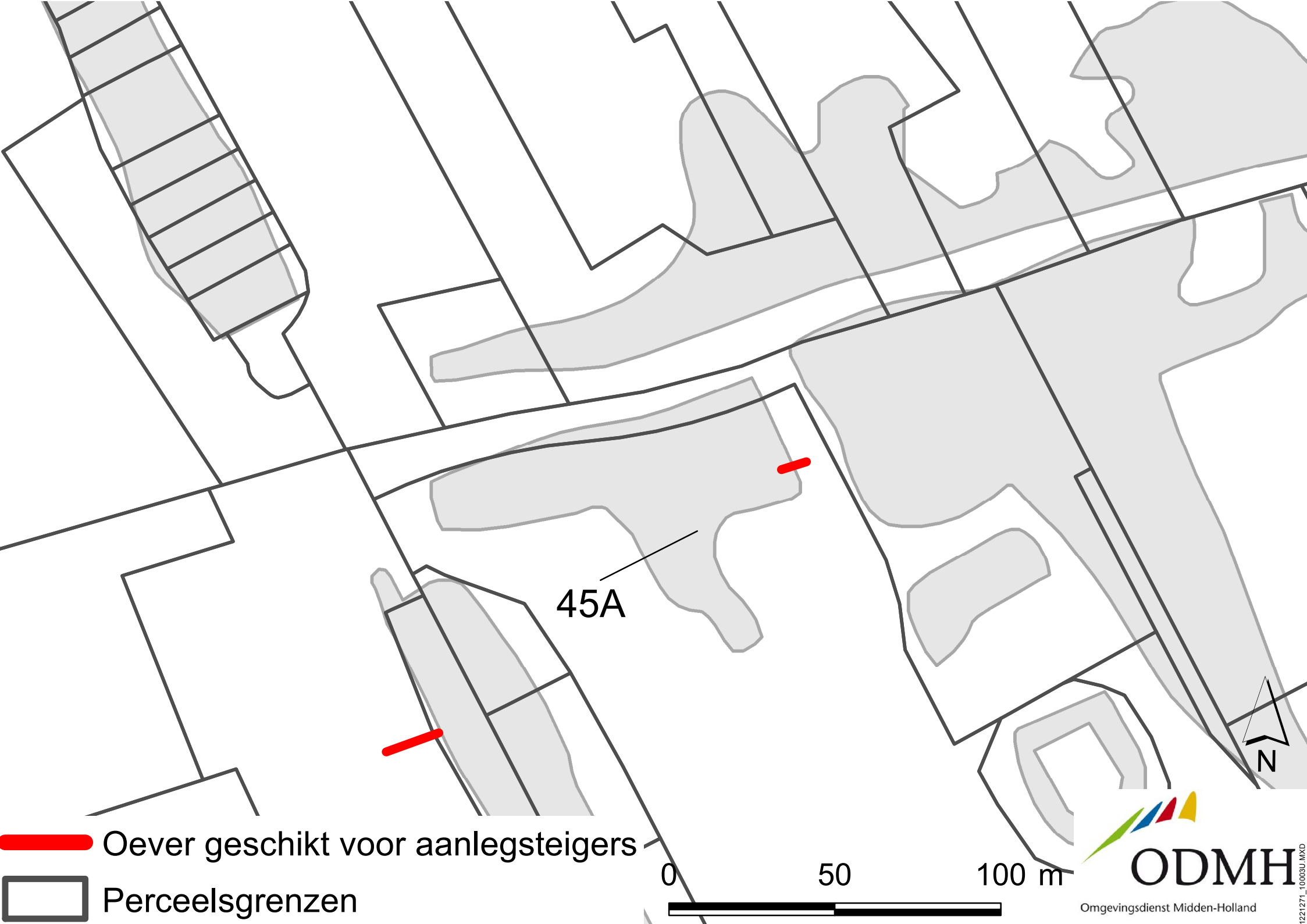
45A
N
Oever geschikt voor aanlegsteigers
Perceelsgrenzen
0
50
100 m
ODMH
Omgevingsdienst Midden-Holland
1221271_10003U.MXD

Bijlage 9 Inrichtingsplan Platteweg 26a

Water
natuurwaarden
bomen/groen
Wonen
kadastrale grens
houtakker
inrit max 4m. verplaatsen
verbreden sloot min. 3m
inrit, brug max. 3,5m
1500 m²
560 m²
1500 m²
1200 m²
1783 m²
3325 m²
2350 m²
verbreden sloot rij knotwilgen
natuurvriendelijke oevers achterste deel perceel
verbreden sloot met eiland en streekeigenbeplanting

Bijlage 10 Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied

Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren
Plassengebied Bodegraven - Reeuwijk

Zicht op de Plassen vanuit cultuurhistorisch perspectief

november 2018

Cultuurhistorische Projecten Weesp

Inhoudsopgave

1 Aanleiding

2 Werkwijze inventarisatie historisch-landschappelijke elementen en structuren
2.1 Vorm en resultaat
2.2 Selectie historisch-landschappelijke elementen en structuren
2.3 Beschrijving en waardering

3 Historisch-landschappelijke elementen en structuren in het gebied van de Reeuwijkse Plassen
3.1 Lijnelementen
3.2 Vlakelementen
3.3 Puntelementen

4 Zicht op de Reeuwijkse Plassen vanuit cultuurhistorisch perspectief
4.1 Belang van zicht en openheid
4.2 Zicht en openheid in het bestemmingsplan 2015
4.3 Specifieke locaties
4.4 Conclusies

1 Aanleiding

De gemeente Bodegraven Reeuwijk is bezig met een aanvulling op het bestemmingsplan voor de Reeuwijkse Plassen. In het huidige bestemmingsplan, vastgesteld in 2015, komen cultuurhistorische aspecten wel aan de orde, maar de gemeente vindt dit nog onvoldoende. Het ontbreekt met name aan een *overzicht* van historisch-landschappelijke elementen. De gemeente heeft daarom aan Cultuurhistorische Projecten gevraagd deze elementen te inventariseren en te waarderen. Het resultaat van deze acties moet kunnen functioneren als achtergrondrapport bij het aangevulde bestemmingsplan.

Een tweede vraag van de gemeente betreft de mogelijkheid om op basis van historisch-landschappelijke argumenten (delen van) percelen in het Plassengebied vrij te houden van bebouwing en dit in het bestemmingsplan te verankeren. De achtergrond van deze vraag ligt in de toenemende bebouwingsdruk in het Plassengebied. Daardoor treedt in de bewoningslinten verdichting op die er op termijn toe kan leiden dat vanaf de openbare ruimte in de linten nauwelijks meer zicht op / contact met het water van de Plassen is.

De inventarisatie en waardering van historisch-landschappelijke elementen komt aan de orde in hoofdstuk 2 en 3.
De argumenten om (delen van) percelen op grond van cultuurhistorische argumenten vrij te houden van bebouwing worden behandeld in hoofdstuk 4.
Als onderzoeksgebied voor beide vragen geldt het gebied van het in 2015 vastgestelde bestem-

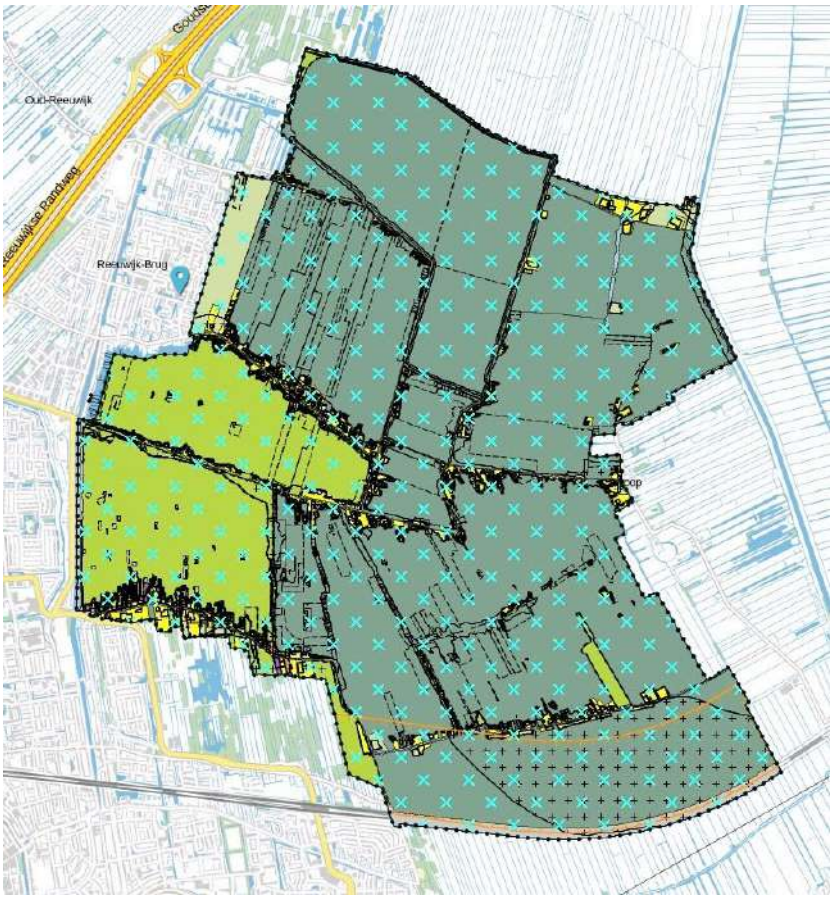

mingsplan Plassengebied.

Bestemmingsplangebied Reeuwijkse Plassen.

2 Werkwijze inventarisatie historisch-landschappelijke elementen en structuren

2.1 Vorm en resultaat

De gemeente brede inventarisatie van historisch-landschappelijke elementen (uitvoering Cultuurhistorische Projecten, 2016 - 2017) in het kader van de Beleidsnota cultuurhistorie omvat zo'n 100 objecten en structuren voor het gemeentelijk grondgebied als geheel. Daarvan liggen er 27 geheel of gedeeltelijk in het bestemminsplangebied. Deze inventarisatie is gebaseerd op de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS) en de rapporten van mevr. drs. S. Visser uit begin 2016, met betrekking tot de landschappelijke elementen en structuren in de gemeente. Zie verder 2.2.

De aanvulling voor het Plassengebied is gebaseerd op dezelfde bronnen plus aanvullende literatuur, in het bijzonder de rapporten *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* (2008) en *Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen* (2009), beide opgesteld door Watersnip Advies en op analyse van historisch kaartmateriaal.
De aanvullende inventarisatie heeft dezelfde vorm gekregen als die voor het gehele gemeentelijk grondgebied: een Geografisch informatiesysteem (GIS). In feite vormen beide inventarisatie een (digitaal) geheel, waarin elementen en structuren op een identieke manier zijn geïnventariseerd en gewaardeerd.

Zowel de relevante elementen uit de gemeentebrede inventarisatie, als die uit de aanvullende inventarisatie voor de Plassen zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

2.2 Selectie historisch-landschappelijke elementen en structuren

De eerste stap in het werkproces is de selectie van in aanmerking komende historisch-landschappelijke elementen en structuren geweest, op basis van de bovengenoemde bronnen. Als eerste criterium geldt *fysieke aanwezigheid*. Een element of structuur moet 'in het veld' een duidelijke, driedimensionale aanwezigheid hebben. Er moet immers ruimtelijk beleid op gevoerd kunnen worden. Verdwenen elementen of structuren zijn dus niet in de selectie meegenomen. Daarnaast zijn eventuele archeologische terreinen achterwege gebleven, omdat die via het archeologisch beleid al in het bestemmingsplan aan de orde komen. Ook zijn gebouwen niet geselecteerd. Hiervoor kan de inmiddels afgeronde inventarisatie van bouwkundige objecten (2016 - 2017) geraadpleegd worden. Deze heeft plaats gevonden in hetzelfde kader als de genoemde gemeente brede inventarisatie van historisch-landschappelijke elementen en wordt ook in het GIS opgenomen.

Op basis van het criterium fysieke aanwezigheid is de al genoemde studie van mevr. Visser bestudeerd, hoofdzakelijk via de documenten *CH landschapsobjecten Bod-Rw - tabel met elementen - 18 jan 2016.xlsx* en *V06-954 Afbeelding 5 Reeuwijk Chronologisch v3.* Deze documenten inventariseren zo'n 88 elementen in het Plassengebied. 27 daarvan, ook voorkomend in de genoemde CHS, zijn al in de gemeente brede inventarisatie opgenomen. De overblijvende zijn beoordeeld op relevantie als historische-landschappelijk element (geen gebouwd element of archeologisch terrein) en op fysieke aanwezigheid. In het proces is een aantal (vlak)elementen inhoudelijk samengevoegd, bijvoorbeeld omdat hetzelfde vlakelement eerst aan de orde komt als middeleeuwse ontginning en daarna als een latere vervening.
Op basis van deze overwegingen bleven 31 elementen over.

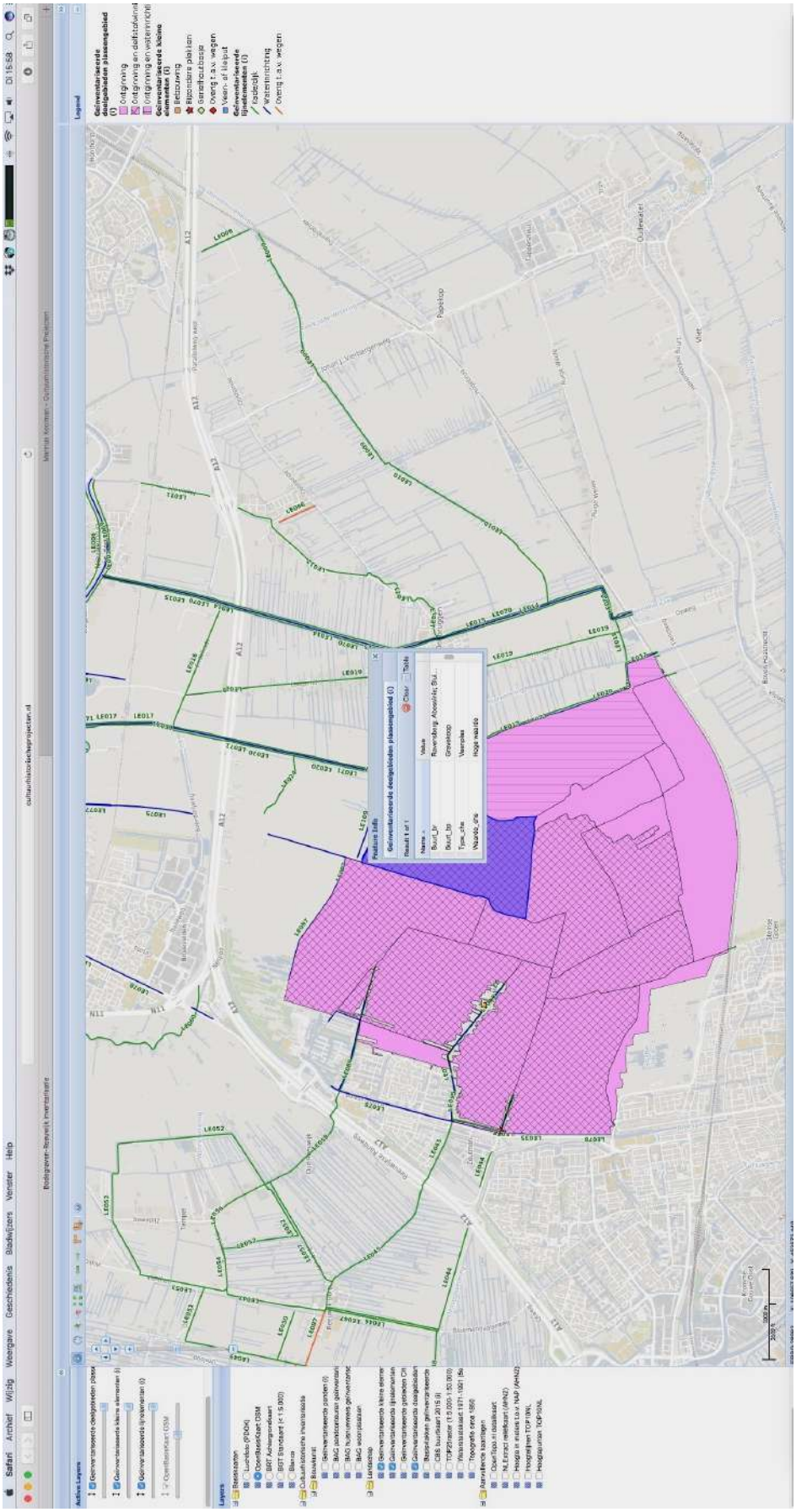

Voorbeeld van een landschappelijk vlakelement in een GIS-viewer.

Vervolgens zijn de rapporten *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk* (2008) en *Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen* (2009) geanalyseerd op elementen binnen het bestemmingsplangebied. In het rapport over de Plassen worden enkele bijkomende elementen genoemd als waardevol: snippendrift, kievitsakker en rozentuin. Op de bijeenkomst met de begeleidingscommissie op 22 augustus 2017 is besloten deze elementen niet afzonderlijk in de inventarisatie op te nemen. De reden hiervoor is de onherkenbaarheid van de historische functie in de huidige situatie. Het gaat om legakkers in de plas Ravensberg die na de vervening een tijdlang de bovengenoemde functie hebben gehad. Afgesproken is dit te noemen in de beschrijving van de plas die als vlakelement in de inventarisatie is opgenomen (zie 3.2, LG017-PG002, LG017-PG011).
Overgenomen uit het rapport over de veenweiden en van topografische kaarten van 1850 en later zijn drie geriefhoutbosjes, (Polder Sluipwijk, Polder Oukoop, Twaalfmorgen) en twee veen- of kleiputten tussen Twaalfmorgen en de spoorlijn.

In totaal zijn 72 elementen geïnventariseerd.
De 's Gravenbroekse Plas op een ansicht uit de jaren '60 van de 20ste eeuw.

2.3 Beschrijving en waardering

De tweede werkstap betrof de beschrijving en waardering van de geselecteerde elementen en structuren. Deze is uitgevoerd op dezelfde wijze als in de gemeente brede inventarisatie.
De landschappelijke elementen en structuren zijn op uniforme wijze beschreven. Dit houdt in dat de informatie uit de genoemde bronnen in een inventarisatieformulier is verwerkt. Het inventarisatieformulier is opgesteld volgens een gangbare opzet met onder andere rubrieken met betrekking tot categorie (bv. waterstaatkundig element), datering en gaafheid, gevolgd door de waardering. Het formulier volgt hieronder, bij elke rubriek staat een korte toelichting.

Formulier inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren

Beschrijving	***Toelichting***
Code:	*deze 'unieke' code (ID: identificatie) is nodig om het object op te kunnen nemen in het Geografisch Informatiesysteem (GIS) van de inventarisatie.*
Adres:	*straat/weg, adresvermelding is uit de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). Huisnummer meestal niet van toepassing.*
Gebied:	*stads- of dorpsgebied, polder enz.*
Naam:	*soms identiek aan adres, bijvoorbeeld bij dijken.*
Categorie:	*gangbare historisch-geografische indeling: waterstaatkundig, agrarisch enz.*
Beschrijving:	*situering element, historisch-geografische kenmerken, indien voorhanden ontwikkeling.*
Datering:	*zo mogelijk exacte datering (jaartal), veelal aanduiding van periode (bv. Middeleeuwen).*
Gaafheid:	*bekeken is in hoeverre het element of de structuur gaaf is ten opzichte van circa 1950. Bij transformatie is vermeld welke ingrepen het meest in het oog springen en in hoeverre zij vanuit cultuurhistorische optiek storend zijn voor het karakter.* *De gaafheid wordt uitgedrukt als: hoog - redelijk - laag (H, R, L).*

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
hierbij gaat het om de vraag of een element of structuur iets "vertelt" over de ontstaansgeschiedenis. Bijvoorbeeld in hoeverre is de oorspronkelijke functie en de latere ontwikkeling nog afleesbaar.
De afleesbaarheid wordt uitgedrukt als: hoog - redelijk - laag (H, R, L).

Uniciteit:	*de vraag wordt beantwoord in hoeverre een element of structuur binnen de gemeente uniek is of bijzonder qua (historische) functie, vormgeving of als beelddrager van een historische ontwikkeling.* *De uniciteit wordt uitgedrukt in: hoog - redelijk - laag (H, R, L).*
Opmerkingen:	*hier kunnen opvallende aspecten of historische bijzonderheden genoemd worden.*

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit:
dit zijn de scores uit de inventarisatie.

Cultuurhistorische waarde
gekeken is in hoeverre het element of de structuur van waarde is binnen een bredere context. Het gaat daarbij om:

- historische waarde / kenmerkendheid:
  het belang van het element als uitdrukking van een culturele, sociaal-economische en/of geestelijke ontwikkeling van lokale schaal of hoger;
- historische-geografische waarde:
  de betekenis van het element of structuur als onderdeel van een historisch-landschappelijk geheel of typologie. Deze waarde is thematisch geoperationaliseerd. De thema's zijn:
  - *waterbeheersing, met als elementen o.a. kades/dijken en kanalen;*
  - *vervening, met o.a. legakkers/petgaten,;*
  - *weidebedrijf/kaasmakerij of agrarisch karakter Groene Hart;*

- *Oude Hollandse Waterlinie, met kanalen en inundatievlakte;*
- *ontwikkeling bedrijvigheid Oevers Oude Rijn Bodegraven na 1850, indien relevant.*
  De genoemde thema's zijn een uitwerking van de onderscheidende cultuurhistorische waarden die worden genoemd in de gemeentelijke Kadernota Erfgoed 20102 (par. 2.2 De focus).

De cultuurhistorische waarde wordt uitgedrukt als: hoog - redelijk - laag *(H, R, L).*

Waardering: *hier krijgt het element of structuur een totaalwaardering waarin de bovengenoemde waarderingen zijn verdisconteerd plus de scores op gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit (H, R, L).*

NB. De inventarisatie hieronder bevat zowel de elementen in het Plassengebied die in het kader van de gemeente brede inventarisatie (zie 2.1) al geïnventariseerd waren, als de bijkomende elementen voortkomend uit deze opdracht:

- lijnelementen: uit de nrs. LE020 t/m LE078 24 al geïnventariseerde elementen, LE089 t/m LE111, 23 elementen zijn bijkomend;
- vlakelementen: LG008 is gesplitst in LG008 - PG008, LG008 - PG009, LG008 - PG016, LG009 en LG010 waren al geïnventariseerd, LG017 is gesplitst in LG - PG001 t/m PGPG005 en PG011 t/m PG015. Bijkomend is PG017;

- puntelementen: alle (LP001 t/m LP008) zijn bijkomend.

Het vroegere vissersbedrijf van Van der Starre aan de 's Gravenbroekseweg, circa 1930. Op de foto de ijstoren waarin gevangen vis werd gekoeld, afgebroken in de jaren '60.
(Bron: https://www.groenehartfotografie.nl/gebieden/reeuwijkse-plassen/verdwenen-woudaapjes)

3 Historisch-landschappelijke elementen en structuren in het gebied van de Reeuwijkse Plassen

3.1 Lijnelementen

ID_BR	NAAM
LE020	Enkele Wiericke Dijk/Prinsendijk
LE022	Oukoopse Kade
LE025	Gravekoopse Dijk
LE026	Nieuwenbroekse Dijk
LE027	Hortemansdijk
LE028	Lecksdijk
LE029	Sluipwijks Zijde
LE030	Ringdijk Broekvelden en Vettenbroek; Ruige Kade/Broekveldse Kade
LE031	Oudeweg
LE032	Zoetendijk
LE033	s-Gravenbroekseweg/dijk
LE034	Ree
LE035	Lange Kade
LE036	Platteweg
LE037	Sluipwijkse Vlietdijk
LE038	Willenskade
LE039	Korssendijk
LE040	Ringdijk West-Vrijhoef
LE041	Ringdijk Oost-Vrijhoef
LE042	Gijsjes Achterdijk
LE043	Twaalfmorgen
LE071	Enkele Wiericke
LE078	Breevaart
LE089	N-wetering Oudeweg
LE090	Schouwetering
LE091	Piswetering
LE092	Scheisloot Vogelesang-Vettenbroek
LE093	Vogelesangse wetering

LE094	Reewetering
LE095	s-Gravenbroekse wetering
LE096	Broekveldse wetering
LE097	Ringsloot Broekvelden en Vettenbroek (N)
LE098	Scheisloot Alys Ambacht-Ravensberg
LE099	Achterwetering
LE100	Sluipwijkse Vliet
LE101	Reewetering Sluipwijk
LE102	Diepsewetering
LE103	Slangewetering
LE104	Kerfwetering
LE105	Oukoperwetering
LE106	Gravendijk
LE107	Land van Steins Achterwetering
LE108	Land van Steinskaden (N)
LE109	Boezemwetering Zuidzijde
LE110	Oud-Gravekoperwetering
LE111	Nieuw-Gravekoperwetering

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren

LE020 Enkele Wiericke Dijk / Prinsendijk

Adres: Prinsendijk

Gebied: Abessinië; Gravekoop; Oukoop; Twaalfmorgen; Zuidzijde

Naam: Enkele Wiericke Dijk / Prinsendijk

Categorie: liniedijk

Beschrijving: Groene, vrijwel onverharde kade langs de westzijde van de Enkele Wiericke. Het huidige tracé dateert uit circa 1363 toen de Enkele Wiericke werd aangelegd ten behoeve van de afvoer van Woerdens water naar de Hollandsche IJssel. Als ontginningsgrens zal het kadetracé ter hoogte van Korte Hoeven dateren uit de 13de eeuw: van de ontginningen van Korte Hoeven en Langeweide dateert een vermelding uit 1267. In de 17de eeuw kreeg de kade een belangrijke functie in de Oude Hollandse Waterlinie als inundatiekade en versterkte liniedijk. De kade is toen Prinsendijk gaan heten.

Datering: Middeleeuwen, vanaf circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé gaaf bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:

H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid hoog.

Uniciteit: H. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek, maar vanwege de additionele militaire functie in de Oude Hollandse Waterlinie is aan dit object een hoge score toegekend.

Opmerkingen: op de dijk staat een aantal hardstenen 19de-eeuwse dijkpalen. Deze geven door middel van een nummering de afstand tot een bepaald punt aan. De dijk krijgt hierdoor voor onderhoud en werkzaamheden een praktische indeling. De palen op de Prinsendijk zijn destijds geplaatst om de 250 meter, vanaf de Oude Rijn. Waar de dijk in het gebied van het bestemmingsplan Reeuwijkse Plassen valt staan nu nog de palen 3, 3.25, 4 en 5. De palen staan ook wel bekend als *verhoefslagingspalen*. Feitelijk zijn dat de voorgangers van de huidige palen. Verhoefslagingspalen functioneerden in de tijd dat iedere eigenaar zelf een stuk dijk (slag) moest onderhouden, wat later door het waterschap werd overgenomen (en verrekend werd in de waterschapslasten).

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.H

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  als onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie is de kade van nationale historische betekenis (H).
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en Oude Hollandse Waterlinie. (H).

Waardering: zeer hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE022 Oukoopse Kade

Adres: Oukoopsedijk; Kippenkade

Gebied: Oukoop; Twaalfmorgen

Naam: Oukoopse Kade

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Deels verharde en deels groene, onverharde kade die de begrenzing vormt van de polder Oukoop en Negenviertel. In oorsprong betreft het oude ontginningskaden van de ontginning Oukoop.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid in relatie met het nog aanwezige verkavelingspatroon hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen: De kade sluit in het zuiden aan op de Land van Steinskade die eveneens een begrenzing vormt van de polder Oukoop en Negenviertel.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE025 Gravekoopse Dijk

Adres: Gravekoopsedijk

Gebied: Gravekoop

Naam: Gravekoopse Dijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kade markeert de grens tussen de middeleeuwse ontginningen Oud- en Nieuw-Gravekoop.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. De afleesbaarheid als begrenzing tussen de ontginningseenheden met afwijkende verkavelingspatronen is hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE026 Nieuwenbroekse Dijk

Adres: Nieuwenbroeksedijk; Ree

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Nieuwenbroekse Dijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kade markeert de achtergrens van de middeleeuwse ontginning Nieuwenbroek. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE027 Hortemansdijk

Adres: Hortemansdijk

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Hortemansdijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kade ligt in de middeleeuwse ontginning Vogelesang en zal daarin een functie hebben gehad als zijkade. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE028 Lecksdijk

Adres: Lecksdijk

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Lecksdijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kade markeert de begrenzing van de middeleeuwse ontginning Nieuw-Gravekoop met de ontginningen Broekvelden, Vettenbroek en Vogelesang. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen: In het noordoosten grenst de kade nog aan restanten van de middeleeuwse strokenverkaveling.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE029 Sluipwijks Zijde

Adres: Oudeweg; Zoetendijk

Gebied: Sluipwijk

Naam: Sluipwijks Zijde

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De zijkade markeert de begrenzing van de middeleeuwse ontginning Sluipwijk met de ontginningen Vettenbroek en Vogelesang. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE030 Ringdijk Broekvelden en Vettenbroek; Ruige Kade/Broekveldse Kade

Adres: Abessinië; Bosmankade; Kooidijk

Gebied: Abessinië; Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Ringdijk Broekvelden en Vettenbroek; Ruige Kade/Broekveldse Kade

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Deels verharde, deels onverharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. Het betreft restanten van de ringdijk van de voormalige droogmakerij Broekvelden en Vettenbroek. Deze droogmakerij werd begin 20ste eeuw aangelegd nadat het gebied was verveend en is in de jaren ‘70 weer onder water gezet. De huidige Kooidijk en Bosmankade en het gedeelte van de ringdijk langs de Lecksdijk gaan in oorsprong terug op middeleeuwse kades van de ontginningen Broekvelden en Vettenbroek.

Datering: Middeleeuwen, vanaf circa 1250; Ringdijk vanaf circa 1910

Gaafheid: H. De ringdijk is grotendeels goed bewaard gebleven, zowel wat betreft profiel als tracé. Alleen het meest westelijke deel van de kade is niet meer als zodanig herkenbaar als gevolg van de ontwikkeling van het recreatiegebied Reeuwijksche Hout.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ringdijk is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en de plasvorming na de droogmaking is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de

middeleeuwse ontginningseenheden en de voormalige droogmakerij nog steeds hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

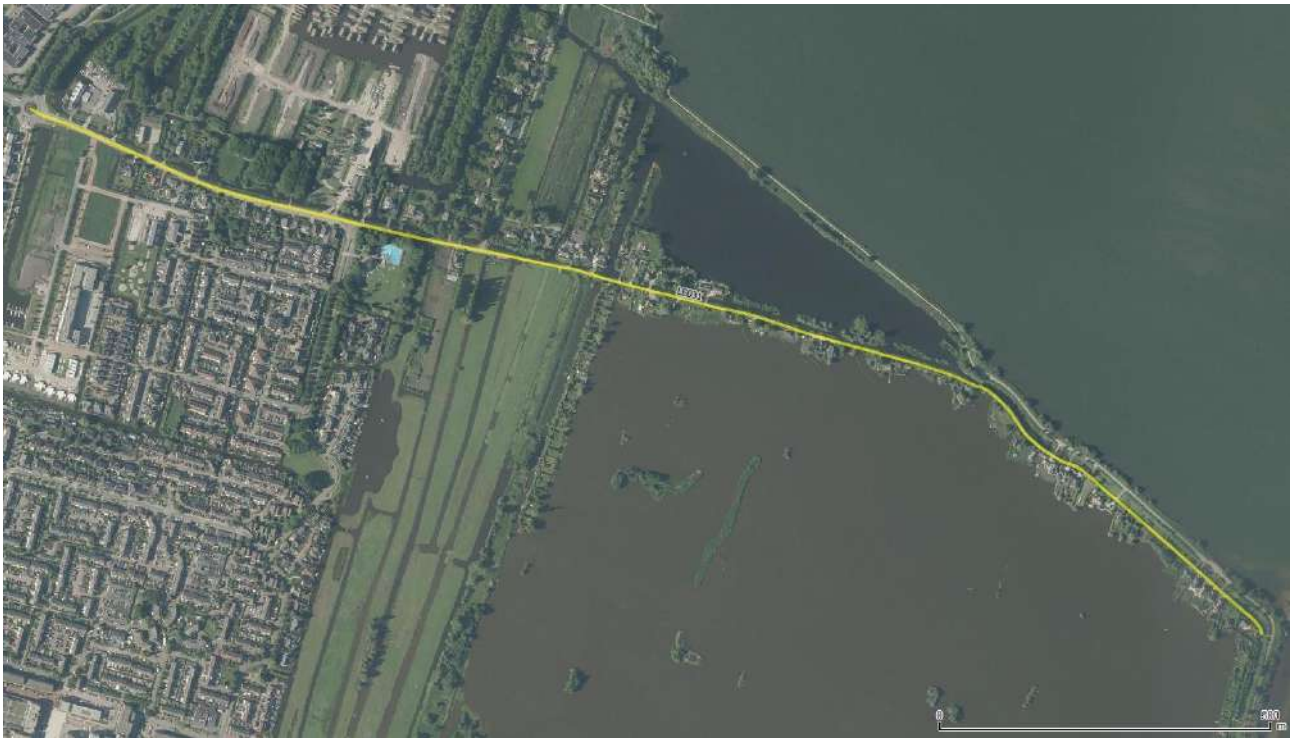

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE031 Oudeweg

Adres: Oudeweg

Gebied: Abessinie; Ravensberg; Sluipwijk

Naam: Oudeweg

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kade markeert grenzen van de middeleeuwse ontginningen Sluipwijk, Ravensberg, De Sloene, Alys ambacht en De Saten. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling als gevolg van de vervening en bebouwing van Reeuwijk-Brug is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook aansluitende kades bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen: In het westen grenst de kade bij Reeuwijk-Brug nog aan restanten van de middeleeuwse strokenverkaveling.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE032 Zoetendijk

Adres: Zoetendijk

Gebied: Sluipwijk

Naam: Zoetendijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Kade met weg in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De zijkade markeert de begrenzing van de middeleeuwse ontginning 's Gravenbroek met de ontginning Vogelesang. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren 2016
LE033 ’s Gravenbroekseweg/dijk

Adres: ’s Gravenbroekseweg

Gebied: Sluipwijk; Ravensberg

Naam: ’s Gravenbroekseweg/dijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. In oorsprong betreft het de achterkade van de middeleeuwse ontginning ‘s Gravenbroek. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal ‘natte’ vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE034 Ree

Adres: Ree

Gebied: Sluipwijk; Ravensberg

Naam: Ree

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. In oorsprong betreft het de achterkade van de middeleeuwse ontginning Elfhoeven. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

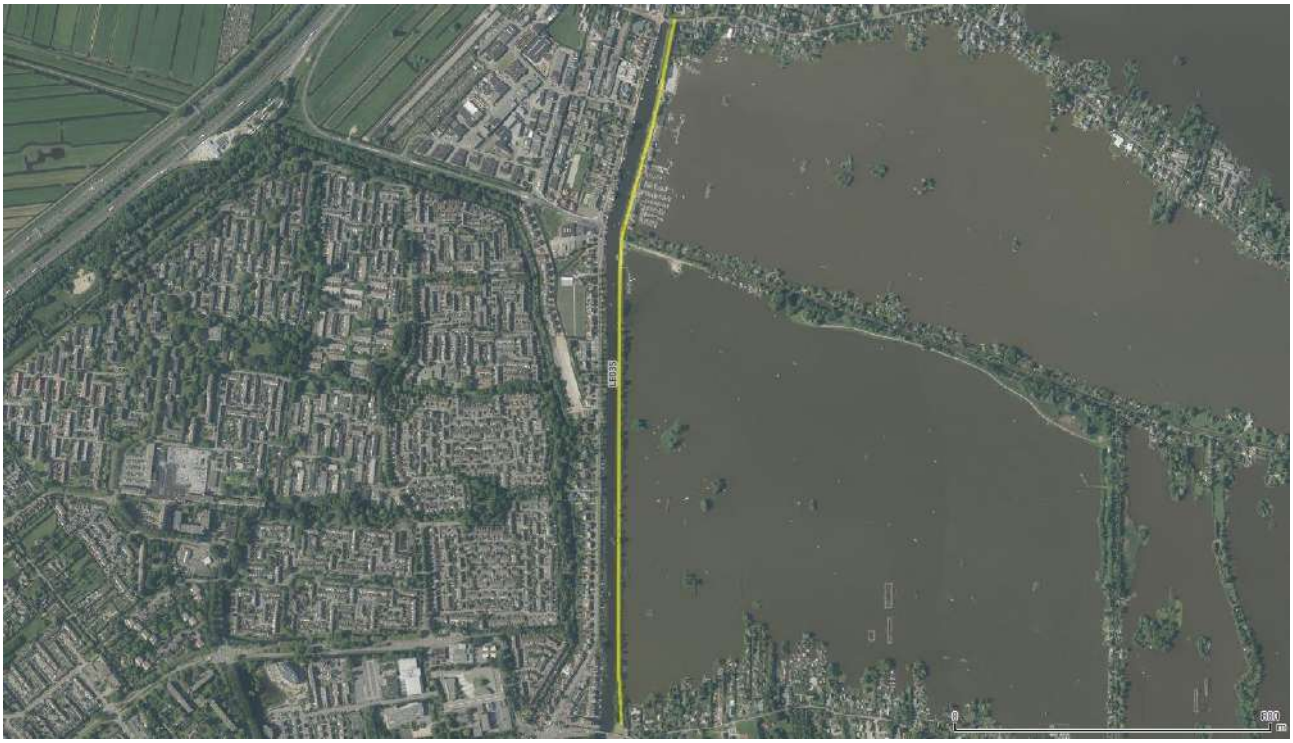

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE035 Lange Kade

Adres: Burgemeester Lucasselaan; Notaris d'Aumerielaan

Gebied: Platteweg; Ravensberg

Naam: Lange Kade

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade die de oostelijke oever van de Breevaart vormt tussen de kruising met de 's Gravenbroekseweg in het noorden en de gemeentegrens van Gouda in het zuiden. Oorspronkelijk zal deze kade dateren uit de periode tussen 1330 en 1350 toen dit deel van de Breevaart werd gegraven ten behoeve van afwatering naar de Hollandsche IJssel. Nadien is de kade deel gaan uitmaken van de begrenzing van de voormalige polder Sluipwijk.

Datering: Middeleeuwen, circa 1350

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype: n
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid van de kade in combinatie met de Breevaart hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt met name bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE036 Platteweg

Adres: Platteweg

Gebied: Platteweg

Naam: Platteweg

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade die de begrenzing vormt tussen de Willenspolder en de tegenwoordige polder Reeuwijk en Sluipwijk. Oorspronkelijk was het de achterkade van de middeleeuwse ontginning Willens die is uitgezet vanaf de Hollandsche IJssel.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid in relatie met het nog aanwezige verkavelingspatroon hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE037 Sluipwijkse Vlietdijk

Adres: Vlietdijk

Gebied: Platteweg

Naam: Sluipwijkse Vlietdijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade die de begrenzing vormt tussen de Willenspolder en de tegenwoordige polder Reeuwijk en Sluipwijk. Oorspronkelijk betreft het een zijkade van de middeleeuwse ontginning Willens die is uitgezet vanaf de Hollandsche IJssel.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid in relatie met het nog aanwezige verkavelingspatroon hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE038 Willenskade

Adres: Willenskade

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Willenskade

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade die de begrenzing vormt tussen de polders Willens en Stein. Oorspronkelijk betreft het een zijkade van de middeleeuwse ontginning Willens die is uitgezet vanaf de Hollandsche IJssel.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid in relatie met het nog aanwezige verkavelingspatroon hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog (binnen Bodegraven Reeuwijk)

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE039 Korssendijk

Adres: Korssendijk

Gebied: Sluipwijk; Platteweg

Naam: Korssendijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Verharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. In oorsprong betreft het waarschijnlijk een zijkade tussen twee hoeven in de middeleeuwse ontginning Elfhoeven. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE040 Ringdijk West-Vrijhoef

Adres: Tussen Ree en Twaalfmorgen

Gebied: Sluipwijk; Platteweg; Twaalfmorgen

Naam: Ringdijk West-Vrijhoef

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Onverharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kaderestanten markeren de westelijke en zuidelijke begrenzing van de middeleeuwse ontginningen Vrijhoef en Kalverenbroek. In 1858 werd vergunning verleend voor de vervening, bedijking en droogmaking van dit gebied. Dankzij de vervening is de kade grotendeels in de Reeuwijksche Plassen komen te liggen. De voorgenomen droogmaking is nooit en de kade heeft dus geen daadwerkelijke functie als ringdijk van een droogmakerij gehad.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE041 Ringdijk Oost-Vrijhoef

Adres: Tussen Ree en Twaalfmorgen

Gebied: Sluipwijk; Twaalfmorgen

Naam: Ringdijk Oost-Vrijhoef

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Onverharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. De kaderestanten markeren de oostelijke begrenzing van de middeleeuwse ontginningen Vrijhoef en Kalverenbroek. In 1858 werd vergunning verleend voor de vervening, bedijking en droogmaking van dit gebied. de vervening is de kade in de Reeuwijksche Plassen komen te liggen. De voorgenomen droogmaking is nooit uitgevoerd en de kade heeft dus geen daadwerkelijke functie als ringdijk van een droogmakerij gehad.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook de aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE042 Gijsjes Achterdijk

Adres: Tussen Ree en Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Gijsjes Achterdijk

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Onverharde kade in de huidige polder Reeuwijk en Sluipwijk. Oorspronkelijk vormden deze kaderestanten de achterkade van de middeleeuwse ontginning Tevecoop. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke kades van belang voor regulering van de waterhuishouding en het transport.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting van de strokenverkaveling en plasvorming als gevolg van de vervening is de afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden nog steeds hoog omdat ook aansluitende kades goed bewaard zijn gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE043 Twaalfmorgen

Adres: Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Twaalfmorgen

Categorie: poldergrens

Beschrijving: Deels verharde en deels groene, onverharde kade die de begrenzing vormt tussen de huidige polders Stein (zuidzijde) en Reeuwijk en Sluipwijk (noordzijde). In oorsprong betreft het de achterkade van de middeleeuwse ontginning van Stein, voorheen ook Overijssel genoemd.

Datering: Middeleeuwen, ouder dan 1250

Gaafheid: H. De kade is zowel wat betreft profiel als tracé goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Daarnaast is de afleesbaarheid in relatie met het nog aanwezige verkavelingspatroon hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen: Het oostelijk deel van de kade volgt niet het tracé van de huidige weg Twaalfmorgen, maar loopt zuidelijk langs de voormalige ontginning Kort Roggebroek die in de polder Reeuwijk en Sluipwijk ligt.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE071 Enkele Wiericke

Adres: Tussen Weijpoort en spoorlijn Woerden-Gouda

Gebied: Hogebrug; Hoogeind; Laageind; Weijpoort; Abessinië; Gravekoop; Oukoop; Twaalfmorgen; Zuidzijde

Naam: Enkele Wiericke

Categorie: hoofdwetering

Beschrijving: gegraven waterloop tussen de Oude Rijn en de Hollandsche IJssel. Het huidige tracé dateert uit circa 1363 toen de Enkele Wiericke kort vóór de Dubbele Wiericke werd aangelegd ten behoeve van de afvoer van Woerdens water naar de Hollandsche IJssel. De benaming 'Wiericke' is gebaseerd op een oudere waterloop genaamd 'Wyerinc' of 'Wierinkxsloot' waarvan bekend is dat deze is vergraven tot één van de Wierickes. Omdat de Enkele Wiericke geen serieuze functie kreeg als vaarweg werden er keersluizen in aangelegd. In de 17de eeuw kreeg de wetering een functie in het inundatiesysteem van de Oude Hollandse Waterlinie.

Datering: Middeleeuwen, circa 1350

Gaafheid: H. De Enkele Wiericke is zowel wat betreft profiel als tracé gaaf bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. De afleesbaarheid als

afwaterings- en inundatiekanaal is in samenhang met de bijbehorende kades hoog.

Uniciteit: H. waterlopen in verband met de afwatering en/of de scheepvaart zijn typerende elementen voor het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn deze waterlopen niet uniek, maar vanwege de additionele militaire functie in de Oude Hollandse Waterlinie is aan dit object een hoge score toegekend.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.H

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de wetering is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H) en draagt bovendien als gaaf bewaard inundatiekanaal bij aan het thema Oude Hollandse Waterlinie. (H).

Waardering: zeer hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE078 Breevaart

Adres: Langs Breevaart Bodegraafsestraatweg, Zoutmansweg, Raadhuisweg en Goudseweg

Gebied: Platteweg; Ravensberg; Zoutman; Abessinië; Oud-Bodegraafseweg; Broekvelden; Centrum

Naam: Breevaart

Categorie: hoofdwetering

Beschrijving: gegraven waterloop tussen Reeuwijk en de Hollandsche IJssel, in verband met de afwatering van de Polder Reeuwijk. Later ook in gebruik voor de scheepvaart. Aanvankelijk begon de Breevaart middenin de middeleeuwse ontginning Broekvelden. Later, vermoedelijk vóór 1500, is de Breevaart in het noorden doorgetrokken tot aan de Oude Bodegrave.
Rond 1835 vond nog verdere verlenging naar het noorden plaats tot aan de Hoge Rijndijk.

Datering: Middeleeuwen, circa 1350

Gaafheid: H. Vooral het gedeelte van de Breevaart ten zuiden van de A12 is gaaf bewaard gebleven, zowel wat betreft profiel als tracé. Ten noorden van de A12 hebben meer verstoringen plaatsgevonden, maar ook hier is deze waterloop langs het grootste deel van de Goudseweg nog aanwezig.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. De afleesbaarheid is in de

huidige situatie met name gerelateerd aan het vaarweg-karakter (breed profiel) en niet zozeer aan de afwatering. Daar komt bij dat de Breevaart binnen de bebouwde kom ligt.

Uniciteit: R. waterlopen in verband met de scheepvaart en/of de afwatering zijn typerende elementen voor het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn deze waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de vaart is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en is bovendien een gaaf bewaard, markant scheepvaartkanaal. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE089 N-wetering Oudeweg

Adres: Langs Oudeweg

Gebied: Abessinië; Ravensberg; Sluipwijk

Naam: N-wetering Oudeweg

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: omstreeks 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen langs de Oudeweg. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven, alleen het gedeelte ten oosten van de Kooidijk is verdwenen (in recreatieplas Broekvelden-Vettenbroek).

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is in combinatie met de aangrenzende kades hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE090 Schouwetering

Adres: Langs Kooidijk

Gebied: Abessinië

Naam: Schouwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: omstreeks 1300 aangelegde wetering, waarschijnlijk ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen Reeuwijkse en Sluipwijkse Sloene.
Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, ook bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: L. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé flink aangetast. Het oostelijk deel is opgegaan in de veenplas van de Sluipwijkse Sloene, in het westelijk deel hebben in de 20e eeuw dempingen en verbredingen ` plaatsgevonden in combinatie met de aanleg van nieuwe waterlopen.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
L. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. Door het ontstaan van de veen - plas in Sluipwijkse Sloene en recente ontwikkelingen in Reeuwijkse Sloene is de afleesbaarheid in de huidige situatie laag.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: L.L.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Voor zover nog herkenbaar dragen de restanten van de wetering bij aan het thema waterbeheersing (R).

Waardering: laag

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

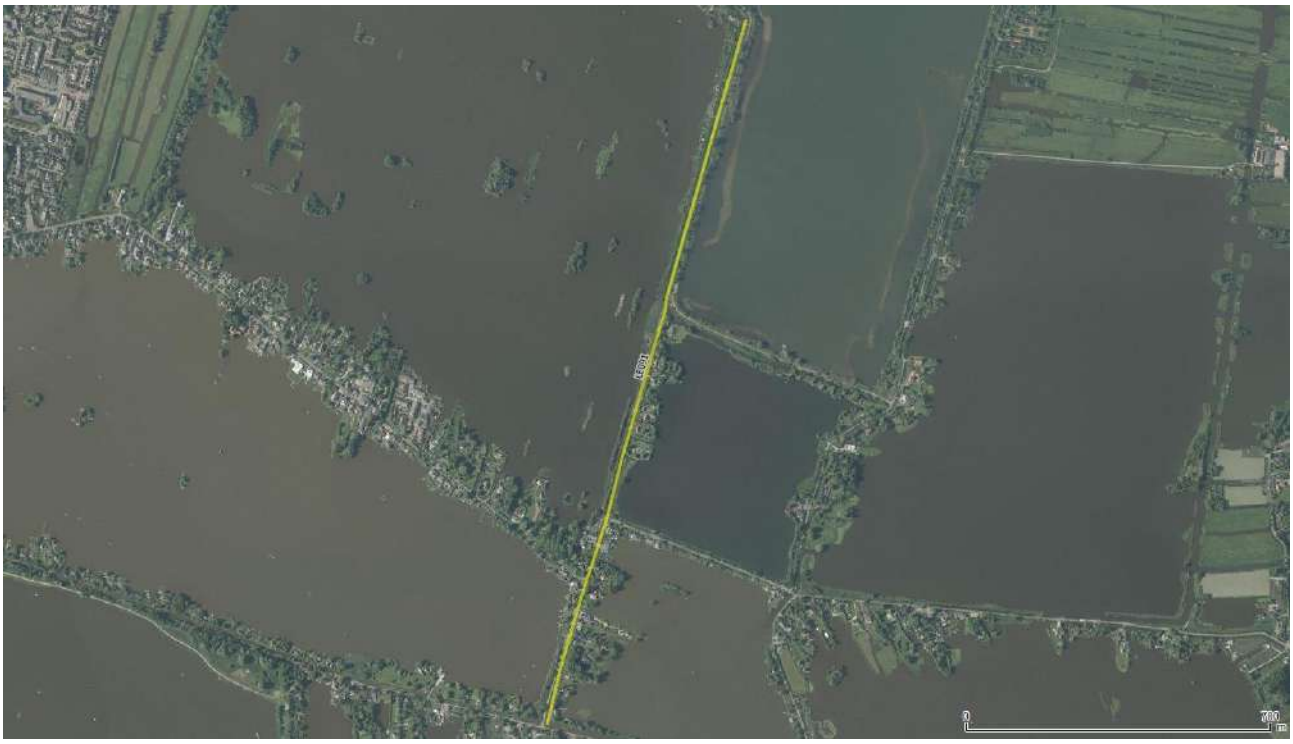

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE091 Piswetering

Adres: Langs Zoetendijk

Gebied: Sluipwijk

Naam: Piswetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: omstreeks 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen langs de Zoetendijk en Sluipwijks Zijde. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaats gevonden, ook bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is in combinatie met de aangrenzende kades hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE092 Scheisloot Vogelesang-Vettenbroek

Adres: Langs Bosmankade

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Scheisloot Vogelesang-Vettenbroek

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: omstreeks 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen Vettenbroek en Vogelesang. Vóór 1710 is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is in combinatie met de aangrenzende kade hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE093 Vogelesangse wetering

Adres: Langs Lecksdijk en Ree

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Vogelesangse wetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: omstreeks 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen Vettenbroek en Vogelesang. Vóór 1710 is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: R. De wetering is wat het tracé betreft grotendeels herkenbaar gebleven, het profiel is plaatselijk aangetast door dempingen.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is in combinatie met de aangrenzende kades hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: redelijk hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE094 Reewetering

Adres: Langs Ree

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk; Ravensberg

Naam: Reewetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: na 1248 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen langs de Ree. Vóór 1710 is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Na 1248

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is in combinatie met de aangrenzende kade hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE095 ’s Gravenbroekse wetering

Adres: Langs ‘s Gravenbroekseweg

Gebied: Sluipwijk; Ravensberg

Naam: ’s Gravenbroekse wetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: in 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen langs de ‘s Gravenbroekseweg. Vanaf circa 1700 heeft in dit gebied op grote schaal ‘natte’ vervening plaatsgevonden, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is in combinatie met de aangrenzende kade hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE096 Broekveldse wetering

Adres: Langs Lecksdijk en Abessinië

Gebied: Abessinië

Naam: Broekveldse wetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: omstreeks 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginning Broekvelden. In de 19de eeuw is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: R. De wetering is wat het tracé betreft grotendeels herkenbaar gebleven, het profiel is langs de huidige recreatieplas Broekvelden-Vettenbroek aangetast door dempingen.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
R. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid van het noordelijk deel van de wetering is in combinatie met de strokenverkaveling hoog, langs de recreatieplas Broekvelden-Vettenbroek is de afleesbaarheid van de wetering verminderd.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.R.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: redelijk hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE097 Ringsloot Broekvelden en Vettenbroek (N)

Adres: Langs Abessinië

Gebied: Abessinië

Naam: Ringsloot Broekvelden en Vettenbroek

Categorie: waterinrichting; waterloop; ringvaart/-sloot

Beschrijving: ringsloot van de voormalige droogmakerij Broekvelden-Vettenbroek. Begin 19de eeuw werd vergunning verleend voor de 'natte' vervening en droogmaking van dit gebied. De droogmakerij kwam tot stand in 1891, maar is in de jaren '70 weer onder water gezet ten behoeve van waterrecreatie en zandwinning. Bij de ontwikkeling van het recreatiegebied is het westelijk deel van de ringsloot gedempt.

Datering: Na 1809 (19de eeuw)

Gaafheid: R. Het noordelijk deel van de wetering is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar gebleven, het westelijk deel van de ringsloot is gedempt.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
L. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende en vervolgens drooggemaakte veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als begrenzing van de droogmakerij is laag als gevolg van de ontwikkeling van de recreatieplas en de demping van het westelijk deel van de ringsloot.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende en vervolgens drooggemaakte veenontginningen. In de gemeente zijn meerdere droogmakerijen van dit type aangelegd of gepland. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.L.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de ringsloot is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening(H).

Waardering: redelijk hoog

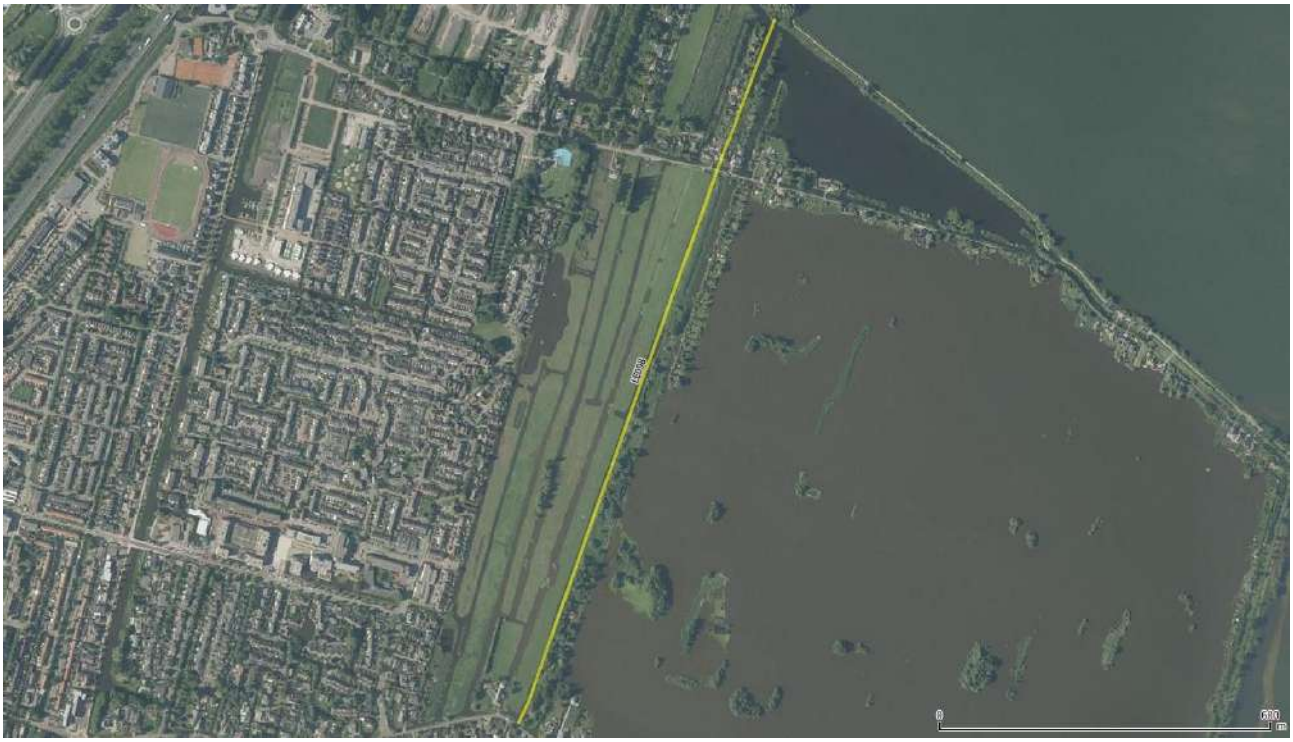

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE098 Scheisloot Alys Ambacht-Ravensberg

Adres: Bij Oudeweg en ‘s Gravenbroekseweg

Gebied: Abessinië; Ravensberg

Naam: Scheisloot Alys Ambacht-Ravensberg

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: in 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering en begrenzing van de veenontginningen Alys Ambacht en Ravensberg. Vanaf circa 1700 heeft in Ravensberg en Sluipwijk op grote schaal ‘natte’ vervening plaatsgevonden, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de aangrenzende kavelstroken is hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE099 Achterwetering

Adres: Langs Platteweg

Gebied: Platteweg; Twaalfmorgen

Naam: Achterwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: circa 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen langs de Platteweg en noordelijk van Twaalfmorgen. Vanaf circa 1670 is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: H. Het westelijk deel van de wetering langs de Platteweg is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven. Het gedeelte ter hoogte van Vrijhoef is verdwenen als gevolg van de vervening, maar ten oosten daarvan is de loop van de wetering nog goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is hoog in combinatie met de aangrenzende kade(restanten).

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE100 Sluipwijkse Vliet

Adres: Langs Vlietdijk en Willenskade

Gebied: Platteweg; Twaalfmorgen

Naam: Sluipwijkse Vliet

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: vóór 1350 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen ten noorden van de Platteweg en Twaalfmorgen. Vanaf circa 1670 is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Vóór 1350

Gaafheid: H. Het gedeelte van de wetering langs de Vlietdijk en de Willenskade is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven. Het gedeelte ten noorden daarvan is verdwenen als gevolg van de vervening.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is hoog in combinatie met de aangrenzende kades en aansluitende weteringen.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE101 Reewetering Sluipwijk

Adres: Langs Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Reewetering Sluipwijk

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: circa 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen noordelijk van Twaalfmorgen. Vanaf circa 1670 is men in dit gebied begonnen met grootschalige 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is hoog in combinatie met de aangrenzende kade.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

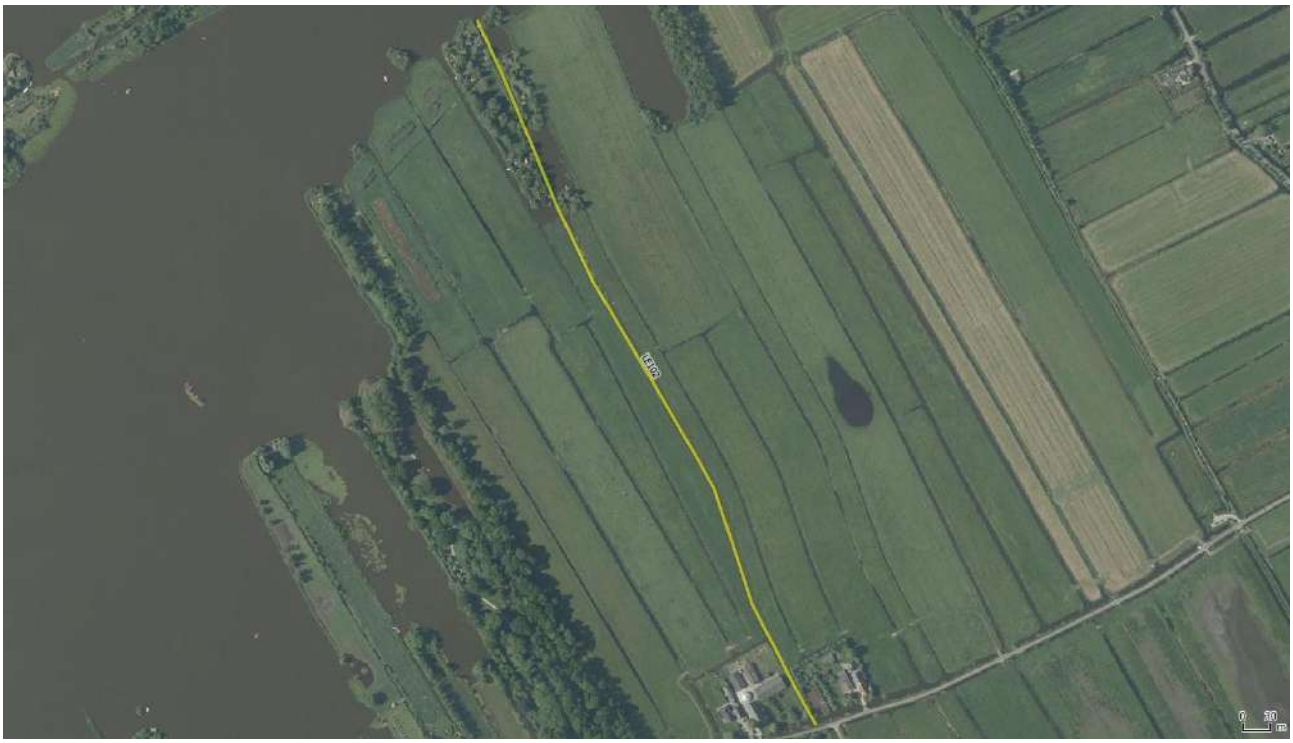

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE102 Diepsewetering

Adres: Bij Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Diepsewetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: circa 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen ten noorden van Twaalfmorgen. Vanaf circa 1700 is men in dit gebied begonnen met 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: H. Het grootste gedeelte van de wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven. Het noordelijke deel van de wetering dat vroeger aansloot op de Achterwetering is verdwenen als gevolg van de vervening.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is hoog in combinatie met de aangrenzende strokenverkaveling en aansluitende wetering en veenplas.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE103 Slangewetering

Adres: Langs Nieuwenbroeksedijk

Gebied: Gravekoop; Twaalfmorgen

Naam: Slangewetering

Categorie: waterinrichting; waterloop

Beschrijving: circa 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginningen ten noorden van Twaalfmorgen. Vanaf circa 1700 is men in dit gebied begonnen met 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: Circa 1300

Gaafheid: R. Het noordelijke gedeelte van de wetering langs de Nieuwenbroeksedijk is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven. Een groot deel van de wetering ten zuiden van de Nieuwenbroeksedijk dat vroeger aansloot op de Achterwetering is verdwenen als gevolg van de vervening.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is hoog in combinatie met de aangrenzende kade en veenplas.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: redelijk hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE104 Kerfwetering

Adres: Bij Nieuwenbroeksedijk

Gebied: Gravekoop

Naam: Kerfwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: in 1337 aangelegde wetering in verband met de verlegging van afwateringen naar de Hollandsche IJssel in plaats van naar de Oude Rijn. Men is hier vanaf circa 1800 begonnen met 'natte' vervening, bij dat proces waren dergelijke weteringen van belang voor regulering van de waterhuishouding en transport.

Datering: 1337

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid als afwateringskanaal is hoog in combinatie met de aangrenzende strokenverkaveling, veenplas en aansluitende weteringen.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing en vervening (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE105 Oukoperwetering

Adres: Langs Oukoopsedijk

Gebied: Oukoop; Twaalfmorgen

Naam: Oukoperwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop

Beschrijving: vóór 1250 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginning Oukoop.

Datering: vóór 1250

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de aangrenzende kavelstroken is hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE106 Gravendijk

Adres: Tussen Ree en Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Gravendijk

Categorie: kade/dijk (geen weg)

Beschrijving: Oorspronkelijk maakten deze onverharde kaderestanten deel uit van een zijkade in de middeleeuwse ontginningen Nieuwenbroek en Tevecoop. Vanaf de 18de eeuw heeft in dit gebied op grote schaal 'natte' vervening plaatsgevonden, als gevolg daarvan is de kade grotendeels verdwenen.

Datering: Middeleeuwen, circa 1250

Gaafheid: L. De kaderestanten zijn als zodanig herkenbaar, maar het profiel en tracé van de kade als geheel zijn sterk geërodeerd en grotendeels verdwenen.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
R. De kade is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. Ondanks de aantasting door de vervening is nog sprake van enige afleesbaarheid van de kade als begrenzing van de middeleeuwse ontginningseenheden omdat de aansluiting op Gijsjes Achterdijk bewaard is gebleven.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte

landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: L.R.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: redelijk hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE107 Land van Steins Achterwetering

Adres: Langs Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Land van Steins Achterwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: circa 1100 aangelegde achterwetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginning Stein.

Datering: circa 1100

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de aangrenzende kades en strokenverkaveling is hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering bouwkundige objecten en

landschappelijke elementen en structuren
LE108 Land van Steinskaden (N)

Adres: Langs Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Land van Steinskaden (N)

Categorie: kade/dijk (geen weg)

Beschrijving: Lage, groene en onverharde kade langs de zuidzijde van de Land van Steins Achterwetering. Mogelijk betreft het in oorsprong de oude achterkade van de ontginning van Stein.

Datering: Middeleeuwen, circa 1100

Gaafheid: R. De kade is als zodanig herkenbaar, maar het profiel en tracé zijn in de loop der tijd geërodeerd en plaatselijk verdwenen.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kade is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. De afleesbaarheid is in relatie met de aangrenzende wetering en strokenverkaveling hoog.

Uniciteit: R. De kade is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn dit type kades niet uniek.

Opmerkingen: Functie als achterkade onduidelijk gezien de ligging ten opzichte van de Land van Steins Achterwetering en Twaalfmorgen.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kade is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: redelijk hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE109 Boezemwetering Zuidzijde

Adres: Bij Gravekoopsedijk

Gebied: Gravekoop

Naam: Boezemwetering Zuidzijde

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: in 1492 aangelegde wetering in verband met de inrichting van een bergboezem ten behoeve van de afwatering van de Zuidzijder Polder. Via de Gravekopermolen die vroeger aan het oostelijk uiteinde van de heeft gestaan kon worden afgewaterd op de Enkele Wiericke.

Datering: 1492

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé goed herkenbaar gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de aangrenzende Enkele Wiericke bij de vroegere molenlocatie is hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE110 Oud-Gravekoperwetering

Adres: Langs Gravekoopsedijk

Gebied: Gravekoop

Naam: Oud-Gravekoperwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: circa 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginning Oud-Gravekoop.

Datering: circa 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de Gravekoopsedijk en de aangrenzende strokenverkaveling is hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LE111 Nieuw-Gravekoperwetering

Adres: Langs Gravekoopsedijk

Gebied: Gravekoop

Naam: Nieuw-Gravekoperwetering

Categorie: waterinrichting; waterloop; wetering (overig/algemeen)

Beschrijving: circa 1300 aangelegde wetering ten behoeve van de afwatering van de veenontginning Nieuw-Gravekoop.

Datering: circa 1300

Gaafheid: H. De wetering is zowel wat betreft profiel als tracé grotendeels gaaf gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De waterloop is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de Gravekoopsedijk en de aangrenzende strokenverkaveling is hoog.

Uniciteit: R. de waterloop is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit type waterlopen niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de waterloop is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema waterbeheersing (H).

Waardering: hoog

3.2 Vlakelementen

ID_BR	ID_BP	NAAM_BR
LG017	PG001	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG002	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG003	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG004	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG005	Reeuwijksche Plassen
LG010	PG006	Achterwillens
LG009	PG007	Stein
LG008	PG008	Oukoop/Kort en Lang Roggebroek
LG008	PG009	Oukoop/Kort en Lang Roggebroek
LG008	PG010	Oukoop/Kort en Lang Roggebroek
LG017	PG011	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG012	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG013	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG014	Reeuwijksche Plassen
LG017	PG015	Reeuwijksche Plassen
LG008	PG016	Oukoop/Kort en Lang Roggebroek
	PG017	Broekvelden-Vettenbroek

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG001 Reeuwijksche Plassen – Sluipwijkse Sloene

Adres: n.v.t.

Gebied: Abessinië

Naam: Sluipwijkse Sloene

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft het Sluipwijkse deel van de middeleeuwse veenontginning Sloene. Vanaf circa 1700 heeft hier 'natte' vervening plaatsgevonden waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan.

Datering: ontginning circa 1300; veenwinning na 1700

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema’s waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG002 Reeuwijksche Plassen – Ravensberg en Sluipwijk

Adres: n.v.t.

Gebied: Sluipwijk

Naam: Ravensberg en Sluipwijk

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginningen Ravensberg en Sluipwijk. Vanaf circa 1700 heeft hier 'natte' vervening plaatsgevonden waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan. In de loop der tijd werden legakkers ook ingericht ten behoeve van alternatieve praktijken zoals de vangst van eenden, watersnippen en kieviten en de aanleg van groente- en rozentuinen.

Datering: ontginning vóór 1283; veenwinning circa 1700

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven. Op een aantal legakkers in dit deelgebied zijn nog overblijfselen van snippendriften, kievitsakkers en een rozentuin aanwezig.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen: Samenhangend met de natte vervening is de grenssloot die de middeleeuwse ontginningen Ravensberg en Sluipwijk van elkaar scheidde opgegaan in de veenplas en niet meer als sloot herkenbaar.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG003 Reeuwijksche Plassen – Alys Ambacht

Adres: n.v.t.

Gebied: Ravensberg

Naam: Alys Ambacht

Categorie: ontginning / strokenverkaveling

Beschrijving: Dit deelgebied betreft het onbebouwde gedeelte van de middeleeuwse veenontginning Alys Ambacht dat is gelegen in het bestemmingsplangebied 'Plassengebied'. Het wordt gekenmerkt door een strokenverkaveling.

Datering: ontginning na 1295

Gaafheid: R. Door de uitbreiding van de bebouwing van Reeuwijk zijn de karakteristieke openheid en de waarneembaarheid van de begrenzing van de oorspronkelijke ontginningseenheid verminderd. De strokenverkaveling is in dit deelgebied goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
R. Binnen het deelgebied is de ontginningsgeschiedenis tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Vanwege de verminderde openheid en waarneembaarheid van de begrenzing van de oorspronkelijke ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap niet optimaal tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Het deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.R.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: redelijk hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG004 Reeuwijksche Plassen – ‘s Gravenbroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Ravensberg; Sluipwijk

Naam: ‘s Gravenbroek

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginning ‘s Gravenbroek. Men is hier vóór 1710 gestart met ‘natte’ vervening waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan.

Datering: ontginning 1269; veenwinning vóór 1710

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

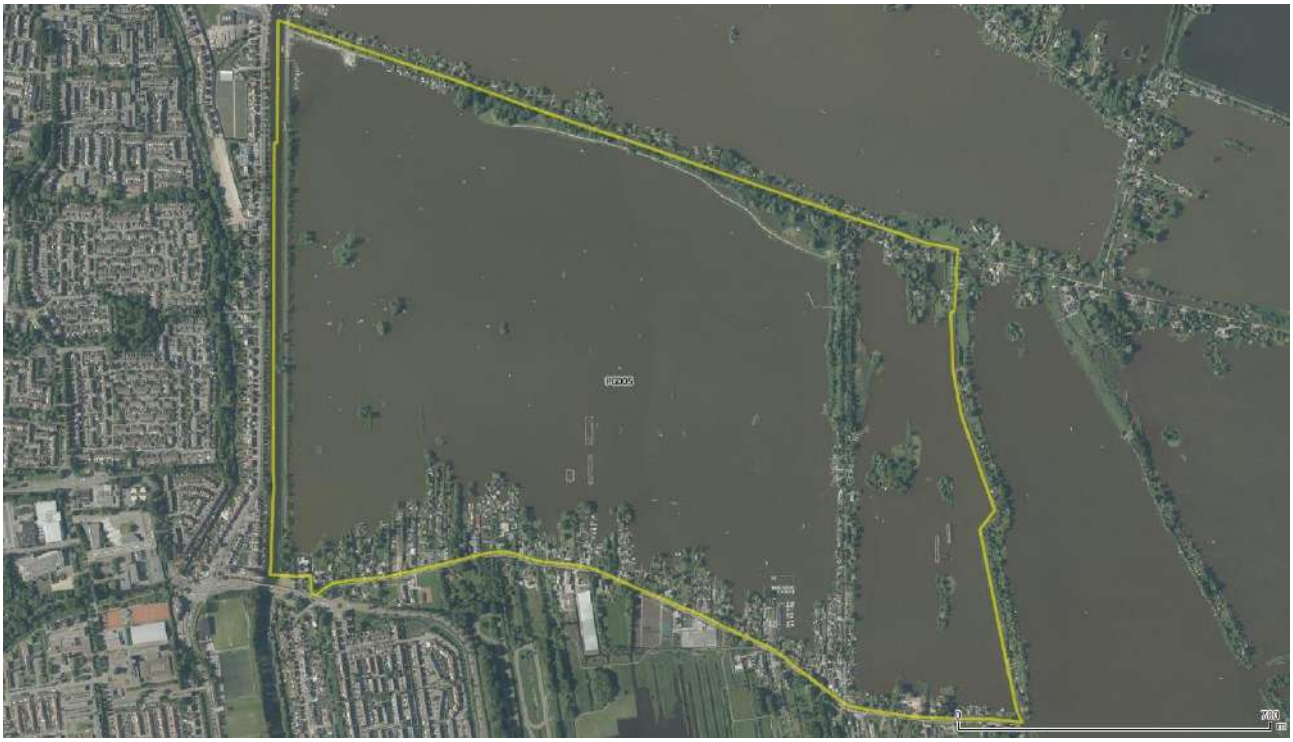

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG005 Reeuwijksche Plassen – Elfhoeven

Adres: n.v.t.

Gebied: Platteweg; Ravensberg; Sluipwijk

Naam: Elfhoeven

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginning ‘s Gravenbroek. Men is hier vanaf circa 1670 gestart met ‘natte’ vervening waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan.

Datering: ontginning 1298; veenwinning na 1670

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG010-PG006 Achterwillens

Adres: n.v.t.

Gebied: Platteweg

Naam: Achterwillens

Categorie: ontginning / strokenverkaveling

Beschrijving: Dit gebied betreft de middeleeuwse, van oorsprong Stichtse veenontginning Achterwillens voor zover in de gemeente gelegen. Het wordt gekenmerkt door een strokenverkaveling die eertijds is uitgezet vanaf de Hollandsche IJssel.

Datering: ontginning circa 1100

Gaafheid: R. Door de aanleg van het natuur- en recreatiegebied Goudse Hout en recente bebouwing in de gemeente Gouda zijn de karakteristieke openheid en de waarneembaarheid van de begrenzing van de oorspronkelijke ontginningseenheid verminderd. De strokenverkaveling is in dit gebied goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
R. binnen het gebied is de ontginningsgeschiedenis tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Vanwege de verminderde openheid en waarneembaarheid van de begrenzing van de oorspronkelijke ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap niet optimaal tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Dit deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen: De begrenzing van dit deelgebied valt samen met gebied LG010 waarvan de afbakening is gebaseerd op de typering en waardering uit de CHS-Zuid-Holland.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.R.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het gebied is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: redelijk hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG009-PG007 Stein

Adres: n.v.t.

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Stein

Categorie: ontginning / strokenverkaveling

Beschrijving: Dit gebied betreft het noordelijk deel van de middeleeuwse van oorsprong Stichtse veenontginning Stein, voorheen ook Overijssel genoemd. Het wordt gekenmerkt door openheid en een strokenverkaveling die is uitgezet vanaf de Hollandsche IJssel.

Datering: ontginning circa 1100

Gaafheid: H. Afgezien van de doorsnijding door de spoorweg tussen Gouda en Woerden zijn de karakteristieke kenmerken van dit ontginningsgebied (strokenverkaveling, openheid, begrenzing van de ontginningseenheid) goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Gecombineerd met de openheid en herkenbare begrenzing van de ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap in dit gebied goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Dit deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen: De begrenzing van dit deelgebied valt samen met gebied LG009 waarvan de afbakening is gebaseerd op de typering en waardering uit de CHS-Zuid-Holland.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het gebied is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG008-PG008 Kort Roggebroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Kort Roggebroek

Categorie: ontginning / strokenverkaveling

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse, van oorsprong Hollandse veenontginning Kort Roggebroek. Het wordt gekenmerkt door openheid, een strokenverkaveling en duidelijke begrenzingen met de van oorsprong Stichtse ontginningen Oukoop en Stein (hoekpunt Holland-Sticht).

Datering: ontginning circa 1300

Gaafheid: H. De karakteristieke kenmerken van dit ontginningsgebied (strokenverkaveling, openheid, begrenzing van de ontginningseenheid) zijn goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Gecombineerd met de openheid en herkenbare begrenzing van de ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap in dit gebied goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Dit deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG008-PG009 Lang Roggebroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Oukoop; Twaalfmorgen

Naam: Lang Roggebroek

Categorie: ontginning / strokenverkaveling

Beschrijving: Dit deelgebied betreft het niet verveende gedeelte van de middeleeuwse veenontginning Lang Roggebroek. Het wordt gekenmerkt door openheid en een strokenverkaveling.

Datering: ontginning circa 1300

Gaafheid: H. De karakteristieke kenmerken van dit ontginningsgebied (strokenverkaveling, openheid, begrenzing van de ontginningseenheid) zijn grotendeels bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Gecombineerd met de openheid en herkenbare begrenzing van de ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap in dit gebied goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Dit deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema’s waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG008-PG010 Tevecoop

Adres: n.v.t.

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Tevecoop

Categorie: ontginning / strokenverkaveling

Beschrijving: Dit deelgebied betreft het niet verveende gedeelte van de middeleeuwse veenontginning Tevecoop. Het wordt gekenmerkt door openheid en een strokenverkaveling.

Datering: ontginning 1337

Gaafheid: H. De karakteristieke strokenverkaveling en openheid in het deelgebied zijn goed bewaard gebleven. De begrenzingen van de oorspronkelijke ontginningseenheid zijn herkenbaar in de vorm van kaderestanten in de aangrenzende veenplas.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Gecombineerd met de openheid en herkenbare begrenzing van de ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap in dit deelgebied goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Dit deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG011 Reeuwijksche Plassen – Tevecoop-Kalverenbroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Tevecoop-Kalverenbroek

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft het verveende deel van de middeleeuwse veenontginning Tevecoop. Vanaf circa 1700 heeft hier 'natte' vervening plaatsgevonden waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan. Samenhangend met de vervening van het aangrenzende Kalverenbroek in de 19de eeuw is deze benaming ook overgegaan op de veenplas van Tevecoop. In de loop der tijd werden legakkers ook ingericht ten behoeve van alternatieve praktijken zoals de vangst van eenden, watersnippen en kieviten en de aanleg van groente- en rozentuinen.

Datering: ontginning 1337; veenwinning na 1700

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven. Op een aantal percelen zijn nog overblijfselen van snippendriften en kievitsakkers aanwezig.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt

de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG012 Reeuwijksche Plassen – Vrijhoef en Kalverenbroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Platteweg; Sluipwijk; Twaalfmorgen

Naam: Vrijhoef en Kalverenbroek

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginningen Vrijhoef en Kalverenbroek. In 1858 werd vergunning verleend voor de 'natte' vervening, bedijking en droogmaking van dit gebied. De vervening en bedijking hebben plaatsgevonden, de voorgenomen droogmaking is echter nooit uitgevoerd

Datering: ontginning vóór 1150; veenwinning 1858

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en enkele restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG013 Reeuwijksche Plassen – Nieuwenbroek-Lang Roggebroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk; Twaalfmorgen

Naam: Nieuwenbroek-Lang Roggebroek

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginning Nieuwenbroek en het verveende gedeelte van Lang Roggebroek. Vanaf circa 1670 heeft hier 'natte' vervening plaatsgevonden waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan.

Datering: ontginning circa 1300; veenwinning na 1670

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is grotendeels bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen: Samenhangend met de natte vervening is het deel van de Slangewetering dat de middeleeuwse ontginningen Nieuwenbroek en Lang Roggebroek van elkaar scheidde opgegaan in de veenplas en niet meer als wetering herkenbaar.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG014 Reeuwijksche Plassen – Vogelesang

Adres: n.v.t.

Gebied: Gravekoop; Sluipwijk

Naam: Vogelesang

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginning Vogelesang. Men is hier vóór 1710 gestart met 'natte' vervening waardoor tussen de kades de plas met restanten van de legakkers is ontstaan.

Datering: ontginning circa 1300; veenwinning vóór 1710

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de legakkers is goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de restanten van de legakkers. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas maakt deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG017-PG015 Reeuwijksche Plassen – Nieuw-Gravekoop

Adres: n.v.t.

Gebied: Gravekoop

Naam: Nieuw-Gravekoop

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning / veenplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginning Nieuw-Gravekoop. Men is hier vanaf circa 1800 gestart met 'natte' vervening waardoor tussen de kades en restanten van de strokenverkaveling een veenplas is ontstaan.

Datering: ontginning na 1283; veenwinning circa 1800

Gaafheid: H. De karakteristieke kadestructuur met daartussen de veenplas en restanten van de strokenverkaveling is goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is nog afleesbaar uit de kadestructuur en de oriëntatie van de strokenverkaveling. Samen met de uitgeveende plas komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. De plas en restanten van de strokenverkaveling maken deel uit van het landschap van de nat verveende veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig zijn ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en vervening. (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LG008-PG016 Oukoop en Negenviertel

Adres: n.v.t.

Gebied: Oukoop; Twaalfmorgen

Naam: Oukoop en Negenviertel

Categorie: ontginning; waterinrichting / strokenverkaveling; bemaald gebied

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse, van oorsprong Stichtse veenontginning Oukoop. Het wordt gekenmerkt door openheid, een strokenverkaveling en duidelijke begrenzingen van de oorspronkelijke ontginningseenheid. Het gebied van het voormalige poldertje Negenviertel is al in de 14de eeuw afgesplitst van Stein en bij Oukoop gevoegd in verband met de verlegging van afwateringen naar de Hollandsche IJssel in plaats van naar de Oude Rijn.

Datering: ontginning vóór 1250; toevoeging bemaald gebied 1363

Gaafheid: H. De karakteristieke kenmerken van dit ontginningsgebied (strokenverkaveling, openheid, begrenzing en onderlinge samenhang ontginningseenheid en bemalingsgebied) zijn goed bewaard gebleven.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De ontginningsgeschiedenis is tot op het niveau van percelen goed afleesbaar uit het verkavelingspatroon. Gecombineerd met de openheid en herkenbare begrenzing van de ontginningseenheid komt de karakteristiek van het veenontginningenlandschap in dit gebied goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. Dit deelgebied maakt genetisch deel uit van het landschap van de veenontginningen dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het deelgebied ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het gebied draagt bij aan de thema's waterbeheersing en agrarisch karakter Groene Hart. (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
PG017 Broekvelden-Vettenbroek

Adres: n.v.t.

Gebied: Abessinië; Sluipwijk

Naam: Broekvelden-Vettenbroek

Categorie: ontginning; delfstofwinning / strokenverkaveling; veenwinning; zandwinning / veenplas; droogmakerij; zandwinplas

Beschrijving: Dit deelgebied betreft de middeleeuwse veenontginning Vettenbroek en het verveende gedeelte van Broekvelden. Begin 19de eeuw werd vergunning verleend voor de 'natte' vervening en droogmaking van dit gebied. De droogmakerij kwam tot stand in 1891, maar is in de jaren '70 weer onder water gezet ten behoeve van waterrecreatie en zandwinning.

Datering: ontginning vóór 1248 (Broekvelden) en circa 1300 (Vettenbroek); veenwinning 1809; droogmakerij 1891; zandwinplas na 1964

Gaafheid: R. De kadestructuur langs de buitengrenzen van de ontginningseenheden Broekvelden en Vettenbroek en de latere droogmakerij is in hoofdlijnen herkenbaar gebleven in het tracé van de huidige bedijking langs de recreatieplas. Deze bedijking is echter modern van karakter en in de recreatieplas zijn geen restanten van legakkers en/of vroegere kades meer aanwezig.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:

L. De zandwinning en aanleg van de recreatieplas hebben de afleesbaarheid van eerdere landschappelijke ontwikkelingen die in dit deelgebied hebben plaatsgevonden (ontginning, vervening en aanleg droogmakerij) sterk aangetast. Doordat oude kades, legakkers en de droogmakerij zijn verdwenen of getransformeerd komt de karakteristiek van het nat verveende veenontginningenlandschap hier minder goed tot uitdrukking.

Uniciteit: R. In het algemeen zijn zandwinningsplassen met een recreatieve functie geen uitzonderlijk verschijnsel in het landschap van de veenontginningen. Als zodanig zijn ze niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.L.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  samenhangend met de aanleg van de recreatieplas zijn veel historische landschapselementen verdwenen of getransformeerd. De kenmerkendheid van het deelgebied voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen is hierdoor beperkt (L).

Waardering: laag

3.3 Puntelementen

ID_BR	NAAM
LP001	Hoek van Holland (hoekpunt Holland-Sticht)
LP002	Hortemansbrug
LP003	Schelebrug
LP004	Kerkhof Sluipwijk
LP005	Geriefhoutbosje Nieuw-Gravekoop
LP006	Geriefhoutbosje Oukoop
LP007	Geriefhoutbosje Stein
LP008	Kleiputten Stein
LP008	Kleiputten Stein

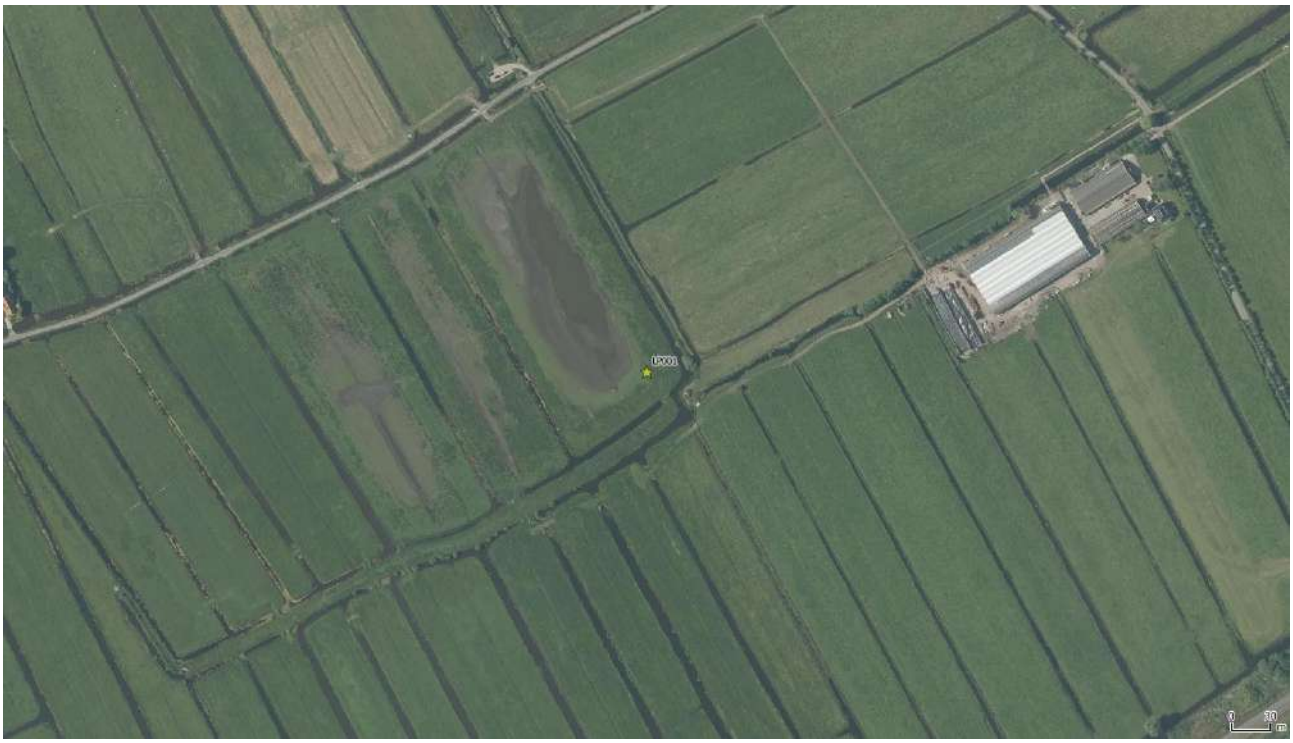

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP001 Hoek van Holland (hoekpunt Holland-Sticht)

Adres: Bij Twaalfmorgen

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Hoek van Holland (hoekpunt Holland-Sticht)

Categorie: bijzondere plekken; bestuurlijk

Beschrijving: Het hoekpunt tussen de veenontginningen Oukoop, Stein en Kort Roggebroek markeerde omstreeks 1300 de grens tussen het Sticht en het graafschap Holland. Oukoop en Stein waren in oorsprong Stichtse ontginningen, het later ontgonnen Kort Roggebroek behoorde tot de Hollandse ontginningen.

Datering: 1300

Gaafheid: H. Het hoekpunt is goed herkenbaar gebleven in het verkavelingspatroon en de begrenzingen van de vroegere ontginningseenheden.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. Het hoekpunt is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus in hoge mate samen. De afleesbaarheid is in relatie met de aanwezige kades, wetering en strokenverkaveling hoog.

Uniciteit: R. Begrenzingen tussen van oorsprong Stichtse en Hollandse ontginningseenheden zijn typerende elementen voor het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het grondgebied van de gemeente beslaat. Als zodanig is het hoekpunt niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  het hoekpunt is van betekenis als karakteristieke uitdrukking van de middeleeuwse bestuurlijke ontwikkelingen in deze omgeving. (H).

- historische-geografische waarde:
  het hoekpunt is kenmerkend voor de ontginnings- en bewoningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen, maar draagt niet specifiek bij aan één van de geformuleerde onderscheidende cultuurhistorische thema's. (R).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP002 Hortemansbrug

Adres: Tussen Hortemansdijk en Zoetendijk

Gebied: Sluipwijk

Naam: Hortemansbrug

Categorie: overig t.a.v. wegen; brug

Beschrijving: Recente ophaalbrug op de locatie waar sinds de ontginning van Vogelesang omstreeks 1300 een brug heeft gelegen tussen de Hortemansdijk en de Zoetendijk.

Datering: circa 1300

Gaafheid: R. De huidige ophaalbrug is van recente datum, het model sluit aan bij het oorspronkelijke karakter van de bruggen in deze omgeving.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De verschijning van de ophaalbrug is typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de wetering en aansluitende kades is hoog.

Uniciteit: R. de ophaalbrug is een typerend element van het landschap van de nat verveende veenontginningen. Dit door veenplassen gekenmerkte landschap beslaat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied. Als zodanig is dit type ophaalbruggen niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: R.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de ophaalbrug is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen (H).

Waardering: redelijk hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP003 Schelebrug

Adres: Notaris d'Aumerielaan

Gebied: Ravensberg

Naam: Schelebrug

Categorie: overig t.a.v. wegen; brug

Beschrijving: Recente overbrugging op een locatie waar vóór 1350 een brug is aangelegd over de Reewetering.

Datering: vóór 1350

Gaafheid: L. In feite is op deze locatie geen sprake meer van een brug, maar van een moderne duiker onder een doorgaande weg. Deze overbrugging sluit niet aan bij het oorspronkelijke karakter van de bruggen in deze omgeving.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
R. Deze verschijningsvorm is niet typerend voor het landschap van de nat verveende veenontginningen. In combinatie met de Reewetering is de overbruggingsfunctie nog wel afleesbaar.

Uniciteit: L. Dit soort moderne overbruggingen is niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: L.R.L

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen is beperkt en betreft slechts de historische overbrugging van de Reewetering, niet de huidige brug (L).

Waardering: laag

De brug lag op deze locatie waar de Reewetering in verbinding stond met de Breevaart.

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP004 Kerkhof Sluipwijk

Adres: ’s Gravenbroekseweg 85

Gebied: Sluipwijk

Naam: Kerkhof Sluipwijk

Categorie: bebouwing; voorzieningen; kerkhof

Beschrijving: kerkhofje dat in oorsprong kan dateren uit circa 1300, de periode waarin Sluipwijk werd ontgonnen en de Sluipwijkse kerk en nederzetting zijn gesticht.

Datering: circa 1300

Gaafheid: H. Het kerkhofje is in gebruik en wordt goed verzorgd.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. Het kerkhofje is als onderdeel van de Sluipwijkse nederzetting typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de kerk en de situering langs de lineaire nederzettingsas is hoog.

Uniciteit: R. Het kerkhof is een typerend element voor een nederzetting in het landschap van de veenontginningen. Als zodanig is het niet uniek.

Opmerkingen:

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het kerkhof is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP005 Geriefhoutbosje Nieuw-Gravekoop

Adres: Bij Lecksdijk

Gebied: Gravekoop

Naam: Geriefhoutbosje Nieuw-Gravekoop

Categorie: geriefhoutbosje

Beschrijving: geriefhoutbosjes zoals deze zijn vanouds in veenontginningen aangelegd om de boerenbedrijven te kunnen voorzien van gebruikshout. Gewoonlijk werden ze omgeven door een sloot om betreding door dieren te voorkomen en beplant met essen, elzen en/of wilgen. Het hout werd onder meer gebruikt voor het maken van gereedschap en hekken en als brandhout.

Datering: circa 1875

Gaafheid: H. Het bosje is aanwezig en de huidige verschijningsvorm sluit aan bij de weergave op deze locatie op de topografische kaart uit 1875.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. Het bosje is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de de aangrenzende strokenverkaveling is hoog.

Uniciteit: R. het geriefhoutbosje is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit soort bosjes niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het geriefhoutbosje ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema agrarisch karakter Groene Hart (H).

Waardering: hoog

Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP006 Geriefhoutbosje Oukoop

Adres: Bij Prinsendijk en Kippenkade

Gebied: Oukoop

Naam: Geriefhoutbosje Oukoop

Categorie: geriefhoutbosje

Beschrijving: geriefhoutbosjes zoals deze zijn vanouds in veenontginningen aangelegd om de boerenbedrijven te kunnen voorzien van gebruikshout. Gewoonlijk werden ze omgeven door een sloot om betreding door dieren te voorkomen en beplant met essen, elzen en/of wilgen. Het hout werd onder meer gebruikt voor het maken van gereedschap en hekken en als brandhout.

Datering: circa 1875

Gaafheid: H. Het bosje is aanwezig en de huidige verschijningsvorm sluit aan bij de weergave op deze locatie op de topografische kaart uit 1875.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. Het bosje is typerend voor het landschap van de veenontginningen en hangt daarmee dus sterk samen. De afleesbaarheid in combinatie met de de aangrenzende strokenverkaveling is hoog.

Uniciteit: R. het geriefhoutbosje is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit soort bosjes niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van het geriefhoutbosje ligt met name in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen. Het element draagt bij aan het thema agrarisch karakter Groene Hart (H).

Waardering: hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP007 Geriefhoutbosje Stein

Adres: Bij Twaalfmorgen en Willenskade

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Geriefhoutbosje Stein

Categorie: geriefhoutbosje

Beschrijving: dit ‘geriefhoutbosje’ is blijkens topografische kaarten vanaf circa 1985 tot ontwikkeling gekomen op een verland gedeelte van het perceel waar klei gewonnen is, waarschijnlijk ten behoeve van de aanleg van de nabij gelegen spoorweg.

Datering: vanaf circa 1985

Gaafheid: L. Het bosje is vanaf circa 1985 tot ontwikkeling gekomen, een oorsprong als traditioneel geriefhoutbosje is derhalve niet aannemelijk.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
R. De verschijningsvorm van het bosje op een verland gedeelte van een kleiput is typerend voor het landschap van de veenontginningen in de nabijheid van rivieren en hangt daarmee dus sterk samen. De achtergrond van het ontstaan van het bosje is in combinatie met de aangrenzende restanten van de kleiput en de nabij gelegen spoorweg redelijk afleesbaar.

Uniciteit: R. het bosje is een typerend element van het landschap van de veenontginningen, dat een aanzienlijk deel van het gemeentelijk

grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit soort bosjes op verlande veen- of kleiputten niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: L.R.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen betreft met name de referentie aan de kleiwinning langs de spoorweg (R).

Waardering: redelijk hoog

Inventarisatie, beschrijving en waardering landschappelijke elementen en structuren
LP008 Kleiputten Stein

Adres: Tussen Twaalfmorgen en spoorlijn

Gebied: Twaalfmorgen

Naam: Kleiputten Stein

Categorie: veen- of kleiput

Beschrijving: deze kleiputten zijn waarschijnlijk omstreeks 1855 tot stand gekomen bij de aanleg van de spoorlijn tussen Gouda en Woerden (ze verschijnen gelijktijdig op topografische kaarten). Daarnaast werd in dit gebied in de nabijheid van de Hollandsche IJssel vanouds ook klei gewonnen voor de aanleg en versterking van dijken.

Datering: circa 1855

Gaafheid: H. De kleiputten zijn in de loop der tijd gedeeltelijk verland, maar de overgebleven met water gevulde restanten zijn goed herkenbaar.

Afleesbaarheid van ontwikkeling, samenhang met landschapstype:
H. De kleiputten zijn typerend voor het landschap van de veenontginningen in de nabijheid van rivieren en hangen daarmee dus sterk samen. De achtergrond van het ontstaan van deze kleiputten is in combinatie met de spoorweg en de nabijheid van de Hollandsche IJssel goed afleesbaar.

Uniciteit: R. de kleiputten zijn een typerend element van het landschap van de veenontginningen in de nabijheid van rivieren, dat een aanzienlijk deel van

het gemeentelijk grondgebied beslaat. Als zodanig zijn dit soort kleiputten niet uniek.

Opmerkingen: n.v.t.

Waardering

Scores gaafheid, afleesbaarheid en uniciteit: H.H.R

Cultuurhistorische waarde

- historische waarde / kenmerkendheid:
  n.v.t.
- historische-geografische waarde:
  de waarde van de kleiputten is met name gelegen in de kenmerkendheid voor de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis van het landschap van de veenontginningen in de nabijheid van rivieren. (H).

Waardering: hoog

4 Zicht op de Plassen vanuit cultuurhistorisch perspectief

4.1 Belang van zicht en openheid

Zoals hierboven in hoofdstuk 1 vermeld, betreft de tweede vraag van de gemeente de mogelijkheid om op basis van historisch-landschappelijke argumenten percelen, of delen daarvan, in het Plassengebied vrij te houden van bebouwing en dit verder in het bestemmingsplan te verankeren. Door de toenemende bebouwingsdruk treedt in de bewoningslinten in het Plassengebied verdichting op die er op termijn toe kan leiden dat vanaf de openbare ruimte in de linten nauwelijks meer zicht op / contact met het open water is. Bijkomend is de toegenomen boom- en struikopslag ('verbossing') vanaf de jaren '50 van de 20ste eeuw in het vroeger veel opener landschap.

De argumenten vanuit cultuurhistorische optiek voor het behouden van zicht vanaf de randen van de Plassen, en daarmee dus ook vanuit de linten, zijn tweeledig:

- als de bebouwing een bepaalde mate van dichtheid bereikt, blijft er vanuit de openbare ruimte geen zicht op de Plassen meer. Daardoor komt de ervaarbaarheid ('leesbaarheid') van het historisch gegroeide landschap in de knel. Juist het contrast tussen de bewoonde kades en de (flankerende) open watervlaktes laat op een dramatische wijze de geschiedenis van het landschap zien. Als het open water niet of nauwelijks te zien is, gaat deze waarde voor een belangrijk deel verloren;
- er kunnen locaties zijn waar vanwege een bepaald cultuurhistorisch aspect openheid van belang is. Te denken is aan een specifieke historische betekenis, de (vroegere) aanwezigheid van objecten/bebouwing die voor het gebied kenmerkend zijn of de de betekenis voor de landschappelijke ontwikkeling van het gebied.

Na 1990 toegenomen bebouwing aan de Ringdijk oost-Vrijhoef (LE041); links kaartbeeld 1990, rechts 2017.

4.2 Zicht en openheid in het bestemmingsplan 2015

Het punt van zicht en openheid vanuit de linten komt al aan de orde in het huidige bestemmingsplan 2015 (met als achtergrond het rapport *Landschapskwaliteiten Reeuwijkse Plassen, 2009* en *Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk, 2008)*. Als een van de kenmerkende kwaliteiten van het plassengebied wordt in het bestemmingsplan 'de openheid en de zichtlijnen van en over plassen en weiden' genoemd (Toelichting, par. 1.2, 4.2.2). Op basis van de *Gebiedsvise Plassengebied* (2010) gelden als uitgangspunten onder meer:

- behoud en bescherming van de gebiedskwaliteiten van het Plassengebied: de differentiatie in ruimtelijke schaal en maat, de eilanden, kerkpaden, legakkers, vooroevers en sloten/vaarten;
- tegengaan van verdere bebossing;
- realiseren van meer open wegprofielen conform het beeld van het Plassengebied in het tijdsbestek rond 1930 (Toelichting, par. 3.2).

In de regels van het bestemmingsplan komen deze aspecten terug. De bouwvlakken zijn strak begrensd, er zijn regels geformuleerd voor het bouwen ten opzichte van de weg, het water van de Plassen en de erfgrenzen aan de zijkant. Een aantal percelen heeft de functie-aanduiding 'landschapswaarden' of 'cultuurhistorische waarden', waarmee rekening gehouden moet worden. Naast percelen met een woonfunctie in de linten ligt er een betrekkelijk gering aantal percelen met een bedrijfs-, horeca- of recreatieve bestemming. De meeste percelen hebben, net als het water van de Plassen, de functie natuur. Bestaande bebouwing mag in stand blijven maar niet herbouwd worden.
Wanneer een aanvraag strijdig is met de regels gelden voorwaarden voor het (toch) verlenen van een omgevingsvergunning. Daaronder begrepen is toetsing aan de vraag of de ontwikkeling de cultuurhistorische en landschapswaarden kan schaden. Als toetsingskader gelden de twee zojuist genoemde rapporten.
De regels in het bestemmingsplan zijn op basis van de Gebiedsvisie toegespitst op het behoud van de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden van de
Plassen. Het lijkt niet waarschijnlijk dat verdere aanscherping, zonder aanzienlijke planschade, goed mogelijk is. Daar komt bij dat de afgelopen jaren de mogelijkheden voor vergunningvrij bouwen op achter- en zijerven verruimd zijn en geen van de linten een rijksbeschermd dorpsgezicht is, waarin die mogelijkheden minder ruim zijn.

4.3 Specifieke locaties

We richten ons in deze paragraaf met name op specifieke locaties, die vanuit cultuurhistorische optiek vrij zouden moeten blijven van bebouwing in verband met het doorzicht op de Plassen vanuit de bebouwingslinten en andere kades/randen. Deze locaties komen voort uit de bovenstaande inventarisatie/waardering (hoofdstuk 3). Achtereenvolgens komen punt- en lijnelementen aan de orde. Vlakelementen zijn hier minder relevant, want behorend bij de Plassen zelf, of bestaand uit agrarisch gebied (ook als zodanig bestemd) buiten de linten. Deze vlakelementen blijven op de grens van land en water al vrij van (verdere) bebouwing.

Lijnelementen
De relevante lijnelementen in de inventarisatie (hoofdstuk 3) zijn de kades rond de Plassen. Deze zijn historisch-geografisch te verdelen in ontginningsbases, zij- en achterkades. Langs de ontginningsbases werden de boerderijen, later ook de woonhuizen, gebouwd waardoor bebouwingslinten zijn ontstaan, zoals het dorpslint van Sluipwijk, het lint langs de Platteweg en het lint langs de Oudeweg. De zij- en achterkaden bleven vrijwel onbewoond. Hoewel sinds de jaren '60 de bebouwing is toegenomen, zijn deze kades nog altijd grotendeels of gedeeltelijk leeg. Soms fungeerde een achter- of zijkade van een al bestaande ontginning als basis voor een nieuwe. Een voorbeeld is de Sluipwijkse Zijde (LE029), nu Zoetendijk, de zijkade van de ontginning Sluipwijk en ontginningsbasis van Klein en Groot Vogelesang. De vrij lege westkant en de dichtere bebouwing aan de oostkant maken dit historische proces nog altijd 'leesbaar'.
Uit oogpunt van herkenbaarheid vormt de (gedeeltelijke) leegheid van de zij- en achterkades een cultuurhistorisch belangrijk gegeven, want deze wijst op het ontstaan als achter- of zijkade en dus op een andere oorsprong dan de voorkade/ontginningsbasis met de oorspronkelijke bewoning. Het

verschil in bebouwing tussen de ene en de andere kant van een zij- of achterkade die tevens een secundaire ontginingsas was, is van een zelfde belang. Omdat het bestemmingsplan het huidige bebouwingspatroon fixeert en heel weinig ruimte biedt voor nieuwe bebouwingsplekken zijn deze cultuurhistorische waarden afdoende geborgd.

Puntelementen
Uit de inventarisatie van puntelementen komen acht locaties (LP001 t/m LP008). Vier locaties liggen niet in of bij een bewoningslint of anderszins aan het water van de Plassen (LP001, LP006 t/m LP008). Van de locaties die wel in een bewoningslint of aan het water liggen, zijn er twee bruggen (LP002, Hortemansbrug, LP003 Schelebrug, feitelijk geen echte brug meer), het kerkhof bij de kerk van Sluipwijk (LP004) en een geriefhoutbosje bij de Lecksdijk (LP005).
Vanaf de bruggen is er zicht op de omgeving en aangezien het hier om functionele objecten gaat, kan er geen vervanging door bebouwing plaatsvinden. Het geriefhoutbosje is een cultuurhistorisch element van hoge waarde en in het bestemmingsplan grotendeels bestemd als natuur. Een klein deel behoort bij een perceel 'Wonen 1', maar dat ligt buiten het bouwvlak. Bebouwing is hier dus in principe niet aan de orde. In dit specifieke geval geldt bovendien dat juist op dit deel van het perceel vanwege de cultuurhistorische waarde van het geriefhoutbosje openheid *niet* gewenst is. Het kerkhof bij de kerk van Sluipwijk valt onder de functie 'Maatschappelijk'; in principe is bebouwing buiten het bouwvlak niet toegestaan.
Al met al levert de inventarisatie geen puntlocaties waarop nu bebouwing mogelijk is, die vanuit cultuurhistorisch oogpunt ongewenst is.

4.4 Conclusies

De zoektocht naar mogelijkheden om in het Plassengebied op basis van historisch-landschappelijke argumenten percelen, of delen daarvan, vrij te houden van bebouwing en dit verder in het bestemmingsplan te verankeren, heeft geen resultaten opgeleverd. Het bestemmingsplan legt de huidige situatie al veelal vast en biedt heel weinig ruimte voor nieuwe bouwlocaties. Er is daardoor niet of nauwelijks toename van bebouwing op nieuwe plekken mogelijk en daardoor is er dus ook geen afname van het zicht op de Plassen.
Uit de inventarisatie van lijnelementen komt naar voren dat er historisch verschil is tussen ontginningsbases en zij- en achterkades wat betreft zicht op de Plassen. Dat verschil houdt een cultuurhistorische waarde in. Maar, ook hiervoor geldt dat deze waarde door de zeer geringe ruimte in het bestemmingsplan voor nieuwe bouwlocaties planologisch al afdoende beschermd is.
Ook de inventarisatie van puntelementen heeft geen locaties opgeleverd, die planologisch meer gevrijwaard zouden moeten worden dan nu al het geval is.
Tenslotte, beperkende mogelijkheden op al bebouwde percelen, verdergaand dan het huidige bestemmingsplan, lijken niet realistisch (planschade).

Colofon

Overzicht historisch-landschappelijke elementen en structuren Plassengebied Bodegraven - Reeuwijk / Zicht op de Plassen vanuit cultuurhistorisch perspectief

Opdrachtgever: Gemeente Bodegraven Reeuwijk

Uitvoering: drs. D. Bekius, historisch-geograaf, GIS-specialist
drs. M. Kooiman, historisch-geograaf, projectleiding

M.A. Kooiman Cultuurhistorische Projecten
Emmastraat 25
1381 BJ Weesp

06 53 99 30 37

www.cultuurhistorischeprojecten.nl

November 2018

Bijlage 11 Lijst onbebouwde percelen

Perceelnummer	Oppervlak	Berekening oppervlak evt. samen met andere percelen
RWK02 E 1135	1512	
RWK02 C 1287	1193	
RWK02 C 1291	650	
RWK02 C 1297	3585	
RWK02 C 1324	1771	
RWK02 C 1325	489	
RWK02 C 1387	1446	
RWK02 C 1482	622	
RWK02 C 1489	987	
RWK02 C 1602	1667	
RWK02 C 1983	555	
RWK02 C 1994	329	
RWK02 C 1995	514	
RWK02 C 1996	186	
RWK02 C 1997	392	
RWK02 C 1998	265	
RWK02 C 1999	241	
RWK02 C 2000	302	
RWK02 C 2002	306	
RWK02 C 2621	254	
RWK02 C 2702	610	
RWK02 C 2763	227	
RWK02 C 2850	386	
RWK02 C 2964	188	
RWK02 C 2965	229	
RWK02 C 2966	234	
RWK02 C 3113	231	
RWK02 C 3115	495	
RWK02 C 3195	2063	
RWK02 C 3340	214	
RWK02 C 3516	65	
RWK02 C 3572	2491	
RWK02 C 3594	277	
RWK02 C 3595	335	
RWK02 C 3596	1405	
RWK02 C 3624	82	
RWK02 C 3625	193	
RWK02 C 3668	3234	
RWK02 C 3670	6237	
RWK02 C 3671	2689	
RWK02 C 3674	364	
RWK02 C 3727	528	
RWK02 C 3728	1464	
RWK02 E 47	264	
RWK02 E 168	70	
RWK02 E 189	465	
RWK02 E 909	605	
RWK02 E 939	276	
RWK02 E 1008	1557	

RWK02 E 1021	790	Samenvoeging met E 1029 en E 1030
RWK02 E 1046	513	Samenvoeging met E 1111
RWK02 E 1047	580	
RWK02 E 1049	110	
RWK02 E 1050	902	
RWK02 E 1085	1435	
RWK02 E 1086	238	
RWK02 E 1087	288	
RWK02 E 1088	401	
RWK02 E 1089	300	
RWK02 E 1090	349	
RWK02 E 1091	396	
RWK02 E 1092	268	
RWK02 E 1093	402	
RWK02 E 1095	777	Samenvoeging met E 1094
RWK02 E 1096	252	
RWK02 E 1097	290	
RWK02 E 1098	309	
RWK02 E 1099	300	
RWK02 E 1101	623	Samenvoeging met E 1100
RWK02 E 1102	299	
RWK02 E 1103	260	
RWK02 E 1104	251	
RWK02 E 1105	217	
RWK02 E 1106	217	
RWK02 E 1107	308	
RWK02 E 1108	254	
RWK02 E 1110	437	
RWK02 E 1120	2298	
RWK02 E 1134	697	
RWK02 E 1138	247	
RWK02 E 1145	937	
RWK02 E 1171	4154	
RWK02 E 1175	8813	
RWK02 E 1198	54	
RWK02 E 1233	2662	Samenvoeging met E 1326
RWK02 E 1238	2514	samenvoeging van E 1186 en E 1066
RWK02 E 1259	696	
RWK02 E 1276	3613	
RWK02 E 1279	94	
RWK02 E 1283	633	
RWK02 E 1290	1476	
RWK02 E 1298	278	
RWK02 E 1303	218	
RWK02 E 1314	305	
RWK02 E 1315	393	
RWK02 E 1316	276	
RWK02 E 1317	260	
RWK02 E 1322	233	
RWK02 E 1324	217	
RWK02 E 1359	15383	
RWK02 E 1366	4572	

RWK02 E 1370	3460	
RWK02 F 768	1913	
RWK02 F 769	2067	
RWK02 F 770	1740	
RWK02 F 816	4454	
RWK02 F 822	1183	
RWK02 F 828	1522	
RWK02 F 829	931	
RWK02 F 832	504	
RWK02 F 833	583	
RWK02 F 834	664	
RWK02 F 837	11810	
RWK02 F 903	4872	
RWK02 F 916	1093	
RWK02 F 917	808	
RWK02 G 1603	78	
RWK02 G 1727	423	
RWK02 G 1795	372	
RWK02 G 1834	683	
RWK02 G 1843	370	
RWK02 G 2007	200	
RWK02 G 2054	117	Samenvoeging met G 2057
RWK02 G 2055	534	Samenvoeging met G 2056
RWK02 G 2075	356	
RWK02 G 2076	332	
RWK02 G 2079	538	
RWK02 G 2080	410	
RWK02 G 2081	399	
RWK02 G 2085	300	
RWK02 G 2087	290	
RWK02 G 2088	278	
RWK02 G 2091	1759	Samenvoeging met G 2090, G 2092 en G 2093
RWK02 G 2094	801	Samenvoeging met G 2095 en G 2630
RWK02 G 2096	372	
RWK02 G 2101	653	
RWK02 G 2128	589	Samenvoeging met G 2127
RWK02 G 2129	506	Samenvoeging met G 2130
RWK02 G 2172	401	
RWK02 G 2173	462	
RWK02 G 2174	627	
RWK02 G 2175	289	
RWK02 G 2176	346	
RWK02 G 2178	1365	Samenvoeging met G 2221, G 2222, G 2223
RWK02 G 2232	18910	samenvoeging van G 2246, G 3061, G 2247 en G 3062
RWK02 G 2314	204	
RWK02 G 2360	1905	
RWK02 G 2376	142	
RWK02 G 2377	149	
RWK02 G 2383	647	
RWK02 G 2388	680	Samenvoeging met G 2291
RWK02 G 2397	137	
RWK02 G 2400	2821	

RWK02 G 2414	2829	samenvoeging met G 2617
RWK02 G 2415	970	
RWK02 G 2416	7780	Samenvoeging met G 3011
RWK02 G 2439	919	
RWK02 G 2442	686	
RWK02 G 2443	2254	
RWK02 G 2449	255	
RWK02 G 2450	1003	
RWK02 G 2452	372	
RWK02 G 2475	792	
RWK02 G 2522	2489	
RWK02 G 2527	4520	
RWK02 G 2528	81	
RWK02 G 2535	277	
RWK02 G 2609	129	
RWK02 G 2612	520	
RWK02 G 2613	455	Samenvoeging met G 3092
RWK02 G 2615	327	Samenvoeging met G 2616
RWK02 G 2619	313	
RWK02 G 2620	1063	Samenvoeging met G 2082
RWK02 G 2629	322	
RWK02 G 2697	601	
RWK02 G 2699	555	
RWK02 G 2701	1141	
RWK02 G 2703	521	
RWK02 G 2721	718	
RWK02 G 2721	6940	Samenvoeging met G 2245
RWK02 G 2723	469	
RWK02 G 2729	11122	
RWK02 G 2730	1400	
RWK02 G 2759	1485	
RWK02 G 2761	315	
RWK02 G 2790	318	
RWK02 G 2802	11584	
RWK02 G 2803	273	
RWK02 G 2804	133	
RWK02 G 2805	131	
RWK02 G 2820	1738	
RWK02 G 2821	1042	
RWK02 G 2822	3819	
RWK02 G 2824	503	
RWK02 G 2825	358	
RWK02 G 2828	43	
RWK02 G 2829	363	
RWK02 G 2830	360	
RWK02 G 2831	337	
RWK02 G 2832	200	
RWK02 G 2833	441	
RWK02 G 2834	270	
RWK02 G 2835	316	
RWK02 G 2836	329	
RWK02 G 2837	166	

RWK02 G 2838	633	Samenvoeging met G 2839
RWK02 G 2840	261	
RWK02 G 2841	362	
RWK02 G 2842	378	
RWK02 G 2845	715	
RWK02 G 2846	734	
RWK02 G 2847	434	
RWK02 G 2850	112	
RWK02 G 2852	969	
RWK02 G 2859	90	
RWK02 G 2881	829	
RWK02 G 2923	621	
RWK02 G 2925	538	samenvoeging met G 2988
RWK02 G 2928	680	
RWK02 G 2929	233	
RWK02 G 2931	274	
RWK02 G 2932	1504	
RWK02 G 2933	272	
RWK02 G 2935	1320	
RWK02 G 2936	590	
RWK02 G 2948	567	
RWK02 G 2958	281	
RWK02 G 2959	567	
RWK02 G 2985	1556	
RWK02 G 2986	35	
RWK02 G 2987	950	
RWK02 G 2996	942	
RWK02 G 2999	221	Samenvoeging met G 3000
RWK02 G 3033	3292	
RWK02 G 3041	1757	
RWK02 G 3050	6120	
RWK02 G 3057	530	
RWK02 G 3065	401	
RWK02 G 3066	545	
RWK02 G 3069	109	
RWK02 G 3070	265	
RWK02 G 3071	161	
RWK02 G 3072	232	
RWK02 G 3074	184	
RWK02 G 3075	499	
RWK02 G 3076	359	
RWK02 G 3079	221	
RWK02 G 3080	187	
RWK02 G 3081	901	
RWK02 G 3082	142	
RWK02 G 3083	183	
RWK02 G 3084	296	
RWK02 G 3085	1937	
RWK02 G 3087	1502	
RWK02 G 3090	445	
RWK02 G 3093	408	
RWK02 G 3107	383	

RWK02 G 3110	370
RWK02 H 2350	71
RWK02 H 2388	8561
RWK02 H 2441	411
RWK02 H 2442	489
RWK02 H 2443	421
RWK02 H 2444	540
RWK02 H 2445	360
RWK02 H 2452	102

VERBEELDING

RHO ADVISEURS